

לשכת מבקר העירייה

דוח מבקר העירייה המפורט

לשנת 2021

פברואר 2022

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לכבוד

עו"ד ניסן בן חמו – ראש עיריית ערד

הריני מתכבד להגיש את דוח מבקר העירייה המפורט לשנת 2021 (סיכום הדוח מהיועד לפרסום הוגש זה מכבר).

מבקר העירייה פועל מכוח פקודת העיריות המגדירה את מעמדו, תפקידו, ודרכי עבודתו. בין שאר המטלות המוגדרות בפקודה נמנות גם הפעולות הבאות :

- א. לבדוק אם פעולות העירייה נעשו כדין בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירה על טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון.
- ב. לבדוק את פעולות עובדי העירייה.
- ג. לבדוק את מערך הבקרה בעירייה המבטיח פעולה על פי הוראות כל דין, טוהר מידות ועקרונות יעילות וחיסכון.
- ד. לבקר את הנהלת חשבונות העירייה ואת דרכי החזקת הכסף והרכוש של העירייה.

הביקורת תחול גם על המועצה הדתית שבתחום העירייה וגם לגבי כל גוף בו תמיכת העירייה היא גבוהה עשירית ומעלה מתקציב הגוף וכן בגופים בהם העירייה משתתפת במינוי הנהלתם. נושאי הביקורת נבחרו :

- א. על פי שיקול דעתו של המבקר.
- ב. על פי דרישת ראש הרשות לבדיקת עניין פלוני.
- ג. על פי דרישת הוועדה לענייני ביקורת (עד שני נושאים בשנה).

בדיקת הרישומים במערכות המחשוב של העירייה וכן מסמכים אחרים, נעשו לפי שיטות ובהיקף שמצאתי לנכון תחת מגבלות הזמן שהוקדש לביקורת זו בתוכנית הביקורת השנתית, ובהעדר משאבים לביצוע סקר סיכונים מקיף (לא בוצע מעולם סקר סיכונים על ידי הנהלת העירייה) ומטבען אינן מיועדות לגלות את כל הליקויים בבקרה הפנימית או אי סדרים אחרים.

ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת הן פועל יוצא של ממצאי הביקורת כפי שמוצגים בדוח הביקורת. חלק מההמלצות אינו כולל הערכה של עלות מול תועלת. הערכה זו צרכה להיעשות על ידי צוות תיקון הליקויים של העירייה.

מטבע הדברים מצטמצמות הערותיי בציון הליקויים ובהצעת דרכים לשיפור נהלים, ואין הן מתייחסות לצדדים החיוביים של ביצוע העבודה. ברצוני להודות לכל הגורמים שעזרו לי בקשר על שיתוף הפעולה.

בכבוד רב,

שי אהרונוף – רו"ח, מבקר העירייה

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוכן העניינים

פרק	נושא	עמוד
1	מימוש החזון העירוני – נדבך החינוך	4-84
2	מחלקת משאבי אנוש ומדור שכר – ניהול וחישוב השכר	85-143
3	הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – התנהלות ויישום הרפורמה בהיבט המנהלי.	144-198
4	מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על השימוש במערכות המאגרים.	199-243
5	ניהול צי הרכב העירוני.	244-294
6	סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה.	295-312
7	יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.	313-355
8	מתנ"ס ערד – ניהול תחום הספורט העירוני.	356-443
9	מעקב מפורט אחר תיקון ליקויים דוח המבקר לשנת 2019	444-629
10	מעקב אחר תיקון ליקויים שנים קודמות (2012-2018)	630-791
11	מעקב אחר תיקון ליקויים מדוחות מבקר המדינה.	792-797
12	המקור החוקי לעבודת המבקר, מעמדו ואופן פעולתו.	798-803

פרק 1 - ביקורת בנושא

מימוש החזון העירוני - נדבך החינוך

תוכן העניינים

עמוד	נושא
5	1. כללי – רקע
6	2. מטרות הביקורת
6	3. היקף הביקורת
6	4. תיאור כללי של מהלך הביקורת
7-11	5. עיקרי הממצאים
	6. פרוט הממצאים
12-60	6.1 מטרת ביקורת מספר 1
61-80	6.2 מטרת ביקורת מספר 2
81-84	7. תמצית מנהלים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע

נושא החינוך מהווה נדבך מהותי ברוב הרשויות המקומיות בישראל. רבים מראשי הרשויות מתהדרים במערכת חינוך איכותית, בהשקעות גדולות בנושא החינוך, בתוצאות מבחני הבגרות וכו'. התפישה הרווחת היא שמערכת חינוך איכותית מהווה מוקד משיכה לאוכלוסייה חזקה ואיכותית, אוכלוסייה המועדפת על הרשויות.

בשנים האחרונות תוצאות תלמידי ישראל במבחנים בינלאומיים שונים מאכזבות, ונראה כי משרד החינוך לא מסוגל לעצור את ההידרדרות, בפילוח תוצאות המבחנים נמצא כי בעוד האוכלוסייה בישראל ברמה הסוציו אקונומית הגבוהה מצליחה להגיע למוצע הבינלאומי, האוכלוסיות המוחלשות כמו גם המגזר החרדי והערבי משתרכות מאחור בפער גדול.

בשלושת העשורים האחרונים חווה העיר ערד ירידה משמעותית במצב הסוציו אקונומי של תושבי העיר (הנדבך הדמוגרפי נבחן במסגרת דוח מבקר העירייה לשנת 2020), מכאן קיים חשש כי החלשות האוכלוסייה תביא גם לירידה ברמת החינוך, בהתאמה לניתוח התוצאות הארציות.

נושא החינוך חשוב גם להנהלת העיר, ולכן הוא נכלל כחלק מהחזון העירוני המורכב משישה נדבכים, נדבך - "מערכות חינוך וחברה ייחודיות ומגוונות". מטרת העל בחזון העירוני, הרלוונטיות לנושא הכלולות בחזון הן :

- א. מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר.
- ב. רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי.
- ג. מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.
- ד. המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית.

עבודת הביקורת בעירייה נקבעת בין השאר לאור רמות הסיכון של הנושאים בהם פועלת העירייה, כאשר סיכון מוגדר כאיום על התממשות מטרות הארגון.

מאחר והחזון מגדיר את מטרות העל של הארגון, מתקיים סיכון גבוה באי השגת המטרות המפורטות בו, בנוסף, דוח הביקורת נועד להצביע על כשלים במצב הקיים העלולים לאיים על קביעת/השגת המטרה (ניהול הסיכון) ולהמליץ על דרכים לתיקון הממצאים/ליקויים שנמצאו (בפועל, על פי סקרי הסיכונים שערכה הביקורת בהם מדורגים הסיכונים של העירייה על ידי נבחרי ומנהלי העירייה, דורגו הסיכונים לאי השגת מטרות החזון בנדבך החינוך במקומות האחרונים, מכאן לדעת המדרגים אין הם נחשבים סיכונים גבוהים לעירייה).

לאור כל האמור לעיל, בחרתי לקיים ביקורת בנושא החינוך מההיבט האסטרטגי וכן לאור העובדה שדוח מבקר העירייה האחרון שעסק בנושא האסטרטגי של החינוך הוא משנת 2016 בפרק בנושא תהליך בניית תוכנית אסטרטגית לעיר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרות הביקורת

1. בחינת אופן בחירת נדבך החינוך כחלק מהחזון העירוני וקיום תוכניות מימוש מטרות העל של העירייה בתחום.
2. בחינת מימוש מטרות העל שפורטו לנדבך החינוך, כהגדרתן בחזון העירוני.

3. היקף הביקורת

1. הביקורת סקרה את תהליך גיבוש נדבך החינוך בחזון העירוני ובתוכניות האסטרטגיות שנבנו לאורך השנים.
2. הביקורת בחנה את יישום מטרות העל בתחום החינוך כהגדרתן בחזון העירוני :
 - א. רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי.
 - ב. מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.
 - ג. המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית (לכאורה רלוונטי יותר לוועדה לתכנון ובניה המתכננת את המרחב העירוני).
 - ד. מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר (לכאורה רלוונטי יותר למחלקה לשירותים חברתיים – מחלקת הרווחה).
3. הביקורת לא בחנה את יישום התוכנית האסטרטגית החינוכית משנת 2019, מאחר ואבני הדרך שלה אמורות להתבצע רק מחודש 10/2021 (לאחר סיום עיקר הביקורת).

4. תאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר :

1. בחינת תוכניות אסטרטגיות לעירייה בתחום החינוך שנכתבו מהשנים האחרונות.
2. סקירת אתרי האינטרנט של עיריית ערד, משרד החינוך, משרד לפיתוח הנגב וגליל, משרד מבקר המדינה.
3. בחינת מאגרי נתונים שונים של הלמ"ס, העירייה ואחרים, וכן מחקרים ומאמרים בתחום, לשם זיהוי מגמות חינוכיות.
4. קבלת נתונים ממחלקות העירייה: חינוך, גביה, הנהלת חשבונות, תב"רים וכד'.
5. ראיונות עם :
 - א. עו"ד ניסן בן חמו, ראש העירייה – להבנת החזון העירוני ואופן מימושו.
 - ב. גברת רחל לצינר – מנהלת מחלקת החינוך.
 - ג. גברת יפית ארבל – מנהלת הגיל הרך.
 - ד. מנהלת בית ספר יסודי ומנהל בית ספר תיכון.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת אופן בחירת נדבך החינוך כחלק מהחזון העירוני וקיום תוכניות למימוש מטרות העל של העירייה בתחום.

5.1 בסקר הסיכונים משנת 2020 שדורג על ידי נבחרי ועובדי העירייה הבכירים דורגו מטרות העל בתחום החינוך בחזון העירוני במקומות האחרונים, בהקבלה לסקר התושבים משנת 2018 בו רוב התושבים לא ציינו את החינוך בעיר כתחום שהכי חשוב לטפל בו, משמעות תוצאות אלה יכולה להיות אחת משלוש :

1. מצב החינוך בתפיסת התושבים והנבחרים הוא טוב ומכאן החזון מתממש (בפועל, לפי נתוני התוכנית האסטרטגית של החינוך משנת 2019, מצב החינוך בעיר נדרש לשיפור מבחינות שונות (לדוגמא : מיצ"ב (יכולות), נשירה מצה"ל (ערכים)...) .

2. מטרות העל בחזון לא חשובות לתושבים ולנבחרים לכן אי התממשותן אינה מהווה סיכון מהותי לעירייה (כשל בהטמעה של החזון וחשיבות המטרות שהוגדרו בנדבך החינוך).

3. קושי בהבנה של מטרות החזון והסתמכות על תחושת בטן מצד התושבים והנבחרים (אמונה כי מצב החינוך טוב ללא קשר לנתונים, או מדדים רלוונטיים). כל אחת מהסיבות האפשריות המפורטת מעלה מעידה על חזון שאינו מבוסס ומדויק מספיק, בנוסף בניגוד למנהל תקין, לא נמסר לביקורת כל תיעוד לאופן בחירת נדבך החינוך והמטרות בתחום שהוגדרו בחזון.

5.2 בעירייה לא הגדירו יעדים מדידים למימוש מטרות החזון העירוני בתחום המיומנויות לדוגמא על פי הצלחה במבחנים, כגון אחוז זכאות לבגרות, איכות תעודת הבגרות, תוצאות במבחנים כלל ארציים (מיצ"ב וכד'). בניגוד לאי הגדרת היעדים מתהדרת הרשות בגידול בשיעור הזכאים לבגרות בתיכון העירוני, והישגים אחרים.

5.3 בהתאם לפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, קיימת שונות גבוהה על הוצאה לחינוך (שעורים פרטיים, חוגים, צהרונים וכד') בהתאמה להכנסה של משק הבית, שונות היכולה להסביר את הפערים הגבוהים בהישגים לימודיים של התלמידים בישראל. החזון העירוני לא מתייחס לנושא ההוצאה לחינוך, למרות הדרדרות העירייה במדד הסוציו אקונומי בשנים האחרונות ולאור ההכנסה נמוכה יחסית של תושבי העיר.

תגובת המבוקר : הרשות ערה לתעשיית השיעורים הפרטיים ולכן בוצע בשנת 2021 סקר בין תלמידי התיכון על מנת לזהות את הפערים המדוברים – הנתון עמד על 10% מסך התלמידים בלבד. בית הספר התיכון מקיים מערך שיעורים פרטניים ותגבור לאחר שעות הלימודים וזאת על מנת לצמצם את הפערים הלימודיים בין התלמידים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5.4 על פי הדוחות הכספיים של העירייה הסכום אותו השלימה העירייה לתחום החינוך בתקציב הרגיל (לכיסוי הגרעון בתחום = הוצאות חינוך מעבר להכנסות), בשנת 2019 חזר לרמתו שבשנת 2016, לאחר שנתיים של ירידה, דבר המעיד על עדיפות תקצוב נמוכה.

5.5 הליקויים שהוצגו בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא התוכנית האסטרטגית, בפועל לא תוקנו בשנת 2021 (בשנת 2018 החליט צוות תיקון הליקויים להפסיק מעקב בליקויים אלה מאחר ולכאורה תוקנו), כך :

- א. אין לעירייה משנה סדורה ומדידה בתחום החינוך, בהתאם למטרות החזון.
 - ב. מעבר לכותרת בחזון אין כל תוכנית אסטרטגית למימוש המטרות בפועל, כולל הערכת עלות ותקצוב מתאים (יש תוכנית אסטרטגית לחינוך שאינה מקבילה למטרות החזון, ולכן לא תורמת למימוש החזון – ראה הרחבה בהמשך דוח זה).
 - ג. אין התייחסות כלל לחינוך החרדי המוכש"ר למרות שמספר התלמידים בו מהווה מעל 50% מכלל התלמידים בעיר.
- לסיכום, בניגוד למנהל תקין, אין כל תיעוד לאופן בחירת מטרות העל בחזון העירוני ומטרותיו, וכפועל יוצא אין כל תוכניות עבודה מסודרות הכוללות יעדים מדידים, המאפשרות ניטור ובקרה על יישום המטרות, תוך בחינה כוללת של תחום החינוך.
- תגובת מחלקת החינוך : ראשית עלי לתקן יש תכנית אסטרטגית המבוססת תכנון תקציבי – התכנית בכללותה מתוקצבת על סך 200 אלש"ח.
- התכנית לקורס גישור מתוכננת על סך 13 אלש"ח לבתי הספר היסודיים + 15 אלש"ח לנוער פיתוח מקצועי של מנהלי בתי הספר פועל באיגום משאבים יחד עם מרכז פסג"ה והרשות.
- הרשות תקצבה את הפיתוח המקצועי על סך 5,000 ₪.
- תכנית לפיתוח יוזמות מתוקצבות על סך 20,000 ₪.
- התכנית "בוחרים בשישי" מתוקצבת על סך 100 אלש"ח מכספי הרשות.
- כמו כן, התכנית האסטרטגית לחינוך נכתבה בהקשר ישיר לחזון העירוני ואנמק את טענתי :
- כאשר חזון מדבר על רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי אנחנו מבקשים לתת רצף מענים לתלמידים המתחילים בשעות הבוקר במסגרות החינוכיות כשהמענים עוסקים כמובן בלמידה האקדמית, החברתית והרגשית. תוך חיזוק פיתוח המצוינות ע"י חיזוק עקרונות הבחירה, ההידברות והיזמות. בהמשך ליום הלימודים פועלות מסגרות רבות לחיזוק המיומנות ואותם הערכים הן במסגרת החוגים, המועדוניות חינוך-רווחה, בפעילות בספריה ובתפוח פיס ועוד.
- בנוסף הפעילויות הבלתי פורמליות מוצאות את מקומן גם בשעות הבוקר לדוגמא : שיעורי חלילית בזמן שעות הלמידה, שילוב של ש"ש, תכנית פותחים עתיד המשולבת גם בשעות הבוקר, הטייסת, פעילות של הספריה המשולבות וכמובן תכנית בוחרים בשישי, תפוח פיס ועוד...

כמו כן, אנו עמלים על מענה חינוכי המבוסס על ייחודיות בתי הספר – בית ספר חלמיש - העוסק בתחום תקשורת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בית ספר אבישור- חקר ולמידה בתנועה

בית ספר לבאות- מוסיקה

בית ספר יעלים - אומנות

טללים - מורשת

קדם - דמוקרטי

חב"ד- על בסיס התכנית החרדית.

המגוון הוא גדול ותלמידים רבים בוחרים את בית הספר בהתאם לייחודיות בית הספר. עצם הבחירה המאפשרת לתלמידים ללמוד מתוך מוטיבציה פנימית ולהגיע להישגים גבוהים יותר.

כמו כן המנהלים החלו בהכשרות לפיתוח פדגוגיות חדשניות בהן משתתפים כל מנהלי מוסדות החינוך מגן הילדים ועד לבתי הספר התיכוניים כולל מנהלי המסגרות הבלתי פורמלי. המנהלים מעודדים את אנשי הצוות לכתוב יוזמות חינוכיות והרשות מחזקת זאת ע"י מתן תקציב ליישום היוזמות.

ולגבי הסעיף בחזון העוסק במרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית. יש לשים לב למוסדות העירוניים – הספריה, תפוח פיס, קונסרבטוריון, מתנ"ס, מערכת עיתון הצבי, מרכז הגישור, המוזיאון ואומנים נוספים שאיתם מערכת החינוך מקיימת מערכת יחסי גומלין אשר שני השותפים יוצאים נשכרים. הן התלמידים והן המוסדות. השיפור המתמיד הוא זה המעיד על מצוינות.

תגובת ראש העירייה: ליבת החזון מדברת על "חווייה מיטבית לתושב" וכנגזרת מכך "חווייה חינוכית אחרת", כמו כן החזון העירוני מבוסס על שלושה תתי ערך עיקריים:

1. מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.

2. רצף פורמלי ובלתי פורמלי.

3. המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית.

התוכנית האסטרטגית מחזקת באופן חד משמעי את ערכים 1 ו-2, לגבי יעדים מדידים – הם יוכנסו לתוכנית העבודה מקושרת תקציב בשנת 2022.

הרשות מפעילה מאמצים רבים להכניס תחת כנפיה את החינוך המוכש"ר – ולראיה ההצלחה להכניס את חב"ד ובית הספר הדמוקרטי שכעת פועלים תחת התוכנית העירונית. לגבי החינוך המוכש"ר של גור – לרשות אין כל יכולת להשפיע על תוכן התוכנית הלימודית ולכן אינם רלוונטיים לביקורת.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה לא סותרת את הממצא, כאמור בממצא אין כל תיעוד לאופן בחירת המטרות בחזון, ואין כל תוכניות הפורטות את המטרות ליעדים מדידים. הטענה אינה שלא נעשים דברים בתחום החינוך, אלא על אופן ניהול הגדרת ויישום האסטרטגיה העירונית בכללותה. והמלצת הביקורת בהתאם.

5.6 מחד החזון העירוני בתחום החינוך לא מגדיר מצוינות כמטרה (בניגוד למוצע בתוכנית האסטרטגית משנת 2015 ולחזון מחלקת החינוך), מאידך העירייה מפרסמת ומתהדרת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בתוצאות התיכון העירוני כמוסד חינוכי מצטיין ואיכותי. ככל והעירייה רואה לנכון לקדם את נושא המצוינות, גם בתחום זה יש לקבוע יעדים ומדדים לבחינה לכלל מוסדות החינוך בעיר.

תגובת מחלקת החינוך : חוזרת ומדגישה כי מחלקת החינוך רואה בהצטיינות ערך אך לא פחות הדרך להגיע אליה וזו המצוינות עליה מדובר.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, אין הלימה בין החזון העירוני לחזון מחלקת החינוך לעניין המצוינות.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת מימוש מטרות העל שפורטו לנדבך החינוך, כהגדרתן בחזון העירוני.

5.7 לאור מיעוט מספר ישיבות ועדת החינוך בשנים האחרונות (בין ישיבה אחת לשלוש בכל שנה), ולאור סדר היום של הישיבות, אין באפשרות חברי הועדה לתרום לעשייה בתחום החינוך כמוגדר בדין ובחוברת לנבחרים של משרד הפנים, לדוגמא :

- א. ליזום ולתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לחינוך.
- ב. להגיש תוכניות לאישור המועצה ולעקוב אחר ביצוע התוכניות שאושרו.
- ג. גיבוש המלצות העשויות לסייע בקבלת החלטות איכותיות בנושאים חינוכיים של הפרק כגון : האם להפעיל מיזם חינוכי מסוים, יום לימודים ארוך, הפרטת פעולות חינוך.
- ד. סיוע בגיבוש המדיניות החינוכית ארוכת הטווח של הרשות, או תוכנית האב לחינוך.
- ה. סיוע בגיבוש ובקידום מטרות חינוכיות קצרות טווח.
- ו. סיוע באיתור וגיוס מתנדבים מהקהילה ומחוצה לה לביצוע משימות חינוכיות שונות כגון : גיוס מתנדבים למתן שירותי עזר.
- ז. סיוע בגיוס משאבים מגורמים פרטיים וציבוריים למטרות חינוך שונות, כגון : שיפור מבנים במוסדות חינוך, השלמת ציוד.
- ח. כתובת לתושבים בנושאי חינוך שונים, כגון : סיוע באיתור פתרונות חינוכיים מתאימים לאוכלוסיות מובחנות ...

5.8 לא מועצת העירייה ולא ועדת החינוך של העירייה משמשות כגורם מפקח ומנטר לעניין יישום נדבך החינוך בחזון העירוני, או עמידה במדדי ההצלחה שנקבעו בתוכנית האסטרטגית העירונית בתחום החינוך.

5.9 למרות הגדרת ראש העירייה שבתוכנית האסטרטגית לחינוך לתת מענה לשני אתגרים מרכזיים : שימור ומשיכת אוכלוסייה ברמה סוציאקונומית גבוהה, ופיתוח הכלכלה המקומית. נמצא כי התוכנית האסטרטגית לא מספקת מענה לנושאים אלה, לא קיים כל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תיעוד רלוונטי לנושא הדמוגרפי (לדוגמא : שאלונים של משפחות עוזבות/נכנסות להבנת הסיבות לעזיבת/כניסה לעיר), או לפיתוח הכלכלה המקומית.

5.10 מדדי ההצלחה שהוגדרו בתוכנית האסטרטגית לחינוך, לא מקדמים את מטרות החזון העירוני (שניהם הוגדרו בשנת 2019).

5.11 העובדה כי לגורמים עירוניים שונים, הבנה שונה של מטרת החזון שהוגדרה כך : "מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר", מעידה כי החזון ומטרותיו טרם הוטמעו בעירייה, וכי אין כל תוכנית למימוש המטרה בפועל (כאמור אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו בו).

5.12 העובדה כי לגורמים עירוניים שונים, הבנה שונה של מטרת החזון שהוגדרה כך : "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי", מעידה כי החזון ומטרותיו טרם הוטמעו בעירייה, וכי אין כל תוכנית למימוש המטרה בפועל (כאמור אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו בו).

5.13 העובדה כי לגורמים עירוניים שונים, הבנה שונה של מטרת החזון שהוגדרה כך : "מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני", מעידה כי החזון ומטרותיו טרם הוטמעו בעירייה, וכי אין כל תוכנית למימוש המטרה בפועל (כאמור אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו בו).

5.14 העובדה כי לגורמים עירוניים שונים, הבנה שונה של מטרת החזון שהוגדרה כך : "המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית", מעידה כי החזון ומטרותיו טרם הוטמעו בעירייה, וכי אין כל תוכנית למימוש המטרה בפועל (כאמור אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו בו).

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –

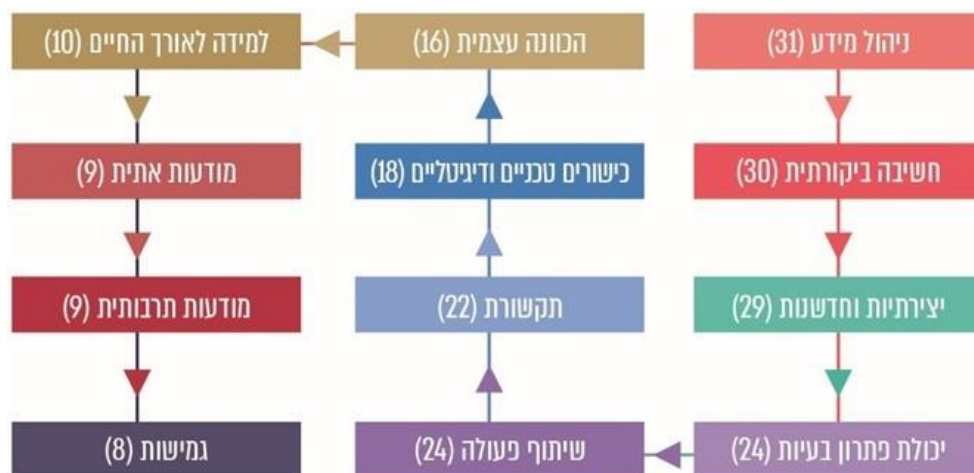
בחינת אופן בחירת נדבך החינוך כחלק מהחזון העירוני
וקיום תוכניות למימוש מטרות העל של העירייה בתחום.

6.1.1 חינוך כללי

ציטוט מדוח מבקר המדינה 2021 בנושא היערכות משרד החינוך לשוק העבודה המשתנה :
כדי להכין את בוגריה לתפקוד מוצלח בחייהם העתידיים, על מערכת החינוך להטמיע בקרב תלמידיה, לצד ידע בתחומי הדעת השונים וערכים, גם את המיומנויות שיהיו נחוצות להם כבוגרים בחייהם החברתיים, האישיים והמקצועיים במאה ה-21. הדבר מקבל משנה תוקף לאור חשיבותו של הנושא והירתמותו של מערכות חינוך ברחבי העולם להטמעת מיומנויות אלה.

ממצאי הדוח מצביעים כי לצד הכנת מסמכי מדיניות בנושא המיומנויות הנדרשות ותחילת גיבושו של מהלך משרדי להטמעתן, קיימים ליקויים בתחום התכנון והמדיניות וכן בביצוע האופרטיבי בהטמעת המיומנויות בתוכניות הלימודים, בדרכי ההערכה והמדידה ובמידת הגמישות הפדגוגית המוענקת לבתי הספר, באופן שמקשה על בתי הספר להקנות לתלמידים את המיומנויות הנדרשות למאה ה-21.

המיומנויות הנחוצות ביותר למאה ה-21

על פי ניתוח רוחב של מחקרים, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

... חוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953, אומנם אינו מטיל על משרד החינוך חובה מפורשת להכין את התלמידים לשוק העבודה המשתנה, אולם הוראותיו כוללות חובות להקנות להם מיומנויות יסוד שיידרשו להם במהלך החיים. הצורך להתאים את מערכת החינוך למציאות החדשה עומד על סדר היום של מערכת החינוך מאז תחילת שנות ה-90 של המאה העשרים. בשני העשורים האחרונים ערך המשרד כמה רפורמות פדגוגיות שביקשו לחולל במערכת החינוך שינויים עמוקים וחותרו, בין היתר, להקנות לתלמידים את מיומנויות המאה ה-21. מרבית הרפורמות שמו דגש על שיטות פדגוגיות, שמעודדות חשיבה מסדר גבוה; אחרות התמקדו בשיפור הכישורים הנמדדים במבחני השוואה בין-לאומיים; והיו שעסקו בהרחבת האוטונומיה והגמישות של בית הספר. התהליך הבולט והמקיף ביותר שקידם המשרד, עד כה, להתאמת מערכת החינוך לאתגרי העתיד הוא רפורמת הלמידה המשמעותית במערכת החינוך בישראל, שהחלה בשנת 2013 (להלן - רפורמת הלמידה המשמעותית). מטרת העל של רפורמת הלמידה המשמעותית הוגדרה, בין היתר, כ"הנחלת בסיס ידע, ערכים ומיומנויות הנדרשים במאה ה-21".

תמונת המצב העולה ממבחנים בין לאומיים

ארגון ה-OECD רואה חשיבות גדולה בקידום ההכנה למיומנויות המאה ה-21, ואחת הדרכים לקדם זאת היא באמצעות מבחנים בין-לאומיים שהוא מעביר בארצות שונות המוכנות להשתתף בהם. מטרת המבחנים הבין-לאומיים היא לאמוד את הטמעת כישורי המאה ה-21 מנקודת מבט השוואתית המתבססת על סטנדרטים מקובלים בעולם או כאלה הצופים פני עתיד. משרד החינוך רואה בשיפור הישגי התלמידים במבחנים הבין-לאומיים יעד מרכזי של מערכת החינוך.

מידת הצלחתם (ולמעשה, אי-הצלחתם) של תלמידי מערכת החינוך במבחנים הבין-לאומיים (שבהם כאמור כמעט שלא נבחנו תלמידי המגזר החרדי), בדגש על הפערים בין תלמידים שבאו מרקע כלכלי-חברתי גבוה לתלמידים מרקע כלכלי-חברתי נמוך, משקפת את הישגיות מערכת החינוך בישראל ובמידה רבה את הקושי של התלמידים לשלוט במיומנויות הנדרשות כדי להתמודד עם שוק העבודה המשתנה; היא מצביעה על הצורך שמשרד החינוך ישדרג את מיומנויותיהם ובכך ישפר את מוכנותם לשוק העבודה המשתנה. שינוי זה מצריך בין השאר גיבוש מדיניות ותוכנית אסטרטגית קוהרנטית בשיתוף דרגים שונים במערכת החינוך, תוך היועצות בגורמים רלוונטיים בתוך המשרד ומחוצה לו.

ההערכה החיצונית, ובעיקר בחינות הבגרות בישראל, משמשת "מצפן" למערכת החינוך כולה ומאפשרת להתוות מדיניות. בהתאם, בידי המשרד היכולת לעשות שימוש בכלי זה כדי להכווין את המערכת כולה להקניית המיומנויות לתלמידים - צעד שמדינות רבות בעולם כבר החלו לנקוט בו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אף שהמבחנים הבין-לאומיים החלו לשנות את פניהם ולשים את עיקר הדגש על הערכה של מיומנויות ופחות על הערכת ידע, בחינות הבגרות בכתב בישראל (המהוות כיום כ-49% מהציון הסופי) כמעט שאינן מתייחסות למיומנויות המאה ה-21 ואינן בוחנות אותן; ריבוי הבחינות מייצר מערכת המקשה על בתי"ס להשקיע בהקניית המיומנויות הנדרשות לתלמידים ולתת להן עדיפות. על אף הגידול במספר ההערכות החלופיות במטרה להחליף חלק מבחינות הבגרות בכתב, עדיין מהלך זה נתקל בחסמים רבים, ועל כן אינו מאפשר ללמוד מביצוע ההערכה החלופית על שליטתם של התלמידים במיומנויות החשובות להשתלבותם בשוק העבודה המשתנה.

חוזר המנכ"ל עמד על הצורך בהתאמת בחינות הבגרות בכתב לעולם המשתנה ולמאה ה-21, אך במסגרת הנחיה זו לא נקבעו לוחות זמנים לביצוע, לא נקבעו יעדים אופרטיביים ולא ניתנה הנחיה לגורמים האמונים על גיבוש ההערכה החיצונית לבצע את השינוי.

בהיעדר בחינה של מיומנויות התלמידים בבחינות הבגרות, קיים קושי מצד מערכת החינוך להעריך את רמת השליטה של התלמידים במיומנויות חשובות אלה, ובכלל זה יכולת חסרה בהערכת מידת מוכנותם לשוק התעסוקה המשתנה.

בתגובתו ציין המשרד כי הקשר בין תהליכי הוראה לתהליכי למידה מחייב מן הסתם שינוי בשני התחומים; אך המתח בביצוע השינוי ניצב בין הצורך לשנות את הלמידה על ידי שינוי ההערכה ובין האפשרות לשנות ראשית את הלמידה ואחר כך להתאים את תהליכי ההערכה לשינוי. לא ניתן יהיה למדוד את אפקטיביות השינוי בלמידה ללא הערכה ומדידה שלו. לכן תומך המשרד במדיניות שמצליחה להביא לידי ביטוי את התווך שבין התפיסות. ובהתאם, הוא פועל לפיתוח דרכי הערכה ומדידה של מיומנויות במקביל לפיתוח יחידות ההוראה.

סיכום

על מנת להכין את בוגריה לתפקוד מוצלח בחייהם העתידיים, על מערכת החינוך להטמיע בקרב תלמידיה, לצד רכישת ידע בתחומי דעת והקניית ערכים, המייצרים יחד קשת מגוונת של תחומי למידה חיוניים, גם את המיומנויות שיהיו נחוצות להם כבוגרים בחייהם החברתיים, האישיים והמקצועיים במאה ה-21, ועליהן גם הצביע ה-OECD בתוכנית חינוך 2030.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ממצאי הביקורת מצביעים על כך, שלצד הכנת מסמכי מדיניות בנושא המיומנויות הנדרשות ותחילת גיבושו של מהלך משרדי להטמעתן, קיימים ליקויים בתחום גיבוש המדיניות בנוגע למיומנויות שיש להקנות לתלמידים באמצעות תוכניות הלימודים. כן קיימים ליקויים בנוגע להשלמת הטמעתן של המיומנויות, לאופן הערכתן, לתיאום התפיסות והפעולות בין גורמי המטה ולהפצתן לגורמי השטח. נוסף על כך, עבודת מטה לגבי מהלך אסטרטגי כלל-משרדי להגדרה ולהטמעה של מיומנויות מוסכמות הנדרשות לתלמידים במאה-21, עבודה שבמרכזה דמות הבוגר של מערכת החינוך, טרם התגבשה לכדי חזר מנכ"ל מחייב. ממצאי הביקורת גם מצביעים על פער בין הגמישות הפדגוגית שעליה מצהיר המשרד הניתנת לגורמי השטח - המנהלים ורכזי המקצוע - ובין מידת הגמישות הפדגוגית המוענקת לבתי הספר. עקב כך לדרגי השטח חסרים כלים להקניית סט מיומנויות מוסכמות, אשר בכוחן להכין את התלמידים למאה ה-21, ולאפשר את השתלבותם בשוק העבודה המשתנה.

נוכח ממצאי דוח זה, מומלץ שמשרד החינוך ישלים את גיבושה של מדיניות כוללת ותוכנית אסטרטגית ייעודית להטמעת מיומנויות המאה ה-21 בקרב תלמידי מערכת החינוך. התוכנית האסטרטגית תשמש מסגרת לפעילות מתואמת בנושא זה של כל יחידות המטה הרלוונטיות. עוד מומלץ כי התוכנית תכלול בין השאר את אופן הטמעת המיומנויות בתוכניות הלימודים, בהערכה ובמדידה, את אופן הקניית המיומנויות בחטיבת הביניים ואת האמצעים להרחבת הגמישות הפדגוגית לבתי הספר העל-יסודיים. מתוכנית זו ייגזרו תוכניות לימודים מותאמות, דרכי הערכה שונות של הישגי התלמידים, סדרי הפעלה חדשים, הכשרת צוותי ההוראה וסביבה לימודית פיזית וטכנולוגית התומכת בהקניית מיומנויות.

כמו כן, מומלץ כי גיבוש המדיניות האמורה יבוצע בשיתוף פורום עם קשת של בעלי עניין בתחום החינוך, שיבואו מענפי הממשל, התעסוקה והחברה האזרחית, בין באמצעות הקמת מועצת חינוך לאומית ובין דרך פורום אד-הוק רחב לנושא שוק העבודה המשתנה.

אשר לחטיבות הביניים, לאור העובדה שחלפו כחמישים שנה מאז הקמתן, מומלץ כי משרד החינוך יגבש לשלב חינוך זה מדיניות פדגוגית ברורה וייחודית על פני הרצף החינוכי השש שנתי, המגיע למיצוי בכיתה י"ב. כנגזרת מכך, מומלץ שהמשרד ינצל את היתרונות הגלומים בשלב חינוך זה כדי למנף את הקניית המיומנויות הנדרשות בשלוש שנות לימוד אלו.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה 2021.

מדוח מבקר המדינה עולה תמונה לא מחמיאה של מערכת החינוך, מערכת ריכוזית שלא מאפשרת כמעט שינוי וגמישות, שאינה מספקת כלים לתלמיד בהתאם לנדרש לשוק העבודה במאה ה-21, זוהה חוסר במדיניות ובתוכניות עבודה, וכשל במבחן התוצאה במבחנים בינלאומיים המודדים מיומנויות רלוונטיות (אשכולות סוציאקונומיים נמוכים השיגו ציונים נמוכים יותר).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נושא החינוך ברשויות המקומיות

הרשויות המקומיות בישראל אחראיות על תשתיות מוסדות הלימוד, העסקת כח אדם (למעט מורים המקבלים שכר ממשרד החינוך), והתפישה הרווחת היא שמערכת חינוך טובה היא אחת המטרות של הרשות המקומית, בעיקר על מנת להוות גורם משיכה לאוכלוסייה צעירה חזקה.

רוב הרשויות המקומיות מתהדרות בפרויקטים ייחודיים לתלמידים, באחוזי זכאות ואיכות בחינות הבגרות של בוגרי בתי הספר, בזכייה בפרסי חינוך וכד' כמדדים לאיכות מערכת החינוך ברשות.

הרשויות כפופות למשרד החינוך המאשר את התקציבים לבניית ושיפוץ מוסדות החינוך, רכישת ציוד, שכר מורים וגננות, מימון מערך ההסעות וכו' (הרחבה ראה בדוח מבקר העירייה לשנת 2019 בנושא מיצוי הכנסות חינוך), וכמו כן מהבחינה הפדגוגית במובן של איזה מקצועות יש ללמד, ובאיזה מינון (כמובן שהרשות רשאית להקצות תקציבים נוספים לפרויקטים ייחודיים, על פי נתוני משרד החינוך ממוצע ההשקעה בתלמיד הוא כ-4,000 ₪ בשנת 2019, בעוד שלדוגמא במועצה האזורית תמר – המועצה העשירה בארץ הושקעו כ-54,000 ₪ בכל תלמיד, לפי דוח מדדי ביצוע של העירייה לשנת 2019 עלות שירותי חינוך לתלמיד עמדה על 6,109 ₪ ירידה משנת 2018 אז העלות הגיעה ל-6,566 ₪).

החינוך בערד – מתוך אתר האינטרנט של העירייה

ערד מאמינה בחינוך ורואה בו יעד מרכזי המעצב את פני העיר והקהילה.

החזון החינוכי העירוני מוביל לחדשנות ולמצוינות אישית וקהילתית כאורח חיים, במרחב חינוכי המושתת על שוויון הזדמנויות, בחירה וערבות הדדית. מערכת החינוך מגוונת וייחודית בכל מסגרות החינוך מהקדם יסודי ועד האקדמיה (מכללה בתיכון "אורט") ומאפשרת בחירה לכל תלמיד על פי תחומי התעניינותו ו/או כישוריו, לממש יכולתו ולהצליח.

מערכת החינוך העירונית מונה 6,203 תלמידים מגן הילדים ועד כיתות יב' בחינוך הממלכתי והעצמאי וכוללת: 68 גני ילדים מתוכם 2 בחטיבה צעירה ו-7 חינוך מיוחד, 10 בתי ספר יסודיים ו-6 מוסדות חינוך בעל יסודי.

מוסדות החינוך בעיר כוללים שני מרכזי מצוינות עירוניים- במוסיקה ובחינוך מדעי-טכנולוגי.

מוסדות תומכי חינוך: שפ"ח, מתי"א, ספריה, מרכז פסג"ה, יחידה לאיכות הסביבה.

יחידת נוער הכוללת שלוש תנועות נוער: צופים, בני עקיבא ובית"ר.

הישגים בולטים בשנים האחרונות:

- פרס חינוך ישובי ארצי - תשע"ח.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- פרס חינוך ארצי לבית הספר חב"ד בניס.
- ספריה מצטיינת ארצית.
- מקום חמישי עולמי לנבחרת הרובוטיקה העירונית.
- מורים ותלמידים מצטיינים בתחומים מגוונים.
- 85% זכאות לבגרות באורט ערד, 100% זכאות לבגרות באולפנת בני עקיבא ערד.
- מובילים בנגב באחוז הזכאים ל- 5 יחידות בגרות במתמטיקה.

סוף ציטוט מאתר האינטרנט של העירייה.

לסיכום :

מערכת החינוך בישראל היא מערכת ריכוזית בניהול משרד החינוך, מבקר המדינה בדוח משנת 2021 מצא חוסר במדיניות, בתוכניות עבודה ובשיטת הערכה רלוונטית. במבחן התוצאה כשלה המערכת בהכשרת התלמידים לאתגרים של המאה ה-21, דבר שבא לידי ביטוי הן בפערים בין האוכלוסיות השונות (הישגים גבוהים יותר לאוכלוסייה חזקה כלכלית), והן בתוצאות נמוכות במבחנים בינלאומיים שמטרתם בחינת כישורים אלה.

לרשויות המקומיות המפעילות את המוסדות החינוכיים אין כמעט יכולת השפעה על תכני הלימוד, לאור הפיקוח ההדוק של משרד החינוך, יוזמות ושינויים קשים למימוש וביצוע. בנוסף, מעבר לתקציב שאותו מעביר משרד החינוך (הן לתשתיות, לשכר אנשי החינוך והן לתקצוב תוכניות שונות), כל רשות רשאית להוסיף מימון מתקציבה, שיטה המגדילה את הפערים בין הרשויות החזקות לחלשות. במסגרת זו פועלת עיריית ערד, בניסיון לייחד את מערכת החינוך הממלכתית על גווניה (מספר התלמידים נמצא בירידה קלה לאורך השנים), פעולות העירייה בתחום מתקיימות ללא השפעה כלל או קשר למסגרת החינוך החרדית העצמאית בעיר (שמראה גידול משמעותי בגילאי בית הספר היסודי בכל שנה בשנים האחרונות).

- **ממצא : תחום החינוך מהווה נדבך חשוב ברוב הרשויות המקומיות בישראל, ראשי הרשויות מתהדרים בהצלחות חינוכיות המעידות על איכות האוכלוסייה ברשות, ויש הגורסים כי מהוות מקור משיכה לאוכלוסייה צעירה חזקה עם ילדים. מכאן הכללת נושא החינוך בחזון העירוני של עיריית ערד תואם את הנעשה ברשויות אחרות, גם כנדבך תומך ומשלים לנדבך הדמוגרפי בחזון (הרחבה ראה בדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא מימוש החזון – הנדבך הדמוגרפי) – תקין.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.2 החזון העירוני נדבך החינוך

חזון העירייה לשנת 2030 מעודכן לאמצע שנת 2021 :

החזון העירוני מסוף שנת 2019 מגדיר "נתינת שירות מיטבי לתושב" כערך המרכזי (בשנת 2021 תוקן "לחוויה מיטבית לתושב") ומפרט שישה נדבכים המרכיבים את החזון, אחד מהם הוא "מערכות חינוך וחברה ייחודיות ומגוונות", נושא דוח ביקורת זה (להלן המצב הרצוי - החזון).

נדבך החינוך נפרט בחזון לארבע מטרות על :

1. מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר.
2. רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי.
3. מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.
4. המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עבודת הביקורת בעירייה נקבעת בין השאר לאור רמות הסיכון של הנושאים בהם פועלת העירייה, כאשר סיכון מוגדר כאיום על התממשות מטרות הארגון. מאחר והחזון מגדיר את מטרות העל של הארגון, מתקיים סיכון גבוה באי השגת המטרות המפורטות בו.

דוח הביקורת נועד להצביע על כשלים במצב הקיים (המצב המצוי) העלולים לאיים על קביעת/השגת המטרה (המצב הרצוי – כמוגדר בחזון) ולהמליץ על דרכים לתיקון או להקטנת הפערים (הממצאים/ליקויים שנמצאו).

חזונה החינוכי של מערכת החינוך : **ערד מאמינה בחינוך מובילה למצוינות.** חזונה של מערכת החינוך בערד מוביל לחדשנות ומצוינות אישית וקהילתית כאורח חיים, במרחב חינוכי המושתת על שוויון הזדמנויות, בחירה וערבות הדדית. המצוינות פירושה מכלול ההתנהגויות והפעולות החותרות להשתפרות מתמדת והמאפשרות מיצוי הפוטנציאל האישי, על מנת להגיע לתוצאות האפשרויות הטובות ביותר.

הערת מחלקת החינוך - החזון החינוכי עודכן :

"מערכת החינוך בערד מובילה לחדשנות ולמצוינות אישית וקהילתית. כאורח חיים במרחבי חינוך משותפים המושתתים על עקרונות הבחירה, ההידברות והיזמות."
אנו שמים דגש על פיתוח מיומנויות וכישורים אישיים של תלמידים ואנשי צוות המושתתים על שיתופי פעולה בין מוסדות בקהילה כמו : מערכת עיתון הצבי, אמנים בעיר, מפעלים ועוד, למוסדות החינוך ובין מוסדות החינוך בעיר למוסדות חינוך בארץ ובחו"ל וזאת במטרה להוביל למצוינות והצטיינות.

בשנת 2019 בהשראת חזון ראש העירייה, ובהתבסס על תובנות הבאות :

- ישנה התעוררות בתחום הצמיחה הדמוגרפית אך קצב ההגירה לערד אינו ממצה את הפוטנציאל.
- מערכת חינוך מיטבית מהווה שיקול מספר 1 של משפחות צעירות בבחירת מקום המגורים. נבנתה תוכנית אסטרטגית לתחום החינוך שמטרתה : ליצור מהפכה חינוכית של למידה אחרת, המכוונת לפיתוח מערכות חינוך המותאמות למציאות של המאה ה-21 הכוללת בחירה והתאמה אישית והמכוונת למינוף משאבים מקומיים ויזמות. העקרונות המובילים שהוגדרו בתוכנית האסטרטגית לחינוך :

1. בחירה.

2. הידברות.

3. יזמות.

(להרחבה בנושא הדמוגרפי ראה דוח מבקר העירייה לשנת 2020 בפרק העוסק במימוש החזון העירוני בתחום הדמוגרפיה).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ממצא : העקרונות המובילים שנבחרו בתוכנית האסטרטגית החינוכית של העירייה משנת 2019, (בחירה, הידברות ויזמות) בהתאם לחזונה החינוכי של מערכת החינוך העירונית, תואמים לפחות חלק מהנושאים שזוהו על ידי מבקר המדינה ככישורים הנדרשים להקנות לתלמידים לצורך הצלחה בשוק העבודה המשתנה במאה ה- 21 – תקין.

6.1.3 תפיסת תושבי העיר את נושא החינוך ודרוג הסיכונים בתחום החינוך על ידי נבחר ומונהלי העירייה

סקר סיכונים – דרוג מנהלים ונבחרים בעירייה

על פי סקר הסיכונים שערכה הביקורת בשנת 2020 (דורג על ידי נבחרים ומונהלי העירייה), דורגו מטרות העל בנושא החינוך ברמות סיכון מהנמוכות ביותר (מקומות 40,45,50,55 מתוך 55 סיכונים שדורגו). בעוד שני סיכונים אחרים מתחום החינוך, דורגו במיקום גבוה יותר :

א. קושי בקליטת עובדים מצטיינים (מורים ופסיכולוגים) והשאתם בעיר - במקום ה-16.

ב. חשיפה לתביעה עקב עיכובים מהותיים בביצוע פרויקטים (הנגשה וכד') – במקום ה-37.

במסגרת כל דוח ביקורת נבדק המצב המצוי לעומת המצב הרצוי, ממצאי הביקורת מצביעים על פערים אלה, והמלצות הביקורת מציעות אופן פעולה להקטנת הפערים המוצגים בממצאים. הדרוג הנמוך של הסיכונים בתחום החינוך כמפורט במטרות החזון, יכול לנבוע משלוש סיבות :

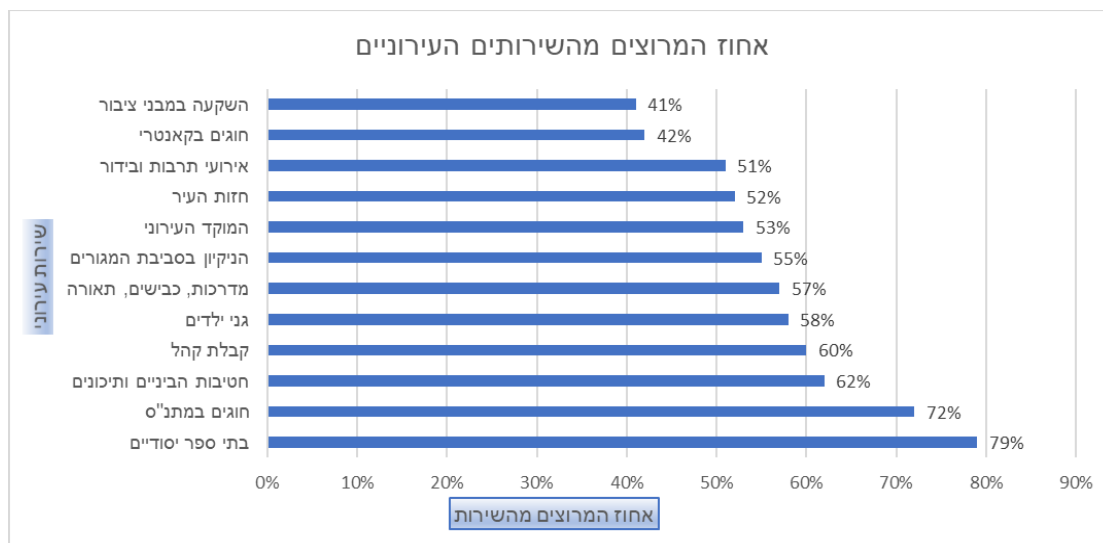
1. הפעולות שנקטה העירייה הקטינו את הסיכון, כך שהמציאות קרובה למוגדר בחזון (המצב האידאלי, המעיד על ניהול הסיכון, ועל הסיכוי הגבוה למימוש המטרות).
2. ככל והמציאות אינה מתקרבת לחזון, לדעת המדרגים יש נושאים מהותיים הרבה יותר מתחום החינוך (ומכאן השאלה מדוע נכלל בחזון העירוני, אם אינו בסדר עדיפויות).
3. חוסר הבנה של המטרות שפורטו בחזון בתחום החינוך, תוך הסתמכות על נתונים לא מבוססים/שלמים בגיבוש דעתם על מצב החינוך.

סקר שביעות רצון תושבים

הסקר האחרון שנערך על ידי העירייה ופורסם בנושא שביעות רצון התושבים לפי תחומי השירות העירוני (במטרה ללמוד על בעיות שמטרידות את הציבור כדי לשפר את השירות ואת איכות החיים בעיר), נערך באפריל 2018. מבלי לחוות דעה על אופן עריכת הסקר, להלן תוצאותיו :

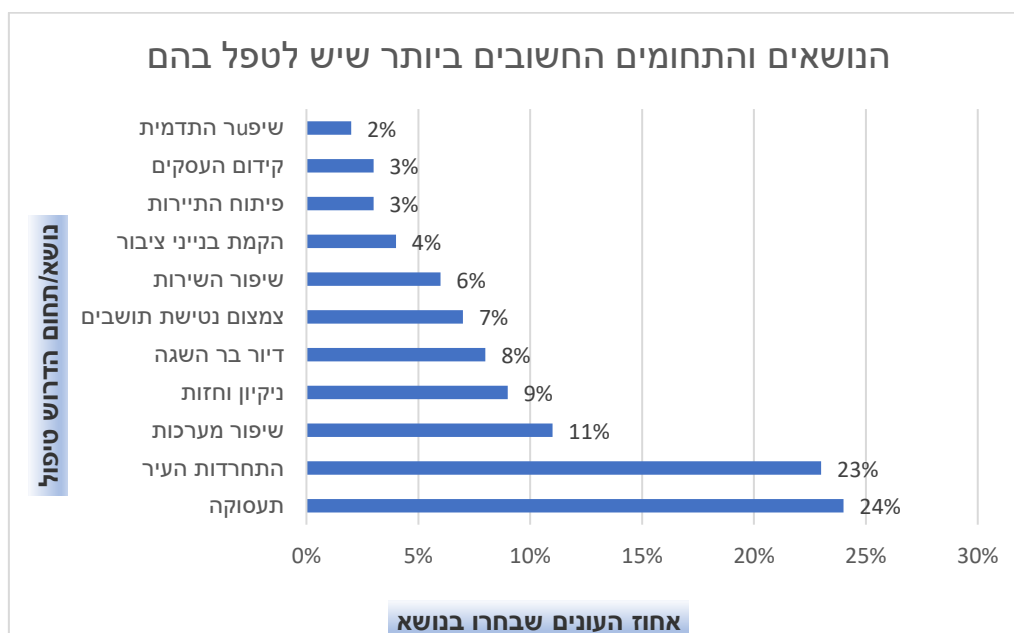
עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מהנתונים עולה כי ככלל התושבים מרוצים מהשירותים העירוניים בתחומי החינוך הפורמלי (גני ילדים ובתי ספר), ומשירותי החינוך הבלתי פורמלי (חוגים במתנ"ס). כאשר בתי הספר היסודיים והחוגים במתנ"ס קיבלו את שיעור המרוצים הגבוה ביותר מכלל השירותים העירוניים שלגביהם נשאלו התושבים, 72% מרוצים מחוגי המתנ"ס ו- 79% משירותי בתי הספר היסודיים (חטיבת ביניים ותיכון 62% מרוצים, וגני ילדים 58% מרוצים).

מאידך כאשר מבצעי הסקר ביקשו לדרג את הבעיה המרכזית שיש לטפל בה (במילים אחרות, הסיכון העירוני הגבוה ביותר, שירותי החינוך לא נכללו כלל ברשימה. להלן הגרף :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

יש לציין כי ללא סקרים נוספים בפרקי זמן קבועים לא ניתן לזהות מגמות, כמו כן ללא תוכניות עבודה בכל נושא, לא ניתן לדעת את השפעת פעולות העירייה בכל תחום.

מכאן, גם לפי הסקר שערכה העירייה באפריל 2018 לעניין שביעות רצון התושבים מהשירותים העירוניים, והן בהתאם לדרוג נבחר ומונהלי העירייה תחום החינוך מתנהל בפועל בצורה טובה (המצב המצוי).

על פי סקר שביעות רצון בקרב תושבי הפריפריה מדצמבר 2019, עולה כי כ-80% מתושבי הדרום מרוצים מהחיים בפריפריה. כ-12% מתושבי הדרום ציינו את החינוך כאחד הגורמים העיקריים לחוסר שביעות רצון בפריפריה.

בבדיקת אי שביעות הרצון מהשירותים המיועדים לילדים, הבעיות שזוהו :

1. ניידות של הילדים 41%.
2. פעילויות פנאי 40%.
3. איכות מערכת החינוך 40%.
4. מרחק מוסדות החינוך ממקום המגורים 24%.

לסיכום :

בהתאם לדרוג מנהלי ונבחר העירייה, והן בהתאם לדרוג תושבי העיר, נושא החינוך העירוני בפועל (המצוי), הוא בסך הכל טוב, דבר הבא לידי ביטוי באי הופעת החינוך ברשימת הדברים שהכי חשוב לטפל בהם, והערכת מנהלי ונבחר העירייה שהסיכונים לאי מימוש מטרות החזון בתחום החינוך נמוכים מרוב הסיכונים האחרים.

✖ - ממצא : בסקר הסיכונים משנת 2020 שדורג על ידי נבחר ועובדי העירייה הבכירים דורגו מטרות העל בתחום החינוך בחזון העירוני במקומות האחרונים, בהקבלה לסקר התושבים משנת 2018 בו רוב התושבים לא ציינו את החינוך בעיר כתחום שהכי חשוב לטפל בו, משמעות תוצאות אלה יכולה להיות אחת משלוש :

1. מצב החינוך בתפיסת התושבים והנבחרים הוא טוב ומכאן החזון מתממש (בפועל, לפי נתוני התוכנית האסטרטגית של החינוך משנת 2019, מצב החינוך בעיר נדרש לשיפור מבחינות שונות (לדוגמא : מיצ"ב (יכולות), נשירה מצה"ל (ערכים)...).
2. מטרות העל בחזון לא חשובות לתושבים ולנבחרים לכן אי התממשותן אינה מהווה סיכון מהותי לעירייה (כשל בהטמעה של החזון וחשיבות המטרות שהוגדרו בנדבך החינוך).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3. קושי בהבנה של מטרות החזון והסתמכות על תחושת בטן מצד התושבים והנבחרים (אמונה כי מצב החינוך טוב ללא קשר לנתונים, או מדדים רלוונטיים).

כל אחת מהסיבות האפשריות המפורטת מעלה מעידה על חזון שאינו מבוסס ומדויק מספיק, בנוסף בניגוד למנהל תקין, לא נמסר לביקורת כל תיעוד לאופן בחירת נדבך החינוך והמטרות בתחום שהוגדרו בחזון.

- המלצה : מומלץ לתמוך ולבסס את נדבך החינוך ומטרותיו בחזון בנתונים רלוונטיים, בסקרים תקופתיים, ולדייק ולהטמיע אותו בקרב עובדי העירייה והתושבים, נכון לסיום הביקורת רב הנסתר על הגלוי מבחינת בחירת מטרות החזון ומימושן.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.4 סקירה כללית של נושא החינוך בערי הפיתוח בכלל ובערד בפרט

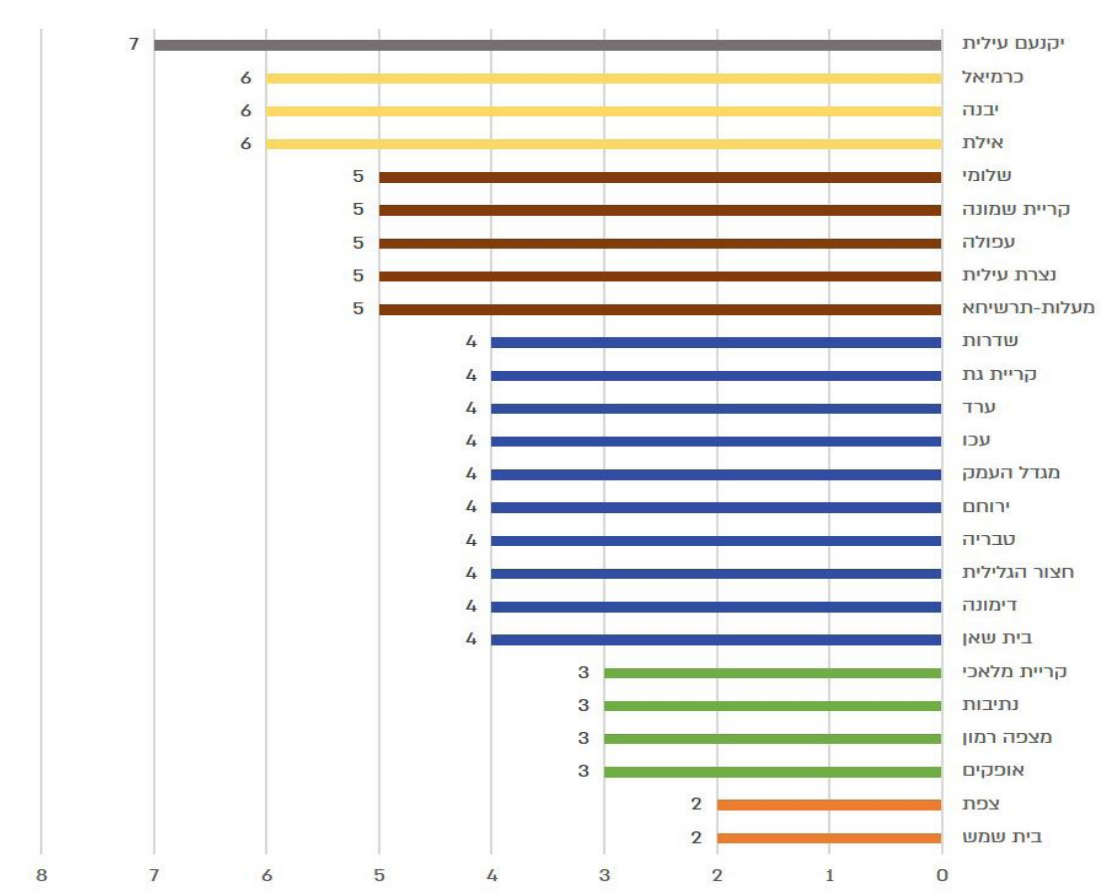
מתוך "מבט על ערי הפיתוח: 2016-1972, מרכז המחקר והמידע של הכנסת (פורסם ביוני 2018 (להלן "מחקר הכנסת") :

"בשנת 1988 התקבל בכנסת חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, שנועד "לעודד התיישבות, פיתוח וקידום חברתי וכלכלי של ערי הפיתוח. החוק קבע שורה של הטבות כספיות ושירותים שהמדינה התחייבה לספק לתושבי ערי הפיתוח ללא עלות או בסבסוד ניכר, ובהם מענקי איזון מוגדלים שירותי חינוך ותרבות לגיל הרך, לילדים ולנוער, מענקים למעתיקים מגוריהם לערי הפיתוח ... החוק מעולם לא יושם.

המחקר מתייחס ל-25 יישובי פיתוח לפי רשימת הלמ"ס משנת 2018 (ערד היא אחת מהן).

דירוג חברתי כלכלי

הרמה החברתית כלכלית של האוכלוסייה ברשות מקומית נמדדת באמצעות שילוב של מדדי הרשות בתחומים הבאים : הרכב דמוגרפי, השכלה וחינוך, רמת חיים, תעסוקה וגמלאות. להלן פרוט המדד הסוציו אקונומי של ערי הפיתוח (נכון לשנת 2016) :

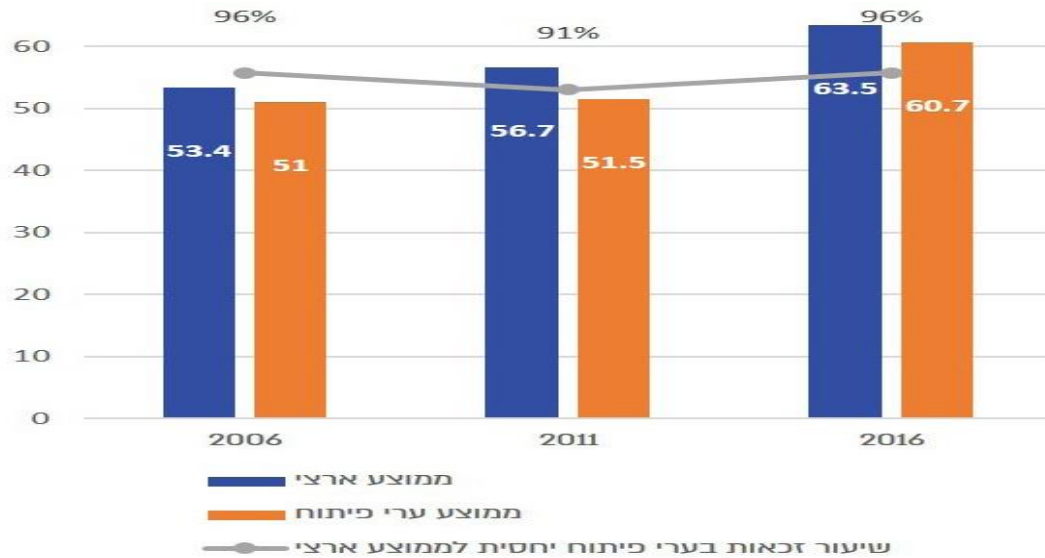

כפי שעולה מהתרשים, 20 רשויות מתוך 25 ערי הפיתוח מצויות במחצית התחתונה של אשכולות הדירוג (אשכולות ברמה 2-4), בניהן גם ערד (רמה 4 מתוך 10).

עיריית ערד

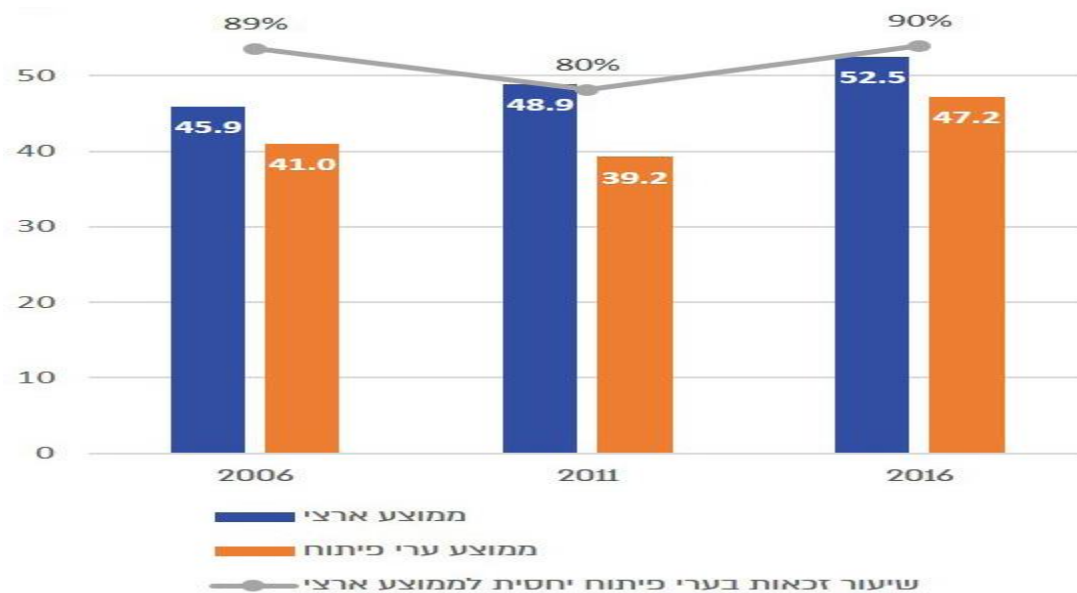
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת 2021

זכאות לבגרות – אחוז זכאים לבגרות מבין תלמידי כיתה י"ב

מכאן, שיעור הזכאות בעיירות הפיתוח נמוך בכ- 3-8 אחוז לעומת הממוצע הארצי, בשנים המוצגות.

זכאות לבגרות אוניברסיטאית :

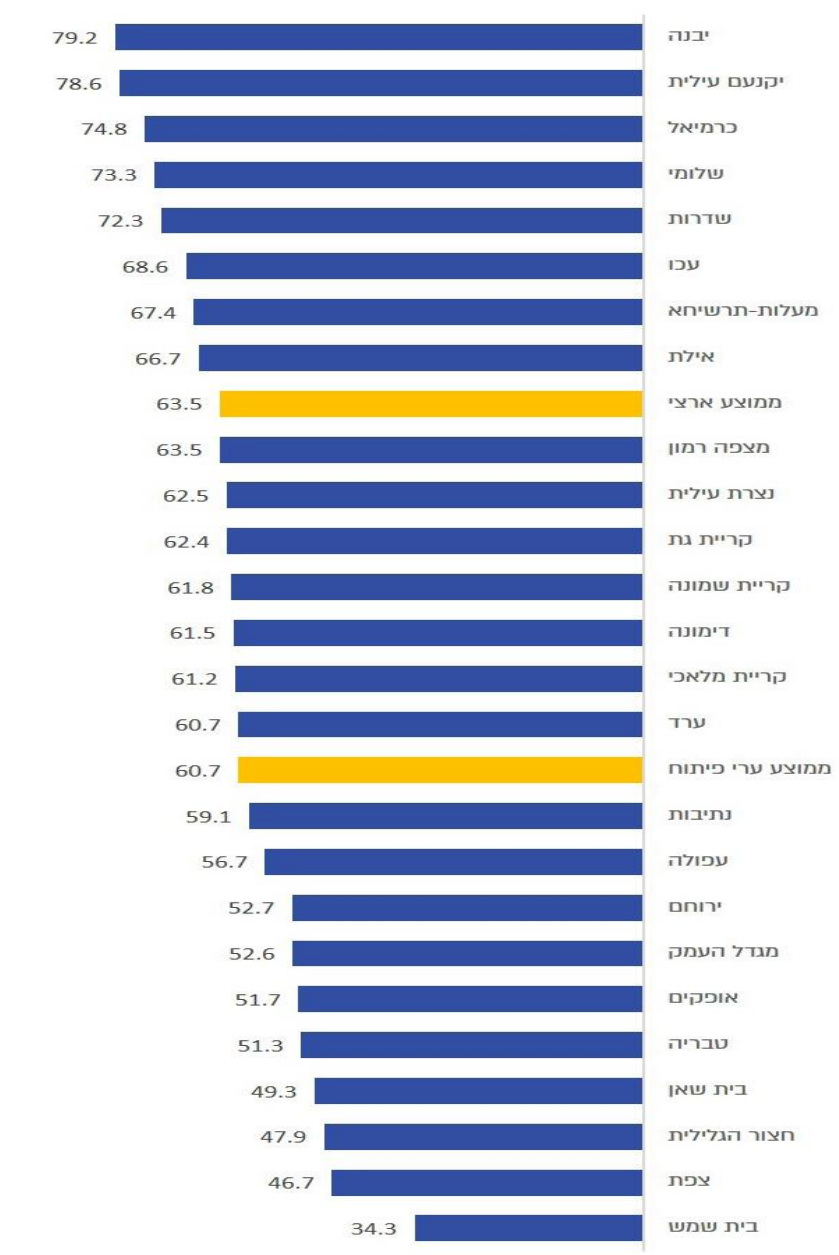

כאשר בוחנים את שיעור תלמידי כיתות י"ב הזכאים לבגרות העומדת בתנאי הסף של האוניברסיטאות, הפער בין הממוצע הארצי לבין הממוצע בערי הפיתוח מתרחב ונע בין 10-20 אחוז. הנתונים מתייחסים לתלמידי י"ב ואינם לוקחים בחשבון את שיעורי הנשירה טרם סיום התיכון שעשויים להשתנות בין הערים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

זכאות לבגרות לפי יישוב :

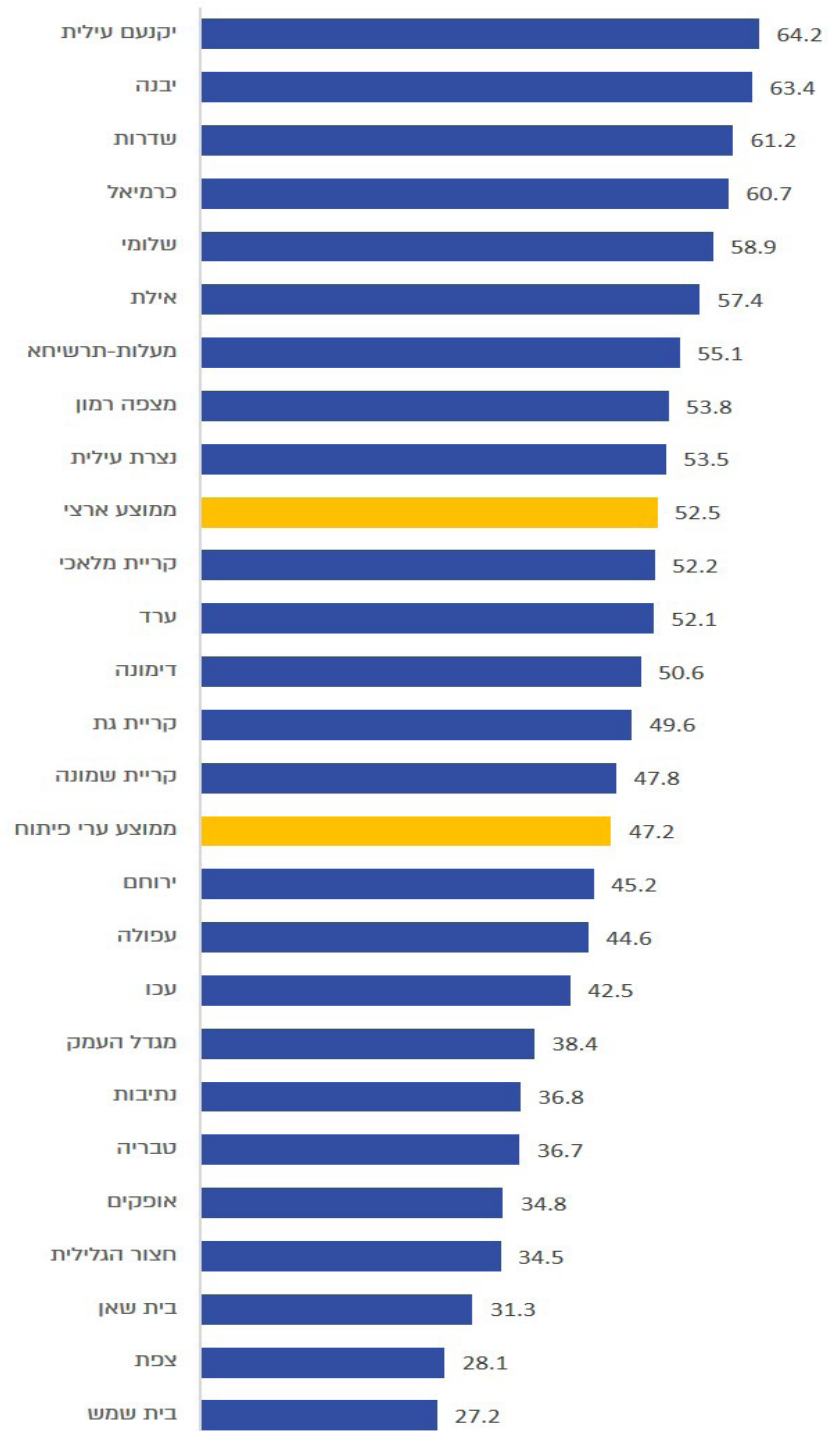

ערד נמצאת בדיוק בממוצע של עיירות הפיתוח, הנמוך מהממוצע הארצי בכ- 3 אחוזים.

זכאות לבגרות אוניברסיטאית :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת 2021

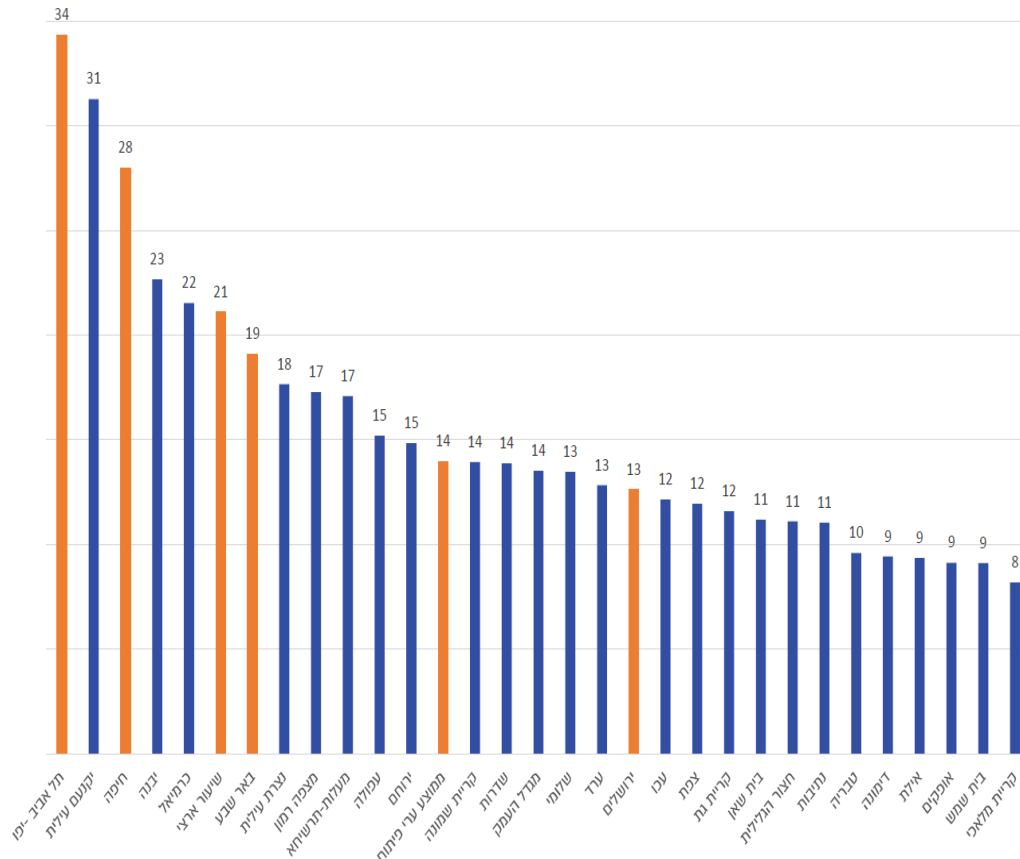
ערד מעל ממוצע עיירות הפיתוח קרובה מאוד לממוצע הארצי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שיעור בעלי השכלה גבוהה לפי יישובים, בערי הפיתוח ובערים נבחרות, 2016

הנתונים מתייחסים לבעלי השכלה גבוהה מקרב אוכלוסיית בני 20-55 בכל רשות מקומית

על פי נתונים אלה, לפחות עד שנת 2016, ביצועי העיר ערד במדדי החינוך המתוארים מעלה לא מעידים על מערכת חינוך איכותית במיוחד מבחינת מדדי זכאות לבגרות, הן בהשוואה ארצית והן בהשוואה לערי הפיתוח בלבד.

יש לציין כי בשנת תשע"ח זכתה העירייה בפרס חינוך יישובי ארצי, וכי התיכון העירוני (בו לומדים מעל 90% מהתלמידים בחינוך הממלכתי) דורג בשנת תשפ"א כאחד מ-80 התיכונים המובילים בארץ (ללא נקיטת עמדה לגבי משמעות פרס חינוך יישובי ארצי ודרוג התיכון), סביר כי נתונים אלה מעידים על מגמת שיפור בתחום החינוך בשנים האחרונות, כולל עלייה בזכאות לבגרות, לפחות בתיכון העירוני.

לסיכום:

ככל ומגדירים את הזכאות לבגרות כמדד לרמת החינוך בעיר, לפחות עד שנת 2016 המצב בהשוואה לערי הפיתוח האחרות ולממוצעים הארציים אינו מחמיא לערד.

גם במבחנים אחרים כגון מבחני המיצ"ב התוצאות העירוניות לא גבוהות (לפי הנתונים שנאספו לצורך בניית התוכנית האסטרטגית לשנת 2019).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

על מנת להביא למימוש החזון יש לבחור מטרות ויעדים מדידים, על פי המטרות שנבחרו בחזון העירוני נראה כי העירייה כלל לא לקחה בחשבון את מדד הזכאות לבגרות חלקת מיעדי החזון, או כל מבחן אחר.

בניגוד למטרות החזון העירוני, פרוט החזון החינוכי באתר האינטרנט של העירייה (חזון מחלקת החינוך) המפורט מעלה מתהדר בפרסים ותוצאות בגרות, כמו גם קמפיין ראש העירייה במהלך הבחירות לרשויות שנערכו בסוף שנת 2018 שפרט את הנתונים הבאים - רק עובדות – מצוינות בחינוך התוצאות מדברות בפני עצמן :

85% זכאות לבגרות באורט ערד, 100% זכאות לבגרות באולפנה.

70% זכאות לתעודת מקצוע באורט צור.

45% מהתלמידים ניגשים ל-5 יחידות אנגלית.

19% מהתלמידים ניגשים ל-5 יחידות כימיה.

15% מהתלמידים ניגשים ל-5 יחידות מתמטיקה.

הערת מנהלת מחלקת החינוך : מבקשת להבהיר כי רואה בערך ההצטיינות חשיבות רבה. ההצטיינות הינו תוצאה של רכישת מיומנויות בתהליך של מצוינות מתמדת. כפי שצוין בדוח, החזון החינוכי מגדיר : "המצוינות המציינת מכלול התנהגויות והפעולות החוברות להשתפרות מתמדת והמאפשרות מיצוי הפוטנציאל האישי, על מנת להגיע לתוצאות האפשרויות הטובות ביותר". הווה אומר הצטיינות לכל מי שיכול להגיע לכך. על פי אמונתה של מנהלת מחלקת החינוך רכישת מיומנויות המכשירות את התלמיד להיות אוטודידקט השואף לשיפור מתמיד תוביל אותו להצטיינות אישית ואקדמית.

- **ממצא :** בעירייה לא הגדירו יעדים מדידים למימוש מטרות החזון העירוני בתחום המיומנויות לדוגמא על פי הצלחה במבחנים, כגון אחוז זכאות לבגרות, איכות תעודת הבגרות, תוצאות במבחנים כלל ארציים (מיצ"ב וכד'). בניגוד לאי הגדרת היעדים מתהדרת הרשות בגידול בשיעור הזכאים לבגרות בתיכון העירוני, והישגים אחרים.

- **המלצה :** ככל ובוחרים להמשיך להתהדר בתוצאות המעידות על מיומנויות מומלץ להגדיר יעדים קשורים כמו תוצאות מבחנים, או שיעור הזכאים לבגרות, או תוצאות מבחני המיצ"ב. מעבר לשיפור בתוצאות העירוניות מומלץ לבחון גם את המצב הארצי בכלל, ואת הרשויות הקרובות בפרט (מאחר התפישה היא שחינוך טוב מושך אוכלוסייה צעירה, חשוב להבין מה קורה אצל "המתחרים").

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לסיכום : מומלץ לחדד ולהבהיר את נושא המדדים העירוניים בתחום החינוך, האם מדדי מיומנויות רלוונטיים לחזון העירוני או שלא.

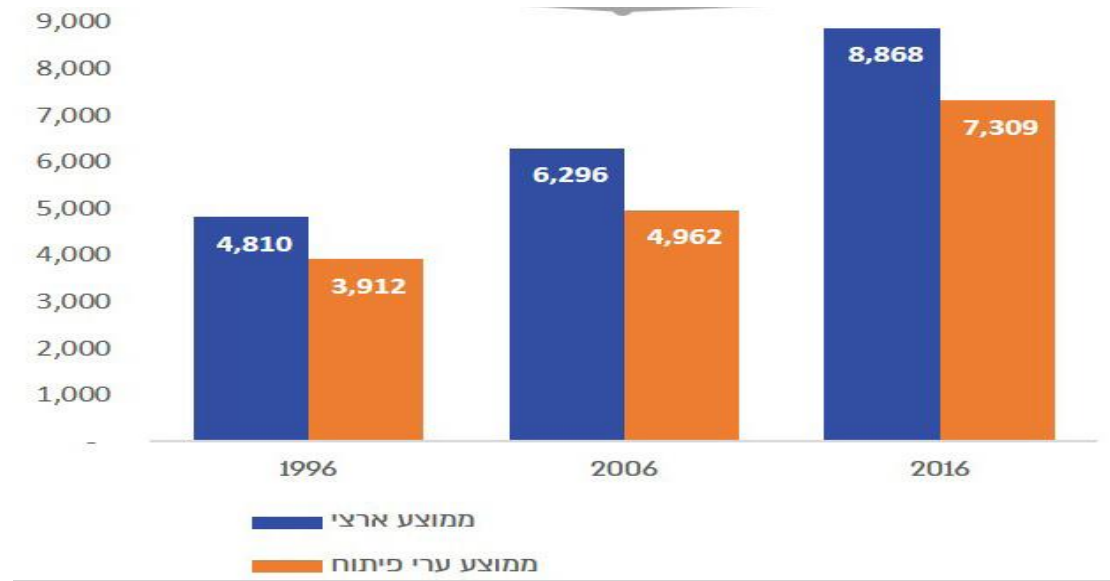
הקשר בין הכנסה להוצאות על חינוך ולהישגים במבחנים
על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – "הלמ"ס), קיימת שונות גבוהה על הוצאה פרטית לתלמיד בהתאם להכנסת המשפחה.
בשנת 2018 בחן הלמ"ס את ההוצאות הישירות לכל תלמיד (הכוללות : תשלום לבית הספר והוצאות עבור פעילויות המתקיימות לאחר שעות בית הספר כגון : צהרון, חוגים, שיעורים פרטיים ומבחנים. ההוצאות המשויות לתלמיד, מחושבות באמצעות חלוקה של הוצאות לשירותי חינוך לדוגמה : רכישת ספרים ומחברות, כלי כתיבה, מחשב וציוד נלווה, שירותי אינטרנט ומינוי לספרייה).

ציטוט מהודעה לתקשורת של הלמ"ס – הוצאה פרטית לתלמיד עבור שירותי חינוך ב-2018 :
השכלתו של הפרט היא גורם מפתח בקידומו החברתי-כלכלי. ולכן ההורים במשקי הבית מנסים להעצים את השכלת ילדיהם באמצעות הזרמת משאבים כספיים לחינוכם. בשנת 2018 ההוצאה הממוצעת לתלמיד בחודש עבור שירותי חינוך של משק בית בחמישון ההכנסה העליון הסתכמה ב-1,245 ש"ח, לעומת 434 ש"ח בחמישון ההכנסה התחתון.
הדבר מקנה לתלמידים ממשקי בית בחמישוני הגבוהים אפשרות גדולה יותר להצליח בלימודים בבית הספר ובלימודים גבוהים, ויכול להסביר פערים גבוהים בהישגים הלימודיים של תלמידים בישראל. לדוגמה, שיעור הזכאות לתעודת בגרות בקרב תלמידים ביישובים המאופיינים ברמה חברתית-כלכלית נמוכה, נמוך באופן משמעותי מהשיעור ביישובים המאופיינים ברמה חברתית-כלכלית גבוהה.

נתונים ממחקר הכנסות :
השכר הממוצע לשכיר בערי הפיתוח נמוך בכ – 20% מהשכר הממוצע הארצי. פער זה נשמר יציב לאורך שני העשורים האחרונים 1996-2016.

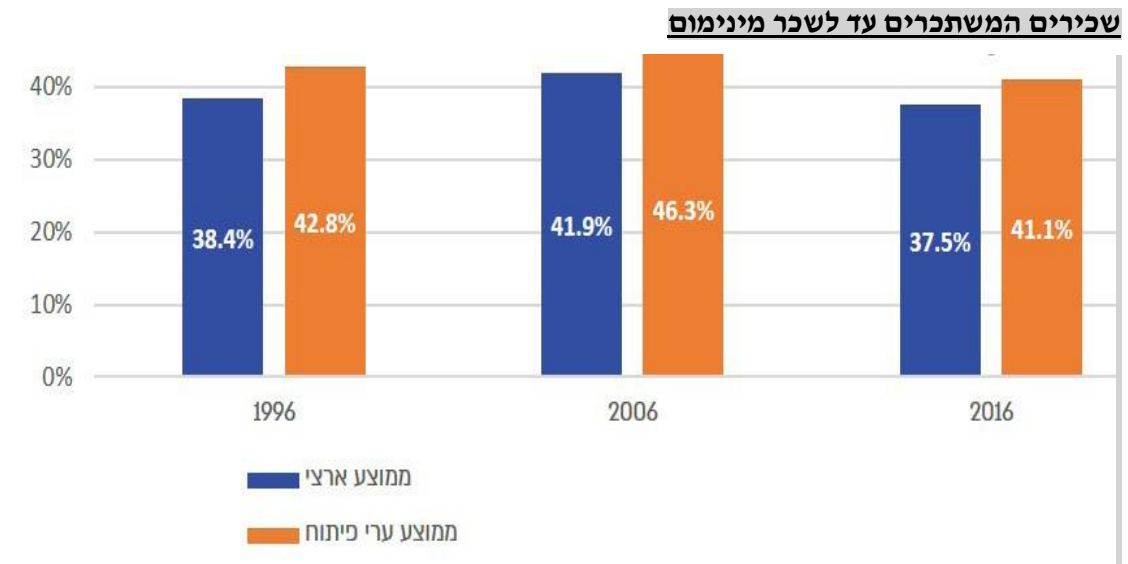
עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שכר חודשי ממוצע לשכיר בערי פיתוח בש"ח לשנת 2016

ערד ממוקמת מתחת לממוצע השכר בערי הפיתוח (7,309 ₪) שהוא נמוך מממוצע השכר הארצי (8,868 ₪), בפועל ערד ממוקמת בחצי התחתון של ערי הפיתוח במדד זה.

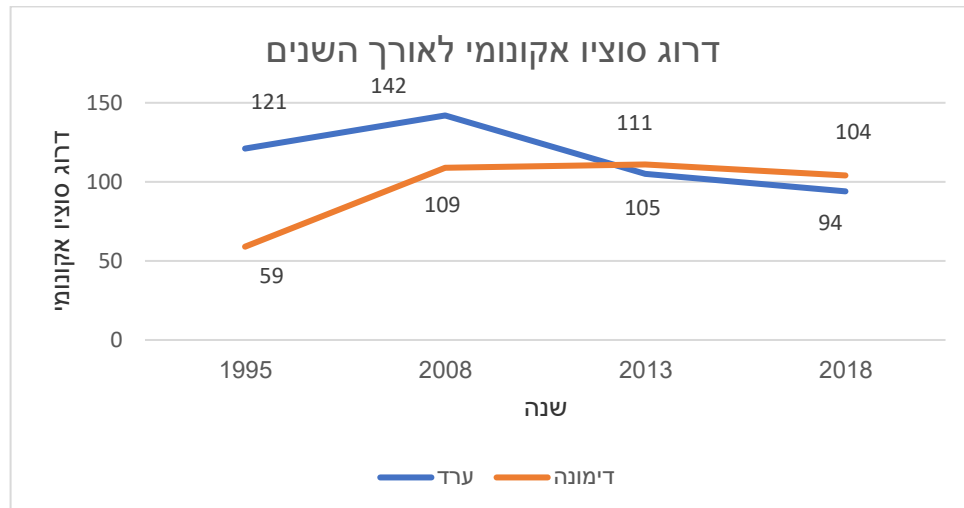
שיעור שכירים המשתכרים עד לשכר מינימום שנת 2016

ממוצע ארצי – 37.5%, ממוצע ערי פיתוח – 41.1%, השיעור בערד – 43.4%.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

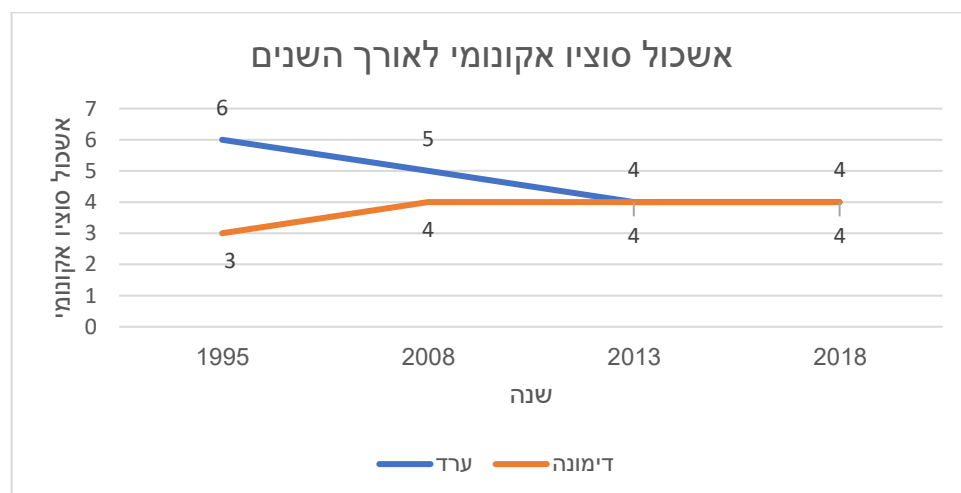
ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא מימוש החזון העירוני – הנדבך הדמוגרפי :
 להלן השוואה לאורך שנים של הדרוג לעיריות דימונה וערד :

- ממצא : העיר ערד ירדה בדרוג הסוציו אקונומי, משנת 2013 ועד 2018 ב- 11 מקומות, לעומת העירייה השכנה -דימונה שחוותה ירידה של 7 מקומות. למרות הירידה בדרוג מצב זה טוב בהרבה לעומת הירידה בדרוג בחמש השנים הקודמות שנים 2008-2013 אז חוותה ערד ירידה של 37 מקומות לעומת דימונה שעלתה בשני מקומות. לא קיים בעירייה הסבר לשיפור היחסי בירידה בדרוג.

- המלצה : מומלץ לנתח את סיבת האטת הירידה בדרוג הסוציו אקונומי, על מנת לשמר או להפוך את המגמה בשנים הבאות.

אשכול סוציו אקונומי, הוגדרו 10 אשכולות, 1 הנמוך ביותר :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ממצא : במבחן התוצאה כשלה לכאורה העירייה בקליטת אוכלוסייה חזקה (לחלופין נוספה יותר אוכלוסייה חלשה במיוחד), דבר שהיה מביא לשיפור בדרוג הסוציו אקונומי, בפועל למרות הגידול באוכלוסייה ירדה ערד בדרוג ב-11 מקומות בין השנים 2013-2018.

- המלצה : מומלץ לנתח את סיבת הירידה בדרוג הסוציו אקונומי בין השנים 2013-2018, על מנת לנסות לשפר את הדרוג בעתיד, לדוגמא על ידי כיוון המאמצים לגידול דמוגרפי באוכלוסייה חזקה מבחינת המדד.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה 2020.

לסיכום :

בהתאם ללמ"ס, הפערים הגדולים בהישגים הלימודיים בין תלמידים לפי מצבם הסוציו אקונומי (ככל שמצב הסוציו אקונומי טוב יותר ההישגים עולים), ניתנים להסבר גם בגלל השונות הגבוהה על ההוצאה לחינוך (שעורים פרטיים, צהרונים, חוגים וכד'). לאור הירידה במצב הסוציו אקונומי של העיר ערד, ולאור השכר הנמוך של תושבי העיר בהשוואה לשכר ברחבי הארץ, ובהתחשב בממוצע ההישגים של תלמידי ערד לפחות עד שנת 2016, נראה כי העתיד מבחינת איכות בוגרי מערכת החינוך בעיר סביר שידרדר, ככל והדבר תלוי אך ורק בידי המשפחות בעיר. מכאן, קיימת חשיבות יתרה לתמיכת העירייה במסגרות חינוך פורמלי ובלתי פורמלי, על מנת לגשר על הפער בהוצאה לחינוך לעומת יישובים במעמד סוציו אקונומי גבוה מערד. יש לציין כי במהלך שנת הלימודים תשפ"ב החל בערד פרויקט ייחודי בשם "שישי חופשי" במסגרתו, תלמידי בית הספר היסודי יכולים לבחור את מסגרת הלימודים שלהם בימי שישי, לתלמידים מוצעות פעילויות בתחומים שונים (ספורט, מדע, אומנות...), בכל רחבי העיר, מחד הפרויקט ממומן ממקורות הקיימים בכל הרשויות מאידך התוכנית היא ייחודית בהתאם לתוכנית האסטרטגית בתחום החינוך. הפרויקט לא נכלל בהיקף הביקורת מאחר והוא רק בתחילתו.

- ממצא : בהתאם לפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, קיימת שונות גבוהה על הוצאה לחינוך (שעורים פרטיים, חוגים, צהרונים וכד') בהתאמה להכנסה של משק הבית, שונות היכולה להסביר את הפערים הגבוהים בהישגים לימודיים של התלמידים בישראל. החזון העירוני לא מתייחס לנושא ההוצאה לחינוך, למרות הדרדרות העירייה במדד הסוציו אקונומי בשנים האחרונות ולאור ההכנסה נמוכה יחסית של תושבי העיר.

תגובת המבוקר : הרשות ערה לתעשיית השיעורים הפרטיים ולכן בוצע בשנת 2021 סקר בין תלמידי התיכון על מנת לזהות את הפערים המדוברים – הנתון עמד על 10%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מסך התלמידים בלבד. בית הספר התיכון מקיים מערך שיעורים פרטניים ותיגבור לאחר שעות הלימודים וזאת על מנת לצמצם את הפערים הלימודיים בין התלמידים.

- המלצה : מומלץ לבחון את יכולת העירייה לממן ולהנגיש פעילות חינוכית פורמלית (כדוגמת פעילות הממומנת מתשלומי רשות לבית הספר), והבלתי פורמלית (חוגים ושיעורים פרטיים לאחר שעות הלימודים), לכלל האוכלוסייה בעיר, על מנת להקטין את הפער הארצי שזוהה בין הוצאה לחינוך בתלות במצב הסוציו אקונומי של המשפחה לבין הישגים חינוכיים (אמנם החזון מגדיר את אחת המטרות כך : "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי" אך בפועל אין כל מדדים והגדרות לגבי יישום המטרה, למעט שיעור המשתתפים בפעילות לאחר בית הספר בחוגים, תנועת נוער וכד').

הערת המבוקר : הרשות מממנת 230 אלש"ח לבתי הספר היסודיים המוכרים והרשמיים עבור תגבורים לימודיים, 700 אלש"ח עבור המקיף וצור, לתכניות פדגוגיות ותשתיות (על פי החלטת המנהלים).

כמו כן הרשות מממנת 480 אלש"ח עבור תכניות לנוער, 30 אלש"ח עבור תכניות למניעת נשירה, 320 אלש"ח עבור תכניות העצמה וצמצום פערים חברתיים : פותחים עתיד, הטייסת, אור לחינוך וסולמות.

כל זאת מבלי לקחת בחשבון סכומים נוספים אותם מקבלת הרשות ממשד החינוך עבור תכניות נוספות. כך שהרשות פועלת ומקצה משאבים על מנת לצמצם את הפער הארצי שזוהה בין ההוצאה בחינוך לבין ההישגים החינוכיים.

בנוסף למעקב אחר השתתפות התלמידים בפעילויות אחר הצהריים, מערכת החינוך מעודדת ועוקבת אחר תלמידים המגיעים לפעילות ולמטרת לימודים אקדמיים, העשרה או חיזוק חברתי רגשי, הן ב"מרפסת", ב"תפוח פיס" ובספריה. כמו כן ישנו מעקב אחר יישום ותוצאות התכניות התומכות בתלמידים : "אור לחינוך" התומכת במעבר של תלמידים מביה"ס היסודי לתיכון. בתכנית "פותחים עתיד" – תכנית הנותנת מענה הוליסטי לתלמידים בעלי מורכבויות שונות. הנאמנים העובדים בתכנית הם חלק מצוות בית הספר וישנו מעקב שוטף אחר התקדמות התלמידים. כך גם בתכנית "הטייסת" שמטרתה חיזוק הדימוי העצמי ותחושת המסוגלות, תכנית "פר"ח" ותמיכה של מועדוניות חינוך-רווחה.

נציגי התכניות מדווחים באופן שוטף על מצבם של הילדים ליועצות בית הספר. מדד ההצלחה הינו השגת המטרות הדיפרנציאליות של כל אחד מהתלמידים המשולב בתכניות אלה. כמו כן, הרשות תומכת בתכנית מנע (מניעת נשירה) וזאת כדי לצמצם את הפערים החברתיים והאקדמיים של ילדי העיר, מעקב אחר השגת המטרות, מנהל ע"י הקב"סיות יחד עם יועצות בתי הספר.

התייחסות הביקורת להערת המבוקר : הערת המבוקר לא סותרת את הממצא או את ההמלצה, הביקורת שוב מדגישה כי צמצום הפערים כפי שהוצגו בממצא מן הראוי שיכללו במסגרת החזון העירוני, כולל תוכנית כוללת המגדירה יעדים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מדידים, בקרה וניטור באופן שוטף. כפי שמובהר בהמשך התוכנית האסטרטגית שנבנתה בשנת 2019, כלל לא עוסקת בנושא, מכאן משתמע אין תכלול של התחום, וזו בדיוק טענת הביקורת וההמלצה לתיקון.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.5 מערכת החינוך בערד נתונים כספיים וכמותיים

מאחר והחזון העירוני מייצג את הנושאים החשובים ביותר לקברניטי העירייה, הצפי הוא שנושאים אלה יתוקצבו בהתאם על מנת להביא למימוש החזון. בתקציב הרגיל של העירייה נרשמות ההכנסות וההוצאות השוטפות, בתקציב הבלתי רגיל נרשמות ההכנסות וההוצאות החד פעמיות כגון בניית מוסד חינוך, פרויקט חד פעמי וכד'.

התקציב הרגיל

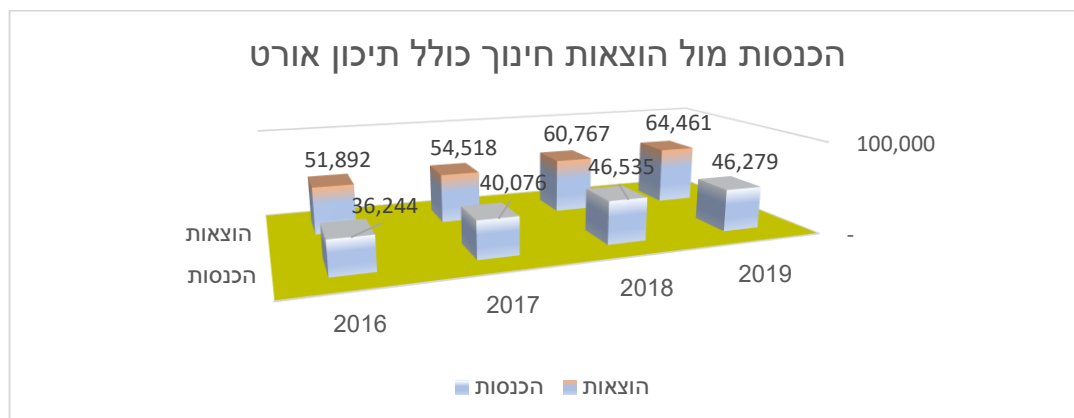
להלן הכנסות מול הוצאות של תקציב העירייה הרגיל בתוספת הנתונים הכספיים של התיכון :

שנה	התקציב העירוני (כולל תיכון אורט)	הכנסות חינוך	הוצאות חינוך	שיעור הוצאות החינוך מכלל התקציב
2019	205,173	46,279	64,461	31%
2018	202,492	46,535	60,767	30%
2017	188,125	40,076	54,518	29%
2016	175,558	36,244	51,892	30%

מהטבלה עולה כי גם התקציב הרגיל הכולל וגם תקציב החינוך שהוא חלק ממנו, עלו בשנים אלה, אך שיעור ההוצאות בגין חינוך מכלל תקציב העירייה כמעט ולא השתנה לאורך השנים, ונשאר ברמה של 29-31%, דבר שאינו מעיד על העדפה תקציבית כמצופה במקרה של נושא המוגדר בחזון העירוני (אחד משישה נושאים).

(הערת הביקורת : תקציב העירייה הרגיל בדוחות הכספיים של העירייה לא כולל הכנסות והוצאות בגין תיכון אורט, מאחר והתיכון מופעל על ידי רשת אורט, המקבלת את המימון ממשרד החינוך ישירות, ולא כולל את רוב הכספים המשמשים לפעילות החינוך החרדי העצמאי (מוכש"ר), המהווה חלק מהותי מכלל מערך החינוך בעיר).

הנתונים בהצגה גרפית :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

השקעת כספי העירייה תחום החינוך בתקציב הרגיל (הוצאות פחות הכנסות, ללא נתוני אורט) :

הוצאת חינוך כוללות :

1. הוצאות שכר חינוך.
2. הוצאות פעילות חינוך.

הכנסות חינוך כוללות :

1. הכנסות ממשרד החינוך (ראה הרחבה בנושא התחשבות מול משרד החינוך בדוח מבקר העירייה לשנת 2019 בנושא מיצוי הכנסות משרד החינוך).
2. הכנסות עצמיות (לדוגמא גביית כספים מהורי התלמידים עבור פעילות בבתי ספר).

השקעת כספי העירייה בחינוך בכל שנה (ללא נתוני תיכון אורט) :

✖ ממצא : על פי הדוחות הכספיים של העירייה הסכום אותו השלימה העירייה לתחום החינוך בתקציב הרגיל (לכיסוי הגרעון בתחום = הוצאות חינוך מעבר להכנסות), בשנת 2019 חזר לרמתו שבשנת 2016, לאחר שנתיים של ירידה, דבר המעיד על עדיפות תקצוב נמוכה.

- המלצה : מומלץ לתקף את מימוש החזון העירוני בתחום החינוך, בתוכנית פעולה מקושרת תקציב. לא סביר כי תקצוב נושא הנמצא במסגרת החזון העירוני פחות לאורך השנים (כאשר מספר התלמידים במערכת החינוך הממלכתי לא משתנה כמעט).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

הערת המבוקר : מתוכננת כתיבת תכנית מקושרת תקציב כוללת, כך שיהיה ייצוג תקציבי למטרות והיעדים העירוניים בחינוך.

על מנת להבין את משמעות הירידה בהשקעת העירייה בתחום החינוך, נותחו הוצאות החינוך של העירייה בחלוקה של הוצאות שכר (שהינן מוכתבות וקשיחות), לבין הוצאות לפעולות (התחום בו השפעת העירייה יכולה להיות משמעותית בהינתן תקציב).

להלן השוואה של הגידול בהכנסות ממשרד החינוך לעומת הגידול בהוצאות החינוך (בחלוקה לפעולות ולשכר חינוך) :

שנה	גידול (קיטון) הכנסות ממשרד החינוך	גידול (קיטון) בהוצאות פעולות חינוך	גידול בהוצאות שכר חינוך	סה"כ גידול בהוצאות
2019	-477	-451	1,450	999
2018	5,533	2,844	1,739	4,583
2017	3,117	2,250	564	2,814

מהטבלה עולה כי :

- בשנים 2017,2018 הגידול של העברות משרד החינוך גבוהות משה"כ הגידול בהוצאות, מכאן בפועל, העירייה צמצמה את תקציב החינוך שממומן ממקורות שאינם משרד החינוך.
- בשנת 2019 הוקטן המימון של משרד החינוך, בהתאם הוקטנו הוצאות בגין פעילות.

בהתאמה לגרף הקודם, נמצא כי העירייה הקטינה בפועל את תמיכתה בפעילות החינוך בשנים 2017,2018 ואילו בשנת 2019 צומצמו פעולות החינוך בהתאם להקטנת התקצוב ממשרד החינוך.

- ממצא : בשנים 2016,2017 הגידול בתקצוב ממשרד החינוך היה גבוה מסך הגידול בהוצאות החינוך, המשמעות שהעירייה הקטינה את מימון פעילות החינוך לעומת שנים קודמות (גודל מערך החינוך לא השתנה מהותית בשנים אלה), ואילו בשנת 2019 משרד החינוך הקטין את תמיכתו והעירייה הקטינה את תקציב פעולות השכר בסכום דומה (כ-450 אלש"ח).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לבנות תוכנית עבודה למימוש החזון, כולל הוצאות בהתניה של מימון מתאים, אין סיבה להקטין את הוצאות העירייה בפעילות החינוך כאשר קיימת תוכנית מוסדרת למימוש החזון.

הערת המבוקר : בתכנית העבודה לתשפ"ב מתוארות הפעילויות למימוש החזון :

1. פיתוח תכניות בבתי הספר ובגני הילדים אשר יאפשרו בחירה של התלמידים...

2. הטמעת תהליכי הגישור ע"י קורסים שיפתחו במוסדות חינוך.

3. פיתוח מקצועי של סגלי ההוראה.

4. הקצאת משאבים לפיתוח יוזמות.

בהמשך מתוכננות הדרכות בנושא של יזמות, וכבר היום מתקיימת הכשרה למנהלים הכוללת הרצאות וסיורים. כל אלה באים לקדם למידה חדשנית ומגוונת במרחב העירוני על פני כל רצף הלמידה בחינוך הפרמלי והבלתי פרמלי.

התייחסות הביקורת להערת המבוקר : לשיטת הביקורת הערת המבוקר לא סותרת את הממצא או את ההמלצה, זאת מאחר והביקורת לא מצאה קשר מלא בין החזון העירוני, לבין התוכנית האסטרטגית שנבנתה בשנת 2019, כמפורט בהרחבה במטרת ביקורת מספר 2.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

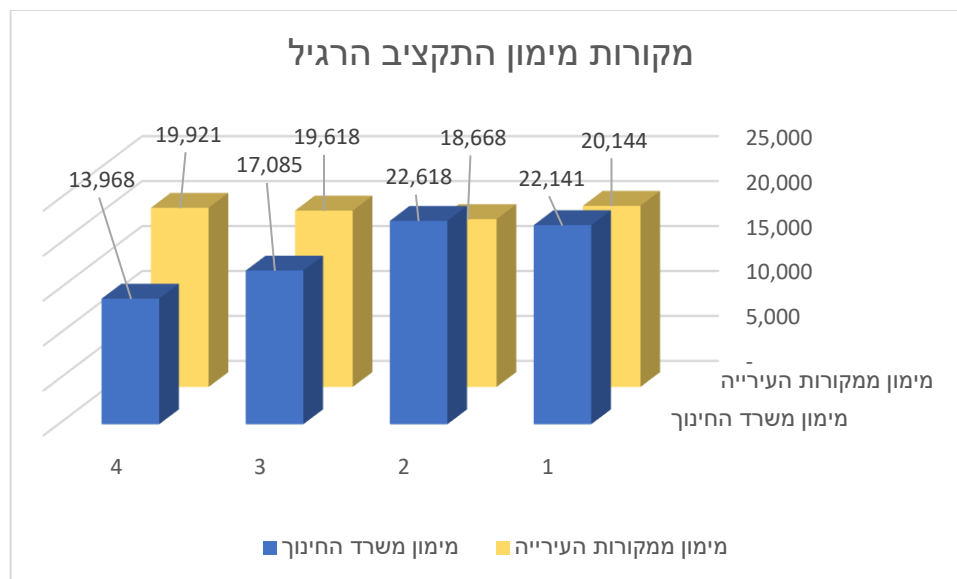
סך מימון הוצאות חינוך ממקורות העירייה (באלפי שקלים) :

שנה	סך הוצאות תקציב רגיל	מימון משרד החינוך	מימון ממקורות אחרים
2019	42,285	22,141	20,144
2018	41,286	22,618	18,668
2017	36,703	17,085	19,618
2016	33,889	13,968	19,921

למרות הגידול החד בהוצאות החינוך, העירייה לא הגדילה כמעט את מימון החינוך ממקורות שאינם משרד החינוך לאורך השנים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- **ממצא:** בעוד הוצאות החינוך בתקציב הרגיל עלו בכ- 8.4 מיליון שקלים בין השנים 2016-2019, מימון החינוך ממקורות שאינם משרד החינוך (כולל השתתפות העירייה) עלו בכ- 220 אלפי ₪ בלבד.

- **המלצה:** מומלץ לבנות תוכנית עבודה למימוש החזון, כולל גידול בתקציב מימון פעילות החינוך, בדומה לרמת הגידול של תקצוב משרד החינוך.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תקציבים בלתי רגילים

בנוסף לתקציב השוטף המבטא את הוצאות השכר והפעלות לחינוך, קיימים גם תקציבים בלתי רגילים שונים (בנית מוסדות חינוך, שיפוצים, רכישת ציוד, פרויקטים מיוחדים וכד'). התפתחות התקציבים הבלתי רגילים בשנים 2016-2019:

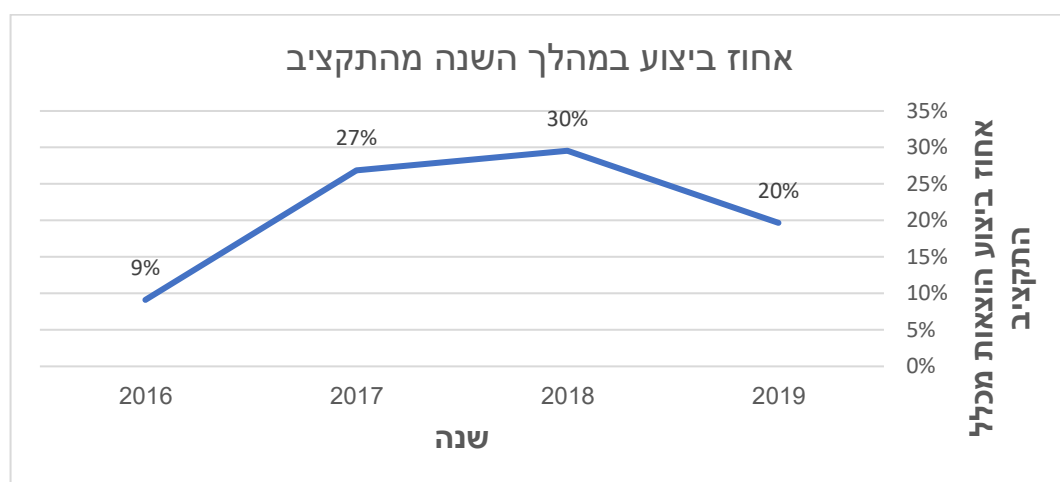
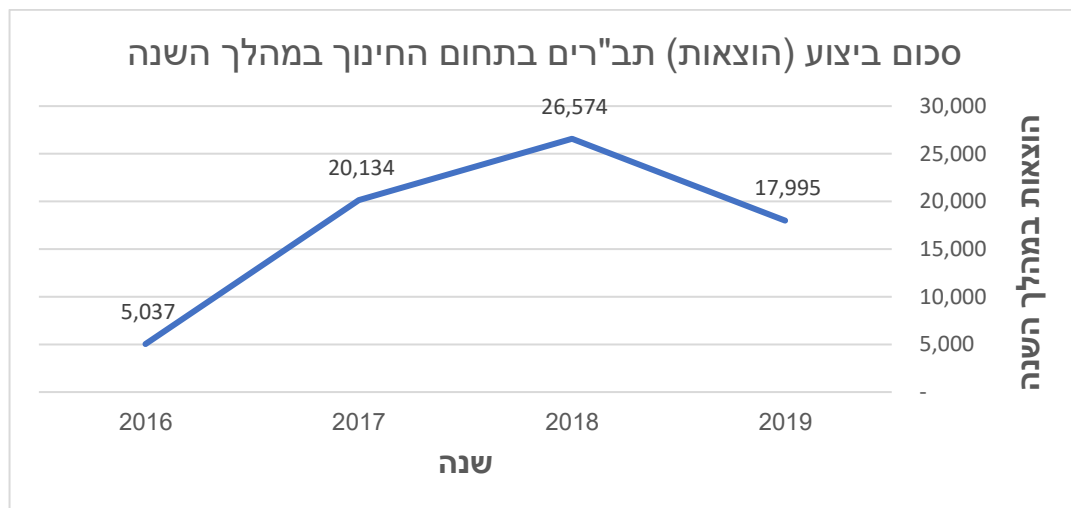
שנה	תב"רים פתוחים	תב"רים סגורים	סה"כ	תקציב	ביצוע הוצאות עד סוף שנה
2016	106	24	130	55,266	22,638
2017	70	26	96	74,895	39,975
2018	68	33	101	89,927	65,345
2019	64	14	78	91,543	66,621

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ביצוע במהלך השנה של תב"רים באלש"ח :

שנה	תקציב	ביצוע הוצאות עד סוף שנה	ביצוע במהלך השנה	אחוז ביצוע במהלך השנה מהתקציב
2016	55,266	22,638	5,037	9%
2017	74,895	39,975	20,134	27%
2018	89,927	65,345	26,574	30%
2019	91,543	66,621	17,995	20%

בהתאם לנתונים מעלה, בנושא תב"רים יש מגמה מעורבת מבחינת מספר התב"רים ואחוזי הביצוע שלהם, המגמה היחידה העקבית היא עליה בסך תקציב התב"רים בכל שנה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שנה	מימון מכספי העירייה (תקציב רגיל/קרנות) בש"ח (ביצוע בפועל בשנה)
2016	53,129
2017	---
2018	226,604
2019	315,137 (הערה - 1)

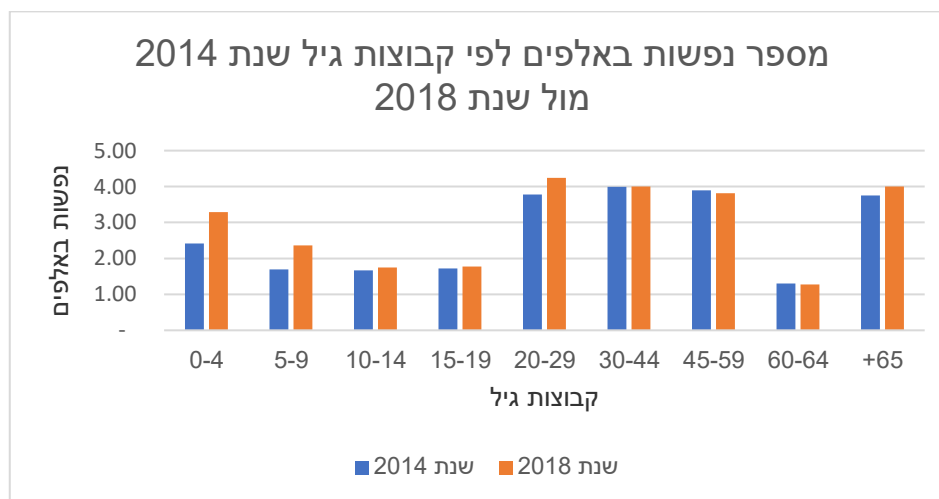
(הערה - 1) – ללא הלוואה בסך מיליון ₪ שנלקחה מבנק לתשלום במשך מספר שנים.

בהתאם לנתונים מעלה, השתתפות העירייה במימון התב"רים לאורך שנים אלה אינו בסכום מהותי ובפועל מהווה שיעור זניח מכלל העלות. חלק מהמימון העצמי לתוכניות חינוך וחלק לשיפוץ מבני חינוך.

נתונים כמותיים

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 – מימוש החזון העירוני – נדבך הדמוגרפיה :

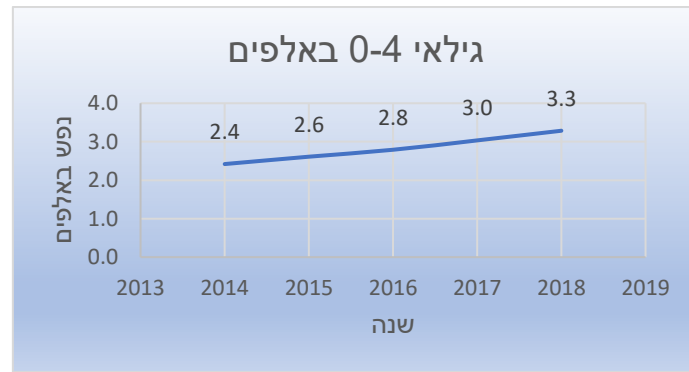
שינוי האוכלוסייה לאורך התקופה לפי קבוצות גיל – נתוני למ"ס :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת 2021

התפתחות קבוצות הגיל בהן השינוי הגדול ביותר לאורך התקופה, מנתוני הלמ"ס:

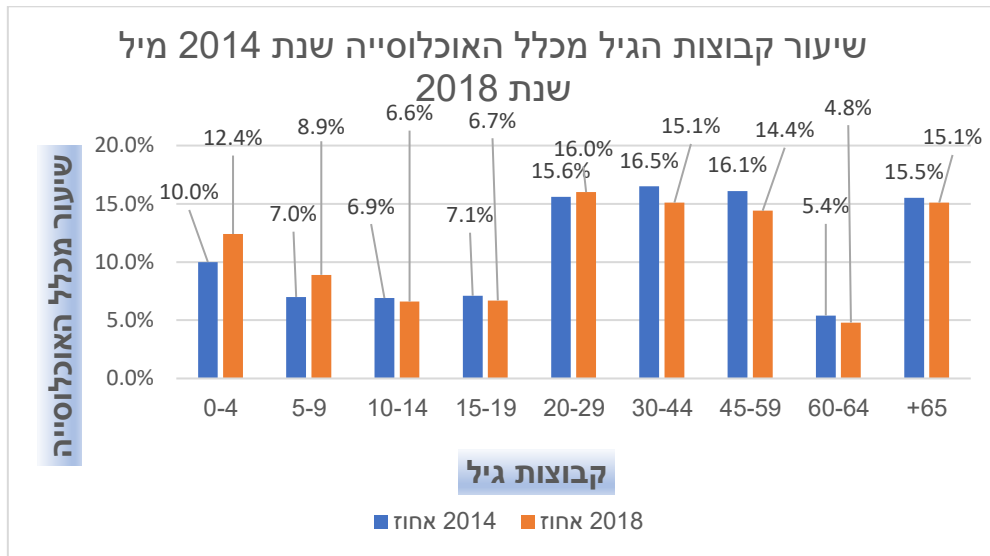

על פי המגמות נראה כי רוב הגידול באוכלוסייה הוא בגילאי 0-9 ו-20-29, דבר שלכאורה מעיד על גידול האוכלוסייה החרדית בעיר שמאופיינת בכניסה של זוגות צעירים וגידול חד בכמות הלידות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שינוי בשיעור קבוצות הגיל מכלל האוכלוסייה (נתוני למ"ס) :

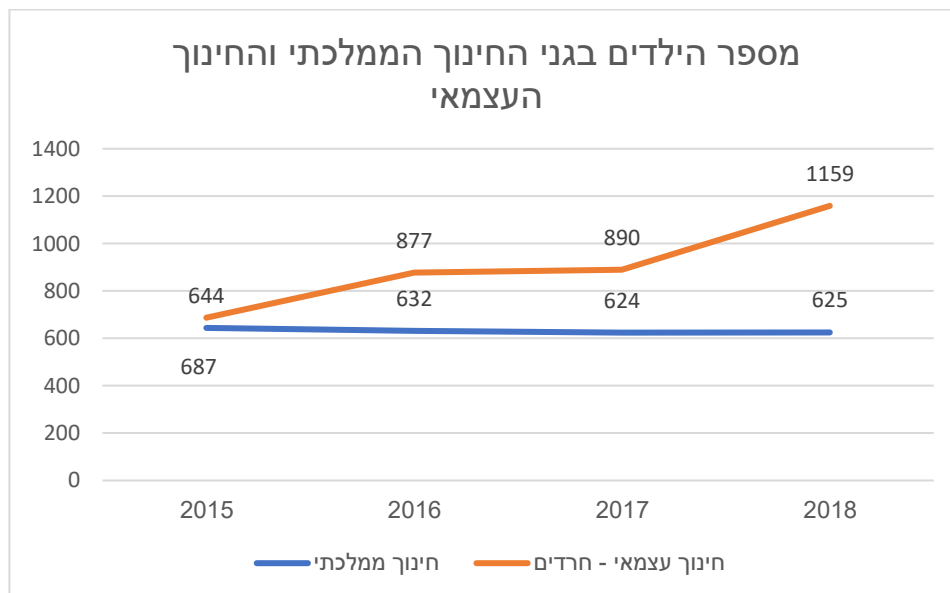

בגילאי 0-9 הגידול הגבוה ביותר בשיעור טווח הגילאים מכלל האוכלוסייה.

בגילי 30-59 הקיטון הגבוה ביותר בשיעור טווח הגילאים מכלל האוכלוסייה.

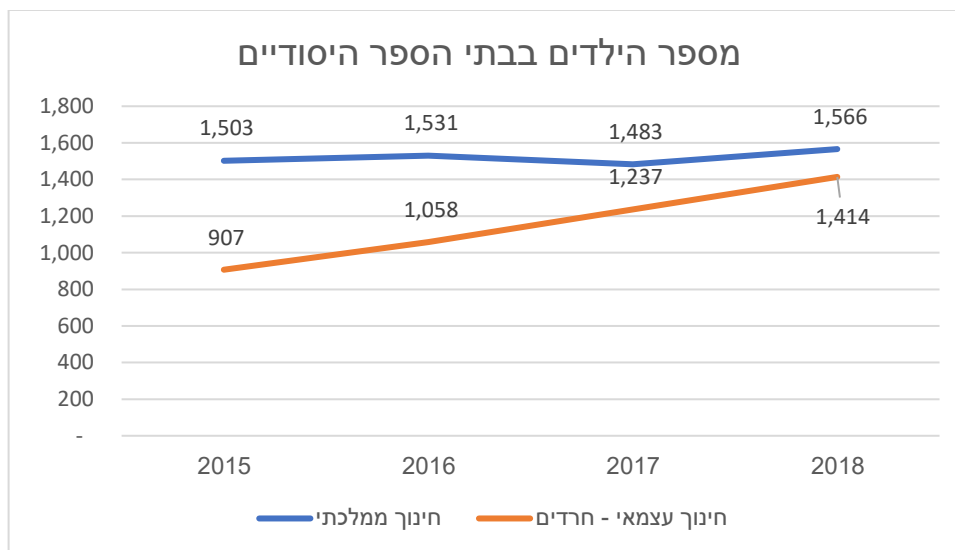
בשאר הגילאים יציבות בשיעור שנת 2018 לעומת 2014.

נתוני מוסדות חינוך לפי דוח מפורט :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נתונים נוספים המאוששים את המסקנה כי רוב הגידול הדמוגרפי בעיר נובע מהגירה של אוכלוסייה חרדית המורכבת ממשפחות של זוגות צעירים עם ילודה גבוהה, שילדיה לומדים במוסדות החינוך העצמאי (בתקופה זו התרחשו שינויים מעטים במעבר מוסדות חינוך עירוניים עם כמה עשרות תלמידים, מהחינוך העצמאי לממלכתי, ולמרות זאת המגמה של הגידול בחינוך העצמאי היא הדומיננטית ביותר).

- **ממצא :** על פי נתונים דמוגרפיים של הלמ"ס, טווחי הגילאים בהם יש את הגידול הרב ביותר בערד בין השנים 2014-2018, הם גילאי 0-9 וכן גילאי 20-29, גילאים אשר מייצגים בעיקר את הזוגות הצעירים מהמגזר החרדי, בהצלבת נתונים אלה עם הנתונים של מספר התלמידים במסגרות החינוך, המסקנה המתבקשת היא כי רוב הגידול הדמוגרפי בעיר בשנים אלה מקורו באוכלוסייה החרדית, וזאת בניגוד לחזון העירוני שלא עסק/כיוון לאוכלוסייה זו (נתון זה לא היה ברשות העוסקים בנושא הדמוגרפי מטעם העירייה).

- **המלצה :** מומלץ לצורך ביסוס קבלת החלטות עירוניות, לתעד ולאסוף נתונים רלוונטיים בתחום הדמוגרפי, מכל המקורות האפשריים.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מבחינת הוצאות בגין חינוך, הגידול החד במספר התלמידים במוסדות החינוך החרדיים, בא לידי ביטוי בסכומים המועברים למוסדות על פי חוק נהרי, מאחר ורוב הפעילות אינה דרך העירייה להבנת הביקורת אין השפעה מהותית על תקציב העירייה בתחום החינוך.

לסיכום :

בניגוד למצופה במקרה של נושא הקיים בחזון העירוני והשאיפה לממש את המטרות שהוגדרו בהקשר אליו בהתאם לתוכנית אסטרטגית מקושרת תקציב, נמצא כי העירייה לא הוסיפה תקציבים מהותיים (ממקורות העירייה) לתחום החינוך בשנים 2016-2018, על מנת לאפשר את מימוש החזון העירוני בתחום.

6.1.6 נושא החינוך כחלק מהחזון העירוני

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא הליך בניית תוכנית אסטרטגית עירונית ויישומה בפועל :

נושא התכנון האסטרטגי לטווח קצר וארוך הינו חלק מהותי מאופן הניהול מודרני בכל מערכת ארגונית (מתקיים גם ברמת הממשלה, צה"ל, רשויות מקומיות וכד').

החשיבות בקביעת חזון, מטרות ויעדים מדידים להשגתם, היא קריטית להתנהלות עסקים כערים, מכאן נובע הצורך בתוכנית אסטרטגית אשר תקבע ותעזור להשיג את מטרות הנהלת העירייה, ולמעשה תכוון ותעצב את כל פעולות העירייה לקראת השגת החזון...

פרוט התוכניות האסטרטגיות ומיתוג העיר בעשר השנים האחרונות :

כאמור, ערד סובלת מאי יציבות שלטונית, כאשר במהלך 12 השנים האחרונות התחלפו 4 ראשי עירייה, בכל תקופה נערכה בעיר תוכנית אסטרטגית או הליך של מיתוג העיר (בעלות של מאות אלפי שקלים), כל אלה לא הביאו לשינוי המיוחל במצב ומיצוב העיר, בין השאר מאחר ולא תורגמו לתוכנית עבודה מפורטת, וכן מאי הפקת לקחים מתהליכים קודמים.

להלן פרוט עקרי התוכניות/מיתוג לאורך עשר השנים האחרונות :

2006-2007 ראש העירייה מוטי בריל

מיתוג/אסטרטגיה – ערד נווה מדבר תיירות

טקטיקה :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. ערד תפתח מוצר תיירותי אשר יאפשר לבסס עליו חלק נכבד מהתעסוקה בעיר וירכז סביבו את עיקר פעילויות התושבים המשורשרים ממנו.
2. ערד תשקיע את מרבית משאביה הכלכליים והאנושיים, בשנים הבאות בקידום התשתיות התיירותיות, ליצירת מסה קריטית של פעילות.
3. ערד תמותג ותשווק כנווה מדבר אטרקטיבי, אשר התיירות היא ענף המוביל בה.
4. ערד תפנה באופן ישיר, לקהל היעד של מטרופולין תל אביב.
5. נווה מדבר תיירותי לשלל פעילויות ומרכז לאתרים הסובבים את ערד :
 - א. מעגל ראשון – מרכז העיר. אטרקציות מבוססות מים, מזון והסעדה ברמה גבוהה. לינה במגוון רמות, פעילות חברתית ומופעים על בסיס קבוע.
 - ב. מעגל שני מדבר יהודה והשטחים הפתוחים הסמוכים לעיר. אטרקציות מבוססות ספורט אתגרי ותיירות מרגוע רוחנית. מסלולי טיולי שטח, תחרויות ראלי, אופניים, דאיה, צניחה חופשית, גלישת צוקים, טיפוס קירות.
 - ג. מעגל שלישי – אטרקציות ברמה ארצית ובינלאומית, מצדה, ים המלח, מדבר יהודה, תל ערד. חיזוק הקשר בין העיר לאתרים אלה.

הלוגיקה –

כאשר מדובר במקורות מיתוג של ערים בעולם (כגון : ספורט, עסקים, תרבות, היסטוריה, פנאי ובידור), ערד לא התברכה באף אחד מהם, מה שיש לה זה בעיקר אוויר ורדיוס מעניין. ומכאן ערד נווה מדבר.

2008-2010 ראש העירייה גדעון בר לב

מיתוג/אסטרטגיה - ערד יש קסם באוויר

טקטיקה :

1. סיפוח ים המלח – ים המלח של ערד.
2. תחום הוליסטי/אלטרנטיבי אוויר ואווירה – האוויר נתפס כנקי והאזור הינו אקולוגי.
3. העברה של שינוי פנימה והחוצה , הכולל החלפת הלוגו העירוני.
4. חגיגות זמר - חיבור העיר למוסיקה עברית.
5. יח"צ , פרסום ושיווק רציף בתקשורת.
6. רובע האמנים ומוזיאון הזכוכית – קיום הפנינג סופי שבוע, הפעלת תחנת מידע לטיולים באזור.
7. ספורט אקסטרים – צעיר דינמי מחולל תקשורת. לחבור למותגים בתחום או להציע סיוע ליזמים.
8. השקת חממה טכנולוגית – חיבור התדמית העירונית ליזמות וטכנולוגיה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

9. נדליין – מגרשים לבניה פרטית או למלונות, ערד כרלוונטית למגורים וליזמות תיירותית.

2013-2014 ראשת העירייה טלי פלוסקוב

מיתוג/אסטרטגיה – ערד חוויה אתגרית

טקטיקה :

1. בניית חבילות תיור – אטרקציות אתגריות.
2. עידוד יזמות מקומית – בניית סל הטבות ליזם האתגרי.
3. בניית תוכנית של אירועי עוגן לאורך השנה – אירועים, צעדות, מרוצים.
4. הדבר הגדול הבא – הכשרת אטרקציה אתגרית מובילה (פארק אומגות).

כמו כן בשנים אלה נערכה תוכנית אב לתיירות.

2015-2016 ראש העירייה ניסן בן חמו

תוכנית אסטרטגית לערד בתחומי דמוגרפיה וצמיחה כלכלית בדגש על תיירות, משיכת אוכלוסיה חזקה ותעסוקה (ראה הרחבה בהמשך דוח זה).

בהתאם להגדרת הנהלת העירייה הפרויקטים האסטרטגיים נכון לשנת 2016 הם :

1. שיווק שכונת נופים – שכונה חדשה לבניית בתים צמודי קרקע באזור הגבעות המזרחיות (240 יחידות), תב"ע המאפשרת הפעלת צימרים, סדנאות אומן.
2. שיקום מלון מצדה – בשנת 2015 נרכש המלון ההרוס על ידי משקיע חדש. בכוונת המשקיע לבנות מלון יוקרה על חורבותיו (צפי לכ-200 מקומות תעסוקה).
3. פארק מוטורי – בניית מסלול מוטורי סלול ראשון בישראל, לצורך תחרויות נהיגה ולימודי נהיגה (ראה פרק ג' בדוח זה).
4. פארק תעופה – חידוש פעילות המנחת המצוי בתחומי השיפוט של העיר, והקמת מוסכים למטוסי מנהלים ומסוקים.
5. העברת הצעת מחליטים בממשלה בנושא העיר ערד, לשיפור התעסוקה, החינוך, תשתיות ושיקום.

- **ממצא :** העירייה שילמה מאות אלפי שקלים על הליכי מיתוג ובניית תוכניות אסטרטגיות לעיר במהלך 12 השנים האחרונות, שמחזרו את עצמן וכמעט שלא העלו הצעות חדשות, במבחן התוצאה כשלו כולן ולא הפכו למציאות אף בחלקן.

- **תגובת המבוקר :** צוות האסטרטגיה העירוני הוקם מאנשי הארגון בלבד וללא יועצים חיצוניים. האחרונים, יוזמנו על פי צרכי הצוות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ שלא להסתמך בעיקר על הידע המקצועי של היועץ, ככל שמשקל צוות ההיגוי העירוני יגבר סביר כי יבחרו יעדים הקשורים למציאות בשטח ולאפשרויות התקציביות והחוקיות של העירייה.

- ממצא : בפועל, באף אחת מהתוכניות האסטרטגיות לא נבנו תוכניות עבודה מפורטת למחלקות העירייה, נושא החזון ומטרות העירייה, אינם מוכרים לרוב עובדי העירייה, ואין כל הדרכה בנושא לעובדי העירייה החדשים.
תגובת המבוקר : הערה שתילקח בחשבון בעבודת צוות האסטרטגיה.

- המלצה : ככל שבוחרים להמשיך את הצעות המיתוג ומטרות תוכניות האסטרטגיה, הדומות עד זהות בעשור האחרון, יש לבצע בדיקות היתכנות לקיום המטרות והיעדים, מומלץ להטמיע את התוכנית והמטרות לכלל עובדי העירייה, ולעובדים חדשים שנקלטים בעירייה.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2016.

מפרוט התוכניות האסטרטגיות של העיר משנת 2006 ועד שנת 2015 כמפורט מעלה, עולה כי נושא החינוך לא הוגדר כתחום מרכזי באף אחת מהן.

להלן ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018, פרק מעקב מפורט אחר תיקון ליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2016, בנושא הליקויים בתחום הדמוגרפיה כולל אלה שפורטו מעלה :

ב.1 הליקוי : בעיריית ערד לא קיים צוות תכנון אסטרטגי העוסק באופן שוטף בתכנון, פיקוח וניטור על יישום האסטרטגיה העירונית תוך התחשבות בייחודיות של ערד, לא קיים שימור ידע לגבי תוכניות שנבנו לעיר בעבר, וכן לא מתקיימת למידה לגבי מידת האפקטיביות ביישום תוכניות אסטרטגיות של ערים אחרות המצויות בהליך כבר מספר שנים (עיריית באר שבע משנת 2010 לדוגמא).

תגובת המבוקר : הצוות הוקם ובשלבי גיוס של משתתפים נוספים.
התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : אין די בהקמת צוות, על הצוות שלם נכון לתחילת שנת 2018, ומורכב משני אנשים בלבד), לעסוק בתכנון וביישום התוכנית האסטרטגית באופן שוטף, כאמור בממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מומלץ להקים צוות מקצועי עירוני מאנשים אשר מכירים את הייחודיות של העיר וחיים בה, על מנת לבחון כיוונים אסטרטגיים ואפשרויות לקידום הכיוונים שהוגדרו, למדוד את אפקטיביות יישום יעדי הכיוונים הקיימים, וכן ללמוד מהניסיון של ערים אחרות בארץ ובעולם.

תגובת ראש העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף ב.1 לתגובה):

הנהלת העיר היא הצוות שעוסק בפיתוח העיר בהתאם לחזון ראש העיר והיעדים המוצבים לפניו. אין צורך בצוות נוסף.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2018:

צוות תיקון ליקויים מקבל את התייחסות ראש העירייה – סיום טיפול.

התייחסות ראש העירייה לצוות תיקון הליקויים - הצוות האסטרטגי כבר הוקם ובשלבי הרצה וכולל את:

א. עוזר ראש העיר, לתכנון אסטרטגי.

ב. עוזרת ראש העיר, לגיוס משאבים.

ג. מנהל פיתוח כלכלי, חכ"ל (בשלבי גיוס).

חשוב לציין שהצוות האסטרטגי עובד בכפוף לוועדת ההיגוי המורכבת מהנהלת העיר הכוללת את ראש העירייה מ"מ ראש העיר, סגן ראש העיר, מנכ"ל העירייה, הגזברית, מהנדסת העיר, היועמ"ש. בנוסף, לכל תחום אסטרטגי יחברו לוועדת ההיגוי או לצוות המנהלים הרלוונטיים על פי תחום (אנרגיות מתחדשות, תיירות, פרוייקטי עוגן וכו'). שיתוף הציבור וקבוצות מיקוד הינם כלים חשובים מאוד להתקדמות הצוות בעבודתו והם יעמדו לרשות עבודת הצוות בעת הצורך.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2018:

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לא ברורה לביקורת הסתירה בין תגובת ראש העירייה, להתייחסות שהועברה לצוות תיקון הליקויים. בכל מקרה לאור התייחסות צוות תיקון הליקויים מופסק המעקב על הליקוי.	<u>הפסקת מעקב</u>

תגובת המבוקר בשנת 2018:

במהלך שנת 2018 יצא מכרז לתפקיד מנהל מחלקת תכנון אסטרטגי. בנוסף, אחת לחודש מתקיימת ישיבת אסטרטגיה בה כל חברי ההנהלה נוכחים באופן קבוע ומוזמנים רלוונטיים בהתאם לנושאים.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הליקוי מדוח המבקר לשנת 2016 לא תוקן בשנת 2018, כמפורט מעלה צוות תיקון הליקויים החליט להפסיק מעקב בנושא. בפועל, בשנת 2021 לצורך דוח זה, נמצא כי הליקוי עדיין לא תוקן למרות קביעת צוות תיקון הליקויים, כך, לא נמסר לביקורת כל תיעוד לגבי אופן בחירת מטרות החזון, כך, לא הוצגו תוכניות מעשיות ומדידות להשגת המטרות שהוגדרו, כולל בחינת משמעות יישום החזון על תקציב העירייה, או פרוטוקולים של צוותים ייעודיים לנושא, או דיוני הנהלה בנושא, הצוות שהוגדר לטיפול בנושא אינו פעיל ואינו מאויש ברובו בשנת 2021 בעירייה.

נמצא כי העירייה לא התנהלה בהתאם למנהל תקין המחייב עבודת מטה מסודרת, תוך שקילת כל הנתונים הרלוונטיים וקבלת החלטות בהתאם, לא קיים כל תיעוד לנתונים שנאספו ומפוקחים בשוטף, על מנת לאפשר קבלת החלטות מושכלת, הן בבחירת מטרות ויעדי ביניים והן מבחינת ניהול/הקטנת הסיכון בנושא החינוך (נראה כי לכל הפחות המטרות שנבחרו לא מהוות סיכון בהתאם לסקר הסיכונים שערכה הביקורת ובהתאם לסקר תושבים שבחן את הנושאים שיש לטפל בהם בעיר).

✖ - ממצא : הליקויים שהוצגו בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא התוכנית האסטרטגית, בפועל לא תוקנו בשנת 2021 (בשנת 2018 החליט צוות תיקון הליקויים להפסיק מעקב בליקויים אלה מאחר ולכאורה תוקנו), כך :

- א. אין לעירייה משנה סדורה ומדידה בתחום החינוך, בהתאם למטרות החזון.
ב. מעבר לכותרת בחזון אין כל תוכנית אסטרטגית למימוש המטרות בפועל, כולל הערכת עלות ותקצוב מתאים (יש תוכנית אסטרטגית לחינוך שאינה מקבילה למטרות החזון, ולכן לא תורמת למימוש החזון – ראה הרחבה בהמשך דוח זה).
ג. אין התייחסות כלל לחינוך החרדי המוכש"ר למרות שמספר התלמידים בו מהווה מעל 50% מכלל התלמידים בעיר.

לסיכום, בניגוד למנהל תקין, אין כל תיעוד לאופן בחירת מטרות העל בחזון העירוני ומטרותיו, וכפועל יוצא אין כל תוכניות עבודה מסודרות הכוללות יעדים מדידים, המאפשרות ניטור ובקרה על יישום המטרות, תוך בחינה כוללת של תחום החינוך.
תגובת מחלקת החינוך : ראשית עלי לתקן יש תכנית אסטרטגית המבוססת תכנון תקציבי – התכנית בכללותה מתוקצבת על סך 200 אלש"ח.
התכנית לקורס גישור מתוכננת על סך 13 אלש"ח לבתי הספר היסודיים + 15 אלש"ח לנוער, פיתוח מקצועי של מנהלי בתי הספר פועל באיגום משאבים יחד עם מרכז פסג"ה והרשות.

הרשות תקצבה את הפיתוח המקצועי על סך 5,000 ₪.
תכנית לפיתוח יוזמות מתוקצבות על סך 20,000 ₪.
התכנית "בוחרים בשישי" מתוקצבת על סך 100 אלש"ח מכספי הרשות.

כמו כן, התכנית האסטרטגית לחינוך נכתבה בהקשר ישיר לחזון העירוני ואנמק את טענתי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כאשר חזון מדבר על רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי אנחנו מבקשים לתת רצף מענים לתלמידים המתחילים בשעות הבוקר במסגרות החינוכיות כשהמענים עוסקים כמובן בלמידה האקדמית, החברתית והרגשית. תוך חיזוק פיתוח המצוינות ע"י חיזוק עקרונות הבחירה, ההידברות והיזמות. בהמשך ליום הלימודים פועלות מסגרות רבות לחיזוק המיומנות ואותם הערכים הן במסגרת החוגים, המועדוניות חינוך-רווחה, בפעילות בספריה ובתפוח פיס ועוד.

בנוסף הפעילויות הבלתי פורמליות מוצאות את מקומן גם בשעות הבוקר לדוגמא: שיעורי חלילית בזמן שעות הלמידה, שילוב של ש"ש, תכנית פותחים עתיד המשולבת גם בשעות הבוקר, הטייסת, פעילות של הספריה המשולבת וכמובן תכנית בוחרים בשישי, תפוח פיס ועוד...

כמו כן, אנו עמלים על מענה חינוכי מבוסס על ייחודיות בתי הספר –

בית ספר חלמיש - העוסק בתחום תקשורת

בית ספר אבישור - חקר ולמידה בתנועה

בית ספר לבאות - מוסיקה

בית ספר יעלים - אומנות

טללים - מורשת

קדם - דמוקרטי

חב"ד - על בסיס התכנית החרדית.

המגוון הוא גדול ותלמידים רבים בוחרים את בית הספר בהתאם לייחודיות בית הספר. עתם הבחירה המאפשרת לתלמידים ללמוד מתוך מוטיבציה פנימית ולהגיע להישגים גבוהים יותר.

כמו כן המנהלים החלו בהכשרות לפיתוח פדגוגיות חדשניות בהן משתתפים כל מנהלי מוסדות החינוך מגן הילדים ועד לבתי הספר התיכוניים כולל מנהלי המסגרות הבלתי פורמלי. המנהלים מעודדים את אנשי הצוות לכתוב יוזמות חינוכיות והרשות מחזקת זאת ע"י מתן תקציב ליישום היוזמות.

ולגבי הסעיף בחזון העוסק במרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית. יש לשים לב למוסדות העירוניות – הספריה, תפוח פיס, קונסרבטוריון, מתנ"ס, מערכת עיתון הצבי, מרכז הגישור, המוזיאון ואומנים נוספים שאיתם מערכת החינוך מקיימת מערכת יחסי גומלין אשר שני השותפים יוצאים נשכרים. הן התלמידים והן המוסדות. השיפור המתמיד הוא זה המעיד על מצוינות.

תגובת ראש העירייה: ליבת החזון מדברת על "חווייה מיטבית לתושב" וכנגזרת מכך "חווייה חינוכית אחרת", כמו כן החזון העירוני מבוסס על שלושה תתי ערך עיקריים:

1. מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.

2. רצף פורמלי ובלתי פורמלי.

3. המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התוכנית האסטרטגית מחזקת באופן חד משמעי את ערכים 1 ו-2, לגבי יעדים מדידים

– הם יוכנסו לתוכנית העבודה מקושרת תקציב בשנת 2022.

הרשות מפעילה מאמצים רבים להכניס תחת כנפיה את החינוך המוכש"ר – ולראיה

ההצלחה להכניס את חב"ד ובית הספר הדמוקרטי שכעת פועלים תחת התוכנית

העירונית. לגבי החינוך המוכש"ר של גור – לרשות אין כל יכולת להשפיע על תוכן

התוכנית הלימודית ולכן אינם רלוונטיים לביקורת.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, כאמור בממצא אין כל תיעוד לאופן בחירת המטרות בחזון, ואין כל תוכניות הפורטות את המטרות ליעדים מדידים. הטענה אינה שלא נעשים דברים בתחום החינוך, אלא על אופן ניהול הגדרת ויישום החזון העירוני בכללותו, המלצת הביקורת בהתאם.

- המלצה : מומלץ לקיים עבודת מטה מסודרת ומתועדת לבחירת מטרות החזון העירוני בתחום החינוך, ובהמשך ישיר מעבודה זו לבנות תוכניות עבודה כולל יעדים מדידים, ומנגנון בקרה וניטור על יישומם. לחלופין מומלץ להתאים ולדייק את מטרות החזון לתוכנית האסטרטגית שנבנתה לחינוך במהלך השנים 2019-2020.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תוכנית אסטרטגית לערד בתחומי הדמוגרפיה וצמיחה כלכלית – 2015 (להלן – "התוכנית האסטרטגית משנת 2015")

כאמור, התוכנית האסטרטגית שנבנתה בשנה זו לא החשיבה את החינוך כנושא מרכזי, אלא כאחד מארבעה נושאים התורמים למשיכת אוכלוסייה צעירה לעיר. דוח מבקר העירייה לשנת 2016 מרחיב בנושא תהליך בניית תוכנית אסטרטגית עירונית. ואילו בדוח מבקר העירייה לשנת 2020 נדון בהרחבה נושא הדמוגרפיה בחזון העירוני ומימושו.

החוזקות בחינוך שזוהו בתוכנית האסטרטגית משנת 2015 :

- מצוינות וגיוון (בערד תוכניות היוצרות מגוון, דוגמת מרכזי מצוינות, תיכון תעסוקתי ומכללה תיכונית).

- הישגים (אחוז גבוה של זכאים לתעודת בגרות בתיכון אורט, הישגים לאומיים של מגמות התיכון).

- קהילתיות ופתרונות אטרקטיביים להורים (האופי הקהילתי של ערד יכול לסייע רבות בקידום יוזמות ושותפויות, צהרונים מסובסדים מספקים פתרון אטרקטיבי להורים).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- מינוף המרקם הדמוגרפי (בערד מספר קהילות חזקות כדוגמת יוצאי חבר העמים ופרלמנט צעירי ערד, המסייעות רבות לקידום החינוך).
- סביבה טבעית ייחודית (ערד שוכנת בסביבה מדברית ומשופעת באוצרות טבע ייחודיים, אשר יכול להוות בסיס לפעילות חינוכית ייחודית).

החולשות :

- תשתיות מיושנות בחלקן (מרחבים ציבוריים לא מספיק אטרקטיביים, אולמות ספורט ישנים, ונדליזם).
- מחסור בכח אדם מקצועי בחינוך (קושי בגיוס כח אדם, בעיקר בתחומי המדע והאנגלית. מורים רבים מגיעים מאזור ב"ש).
- התמעטות תלמידים (מיעוט תלמידים בשכבות מסוימות וחשש לסגירת בתי ספר ממלכתיים, המונעים עידוד תחרות בין מספר בתי ספר.

לעניין החוזקות, נראה כי המצב נשמר גם בשנת 2021, ובחלקו אף השתפר כמו אחוז הברורות בתיכון ואיכות התיכון.

לעניין החולשות שזוהו :

1. תשתיות – בשנים האחרונות מימוש תוכניות שיפוץ במוסדות חינוך, בפועל המצב השתפר.
2. מחסור בכח אדם מקצועי, מורים במקצועות שונים – מהווה בעיה במוסדות חינוך רבים בארץ, גם מבחינת סקר הסיכונים העירוני זה הסיכון הגבוה ביותר בנושא החינוך. בפועל, לטענת ראש העירייה אין באפשרות העירייה לממן פתרונות כגון : הגדלת שכר, מימון עלויות מחייה וכד'.
3. התמעטות תלמידים – בהתאם לנתונים הכמותיים כפי שפורט מעלה, יש ירידה קטנה במספר התלמידים במוסדות החינוך העירוניים (חינוך ממלכתי), וגידול משמעותי במוסדות החינוך של המוכ"שר החרדיים (חינוך עצמאי).

כיצד ערד יכולה להבליט את עצמה בתחום החינוך, על מנת למשוך קהילות רצויות מכל הארץ, על פי תוכנית האסטרטגית משנת 2015 :

1. חינוך מעולה.

דוגמאות למצוינות ארצית להמחשה :

- ביצוע קפיצת מדרגה נוספת להפיכת החינוך בעיר לאחד הטובים ברמה הלאומית.
- מצוינות ארצית בתחום/תחומים ספציפיים החשובים לקהל היעד – טכנולוגיה, מדע, אמנות וכד'.

2. חינוך ייחודי.

דוגמאות לפיתוח להמחשה :

- מוסדות חינוך ייחודיים וחדשניים בתחומים שלא מוצעים על ידי ערים אחרות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- מכללה המציעה מסלולי לימוד ייחודיים ברמה האזורית.
- מחנות לימוד שנתיים בימות הקיץ המושכים תלמידים מכל הארץ בתחומי ההצטיינות של העיר – תקשורת, מוסיקה, אמנות, סביבה וכד'.

כאמור, נדבך החינוך בחזון (מערכות חינוך וחברה ייחודיות ומגוונות) נפרט לארבע מטרות על :

1. מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר.
2. רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי.
3. מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.
4. המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית.

החזון משנת 2019 מגדיר מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות, אך בפועל לא הוגדרו כל יעדים ומדדים לבחינת יישום החזון בנושא זה, כבכל שאר הנושאים.

להבנת הביקורת מגוון מוסדות החינוך והייחודיות קיימים לשיטת מחלקת החינוך בעיקר בבתי הספר היסודיים, בסקירת תוכניות העבודה של הגיל הרך הביקורת לא זיהתה ייחודיות וחדשנות מהותית בגני הילדים (לדוגמא ברשויות אחרות הגנים מקבלים שיעורי העשרה בתחומים בהם הרשות מתמחה, כגון רובוטיקה).

הערת מחלקת החינוך : הילד בגן הילדים צעיר מכדי לבחור תחום ייחודיות אחד ואמור להיחשף למגוון תחומי הייחודיות. לכן הגן משמש כמעין מעבדה המאפשרת מגוון עשיר של התנסויות באמצעותן יוכל הילד להכיר את חזקותיו, כישוריו ולבחור בהמשך תחום ייחודיות ללימודיו בבית הספר היסודי. בסדר היום בגן פעילויות שונות ומגוונות בתחומי הייחודיות של בתי הספר : תקשורת, מדע וחקר, תנועה, מוסיקה, סביבה אמנויות ומורשת.

אמנם אין ייחודיות אחת אליה נחשף גן, אבל קיימות יוזמות ייחודיות בנושאי : מרחב יצרני בגן, תנועה, חקר-מדע, מוסיקה, תקשורת והעצמה רגשית.

מחלקת החינוך מעודדת ומכוונת לייחודיות וחדשנות כבר בגני הילדים וכמו הרצף החינוכי בגן הילדים, באים שניהם לידי ביטוי בתכניות מנהלת הגן בסדר היום, בתוכן הנלמד, בארגון המרחב החינוכי ובפרקטיקות ההוראה.

התוכן בגן הוא מכלול של נושאים, מושגים, ערכים ומיומנויות אליהם אמורים ילדים להיחשף להתנסות, וללמוד. בחירת התוכן מתבססת הן על מושגים מתחומי הליבה והן על מושגים העולים משאלות, מבעיות, מהזדמנויות בחיי היום יום של הילדים. בדגש על שלושה היבטים : היבט התפתחותי, היבט אישי והיבט חברתי-תרבותי.

במסגרת התכנית האסטרטגית לחינוך, הנהלת העיר ומחלקת החינוך, משקיעות בתכנים ובסביבות למידה בגן, בהלימה ליעדי משרד החינוך, בנושא מרחבי הגן העתידי. זאת מתוך הבנה כי סביבה חינוכית איכותית לגיל הרך מפגישה את הילדים עם גירויים מעשירים, מרחיבה את ידיעותיהם, ומפתחת את כישוריהם. לפיכך, המרחבים בגן ובחצר, מוגדרים על פי המטרה אותה הם מקדמים : מרחב למשחק, מרחב לחקר ועיון, מרחב לשהייה, מרחב להבעה וליצירה, השראה ורוגע, מרחב גלריה, מרחב טכנולוגי, מרחב יצרנות ועוד. מרחבים המאפשרים למידה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תהליכית ומתמשכת של תכנים מגוונים, תוך מתן בחירה לילדים במה להעמיק באופן בו מתקיימת למידה בין תחומית תוך הידברות ויזמות של הילדים, בינם לבין עצמם ובינם לבין צוות הגן.

כאמור, הנושאים מגוונים והולמים את תחומי הייחודיות של בתי הספר היסודיים. כמו כן גם כל התכניות הנבחרות לגני הילדים, הן בנושאי ההתמחות של ייחודיות בתי הספר כמפורט להלן:

גוג'לה – תקשורת

תכנית קרב- העשרה במוסיקה ותנועה

מרכז מצוינות במדעים - מפגשים בגנים ובתפוח פיס בנושאי: רובוטיקה (אנחנו מראשוני הרשויות שעסקו בנושא זה), מדעי כדור הארץ, השמש והחלל.

מרכז מצוינות במוסיקה- תכנית "קונצרט גן" בגן ובקונסרבטוריון ושיעורי מוסיקה שניתנים בגן גם כמודלינג לצוות הגן בהפעלת הילדים במרחב מוסיקלי בגן בקבוצות קטנות, במליאה ופרטני.

תכנית מעברים- שמטרתה יצירת מעבר מיטבי ותומך מגן הילדים לבית הספר. התכנית כוללת פעילויות לתמיכה בתהליכי ההסתגלות הרגשיים, החברתיים והלימודיים של התלמידים ופעילויות ליצירת הרצף הלימודי בהלימה לייחודיות בית הספר.

התייחסות הביקורת להערת המבוקר : הערת המבוקר לא סותרת את האמור, הביקורת מכירה את מערכת הגיל הרך בעיר מניסיון אישי, הטענה אינה שאין פעילות או שהמערכת אינה איכותית, אלא שלא מתקיימת מטרת החזון : מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני. כמתואר בהמשך הביקורת המטרה היא לקיים מערכת חינוך שתמשוך אוכלוסייה לערד, במצב הנוכחי לא מצאה הביקורת בידול מהותי של מערכת החינוך הרך בערד מהרשויות הסמוכות, ומכאן הסיכון לאי מימוש המטרה של משיכת אוכלוסייה לערד, במיוחד מאחר ואין כל מדדים או ניטור בנושא.

בבתי הספר היסודיים, אמנם לכל בית ספר יש התמחות בתחום מסוים (סביבה, תקשורת, ספורט ומדע, מוסיקה וכו'), אך בפועל המשמעות היא תוספת מספר שעות מועט בשבוע בתחום הספציפי.

כמו כן קיימים בית ספר דמוקרטי, ממלכתי דתי, וממלכתי חרדי.

בית הספר התיכון הגדול (מעל 90% מכלל תלמידי התיכון בעיר), זכה בשנת תשפ"א בפרס מצוינות, וקיימות בו מגמות ברמות שונות.

לא הוצג לביקורת תיעוד/תוכנית מתכללת למימוש הרצף החינוכי, גם בין החינוך הפורמלי לבלתי פורמלי, וגם בין המסגרות בחינוך הפורמלי.

הערת מחלקת החינוך : המקיף בערד פועל מזה מס' שנים על עיבוי נושאי הלימוד והמגמות בביה"ס בכדי לקיים את רצף הלימודים תחת תחומי הייחודיות של בתי הספר היסודיים. לימודי המדעים נלמדים בכל כיתות הלימוד ומקבלים קיימת הרחבה בכיתות מופת, כיתת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עמ"ט בהן ישנה אוריינטציה מדעית ותגבור לימודי מדע. ביה"ס מקצה שעות ש.ש. לתכנית מצוינות מדעית אשר מיועדת לבחירה של כלל תלמידי חט"ב בתפוח פיס.

תכנית רובטיקה לתלמידי כיתה ח6.

חיזוק נושא התנועה והספורט- חוג אתלטיקה, חוג האבקות כחוג בחירה לכלל תלמידי חט"ב.

תכנית "שער שוויון" נבחרת כדור- רגל, 2 קבוצות של תלמידי ז-ח ו ט', חוג בחירה בחט"ב.

השתתפות בתחרויות ספורט אזוריות וארציות.

לימודי האומנות והתיאטרון נלמדים בכיתות ז, ח, וט2.

מתקיימים לימודי המוזיקה לשכבות ז' ו ח' ומקהלת חט"ב אשר מורכבת מבחירתם של תלמידים מחט"ב, אשר משתתפת במיזמים שונים

לימודי תקשורת, הנושא בראשיתו בחט"ב. נבנית תכנית רדיו אשר מועברת לתלמידי כיתה ט'2. קיימת מגמת תקשורת בחטיבה העליונה, מגמת תיאטרון ומגמות מדעיות.

כך שישנה תכנית ההולכת ומתרחבת בהקשר לרצף התכנים בין בתי הספר היסודיים למקיף.

סיכום נושא החינוך בתוכנית האסטרטגית משנת 2015 :

מחזור העתיד מצטמצם בחינוך הממלכתי, ומתרחב בחינוך העצמאי חרדי.

החינוך בערד טוב : שיעור הזכאים לבגרות בערד נמוך בהשוואה לקבוצת השווים, אך כאשר משווים לתיכון אורט בלבד התמונה משתנה. לערד מספר מוקדי משיכה קיימים בתחום החינוך הקדם תיכוני כגון צהרונים (מיל"ת)...).

אבל למשיכת אוכלוסיות חזקות – טוב הוא לא מספיק, נדרש חינוך מצוין או ייחודי (או גם וגם).

סוף ציטוט מהתוכנית האסטרטגית משנת 2015.

✗ - **ממצא :** מחד החזון העירוני בתחום החינוך לא מגדיר מצוינות כמטרה (בניגוד למוצע בתוכנית האסטרטגית משנת 2015 ולחזון מחלקת החינוך), מאידך העירייה מפרסמת ומתהדרת בתוצאות התיכון העירוני כמוסד חינוכי מצטיין ואיכותי. ככל והעירייה רואה לנכון לקדם את נושא המצוינות, גם בתחום זה יש לקבוע יעדים ומדדים לבחינה לכלל מוסדות החינוך בעיר.

תגובת מחלקת החינוך : חוזרת ומדגישה כי מחלקת החינוך רואה בהצטיינות ערך אך לא פחות הדרך להגיע אליה וזו המצוינות עליה מדובר.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, אין הלימה בין החזון העירוני לחזון מחלקת החינוך לעניין המצוינות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לבחון מחדש את נושא המצוינות החינוכית וככל ובוחרים לכלול אותו במסגרת מטרות החזון יש לפרוט זאת לתוכנית פעולה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

כאמור העירייה זכתה בפרס חינוך יישובי בשנת הלימודים התשנ"ח, להלן הנושאים שנבחנו במסגרת השיקולים להענקת הפרס.

מתוך מסמך מועמדות לפרס חינוך לרשויות מקומיות התשנ"ח – 2018 :

... גם השנה יוענק פרס חינוך יישובי, ברמה הארצית, לרשויות שהשקיעו השקעה ייחודית בחינוך.

הפרס יהיה אחיד וייקרא "פרס חינוך יישובי"...

התבחינים להערכת פעילותה של הרשות המקומית בתחום החינוך בהלימה לתמונה החינוכית :

1. אשכול ערכים ואקלים חינוכי

א. יוזמות ותוכניות רשותיות לקידום מעורבות חברתית ואזרחית.

ב. קידום תפיסה הוליסטית ורצף חינוכי בין מגוון מסגרות החינוך הפורמליות והבלתי פורמליות.

ג. טיפוח מעורבות הורים ושותפויות לקידום מערכת החינוך.

2. אשכול הכלה ומניעת נשירה.

טיפול אקלים מיטבי לחיזוק החוסן והצמיחה האישית ולקידום סובלנות והכלת האחר, בהתייחס לאוכלוסיות מגוונות : עולים, ילדים ונוער בסיכון, טיפוח מחוננים, מצטיינים וחינוך מיוחד.

3. אשכול הצוות החינוכי.

א. חיזוק המנהיגות החינוכית ופיתוח ההון האנושי.

ב. קליטה מיטבית של מורים והתמדה.

4. אשכול למידה והישגים.

א. קידום למידה, הוראה ודרכי הערכה, המותאמות למאה ה-21 ומובילה להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות.

ב. ביצוע יוזמות רשותיות לקידום החינוך המדעי, הטכנולוגי והמקצועי.

ג. קידום חינוך איכותי בקדם יסודי.

ד. שיעור הזכאים לתעודת בגרות וטוהר הבחינות.

סוף ציטוט ממסמך מועמדות לפרס חינוך לרשויות מקומיות התשנ"ח – 2018

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- **ממצא :** עיריית ערד זכתה בפרס חינוך יישובי בשנת התשע"ח – 2018, לשכות ראש העירייה והמנכ"ל, לא השכילו למצוא בארכיב המחלקות את המסמכים שהגישה העירייה כמועמדת לפרס ולא את ניקוד הבוחנים, מכאן נמנע מהביקורת להבין לעומק את הפרמטרים עליהם נבחנה העירייה, וכיצד העריכו אותם הבוחנים.
- **המלצה :** מומלץ לנהל ארכיון מסמכים גם בנושא מועמדות לפרסים (ביקורת בנושא ארכיון העירייה ראה דוח מבקר העירייה לשנת 2015), דבר שיכול בראיה עתידית לחסוך זמן רב בהגשת מועמדות נוספת לפרס חינוך יישובי (ראש העירייה הגדיר מטרה של זכייה נוספת בפרס בעוד כשנתיים).
- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

בהעדר תיעוד רלוונטי, נראה כי העירייה בנתה את החזון בהתאם לתבחינים להערכת פעילות הרשות שהוגדרו לזכות לפרס החינוך היישובי, נושאים כגון :

המטרה שהוגדרה בחזון	ציטוט מהתבחינים לפרס חינוך יישובי	הערה
מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר	אין התייחסות.	1
רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי	קידום תפיסה הוליסטית ורצף חינוכי בין <u>מגוון מסגרות החינוך</u> הפורמליות והבלתי פורמליות. (אשכול ערכים ואקלים חינוכי).	2
מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני	קידום תפיסה הוליסטית ורצף חינוכי בין <u>מגוון מסגרות החינוך</u> הפורמליות והבלתי פורמליות. (אשכול ערכים ואקלים חינוכי). קידום למידה, הוראה ודרכי הערכה, <u>המותאמות למאה ה-21</u> ... (אשכול למידה והישגים).	3
המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית	קידום למידה, הוראה ודרכי הערכה, המותאמות למאה ה-21 ומובילה להישגים לימודיים, <u>למימוש עצמי ולמצוינות</u> (אשכול למידה והישגים).	4

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הערות :

הערה 1 - בברור מול המבוקר נראה שלכאורה המטרה באחריות המחלקה לשירותים חברתיים (רווחה), ולא באחריות מחלקת החינוך (מכאן, לא בהיקף הביקורת). מחלקת הרווחה לא ידעה לפרט את המטרה בחזון או להציג תוכנית עבודה למימוש החזון העירוני.

הערה 2 – בעוד התבחינים מגדירים הגדרת תפיסה הוליסטית ורצף חינוכי, המחייבים תוכנית כוללת ליישום הרצף, מטרת החזון מתייחסת רק לרצף החינוכי ללא העניין ההוליסטי, אך גם יישום הרצף החינוכי לא נפרט לתוכנית רלוונטית.

הערה 3 – בעוד התבחינים מגדירים רצף חינוכי בין מגוון מסגרות החינוך, המטרה בחזון מתייחסת למגוון חינוכי מבוסס ייחודיות ... , בפועל אין כל הגדרה של מהות הייחודיות והמטרות בנושא (לכמה מסגרות ייחודיות שואפים להגיע, האם הכוונה להכניס שיטות לימוד נוספות כגון מסגרת אנתרופוסופית וכו').

הערה 4 – בעוד התבחינים מדברים על מימוש עצמי ומצוינות, מטרת החזון עוסקת במרחב העירוני לקידום מצוינות אישית וקהילתית, כאשר המצוינות אינה מהווה מטרה כשלעצמה.

מכאן, כמפורט לאורך הדוח החזון עוסק רובו באקלים החינוכי וכמעט ולא בלמידה והישגים.

לסיכום :

- בניגוד למנהל תקין, לא קיים תיעוד המעיד על עבודת מטה מסודרת לבחירת מטרות החזון בתחום החינוך. המטרות ברובן נבחרו לכאורה, בהתאם להגדרות זכאות לפרס חינוך יישובי משנת 2018, ובאופן חלקי בהתאם לתוכנית האסטרטגית משנת 2015 שהוגדרה כלא רלוונטית על ידי הנהלת העירייה, עוד בשנת 2016.
- בניגוד למנהל תקין, אין כל תוכניות עבודה ומדדים ליישום כל אחת מהמטרות המופרטות בחזון בתחום החינוך.
- בניגוד למצופה, התקצוב לתחום החינוך ממקורות העירייה ירד לאורך השנים, דבר המעיד על חוסר בתוכנית עבודה לשיפור המצב הקיים שכרוך בהכרח בתקצוב נוסף.
- התוכנית האסטרטגית שנבנתה למחלקת החינוך לא תואמת למטרות החזון בתחום החינוך (ראה הרחבה במטרת ביקורת מספר 2).
- מומלץ לבחון את החזון ומטרות העל שהוגדרו, ולאחר דיוק המטרות לבנות תוכנית אסטרטגית לביצוע כולל מדדי הצלחה רלוונטיים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –

בחינת מימוש מטרות העל שפורטו לנדבך החינוך, בהגדרתו בחזון העירוני.

מבוא 6.2.1

תהליך בניית חזון ומימוש :

1. הגדרת חזון.
2. הגדרת מטרות הנגזרות מהחזון.
3. הגדרת יעדים מדידים למימוש המטרות.
4. תוכנית עבודה/אסטרטגית למימוש היעדים המדידים.
5. ניטור ופיקוח אחר ביצוע התוכנית, בהתאם ליישום היעדים.
6. עדכון חזון מטרות ויעדים ככל הנדרש.

כמפורט מעלה בחזון העירוני שישה נדבכים אחד מהם הוא נדבך החינוך שהוגדר בחזון כך - "חינוך - מערכות חינוך וחברה ייחודיות ומגוונות". הנדבך נפרט לארבע מטרות על :

1. מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר.
2. רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי.
3. מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.
4. המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית.

במטרת הביקורת הקודמת נמצא כי :

- לא קיים תיעוד רלוונטי לבחירת החזון ומטרותיו.
- לא קיימת תוכנית אסטרטגית כולל יעדים מדידים למימוש החזון ומטרותיו.
- לא קיים תיעודף תקציבי מהותי לנושאי חינוך בתקציב הרגיל (כאשר יש התאמה בין הוצאות על חינוך לבין הישגים בחינוך). מצד שני, הן סקר התושבים (משנת 2018) והן סקר הסיכונים העירוני (משנת 2020) מעידים כי רוב המשיבים מעריכים כי החינוך בעיר טוב (מכאן, לכאורה אין סיבה להשקעת תקציבים נוספים).
- הסיכון הגבוה ביותר בתחום החינוך על פי סקר הסיכונים אינו קשור למטרות המפורטות בחזון אלא לאיכות המורים (מבנה מערכת החינוך אינו מאפשר לעירייה לתגמל מורים מעבר להסכמי השכר הכלליים, אך יש אפשרות לקיום הדרכות והעשרות למורים על מנת לשפר את איכותם).

בשנת 2019 נבנתה תוכנית אסטרטגית למחלקת החינוך בעירייה, בהמשך הדוח תיבחן התוכנית האסטרטגית בהקשר של החזון העירוני, ועד כמה זו מקדמת את מטרות החזון.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עיסוק מועצת העירייה וועדת החינוך העירוני ביישום החזון :

מועצת העירייה מתוקף אחריותה מאשרת את תקציב העירייה (השוטף) ובכללו גם את תקציב מחלקת החינוך פעם בשנה וככל ונדרשים עדכונים עוד פעם או פעמיים לאורך שנת הפעילות, בנוסף מאשרים תקציבים בלתי רגילים (בעיקר בנושאי בינוי חדש ושיפוצים) של מוסדות חינוך. באישור התקציב הרגיל והתב"רים לא נערך דיון לגבי הצרכים של מחלקת החינוך ולגבי מימוש החזון העירוני בנושא. במקרים בודדים ויוצאי דופן מתקיים דיווח של מנהל מחלקת החינוך, לדוגמא לאחר זכייה בפרס חינוך יישובי, או לאחר גל הקורונה הראשון, שוב בצורת דיווח ופחות בצורת דיון לצורך קבלת החלטות, או פיקוח על יישום תוכניות העבודה.

וועדת החינוך היא אחת מוועדות החובה (חובה להקימה על פי דין - סטטוטורית) המוגדרות בפקודת העיריות.

סעיף 149ט לפקודת העיריות [נוסח חדש] – ועדת חינוך, מגדיר בין השאר :

(א) המועצה תבחר ועדת חינוך שתפקידה ליזום ולתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לחינוך ;

הוועדה תגיש לאישור המועצה את תכניתיה ותעקוב אחר ביצוע התבניות המאושרות ; כן

תיעץ הוועדה למועצה בתחומים כאמור.

(ב) חברי הוועדה יהיו -

(1) ראש העיריה או ממלא מקומו לפי הוראות סעיף 14(ג) בחוק הרשויות

המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975, והוא יהיה

היושב ראש ;

(2) שלושה עד שישה חברי מועצה, בכפוף להוראות סעיף קטן (ג) ;

(3) שני נציגים של בתי ספר שבתחום שיפוטה של העיריה, שהם מנהלי בית ספר

או סגניהם, האחד מבית ספר שניתן בו חינוך יסודי שייבחר על ידי הסתדרות

המורים, והאחר מבית ספר שניתן בו חינוך על-יסודי שייבחר על ידי ארגון המורים

העל-יסודיים ;

(4) נציג ועד ההורים העירוני ;

(5) יושב ראש מועצת התלמידים העירונית, ואולם אם אין הוא זכאי להצביע

בבחירות לעיריה לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965, תבחר

מועצת התלמידים העירונית נציג אחר במקומו הזכאי להצביע בבחירות כאמור.

(ג) מספר חברי המועצה שיכהנו בוועדת החינוך מכוח סעיף קטן (ב)(2) ייקבע על ידי

המועצה, כך שכלל מספר החברים בוועדה יהיה בלתי זוגי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ציטוט מתוך חוברת הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות של משרד הפנים לשנת 2018 בנושא ועדת

חינוך :

לוועדת החינוך, אין כמעט סמכויות סטטוטוריות, יחד עם זאת ברשויות לא מעטות היא משמשת גורם מסייע ותורם בשיפור איכות שירותי החינוך הניתנים לקהילה. תחומי העשייה מרכזיים בהם הוועדה עשויה לתרום הם :

א. גיבוש המלצות העשויות לסייע בקבלת החלטות איכותיות בנושאים חינוכיים של הפרק כגון : האם להפעיל מיזם חינוכי מסוים, יום לימודים ארוך, הפרטת פעולות חינוך.

ב. סיוע בגיבוש המדיניות החינוכית ארוכת הטווח של הרשות, או תוכנית האב לחינוך.

ג. סיוע בגיבוש ובקידום מטרות חינוכיות קצרות טווח.

ד. סיוע באיתור וגיוס מתנדבים מהקהילה ומחוצה לה לביצוע משימות חינוכיות שונות כגון : גיוס מתנדבים למתן שירותי עזר.

ה. סיוע בגיוס משאבים מגורמים פרטיים וציבוריים למטרות חינוך שונות, כגון : שיפור מבנים במוסדות חינוך, השלמת ציוד.

ו. כתובת לתושבים בנושאי חינוך שונים, כגון : סיוע באיתור פתרונות חינוכיים מתאימים לאוכלוסיות מובחנות ...

מספר ישיבות ועדת החינוך בעיריית ערד בשנים האחרונות (בהתאם לפרסומים באתר האינטרנט של העירייה) :

שנה	מספר ישיבות
2018	1
2019	3
2020	2
2021	1 (עד נובמבר)

✖ ממצא : בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], בהתאם לפרסומים באתר האינטרנט של העירייה בנושא וועדת החינוך של העירייה, לא התכנסה הוועדה כנדרש לכל הפחות פעם אחת ברבעון 3 בשנים 2018,2019,2020 ובשנת 2021 עד לחודש נובמבר התכנסה פעם אחת בלבד.

- המלצה : מומלץ להקפיד על כינוס הוועדה בהתאם להגדרת החוק, ככל שעל פי רישומי מזכירות הוועדה לא מתכנסים כנדרש בחוק יש לקיים מנגנון התראה, ולפעול לפתרון כמוגדר בחוק.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

בהתאם לתדירות כינוס ועדת החינוך, סביר שאין ביכולת הוועדה למלא את תפקידיה כמוגדר בדין ובחוברת לנבחר של משרד הפנים. רוב הסעיפים בסדר יום הועדה הם דיווחים בדיעבד של אירועים/פעולות שבוצעו על ידי מחלקת החינוך.

- **ממצא** : לאור מיעוט מספר ישיבות ועדת החינוך בשנים האחרונות (בין ישיבה אחת לשלוש בכל שנה), ולאור סדר היום של הישיבות, אין באפשרות חברי הועדה לתרום לעשייה בתחום החינוך כמוגדר בדין ובחוברת לנבחרים של משרד הפנים, לדוגמא :

- א. ליזום ולתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לחינוך.
- ב. להגיש תוכניות לאישור המועצה ולעקוב אחר ביצוע התוכניות שאושרו.
- ג. גיבוש המלצות העשויות לסייע בקבלת החלטות איכותיות בנושאים חינוכיים של הפרק כגון : האם להפעיל מיזם חינוכי מסוים, יום לימודים ארוך, הפרטת פעולות חינוך.
- ד. סיוע בגיבוש המדיניות החינוכית ארוכת הטווח של הרשות, או תוכנית האב לחינוך.
- ה. סיוע בגיבוש ובקידום מטרות חינוכיות קצרות טווח.
- ו. סיוע באיתור וגיוס מתנדבים מהקהילה ומחוצה לה לביצוע משימות חינוכיות שונות כגון : גיוס מתנדבים למתן שירותי עזר.
- ז. סיוע בגיוס משאבים מגורמים פרטיים וציבוריים למטרות חינוך שונות, כגון : שיפור מבנים במוסדות חינוך, השלמת ציוד.
- ח. כתובת לתושבים בנושאי חינוך שונים, כגון : סיוע באיתור פתרונות חינוכיים מתאימים לאוכלוסיות מובחנות ...

- המלצה : מומלץ לאפשר לחברי ועדת החינוך לבצע את תפקידי ועדת החינוך כמוגדר בדין ובחוברת לנבחר של משרד הפנים, על מנת שזו תהווה גורם מסייע לשיפור איכות החינוך בעיר.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

✖ ממצא : לא מועצת העירייה ולא ועדת החינוך של העירייה משמשות כגורם מפקח ומנטר לעניין יישום נדבך החינוך בחזון העירוני, או עמידה במדדי ההצלחה שנקבעו בתוכנית האסטרטגית העירונית בתחום החינוך.

- המלצה : לשם מימוש החזון העירוני, יש לוודא כי קיימת תוכנית אסטרטגית רלוונטית הכוללת מדדי הצלחה מדידים, בנוסף יש להגדיר גורם מפקח ומנטר בנושא יישום המדדים. מומלץ להגדיר את מועצת העירייה/ועדת החינוך כגורם המפקח בעניין יישום נדבך החינוך בחזון העירוני.

הערת מחלק החינוך : בפועל הוגדרו המדדים הבאים :

1. 100% מהמנהלים מגישים תוכניות.
 2. קיום של שלושה קורסי גישור בשנה.
 3. קורס פיתוח מקצועי לצוות הוראה.
 4. עליה של 90% בפתרון סכסוכי תלמידים הנעזרים בגישור.
 5. הקצאת 20,000 אל"ח עבור יוזמות.
- להבנת המחלקה- אלה מדדים מאד מדידים!

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, בעוד הממצא מתייחס לחזון העירוני ולגורם מפקח, תגובת המבוקר מתייחסת למדדי התוכנית האסטרטגית שלדעת הביקורת לא מקבילה לחזון העירוני.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.2 תוכנית אסטרטגית במחלקת החינוך

כאמור, במהלך שנת 2019 נבנתה תוכנית אסטרטגית על ידי מחלקת החינוך.

המדריך לתהליך תכנון רשותי של משרד החינוך הגדיר את אופן הפעולה נדרש בבניית התוכנית האסטרטגית :

1. גיבוש תמונת מצב באמצעות ניתוח מגמות וחילוץ אתגרים מתוכן :

א. מגמות רשותיות (דמוגרפיה, רווחה, בריאות, תעסוקה, ביטחון, אחר)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ב. מגמות חינוכיות (אקלים חינוכי וערכים, צוותים חינוכיים, הישגים לימודיים, שוויון הזדמנויות וכד').
2. הגדרת כיווני השינוי, המהותיות מתוך המגמות שזוהו (קביעת יעדים ומדדי הצלחה):
- א. זיהוי בעיות – מה הגורמים לאתגר מתוך המגמות שזוהו.
- ב. קביעת כיווני התמודדות – לכל אתגר מה הכיוון הכללי להתמודדות.
3. תרגום לתוכנית עבודה אופרטיבית (גזירה לפעולות ותפוקות אופרטיביות):
- איך יראה השינוי המבוקש, מה נרצה להשיג בשינוי (מוצע לבחור עד 3 מדדי הצלחה).
בנק מדדים לפי נושאים:
- א. למידה והישגים
- שיעור התלמידים המדווחים על מסוגלת סקרנות ועניין בלמידה (מיצ"ב אקלים).
 - שיעור התלמידים המדווחים על רלוונטיות וערך ללומד ולחברה.
 - שיעור התלמידים המדווחים על הוראה דיפרנציאלית.
 - סביבות למידה המותאמות ללמידה משמעותית.
 - בוגרי מערכת החינוך ברשות שלומדים במוסדות להשכלה גבוהה.
 - שיעור הזכאים לתעודת בגרות מצטיינת.
 - הישגים בשפת אם עברית.
 - הישגים במתמטיקה.
 - הישגים במיצ"ב באנגלית.
 - שיעור התלמידים המדווחים על פרקטיקות הוראה-למידה-הערכה איכותית
 - שיעור התלמידים המדווחים על אסטרטגיות ללמידה עצמית.
 - הישגים במיצ"ב במדע וטכנולוגיה.
 - שיעור הזכאים לתעודת בגרות מבין תלמידי כיתות י"ב
 - אחוז הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטאות מבין תלמידי כיתות יב.
 - שיעורי הזכאים לתעודת בגרות הכוללת 4/5 יח' לימוד מתמטיקה.
 - שיעורי הזכאים לתעודת בגרות הכוללת 4/5 יח' לימוד מתמטיקה.
- ב. ערכים ואקלים חינוכי
- דיווח תלמידים על מעורבות באירועי אלימות.
 - דיווחי תלמידים על מאמצי בית הספר לעידוד מעורבות חברתית ואזרחית.
 - מספר המשתתפים בתנועות וארגוני נוער.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- מספר המשתתפים באירועים קהילתיים.
- דיווחי תלמידים על מאמצי בית הספר לקידום סובלנות כלפי האחר והשונה.
- דיווחי תלמידים על יחסי קירבה ואיכפתיות בין מורים לתלמידים.
- דיווחי תלמידים על תחושה חיובית כלפי בית הספר.
- גיוס לשירות צבאי מתוך מחויבי הגיוס והתנדבות לשירות לאומי/אזרחי/צבאי.
- שיעור הבוגרים ברשות במסגרת המשך (מכינות קד"צ/ש"ש).
- שיעור התלמידים המדווחים על פעילויות פנאי-העשרה אמנות וספורט.

ג. שוויון הזדמנויות

- שיעור תלמידי חינוך מיוחד המשולבים בחינוך הרגיל מתוך כלל תלמידי החינוך המיוחד.
- שביעות רצון תלמידים, מורים והורים מהשילוב.
- שיעור התמדה בבתי הספר.
- פערים בין בית הספר בתוך הרשות במיצ"ב מתמטיקה, אנגלית, שפה, ובזכאות לבגרות).
- מספר הילדים המטופלים במסגרות לקידום נוער.
- זכאות לבגרות בקרב אוכלוסיות מיוחדות בתוך הרשות (כגון מב"ר, אתגר"ר, עולים חדשים...).
- שיעור הנשירה חטיבת ביניים.

ד. מנהיגות חינוכית

- שיעור המורים המדווחים על ליווי וקליטה של עובדי הוראה ובעלי תפקידים חדשים.
- שיעור המורים המדווחים על שביעות רצון מבית הספר.
- שיעור המורים המדווחים על פיתוח וקידום מקצועי של מורים.
- שיעור המתנדבים ותומכי הוראה.
- מספר העתודות הניהוליות לתפקידי ניהול מוס"ד ברשות.

ה. הגיל הרך

- סביבות למידה בגן.
- התמקצעות סייעות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- אקלים בגנים.
- שיעור התלמידים המאותרים ב 0-6 מסך התלמידים המאותרים.

סוף ציטוט מהמדריך לתהליך תכנון רשותי.

דגשי ראש העיר לתוכנית האסטרטגית (כפי שהועברו ליועץ באמצע שנת 2019)

חזון העיר

2 תחומי מפתח המוגדרים בחזון העיר ערד הם :

1. חיזוק אטרקטיביות העיר למגורים וצמיחה דמוגרפית.
2. חיזוק העצמאות כלכלית בעיר לצורך מתן שירותים מיטביים ושיפור איכות החיים.

אתגרים מרכזיים:

לאור זאת ישנם 2 אתגרים מרכזיים שיש למקד להם מענים בראיה אסטרטגית חינוכית :

1. אתגר בשימור ובמשיכת אוכלוסיה ברמה סוציו אקונומית גבוהה.
2. פיתוח הכלכלה המקומית.

יש רצון שמערכת החינוך בערד תהיה מהפכנית וייחודית- "עושים אחרת"! גישה זו תהווה מנוף

לחיזוק התדמית ואטרקטיביות העיר למגורים.

בתוך כך הוצע לשים דגש על:

- הוראה ולמידה חדשנית ואחרת (מתחבר למודל מרחב למידה עירוני).
- מסגרות חינוך ייחודיות (אנתרופוסופי, דמוקרטי וכו').
- תשתיות חינוך חדשניות.
- תכניות לימודים ייחודיות לעיר (בהתאם לתחומי הליבה בחזון).
- מבנה ארגוני חדשני למערכת החינוך.

לצורך בניית תכנית שתתקצב על ידי העירייה מונה צוות עירוני מיוחד לצורך בניית התכנית ואישורה בצוות הנהלת העיר. צוות זה יהיה אמון על הנעה ויישום התכנית לאחר אישורה ותקצובה (סדר גודל של 300-400 אל"שח תוספת).

סוף ציטוט מדגשי ראש העירייה לתוכנית האסטרטגית בחינוך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

להרחבה בנושא מימוש נדבך הדמוגרפיה בחזון, ראה דוח מבקר העירייה לשנת 2020.

נתונים שנאספו בעירייה לצורך הכנת התוכנית האסטרטגית

העירייה נעזרה ביועץ מקצועי בתחום תוכניות אסטרטגיות לחינוך שאסף במהלך שנת 2019 את הנתונים הרלוונטיים לקראת בניית התוכנית.

נתונים כללים עירוניים שהוצגו על ידי היועץ :

1. מגמות דמוגרפיות (סך אוכלוסייה, מספרי תלמידים בבתי הספר (יסודי, חטיבת ביניים, תיכון).
2. מגמות חברתיות (משפחות מקבלי קצבאות, הוצאות הרשות לרווחה, הנחות בארנונה).
3. מגמות בריאותיות (עודף משקל).
4. מגמות תעסוקה (מקבלי דמי אבטלה, ממוצע שכר שכיר).
5. תוכניות בינוי קיימות מול מתוכננות.

מסקנות ראשוניות נתונים כלליים :

- צורך גובר לשירותי רווחה.
- שכר ממוצע נמוך לשכיר, לעומת ממוצע ארצי.
- סטגנציה בדמוגרפיה.
- מגמת ירידה תושבים יוצאים (שלוש שנים אחרונות)...

לאחר חידוד המסקנות ושייכות של וועדת ההיגוי וצוותי החינוך בעיר, נבנתה תוכנית אסטרטגית שאושרה על ידי משרד החינוך.

התוכנית האסטרטגית החינוכית - ערד

מטרה : פיתוח חינוכי ודמוגרפי.

ערד נמצאת בתהליכי האצה בתחום הכלכלי, הבינוי, התעסוקה, ושואפת לתנופה ממשית בתחום הדמוגרפי.
מהמחקר האסטרטגי שכלל ניתוח מעמיק של נתונים סטטיסטיים ואתגרים אזוריים, בלטו מספר תובנות :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. ישנה התעוררות בתחום הצמיחה הדמוגרפית אך קצב ההגירה לערד אינו ממצה את הפוטנציאל.

2. מערכת חינוך מיטבית מהווה שיקול מספר אחד של משפחות צעירות בבחירת מקום מגורים.

על מנת להישאר רלוונטיים על מערכת החינוך לעבור מהוראת תוכן להקניית מיומנויות וכישורים שיוכלו לשרת את הבוגר בעתיד שאינו ידוע. יכולת הבחירה ופתרון בעיות, שיתוף פעולה תוך כדי שיח ותקשורת בינאישית, כיוון עצמי ומודעות חברתית וקהילתית כדי לתרום וליזום בהתאם ליכולת ולכישורים של כל אחד.

התוכנית נבנתה בהשראת חזונו של ראש עיריית ערד במגמה ליצור מהפכה חינוכית של "למידה אחרת" המכוונת לפיתוח מערכות חינוך המותאמות למציאות של המאה ה-21 הכוללת בחירה והתאמה אישית והמכוונת למינוף משאבים מקומיים ויזמות.

התוכנית מתבססת על המודל הקיים (על סמך מודל זה מערכת החינוך בערד זכתה בפרס חינוך ארצי בשנת הלימודים תשע"ח), מתפתחת, מעצימה ומעודדת מערך הוראה – למידה הפועל אחרת, בעל יכולת משיכה של ציבור משפחות צעירות לערד.

התוכנית מתבססת על שלושה עקרונות חינוכיים חברתיים : בחירה, הדברות ויזמות מיטבה.

1. בחירה.

מערכת החינוך בערד חותרת לבוגר היודע להפעיל שיקול דעת מושכל, היודע לבחור בין אפשרויות ולצפות את תוצאות הבחירות, ובמקביל למנוע תוצאות אפשריות של בחירה אחרת, תוך חשיבה ביקורתית. זאת תוך דיאלוג פנימי בינאישי.

2. הדברות.

תרבות השיח, מיומנות ההקשבה, משא ומתן שיתופי, ניהול סכסוכים, בניית הסכמות והיכולת לנהל ממשקים בין אישיים בשיתוף פעולה ובאפקטיביות תוך ראייה והתייחסות אל צרכי האחר. הידברות אפקטיבית ושיתופי פעולה בין הקבוצות השונות וביצירת שיח של "טוב משותף".

3. יזמות מיטבה.

ערכי הבחירה וההדברות הינם שני ערכים בסיסיים לבוגר פרואקטיבי בעל חשיבה יזמית המיטבה לחברה בה הוא חי. לאור זאת ציר מרכזי בתוכנית האסטרטגית הינו פיתוח של יזמות באופן חוצה גילאים ומגורים, דרך מערכת החינוך ובשיתוף מלא של עיריית ערד וגורמים עסקיים מובילים.

מיקוד התוכנית :

1. בוחרים בשישי

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בניית מערך בחירה עירוני במרחב העירוני ללימודי העשרה בדגש על למידה אחרת, מתוך הנחה כי הפיכת העיר למרחב חינוכי אחד, בו נפגשים תלמידים מבתי ספר שונים ללמידה פעילה מתוך בחירה ועניין, תחזק את תחושת השייכות, ההדברות והרצון לזום ולהשפיע, תמעיט אירועי המשמעת ותעורר מוטיבציה גבוהה ללמידה אקדמית.

2. פלטפורמה ליזמות

מיון לביצוע תוכניות יזמות של צוותים חינוכיים ותלמידים, בתחום החברתי ו/או הכלכלי הבא להיטיב עם הקהילה ובכך לעודד חדשנות ולחזק שייכות וערבות הדדית עם הקהילה והתושבים.

3. פיתוח מקצועי

ליווי ויעוץ בתחום החינוך וההוראה החדשנית לצוותי ההוראה בערד, מנהיגות חינוכית בקרב מנהלים מורים וגננות.

4. הדברות

הכשרת תלמידים וצוותי חינוך באופן קבוע וסיסטמטי בקורסי גישור לקידום השיח המקרב, יכולת ההקשבה ופיתוח כישורי ההידברות.

מדדי הצלחה :

1. הגשת תוכניות מוסדיות המעודדות בחירה של תלמידים ואנשי צוות של 100% מהמנהלים – לוי' 10/21.
2. קורסי גישור לתלמידים, 3 קורסים בכל שנה.
3. פתיחת השתלמות אחת בשנה לצוותי ההוראה.
4. גידול של 20% במספר הסכסוכים בין תלמידים הנפתרים בעזרת גישור, בכל שנה.
5. הקצאה של 20,000 ₪ לפחות בשנה ליזמות חינוכית.

לדעת הביקורת אף אחד ממדדי הצלחה שנבחרו לא מקדם את המטרות של החזון העירוני :

1. רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי.
2. מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.
3. המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית.

הערת מחלקת החינוך : הפעילות שמקדמת מחלקת החינוך באה לחזק מיומנויות של התלמידים אשר יובילו למצוינות אישית וקהילתית, בתחומים רחבים הבאים לידי ביטוי במסגרות החינוך השונות (פורמלי ובלתי פורמלי).

כמו כן, הפעילויות מתבססות על שיתוף פעולה בין המערכת לגורמים ומוסדות נוספים בקהילה ומחזקות את המענים הפורמליים והבלתי פורמליים ע"י (מרכז הגישור, מערכת עיתון הצבי, המתנ"ס וגורמים נוספים). מחלקת החינוך פועלת לפיתוח פדגוגיה חדשנית בכל מוסדות החינוך על ידי הפיתוח המקצועי של מנהלי המוסדות והקצאת משאבים לפיתוח יוזמות חדשניות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הסבר מנהלת מחלקת החינוך לקשר בין החזון העירוני לתוכנית האסטרטגית :

1. התוכנית האסטרטגית מעודדת הדברות לשם מתן מענה אישי וקבוצתי לכל אחת ואחד משותפי המענים לאוכלוסייה החרדית; גור, בני ציון וחב"ד, המסורתית, החילונית וקהילות נוספות בעיר (בדואים, נוצרים, קהילת העבריים ומבקשי המקלט) בתוך ומחוץ למוסדות החינוך הפורמליים. מתן מענים לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים. כל זאת על בסיס שיח מתמיד בין כל השותפים, אם במפגשים רחבים ואם במפגשים מצומצמים.

התייחסות הביקורת : הדברות אינה מטרה בחזון העירוני.

2. כחלק מהדאגה ההוליסטית של מערכת החינוך לתלמידה, ישנו שיח רציף בין המחנכים לתלמידים ועידוד להשתתף במסגרות הבלתי פורמליות. כמו כן "בוחרים בשישי" הינה הפלטפורמה הרחבה ביותר לשיתוף פעולה בין כלל המסגרות הבלתי פורמליות לבין בתי הספר.

התייחסות הביקורת : לדעת הביקורת הסבר מנהלת המחלקה אינו רלוונטי למטרת הביקורת שהוגדרה "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי" מאחר ואין כל רצף חינוכי בין הפעילויות. לעניין פרויקט בוחרים בשישי, זה התחיל לפעול רק כחודש וחצי לפני סיום הביקורת ולכן בשלב זה קשה לקבוע אם רלוונטי למטרת החזון, לדעת הביקורת מצגת אחת בפני המדריכים לגבי התוכנית האסטרטגית בתחילת הפעילות, אינה מספיקה על מנת להטמיע רצף חינוכי.

הערת המחלקת החינוך : תהליך ההטמעה ארוך אך עקבי, מהפגישה הראשונה כבר התקיימה פגישה נוספת.

3. לכל מוסד חינוכי ייחודיות משלו אשר על בסיסה מתפתחת פדגוגיה חדשנית. התוכנית האסטרטגית הגדירה שלושה עקרונות מנחים אשר יהיו את הציר המארגן לפיתוח הפדגוגיה של כל מוסד חינוכי. כמו כן, התוכנית מעודדת יזמות חינוכית לשם פיתוח אסטרטגיות פדגוגיות חדשניות.

התייחסות הביקורת : לעניין הייחודיות, לפי דגשי ראש העירייה, הכוונה במטרת החזון היתה למגוון ייחודי כגון : אנתרופוסופי, דמוקרטי וכו', ואין כל קשר להסבר. לעניין שיטות פורצות דרך, מאחר ואין כל מדד הצלחה בנושא לא ניתן לקבוע האם מיושם או לא.

4. "בוחרים בשישי" יתקיים במרחב העירוני ובבתי הספר כמרחב חינוכי עירוני אחד, בו התלמידים יבחרו את קורסי ההעשרה לשם פיתוח מצינויות אישיות ופיתוח מרכזים קהילתיים המעודדים התפתחות של מצינויות.

התייחסות הביקורת : פרויקט "בוחרים בשישי" התחיל לפעול רק כחודש וחצי לפני סיום הביקורת ולכן בשלב זה קשה לקבוע אם רלוונטי למטרת החזון, לכאורה בהתאם להגדרת מצינויות (מימוש פוטנציאל התלמיד), נראה כי הפרויקט יכול לממש את החזון החינוכי (ראה התייחסות לנושא מעלה), אך גם במקרה זה אין כל מדדי הצלחה לבחינת שיפור המצינויות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לדעת הביקורת ההסבר אינו מעיד על תוכנית סדורה למימוש מטרות החזון, כמו גם מדדי ההצלחה שנבחרו, ומכאן אין הקבלה בין החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו לבין התוכנית האסטרטגית.

- **ממצא :** דגשי ראש העיר לתוכנית האסטרטגית בחינוך ניתנו באמצע שנת 2019, לפני גיבוש נדבך החינוך בחזון העירוני שהתגבש לקראת סוף השנה, למרות זאת לא הוצג בפני הביקורת תיעוד כי התוכנית האסטרטגית עודכנה בהתאם.

- **המלצה :** מומלץ כי בניית החזון העירוני תיקח בחשבון את התהליכים המתקיימים בעירייה, במקרה של החינוך מן הראוי כי התוכנית האסטרטגית שנבנתה במהלך שנת 2019 תגדיר תוכנית עבודה ליישום החזון העירוני שהוגדר בסוף שנת 2019.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא :** למרות הגדרת ראש העירייה שיש לתת מענה בראיה אסטרטגית לשני אתגרים מרכזיים : שימור ומשיכת אוכלוסייה ברמה סוציאקונומית גבוהה, ופיתוח הכלכלה המקומית. נמצא כי התוכנית האסטרטגית לא מספקת מענה לנושאים אלה, לא קיים כל תיעוד רלוונטי לנושא הדמוגרפי (לדוגמא : שאלונים של משפחות עוזבות/נכנסות להבנת הסיבות לעזיבת/כניסה לעיר), או לפיתוח הכלכלה המקומית.

- **המלצה :** מומלץ לקשר את התוכנית האסטרטגית בחינוך לנושא הדמוגרפיה, כהגדרת ראש העירייה.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא :** מדדי ההצלחה שהוגדרו בתוכנית האסטרטגית לחינוך, לא מקדמים את מטרות החזון העירוני (שניהם הוגדרו בשנת 2019).

- **המלצה :** מומלץ לעדכן את החזון או את מדדי ההצלחה של התוכנית האסטרטגית על מנת שיקדמו את החינוך בעיר למקום הרצוי.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.3 בחינת יישום מטרת החזון -

”מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר”.

כאמור, אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני והמטרות שהוגדרו בו, וכן אין כל תוכנית עבודה כולל מדדים למימוש המטרה מאחר והתוכנית האסטרטגית לא מתכתבת עם מטרות החזון. מכאן, האפשרות היחידה של הביקורת להבנת המטרה ואופן יישומה, הוא באמצעות ראיונות של בעלי תפקידים קשורים.

הביקורת ביקשה להבין את משמעות המטרה שבנדון, להלן תשובות הגורמים השונים :

א. לדעת ראש העירייה המטרה קשורה הן למחלקת החינוך והן למחלקת לשירותים חברתיים (להלן - "מחלקת הרווחה").

ב. לדעת מנהלת מחלקת החינוך – המטרה אינה קשורה לחינוך אלא למחלקת הרווחה.

ג. מנהלת המחלקת לשירותים חברתיים לא מכירה את הנושא כלל, ולא ברור לה מדוע הנושא נמצא תחת נדבך החינוך.

- **ממצא** : **העובדה כי לגורמים עירוניים שונים, הבנה שונה של מטרת החזון שהוגדרה כך : ”מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר”, מעידה כי החזון ומטרותיו טרם הוטמעו בעירייה, וכי אין כל תוכנית למימוש המטרה בפועל (כאמור אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו בו).**

- **המלצה** : **מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה : ”מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר”, וככל ותמצא רלוונטית יש להטמיע אותה ולבנות תוכנית עבודה ברורה למימושה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.4 בחינת יישום מטרת החזון – רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי.

ציטוט מתוך מסמך מועמדות לפרס חינוך לרשויות מקומיות התשנ"ח – 2018 :
... גם השנה יוענק פרס חינוך יישובי, ברמה הארצית, לרשויות שהשקיעו השקעה ייחודית בחינוך. הפרס יהיה אחיד ויקרא "פרס חינוך יישובי" ...
התבחינים להערכת פעילותה של הרשות המקומית בתחום החינוך בהלימה לתמונה החינוכית :
... קידום תפיסה הוליסטית ורצף חינוכי בין מגוון מסגרות החינוך הפורמליות והבלתי פורמליות.

סוף ציטוט מתוך מסמך מועמדות לפרס חינוך לרשויות מקומיות התשנ"ח – 2018.

כאמור, מטרת החזון "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי", זהה לאחד מתתי התבחינים לפרס חינוך יישובי, שהוגדר כך : " קידום תפיסה הוליסטית ורצף חינוכי בין מגוון מסגרות החינוך הפורמליות והבלתי פורמליות".

בהתאם למנהלת מחלקת החינוך :
כחלק מהדאגה ההוליסטית של מערכת החינוך לתלמידה, ישנו שיח רציף בין המחנכים לתלמידים ועידוד להשתתף במסגרות הבלתי פורמליות. כמו כן "באחרים בשישי" הינה הפלטפורמה הרחבה ביותר לשיתוף פעולה בין כלל המסגרות הבלתי פורמליות לבין בתי הספר.
בהתאם לראש העירייה :
המטרה כי 100% מהתלמידים יהיו פעילים באחת ממסגרות הבלתי פורמלי.

מעבר להבנה השונה של שני המרואיינים לגבי מטרת הביקורת, אף אחד לא מתייחס לנושא ההוליסטי, או לרצף החינוכי, לא הומצא כל תיעוד לביקורת לעניין תכלול הנושא, ו/או להכוונת המדריכים הבלתי פורמליים או הגוף האחראי על רוב הפעילויות בשוטף (המתנ"ס העירוני – ראה הרחבה בדוח זה בפרק העוסק בספורט).

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 – פרק מימוש החזון – הנדבך הדמוגרפי :
מאחר ולא קיים איסוף נתונים, ניתוח וניטור בנושא הדמוגרפי לא ניתן לדעת האם וכיצד העובדה שעיר היא עיר נפה המספקת שירותים עירוניים ומסחריים, תורמת, מזיקה או לא משפיעה כלל על הנושא הדמוגרפי. לפי השכל הישר, ככל שתושב מרוצה מהשירותים העירוניים והמסחריים הניתנים בעיר, הסיכוי למעבר לרשות אחרת פוחת. וככל שתושבי האזור יתייגו את ערד כעיר נפה, הם יתווספו לקהל הלקוחות של העסקים בעיר ויעזרו להרחיב ולבסס את המגזר העסקי, דבר שיכול לעודד הגירה של בעלי עסקים לעיר (וכך גם לשפר את הכנסות העירייה מארנונה לעסקים).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

דוגמה לזיהוי צרכים - בשנת 2019 פרסם מכון המחקר של הכנסת סקר פריפרייה, בו נשאלו תושבי הפריפרייה מאיזה שירותים במקום מגוריהם הם מרוצים ומאיזה פחות, והאם שוקלים לעזוב או להישאר והסיבות לכך. מהסקר ניתן להסיק מה הייחודיות של ערד במרחב הדרום, וככל שמזהים חוסרים ברשויות הסמוכות אפשר להציע פתרונות, אשר יהפכו את ערד הלכה למעשה לעיר נפה.

מן הראוי כי העירייה בקביעת מטרות החזון והגדרת היעדים תתחשב גם במתרחש מחוץ לתחומי העיר, ככל ויכול להשפיע על הנושא הדמוגרפי, לדוגמא :

1. מסמך לקראת 2040 – פיתוח כלכלי בראייה מטרופוליטית של המועצה הלאומית לכלכלה.
2. תוכנית "מבואות ערד" – להקמת ישובים כפריים במסוך לעיר, דבר שעלול להגביר את המגמה של נטישת אוכלוסייה חזקה.
3. תכנון דמוגרפי של רשויות סמוכות/גובלות.

כל אלה ואחרים עלולים למנוע את מימוש מטרות החזון בנושא הדמוגרפי, וככל והיה גורם מתכלל בתחום הדמוגרפי היה אפשר להתאים את התוכניות העירוניות, להתפתחויות עתידיות.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

הציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא הנדבך הדמוגרפי תקף גם במקרה של נדבך החינוך, מאחר ובמטרות החזון בנדבך זה מעורבים מספר גורמים עירוניים (מחלקת החינוך גיל רך, בתי ספר יסודיים, חטיבות ותיכון, מוסדות חינוך עצמאיים חרדיים...) , מחלקת הרווחה, המתנ"ס העירוני וכד'), חשוב למנות גורם מתכלל למימוש תוכנית העבודה למימוש מטרות החזון, אחרת סביר כי התיאום בין הגורמים לא יהיה מיטבי.

✗ ממצא : העובדה כי לגורמים עירוניים שונים, הבנה שונה של מטרות החזון שהוגדרה כך : "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי", מעידה כי החזון ומטרותיו טרם הוטמעו בעירייה, וכי אין כל תוכנית למימוש המטרה בפועל (כאמור אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו בו).

- המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה : "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי", וככל ותמצא רלוונטיות יש להטמיע אותה ולבנות תוכנית עבודה ברורה למימושה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- **ממצא :** בניגוד למטרת העל בחזון החינוך שהוגדרה כך : "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי", אין כל גורם מתכלל שבאחריותו להגדיר ולהטמיע את נושא הרצף החינוכי (הגופים המעורבים : מחלקת החינוך, מוסדות החינוך בגילאים השונים ובזרמים השונים, יחידת הנוער, מחלקת הרווחה, התמנ"ס העירוני).
- **המלצה :** מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה : "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי", וככל ותמצא רלוונטיות מומלץ למנות גורם מתכלל שיגדיר ויטמיע את הרצף החינוכי בכלל הפעילות הבלתי פורמלית.
- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.5 בחינת יישום מטרת החזון –

מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני.

מטרת ביקורת זו תואמת את דגשי ראש העיר לתוכנית האסטרטגית, כפי שפורטו מעלה :
יש רצון שמערכת החינוך בערד תהיה מהפכנית וייחודית- "עושים אחרת" ! גישה זו תהווה מנוף לחיזוק התדמית ואטרקטיביות העיר למגורים.
בתוך כך הוצע לשים דגש על :

- הוראה ולמידה חדשנית ואחרת (מתחבר למודל מרחב למידה עירוני).
- מסגרות חינוך ייחודיות (אנתרופוסופי, דמוקרטי וכו').
- תשתיות חינוך חדשניות.
- תכניות לימודים ייחודיות לעיר (בהתאם לתחומי הליבה בחזון).
- מבנה ארגוני חדשני למערכת החינוך.

בעוד הגדרת ראש העיר למסגרות חינוך ייחודיות מורכבת משיטות לימוד כגון אנתרופוסופי, דמוקרטי, לדעת מנהלת מחלקת החינוך הייחודיות היא בשיטות הלימוד והתמחות כל בית ספר יסודי.

מאחר וייחודיות היא אמצעי מבחינת ראש העיר לחיזוק תדמית העיר ואטרקטיביות למגורים למשפחות חזקות, נראה כי פרשנות מחלקת החינוך לייחודיות היא חסרה. לדוגמא בית הספר

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

היסודי "לבאות" המתמחה בנושא מוסיקה, סביר שיהיה פחות אטרקטיבי למשפחה חזקה שביכולתה לממן שיעורי נגינה לילד מוכשר אחר הצהריים, לעומת בית ספר אנתרופוסופי יחיד במרחב שאליו יגיעו משפחות המאמינות בשיטת חינוך כזו.

בכל מקרה לשיטת הביקורת יש לבצע עבודה לבחינת אפשרויות הבידול של מסגרות החינוך בערד, לעומת הערים השכנות, על מנת לזהות את המסגרות ושיטות הלימוד החדשניות שעשויות לקדם את הנושא הדמוגרפי באופן הכי טוב (כאמור בהתאם לראש העירייה, יש לבנות את מערכת החינוך באופן שישפר את תדמית ואטרקטיביות העיר ובכך לקלוט אוכלוסייה חדשה).

✖ ממצא : העובדה כי לגורמים עירוניים שונים, הבנה שונה של מטרת החזון שהוגדרה כך : "מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני", מעידה כי החזון ומטרותיו טרם הוטמעו בעירייה, וכי אין כל תוכנית למימוש המטרה בפועל (כאמור אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו בו).

- המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה : "מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני", וככל ותמצא רלוונטית יש להטמיע אותה ולבנות תוכנית עבודה ברורה למימושה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

✖ ממצא : בניגוד למטרת העל בחזון החינוך שהוגדרה כך : "מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני" אין כל מדד הצלחה רלוונטי בתוכנית האסטרטגית של העירייה, או בכל תוכנית אחרת.

- המלצה : מומלץ להגדיר מדדי הצלחה ברורים למימוש המטרה : "מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני", זאת על מנת שיהיה מדד לבחינת מימוש החזון העירוני בנושא החינוך.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.6 בחינת יישום מטרת החזון –

המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית

מטרת ביקורת זו תואמת את דגשי ראש העיר לתוכנית האסטרטגית, כפי שפורטו מעלה, בין השאר הדגשים הגדירו :

יש רצון שמערכת החינוך בערד תהיה מהפכנית וייחודית- "עושים אחרת"! גישה זו תהווה מנוף לחיזוק התדמית ואטרקטיביות העיר למגורים.

בתוך כך הוצע לשים דגש בין השאר על:

- הוראה ולמידה חדשנית ואחרת (מתחבר למודל מרחב למידה עירוני).
- תשתיות חינוך חדשניות.

התוכנית האסטרטגית לא מדגישה כלל את נושא המצוינות ובפועל לא הגדירה מדדי הצלחה בנושא או כל הגדרת הצלחה אחרת (למעט תוכנית "בחרים בשישי: כמוזכר מעלה). מכאן אין כל דרך לדעת את מצב העירייה בנושא והאם מתקדמים למימוש החזון.

הערת המבקר: לעניין בוגר החותר למצוינות, נרשם בתוכנית האסטרטגית כי: מערכת החינוך חותרת לבוגר היודע לבחור בין אפשרויות ולצפות את תוצאות הבחירות ובמקביל למנוע תוצאות אפשרויות של בחירה אחרת תוך חשיבה ביקורתית. זאת תוך דיאלוג פנימי ובין אישי.

לדעת הביקורת ההיקש למצוינות מהכתוב בתוכנית האסטרטגית אינו ברור כלל ועיקר, מה עוד שהגדרת מצוינות לפי החזון של מחלקת החינוך הוא: המצוינות פירושה מכלול ההתנהגויות והפעולות החותרות להשתפרות מתמדת והמאפשרות מיצוי הפוטנציאל האישי, על מנת להגיע לתוצאות האפשרויות הטובות ביותר.

- **ממצא: העובדה כי לגורמים עירוניים שונים, הבנה שונה של מטרת החזון שהוגדרה כך: "המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית", מעידה כי החזון ומטרותיו טרם הוטמעו בעירייה, וכי אין כל תוכנית למימוש המטרה בפועל (כאמור אין כל תיעוד לבחירת החזון העירוני ומטרות העל שהוגדרו בו).**

- **המלצה: מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה: "המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית", וככל ותמצא רלוונטיות יש להטמיע אותה ולבנות תוכנית עבודה ברורה למימושה.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ממצא : בניגוד למטרת העל בחזון החינוך שהוגדרה כך : " המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית ", אין כל מדד הצלחה רלוונטי בתוכנית האסטרטגית של העירייה, או בכל תוכנית אחרת.
- המלצה : מומלץ להגדיר מדדי הצלחה ברורים למימוש המטרה : " המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית ", זאת על מנת שיהיה מדד לבחינת מימוש החזון העירוני בנושא החינוך.
- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. תמצית מנהלים

תחום החינוך הוא אחד מהתחומים החשובים ביותר בכל רשות מקומית, מעבר לחינוך הדור הצעיר, ראשי רשויות רואים במערכת חינוך איכותית מוקד משיכה לאוכלוסיות צעירות וחזקות. ערד אינה שונה מבחינה זו, כאשר המטרה היא שהחינוך יהווה אבן שואבת לאוכלוסייה צעירה וחזקה (הרחבה בנושא הנדבך הדמוגרפי בחזון, רה דוח מבקר העירייה לשנת 2020).

מטרות הביקורת היו לבחון את אופן הגדרת ובחירת מטרות העל שהוגדרו בחזון בנדבך החינוך ואת יישומן בפועל.

נמצא כי, בניגוד למנהל תקין, לא קיים תיעוד המעיד על עבודת מטה מסודרת לבחירת מטרות החזון בתחום החינוך. המטרות ברובן נבחרו לכאורה, בהתאם להגדרות זכאות לפרס חינוך יישובי משנת 2018, ובאופן חלקי בהתאם לתוכנית האסטרטגית משנת 2015 שהוגדרה כלא רלוונטית לעירייה. בפועל, לעירייה אין כל נתונים לגבי מימוש החזון העירוני בתחום החינוך, כמו כן נמצא כי אין פרשנות אחידה למטרות שהוגדרו, וכן אין תוכניות עבודה עם מדדים רלוונטיים (התוכנית האסטרטגית של מחלקת החינוך שנבנתה בשנת 2019, לא מקבילה למטרות החזון). התנהלות ללא ניטור ובקרה לא יכולה להבטיח ניהול סיכון מושכל מחד ואת מימוש החזון מאידך, כמו כן אינה מאפשרת לתקן התנהלות ככל והיא לא משיגה את המטרות שהוגדרו.

להלן עקרי ההמלצות בהקבלה לעקרי הממצאים שפורט בפרק 5 לדוח זה :

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת אופן בחירת נדבך החינוך כחלק מהחזון העירוני וקיום תוכניות למימוש מטרות העל של העירייה בתחום.

7.1 ככל ובחורים להמשיך להתהדר בתוצאות המעידות על מיומנויות מומלץ להגדיר יעדים קשורים כמו תוצאות מבחנים, או שיעור הזכאים לבגרות, או תוצאות מבחני המיצ"ב. מעבר לשיפור בתוצאות העירוניות מומלץ לבחון גם את המצב הארצי בכלל, ואת הרשויות הקרובות בפרט (מאחר התפישה היא שחינוך טוב מושך אוכלוסייה צעירה, חשוב להבין מה קורה אצל "המתחרים").

7.2 מומלץ לתמוך ולבסס את נדבך החינוך ומטרותיו בחזון בנתונים רלוונטיים, בסקרים תקופתיים, ולדייק ולהטמיע אותו בקרב עובדי העירייה והתושבים, נכון לסיום הביקורת רב הנסתר על הגלוי מבחינת בחירת מטרות החזון ומימושו.

7.3 מומלץ לבחון את יכולת העירייה לממן ולהנגיש פעילות חינוכית פורמלית (כדוגמת פעילות הממומנת מתשלומי רשות לבית הספר), והבלתי פורמלית (חוגים ושעורים פרטיים לאחר שעות הלימודים), לכלל האוכלוסייה בעיר, על מנת להקטין את הפער הארצי שזוהה בין הוצאה לחינוך בתלות במצב הסוציו אקונומי של המשפחה לבין הישגים חינוכיים (אמנם

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החזון מגדיר את אחת המטרות כך : "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי" אך בפועל אין כל מדדים והגדרות לגבי יישום המטרה, למעט שיעור המשתתפים בפעילות לאחר בית הספר בחוגים, תנועת נוער וכד'.

הערת המבקר : : הרשות מממנת 230 אלש"ח לבתי הספר היסודיים המוכרים והרשמיים עבור תגבורים לימודיים, 700 אלש"ח עבור המקיף וצור, לתכניות פדגוגיות ותשתיות (על פי החלטת המנהלים).

כמו כן הרשות מממנת 480 אלש"ח עבור תכניות לנוער, 30 אלש"ח עבור תכניות למניעת נשירה, 320 אלש"ח עבור תכניות העצמה וצמצום פער חברתיים : פותחים עתיד, הטייסת, אור לחינוך וסולמות.

כל זאת מבלי לקחת בחשבון סכומים נוספים אותם מקבלת הרשות ממוסד החינוך עבור תכניות נוספות. כך שהרשות פועלת ומקצה משאבים על מנת לצמצם את הפער הארצי שזוהה בין ההוצאה בחינוך לבין ההישגים החינוכיים.

בנוסף למעקב אחר השתתפות התלמידים בפעילויות אחר הצהריים, מערכת החינוך מעודדת ועוקבת אחר תלמידים המגיעים לפעילות ולמטרת לימודים אקדמיים, העשרה או חיזוק חברתי רגשי, הן ב"מרפסת", ב"תפוח פיס" ובספריה. כמו כן ישנו מעקב אחר יישום ותוצאות התכניות התומכות בתלמידים : "אור לחינוך" התומכת במעבר של תלמידים מביה"ס היסודי לתיכון. בתכנית "פותחים עתיד" – תכנית הנותנת מענה הוליסטי לתלמידים בעלי מורכבויות שונות. הנאמנים העובדים בתכנית הם חלק מצוות בית הספר וישנו מעקב שוטף אחר התקדמות התלמידים. כך גם בתכנית "הטייסת" שמטרתה חיזוק הדימוי העצמי ותחושת המסוגלות, תכנית "פר"ח" ותמיכה של מועדוניות חינוך-רווחה.

נציגי התכניות מדווחים באופן שוטף על מצבם של הילדים ליועצות בית הספר. מדד ההצלחה הינו השגת המטרות הדיפרנציאליות של כל אחד מהתלמידים המשולב בתכניות אלה. כמו כן, הרשות תומכת בתכנית מנע (מניעת נשירה) וזאת כדי לצמצם את הפערים החברתיים והאקדמיים של ילדי העיר, מעקב אחר השגת המטרות, מנוהל ע"י הקב"סיות יחד עם יועצות בתי הספר.

התייחסות הביקורת להערת המבקר : הערת המבקר לא סותרת את הממצא או את ההמלצה, הביקורת שוב מדגישה כי צמצום הפערים כפי שהוצגו בממצא מן הראוי שיכללו במסגרת החזון העירוני, כולל תוכנית כוללת המגדירה יעדים מדידים, בקרה וניטור באופן שוטף. כפי שמובהר בהמשך התוכנית האסטרטגית שנבנתה בשנת 2019, כלל לא עוסקת בנושא, מכאן משתמע אין תכלול של התחום, וזו בדיוק טענת הביקורת וההמלצה לתיקון.

7.4 מומלץ לתקף את מימוש החזון העירוני בתחום החינוך, בתוכנית פעולה מקושרת תקציב. לא סביר כי תקצוב נושא הנמצא במסגרת החזון העירוני פוחת לאורך השנים (כאשר מספר התלמידים במערכת החינוך הממלכתי לא משתנה כמעט).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7.5 מומלץ לקיים עבודות מטה מסודרת ומתועדת לבחירת מטרות החזון העירוני בתחום החינוך, וכהמשך ישיר מעבודה זו לבנות תוכניות עבודה כולל יעדים מדידים, ומנגנון בקרה וניטור על יישומם. לחלופין מומלץ להתאים ולדייק את מטרות החזון לתוכנית האסטרטגית שנבנתה לחינוך במהלך השנים 2019-2020.

7.6 מומלץ לבחון מחדש את נושא המצוינות החינוכית וככל ובחרים לכלול אותו במסגרת מטרות החזון יש לפרוט זאת לתוכנית פעולה.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת מימוש מטרות העל שפורטו לנדבך החינוך, כהגדרתן בחזון העירוני.

7.7 מומלץ לאפשר לחברי ועדת החינוך לבצע את תפקידי ועדת החינוך כמוגדר בדין ובחוברת לנבחר של משרד הפנים, על מנת שזו תהווה גורם מסייע לשיפור איכות החינוך בעיר.

7.8 לשם מימוש החזון העירוני, יש לוודא כי קיימת תוכנית אסטרטגית רלוונטית הכוללת מדדי הצלחה מדידים, בנוסף יש להגדיר גורם מפקח ומנטר בנושא יישום המדדים. מומלץ להגדיר את מועצת העירייה/ועדת החינוך כגורם המפקח בעניין יישום נדבך החינוך בחזון העירוני.

הערת מחלק החינוך : בפועל הוגדרו המדדים הבאים :

1. 100% מהמנהלים מגישים תוכניות.
2. קיום של שלושה קורסי גישור בשנה.
3. קורס פיתוח מקצועי לצוות הוראה.
4. עליה של 90% בפתרון סכסוכי תלמידים הנעזרים בגישור.
5. הקצאת 20,000 אלש"ח עבור יוזמות.

להבנת המחלקה- אלה מדדים מאד מדידים!

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, בעוד הממצא מתייחס לחזון העירוני, תגובת המבוקר מתייחסת למדדי התוכנית האסטרטגית שלדעת הביקורת לא מקבילה לחזון העירוני.

7.9 מומלץ לקשר את התוכנית האסטרטגית בחינוך לנושא הדמוגרפיה, כהגדרת ראש העירייה.

7.10 מומלץ לעדכן את החזון או את מדדי ההצלחה של התוכנית האסטרטגית על מנת שיקדמו את החינוך בעיר למקום הרצוי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7.11 מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה : "מערכת שירותי חברה התומכת והעוטפת את מגוון האוכלוסייה בעיר", וככל ותמצא רלוונטית יש להטמיע אותה ולבנות תוכנית עבודה ברורה למימושה.

7.12 מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה : "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי", וככל ותמצא רלוונטית יש להטמיע אותה ולבנות תוכנית עבודה ברורה למימושה.

7.13 מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה : "מגוון חינוכי מבוסס ייחודיות מוסדות ואופן לימוד פורץ דרך וחדשני", וככל ותמצא רלוונטית יש להטמיע אותה ולבנות תוכנית עבודה ברורה למימושה.

7.14 מומלץ לבחון את רלוונטיות המטרה : "המרחב העירוני ככלי לקידום מצוינות אישית וקהילתית", וככל ותמצא רלוונטית יש להטמיע אותה ולבנות תוכנית עבודה ברורה למימושה.

פרק 2 - ביקורת בנושא

מחלקת משאבי אנוש ומדור שכר – ניהול וחישוב השכר

תוכן העניינים

עמוד	נושא
86	1. כללי – רקע
87	2. מטרות הביקורת
87	3. היקף הביקורת
87	4. תאור כללי של מהלך הביקורת
88-89	5. עיקרי הממצאים
	6. פרוט הממצאים
90-111	6.1 מטרת ביקורת מספר 1
112-121	6.2 מטרת ביקורת מספר 2
122-130	6.3 מטרת ביקורת מספר 3
131-141	6.4 מטרת ביקורת מספר 4
142-143	7. תמצית מנהלים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע

הוצאות השכר בעירייה מהוות חלק מהותי מתקציב העירייה, בפרט בעיריית ערד בה כמדיניות רבת שנים, לא מוציאים משימות לביצוע במיקור חוץ. ההנחה של קברניטי העירייה לאורך השנים היא שכל חברה שתפעל ברחבי העיר בתחומי מיקור חוץ המקובלים ברשויות מקומיות (ניקיון, הנה"ח, תברואה, גינון וכד') תעסיק את תושבי העיר בעיקר, ומכאן הבחירה להעסיקם ישירות בתנאים של עובד רשות מקומית (תנאים העדיפים בדרך כלל על תנאים של עובד בחברה במיקור חוץ).

נתוני תקציב והוצאות השכר מהתקציב הרגיל באלפי ₪ (מתוך הדוחות הכספיים מבוקרים

ואחרים) :

שנה	2020	2019	2018	2017	2016
תקציב רגיל (ביצוע)	194,150	184,997	183,011	170,428	157,555
הוצאות שכר (בפועל)	83,545	81,194	76,593	72,884	67,623
שיעור הוצאות השכר מהתקציב הרגיל	43.0%	43.9%	41.9%	42.8%	42.9%
מצבת משרות (ללא גמלאים)	429	426	415	385	380

בהתאם לעקרון הפרדת התפקידים, אין לאפשר מצב בו גורם עירוני אחד (אדם או מחלקה), מטפל בנושא באופן מלא ללא כל בקרה של גורם נוסף. בנושא ניהול העובדים ותשלום שכרם, הפרדת תפקידים מתקיימת כאשר מחלקת משאבי האנוש מעבירה את הנתונים לבסיס חישוב השכר, בעוד שהשכר בפועל מבוצע על ידי מדור השכר הכפוף לגורם שאינו מחלקת משאבי אנוש. כך ההליך מופרד לשני גורמים בלתי תלויים אחד בשני (בנוסף יש לקיים בקורות הדדיות).

לאור מהותיות הוצאות השכר מכלל תקציב העירייה, ולאור זאת שהביקורת הקודמת בנושאי משאבי אנוש התבצעה בשנת 2013, בחרתי לקיים ביקורת בנושא על מנת לבחון את הממשק בין מחלקת משאבי אנוש למדור השכר, את קיום עקרון הפרדת התפקידים והן קיום תיעוד מתאים לנתוני בסיס השכר מהם נגזר השכר בפועל. כמו כן נבחן ניהול ותק ודרגות העובדים (הקובעים את שכר הבסיס של העובדים בדרוג דרגה), ובנוסף נבדק אופן דיווח, ניהול ותשלום שעות נוספות.

הביקורת בוצעה על ידי מבקר במיקור חוץ, בהנחיית וליווי עובדי לשכת מבקר העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרות הביקורת

1. בחינת יישום תהליכי בניית ואישור השכר בעירייה כולל תיאום והעברת מידע בין מחלקת משאבי אנוש למדור שכר.
2. בחינת אופן אישור ורישום ותק עובדים.
3. בחינת מעקב אחר דרגות ומתן דרגות על פי הדין ולפי ותק העובד.
4. בחינת ניהול נושא שעות נוספות - אישור מכסה, הגשת דוחות נוכחות, רלוונטיות השעות הנוספות לתפקיד העובד.

3. היקף הביקורת

1. הביקורת בדקה את הממשק בין מחלקת משאבי אנוש לבין מדור השכר כולל הבקורות הקיימות בפועל.
2. הביקורת בחנה את ביסוס נתוני השכר (ותק עובד, דרגה), ואת נושא השעות הנוספות במסגרת ניהול נוכחות העובדים.
3. לא נכלל בהיקף הביקורת אופן ניהול כלל נושא הנוכחות בעירייה.
4. לא נכלל בהיקף הביקורת נושא דיווח נתוני השכר לרשויות השונות (רשות המיסים, ביטוח לאומי, משרד הפנים וכד').
5. לא נכלל בהיקף הביקורת חוקיות התשלומים/הטבות בתלושי השכר.

4. תיאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר :

- סקירת חקיקה רלוונטית בנושאי דיני עבודה, הסכמי שכר ותנאי עבודה ברשויות המקומיות.
- סקירת מדגם של תלושי שכר, תיקי עובדים, דוחות נוכחות.
- סקירת רישומי הנה"ח ומערכת השכר בהקשר של תשלומי שכר.
- בחינת הדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה לשנים 2019-2015, (שנת 2020 דוח רבעון 4 מאחר ובזמן הביקורת טרם נערך דוח מבוקר).
- ראיונות עם :

1. גברת אורנה בן יהודה – מנהלת מחלקת משאבי אנוש.
2. גברת מלכה רוזן – מנהלת מדור שכר.
3. עובדות מחלקת משאבי אנוש.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת יישום תהליכי בניית ואישור השכר בעירייה כולל תיאום והעברת מידע בין מחלקת משאבי אנוש למדור שכר.

5.1 לא זוהו שינויים או מגמות חריגים בניתוח שכר רב שנתי ברמת המאקרו. ככלל תקציב הוצאות השכר מהתקציב הרגיל של העירייה שמר על שיעור קבוע למדי לאורך השנים, כמו כן הגידול בהוצאות השכר מקביל לגידול בתקציב העירייה והגידול במשרות נובע ברובו מרפורמות שונות ולא מקליטת עובדים ללא בקרה או צורך, מכאן הביקורת סוברת כי התנהלות העירייה בנושא ברמת המאקרו הינה ראויה, תוך שמירה על מסגרת התקציב ועל יכולות העירייה לשלם את השכר באופן שוטף – תקין.

5.2 נמצא כי מתקיימת הפרדת תפקידים נאותה בין מדור שכר למחלקת משאבי האנוש, כך שלאף אחד מהגורמים אין הרשאה לסגירת כל הליך השכר – תקין.

5.3 למרות מהותיות שיעור הוצאות השכר מכלל תקציב העירייה (מעל 40%), למרות הסיכון למעילות והונאות בתחום השכר, ולמרות שנושא השכר מחייב עמידה ברגולציה מחמירה (סיכון לתביעות כספיות) לא הוגדרו נהלים פנימיים כתובים כולל בקורות מובנות לביצוע הליכי השכר.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת אופן אישור ורישום ותק עובדים.

5.4 במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים שהפסיקו עבודתם בעירייה וחזרו לעבוד לאחר תקופה, בהם הוותק המוכר לא חושב באופן נכון.

מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת מעקב אחר דרגות ומתן דרגות על פי הדין ולפי ותק העובד.

5.5 במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים שלא דורגו בדרגה המתאימה לתפקידם, כן נמצאו מקרים בהם עובדים היו צרכים להיות מקודמים בדרגה (על פי דוח שמופק בכל שנה בעירייה) אך הקידום לא בוצע בפועל. מענה העירייה להערות הביקורת היה טוב וניתנו הסברים מספקים לרוב הערות הביקורת. עם זאת, ישנן מספר נקודות שיש לשפרן בנושא הבקורות הכוללות על דירוג ודרגה (כולל שמירת תיעוד מתאים).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5.6 במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים המועסקים בשכר כולל למשך תקופה ארוכה, לכאורה בניגוד לדין (בהתאם לאוגדן העסקה באופן זה מותרת לזמן מוגבל, בחלוף הזמן יש לקלוט את העובד כעובד עירייה). העסקה באופן זה מעבר לתקופה המוגבלת חושף את העירייה לסיכונים משפטיים כספיים.

מטרת ביקורת מספר 4 - בחינת ניהול נושא שעות נוספות.

5.7 נמצא כי עובדים לא מעטים מדווחים נוכחות בדיווח ידני, ולא באמצעות שעות נוכחות. הקלדה ידנית כרוכה בסיכון לטעויות. כמו כן, הקלדה ידנית לא מאפשרת "נתיב ביקורת", כלומר מעקב אחר מועד החתימה והיסטורית תיקונים.

5.8 נמצא כי תיקונים בדוחות הנוכחות גם הם מבוצעים באופן ידני. הקלדה ידנית מעבר למשאבי הזמן הגדולים כרוכה בסיכון לטעויות. כמו כן, הקלדה ידנית לא מאפשרת "נתיב ביקורת", כלומר מעקב אחר מועד החתימה והיסטורית תיקונים.

5.9 נמצא מקרה בו לאורך שנים אושרו ושולמו שעות נוספות לעובד מעבר למותר בחוק, למרות התראות מחלקת משאבי האנוש. התנהלות זו מעידה על התערבות לא ראויה בתחום עליו אחראית מחלקת משאבי האנוש, כך שבפועל מתאפשרת התנהלות בניגוד לחוק, תוך סיכון כספי לעירייה.

5.10 שעות כוננות משולמות ללא בקרה מספקת, בחלקן ללא דיווח של העובדים באילו שעות בוצעו. שעות כוננות הן שעות בתשלום לכל דבר ועניין ויש להקפיד על הבקרה עליהן.

5.11 נמצא כי עובדים מסוימים מקבלים את שעות כוננות באופן קבוע וללא קשר לתפקידם או לצורך בשעות כוננות באותו חודש. תשלום כזה, מהווה תוספת שכר חריגה לכל דבר ועניין ויש להפסיקו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –

בחינת יישום תהליכי בניית ואישור השכר בעירייה כולל תיאום והעברת מידע בין מחלקת משאבי אנוש למדור שכר.

6.1.1 כללי

סעיף השכר מהווה חלק משמעותי מתקציב רשות מקומית בכלל, ובפרט בעיריית ערד שכמעט ולא משתמשת ברכישת שירותים מקבלנים, אלא מעסיקה את העובדים ישירות כעובדי עירייה (לדוגמא : עובדי ניקיון משרדים, פינוי אשפה, ניקוי רחובות, גינון וכד', יוצא הדופן הוא התיכון העירוני בו הניהול הוא באמצעות רשת מוסדות חינוך המעסיקה את המורים).

נתוני תקציב והוצאות השכר **מהתקציב הרגיל** באלפי ₪ (מתוך הדוחות הכספיים מבוקרים ואחרים) :

שנה	2020	2019	2018	2017	2016
תקציב רגיל (ביצוע)	194,150	184,997	183,011	170,428	157,555
הוצאות שכר (בפועל)	83,545	81,194	76,593	72,884	67,623
שיעור הוצאות השכר מהתקציב הרגיל	43.0%	43.9%	41.9%	42.8%	42.9%

נתוני כח אדם לאורך השנים (כולל משרות שמקור השכר שלהן הוא אינו תקציב רגיל) :

שנה	2020	2019	2018	2017	2016
מצבת משרות	429	426	415	385	380
מספר גמלאים	111	105	102	98	92

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בהתאם לטבלאות מעלה, שיעור עלויות השכר מכלל תקציב העירייה השוטף נשאר דומה לאורך השנים ונע בין 44-42 אחוזים (תקציב התיכון לא מופיע בספרי העירייה), בעוד מספר המשרות יציב עד שנת 2017 ואילו בשנת 2018 חל גידול חריג במספר המשרות (ראה הרחבה בהמשך).

נתונים כספיים של הוצאות השכר כולל מקור תקציב שאינו תקציב רגיל:

שנה	2019	2018	2017	2016
סך הוצאות שכר	82,638	77,977	74,402	69,171
הוצאות שכר (תקציב רגיל בלבד)	81,194	76,593	72,844	67,623
הוצאות שכר מתב"ר	1,626	1,471	1,670	1,480

(נתוני 2020 לא הוצגו מאחר ולתאריך סיום הביקורת טרם נערך דוח כספי מבוקר)

מטרת הביקורת בפרק זה, היא לבחון את הליך הכנת השכר בעירייה, ואת הקשר בין מחלקת משאבי אנוש למדור השכר.

להלן לעיקרי הנושאים שנבדקו בביקורת בפרק זה :

- נתונים כלליים על שכר עובדי העירייה ומגמות לאורך השנים.
- מבנה ארגוני של מחלקת משאבי אנוש ומדור השכר.
- ממשקי העבודה בין מחלקת משאבי אנוש למדור השכר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

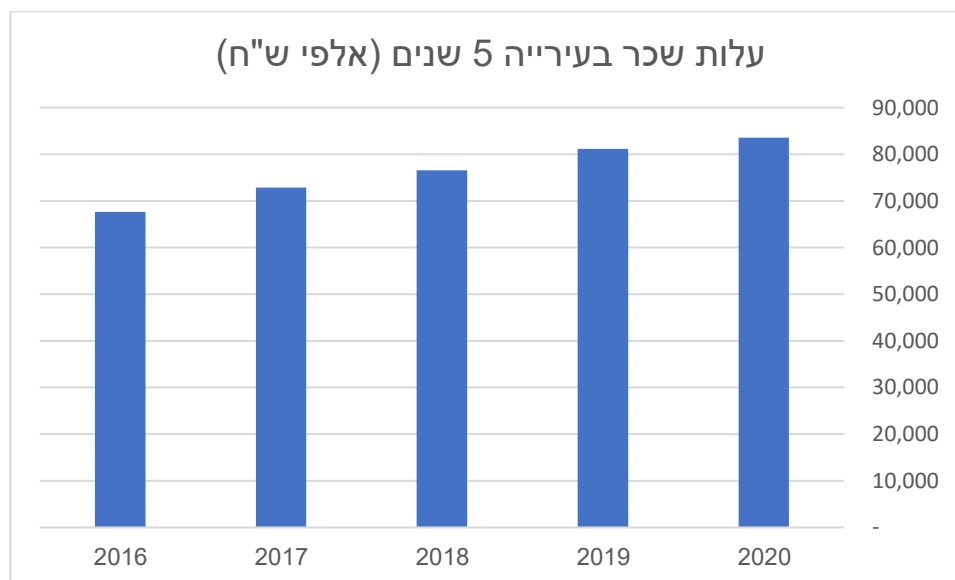
6.1.2 נתונים כלליים על שכר בעירייה ומגמות לאורך השנים

נתוני שכר מתוך הדוחות הכספיים המבוקרים של העירייה לשנים 2016-2019 ודוח רבעון 4 לשנת 2020 (במועד סיום הביקורת טרם הוצא דוח כספי מבוקר).

התפתחות הוצאות שכר עובדים בעירייה (נתוני תקציב רגיל בלבד) בין השנים – 2016-2020 :

שנה	עלות שכר (באלפי ₪)	גידול שנתי (אחוזים)
2016	67,623	
2017	72,844	7.7%
2018	76,593	5.1%
2019	81,194	5.7%
2020	83,545	2.9%

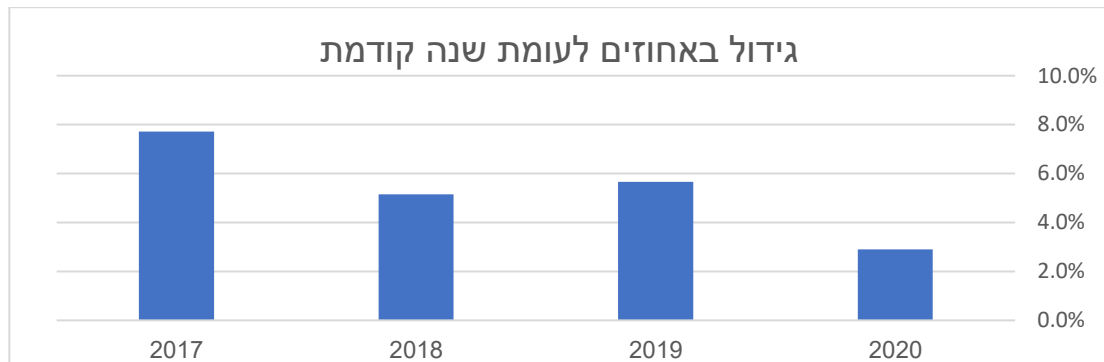
מגמת הוצאות השכר לאורך 5 השנים הנ"ל (הנתונים באלפי ₪) :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שיעור הגידול בכל שנה לעומת שנה קודמת בשנים 2016-2020 (הנתונים באחוזים) :

התפלגות מרכיבי השכר בכל שנה :

שנה	2019	2018	2017	2016
שכר משולב כולל הפרשים	40,975	38,667	36,553	33,920
שעות נוספות	4,923	4,734	4,624	4,339
אחזקת רכב	2,515	2,456	2,380	2,194
תשלומי פנסיה	13,196	11,949	11,460	10,564
תשלומים שונים	5,437	5,287	5,362	5,305
תשלומי ביטוח לאומי	2,602	2,487	2,387	2,199
קופות גמל מעביד	8,290	7,731	7,217	6,498
מס שכר ומס מעסיקים	4,880	4,666	4,419	4,152
סה"כ כללי	82,638	77,977	74,402	69,171

(נתוני 2020 לא הוצגו מאחר ובתאריך סיום הביקורת טרם נערך דוח כספי מבוקר בו מפורטים נתונים אלה).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מסקנות והמלצות

הוצאות השכר גדלו לאורך השנים בשיעור של 5-7 אחוזים, עם זאת, גם הוצאות העירייה גדלו, כך שהוצאות השכר לאורך השנים שנבחנו משקפות עקביות בשיעור הוצאות השכר מכלל התקציב (טווח של 42%-44% מכלל תקציב העירייה).

מהשוואה רב שנתית של התפלגות נתוני השכר, לא נמצאו חריגים מהותיים בשינויים ברכיבי השכר השונים, כך שנראה כי תחום השכר מתנהל ככלל בעקביות לאורך השנים הנבדקות.

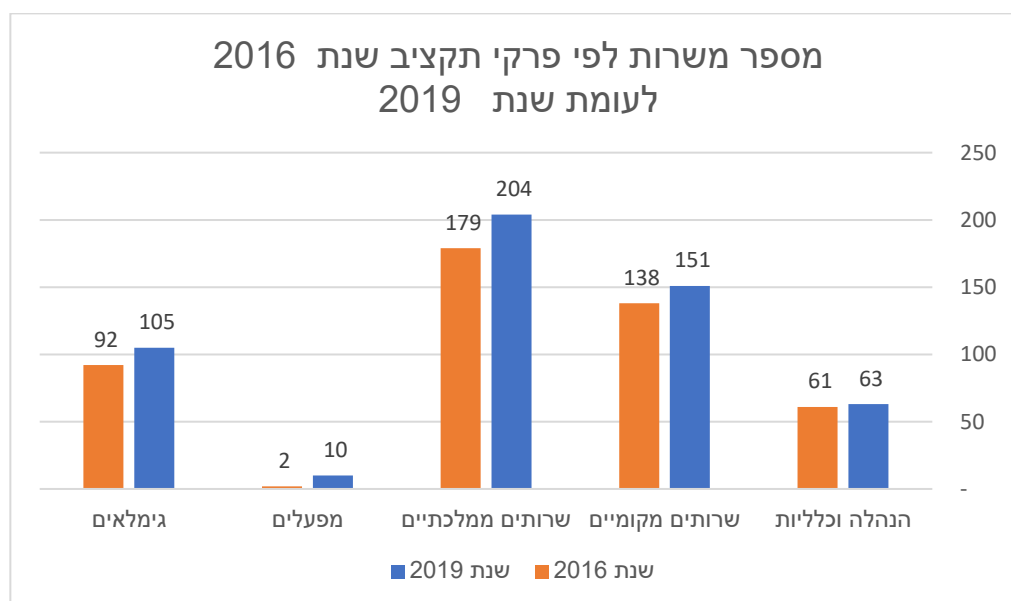
השוואת מספר משרות והוצאות שכר לפי פרקי תקציב שנת 2016 לעומת שנת 2019 :

פרק תקציב	שם הפרק	שנת 2019		שנת 2016		שינוי במשרות	שינוי בכסף
		מספר משרות - ביצוע	עלויות שכר דוח 66	מספר משרות - ביצוע	עלויות שכר דוח 66		
6	הנהלת וכלליות						
61	נבחרים	2	1,893	3	1,646	-1	247
61	מנהל כללי	32	6,453	29	5,638	3	815
62	מנהל כספי	29	4,507	29	4,172	-	335
	סה"כ הנהלה וכלליות	63	12,853	61	11,456	2	1,397
7	שרותים מקומיים					-	-
71	תברואה	59	8,933	56	7,870	3	1,063
72	שמירה וביטחון	7	1,244	4	618	3	626
73	תכנון ובנין עיר	10	2,110	6	1,157	4	953
74	נכסים ציבוריים	67	9,493	64	8,565	3	928
76	שרותים עירוניים שונים	4	1,140	4	877	-	263
78	פיקוח עירוני	4	792	4	606	-	186
	סה"כ שירותים מקומיים	151	23,712	138	19,693	13	4,019
8	שרותים ממלכתיים					-	-
811	מנהל חינוך	11	2,032	10	1,781	1	251
812	חינוך	128	16,769	111	13,264	17	3,505
82	תרבות	10	1,533	12	1,624	-2	91
83	בריאות	1	60	-	36	1	24
84	רווחה	43	7,292	38	6,050	5	1,242

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

86	קליטת עליה	4	592	3	454	1	138
87	איכות סביבה	7	1,085	5	840	2	245
	סה"כ שירותים ממלכתיים	204	29,363	179	24,049	25	5,314
9	מפעלים					-	-
94	תחבורה	1	176	2	400	-1	224
98	מפעלים אחרים (תב"רים)	9	1,626	-	98	9	1,528
	סה"כ מפעלים	10	1,802	2	498	8	1,304
	גימלאים	105	14,908	92	12,060	13	2,848
סה"כ כללי		533	82,638	472	67,756	61	14,882

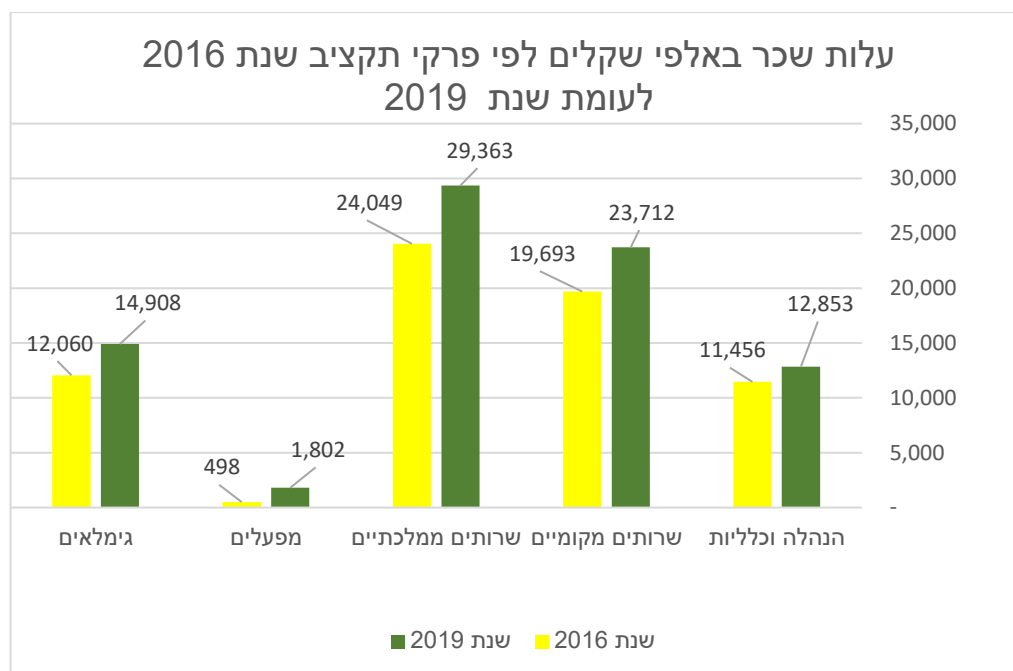

הגידול במספר המשרות נובע רובו מרפורמות שקודמו במהלך שנות הבדיקה לדוגמא :

- גידול בעובדי חינוך, לאור הרפורמה בגיל הרך וקליטת ילדים מגיל 3 בגני הרשות.
- גידול בעובדי הנדסה, לאור הרפורמה בתחום התכנון והבניה והוספת תקנים לפעילות בוועדות לתכנון ובניה ברשויות (ראה הרחבה בדוח זה ובדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בפרק העוסק בנושא הועדה לתכנון ובניה).
- גידול בפרק שמירה וביטחון, לאור יישום חוק עזר שמירה וקליטת פקחים לשיטור העירוני (ראה הרחבה בדוח זה בפרק על יישום חוק העזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי, התשע"ט – 2019).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

גידול בעלות השכר נובע הן מגידול בכמות המשרות והן מגידול שכר בהתאם להסכמים קיבוציים. ככלל הנושא מנוהל ומדווח בכל שנה בהצעת התקציב הגידול הצפוי בשכר עקב הסכמים קיבוציים, בסקירת הביקורת מדי מספר שנים את הגידול בשכר ברמת העובדים, לא נמצאו מקרים בהם לא היה הסבר או תימוכין לגידול בשכר.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2015 בנושא השוואת דוחות כספיים :

... מטרה נוספת של ביקורת זו היא השוואת תוצאות כספיות של עיריית ערד לערים אחרות, על מנת להבין האם קיימות חריגות מהותיות בפעילות העירייה, המחייבות בחינה לעומק. בעולם הביקורת נהוגה שיטת השוואה של הארגון המבוקר לארגונים אחרים, ככל הניתן ארגונים מובילים בענף עיסוק החברה (BENCHMARK). לאור אי הרלוונטיות בהשוואת עיריית ערד לעיריות המובילות בארץ, והקושי להשגת נתונים כספיים של עיריות אחרות, בוצעה ההשוואה מול שתי עיריות :

1. עיריית דימונה

אומנם עיריית דימונה גדולה יותר במספר התושבים מעיריית ערד ונמצאת נמוך ממנה בממד הסוציו אקונומי, אך היא העיר הקרובה ביותר לערד, כך שיש ערך בהשוואה בין העיריות אשר מתמודדות עם קשיים דומים, מבחינת פריפריה בדרום הארץ.

2. עיריית מגדל העמק

עירייה בצפון הארץ, דומה לערד במספר התושבים ונמצאת באותו אשכול סוציו אקונומי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הממצאים העלו מספר נקודות שמומלץ לעירייה לבחון לעומק, על מנת להבין את סבירות הוצאות העירייה על פעולות שוטפות, הממצאים משקפים גם את החשיבות להגיע לאיזון תקציבי ולהפחתת התלות בתקציבי השלטון המרכזי...

השוואת הרכב כח האדם

עירייה/נושא	ערד	מגדל העמק	דימונה
סה"כ הוצאות שכר לשנת 2013 באלש"ח	61,380	52,297	85,083
סה"כ משרות פעילות	367	257	364
סה"כ משרות גמלאים	84	111	200
סה"כ הוצאות שכר ללא פנסיונרים	50,417	37,710	62,362

מתוך הטבלא עולה כי בעיריית ערד קיים מספר המשרות הגבוה ביותר מבין שלוש העיריות. למרות שהפרש במספר המשרות הפעילות בין ערד לדימונה הוא 3 משרות בלבד, עלות השכר בדימונה גבוהה בכ- 25%.

עירייה/נושא	ערד	מגדל העמק	דימונה
ממוצע עלות שכר למשרה פעילה באלש"ח	137	147	171
ממוצע עלות שכר לגמלאי באלש"ח	130	131	113

מתוך הטבלא עולה כי ממוצע השכר למשרה פעילה בעירייה נמצא בין שני הערים האחרות ואילו מבחינת ממוצע משרה לגמלאי בערד ומגדל העמק ממוצע גבוה יותר משמעותית מדימונה.

חלוקת משרות לפי סעיפי התקציב :

עיריית ערד				הנהלה וכלליות נבחרים מינהל כללי מנהל כספי סה"כ הנהלה וכלליות
אחוזים ללא גמלאים		2013		
משרות	עלות	מהעובדים	מהשכר	
2	1,250	0.54%	2.48%	
28	4,932	7.63%	9.78%	
28	3,882	7.63%	7.70%	
58	10,064	15.80%	19.96%	

שרותים מקומיים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

13.66%	14.44%	6,885	53	תברואה
1.51%	1.36%	760	5	שמירה וביטחון
2.14%	1.63%	1,078	6	תכנון ובניין עיר
16.74%	17.17%	8,442	63	נכסים ציבוריים
1.09%	1.09%	552	4	שרותים עירוניים שונים
1.40%	1.63%	706	6	פיקוח עירוני
36.54%	37.33%	18,423	137	סה"כ שירותים מקומיים
שרותים ממלכתיים				
3.47%	3.27%	1,748	12	מנהל חינוך
23.31%	28.07%	11,754	103	חינוך
2.85%	3.27%	1,436	12	תרבות
0.09%	0.27%	46	1	בריאות
10.35%	9.26%	5,218	34	רווחה
1.70%	1.36%	855	5	איכות סביבה
0.92%	0.82%	462	3	קליטת עליה
42.68%	46.32%	21,519	170	סה"כ שירותים ממלכתיים
מפעלים				
0.69%	0.54%	348	2	תחבורה
0.12%	0.00%	63		מפעלים אחרים
0.82%	0.54%	411		סה"כ מפעלים
		10,963	84	גימלאים
100.00%	100.00%	61,380	451	

עיריית מגדל העמק

אחוזים ללא גמלאים

2013

משכר	מהעובדים	עלות	משרות	הנהלה וכלליות	6
5.28%	1.17%	1,990	3	נבחרים	61
9.64%	6.23%	3,637	16	מינהל כללי	61
6.29%	4.67%	2,371	12	מנהל כספי	62
21.21%	12.06%	7,998	31	סה"כ הנהלה וכלליות	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				שרותים מקומיים	7
10.01%	9.73%	3,774	25	תברואה	71
1.15%	1.56%	432	4	שמירה וביטחון	72
5.05%	4.28%	1,903	11	תכנון ובניין עיר	73
3.82%	7.00%	1,440	18	נכסים ציבוריים	74
0.98%	1.17%	369	3	שרותים עירוניים שונים	76
3.15%	3.50%	1,188	9	פיקוח עירוני	78
24.15%	27.24%	9,106	70	סה"כ שרותים מקומיים	
				שרותים ממלכתיים	8
3.20%	2.72%	1,207	7	מנהל חינוך	811
26.83%	33.07%	10,117	85	חינוך	812
0.63%	0.78%	237	2	תרבות	82
0.00%	0.00%	-	-	בריאות	83
17.26%	17.51%	6,507	45	רווחה	84
0.00%	0.00%	-	-	איכות סביבה	87
2.27%	2.33%	857	6	קליטת עליה	86
50.19%	56.42%	18,925	145	סה"כ שירותים ממלכתיים	
				מפעלים	9
0.56%	0.39%	211	1	מים	91
3.90%	3.89%	1,470	10	נכסים	93
0.00%	0.00%	-	-	תחבורה	94
0.00%	0.00%	-	-	מפעלים אחרים	98
4.46%	4.28%	1,681	11	סה"כ מפעלים	
		14,587	111	גימלאים	
100.00%	100.00%	52,297	368	סה"כ כללי	

עיריית דימונה

2013 אחוזים ללא גמלאים

משרות	עלות	מהעובדים	מהשכר	הנהלה וכלליות
3	1,900	0.82%	3.05%	נבחרים
32	6,255	8.79%	10.03%	מינהל כללי

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

24	4,197	6.59%	6.73%	מנהל כספי
59	12,352	16.21%	19.81%	סה"כ הנהלה וכלליות
שרותים מקומיים				
41	7,944	11.26%	12.74%	תברואה
17	2,799	4.67%	4.49%	שמירה וביטחון
15	2,814	4.12%	4.51%	תכנון ובניין עיר
7	1,250	1.92%	2.00%	נכסים ציבוריים
2	397	0.55%	0.64%	שרותים עירוניים שונים
-	-	0.00%	0.00%	פיקוח עירוני
82	15,204	22.53%	24.38%	סה"כ שרותים מקומיים
שרותים ממלכתיים				
13	2,289	3.57%	3.67%	מנהל חינוך
116	18,985	31.87%	30.44%	חינוך
17	2,703	4.67%	4.33%	תרבות
1	87	0.27%	0.14%	בריאות
55	7,762	15.11%	12.45%	רווחה
-	-	0.00%	0.00%	איכות סביבה
1	153	0.27%	0.25%	קליטת עליה
203	31,979	55.77%	51.28%	סה"כ שירותים ממלכתיים
מפעלים				
-	-	0.00%	0.00%	מים
20	2,827	5.49%	4.53%	נכסים
-	-	0.00%	0.00%	תחבורה
-	-	0.00%	0.00%	מפעלים אחרים
20	2,827	0.00%	4.53%	סה"כ מפעלים
200	22,721			גימלאים
564	85,083	97.25%	100.00%	

מתוך הטבלאות לעיל עולה כי :

1. בשנת 2013 שיעור ההוצאה על נבחרים בעיריית ערד נמוך מהשתיים האחרות (בערך רק 2 נבחרים שקיבלו שכר בשנה זו), בשנת 2015 כבר יש 3 נבחרים בשכר גם בעיריית ערד.
2. סך המשרות בהנהלה וכלליות בערך ודימונה מנהל כ-59 משרות בעוד שבמגדל העמק רק 31 משרות (שיעור עלות השכר מכלל שכר העובדים דומה בכל העירות בסך כ- 20%).
3. בפרק שירותים מקומיים שונות מהותית במספר העובדים בעיריית ערד בפרמטרים הבאים :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עיר/מחלקה	ערד	מגדל העמק	דימונה
תברואה	53	25	41
תכנון ובניין עיר	6	11	15
נכסים ציבוריים	63	18	7

א. ניתוח הפרשים תברואה : בבדיקת הרכב ההוצאות נמצא כי ההוצאות בכללותן (שכר+פעולות) דומה בין שלושת העיריות. מכאן ההוצאה סבירה בהינתן שבעיריית ערד אין מיקור חוץ של עבודות תברואה.

ב. ניתוח הפרשים תכנון ובניין עיר : בהמשך לרפורמה לחוק תכנון וגביה נקלטו בעיריית ערד בשנת 2014-2015 עוד שלושה עובדים. מכאן נראה שההפרש נמחק ברובו.

ג. ניתוח הפרשים נכסים ציבוריים – לעיריית ערד הסכם ייחודי למתן שירותי גינון לבניינים בבניה רוויה. מכאן ההסבר לרוב ההפרש במספר העובדים, בנוסף בעירייה אין מיקור חוץ של נושא הגינון והאחזקה (ראה דוח מפורט על מחלקות אלה בדוח מבקר העירייה לשנת 2014).

4. בפרק שירותים ממלכתיים שונות מהותית במספר העובדים בפרמטרים הבאים :

עיר/מחלקה	ערד	מגדל העמק	דימונה
תרבות	12	2	17

תרבות בערד – עובדי הספרייה העירונית.

ניתוח ההפרשים בנושא תרבות לא נכלל בהיקף ביקורת זו.

5. בפרק מפעלים שונות מהותית במספר העובדים בפרמטרים הבאים :

עיר/מחלקה	ערד	מגדל העמק	דימונה
נכסים	-	10	20

ניתוח ההפרשים בנושא נכסים לא נכלל בהיקף ביקורת זו.

התפלגות שכר :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עיריית ערד

2012		2013		סוג תשלום
אחוז	סכום	אחוז	סכום	שכר משולב כולל הפרשים
49.53%	28,947	50.18%	31,236	שעות נוספות
6.45%	3,769	6.29%	3,913	פיצויי פיטורין
0.00%	-	0.00%	-	אחזקת רכב
3.10%	1,811	3.00%	1,866	תשלומי פנסיה
16.11%	9,414	15.42%	9,600	אש"ל
0.00%	-	0.00%	-	תשלומים שונים (הבראה, ביגוד ..)
7.68%	4,489	7.37%	4,590	סה"כ שכר ותשלומים
82.86%	48,430	82.26%	51,205	
2.86%	1,669	3.03%	1,883	תשלומי ביטוח לאומי
8.10%	4,732	8.57%	5,337	קופת גמל מעביד
6.19%	3,615	6.14%	3,822	מס מעסיקים ומס שכר
0.00%	-	0.00%	-	עלויות מעביד אחרות
17.14%	10,016	17.74%	11,042	סה"כ נלוות
100.00%	58,446	100.00%	62,247	סה"כ כללי

עיריית מגדל העמק

2012		2013		סוג תשלום
אחוז	סכום	אחוז	סכום	שכר משולב כולל הפרשים
44.38%	21,466	45.50%	23,796	שעות נוספות
3.44%	1,662	3.31%	1,733	פיצויי פיטורין
0.46%	222	0.28%	146	אחזקת רכב
0.00%	1,513	0.00%	1,675	תשלומי פנסיה
27.81%	13,454	25.98%	13,588	אש"ל
0.00%	-	0.00%	-	תשלומים שונים (הבראה, ביגוד ..)
4.60%	2,224	5.07%	2,653	סה"כ שכר ותשלומים
83.81%	40,541	83.35%	43,591	
2.45%	1,183	2.64%	1,379	תשלומי ביטוח לאומי
7.52%	3,638	7.82%	4,088	קופת גמל מעביד
6.22%	3,009	6.19%	3,239	מס מעסיקים ומס שכר
0.00%	-	0.00%	-	עלויות מעביד אחרות
16.19%	7,830	16.65%	8,706	סה"כ נלוות
100.00%	48,371	100.00%	52,297	סה"כ כללי

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עיריית דימונה

2012		2013		
אחוז	סכום	אחוז	סכום	
44.64%	34,673	44.86%	35,208	סוג תשלום
3.31%	2,574	3.42%	2,683	שכר משולב כולל הפרשים
1.04%	811	0.55%	433	שעות נוספות
4.78%	3,710	4.47%	3,509	פיצויי פיטורין
26.34%	20,464	26.90%	21,109	אחזקת רכב
0.21%	166	0.22%	172	תשלומי פנסיה
3.95%	3,072	4.10%	3,220	אש"ל
84.28%	65,470	84.52%	66,334	תשלומים שונים (הבראה, ביגוד ..)
				סה"כ שכר ותשלומים
2.58%	2,003	2.67%	2,098	תשלומי ביטוח לאומי
7.00%	5,438	6.37%	5,000	קופת גמל מעביד
6.14%	4,768	6.13%	4,812	מס מעסיקים ומס שכר
0.00%	-	0.31%	242	עלויות מעביד אחרות
15.72%	12,209	15.48%	12,152	סה"כ נלוות
100.00%	77,679	100.00%	78,486	סה"כ כללי

מתוך השוואת הנתונים לעיל בולטות הנקודות הבאות :

1. בעיריית ערד שיעור השכר הבסיסי (שכר יסוד, וותק) גבוה מכלל עלות השכר דבר המצביע על העובדה שמספר הגמלאים בערד הוא הנמוך ביותר.
2. בעיריית ערד שיעור שעות נוספות כמעט כפול מאשר בשתי העיריות האחרות, מבחינת עלויות רכיב שעות נוספות בעיריית ערד מגיע לכ- ארבעה מילון ₪, לעומת עיריית דימונה כ-2.5 מיליון ולעיריית מגדל העמק כ-1.6 מיליון בלבד.

- ממצא : שיעור רכיב השעות הנוספות בעיריית ערד הינו חריג מהותית לעומת שתי העיריות האחרות, הדבר מתבטא גם בעלויות רכיב שעות נוספות שבעיריית ערד מגיע לכ- ארבעה מילון ₪, לעומת עיריית דימונה כ-2.5 מיליון ולעיריית מגדל העמק כ-1.6 מיליון בלבד.

- המלצה : מומלץ להקטין את רכיב השעות הנוספות כמקובל בעיריות האחרות. ובכך גם להקטין עלויות לעירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3. שיעור ההוצאות לשכר גמלאים נמוך משמעותית בעיריית ערד (כ-16%), לעומת הערים האחרות (כ-26%).

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2015.

לסיכום

מבחינת נתוני השכר, כמות המשרות ותקציב העירייה לאורך השנים, בניתוח ברמת המאקרו נראה כי הנושא מתנהל באחריות הן מבחינת תקציב והן מבחינת קליטת עובדים (בשנת 2018 נערכו בחירות למועצת וראשות העירייה). לא זוהו שינויים חריגים בקליטת עובדים או בהוצאות השכר לאורך השנים שנבחנו. גם בדוח הביקורת לשנת 2015 בו בוצעה השוואה לערים דומות, לא נמצאו חריגים מהותיים מבחינת כמות העובדים ועלויות השכר בעירייה (למעט בנושא שעות נוספות – ראה מטרת ביקורת מספר 4 בדוח ביקורת זה).

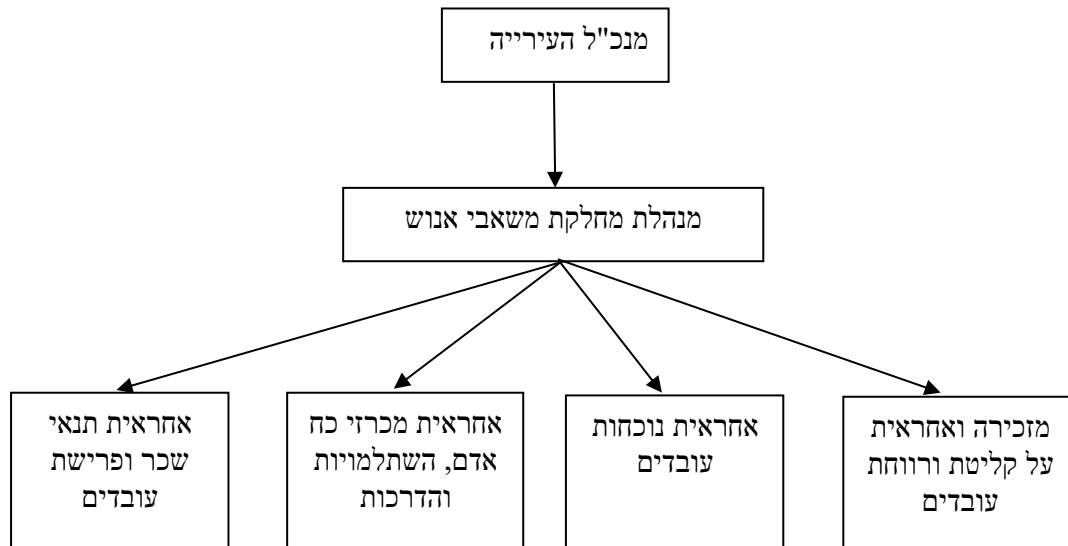
 - **ממצא :** לא זוהו שינויים או מגמות חריגים בניתוח שכר רב שנתי ברמת המאקרו. ככלל תקציב הוצאות השכר מהתקציב הרגיל של העירייה שמר על שיעור קבוע למדי לאורך השנים, כמו כן הגידול בהוצאות השכר מקביל לגידול בתקציב העירייה והגידול במשרות נובע ברובו מרפורמות שונות ולא מקליטת עובדים ללא בקרה או צורך, מכאן הביקורת סוברת כי התנהלות העירייה בנושא ברמת המאקרו הינה ראויה, תוך שמירה על מסגרת התקציב ועל יכולות העירייה לשלם את השכר באופן שוטף – תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.3 מבנה ארגוני

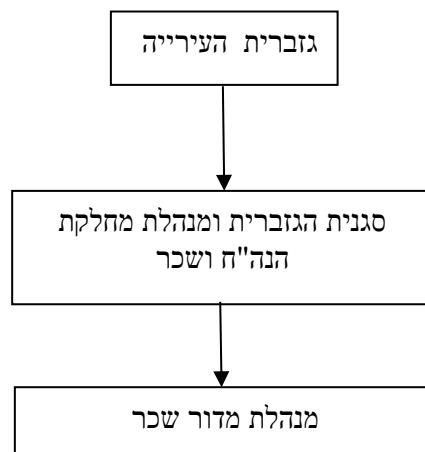
מחלקת משאבי אנוש :

מחלקת משאבי אנוש בעירייה אחראית על הנושאים הבאים :

- קבלת עובדים.
- הליך קליטת עובדים.
- קביעת תנאי השכר – דירוגים, דרגות, ותק וכו.
- דיווחי נוכחות – קבלת דוחות, תיקונים, שעות נוספות.

מדור שכר :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מנהלת מדור שכר אחראית על :

- פתיחת עובדים חדשים במערכת השכר לאחר קליטתם במחלקת משאבי אנוש.
- קבלת הודעות ממחלקת כח אדם על שינויים בשכר או בתנאים ועדכונים במערכת.
- הוצאת תלושי שכר.
- דיווחי שכר לרשויות ותשלומים על שכר.
- ניהול נושא הוצאות רכב לעובדים שזכאים לכך.
- הפקדות לקופות פנסיה והשתלמות.
- ביצוע השתתפות בפנסיה לפנסיונרים הזכאים לכך.
- טיפול מול המוסד לביטוח לאומי בקבלת תשלומים לעובדים עבור מילואים, פגיעה בעבודה וכדומה.
- רישום מקדמות, הלוואות וניכויים אחרים משכר.

כפי שניתן לראות, בנושאים שנבדקו על ידי הביקורת, מחלקת משאבי אנוש, היא המבצעת את התהליכים ומדור השכר למעשה מקבל את הנתונים - ברובם ישירות באופן ממוחשב וחלקם באמצעות טפסים, לאור ההליך המתואר, ולאור הכפיפות של מדור השכר לגזברות העירייה ולא למחלקת משאבי האנוש, מתקיים עקרון הפרדת התפקידים.

ממצא : נמצא כי מתקיימת הפרדת תפקידים נאותה בין מדור שכר למחלקת משאבי האנוש, כך שלאף אחד מהגורמים אין הרשאה לסגירת כל הליך השכר – תקין.

במחלקת משאבי אנוש מנוהלים התחומים שנבחנו על ידי הביקורת - הליך קליטת העובדים – כולל קביעת דירוגים ודרגות ורישום ותק, עדכון דירוגים ודרגות, נוכחות ומעקב שעות נוספות (ראה מטרות הביקורת בהמשך דוח זה).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.4 ממשקי העבודה בין מחלקת השכר למחלקת כח אדם

להלן עיקרי הליך הכנת השכר

- כל העובדים מעבירים כרטיס נוכחות בשעון הנוכחות. הליך בדיקת דוחות הנוכחות מתואר בהרחבה בפרק 6.4 לדוח זה, העוסק בנוכחות ושעות נוספות.
- דוחות הנוכחות מועברים לחשבת השכר עד ה 28 לכל חודש. דוחות אלו משמשים לרישום חופשה, מחלה ועוד.
- כמעט כל הנתונים מועברים ישירות מהמערכת לחשבת השכר – נוכחות, קילומטרים, כוננויות.
- חשבת השכר קולטת את הנתונים ישירות ממערכת הנוכחות, מעדכנת פרטים נוספים לפי הצורך ומוציאה ב 6-7 לכל חודש "ניסוי חישוב", הכולל את נתוני השכר של כל העובדים לבדיקה. לצורך הבדיקה, חשבת השכר מוציאה דוח שכר, הכולל נתוני שכר של כל העובדים עם השוואה לחודש קודם. חשבת השכר בודקת את המקרים, בהם יש הפרשים גבוהים בין שכר העובד בין חודש אחד לשני, בעלי שכר גבוה במיוחד ובעלי שכר נמוך במיוחד. הדוח מועבר למנהלת משאבי אנוש, עם הסברים לגבי כל המקרים שצוינו לעיל.
- מנהלת משאבי אנוש עוברת על הדוחות ומבקשת תלויים ספציפיים לבדיקה לגבי מקרים חריגים. יודגש, כי מנהלת משאבי אנוש מחוברת למערכת השכר ויכולה להוציא תלויים כרצונה.
- גם הגזברית מקבלת דוח אקסל ובו מוצגים ההפרשים בין חודש לחודש והסיבות להפרשים אלו. בנוסף, הגזברית בודקת שהסכום הכולל של השכר מתאים לסכום שמועבר מהבנק.
- לחשבת השכר אין הרשאה לשינוי פרטי עובד. פרטים אלו מעודכנים רק על ידי מחלקת משאבי אנוש.

טיפול במקרים מיוחדים/ נקודתיים ודוחות מיוחדים

- מלבד נתוני דוחות הנוכחות, ישנם מקרים בהם מועברים נתוני שעות נוספות כקובץ אקסל נפרד. מדובר במקרים בהם עובד של מחלקה אחת, מבצע שעות נוספות במסגרת מחלקה אחרת. למשל עובד של מחלקת שפע שעובד בסוף שבוע עבור אירוע של מחלקת אירועים.
- סייעות - אין הצדקה לשעות נוספות ולכן המערכת נועלת אותן לשעות נוספות כך שלא ניתן לשלם. רק במקרים מיוחדים מאושרות שעות נוספות על ידי רפרנטית הנוכחות. אחת לשנה נערכת בדיקה של תלויי סייעות.
- לגבי עובדים חדשים – התלוש הראשון והשני של עובדים אלו מועבר לבדיקת מנהלת משאבי אנוש.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- לגבי פורשים – תקופת העבודה שלהם לצורך חישוב תנאי הפרישה, מועברת על ידי מחלקת כוח אדם. החישוב הכספי מבוצע על ידי חשבת השכר והיא גם מוציאה את כל המסמכים לצורך רצף קצבה. מנהלת כוח אדם והגזברית מקבלות עותק מהחישוב.
- בכל שנה משרד האוצר מקבל פירוט על השוואת שכר בין שנה לשנה של כל העובדים.

דוחות חסרים/בנייה

- תשלום שעות נוספות לעובדים שלא במחלקה שלהם – מכיוון שמדובר בדוח ידני – הוא פתוח לטעויות.
- במערכת השכר מ"מ שבשימוש העירייה נבנה כלי חדש של ניתוח ובקרת שכר – נציגי העירייה קיבלו טרם הדרכה וטרם החלו להשתמש בו.
- לא מונפקים דוחות לגבי עובדים שעזבו.
- לא מונפקים דוחות המפרטים תלושים שאין דוח נוכחות בגינם והפוך – דוח נוכחות שאין תלוש בגינו. מנהלת משאבי אנוש מסרה לביקורת כי היא כבר פנתה לאנשי התוכנה בבקשה ליצור עבורה דוחות אלו.

✖ ממצא : בסה"כ מתקיימת הפרדת תפקידים טובה בין מחלקת השכר ומחלקת משאבי אנוש, כאשר רוב נתוני השכר מועברים באופן ממוכן למחלקת השכר. בנוסף מתקיימות מספר רב של בקורות, על מנת לוודא תקינות תלושי השכר, אך אלה לא בקורות מובנות ומלאות, טרם הוטמעה תוכנית כוללת ומובנה לבקרה או תוכנה של ניתוח ובקרת שכר.

- המלצה : ישנם דוחות נוספים/תוכנת בקרה כפי שפורטו לעיל, שניתן לעשות בהם שימוש לשיפור הבקרה, מומלץ להגדיר תוכנית מובנה וכוללת של בקורות (גם באמצעות כלים ממוחשבים), כמו כן יש לקיים תיעוד מסודר לגבי הבקורות המבוצעות.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

נהלים

נושא השכר הוא נושא שבו קיימת רגולציה מחמירה. השכר מהווה כאמור כ-40% מהוצאות העירייה. בנוסף, חלק מהעובדים מועסקים בעירייה שנים ארוכות וחשוב להבטיח כי תיק העובד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

יהיה מעודכן ויכלול את כל הפרטים והמסמכים המבססים את שכר העובד. על מחלקת משאבי אנוש ומדור שכר להגדיר נהלי עבודה, וזאת על מנת להבטיח ניהול תקין, וכן על מנת לצמצם במידת האפשר את סיכוני המעילות וההונאות.

ממצאי הביקורת

הביקורת ביקשה ממחלקת משאבי אנוש נהלים כתובים לביצוע הליך הכנת השכר. לביקורת נמסר, כי המחלקה פועלת לפי חוקי העבודה והוראות החוק השונות. מעבר לכך, לא הוגדרו נהלים פנימיים כתובים לביצוע הליכי השכר. לא נמצאו כל נהלים המנחים את עובדי המחלקה כיצד לבצע את תפקידם. בין השאר לא נמצאו הוראות בדבר – קביעת דירוג ודרגה, רישום וחישוב ותק מוכר וותק עבודה, מכסת שעות נוספות, רישום ותשלום שעות נוספות, טיפול בדוחות נוכחות ועוד. יודגש, כי כפי שיתואר בהמשך, יש למחלקה הוראות פנימיות ברורות כיצד לבצע הליכים אלו, אך הוראות אלו לא עוגנו בנהלים מחייבים.

המלצות

על העירייה לנסח נהלים לניהול השכר, בהתבסס על חוקי העבודה ועל ההליכים הננקטים בפועל בעירייה. בין השאר מומלץ לנסח נהלים בנושאים הבאים :
אופן חישוב ותק בתהליך קליטת העובד - קבלת מסמכים של עבודות קודמות, עריכת מסמך חישוב ותק בו יפורטו עבודות קודמות ששימשו בסיס לחישוב הותק וסה"כ הותק המוכר של העובד.
חישוב ותק של עובד שעזב וחזר – ראה הרחבה במטרת הביקורת העוסקת בותק בהמשך דוח זה.
קביעת דירוג ודרגה עם קבלת העובד לעבודה וקידום העובד בדרגות על פי ותק עבודה. שימוש בכלים ממוחשבים למעקב אחר עדכוני דרגות לעובדים.
דוחות נוכחות – קבלתם, עדכון העובד, אישור הממונה לנוכחות, העברה לשכר.
שעות נוספות – קביעת מכסת שעות נוספות אישית או מחלקתית, חישוב שעות נוספות והעברת נתונים מדוח הנוכחות, בדיקת סבירות וחריגות.
על כל הנהלים לכלול הוראות לעניין רישום במערכת הממוחשבת וקיום בקורות מונעות כמו כן, על הנהלים להכיל הוראות בדבר דוחות ממוחשבים שיש להפיק אחת לתקופה, כדי לקיים בקורות שוטפות על סבירות תשלומי השכר.

ממצא X - : למרות מהותיות שיעור הוצאות השכר מכלל תקציב העירייה (מעל 40%), למרות הסיכון למעילות והונאות בתחום השכר, ולמרות שנושא השכר מחייב עמידה ברגולציה מחמירה (סיכון לתביעות כספיות) לא הוגדרו נהלים פנימיים כתובים כולל בקורות מובנות לביצוע הליכי השכר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לנסח נהלים למערך השכר, בהתבסס על חוקי העבודה ועל ההליכים הננקטים בפועל בעירייה. בין השאר מומלץ לנסח נהלים בנושאים הבאים : קליטת עובד כולל הגדרת ותק דרוג ודרגה, דיווחי נוכחות, אישור שעות נוספות, בקורות שכר כולל גורם אחראי ותיעוד הבקורות והבדיקות לפני אישור תשלום השכר וכד'.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

פרוט מתוך דוח מבקר העירייה לשנת 2020, מעקב אחר תיקון ליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2013 בנושא משאבי אנוש :

מספר סידורי ב-2020 (מספר בדוח 2019)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2020 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
7 (31)	נמצא כי חלק מתיקי העובדים אינם מסודרים, כך מתויקים מסמכים כפולים, כך נמצאו תיקים ללא מסמכים חשובים וכן נמצא כי רשימת התיוג המצורפת לכל תיק על מנת לסמן את המסמכים המצויים בתיק העובד לעיתים אינה מעודכנת.	משאבי אנוש	קליטת עובדים ותקציב השתלמויות	2013	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
8 (32)	נמצא כי מחד קיים צורך בהכשרות עובדים ומאידך אצל חלק מהעובדים אזור ידע רב אשר אינו מופץ לאחרים כדרך קבע. המסקנה היא כי ניתן לקיים הכשרות פנים ארגוניות לשיפור ההון האנושי והמקצועיות של	משאבי אנוש	קליטת עובדים ותקציב השתלמויות	2013	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עובדי העירייה במגוון נושאים.				בליקוי – לכן מופסק המעקב).
9 (33)	לא קיימת תוכנית קידום והכשרה לדרגי ההנהלה ברמת הביניים.	משאבי אנוש	קליטת עובדים ותקציב השתלמויות	2013
10 (34)	אין כל תוכנית לפיתוח ושימור ידע של עובדים במשרות מפתח.	משאבי אנוש	קליטת עובדים ותקציב השתלמויות	2013
11 (36)	נמצא כי לא קיים מנגנון בעירייה המבטיח שיתוף הידע שנרכש בהכשרות עם עובדי העירייה האחרים או לכל הפחות עם עובדי המחלקה.	משאבי אנוש	קליטת עובדים ותקציב השתלמויות	2013

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2013

ניתן לראות כי הליקויים שזוהו על ידי הביקורת עוד בשנת 2013 בנושא תיעוד בתיקי העובדים, בא לידי ביטוי גם בביקורת זו לעניין, תיעוד חסר להוכחת ותק, אופן חישוב ותק וכד'.

גם בנושאי הכשרות עובדים ושימור ידע, לא בוצעו מהלכים משמעותיים בשנים 2020-2021, כמפורט מעלה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –

בחינת אופן אישור ורישום ותק עובדים.

כללי 6.2.1

רקע:

על פי ההסכמים הקיבוציים, במהלך עבודתם צוברים העובדים ותק. הוותק מחושב בשנים והוא משפיע על שכר העובד. ככלל, כל שנת ותק מזכה בתוספת שכר של אחוז אחד.

קיימים שלושה סוגים של שנות ותק :

- א. ותק בעבודה (הוותק שנצבר בעבודה בעירייה).
- ב. ותק מוכר (וותק שנצבר מחוץ לעירייה במקומות ספציפיים שהוכרו לעניין וותק זה, לדוגמא רשויות מקומיות אחרות וכד').
- ג. ותק צה"ל/ שירות לאומי המחושב על תקופת שירות החובה בצה"ל או בשירות לאומי.

ההסכמים קובעים, כי ותק עבודה יחושב לא לפני הגיעו של העובד לגיל 18. בשנים בהם העובד מועסק במספר עיסוקים המוכרים לוותק, לא יוכל העובד לקבל יותר משנת ותק לכל שנה קלנדרית. על פי ההסכמים הקיבוציים, חלק מהעובדים זכאים לצבירת וותק, מעבר לשנים בהם עבדו בפועל. כך לדוגמא, עובדים סוציאליים זכאים לשנות ותק נוספות (עד 4 שנים).

מטרת הביקורת בפרק זה:

מטרת הביקורת בפרק זה, היא לבחון האם העירייה נוקטת בהליכים סדורים, על מנת לחשב ולרשום את הוותק של העובדים בצורה נכונה, על פי הדין.

להלן עיקרי הנושאים שנבדקו בביקורת בפרק זה :

- א. אופן עריכת חישוב הוותק המוכר של העובד עם קבלתו לעבודה.
- ב. שמירת מסמכים על עבודות קודמות ואופן החישוב בתיק העובד.
- ג. איתור חריגות של רישום ותק בעבודה, לעומת תקופת עבודה בפועל.
- ד. איתור עובדים להם נרשם ותק כולל בכמות חריגה.
- ה. איתור חריגות לגבי רישום ותק מוכר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.2 רישום ותק מוכר וותק צה"ל עם הקבלה לעבודה

אוגדן תנאי שירות של עובדי הרשויות המקומיות (להלן "האוגדן") – מהווה ריכוז של מרבית החוקים, ההסכמים ההנחיות והנורמות, הקשורים להעסקת עובדים ברשויות המקומיות. אוגדן תנאי השירות כולל פרקים יחודיים, למקצועות השונים המועסקים ברשות המקומית.

סעיפים 3.4 ו 3.5 לאוגדן עוסקים בנושא הותק.

סעיף 3.4 לאוגדן קובע כי :

עובד בדירוג האחד או בדירוג מינהל ושירותים והמועסק על-ידי אחד המעסיקים : הממשלה, מרכז השלטון המקומי, הרשויות המקומיות.... אשר עבר או יעבור (גם אם קיבל פיצויים ממעסיקו) מאחד הגופים הנ"ל לרשות מקומית ויועסק באותו תחום עיסוק, במובן הרחב שבו הועסק אצל המעסיק הקודם, יהיה זכאי לגרור את שנות שירותו ממקומות עבודתו הקודמים בגופים הנ"ל לצורך תשלום ותק, לפי התנאים הבאים :

- א. התקבל לעבודה ברשות מקומית לאחר 1.4.80 יוכל לגרור עד 10 שנות ותק.
- ב. ההסדר הנ"ל חל גם על אזרחים עובדי צה"ל ועל העובדים שהועסקו בעבר ברשות מקומית במעמד קבוע, ו/או במעמד ארעי על-פי חוזה מיוחד, גם אם קיבלו פיצויים.
- ג. סה"כ תוספות הוותק לא יעלו על שיא הוותק (המספר המירבי של שנות הוותק המוכרות לצורך תשלום תוספות ותק).

סעיף 3.4.2 קובע כי :

לשם קביעת הוותק, יגיש העובד בקשה בצירוף המסמכים בדבר תקופת עבודתו, באחד הגופים הנ"ל. לשם ביצוע, על ראש הרשות המקומית או מי שהוסמך לכך על ידיו, לאשר את בקשת העובד.

סעיף 3.5.3 קובע כי :

החל מ-1.9.93 יש להכיר בשנות שירות בצבא הקבע כשנות ותק לצורך שכר בלבד עד למקסימום מספר שנות הוותק האפשריים.

על פי ההסכמים החלים על עובדי המח"ר : כתקופת עבודה באחד ממקצועות החברה והרוח, לשם קביעת הותק המקצועי, נחשבת כל תקופה מיום סיום הלימודים לקבלת התעודה. ולכן, זכאי העובד לתוספת ותק עבור כל תקופת עבודתו בפועל בארץ ובחו"ל.

לגבי מהנדסים נקבע בהסכמים (פרק 9.1.1 לאוגדן) כי : כתקופת עבודה באחד ממקצועות ההנדסה, לשם קביעת הותק המקצועי, נחשבת כל תקופה מסיום הלימודים לקבלת תעודה במקצועות הנ"ל.. שבה עבד העובד במקצוע בפועל המזכה אותו לאותו דירוג.

כן נקבע לגבי בעלי תואר שני ושלישי כי : החל מיום 1.4.1978, בעלי תואר שני ושלישי יהיו זכאים לתשלום מוגדל על כל שנת ותק, מיום הזכאות לקבלת התעודה, בשיעור של 1.5 שנות ותק לכל שנת עבודה לאחר הזכאות לקבלת התעודה וזאת עד לשיא הותק הקיים בדירוג... בהתאם

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לטבלאות השכר, הועלו שנות הותק המירבי ל – 40 החל מ 1.1.94 ... הותק המירבי יכלול ותק מוכר במקומות עבודה אחרים, שירות חובה בצה"ל, שירות לאומי וכל שירות אחר המזכה בתוספת ותק כולל קידום ותק.

ממצאי הביקורת

לביקורת נמסר, כי עם קבלת העובד לעבודה, מחלקת השכר מבקשת את העובד להמציא אישורים על שירותו בצה"ל ועל עבודות קודמות בהן עבד. לעובד נמסר טופס למילוי לעניין ותק הבראה וכן טופס להצהרה ולחתימה לעניין ותק מוכר. בנוסף, העובדים ממציאים לעירייה אישורים על תארים אקדמיים ועל עבודות קודמות המוכרות לוותק, כולל אישור המוסד לביטוח לאומי על מעסיקים קודמים.

אחראית תנאי שכר ופרישה עורכת מסמך, בו מבוצע חישוב הותק של העובד, תוך פירוט תקופות עבודה קודמות וחישוב כולל של תקופת העבודה. העובד ממלא את המסמך וחותם עליו. המסמך מתויק בתיק העובד, יחד עם המסמכים המעידים על עבודות קודמות.

במסגרת בדיקת המסמכים לצורך חישוב הותק, אחראית תנאי שכר ופרישה בודקת גם את אחוזי המשרה של העובד בעבודות קודמות. עובדים שהועסקו בשיעור הקטן מ 1/3 משרה, תקופת העסקתם זו לא תחשב להם לצורך הותק.

הביקורת קיבלה רשימה של כל עובדי העירייה והותק המוכר שלהם. הביקורת מיינה את הרשימה לפי שנות הותק הכוללות וערכה בדיקה מדגמית על 14 עובדים ששנות הותק המוכר שלהם היו רבות. 8 מהעובדים שנבדקו הם עובדים בדירוג המנהלי ו - 6 אחרים מדירוגים שונים ובהם 5 מהנדסים, ועובד חינוך ונוער אחד.

הביקורת מצאה, כי אצל העובדים שנבדקו, כאשר העובד התקבל לעבודה, נמסר לעובד מכתב על תנאי עבודתו. במכתב זה העובד הצהיר על שנות הותק המוכר שעבד, כולל פירוט מקום העבודה, תקופת העבודה (מחודש .. שנה.. עד חודש.. שנה..). כל שורה הוקדשה למקום עבודה ובכל שורה נכלל חישוב של שנות העבודה באותו מקום עבודה.

לגבי 10 עובדים נמסרו לביקורת מסמכים מלאים, שכללו את מסמך תנאי העבודה המלא החתום על ידי העובד וכן אישורי תקופות עבודה בהן הועסק העובד.

לגבי עובד אחד ניתן מסמך תנאי עבודה עם פירוט תקופות העבודה, אך לא צורפו אישורי תקופות עבודה.

כמו כן, כאשר מדובר בעובדים בדירוג אקדמאים, נמסר אישור התואר של העובד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לגבי עובדים שעלו לישראל מברית המועצות לשעבר, הוצגו אישורים של המועצה להשכלה גבוהה בישראל על הכרה בתואר האקדמי של העובד בחו"ל, וכן תרגום לעברית של "פנקס העבודה" של העובדים, המפרט את תקופות העבודה, מקום עבודה ותפקיד.

נמצא, כי נערך מסמך "תנאי עבודה" בו נערך חישוב של סה"כ שנות ותק מוכר. עם זאת נמצא, כי אצל חלק מהעובדים, שנות הותק המוכר שנרשמו במסמך, לא תאמו את שנות הותק שנרשמו כוותק מוכר. להלן פירוט :

העובד	שנות עבודה על פי אישור	שנות ותק מוכר שנרשם	הפרש בשנים
432	14.8	24	9
248	17.25	20	2.75
374	15.5	26.58	11.08

לגבי עובד אחד – (374) ניתן הסבר, כי לעובד מגיע ותק מואץ בשל תואר שני. אך הותק המואץ המוכר היה צריך כאמור להיות פי 1.5 משנות העבודה. כלומר על 15.5 שנות עבודה, היה אמור להירשם בפועל ותק של 22.75 שנים, בעוד בפועל נרשם ותק של 26.58 שנים – עודף של 4 שנות ותק. עובדת מחלקת כח אדם מסרה לביקורת, כי עובד זה התקבל לעבודה לפני כ-25 שנה, זה התייעוד שנמצא לגביו.

לגבי ארבעה עובדים בדירוג מהנדסים, הותק הכולל שלהם עולה על 40 שנה, להלן הפירוט :

העובד	ותק מוכר	ותק עבודה	סה"כ
486	38.33	23.17	61.5
374	26.58	26.67	53.25
432	24	24.25	48.25
248	20.17	27.42	47.58

יצויין, כי במסמכים שהוגשו לביקורת לגבי אחת העובדות, צויין, כי שיא הוותק הוא 40 שנה ועל כן כל הצבירה של הותק מעל ל 40 שנה, אין השפעה על השכר. עובדת מחלקת השכר, הסבירה לביקורת, כי אין כל השפעה על השכר- זוהי עבודתם בפועל, ואי אפשר שלא לעדכן את שנות העבודה בותק.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נמצא, כי שלושה עובדים בדירוג המנהלי, קיבלו ותק מוכר הגבוה מ 10 שנים. מהם שני עובדים ששירתו בצה"ל תקופות ארוכות שירות. עובדת כוח אדם ציינה בפני הביקורת, כי גרירת שירות קבע לוותק מוכר הוא ללא הגבלת זמן, גם אם עבר את ה-10 שנים. עובדת אחת מקבלת ותק מוכר של 13.58 שנה. העובדת הציגה אישורי עבודה ממקומות מוכרים של 15 שנה בסה"כ (רובם כעובדת בעירייה אחרת ובנוסף 4 שנות עבודה בעיריית ערד). -
הערת המבקר : 4 שנים אלו עודכנו בוותק המוכר בכוונת מכוון מכיוון שזה יכול להוות בעיה בשכר במידה והיינו מעדכנים בוותק בעבודה.

מסקנות:

ככלל נושא הותק מתנהל בצורה טובה. מחלקת שכר וכוח אדם, מקפידה על כך שהעובדים יגישו מסמך הצהרה על מקומות עבודה קודמים. כמו כן, המסמכים הנ"ל כמו גם אישורי העבודה נשמרים בתיק העובד. ככלל מסמכי הותק שהוצגו מספקים.

כאמור, לעירייה מסמך על חישוב הותק של העובדים. עם זאת, לא תמיד הותק תואם את אישורי העבודה, בעיקר במקרים של ותק מואץ. מחלקת כוח אדם ציינה כי מדובר בעובדים מאוד ותיקים. הביקורת ממליצה, כי במקרים שבהם העובד זכאי לוותק מואץ, העירייה תרשום במסמך תנאי העבודה את הותק המואץ שלו זכאי העובד ותערוך חישוב של סה"כ הותק המוכר. על החישוב להיות תואם למספר שנות הותק שירשם בשכר העובד. אצל רוב העובדים, החישוב תקין. ולכן, הביקורת סבורה כי הממצא מהווה סיכון נמוך לעירייה.

✖ - **ממצא :** נמצאו מספר מקרים בהם הותק המדווח לא תואם את אישורי העבודה, בעיקר במצבים של ותק מואץ, (אצל עובדים ותיקים מאוד).

- **המלצה :** מומלץ כי במקרים שבהם העובד זכאי לוותק מואץ, העירייה תרשום במסמך תנאי העבודה את הותק המואץ שלו זכאי העובד ותערוך חישוב של סה"כ הותק המוכר. על החישוב להיות תואם למספר שנות הותק שירשם בשכר העובד.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

נמצאו מקרים בהם הותק שנרשם לעובדים היה גבוה מהוותק המגיע להם, כולל ותק מואץ. יש לבדוק מקרים אלו ולתקן במידת הצורך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אצל רוב העובדים, החישוב שנעשה הוא תקין, בנוסף, מדובר בשנות ותק מועטות יחסית, שהשפעתן על השכר לא גבוהה. מכיוון שכך, הביקורת רואה במקרים אלו כטעות אנוש ולכן, הביקורת סבורה כי הממצא מהווה סיכון נמוך מאוד לעירייה.

✗ ממצא : ככלל נמצא כי חישוב הותק תקין, עם זאת במדגם הביקורת נמצאו מקרים בהם הותק שנרשם לצרכי השכר היה גובה מהותק המגיע לעובדים בפועל.

- המלצה : מומלץ לבדוק את הסיבות לאי ההתאמה של הותק ולקבוע תהליך שימנע מקרים דומים בעתיד, כמו כן בהתאם לממצאי הבדיקה מומלץ לתקן את הותק הרשום.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

נמצאו מקרים, בהם לעובדים נרשם ותק העולה על הותק המקסימאלי הניתן לצבירה (40 שנה). יש לבדוק מקרים אלו ווודא, כי העובדים אינם מקבלים תוספת בגין ותק העולה על 40 שנה סה"כ. יש לשקול לעגן במערכת השכר בקרה מונעת – במסגרתה המערכת תמנע רישום של יותר מ 40 שנות ותק. מדובר במספר קטן של עובדים ולכן, הביקורת סבורה כי הממצא מהווה סיכון נמוך לעירייה.

✗ ממצא : במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים בהם נרשם לעובדים וותק העולה על הותק המקסימאלי הניתן לצבירה (40 שנה).

- המלצה : מומלץ לבדוק את כלל המקרים בהם רשום ותק מעל 40 שנה על מנת לוודא כי העובדים לא מקבלים תוספת שכר בגין הותק שמעל 40 שנה, כן מומלץ לקיים בקרה מונעת שלא תאפשר רישום וותק מעל 40 שנה.

תגובת המבוקר : אי אפשר שהמערכת תעצור בותק לעבודה ב 40 שנה כאשר בפועל העובד עדיין עובד.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עובדת אחת בדירוג המנהלי קיבלה יותר מ 10 שנות ותק – יש לבדוק בתיק העובדת ולתקן את שנות הותק הנצבר שלה.
מדובר בעובדת אחת בלבד, שעבדה בעבר בעירייה, ולכן, הביקורת סבורה כי הממצא מהווה סיכון נמוך מאוד לעירייה.

- **ממצא :** במדגם הביקורת נמצאה עובדת אחת בדירוג המנהלי שקיבלה יותר מ-10 שנות ותק.

- **המלצה :** מומלץ לבדוק את תיק העובדת ובהתאם לבדיקה לתקן את שנות הותק הנצבר שלה.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.3 רישום ותק בעבודה

כאמור, העובד צובר ותק עבודה עבור שנות עבודתו ברשות המקומית. חלק מהעובדים צוברים שנות ותק מואץ על תקופת עבודתם. בנוסף, עובד שעבד בעיריית ערד בעבר והפסיק את עבודתו, יכול לגרור את שנות הוותק שלו בעירייה כוותק מוכר וזאת על פי סעיף 3.4 הקובע כי ההסדר הנ"ל חל גם על אזרחים עובדי צה"ל ועל העובדים שהועסקו בעבר ברשות מקומית במעמד קבוע, ו/או במעמד ארעי על-פי חוזה מיוחד, גם אם קיבלו פיצויים.

ממצאי הביקורת

הביקורת בדקה התאמה בין מועד הקבלה לעבודה של העובדים לבין שנות הותק בעבודה שנרשמו להם. לצורך כך, עשתה הביקורת שימוש בקובץ אקסל, בו נרשמו פרטי העובדים והותק בעבודה שנרשם להם. הביקורת השוואתה קובץ זה, עם קובץ אחר, שבו נרשם מועד תחילת עבודה. נמצא כי ל 62 עובדים היה הפרש הגדול משנה אחת בין מועד תחילת העבודה לבין הותק הנצבר. בהם ל 52 עובדים היה חוסר בותק עבודה שבין 2 ל 11.6 שנות ותק, ל 9 עובדים היה עודף שנות ותק שנע בין 1 ל 16 שנים. לעובדת אחת נרשמו 40 שנות ותק, אך התברר כי מדובר בעובדת זמנית שכלל לא זכאית לוותק.

הערת המבוקר : רוב העובדים הם עובדים חוזרים שעתיים. המערכת לא יכולה למחוק את תחילת העסקתם הראשוני אפילו אם עזבו וחזרו 3 פעמים וגם אם עבדו בשנה אחת לא רצוף אלא בסירוגין- זה יראה כאילו עבדו ברצף. רק כשנכנס למערכת לתקופות העסקה נמצא את התקופות המדויקות בהן עבדו ועזבו.

נבדקו באופן פרטני 29 עובדים, שלהם היו פרשי ותק משמעותיים, בין תחילת העבודה לוותק הרשום. נתונייהם של עובדים אלו הועברו למחלקת כוח אדם וזו השיבה תשובות מפורטות לגבי הותק של עובדים אלו ומעמדם. להלן הממצאים :

- 16 מבין העובדים שנבדקו, הם עובדים שעזבו וחזרו. לביקורת הוסבר, כי במקרים אלו, תאריך תחילת העבודה נרשם כמועד הראשון בו החל העובד לעבוד בעירייה, גם אם אח"כ עזב לשנים ארוכות וחזר לעבודה.
- עובדת אחת עבדה בעירייה ויצאה לפנסיה. חזרה לעבוד כעובדת שעתית.
- 14 מבין העובדים, הם עובדים שמטבע עבודתם אינם מקבלים תוספת בגין ותק – 12 עובדים הם עובדים שעתיים, ושניים בהסכם אישי.
- לגבי 3 עובדים לא ניתן הסבר לפער, בין מועד תחילת העסקתם למועד רישום תחילת הותק. שניים מהם מקבלים עודף ותק של שנה, ואחד עודף ותק של 0.5 שנים. לגבי שני העובדים שמקבלים עודף של שנה נמסר לביקורת כי נתוני הותק הועברו באופן אוטומטי ב 1/2010 מהמערכת הקודמת לחדשה ולכן מחלקת השכר לא הצליחה למצוא הסבר לפער.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לגבי העובדים שעזבו וחזרו לעבודה, הביקורת בדקה, האם העירייה מחשבת את תקופות העבודה הקודמות שלהם כוותק מוכר (ותק נגרר). נמצא כי ל 6 עובדים מגיע תשלום ותק נוסף כוותק מוכר של בין שנה ל 7 שנים, שבהן עבדו בעירייה בעבר.

המלצות הביקורת:

כאמור, ככלל נושא הוותק מתנהל בצורה מסודרת ומבוצע חישוב של ותק מוכר. עם זאת, לגבי עובדים שעזבו את העירייה וחזרו לעבוד בה, נמצאו ליקויים בתשלום הוותק המוכר ובמקרים רבים ותק מוכר שנצבר לעובדים בעבר בעבודה בעירייה עצמה, לא נרשם להם.

הביקורת ממליצה לעירייה, כי כאשר מתקבל עובד חוזר לעבודה בשכר חודשי, העירייה תנקוט בהליכים הבאים לקביעת ותק העובד :

- בדיקה במערכת מהן כל תקופות העבודה של העובד בעבר בעירייה.
- עריכת דף חישוב בו יופיעו כל תקופות העבודה של העובד בעבר וחישוב של סה"כ תקופות העבודה שלו בעירייה.
- רישום כל תקופות העבודה בעירייה כוותק מוכר, למעט באם הוותק המוכר עולה על התקרה של 10 שנים (לבעלי דירוג המנהלי).
- לבדוק שוב את חישוב הוותק המוכר שבוצע לעובד (אם בוצע) בעבר. ככל שלא בוצע חישוב ותק – יש לקבל מסמכים ולערוך חישוב.

יש לנקוט בפעולות הנ"ל, גם לגבי עובדים העוברים לעבוד בעירייה כעובדים קבועים (בדירוג דרגה), לאחר שהיו מדורגים כזמניים (שעתיים).

הערת המבוקר : מבוצע כיום כראוי.

העירייה לא נקטה פעולות כדי לרשום כוותק מוכר, את הוותק של העובדים שעבדו בה בעבר. העירייה גם לא נקטה פעולות לאיתור מקרים אלו. בכך למעשה יש פוטנציאל לפגיעה בזכויות עובדי העירייה. לאור זאת, ולנוכח מספר העובדים שאותרו – הביקורת מדרגת את הממצא בסיכון בינוני.

- **ממצא : במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים שהפסיקו עבודתם בעירייה וחזרו לעבוד לאחר תקופה, בהם הוותק המוכר לא חושב באופן נכון.**

- **המלצה : בקבלת עובד חודשי שעבד בעבר בעירייה, מומלץ לבנות הליך מוסדר לחישוב הוותק המוכר, תהליך שיכלול בין השאר :**

- בדיקה במערכת מהן כל תקופות העבודה של העובד בעבר בעירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- עריכת דף חישוב בו יופיעו כל תקופות העבודה של העובד בעבר וחישוב של סה"כ תקופות העבודה שלו בעירייה.
- רישום כל תקופות העבודה בעירייה כותק מוכר, למעט באם הותק המוכר עולה על התקרה של 10 שנים (לבעלי דירוג המנהלי).
- בדיקה חוזרת לחישוב הותק המוכר שבוצע לעובד (אם בוצע) בעבר. ככל שלא בוצע חישוב ותק – יש לקבל מסמכים ולערוך חישוב.

הערת המבוקר : בהסתמך על ההסבר שלנו לגבי עובדים שעתיים חוזרים שאצלם נמצאו כביכול הליקויים- לא ניתן לעדכן ותק מוכר לעובד שעתי, גם אם הוא עבד מספר תקופות.

כשיעבור לעובד חודשי יעודכן לו כל התקופות מעל ל- 1/3 מישרה שעבד בהם בעירייה.

וכך זה מבוצע כיום.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר מתייחסת לעובדים שעתיים חוזרים, בעוד במדגם הביקורת נמצאו בין השאר גם 3 עובדים עם הפרשי וותק, ללא הסבר מניח את הדעת. ההמלצה מתייחסת לאי קיום פעולות לאיתור וניטור נושא הוותק בשוטף, כך שלא יהיו כלל מקרים שאין לגביהם הסברים.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 –

בחינת מעקב אחר דרגות ומתן דרגות על פי הדין

ולפי ותק העובד.

6.3.1 כללי

בסיס שכר העובדים ברשויות הוא הדירוגים והדרגות. הדירוג המקצועי הוא תחום עבודתו של העובד. כך לדוגמא, עובד סוציאלי ידורג בדירוג העובדים הסוציאליים ומהנדס ידורג בדירוג המהנדסים. בנוסף ישנם שני דירוגים כלליים –

- דירוג מנהלי - הכולל שורה ארוכה של מקצועות בתחום המנהלי כגון מזכירות, הנהלת חשבונות, גביה, עובדי ניקיון ואחזקה, אבות בית ועוד.
- דירוג המח"ר (מדעי החברה והרוח) - כולל את כל העובדים בתחומים כלליים שהם בעלי תואר ראשון לפחות, ואינם מדורגים בדירוג ספציפי אחר (כגון מהנדסים, פסיכולוגים וכו').

ההסכמים הקיבוציים קובעים לכל סוג תחום עיסוק (דירוג) את מתח הדרגות המתאים לכל תפקיד בדירוג. לכל תפקיד יש דרגה תחילית שבה מתחיל העובד באותו דירוג, ודרגה מקסימאלית לאותו הדירוג (להלן "מתח דרגות"). כך למשל, נקבע כי מתח הדרגות של 5-7 למנהלי חשבונות סוג 1 ו 2 ומתח דרגות של 6-8 למנהל חשבונות סוג 3.

ברוב הדירוגים, המעבר בין הדרגות הוא לאחר שנתיים ותק. בנוסף, כאשר העובד מגיע לדרגת המקסימום, הוא זכאי לדרגה אישית (המסומנת בסימן +) לאחר 3 שנים נוספות. כך מנהל חשבונות סוג 3 יתחיל בדרגה 6, יעבור לדרגה 7 לאחר שנתיים, ולדרגה 8 לאחר שנתיים נוספות (סה"כ 4 שנים בעבודה). לאחר 3 שנים נוספות יקבל העובד דרגה אישית (+8) ולמעשה זו דרגת המקסימום שלו שהוא מקבל לאחר 7 שנות עבודה.

כמובן, שבאם עובד עובר תפקיד, או רוכש השכלה נוספת – הוא זכאי למתח דרגות חדש לפי העניין. בנוסף, בחלק מהדירוגים העובדים זכאים לקידום מואץ (בדרך כלל של שנה בלבד מדרגה לדרגה).

מטרת הביקורת בפרק זה:

כפי שניתן לראות, דירוג העובדים מצריך הן ידע מקצועי בקביעת הדרגה והן מעקב אחר הקידום, על מנת שעובד אומנם יקבל במועד את הדרגות המגיעות לו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מטרת הביקורת בפרק זה, היא לבדוק את ההליכים שנוקטת העירייה על מנת לקבוע את דרגת העובד. כמו כן, הביקורת ביקשה לבדוק, האם העירייה מנהלת מעקב אחר קידום העובדים והאם היא מקיימת בקרות לאיתור ליקויים בדירוגים או דרגות העובדים.

להלן עיקרי הנושאים שנבדקו בביקורת בפרק זה :

- א. אופן קביעת דירוג העובד עם קבלתו לעבודה.
- ב. אופן המעקב אחר קידום בדרגות העובדים.
- ג. שימוש בכלים ממוחשבים למעקב אחר קידום עובדים בדרגות.
- ד. איתור חריגות בדרגות עובדים.
- ה. עובדים שלהם לא נקבע דירוג ודרגה, אלא מקבלים את משכורתם כ "משכורת כוללת" (עובדים שעתיים).
- ו. בקרה על דרגות העובדים.

6.3.2 הליך קביעת דרגות וקידום בדרגות

ממצאי הביקורת :

הליכי קבלת העובדים מבוצעים על ידי אחראית מכרזי כח אדם והאחראית על קליטת עובדים, כאשר עובד התקבל לעבודה, מועברים מסמכי העובד למנהלת משאבי אנוש.

מנהלת משאבי אנוש עוברת על המסמכים שנתקבלו, ורושמת מהם דרגתו ודירוגו של העובד, מהן התוספות הייחודיות שהוא זכאי להן (למשל תוספת עובדי כפיים, מנקו וכו') וכן האם העובד זכאי להוצאות רכב קבועות והאם הוא מבצע שעות כוננות.

כל המסמכים מועברים למזכירת המחלקה, שקולטת את כל הנתונים הנ"ל במערכת כח אדם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לאחר מכן, התיק מועבר לאחראית תנאי שכר ופרישה. האחראית בודקת את הדירוג והדרגה, התוספות וכו'. באם תקין, מוציאה מכתב לעובד על תנאי השכר. באם לא, מבקשת לבדוק ולתקן ואז מועבר המכתב לעובד.

במקביל "טופס תנאי ההעסקה" מועבר למחלקת השכר לעדכון במערכת השכר. במערכת הממוחשבת התפקידים מוגדרים בהתאם להגדרות התפקיד באוגדן, כולל ציון מתח הדרגות. כך לדוגמה לעובדת סוציאלית יוגדר התפקיד כ "עו"ס י-ח" וכך גם אם התפקיד משתנה, הוא מתקדם בתוך מתח הדרגות, בלי צורך לשנות את הגדרת התפקיד במערכת בכל שינוי קטן.

הביקורת קיבלה דוח המפרט, לגבי כל עובדי העירייה, את הדירוג והדרגה שלהם וכן את המחלקה בה הם מועסקים.

הביקורת דגמה 39 עובדים בדירוג המנהלי, 7 עובדים סוציאליים ו- 2 פסיכולוגים ובדקה את אופן רישום הדרגות לעובדים אלו. לגבי כל העובדים הנ"ל, העבירה מחלקת כוח אדם לביקורת פירוט של תפקיד העובד. הביקורת ערכה רישום של מתח הדרגות של העובד לפי תפקידו, אח"כ חישה את הדרגה שאמורה להיות לעובד לפי מועד תחילת עבודתו בעירייה והשוואתה נתון זה עם דרגתו בפועל. להלן החריגות שנמצאו בדירוג המנהלי :

העובד	תפקיד	מתח דרגות	תחילת עבודה	דרגה על פי חישוב	דרגה בפועל	הערות
994	מזכירת מחלקה	6-8	1/2018	7	8	1
361	מזכירה משנית ביה"ס	5-8	10/2016	7	8	2
029	עובד אחזקה - גינון	4-6	4/2008	+6	+9	3
863	תרבות הדירוג	7-9	11/2007	+9	10	4
626	לבורנט	37-39	6/2011	+39	+9	5

הערות :

1. לטענת מנהלת משאבי אנוש – העובדת מרכזת נושא. מתח הדרגות לריכוז נושא הוא 7-9. לביקורת הוסבר מהו הנושא שהעובדת מרכזת. יש לבדוק האם הנ"ל מקנה לעובדת קידום במתח דרגות שונה.

הערות המבוקר : הנ"ל מזכירת מחלקה ואחראית נושא כפי שמופיע במכרז במתח דרגות 7-9. תוקן במערכת הגדרת תפקיד נכונה.

2. הוסבר לביקורת כי הנ"ל הייתה מ 2016 עד 2019 סייעת צמודת ילד ולכן הייתה מדורגת בדירוג 6-8. כשעברה לתפקיד מזכירה משנית, המשיכה להתקדם בדירוג זה. הביקורת מעירה, כי בתפקידה הקודם אמורה הייתה העובדת להתחיל בדרגה 6 ולהתקדם ב 2018 לדרגה 7. בכל מקרה, עד עזיבתה את התפקיד לקראת סוף 2019, לא הייתה אמורה להיות מדורגת בדרגה 8 ולכן לא הייתה סיבה שתקבל דרגה זו לאחר המעבר לתפקיד חדש.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הערת המבוקר : העובדת התקדמה לדרגה 7 ב-2018 וקודמה לדרגה 8 כראוי ב-2020- זה במתח הדרגות שלה לכן זכאית .

3. מנהלת מש"א מסרה לביקורת, כי הנ"ל היה אחראי גינות במשך כ-8 שנים ולכן קיבל דרגה 9+. כעת עובד כגנן רגיל וממשיך לקבל את הדרגה שהייתה לו לפני כן. הביקורת ממליצה לבדוק חוקיות מתן הדרגה לאחר שינוי התפקיד.

הערת המבוקר : הדרגה ניתנה לו לפני ששינה תפקיד, לא אפשרי להוריד בדרגה.

4. הוסבר לביקורת, כי העובדת עבדה עבור הוועדה לתכנון ובניה עד 2017. בוועדה היה מתח הדרגות שלה 7-10 ודרגתה נותרה בעינה לאחר שינוי התפקיד.

הערת המבוקר : את הדרגה 10 קיבלה בתפקידה הקודם, לא ניתן להוריד בדרגה.

5. בהגדרת התפקיד רשום כי תפקיד העובד "לבורנט הנדסאי" (לכאורה אמור להיות מדורג בדירוג מח"ר), אך מנהלת מש"א הבהירה לביקורת כי לנ"ל אין תואר ולכן הוא עובד מעבדה פשוט.

הערת המבוקר : אין הגדרה באוגדן לעובד מיחשוב בדירוג מנהלי 7-9, לכן על מנת שלפחות המערכת תתריע לנו על מתן דרגה היינו חייבים להכניס ל"תפקיד לקידום" תפקיד דומה בדירוג המח"ר 37-39 (או 7, לנו לא משנה).

הביקורת בחנה כאמור גם 7 עובדים בדירוג עו"ס ו-2 עובדים בדירוג פסיכולוגים ולהלן הערותיה-

העובד	תפקיד	מתח דרגות	תחילת עבודה	דרגה על פי חישוב	דרגה בפועל	הערות
654	עוס מרכז ועדת תכנון	ח-ו	9/2008 תחילת תפקיד 11/20	ח	ז	הערה 1
365	עוס מרכז נושא קהילתי	ח-ו	8/2015 תחילת תפקיד 3/2021	ח	ז	הערה 2
312	פסיכולוג מדריך	39-42	7/2020 תחילת תפקיד 4/2021	39	42	נרשם כי ניתן אישור מיוחד לדרגה 42. האישור הוצג לביקורת

הערות

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. הוסבר לביקורת כי הנל החלה בריכוז נושא כבר ב 2013. ב 2015 קיבלה דרגה ז'. לאחר מכן הפסיקה לרכז נושא ונשארה בדרגה ז'. ב 11/20 – החלה תפקיד חדש של ריכוז נושא (מתח דרגות ח-ו). נשארה בדרגתה ותקודם בדרגה לאחר 3 שנים מתחילת התפקיד. לגבי התקופה עד 11/20, יש לבדוק חוקיות השארת עובד בדרגה של תפקיד שהוא כבר אינו מבצע.

הערת המבוקר : ההתנהלות בהתאם לחוק.

2. הוסבר לביקורת, כי העובדת הייתה בדרגה ח' בתפקידה הקודם. את הדרגה קיבלה ב 10/2018. החלה לרכז נושא ב 3/21. מכיוון שעברו מעל 3 שנים מקידום אחרון – מגיע לעובדת לקבל דרגה נוספת. הביקורת מעירה, כי נכון לחודש הבדיקה – 4/2021, טרם עברו 3 שנים ממתן הדרגה הקודמת ולכן לא ברור מדוע העובדת כבר קודמה.

הערת המבוקר : קיבלה דרגה ח ב-10/2018 ודרגה ז' ב-3/2021- מכיוון שכבר זמן רב מבצעת

תפקיד זה והמשרד שיפה אותנו על כך.

העירייה נוהגת לערוך דוח תחזית עליה בדרגות. דוח זה מפרט את העובדים שאותם יש להעלות בדרגה באותה שנה. הביקורת קיבלה דוחות תחזית עליה בדרגות לשנת 2019 ולשנת 2020. בשנת 2019 הדוח כלל פרטים של 19 עובדים בדירוג המנהלי. בשנת 2020 הדוח כלל 7 עובדים בדירוג המנהלי.

הביקורת בדקה מדגמית, לגבי העובדים שנדגמו על ידה בסעיפים קודמים, האם הם נכללים ברשימת העובדים בדוח תחזית עליה בדרגות (וזאת לגבי עובדים שאמורים היו להעלות בדרגה בשנים אלו). לכל החריגים שנמצאו ניתן הסבר רלוונטי על ידי המבוקר – תקין.

מסקנות והמלצות :

ככלל, הביקורת התרשמה, כי הליך קביעת הדירוגים והדרגות מבוצע בעירייה באופן מסודר. לכל החריגים שעלו במדגם הביקורת סיפק המבוקר הסברים מניחים את הדעת.

הביקורת משבחת את העירייה על השימוש בדוח מעקב אחר התקדמות בדרגות, המסכם עבור מחלקת משאבי אנוש את העובדים להם אמורה להתעדכן הדרגה בכל שנה.

מומלץ, כי מחלקת משאבי אנוש, תערוך לפחות אחת לשנה בדיקות מדגמיות של מספר עובדים ולגביהם תיבדק התאמת הדירוג והדרגה למשרתם, לתפקידם ולוותק שלהם בעירייה.

 - **נמצא :** במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים שלא דורגו בדרגה המתאימה לתפקידם, כן נמצאו מקרים בהם עובדים היו צרכים להיות מקודמים בדרגה (על פי דוח שמופק בכל שנה בעירייה) אך הקידום לא בוצע בפועל. מענה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

העירייה להערות הביקורת היה טוב וניתנו הסברים מספקים לרוב הערות הביקורת. עם זאת, ישנן מספר נקודות שיש לשפרן בנושא הבקורות הכוללות על דירוג ודרגה (כולל שמירת תיעוד מתאים).

- המלצה : מומלץ לערוך בדיקת דרוג דרגה של כלל העובדים על מנת לוודא כי אלה תקינים ולקבוע בקורות שוטפות בעניין (לכל הפחות פעם בשנה, כולל שמירת תיעוד מתאים).

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.3.3 עובדים במשכורת כוללת

פרק ד לאוגדן עוסק בנושא "עבודה זמנית".
סעיף 14 קובע כי : עובדים זמניים אפשר להעסיק רק בעבודות זמניות או עבודות מקריות ולפי התעריפים של האיגוד המקצועי.

סעיף 15 עוסק במשך הזמן המקסימאלי לעבודה זמנית וקובע כי : עובדים המועסקים במחלקות השונות של הרשות המקומית בעבודות חוזרות ונישנות יכולים להיות מועסקים זמנית עד 12 חודשי עבודה רצופים ולאחר מכן יעברו העובדים לסטאטוס של עובדים קבועים או יציבים.

עובדים שאינם קבועים, מוגדרים כעובדים שעתיים ומקבלים את שכרם כ "משכורת כוללת" ללא קביעת דירוג ודרגה, קביעת ותק ועוד.

בפרק זה, בחנה הביקורת, האם כל העובדים שמוגדרים כעובדים במשכורת כוללת, הם אומנם עובדים זמניים בעירייה.

ממצאי הביקורת

הביקורת איתרה 53 עובדים, שבאפריל 2021 קיבלו את משכורתם כמשכורת כוללת. חלק מהעובדים קיבלו שכר חודשי נמוך, מה שמעיד בדרך כלל על היקף עבודה מצומצם, ואחרים קיבלו שכר גבוה יותר.

הביקורת ביקשה לאתר עובדים שעבדו תקופה ארוכה בשכר משמעותי, מה שעשוי להעיד על עבודה קבועה בעירייה. לצורך כך, הביקורת בחנה, כמה מהעובדים במשכורת כוללת קיבלו שכר בהיקף משמעותי גם בחודשים נובמבר ודצמבר 2020. נמצאו 16 עובדים שקיבלו שכר משמעותי גם ב- 11-12/2020 וגם ב- 4/2021. לגבי עובדים אלו, הביקורת גם בחנה, מה השכר הכולל של העובד לשנת 2020.

הביקורת העבירה את הרשימה למנהלת כח אדם בעירייה וזו השיבה, כי מדובר בעובדים שמועסקים בעבודות זמניות או פרויקטאליות ולכן הם מוגדרים כעובדים במשכורת כוללת.

להלן נתוני העובדים שנדגמו על ידי הביקורת :

העובד	מחלקה	תחילת עבודה	שכר 11.20	שכר 12/2020	שכר כולל 2020
426	ניקיון משרדים	6/2020	3,072	2,349	14,915
753	ניקיון משרדים	9/2014	2,657	2,349	22,999

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

764	ניקיון משרדים	6/2020	2,217	2,613	10,637
751	גינון		5,096	8,261	29,412
862	גינון		5,432	9,055	39,568
484	גינון	5/2020	5,259	9,153	39,567
995	גינון		5,114	8,103	37,786
471	גינון	6/2020	5,786	9,526	43,823
152	גינון		4,802	7,382	35,823
697	סייעות חובה	12/2018	2,631	3,452	11,714
164	סייעות חובה	1/2014	1,589	3,285	17,511
214	סייעות חובה	10/2017	5,739	4,284	34,452
609	סייעות חובה	3/2012	5,475	-	45,472
923	סייעות חובה	11/2017	5,112	5,917	43,563
698	סייעת טרום חובה	11/2019	5,581	7,309	27,782
696	מלווים בחינוך	4/2019	3,233	3,320	26,126

ניתן לראות, כי חלק מהעובדים מקבלים שכר משמעותי, שמשקף עבודה במעל חצי משרה וזאת באופן קבוע לתקופה ארוכה. למרות זאת, עובדים אלו מוגדרים כעובדים במשכורת כוללת, ללא דירוג ודרגה.

מסקנות והמלצות:

על העירייה להקפיד על חוקי העבודה, ובין השאר, במקרה שעובד עוסק בעבודות חוזרות על עצמן לתקופה של מעל ל 12 חודשים, על העירייה לקלוט את העובד כעובד קבוע ולהעסיקו בדירוג דרגה. ככל והעירייה מעסיקה עובדים במשכורת כוללת, על אף שהם מועסקים באופן קבוע תקופה ארוכה, הדבר מעמיד את העירייה בסיכון משפטי לתביעות של עובדים זמניים, לקבלת זכויות כעובדים קבועים.

הביקורת איתרה מספר עובדים, המועסקים בעירייה תקופות ארוכות, ושלא נקלטו כעובדי עירייה.

הביקורת ממליצה לעירייה, לערוך רשימה של עובדים המועסקים תקופה ארוכה בהיקף משמעותי. על העירייה להוציא נתוני העסקה של עובדים אלו ולהיוועץ עם יועץ משפטי, המומחה לענייני שכר במגזר הציבורי, על מנת לקבוע, האם יש לקלוט עובדים אלו להעסקה כעובדים קבועים בדירוג ודרגה.

הביקורת ממליצה, כי אחת לשנה, תוציא מחלקת כוח אדם ושכר, רשימה של כל העובדים בעירייה במשכורת כוללת ותערוך את הבדיקה שתוארה לעיל.

לנוכח מספר העובדים הגדול יחסית המועסק במשרה של שכר כולל וכן לנוכח הפגיעה בזכויות העובדים הנ"ל, הביקורת רואה את הממצא כבעל רמת סיכון גבוהה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- **ממצא :** במדגם הביקורת נמצאו מספר מקרים של עובדים המועסקים בשכר כולל למשך תקופה ארוכה, לכאורה בניגוד לדין (בהתאם לאוגדן העסקה באופן זה מותרת לזמן מוגבל, בחלוף הזמן יש לקלוט את העובד כעובד עירייה). העסקה באופן זה מעבר לתקופה המוגבלת חושף את העירייה לסיכונים משפטיים כספיים.
- **המלצה :** מומלץ לקבל חוות דעת משפטית מיועץ מומחה לעניין חוקיות העסקת עובדים במשכורת כוללת, מעבר לזמן המוגדר באוגדן. כן מומלץ למסד בקרה שנתית על הנושא.
- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.4 מטרת ביקורת מספר 4 – בחינת ניהול נושא שעות נוספות.

כללי 6.4.1

- מטרת הביקורת בפרק זה, היא לבחון את נושא אישור ותשלום השעות הנוספות לעובדי העירייה. להלן עיקרי הנושאים שנבדקו בביקורת בפרק זה :
- א. נתונים כלליים על עלות שעות נוספות והפרשים בין השנים 2016-2020.
 - ב. אישור מכסת שעות נוספות למחלקות ולעובדים.
 - ג. הליך הגשת דוחות נוכחות ורישום שעות נוספות.
 - ד. הליך דיווח ואישור שעות כוננות.
 - ה. איתור חריגים ככל וקיימים – עובדים המקבלים שעות נוספות רבות/ עובדים שמקבלים שעות נוספות באופן קבוע בלי קשר לביצוע, עובדים שלתפקידם לא נדרשות שעות נוספות/ כוננות ועוד.
 - ו. מעקב נוכחות עובדים בעירייה -אחריות וממשקים בין מחלקת שכר לכוח אדם.

ממצאי הביקורת:

עובדי העירייה מועסקים בה באחוזי משרה שונים. כדי לוודא, כי העובדים מבצעים את השעות המחויבות ממשרתם, על העירייה לבצע מעקב אחר נוכחות העובדים.

המעקב אחר נוכחות מתבצע באמצעות כרטיסי נוכחות אישיים של העובדים. העובדים מעבירים את כרטיס העובד שלהם בשעון הנוכחות ("מחתימים נוכחות") בכניסה וביציאה מהעבודה.

דוחות הנוכחות משפיעים על היבטים שונים בשכר כגון חופש, מחלה ושעות נוספות (להלן "שינויים על פי ביצוע"). עם זאת, הדוחות מתקבלים רק בתחילת החודש העוקב והעירייה נדרשת לתהליך של בדיקתם תיקונם וכו'. עקב כך, עובדי העירייה הקבועים מקבלים בכל חודש את שכרם הקבוע ואילו "השינויים על פי ביצוע" נרשמים בחודש שלאחר הביצוע. כך, דוח נוכחות של אפריל, ישמש לתשלום והתחשבנות על ימי מחלה, חופש ושעות נוספות בתלוש חודש מאי.

מחלקת כוח אדם בעירייה היא האחראית על דיווחי נוכחות ועל נושא השעות הנוספות. עובדת המחלקה משמשת כפרנטית שעות נוספות ועורכת את כל ההליכים הקשורים ברישומי נוכחות ומעקב שעות (להלן: "אחראית נוכחות").

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.4.2 הליך קבלת דוחות נוכחות, בדיקתם ותיקונם והעברה לשכר

1. כאמור, לכל עובד יש כרטיס עובד, שהוא מעביר בשעון הנוכחות, באופן יומי בכניסה וביציאה מהעבודה. עובדי ליווי הסעות – לא מעבירים כרטיס אלא מדווחים ידנית. בנוסף עובדי חוץ כגון יחידת הספורט ופרויקט מחוברים – מעבירים כרטיס במתנ"ס ואחראית נוכחות מקלידה את דוחות הנוכחות שלהם באופן ידני.
 2. כל 1 לחודש, מוציאה אחראית נוכחות את דוחות הנוכחות של כל העובדים ושולחת לאישור העובד והגורם המאשר.
 3. העובדים עוברים על הטופס, מבצעים תיקונים במידת הצורך ומעבירים לאישור. במסגרת זו נרשמים בין השאר ימי חופש, מחלה, השתלמות, שעות נוספות וכו'. העובד מאשר את הדוח ומעביר לחתימת הגורם המאשר.
 4. הדוחות כולם נבדקים על ידי גורם מאשר - הנמצא בדרגה אחת לפחות מעל העובד. לגבי מרבית העובדים – הגורם המאשר הוא ראש הצוות בו הם עובדים או מנהל המחלקה. לגבי ראשי צוותים – מנהלי המחלקות הם שמאשרים את דוחות הנוכחות. לגבי מנהלי המחלקות – למחלקות הגזברות כגון רכש, הנהלת חשבונות מחשוב – הגזברית היא שמאשרת את דוחות הנוכחות. לגבי שאר המחלקות הגורם המאשר הוא המנכ"ל או ראש העירייה.
 5. אחראית נוכחות מקבלת את הדוחות המתוקנים ומעדכנת במערכת את הנתונים – שעות נוספות, חופש ומחלה.
 6. הנתונים מועברים ישירות למחלקת השכר במערכת הממוחשבת. חשבת השכר, אינה עוסקת כלל בנושא שעות ודיווחים, אלא מכינה את התלוש בהתאם לנתונים שעודכנו במערכת.
- לגבי דיווחי מחלה – על העובד להמציא אישור מחלה. לגבי מחלת ילד – יש להמציא גם אישור שבן הזוג לא ניצל את יום המחלה. לגבי ימי חופש – אם זה מעל יום חופש אחד, על העובד לקבל אישור לחופשה מהמנהל שלו.

מסקנות והמלצות

הליך מעקב אחר נוכחות מבוצע בצורה מסודרת על ידי עובדת במחלקת כח אדם. כפי שניתן לראות, נושא נוכחות מנוהל במלואו על ידי מחלקת כוח אדם ומחלקת השכר למעשה מקבלת את הנתונים ישירות באופן ממוחשב.

הביקורת מעירה, כי חלק מהעובדים מעבירים כרטיס שעון במתנ"ס ונתונים מועברים ידנית לשכר. הקלדה ידנית כרוכה בסיכון לטעויות. כמו כן, הקלדה ידנית לא מאפשרת "נתיב ביקורת", כלומר מעקב האם כל הימים החתומים בפועל, כמה ימים תוקנו ידנית וכדומה. הביקורת ממליצה,

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לבחון את האפשרות להתקין שעון נוכחות של העירייה במתנ"ס, כך שהנתונים יועברו אוטומטית לעירייה, כנתוני כל העובדים.

לנוכח העובדה כי ישנם עובדים לא מעטים שאינם מעבירים כרטיס – הביקורת רואה את הסיכון בממצא זה כבינוני.

✖ ממצא : נמצא כי עובדים לא מעטים מדווחים נוכחות בדיווח ידני, ולא באמצעות שעון נוכחות. הקלדה ידנית כרוכה בסיכון לטעויות. כמו כן, הקלדה ידנית לא מאפשרת "נתיב ביקורת", כלומר מעקב אחר מועד החתימה והיסטורית תיקונים.

- המלצה : מומלץ לבחון את הדרך הטובה ביותר לצמצום הדיווחים הידניים, לדוגמא בהוספת שעוני נוכחות (במתנ"ס לדוגמא), או חתימה באמצעות אפליקציה, זאת על מנת להקטין את הסיכון בדיווח שגיאות וחוסר בקורות של הדיווח הידני.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

התהליך של תיקונים בדוחות נוכחות, נעשה גם הוא באופן ידני. העובד מקבל את הטופס, רושם ידנית את התיקונים כגון ימי חופש, מחלה, השתלמות וכו' ואז המנהל מאשר בחתימה והדוח מועבר לאחראית נוכחות, שמעדכנת את הנתונים ומוציאה דוח מתוקן. כאמור, תיקונים ידניים מביאים עימם סיכונים לטעויות ואף למעילות. בנוסף, מעקב ידני גוזל זמן רב מעובדת המחלקה הממונה על כך. הביקורת ממליצה לעירייה לשקול הטמעת מערכת ממחושבת לנושא זה. קיימות מערכות דיווח, שבהן כל עובד מקבל קוד ובסוף חודש מבצע בעצמו את הדיווחים הידניים במערכת. הממונים מקבלים הרשאה לאשר או לתקן את דוחות הנוכחות וכך כל ההליך מתבצע בצורה ממוחשבת.

לנוכח העובדה כי הממצא חל על כל עובדי העירייה, הביקורת רואה את הסיכון בממצא זה כבינוני.

✖ ממצא : נמצא כי תיקונים בדוחות הנוכחות גם הם מבוצעים באופן ידני. הקלדה ידנית מעבר למשאבי הזמן הגדולים כרוכה בסיכון לטעויות. כמו כן, הקלדה ידנית לא מאפשרת "נתיב ביקורת", כלומר מעקב אחר מועד החתימה והיסטורית תיקונים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לבחון הטמעת מערכת ממוחשבת לניהול שינויים ותיקונים בדוחות הנוכחות.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

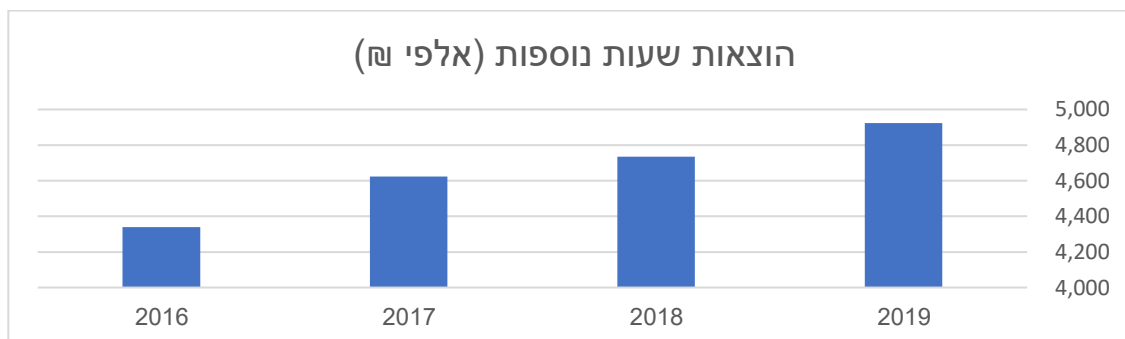
6.4.3 נתונים כלליים על שעות נוספות בעירייה ושינויים בין השנים

ממצאי הביקורת :

בדוחות הכספיים של העירייה, נכללים נתונים ביחס לעלות השעות הנוספות. הביקורת הוציאה נתונים מדוחות שכר לשנים 2016-2019. דוח שנתי 2020 טרם הוכן במלואו ולכן לא נכללו בטבלה להלן נתונים לגבי שנה זו. להלן נתונים על התפתחות הוצאות על שעות נוספות בעירייה לאורך 4 שנים – 2016-2019 :

שנה	הוצאות שעות נוספות (אלפי ₪)	עלות שכר (אלפי ₪)	שיעור מהשכר (אחוזים)
2016	4,339	67,623	6.4%
2017	4,624	72,844	6.3%
2018	4,734	76,593	6.2%
2019	4,923	81,194	6.1%

ההוצאות בגין שעות נוספות לאורך השנים :

כפי שניתן לראות, ההוצאות בגין שעות נוספות גדלו לאורך השנים, אך הגידול תואם את הגידול הכולל בשכר, כך ששיעור ההוצאות בגין שעות נוספות נשאר פחות או יותר קבוע, בשיעור של כ – 6%-6.5%.

להלן נתונים על מספר שעות נוספות רגילות (ללא פרויקטים מיוחדים) בשנים 2019-2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שנה	מספר שעות נוספות שבוצעו בפועל
2018	46,148
2019	48,927
2020	39,401
1-4.2021	10,620

כפי שניתן לראות, מספר השעות הנוספות שבוצעו ב 2019 היה גבוה מהמספר שבוצע ב 2018. בשנת 2020, מספר השעות קטן, להערכת הביקורת הקיטון הוא עקב מגיפת הקורונה והעובדה כי במהלך הסגרים רוב העובדים הועסקו מביתם וחלק מהפעילויות לא התקיים. הסגרים השפיעו גם על ביצוע השעות הנוספות בתחילת שנת 2021. תקציב השעות הנוספות הרגילות לשנת 2021 עומד על 46,473 שעות.

6.4.4 בחינת הליך האישור של שעות נוספות – קביעת מכסה, טיפול בדוחות נוכחות

רקע:

סעיף 5.2 לאוגדן, עוסק בנושא שעות נוספות וקובע בין השאר כי: "תשלום עבור עבודה בשעות נוספות יהיה באישור ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיך לכך ויבוצע לפי רישום. העובד ירשום את השעות הנוספות שעבד וידווח עליהן". סעיף 4.3.3 לאוגדן, העוסק בכוננות קובע כי: "עובדים ברשויות המקומיות... הנדרשים להימצא בכוננות מביתם לרגל צרכי העבודה, אחרי שעות העבודה, יקבלו שלום עבור הכוננות כדלקמן: (א) בעד כוננות הנמשכת עד חמש שעות ושליש – תשלום של 100% בעד כל שעת כוננות".

על העירייה להפעיל מערך דיווח, על מנת לוודא, כי השעות עבורן משולם לעובדים אומנם בוצעו, מטרתו של פרק זה לבחון מדגמית את הליכי דיווח הנוכחות, בדיקה ותיקון ותשלום שעות נוספות וכוננויות בעירייה.

דוח מבקר המדינה בעיריית בית שמש, ציטט מבקר המדינה את התייחסות משרד האוצר לתשלום שעות כוננות בעירייה כדלקמן:

"כוננות הינה תשלום המשולם לעובד, בתפקידים מסוימים, תמורת נכונותו להעמיד את עצמו לרשות העבודה לפרקי זמן שונים, כפי שהוקצו לו, מעבר לשעות העבודה הרגילות, לצורך ביצוע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מטלות.. לגבי חלק מהתפקידים, לא נהיר לנו הקשר והצורך בכוונות... יש לעשות זאת על פי צרכי העבודה ובתפקידים בהם נדרש כוונות (כגון קב"ט).
באותו דוח, העיר מבקר המדינה לעירייה, כי: "בין העובדים המקבלים תשלום שעות כוונות, נכללו עובדים הממלאים תפקידים מנהליים, שלפחות חלקם אינם אמורים לעבוד כלל נוסף על שעותיהם הקבועות".

ממצאי הביקורת:

העירייה קובעת מכסות שעות נוספות לכל שנה. רוב המכסות מחולקות באופן מחלקתי וחלקן מוקצות באופן ספציפי לעובדים מסוימים. הביקורת קיבלה נתונים על המכסות והשעות הנוספות לפי מחלקה בשנים 2018-2020. רוב השעות הנוספות מבוצעות על ידי מחלקות שפע – גינון, תברואה, פיקוח ואחזקה. בנוסף, מבוצעות שעות נוספות בכמות משמעותית על ידי מחלקת החינוך ומחלקת הרווחה.

העירייה מקצה מכסת שעות נוספות – חלקן לפי מחלקות וחלקן לעובדים ספציפיים. מחלקת כוח אדם מנהלת מעקב חודשי ושנתי אחר שעות נוספות. דוח המעקב כולל לגבי כל שורה (עובד או הקצבה מחלקתית), את נתוני מכסת השעות השנתית, וביצוע במהלך התקופה.

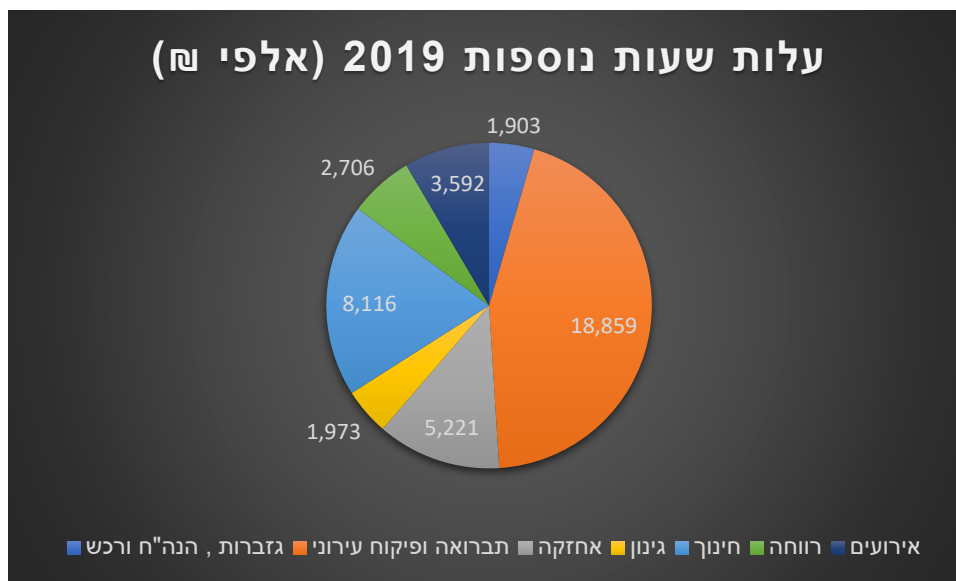
הביקורת קיבלה דוחות מעקב שעות נוספות לשנים 2019-2020 וכן לתקופה 1-4.2021. בנוסף, קיבלה הביקורת השוואה לנתוני שעות נוספות לשנת 2018. להלן נתונים על מכסת השעות הנוספות והביצוע על פי מחלקה בשנים 2019-2020

2020		2019		שנה
ביצוע	מכסת	ביצוע	מכסת	מחלקה
שעות	שעות	שעות	שעות	
נוספות	נוספות	נוספות	נוספות	
2,496	2,569	1,903	1,958	גזברות, הנה"ח ורכש
15,091	13,552	18,859	17,432	תברואה ופיקוח עירוני
4,953	4,821	5,221	5,924	אחזקה
2,922	2,965	1,973	2,460	גינון
4,629	7,691	8,116	7,904	חינוך
3,201	1,706	2,706	1,950	רווחה
300	824	3,592	3,994	אירועים (כולל עצמאות)

להלן גרף המציג את עלות השעות הנוספות בשנת 2019

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כאמור, המחלקות שפורטו בטבלה הנ"ל ביצעו את רוב השעות הנוספות בעירייה. כל שאר השעות, בוצעו על ידי שאר המחלקות כגון מחשב, לשכת ראש העיר וכו'.

בסה"כ בוצעו בשנת 2019 6,557 שעות נוספות על ידי מחלקות שלא צוינו בטבלה (כ 15% מכלל השעות הנוספות). בשנת 2020 בוצעו סה"כ 5,810 שעות נוספות על ידי מחלקות שלא פורטו בטבלה (כ 13% מהשעות הנוספות).

ניתן לראות, כי מעל מחצית השעות הנוספות מוקדשות למחלקת שפע. תחומי הגינון, תברואה ופיקוח ואחזקה היוו בהתאמה 53% ו 56% מהשעות הנוספות שבוצעו בשנים 2019-2020. תחום החינוך היווה 17% ו 12% בהתאמה מהשעות הנוספות בשנים 2019-2020. כן ניתן לראות, כי בשנת 2020, עקב הקורונה, גדלו משמעותית השעות הנוספות בתחום הרווחה ומנגד קטנו מאוד השעות הנוספות בתחום החינוך והאירועים.

הביקורת ביקשה לבדוק באופן מדגמי, עובדים המקבלים תשלום עבור שעות נוספות ושעות כוננות. הביקורת ניתחה את מכסת השעות הנוספות של כל העובדים בשנים 2018-2021. לצורך הבדיקה, דגמה הביקורת 10 עובדים מהרשימה ובדקה לגבי עובדים אלו את דיווחי הנוכחות, אישור שעות נוספות ותלושי השכר. הביקורת קיבלה לידיה את דוחות הנוכחות של העובדים בחודשים 1/2021 ו 4/2021 ובהתאמה נתקבלו תלושי השכר של אותם עובדים לחודשים 2/2021 ו 5/2021 (כאמור כל דוח נוכחות בא לידי ביטוי בתלוש השכר של החודש שאחרי הדיווח – כך שדיווח ינואר 2021 משפיע על תלוש שכר 2/2021 ודיווח אפריל 2021 משפיע על תלוש השכר של 5/2021).

להלן עיקרי ממצאי הבדיקה :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ככלל העובדים מעבירים כרטיס שעון – עם זאת, לגבי עובד אחד – לא הועבר לביקורת דוח השעון המקורי אלא דוח שכולו הוקלד למערכת.

לעובדת אחת, בחודש ינואר לא הועבר כלל כרטיס דיווח וכל השעות בוצעו מהבית. כמו כן לאותה עובדת בוצעו באפריל 2021 לא פחות מ 16 תיקונים בדוח הנוכחות, לחלקם ניתנו הסברים. עובד נוסף ערך בינואר 5 תיקונים בדוח ובאפריל 7 תיקונים. ניתנו הסברים לתיקונים אלו. כל העובדים שנדגמו, לא קיבלו מעל 5.333 שעות כוננות רצופות ועל כן, כל שעות הנוכחות שולמו בשיעור של 100% שעה.

ככלל העובדים חתומים על הדוחות וכן הממונה על העובד. אצל עובד אחד לא נמצאו חתימות של העובד או של המנהל (יתכן שבשל כך שאין מדובר בדוח המקורי). לשני עובדים נוספים הוגש דיווח ללא חתימת המנהל – אחד בינואר ואחד באפריל.

דיווח הכוננות נמצא לוקה בחסר. עובדת אחת קיבלה בינואר 10 שעות כוננות ללא דיווח כלל. בחודש אפריל דיווחה 8 שעות כוננות ורשמה "כוננות אודה לעדכון, סה"כ כרגיל 10 שעות". עובד נוסף קיבל בינואר 50 שעות ובאפריל 58 שעות כוננות – כולן ללא דיווח. עובדת נוספת קיבלה גם בינואר וגם באפריל 20 שעות כוננות ללא דיווח.

חלק מהעובדים כאמור קיבלו את שעות הכוננות באופן קבוע, גם בינואר 2021, חודש שלכל אורכו התקיים סגר מלא בשל מגיפת הקורונה. עובדת אחת שקיבלה את שעות הכוננות עובדת בגזברות וכאמור רשמה בדוח הנוכחות כי השעות משולמות באופן קבוע. עובדת נוספת אחראית על אירועים בעירייה, העובדת קיבלה את התשלום עבור 20 שעות הכוננות כאמור, בינואר ובאפריל, אף שברור שבחודש ינואר לא התקיימו כלל אירועים ולא היה צורך בכוננות.

פרוט מתוך דוח מבקר העירייה לשנת 2020, מעקב אחר תיקון ליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2015 בנושא מחלקת אירועים :

מספר סידורי ב-2020 (מספר בדוח 2019)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקת אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2020 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
244 (282)	נמצא כי למרות התראות מחלקת משאבי האנוש בעירייה, אושרו ושולמו למנהלת המחלקה שעות נוספות, זאת מעבר לשעות	הנהלת העירייה	מחלקת אירועים התנהלות ופסטיבל ערד	2015	הפסקת מעקב (בהתאם להחלטת צוות תיקון ליקויים).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				הנוספות המרביות שמותר לעבוד על פי דיני העבודה.	

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

מסקנות והמלצות

כאמור, ככלל נושא הנוכחות מנוהל בצורה טובה. הביקורת חוזרת על ההמלצה למחשב את דיווחי העובדים, כך שהעובד עצמו יתקן במערכת הממוחשבת את הנוכחות ויאשר באופן ממוחשב את הדיווח (ראה הרחבה מעלה תת פרק 6.4.2).

יש להקפיד על חתימת עובדים ומנהלים על הטופס, יש להקפיד, כי לא יערכו בטופס שינויים ידניים רבים (מה שהופך אותו למעשה לדיווח ידני). המלצות אלו נכונות בעיקר, כאשר מדובר בעובד שמקבל שעות נוספות. קבלת שעות נוספות על פי דיווח ידני, חושפת את העירייה לסיכונים לטעויות ולתשלום שכר עודף.

במבחן התוצאה, למרות התראות מחלקת משאבי האנוש, אושרו ושולמו למנהלת מחלקה שעות נוספות מעבר למותר בחוק. צוות תיקון הליקויים בחר להפסיק מעקב בנושא לאחר 5 שנים בהן המשיכו לשלם שעות נוספות בניגוד לחוק, מקרה זה מעיד על התנהלות העוקפת את מחלקת משאבי האנוש ומאפשרת התנהלות בניגוד לדין, תוך חשיפת העירייה לתביעות בנושא.

✖ - ממצא : נמצא מקרה בו לאורך שנים אושרו ושולמו שעות נוספות לעובד מעבר למותר בחוק, למרות התראות מחלקת משאבי האנוש. התנהלות זו מעידה על התערבות לא ראויה בתחום עליו אחראית מחלקת משאבי האנוש, כך שבפועל מתאפשרת התנהלות בניגוד לחוק, תוך סיכון כספי לעירייה.

- המלצה : מומלץ לוודא כי לא יהיה ניתן לעקוף את מחלקת משאבי האנוש בנושאים מקצועיים שבאחריותה, לשם הקטנת הסיכון הכספי לעירייה הן מבחינת תביעות עובדים והן מבחינת משרד האוצר, שיש בכוחו לדרוש מהעירייה ומהעובדים תשלומי שכר ששולמו בניגוד לחוק.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הביקורת התרשמה, כי הערות משרד האוצר ומשרד מבקר המדינה בעניין עיריית בית שמש, יפים גם בעיריית ערד. נמצא, כי שעות כוננות משולמות ללא בקרה מספקת, בחלקן ללא דיווח של העובדים באילו שעות בוצעו. שעות כוננות הן שעות בתשלום לכל דבר ועניין ויש להקפיד על הבקרה עליהן. יש להוסיף לדיווחי העובדים דיווח על שעות כוננות ולהקפיד כי העובד ידווח באופן מלא על מועדי ביצוע שעות הכוננות.

✗ ממצא : שעות כוננות משולמות ללא בקרה מספקת, בחלקן ללא דיווח של העובדים באילו שעות בוצעו. שעות כוננות הן שעות בתשלום לכל דבר ועניין ויש להקפיד על הבקרה עליהן.

- המלצה : מומלץ להוסיף לדיווחי העובדים דיווח על שעות כוננות ולהקפיד כי העובד ידווח באופן מלא על מועדי ביצוע שעות הכוננות.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

שעות כוננות הן שעות המשולמות לעובד ללא ביצוע עבודה בפועל וזאת על מנת שיהיה זמין לעירייה לקריאות דחופות. שעות אלו נחוצות בעיקר לעובדי מחלקות האחזקה, תברואה, ביטחון ועוד. ככלל לגבי עובדי המשרדים, אין הצדקה לתשלום שעות כוננות.

נמצא, כי עובדים מסוימים מדווחים ומקבלים תשלום עבור שעות כוננות באופן קבוע וללא קשר לתפקידם או לצורך בשעות כוננות באותו חודש. תשלום כזה, מהווה תוספת שכר חריגה לכל דבר ועניין ויש להפסיקו. יש לבחון את שני המקרים שנדגמו על ידי הביקורת וכן מקרים נוספים של עובדים, המקבלים שעות כוננות שאינן תואמות את תפקידם. יש להביא עניינם של עובדים אלו לוועדת כוח אדם ושכר ולדון על נושא הכוננות בעירייה גם באופן כללי וגם באופן ספציפי לכל עובד.

✗ ממצא : נמצא כי עובדים מסוימים מדווחים ומקבלים תשלום עבור שעות כוננות באופן קבוע וללא קשר לתפקידם או לצורך בשעות כוננות באותו חודש. תשלום כזה, מהווה תוספת שכר חריגה לכל דבר ועניין ויש להפסיקו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ למפות את כלל העובדים להם משולמות שעות כוננות, וכאשר אין הצדקה לתשלום שעות כוננות בתפקיד אותו ממלאים בעירייה, יש לפעול להפסקת התשלום.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. תמצית מנהלים

מבחינת נתוני השכר, כמות המשרות ותקציב העירייה לאורך השנים, בנייתו ברמת המאקרו נראה כי הנושא מתנהל באחריות הן מבחינת תקציב והן מבחינת קליטת עובדים. מבחינת הממשק בין מחלקת משאבי אנוש למדור השכר, נמצא כי מתקיימת הפרדת תפקידים ראוייה, אם כי לשיטת הביקורת נושא הבקורות הניטור על תשלומי השכר אינו מובנה ואינו שלם. נמצא כי ניהול נושא הוותק והדרגה במחלקת משאבי האנוש ככלל תקין, אם כי גם במקרה זה ראוי להסדיר את אופן הבקורות (מהות, עיתוי, תיעוד וכד'). לעניין נושא ניהול ותשלום שעות נוספות ושעות כוננות, נמצא כי מבחינה כספית קיימות בקורות שוטפות, אך מבחינת אישור ותשלום לעיתים אלו נעשים בניגוד לעמדת המחלקה, המשקפת את המותר ואסור בהתאם לדין. כמו כן התהליך אינו ממוחשב דבר המקשה על הבקורות, בנוסף עדכונים ידניים עלולים לחשוף את העירייה לטעויות הן בתום לב והן בכוונת מכוון.

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת יישום תהליכי בניית ואישור השכר בעירייה כולל תיאום והעברת מידע בין מחלקת משאבי אנוש למדור שכר.

7.1 לא זוהו שינויים או מגמות חריגים בניתוח שכר רב שנתי ברמת המאקרו. ככלל תקציב הוצאות השכר מהתקציב הרגיל של העירייה שמר על שיעור קבוע למדי לאורך השנים, כמו כן הגידול בהוצאות השכר מקביל לגידול בתקציב העירייה והגידול במשרות נובע ברובו מרפורמות שונות ולא מקליטת עובדים ללא בקרה או צורך, מכאן הביקורת סוברת כי התנהלות העירייה בנושא ברמת המאקרו הינה ראוייה, תוך שמירה על מסגרת התקציב ועל יכולות העירייה לשלם את השכר באופן שוטף – תקין.

7.2 נמצא כי מתקיימת הפרדת תפקידים נאותה בין מדור שכר למחלקת משאבי האנוש, כך שלאף אחד מהגורמים אין הרשאה לסגירת כל הליך השכר – תקין.

7.3 מומלץ לנסח נהלים למערך השכר, בהתבסס על חוקי העבודה ועל ההליכים הנוקטים בפועל בעירייה. בין השאר מומלץ לנסח נהלים בנושאים הבאים: קליטת עובד כולל הגדרת ותק דרוג ודרגה, דיווחי נוכחות, אישור שעות נוספות, בקורות שכר כולל גורם אחראי ותיעוד הבקורות והבדיקות לפני אישור תשלום השכר וכד'.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת אופן אישור ורישום ותק עובדים.

7.4 בקבלת עובד חודשי שעבד בעבר בעירייה, מומלץ לבנות הליך מוסדר לחישוב הוותק המוכר, תהליך שיכלול בין השאר:

- בדיקה במערכת מהן כל תקופות העבודה של העובד בעבר בעירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- עריכת דף חישוב בו יופיעו כל תקופות העבודה של העובד בעבר וחישוב של סה"כ תקופות העבודה שלו בעירייה.
- רישום כל תקופות העבודה בעירייה כותק מוכר, למעט באם הותק המוכר עולה על התקרה של 10 שנים (לבעלי דירוג המנהלי).
- בדיקה חוזרת לחישוב הותק המוכר שבוצע לעובד (אם בוצע) בעבר. ככל שלא בוצע חישוב ותק – יש לקבל מסמכים ולערוך חישוב.

מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת מעקב אחר דרגות ומתן דרגות על פי הדין ולפי ותק העובד.

7.5 מומלץ לערוך בדיקת דרוג דרגה של כלל העובדים על מנת לוודא כי אלה תקינים ולקבוע בקורות שוטפות בעניין (לכל הפחות פעם בשנה, כולל שמירת יעוד מתאים).

7.6 מומלץ לקבל חוות דעת משפטית מיועץ מומחה לעניין חוקיות העסקת עובדים במשכורת כוללת, מעבר לזמן המוגדר באוגדן. כן מומלץ למסד בקרה שנתית על הנושא.

מטרת ביקורת מספר 4 - בחינת ניהול נושא שעות נוספות.

7.7 מומלץ לבחון את הדרך הטובה ביותר לצמצום הדיווחים הידניים, לדוגמא בהוספת שעוני נוכחות (במתנ"ס לדוגמא), או חתימה באמצעות אפליקציה, זאת על מנת להקטין את הסיכון בדיווח שגיאות וחוסר בקורות של הדיווח הידני.

7.8 מומלץ לבחון הטמעת מערכת ממוחשבת לניהול שינויים ותיקונים בדוחות הנוכחות.

7.9 מומלץ לוודא כי לא יהיה ניתן לעקוף את מחלקת משאבי האנוש בנושאים מקצועיים שבאחריותה, לשם הקטנת הסיכון הכספי לעירייה הן מבחינת תביעות עובדים והן מבחינת משרד האוצר, שיש בכוחו לדרוש מהעירייה ומהעובדים תשלומי שכר ששולמו בניגוד לחוק.

7.10 מומלץ להוסיף לדיווחי העובדים דיווח על שעות כוננות ולהקפיד כי העובד ידווח באופן מלא על מועדי ביצוע שעות הכוננות.

7.11 מומלץ למפות את כלל העובדים להם משולמות שעות כוננות, וכאשר אין הצדקה לתשלום שעות כוננות בתפקיד אותו ממלאים בעירייה, יש לפעול להפסקת התשלום.

פרק 3 - ביקורת בנושא

הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד בנושא התנהלות וועדות ועמידה ביעדי הרפורמה

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1. כללי – רקע	145
2. מטרות הביקורת	146
3. היקף הביקורת	146
4. תאור כללי של מהלך הביקורת	146
5. עיקרי הממצאים	147-149
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרות ביקורת מספר 1	150-172
6.2 מטרות ביקורת מספר 2	173-187
6.3 מטרות ביקורת מספר 3	188-196
7. תמצית מנהלים	197-198

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965 (להלן "החוק") הוא הבסיס להגדרת כל מוסדות התכנון במדינה, את הסמכויות לקבוע תוכניות ואת ההיררכיה שלהן.

בחרתי לקיים ביקורת בנושא הועדה לאור הרפורמה הרחבה שנערכה בתחום במהלך השנים 2013-2018, במטרה לייעל את הליכי התכנון והאישור לבניה, המעקב אחר הוועדה החל עוד בשנת 2013 ודוח הביקורת נדחה לאור הקשיים והתארכות יישום הרפורמה. בשנת 2018 בוצעה ביקורת מהיבטי התכנון והפיקוח, בשנת 2020 בוצעה ביקורת מההיבט הכספי, וביקורת זו בוחנת את התנהלות הוועדה ועמידתה ביעדי הרפורמה.

תיקון 101 לחוק התכנון והבניה (התשכ"ה – 1965) נועד להקל על הליכי התכנון והבניה, קיצור לוחות זמנים ושיפור איכות הבניה, זאת באמצעות ביזור סמכויות לוועדות המקומיות, הגברת השקיפות בעבודת הוועדות ופיקוח ובקרה עליהן, יצירת ודאות בהליכי הרישוי ויצירת שלושה מסלולי רישוי – פטור, מקוצר ומלא.

תיקון 101 קצב מועדים לחלק מהשלבים בתהליך - רובם שלבים שבאחריות הוועדה המקומית, רשות הרישוי והגורמים המאשרים. נקבעה חובה לקבל מידע הנדרש להיתר, וחובה להסתייע בשירותים של מכוני בקרה שירכזו במקום אחד את בקורות התכן של הבקשות להיתר.

הוועדה לתכנון ובניה הינה ישות משפטית נפרדת מהעירייה ועליה לעמוד בחובות בהתאם לחקיקה הייחודית לוועדה לתכנון ובניה.

לאור התערוריות תחום הבניה בערד בשנים האחרונות, הנושא של התנהלות הוועדה ועמידה ביעדי הרפורמה (שכאמור מטרתה היא לפשט ולייעל את הליכי אישור הבניה) הפך מהותי יותר לפעילות העירייה. דוח ביקורת זה הוא הראשון מבין שניים (השני יבוצע בשנת 2022) שמטרתם לבחון את ההתנהלות של הוועדה לתכנון ובניה בערד מבחינת הגדרות החוק והרפורמה.

הביקורת בוצעה על ידי מבקר במיקור חוץ, בהנחיית וליווי עובדי לשכת מבקר העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרות הביקורת

1. בחינת עמידת הוועדה המקומית, ועדת המשנה ורשות הרישוי בהוראות חוק שונות לעניין התנהלות שוטפת.
2. עמידה ביעדי הרפורמה מבחינת זמני עבודה.
3. אתר האינטרנט של הוועדה ודיווחים שוטפים.

3. היקף הביקורת

1. הביקורת בחנה את פרוטוקולי ישיבות המליאה, ועדת המשנה ורשות הרישוי בשנים 2019-2020 (להלן – **התקופה הנבדקת**).
2. נבחנו נתונים מתוך מערכת רישוי זמין, דיווחים לאכיפה הארצית ולמשרד הפנים.
3. לא נכלל בהיקף הביקורת בדיקת מדגם של תהליכי היתר ו/או תעודת גמר ו/או אישור לטאבו.
4. לא נכלל בהיקף הביקורת ההיבט הכספי בפעילות הוועדה.

4. תיאור כללי של מהלך הביקורת

- הביקורת כללה בין השאר :
- סקירת פרוטוקולים של ועדת המשנה לתכנון ובניה.
 - סקירת חקיקה רלוונטית בנושאי תכנון ובניה.
 - בחינת אתר האינטרנט של הוועדה, פרסומים ודיווחים לרגולטורים.
 - ראיונות עם :
1. גברת מרים אלחדד – מהנדסת העירייה.
 2. מר דייגו קרמניצר – מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובניה, רישוי ופיקוח.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת עמידת הוועדה המקומית, ועדת המשנה ורשות הרישוי בהוראות חוק שונות לעניין התנהלות שוטפת.

5.1 בניגוד לסעיף 44א (א) לחוק התכנון והבניה, המגדיר חדילת חברות משיעור היעדרויות מסוים משיבות הוועדה, לא חדלה חברותם של חברים שנעדרו מעל השיעור המותר.

5.2 בניגוד לסעיף 18 לחוק התכנון והבניה, נמצא כי נציגי משרדי הממשלה ונבחרי הציבור שאמורים להיות ממונים על ידי שר האוצר, ככלל לא השתתפו בשיבות הוועדה בשנת 2020. אף שוועדת המשנה לתכנון ובניה מזמינה את נציגי המשרדים השונים לשיבות מבעוד מועד.

תגובת המבוקר : נציגי משרדי הממשלה מקבלים דרך קבע סדרי יום. נוכחותם אינה חובה לצורך קיום ישיבה לפי החיקוק. נציגים אלה הם בעלי דעה מיעצת בלבד וסביר שכל אחד מהנציגים בוחן את הסעיפים שבסדר יום ובהתאם מפעיל שיקול דעת האם קיים עניין למשרדו בנושא. הוועדה מקיימת את חובתה החוקית בכך שמזמינה את נציגי הממשלה ומפיעה להם סדר יום לכן הממצא לא מקובל. שיקול הדעת בהשתתפותם של הנציגים הינה נתונה להם ולא לוועדה המקומית.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא או מיתרת את ההמלצה.

5.3 בניגוד לתקינת כח האם שהוגדרה על ידי מנהל התכנון למידען ולבודק היתרים בהתאם לסך הבקשות להיתרים וסך הבקשות למידע בשנה, לפיו על העירייה להעסיק במשרות אלה 300% משרה, התקן העירוני עומד על 200% בלבד.

5.4 בניגוד להמלצת מבקר המדינה, בדוח משנת 2021, שהמליץ לוועדות התכנון והבניה המקומיות להכין תוכניות הכשרה ופיתוח מקצועי המתבססות על ניתוח הידע והמיומנויות הנדרשים מהם מתוקף תפקידם וצורכי הארגון, תוך פיתוח מנגנוני עידוד ואווירת למידה בתוך הארגון, אין בעיריית ערד תוכנית הכשרה לתפקידי בודקי היתרים ומידענים.

5.5 נמצא כי המענה הטלפוני במחלקה אינו מיטבי (למרות הגדרת שעות מענה טלפוני), במדגם הביקורת את המענה במועדים המוגדרים בכ- 60% מהניסיונות לא היה מענה כלל, כמו כן אין אפשרות להשאיר הודעה לצורך חזרה אל הפונה המעוניין בכך, ואילו כאשר יש מענה אין צורת מענה אחידה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת עמידת הוועדה המקומית ביעדי הרפורמה מבחינת זמני עבודה.

5.6 נמצא כי בניגוד למוגדר מעת לעת אין הקפדה על הפצת פרוטוקול ועדת המשנה תוך פרק זמן שאינו עולה על שלושים יום. בשנת 2019 היו שישה מקרים בהם הפרוטוקול נמסר באיחור ניכר של עד כחודשיים. עם זאת, בשנת 2020 נרשם מקרה אחד בלבד שבו הפרוטוקול נמסר לאחר פרק זמן העולה על שלושים ימים ממועד הישיבה.

תגובת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה: הוועדה עומדת בהוראות החוק בעניין זה. מסמך/פרוטוקול החלטות מופץ בדרך קבע עד 3 ימים לאחר קיום הישיבה. פרוטוקול מאושר מופץ מייד לאחר אישורו בישיבה הבאה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הנתונים המוצגים בממצא נמסרו לביקורת מהמבוקר, בהתאם להם הממצא תקף, לא הומצאו נתונים לאימות טענת המבוקר.

5.7 בניגוד למוגדר בחוק, נמצאו מספר מקרים בהם הדיון בבקשות המועברות בהליך ללא הקלה ופרסום מתאריך הגשתן, עלו על 45 ימים.

תגובת המבוקר : הוועדה מקפידה על עמידה בזמנים במתן החלטותיה לרבות עמידה בלוחות הזמנים כפי שמופיעים במערכת המקוונת כך שהבקשות לא נסגרות ללא החלטה. ישנם מקרים שבמועדים הקבועים בתקנות הבקשה עדיין אינה עומדת בתנאי הבדיקה המרחבית והיא נדחית אוטומטית במקוונת. בעבר, לא הקפידו לדון בבקשות כאלו ולדחותן כנדרש, בדרך של החלטת וועדה ולכן התהליכים לא מעודכנים כראוי והדוחות לא משקפים זאת. היום, אני מקפיד להעלות לדיון בקשות שגורלן להידחות ובכך לפתוח אירוע של החלטה נוסף.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

5.8 בניגוד למוגדר בחוק, נמצא כי מבין 46 בקשות שנבדקו, 37 היתרים ניתנו לאחר יותר מחמישה עשר ימים מהיום בו החליטה הוועדה לאשר מתן היתר.

תגובת מ"מ מנהל הוועדה המקומית לתכנון ובנייה : לעתים קיים פער בין מועד התשלום של המבקש ועד למועד בו הוא מזין את הקבלה במערכת המקוונת.

מטרת ביקורת מספר 3 – אתר האינטרנט של הוועדה ודיווחים שוטפים.

5.9 נמצא כי מתוך 343 תיקי עבירה שנפתחו בשנים 2019-2020 לגביהם קיימת הגדרת סוג הטיפול, 125 תיקים לא טופלו כלל.

תגובת המבוקר : מפקחי הבניה מקפידים, עם תום שלב החקירה, להעביר את תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירה של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5.10 נמצא כי במעלה מ-43% מתיקי עבירה שנפתחו בשנים 2019-2020, באמצעות אכיפה יזומה לא טופלו כלל.

תגובת המבוקר: עם תום שלב החקירה, להעביר את תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירה של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.

כחלק מתוכניות העבודה ניתן דגש לניסיון לאתר עבירות בניה עוד בתחילתם על מנת לפעול במסלול המנהלי. ניתנת עדיפות לטיפול במסלול המנהלי.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

5.11 נמצא כי כשלושים ותשעה אחוזים מכלל עבירות הבניה בסטייה מההיתר אינן מטופלות כלל. מדובר בשיעור גבוה של העדר טיפול שכן, עבירות של בנייה בסטייה מהיתר צריכות להתגלות בזמן אמת ולהיות מטופלות בהליך מנהלי שהוא יחסית קצר ואינו דורש הקצאת משאבים רבה.

תגובת המבוקר: עם תום שלב החקירה, מועבר תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירה של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.

כחלק מתוכניות העבודה ניתן דגש לניסיון לאתר עבירות בניה עוד בתחילתם על מנת לפעול במסלול המנהלי. ניתנת עדיפות לטיפול במסלול המנהלי. לראיה הגידול במספר הצווים המנהליים שהוצאו וכן ההריסות המנהליות שבוצעו בשנים האחרונות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

5.12 נמצא כי סך העבירות אשר מתגלות דרך תלונות של הציבור ואינן מטופלות הינו גבוה ועמד על כשליש מכלל התלונות.

תגובת המבוקר: הממצא אינו מדויק. לראיה, נכון ליום תגובה זו, ישנן רק 15 תלונות שעדיין פתוחות אשר יזכו להתייחסות בימים הקרובים. בנוסף, אישרנו אמנת שירות המתייחסת לזמני הטיפול בנושא של עבירות הבניה (לרוב הזמנים קצרים). יש לציין כי נפתחות הרבה תלונות אשר מועברות לטיפול המפקחים שאינן שייכות לתחום האחראיות של המפקחים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. הממצא מדויק לתקופת הביקורת, במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים ייבחנו הנושא בשנית.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –

בחינת עמידת הועדה המקומית, ועדת המשנה ורשות הרישוי
בהוראות חוק שונות לעניין התנהלות שוטפת.

6.1.1 כללי

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018 :

א. הועדה המקומית לתכנון ולבניה בערד

סעיפים 17,18 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 מגדירים בין השאר :

1. ועדה מקומית לכל מרחב תכנון מקומי תהיה ועדה מקומית לתכנון ולבניה (להלן - ועדה מקומית).

2. במרחב תכנון מקומי הכולל תחום רשות מקומית אחת בלבד, תהיה מועצת הרשות המקומית - הועדה המקומית.

בערד מורכבת מועצת העירייה, מ- 15 נבחרים, אלה מאוגדים במספר סיעות.

כמוגדר בחוק לעיל, חברי מועצת העירייה הם חברי הועדה המקומית לתכנון ולבניה.

מכאן חברי המועצה משמשים בשני כובעים, בשתי ישויות נפרדות, האחת היא מועצת העירייה והשנייה היא הועדה המקומית לתכנון ובניה.

מספר ישיבות הועדה לשנים 2015-2017 :

שנה	2017	2016	2015
מספר ישיבות	לא התקיימו ישיבות	לא התקיימו ישיבות	2

ב. וועדת המשנה לתכנון ולבניה בערד

סעיף 18 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 מגדיר בין השאר :

1. ועדה מקומית תקים ועדת משנה לתכנון ולבניה (בסעיף זה - ועדת המשנה), וזה הרכבה :

(1) ראש הרשות המקומית או אחד מסגניו שהמועצה מינתה לכך ;

(2) במועצת רשות מקומית שמספר חבריה פחות מעשרים ואחד - לא יותר מששה חברי מועצה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

(3) נציג הרשות הארצית לכבאות והצלה, בעל הכשרה בתחום בטיחות אש והצלה, יוזמן, דרך קבע, לדיוני ועדת המשנה, ותהיה לו דעה מייעצת בעניינים הנוגעים לבטיחות אש והצלה.

2. כל התפקידים והסמכויות של ועדה מקומית יהיו מוקנים לוועדת המשנה ודין החלטתה, בכפוף להוראות סעיף קטן (ז), כדין החלטת הוועדה המקומית.

בעיריית ערד, מליאת מועצת העירייה אישרה את הקמת והרכב ועדת המשנה לתכנון ובניה (בישיבת מליאת מוצת העיר שעסקה בנושאים שונים).
ועדת המשנה לתכנון ובניה מוסמכת לטפל בכל הנושאים שבאחריותה (הועדה מונה 6 חברי מועצה כמוגדר בחוק ויו"ר שהוא ראש העירייה). בפועל, כמעט כל פעילות בתחום התכנון והבניה מבוצעת על ידי וועדת המשנה לתכנון ולבניה.

- **ממצא : בניגוד לסעיף 18 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, הועדה המקומית לתכנון ובניה ערד, לא קבעה את הרכב ועדת המשנה לתכנון ובניה, אלא מועצת העירייה אישרה את הרכב והקמת הועדה. למרות שמועצת העירייה והוועדה המקומית לתכנון ובניה מורכבת מאותם נבחרים הציבור, כל אחת מהן היא ישות משפטית נפרדת.**

- **המלצה : יש למנות את ועדת המשנה לתכנון ובניה על ידי הועדה המקומית לתכנון ובניה, כמוגדר בחוק. זאת בישיבה נפרדת ובפרוטוקול נפרד של הועדה המקומית לתכנון ובניה, ולא כחלק מישיבת מועצת העירייה, בה מאושרות כלל ועדות העירייה. מומלץ לקבל חוות דעת היועץ המשפטי לעירייה לגבי חוקיות החלטות ועדת המשנה שהתקבלו, לאור אופן מינויה שהוא לכאורה לא בהתאם למוגדר בחוק.**

מקובל על המהנדסת ממתינים להתייחסות יועמש.

מספר ישיבות שנים 2015-2017 :

שנה	2017	2016	2015
מספר ישיבות	11	10	8

ג. רשות רישוי

לשם זירוז ופישוט תהליכי הרישוי, הועברו סמכויות מהוועדה לתכנון ובניה לרשות רישוי. סמכותה של רשות רישוי לתת היתרי בניה התואמים את התוכניות החלות על המיקום, ושאינן עימן בקשה להקלות או לשימוש חורג.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 מגדיר בין השאר :

יושב ראש הועדה המקומית או יושב ראש ועדת המשנה של הועדה המקומית ומהנדס הועדה המקומית, יחדיו, יהיו רשות רישוי מקומית לעניין מתן היתר לפי סעיף 145 לחוק.

מספר ישיבות שנים 2015-2017 :

שנה	2017	2016	2015
מספר ישיבות	15	13	9

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2018.

ציטוט מדוח מבקר 2020 פרק מעקב מפורט אחר תיקון ליקויים מדוח המבקר לשנת 2018 :

הועדה לתכנון ובניה ערד – תכנון

מטרת ביקורת מספר 1 - בחינת הסטטוס של הועדה המקומית לתכנון ולבניה ערד בהתאם לרפורמה בתכנון ובניה משנת 2014.

6. הליקוי : הועדה המקומית לתכנון ובניה ערד, נותרה ברמת הועדה הנמוכה ביותר מבחינת סמכויות, מכאן לא הושגה אחת מהמטרות המרכזיות של הרפורמה בתכנון ובניה בנושא האצלת סמכויות, על מנת לייעל ולקצר את זמני ההליכים בתכנון ובניה.

תגובת המבוקר : הממצא מקובל חלקית, הועדה המקומית ערד מסווגת כוועדה רגילה כמו מרבית הוועדות המקומיות ברחבי המדינה. הועדה ממשיכה בתהליך להשגת מטרות הרפורמה. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לנתח את הסיבות לאי הסמכת הועדה לתכנון ובניה ערד, לרמה גבוהה יותר דבר שהיה מאפשר יותר סמכויות החלטה וייעול וקיצור הליכי הגביה, ובהתאם לבנות תוכנית עבודה לשיפור יכולות הועדה, לרמה שתאפשר הסמכה גבוהה יותר.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2020 :

למעקב – כיום הועדה פועלת בנחישות ובאופן מקצועי וסדיר לשיפור הליכי הרישוי והאכיפה, העשרת הרמה המקצועית של עובדיה וזאת מתוך מגמה לקבל הסמכה בעתיד הנראה לעין.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2020 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	הסטטוס ללא שינוי משנת 2018. מכאן, לא תוקן.	רבעון 3 2021	מהנדסת העירייה

7.ג. הליקוי : על פי דוח שנתי לשר האוצר לשנת 2016, בנושא וועדות הבניה המקומיות בכל הארץ, ערד לא נמצאת כמצטיינת בשום מדד.
תגובת המבוקר : הממצא מקובל, מגובשת תוכנית עבודה לשנת 2019.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ לבחון את מיקום הוועדה המקומית ערד בכלל הנושאים שנבדקו, ולהגדיר ולתעדף פעולות שיביאו לשיפור המהותי ביותר.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2020 :
למעקב – עם כניסתו של ממלא מקום חדש לוועדה, אנו מקווים שנושא עבודת הוועדה והצטיינותה תבוא לכדי ביטוי בכל פרמטר אפשרי.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2020 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
	בפועל, לא קיימת כל אסמכתא להצטיינות הוועדה בתחום כלשהו, וכן החלטת צוות תיקון הליקויים להמתין לבדיקה בשנת 2021. מכאן, לא תוקן.	רבעון 3 2021	מהנדסת העירייה

8.ג. הליקוי : קיימים הפרשים של עשרות אחוזים בין רישומי הוועדה לגבי מספר התחלות הבניה ויחידות בניה שבנייתן הסתיימה, לבין פרסומי הלמ"ס.
תגובת המבוקר : הממצא לא מקובל, הנתונים נבחנו שנית והם מיהמנים. לא ברור הפער בין הנתונים לפרסומי הלמ"ס, יש לוודא אמינות הנתונים מול הלמ"ס.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, לדעת הביקורת הועדה אחראית לבחינת הנושא מול הלמ"ס ולאי הישנות המקרה בשנים הבאות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לחקור את פשר ההפרשים בין נתוני הועדה לבין פרסומי הלמ"ס לגבי מספר יחידות הדיור שבנייתן החלה והסתיימה בכל שנה. אין כל סיבה להפרשים כאמור בעיקר בכמויות הנמוכות מאוד של התחלות וסיומי הבניה בעיר ערד.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2020 :

למעקב – הלמ"ס מקבלים את נתוני הוועדה בשוטף, בתחילת כל חודש קלאנדר. בתחילת שנת 2021 ייבדקו הנתונים וככל שימצאו פערים, תעשה פעולה מעמיקה יותר.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2020 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
 לא תוקן	בפועל, ללא טיפול משנת 2018, וכן החלטת צוות תיקון הליקויים להמתין לבדיקה בשנת 2021. מכאן – לא תוקן.	רבעון 2 2021	מזכיר הוועדה

הועדה לתכנון ובניה ערד – פיקוח

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת פעילות יחידת הפיקוח בוועדה המקומית לתכנון ובניה.

11. הליקוי : בניגוד למוגדר בנוהל טיפול בתלונות על עבירות תכנון ובניה כפי שהוגדר בחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון בוועדות המקומיות והמרחביות של מפעם ולמנהל תקין, בפועל, אין הגדרה של תהליך העבודה ולא נקבע מדד זמנים ודיווח על טיפול בתלונות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר ולקיים תהליך עבודה לטיפול בתלונות תושבים הכולל זמני ביצוע, דיווח וניטור, כפי שהוגדר בחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון בוועדות המקומיות והמרחביות של מפעם.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 29/10/2019 :

מומלץ ללמוד ולאמץ את הנהלים הרלוונטיים מחוברת נהלי העבודה לפיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות שהוצא על ידי מפעם השפלה. או לחלופין להגדיר נהלי עבודה ומדדי ביצוע מסודרים לצורך שיפור יעילות עבודת מערך הפיקוח בפרט והוועד בכלל.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2020 :

הפסקת מעקב - לא ניתן להגדיר לוח זמנים לטיפול בכל תיק.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2020 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	מועד אחרון טיפול	אחראי לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה
 לא תוקן	לא נקבע	מזכיר הוועדה	לשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על החלטת צוות תיקון ליקויים, בפועל, אין כמעט נהלים לפעילות הוועדה (ראה הרחבה בדוח זה בפרק על הוועדה לתכנון ובנייה), ההתנהלות הקיימת בעייתית, מכאן התייחסות צוות תיקון הליקויים חסרה. מכאן, לא תוקן.

ד. 12. הליקוי : בניגוד למוגדר בנוהל הכשרת מפקח על הבניה כפי שהוגדר בחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון בוועדות המקומיות והמרחביות של מפעם, בפועל לא הגדירו את תהליך העבודה ולא נקבע לוח זמנים ובדיקת קיום ההכשרה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר ולקיים תהליך עבודה להכשרת מפקחים הכולל זמני ביצוע, ובדיקת הטמעת ההכשרה, כפי שהוגדר בחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון בוועדות המקומיות והמרחביות של מפעם.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 29/10/2019 :

מומלץ ללמוד ולאמץ את הנהלים הרלוונטיים מחוברת נהלי העבודה לפיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות שהוצא על ידי מפעם השפלה. או לחלופין להגדיר נהלי עבודה ומדדי ביצוע מסודרים לצורך שיפור יעילות עבודת מערך הפיקוח בפרט והוועד בכלל.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2020 :

הפסקת מעקב - מועדי הקורסים להכשרות וריענונים נקבעים על ידי היחידה הארצית. אלו מוציאים זימונים על פיהם משובצים הפקחים להכשרות, לא ניתן לקבוע לוח זמנים עירוני לנושא זה - תואם למדיניות הוועדה הארצית לפיקוח.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
 לא תוקן	לשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על החלטת צוות תיקון ליקויים, בפועל, אין כמעט נהלים לפעילות הוועדה (ראה הרחבה בדוח זה בפרק על הוועדה לתכנון ובנייה), ההתנהלות הקיימת בעייתית, קביעת לוח זמנים יכולה להיות מוגדרת בהתאם לזמינות קורסים רלוונטיים (לדוגמה לוודא כי עובד שנקלט ייצא להכשרה לכל המאוחר בקורס השני שייפתח לאחר קליטתו, גם לשם שקיפות וקביעת אופן ברור להתקדמות העובד) מכאן התייחסות צוות תיקון הליקויים חסרה. מכאן, לא תוקן.	לא נקבע	מזכיר הוועדה/ משאבי אנוש

ד. 13. הליקוי : הוועדה לתכנון ובנייה ערד לא הגדירה כל נהלי עבודה למערך הפיקוח ואף לא אימצה את הנהלים שהוגדרו בחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות שהוצא על ידי מפעם השפלה, משרד הפנים ומשרד האוצר, בנושא יחידת הפיקוח. אי עבודה על פי נהלים ומדדי ביצוע היא אחת הסיבות לפעילות הלא מיטבית של מערך הפיקוח העירוני.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ ללמוד ולאמץ את הנהלים הרלוונטיים מחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות שהוצא על ידי מפעם השפלה. או לחלופין להגדיר נהלי עבודה ומדדי ביצוע מסודרים לצורך שיפור יעילות עבודת מערך הפיקוח בפרט ופעילות הוועדה בכלל.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 29/10/2019 :

מומלץ ללמוד ולאמץ את הנהלים הרלוונטיים מחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות שהוצא על ידי מפעם השפלה. או לחלופין להגדיר נהלי עבודה ומדדי ביצוע מסודרים לצורך שיפור יעילות עבודת מערך הפיקוח בפרט והוועד בכלל.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2020 :

הפסקת מעקב – נהלי והנחיות היחידה הארצית (כולל שהוצאו על ידי מפעם) מיושמים בעירייה מא' עד ת'.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
 לא תוקן	לשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על החלטת צוות תיקון ליקויים, בפועל, אין כמעט נהלים לפעילות הוועדה (ראה הרחבה בדוח זה בפרק על הוועדה לתכנון ובנייה), ההתנהלות הקיימת בעייתית, מכאן התייחסות צוות תיקון הליקויים חסרה. מכאן, לא תוקן.	לא נקבע	מזכיר הוועדה

ד. 16. הליקוי : בניגוד לסעיף 1 – דיווח של ועדה מקומית מתקנות התכנון והבניה (דיווח על בניה שלא כדין), התשמ"ח-1987, יושב ראש הוועדה המקומית לתכנון ובניה ערד אינו מדווח אחת לחודש ליושב-ראש הוועדה המחוזית דרום, על בניה שלא כדין שנעשתה במרחב התכנון המקומי, במקומות שלפי התכניות החלות עליהן אסורה הבניה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הפסקת מעקב - יש לדווח ליושב ראש הוועדה המחוזית דרום על בניה שלא כדין, כמוגדר בתקנות (דבר המחייב פיקוח מובנה ומוסדר על כלל שטח השיפוט של העיר).

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2020 :

הפסקת מעקב – נכון למועד כתיבת דוח זה הובהר כל נושאי הבניה שמחוץ לשטח המובנה אינו עולה בסדר העדיפויות לטיפול על ידי פקחי הוועדה. לפקחים בכלל ולעירייה בפרט אין את האמצעים והיכולת הנדרשת לבצע פיקוח על הנעשה בשטח הפתוח שסביב לעיר. יחד עם זאת כל תלונה על התחלת בניה שכזו מועברת ליחידה הארצית ולמנהל מקרקעי ישראל, והפיקוח נעשה באמצעותה ובתיאום עם היחידה בערד. תואם למדיניות ההנהלה בעת הזאת.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2020 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
	לשיטת הביקורת החובה בדיון גוברת על החלטת צוות תיקון הליקויים, כמו כן, המצב בשטח כמתואר בדוח הביקורת בעייתי (בעיקר בניה לא חוקית של תושבי הפזורה הבדואית),	לא נקבע	יו"ר הוועדה לתכנון ובניה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	מכאן מדיניות של בת יענה גם לא ממש ברורה לביקורת. מכאן, לא תוקן.	

ד. 21. הליקוי : למרות ההתנהלות הלא מיטבית (לאורך שנים) בממשק בין מערך הפיקוח לתביעה, לא אימצו בעירייה אף אחד מהנהלים שנבנו על ידי מפעם השפלה בנושא פיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות והמרחביות, כולל נוהל מספר 11 המגדיר את התיאום ושיתוף הפעולה הנדרש בין מחלקת האכיפה על הבניה לבין המחלקה המשפטית/התובע, או כל נוהל עבודה אחר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לאמץ את נהלי העבודה שהוגדרו על ידי מפעם השפלה, או לחלופין לקבוע נהלים עירוניים בנושאים הרלוונטיים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 29/10/2019 :

מומלץ לקיים את מדיניות האכיפה בנושא פלישת קרקעות בכל תחום השיפוט של העיר ובמיוחד בשטחים החשובים להתפתחות אזור התעשייה, ועבודות הבניה למגורים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2020 :

הפסקת מעקב - העבודה היום נעשית בהתאם לנוהל 11 וזה מיושם הלכה למעשה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2020 :

תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
	לשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על החלטת צוות תיקון ליקויים, כאמור, נושא אי קביעת נהלים בעייתי כאשר מבקשים לנטר ולפקח על העבודה. לפי תגובת צוות תיקון הליקויים נוהגים על פי הנוהל למעשה, אך אין נוהל ואין כל ניטור בנושא. לכן התייחסות צוות תיקון הליקויים חסרה. מכאן, לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

סוף ציטוט מודח מבקר העירייה לשנת 2020.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.2 הוועדה המקומית לתכנון ובניה

הרכב הוועדה המקומית לתכנון ובניה :

סעיף 17 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ח – 1965 קובע כי לכל מרחב תכנון מקומי תהיה ועדה מקומית לתכנון ובניה. סעיף 18 קובע כי במרחב תכנון מקומי הכולל תחום רשות מקומית אחת בלבד, תהיה מועצת הרשות המקומית – הוועדה המקומית.

הרכב ועדה מקומית וועדת המשנה לתכנון ובניה – ממצאי הביקורת:

הוועדה המקומית ערד הינה ועדה מקומית "רגילה" אשר סמכויותיה מוגדרות בסעיף 62א(א) לחוק התכנון והבניה ואשר הורחבו במסגרת תיקון 101. מועצת העיר ערד מונה 15 חברים, אשר משמשים גם חברים בוועדה המקומית לתכנון ובניה.

בסעיף 18 (ה) (1) לחוק התכנון והבניה, נקבע כי " במועצת רשות מקומית שמספר חבריה פחות מעשרים ואחד... תקים הוועדה המקומית ועדת משנה לתכנון ובניה אשר הרכבה יהיה "...לא יותר מששה חברי מועצה..." , זאת לצד ראש הרשות או אחד מסגניו שהמועצה מינתה לכך ואשר משמש כיו"ר הוועדה.

נמצא כי וועדת המשנה לתכנון ובניה מונה שישה חברי מועצה, זאת לצד ראש העירייה המשמש כיו"ר הוועדה - תקין.

- **ממצא :** נמצא כי בהתאם לסעיף 18 (ה) (1) לחוק התכנון ובניה, הרכב ועדת המשנה לתכנון ובניה מונה שישה חברים, יו"ר הוועדה הוא ראש העירייה – תקין.

מנין חוקי בישיבות ועדת המשנה לתכנון ובניה :

סעיף 42 (א) לחוק התכנון והבניה קובע כי "המניין החוקי בישיבות של מוסדות התכנון הוא מחצית החברים ; אם לא היה מנין חוקי בפתחת הישיבה, ידחה היושב ראש את פתיחת הישיבה לחמש עשרה דקות. לאחר עבור זמן זה תהא הישיבה כדין גם אם השתתפו בה שליש ממספר החברים והיושב ראש בכללם, ובלבד שמספרם לא יפחת משניים בנוסף ליושב ראש".

מנין חוקי - ממצאי הביקורת:

הביקורת בחנה את מנין החברים הנוכחים בישיבות הוועדה בתקופה הנבדקת :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מס' ישיבה	תאריך הישיבה	חברי ועדה ממונים (כולל יו"ר)	חברי ועדה נוכחים (כולל יו"ר)
2019201	20/01/2019	7	5
2019202	28/02/2019	7	5
2019203	31/03/2019	7	4
2019204	30/04/2019	7	6
2019206	26/05/2019	7	5
2019207	16/06/2019	7	5
2019208	21/07/2019	7	4
2019209	25/08/2019	7	3
2019210	26/09/2019	7	4
2019211	18/11/2019	7	4
2019212	04/12/2019	7	6
2019213	22/12/2019	7	3
2019301	09/07/2019	15	*13
2020001	26/01/2020	7	5
2020002	23/02/2020	7	5
2020003	30/03/2020	7	5
2020004	30/04/2020	7	5
2020005	31/05/2020	7	6
2020006	29/06/2020	7	6
2020007	26/07/2020	7	7
2020008	30/09/2020	7	5
2020009	28/10/2020	7	5
2020010	29/11/2020	7	7
2020011	27/12/2020	7	6

*ישיבת מליאת הוועדה לתכנון ובנייה.

כאמור בטבלה שלעיל, נמצא כי בשתי ישיבות 2019209, 2019213 היה מניין המשתתפים פחות ממחצית ולפיכך בשתיהן החלה לאחר המתנה של רבע שעה כדון.

- **ממצא :** נמצא כי מנין המשתתפים בוועדה לתכנון ובניה ובוועדת המשנה לתכנון ובניה בשנים 2019-2020 היה בהתאם למוגדר בחוק – תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

חדילת חברות :

סעיף 44א (א) לחוק התכנון והבניה קובע כי : חבר מוסד תכנון שנעדר משלוש ישיבות רצופות של מוסד התכנון או של ישיבות ועדת המשנה של מוסד התכנון, או שנעדר למעלה משלוש מהישיבות בתקופה של שנה אחת, ואיש לא מילא את מקומו, יחדל להיות חבר במוסד התכנון ; תקופת השנה תימנה מיום מינויו של החבר למוסד התכנון.

חדילת חברות - ממצאי הביקורת :

בדיקת נוכחות חברי הוועדה בישיבות ועדת המשנה מעלה את הנתונים הבאים :

שנה	2019	2020	2021
משה קווס	8	1	3
פלורי שטרלינג	4	4	1
אברהם ארנר	6	7	5
דודי אוחנונה	1	1	1
דיאנה גיטיס	3	1	3
דורון אורגיל	1	1	
ישיבות בשנה*	13	12	13

*כולל ישיבות מליאת הוועדה לתכנון ובנייה

✗ ממצא : בניגוד לסעיף 44א (א) לחוק התכנון והבניה, המגדיר חדילת חברות משיעור היעדרויות מסוים מישיבות הוועדה, לא חדלה חברותם של חברים שנעדרו מעל השיעור המותר.
תגובת המבוקר : הממצא מקובל. בישיבה הקרובה יבוצע ריענון בכל הקשרו לסעיף 44א(א) בחוק.

- המלצה : יש להבהיר לחברי הוועדה את שיעור היעדרויות המותר בחוק, ולפעול בהתאם לחוק במקרה של שיעור היעדרויות גבוה מהמותר.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

השתתפות נציגים בישיבות ועדת המשנה לתכנון ובניה :

בסעיף 18 לחוק התכנון והבנייה נקבע כי לישיבות הוועדה המקומית יוזמנו דרך קבע, נציגי המשרדים והגופים הבאים, שתהא להם דעה מיעצת :

- א. נציג שר הפנים.
- ב. נציג השר לאיכות הסביבה.
- ג. נציג שר הבינוי והשיכון.
- ד. נציג שר הבריאות.
- ה. נציג שר המשטרה.
- ו. נציג שר התחבורה.
- ז. נציג מינהל מקרקעי ישראל.
- ח. נציג שיימנה שר הפנים והוא אדריכל או מהנדס הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, או בעל תואר אקדמי בתחום תכנון ערים ואזורים.
- ט. לפי המלצת נציג שר הפנים, יזמין יושב ראש הוועדה את נציגו של שר, שאינו נזכר לעיל, אשר יש לו עניין בדבר הנדון בוועדה, לנציג כאמור תהא דעה מיעצת בלבד.

בתיקון 101 נקבע כי יוזמנו שני נציגי ציבור שימנה שר האוצר, זאת נוסף על נציג ציבור שנדרש היה להזמין עוד לפני התיקון. הביקורת בחנה את הרכב הוועדה ואת נוכחות נציגי המשרדים בישיבות ועדת המשנה.

השתתפות נציגים בישיבות ועדת משנה בשנת 2020 - ממצאי הביקורת :

נעדר	נוכח	פקיד
	11	יו"ר או מ"מ קבוע
	11	מהנדס
11		נציג לשכת התכנון המחוזית
	לא מונה	נציג מתוך פנקס המהנדסים והאדריכלים
	לא מונה	נציג נוסף א' של שר האוצר
11		נציג השר להגנת הסביבה
11		נציג שר הבינוי והשיכון
11		נציג שר הבריאות
11		נציג השר לביטחון פנים
11		נציג שר התחבורה
11		נציג רשות מקרקעי ישראל
11		נציג הרשות הארצית לכבאות והצלה

כעולה מהדוחות השנתיים שמגישה העירייה מידי שנה לאגף בקרת ועדות מקומיות במנהל התכנון ובהם סיכום פעילות שנתית של הוועדה, נמצא כי ישיבות הוועדה מתקיימות ללא נוכחות של נציגי השרים. כן עולה מהם כי לא מונו שני נציגי ציבור.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ✖ ממצא :** בניגוד לסעיף 18 לחוק התכנון והבניה, נמצא כי נציגי משרדי הממשלה ונבחרי הציבור שאמורים להיות ממונים על ידי שר האוצר, ככלל לא השתתפו בישיבות הוועדה בשנת 2020. אף שוועדת המשנה לתכנון ובניה מזמינה את נציגי המשרדים השונים לישיבות מבעוד מועד.
- תגובת המבוקר : נציגי משרדי הממשלה מקבלים דרך קבע סדרי יום. נוכחותם אינה חובה לצורך קיום ישיבה לפי החיקוק. נציגים אלה הם בעלי דעה מייעצת בלבד וסביר שכל אחד מהנציגים בוחן את הסעיפים שבסדר יום ובהתאם מפעיל שיקול דעת האם קיים עניין למשרדו בנושא. הוועדה מקיימת את חובתה החוקית בכך שמזמינה את נציגי הממשלה ומפיצה להם סדר יום לכן הממצא לא מקובל. שיקול הדעת בהשתתפותם של הנציגים הינה נתונה להם ולא לוועדה המקומית.
- התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא או מיתרת את ההמלצה.
- המלצה :** מומלץ להביא את התופעה לידיעת המשרדים הממונים, לשיטת הביקורת יש טעם לפגם בעובדה שנציגי המשרדים לא מוצאים לנכון להגיע לישיבות הוועדה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

סדר יום ישיבות ופרוטוקולים :

קיום ישיבות : סעיף 5 (א) לתקנות התכנון והבניה (תדירות דיוני מוסד תכנון), תשס"ג – 2003 קובע כי " ועדה מקומית תקיים ישיבה מן המניין אחת לחודש לפחות, אך רשאית היא להחליט שלא לקיימה בחודש אחד בשנה ובלבד שמנין ישיבותיה בשנה לא יפחת מ-12".

סדר יום : חוק התכנון והבניה אינו קובע כללים באשר למועדים בהם יש למסור את סדר היום לחברי הוועדה לתכנון ובניה. סעיף 44(א) לחוק התכנון והבניה קובע כי "שאר סדרי העבודה והדיונים של מוסד תכנון, לרבות העבודה והדיון בוועדת משנה שלו, ייקבעו על ידי המוסד עצמו במידה שלא נקבעו בחוק זה או בתקנות לפיו".

קיום ישיבות - ממצאי הביקורת :

על פי בדיקת הביקורת והנתונים המדווחים למשרד הפנים, נמצא כי סך הישיבות בשנים 2018-2021 הנו כדלקמן :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שנה	רשות רישוי	ועדה מקומית	מליאה
2018	12	9	
2019	11	13	1
2020	25	11	
2021	22	11	2

כעולה מהטבלה לעיל, נמצא כי בשנים 2018, 2020 התקיימו ישיבות בסך הנמוך מהקבוע בחוק.

✖ ממצא : בניגוד לסעיף 5(א) לחוק התכנון והבניה, נמצא כי בשנים 2018, 2020 התקיימו פחות מ-12 ישיבות כמוגדר בחוק.
הערת המבקר : בשנת 2020 התקיימו 11 ישיבות בשל מגפת הקורונה (סגרים וכד').

- המלצה : יש לעמוד בהוראות החוק לעניין מספר הישיבות המינימלי של הוועדה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

סדר יום - ממצאי הביקורת :

מסעיף 44 (א) משתמע כי יש לעגן את סדרי העבודה במקרים מעין אלה ובכלל זה, הפצת סדר יום בקרב החברים ונציגי המשרדים, בנוהל כתוב. הביקורת בחנה אם עבודת הוועדה מוסדרת באמצעות נוהלי עבודה במקום בו הוראות החוק אינן קובעות כללים. בכלל זה בחנה הביקורת אם קיימים נהלים פנימיים לעניין מועדי הפקת סדר היום, דרך ומועד משלוח סדר היום לחברי הוועדה והחומר הנלווה אשר יצורף לו.
 נמצא כי מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובניה מעביר במייל עותק מההזמנות הנשלחות לחברי הוועדה גם לנציגי המשרדים ברשימת דיור קבועה. כן נשלחת לנציגים הודעה דרך אתר מבא"ת (מבנה אחיד של תוכניות) - תקין.

✔ ממצא : נמצא כי סדר היום מופץ כמוגדר בסעיף 44(א) לחוק התכנון והבניה – תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עם זאת, נמצא כי לא קיימים נהלים כתובים המסדירים את הליך מסירת סדר היום לחברים ולנציגים.

- **ממצא : בניגוד למשתמע מסעיף 44(א) לחוק התכנון והבניה, לא קיימים נהלים כתובים המסדירים את הליך מסירת סדר היום לחברים ונציגים.**
תגובת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה : אנו פועלים בהתאם לנהלים הכתובים "בחוברת עזר לניהול הוועדה" מטעם מנהל התכנון.
- **המלצה : מומלץ לפעול בהתאם למשתמע מהוראות החוק לעניין בניית נהלים כתובים, ולאשר נהלים כמקובל בעירייה.**
- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.3 רשות רישוי

הרכב ותפקיד רשות רישוי :

רשות רישוי נועדה לזרז את הליכי הרישוי ככל שהתוכניות תואמות ת.ב.ע. קרי, כאשר לא נדרשים הקלות או שימוש חורג.

יושב ראש הוועדה המקומית, או יושב ראש ועדת המשנה של הוועדה המקומית ומהנדס הוועדה המקומית, מהווים את רשות הרישוי המקומית לעניין מתן היתר לפי סעיף 145 לחוק התכנון והבניה. בוועדה מקומית, שהיא מועצת הרשות המקומית, המעסיקה יועץ משפטי שהוא עובד הרשות המקומית - יוזמן גם היועץ המשפטי לשיבת רשות הרישוי, אך לא כחבר.

הרכב ותפקיד רשות רישוי - ממצאי הביקורת :

נמצא כי רשות הרישוי מורכבת מראש העירייה מתוקף תפקידו כיו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה ומהנדסת העירייה. כן משתתף בישיבות על בסיס קבוע, מ"מ מנהל הוועדה המקומית. בדיקה של ישיבות הוועדה בתקופה הנבדקת מעלה כי היועמ"ש אינו נוכח בדיונים אלה.

הערת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובניה : היועמ"ש מקבל זימון לישיבות רשות רישוי על בסיס קבוע.

עיון בפרוטוקולים של הוועדה מעלה כי הוועדה דנה בד"כ בבקשות מקוונות ברישוי מקוצר ובקשות מקוונות ללא הקלות. ברם, נמצא מקרה אחד נדונה בקשה מקוונת עם הקלות :

1. בישיבת רשות רישוי מספר 2020115 מיום 10.9.2020 נדונה בקשה להיתר בדיעבד הכוללת הקלה בקווי בניין ושינוי מיקום חנייה. מדובר בבקשה שבמהותה צריכה לידון בוועדת המשנה.

תגובת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובניה : הנדון הוא בבקשה לפטור את בעל ההיתר מהפקדת ערבות כאמור בסעיף 70(ג) לתקנות התכנון והבניה (רישוי בניה), תשע"ו – 2016 – תקין.

ישיבות רשות רישוי :

סעיף 6 (א) לתקנות התכנון והבניה (תדירות דיוני מוסד תכנון), תשס"ג – 2003 קובע כי "רשות רישוי מקומית תקיים ישיבה מן המניין אחת לחודש לפחות". עם זאת, כאמור בסעיף (ב), "יושב ראש ועדה מקומית רשאי לכנס את רשות הרישוי המקומית לישיבות נוספות, שלא מן המניין, אם ראה כי קיים צורך בכך".

ישיבות רשות רישוי – ממצאי הביקורת :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר ישיבה	סוג הישיבה	תאריך הפצת סדר יום	תאריך הישיבה	תאריך הפצת פרוטוקול ישיבה	הפרש ימים בין מועד הישיבה להפצת פרוטוקול	הפרש ימים בין מועד הישיבה להפצת פרוטוקול
2020001	רשות רישוי	19/01/2020	20/01/2020	29/01/2020	1	9
2020102	רשות רישוי	27/01/2020	28/01/2020	06/02/2020	1	9
2020103	רשות רישוי	05/02/2020	06/02/2020	17/02/2020	1	11
2020104	רשות רישוי	16/02/2020	17/02/2020	04/03/2020	1	16
2020105	רשות רישוי	28/02/2020	01/03/2020	18/03/2020	2	17
2020106	רשות רישוי	16/03/2020	18/03/2020	27/05/2020	2	70
2020107	רשות רישוי	24/05/2020	25/05/2020	11/06/2020	1	17
2020108	רשות רישוי	11/06/2020	14/06/2020	01/07/2020	3	17
2020109	רשות רישוי	29/06/2020	01/07/2020	06/07/2020	2	5
2020110	רשות רישוי	05/07/2020	06/07/2020	12/07/2020	1	6
2020111	רשות רישוי	09/07/2020	12/07/2020	27/07/2020	3	15
2020112	רשות רישוי	26/07/2020	27/07/2020	12/08/2020	1	16
2020113	רשות רישוי	12/08/2020	12/08/2020	02/09/2020	0	21
2020114	רשות רישוי	31/08/2020	01/09/2020	10/09/2020	1	9
2020115	רשות רישוי	10/09/2020	10/09/2020	16/09/2020	0	6
2020116	רשות רישוי	15/09/2020	16/09/2020	18/10/2020	1	32
2020117	רשות רישוי	14/10/2020	15/10/2020	22/10/2020	1	7
2020118	רשות רישוי	21/10/2020	22/10/2020	02/11/2020	1	11
2020119	רשות רישוי	29/10/2020	01/11/2020	12/11/2020	3	11
2020120	רשות רישוי	11/11/2020	12/11/2020	17/11/2020	1	5
2020121	רשות רישוי	16/11/2020	17/11/2020	22/11/2020	1	5
2020122	רשות רישוי	19/11/2020	22/11/2020	01/12/2020	3	9
2020123	רשות רישוי	27/11/2020	29/11/2020	09/12/2020	2	10
2020124	רשות רישוי	08/12/2020	09/12/2020	21/12/2020	1	12
2020125	רשות רישוי	17/12/2020	20/12/2020	04/01/2021	3	15

סך הישיבות אשר קיימה רשות הרישוי בשנת 2020 עומד על 25 ישיבות - תקין.

- ממצא : נמצא כי מספר ישיבות רשות הרישוי בשנים הנבדקות הוא בהתאם

למוגדר בחוק התכנון והבניה – תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.4 עובדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה

מצבת כוח אדם:

הביקורת בחנה את הרכב כוח האדם המועסק בוועדה המקומית בתקופה הנבדקת:

היקף משרה 2020	היקף משרה 2019	תפקיד
100	100	מהנדס ועדה
100	100	מנהל ועדה
100	100	תכנון - בודק תוכניות
50	50	רישוי - בודק היתרים
50	50	מידע - מידען
50	50	רישוי - בודק היתרים
50	50	מידע - מידען
100	100	פיקוח - מפקח
100	100	פיקוח - מפקח
100		פיקוח - מפקח
50		GIS
50		תכנון - בודק תוכניות

כעולה ממצבת כוח האדם לשנת 2020 נמצא כי בשנה זו התווספו שלושה עובדים המאיישים 200 אחוזי משרה בשלוש משרות. האחת, מפקח בשיעור משרה מלאה ולצדה, עובד GIS ובודק תוכניות בשיעור משרה של 50 אחוזים כל אחד. סך המשרות של מידענים ובודקי היתרים מסתכם בשנת 2020 במאתיים אחוזי משרה.

התאמת כוח האדם בתפקידי מידענים ובודקי היתרים לתקינה:

בשנת 2019 קבע מינהל התכנון תקינת כוח אדם למידען ולבודק היתרים בהתאם לסך הבקשות להיתרים וסך הבקשות למידע בשנה. נקבע כי על כל 100 בקשות להיתר בנייה בשנה יהיה תקן לבודק היתרים ואילו באשר לבקשות למידע, על כל 150 בקשות בשנה יהיה מידען בשיעור של משרה מלאה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בנוסף למפתחות התקינה הוגדרו כמה קווים מנחים לתקינה ובכלל זה לאפשר לשלב בין התפקידים של בודקי ההיתרים והמידענים. עוד צוין במסמך לגבי ועדות זעירות וקטנות, קרי ועדות שבמרחב התכנון שלהן מתגוררים עד 35,000 תושבים, כי מומלץ לאחד את תקני המידענים ובודקי ההיתרים בהן, על מנת לאפשר גמישות ניהולית, באופן שבכל אחת מוועדות אלה יהיו לפחות שני עובדים אשר במסגרת תפקידם יעסקו בשני הנושאים.

התאמת כוח האדם בתפקידי מידענים ובודקי היתרים - ממצאי הביקורת:

על פי דיווחי העירייה נמצא כי בשנת 2019 הוגשו 166 בקשות להיתר ועוד 142 בקשות למידע. בשנת 2020 הוגשו 200 בקשות להיתר ועוד 154 בקשות למידע. כאמור לעיל, סך התוכניות לבודק תוכניות שהוגשו בשנת 2020 הינו כפול מהכמות המומלצת על פי מנהל התכנון לבודק תוכניות. נוכח הנתונים בפועל, נדרש ע"פ מנהל התכנון סך של 300 אחוזי משרה בתפקידי מידענים ובודקי היתרים.

הערת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה : הנתונים בפועל קשים אף יותר נוכח השימוש בעובדות אלו גם במתן מידע תכנוני, היטלי השבחה ועוד מטלות שהם מעניינה של הוועדה.

- **ממצא** : בניגוד לתקינת כח האדם שהוגדרה על ידי מנהל התכנון למידען ולבודק היתרים בהתאם לסך הבקשות להיתרים וסך הבקשות למידע בשנה, לפיו על העירייה להעסיק במשרות אלה 300% משרה, התקן העירוני עומד על 200% בלבד.
- **המלצה** : ככל וימצא כי כמות בדיקות ההיתרים ימשיכו לעלות בשנים הקרובות, מומלץ לשקול הוספת תקן לבודק היתרים, בהתאם לתקינה שהוגדרה על ידי מנהל התכנון.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תוכנית הכשרה ופיתוח מקצועי לבודקי היתרים ומידענים:

בדוח מבקר המדינה על הביקורת בשלטון המקומי לשנת 2021 בנושא ייעול הליכי רישוי הבנייה (להן - דוח מבקר המדינה) התריע המבקר כי "הוועדות המקומיות שנבדקו לא הכינו תוכניות הכשרה ופיתוח מקצועי לבודקי ההיתרים ולמידענים". בהמלצתו לוועדות ציין המבקר להכין תוכניות הכשרה ופיתוח מקצועי המתבססות על ניתוח הידע והמיומנויות הנדרשים מהם מתוקף

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תפקידם וצורכי הארגון, תוך פיתוח מנגנוני עידוד ואווירת למידה בתוך הארגון. לדעתו הדבר יתרום לשיפור איכות עבודת בודקי ההיתרים והמידענים ועילותה.

בהמשך לכך, בתנאים המקדימים למינוי מידענים שפרסם משרד הפנים בדצמבר 2019 צוין כי המידען יחויב לסיים בהצלחה קורס מידענים בתוך שנה וחצי מיום מינויו; בתנאים המקדימים לבודקי ההיתרים נקבע כי בקבלה לתפקיד תינתן עדיפות לבוגרי קורס בודקי ההיתרים.

תוכנית הכשרה ופיתוח מקצועי לבודקי ההיתרים ומידענים – ממצאי הביקורת:

נמצא כי לא קיימת תוכנית הכשרה לבודקי ההיתרים והמידענים. עם זאת, עובדות הוועדה עברו הכשרה של בודקי ההיתרים אולם לא עברו הכשרה של מידענים.

✖ ממצא : בניגוד להמלצת מבקר המדינה, בדוח משנת 2021, שהמליץ לוועדות התכנון והבניה המקומיות להכין תוכניות הכשרה ופיתוח מקצועי המתבססות על ניתוח הידע והמיומנויות הנדרשים מהם מתוקף תפקידם וצורכי הארגון, תוך פיתוח מנגנוני עידוד ואווירת למידה בתוך הארגון, אין בעיריית ערד תוכנית הכשרה לתפקידי בודקי ההיתרים ומידענים.

- המלצה : מומלץ להכין תוכנית הכשרה שנתית לבודקי ההיתרים ומידענים המתבססת על תוכניות ההכשרה שמספקים גופים כגון מנהל התכנון ומשרד הפנים.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

השכלת עובדים בתחום הרישוי:

בתנאי הסף למינוי מידענים ובודקי תוכניות כפי שנדרשים ע"י משרד הפנים, נקבע כי ההשכלה הנדרשת מהם הינה תואר אקדמי בהנדסת בניין או באדריכלות, או בעלי תעודת הנדסאי בניין או אדריכלות.

השכלת עובדים בתחום הרישוי – ממצאי הביקורת:

נמצא כי המידענים ובודקת התוכניות הינם מהנדסי בניין העומדים בדרישת הסף לעניין ההשכלה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מענה טלפוני:

השימוש בשירותים המקוונים לקבלת מידע תכנוני והוצאת היתרים התפתח בשנים האחרונות ושיעור ניכר מבין אלה מתבצע באמצעות מערכת רישוי זמין, דבר המקטין את הצורך בהגעת תושבים למשרדי הוועדה. מגפת הקורונה צמצמה אף היא באופן ניכר את הגעת תושבים למשרדי העירייה ולמעשה, בפרקי זמן ארוכים היו משרדי הרשויות המקומיות בכלל והוועדות המקומיות בפרט סגורים ולא ניתן היה להגיע אליהם אלא בהזמנה מראש. לפיכך גדל באופן טבעי השימוש בשירות הטלפוני לצורך בירור סוגיות שונות. בנסיבות אלה מצופה כי המענה הטלפוני הניתן לתושבים יהיה מהיר ויעיל. הביקורת בחנה את איכות המענה הטלפוני באמצעות חיוג לטלפונים של המידענים/בודקי ההיתרים הרשומים באתר הוועדה.

מענה טלפוני – ממצאי הביקורת:

באתר הוועדה המקומית מפורסמים הדרכים ליצירת קשר טלפוני. על פי האתר, ההגעה למשרדי הוועדה הינה בתיאום טלפוני לשעות קבלה המתקיימות בימים א,ג,ה בין השעות 00:30-12:00 וביום א בין השעות 00:30-16:00. בוצעה בדיקה אקראית של חמישה ניסיונות חיוג לשני מספרי טלפון של בודקי תוכניות/מידענים המופיעים באתר, שה"כ עשרה ניסיונות חיוג לשני מספרי טלפון 08-9951715, 08-9951735.

בשישה ניסיונות לא הינה מענה טלפוני. ככל שהטלפון לא היה זמין עברה השיחה למענה קולי. נמצא כי ככל שאין מענה אנושי, ניתן להשאיר אמנם הודעה במזכירה אוטומטית אולם אין אפשרות להשאיר הודעה מובנית במערכת לצורך חזרה אל הפונה המעוניין בכך לטלפון ממנו חייג, או לכל טלפון מקיש לפי הנחיית המערכת. בנוסף לאמור לעיל, נמצא כי הזדהות המשיבים הינה חלקית ובד"כ מציינים את שם המחלקה ללא ציון שם פרטי.

הערות מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה: אנו בעיצומו של תהליך של הסדרת המועדים הקבועים לקבלת קהל פרונטלית וכן מענה טלפוני. מתבצע ניסיון לתאם זאת עם מחלקות שאיתן קיים ממשקי עבודה (גביה כדוגמה).

✖ ממצא : נמצא כי המענה הטלפוני במחלקה אינו מיטבי (למרות הגדרת שעות מענה טלפוני), במדגם הביקורת את המענה במועדים המוגדרים בכ- 60% מהניסיונות לא היה מענה כלל, כמו כן אין אפשרות להשאיר הודעה לצורך חזרה אל הפונה המעוניין בכך, ואילו כאשר יש מענה אין צורת מענה אחידה.

- המלצה : לאור הצורך הקיים במענה טלפוני (הן בגלל מגפת הקורונה והן לאור הדיווח המקוון), מומלץ לשפר את המענה בפועל במסגרת שעות הקבלה הטלפונית, ולאפשר השארת הודעה לצורך חזרה למתקשר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר : הממצא מקובל – אנו נמצאים בעיצומו של תהליך של הסדרת המועדים הקבועים לקבלת קהל פרונטלית וכן למענה טלפוני. במסגרת זו יינתן גם פתרון טכנולוגי להשארה והעברת הודעות לגורמים הרלוונטיים, גם בזמנים ללא מענה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –

בחינת עמידת הוועדה המקומית ביעדי הרפורמה

מבחינת זמני עבודה.

כללי 6.2.1

תיקון 101 לחוק התכנון והבניה (התשכ"ה – 1965) נועד להקל על הליכי התכנון והבנייה, קיצור לוחות זמנים ושיפור איכות הבנייה, זאת באמצעות ביזור סמכויות לוועדות המקומיות, הגברת השקיפות בעבודת הוועדות ופיקוח ובקרה עליהן, יצירת ודאות בהליכי הרישוי ויצירת שלושה מסלולי רישוי – פטור, מקוצר ומלא.

במסגרת תיקון 101 נקבעו שינויים מקיפים בנוגע להליכי רישוי הבנייה - נקבעה מתכונת להגשה מקוונת של בקשות למידע ובקשות להיתרי בנייה במערכת "רישוי זמין". מדובר במערכת אחידה ארצית מקוונת המשמשת את עורכי הבקשות, את רשויות הרישוי וכן גופים נוספים ומלווה אותם בכל שלבי רישוי הבנייה והביצוע של עבודות הבנייה. המערכת מיועדת להסיר מגבלות ובירוקרטיה מיותרת וזאת בין השאר על ידי החלת הליך מקוון ארצי אחיד ושקוף תוך שיפור תהליכי הרישוי והבנייה.

תיקון 101 קצב מועדים לחלק מהשלבים בתהליך - רובם שלבים שבאחריות הוועדה המקומית, רשות הרישוי והגורמים המאשרים. נקבעה חובה לקבל מידע הנדרש להיתר, וחובה להסתייע בשירותים של מכוני בקרה שירכזו במקום אחד את בקורות התכן של הבקשות להיתר.

המערכת החדשה מלווה את כלל שלבי הרישוי והביצוע באופן מקוון, החל מהגשת בקשה לתיק מידע וקבלת מידע, דרך הגשת בקשה להיתר בנייה והנפקת היתר בנייה וכלה בניהול ובקרה על שלבי הביצוע - בקשה לאישור תחילת העבודה, בקרת על הביצוע בפועל ובקשה וקבלת תעודת גמר.

מטרת ביקורת זו היא לבחון עמידת הוועדה בלוחות הזמנים השונים שהוגדרו ברפורמה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.2 הוועדה המקומית לתכנון ובניה

אישור פרוטוקול ישיבה:

חוק התכנון והבניה מסדיר את לוחות הזמנים לאישור פרוטוקולים של ועדת המשנה והוא קובע כאמור בסעיף 48(ג)(2) כדלקמן: "פרוטוקול ישיבה יועבר לחברי מוסד התכנון, בוועדה מקומית – גם לנציגים בעלי הדעה המיעוט, זמן סביר לפני הישיבה שבה יאושר הפרוטוקול, ובכל מקרה, לא יאוחר משלושים ימים ממועד הישיבה...".

אישור פרוטוקול ישיבה – ממצאי הביקורת:

הביקורת בחנה את מועדי מסירת סדר היום והפצת פרוטוקולי הישיבות לאישור חברי הוועדה:

מס' ישיבה	סוג ועדה	תאריך הפצת סדר היום	תאריך הישיבה	תאריך הפצת פרוטוקול ישיבה	ימים בין מועד הישיבה להפצת פרוטוקול	ימים בין מועד הישיבה להפצת פרוטוקול
2019201	ועדת משנה	20/01/2019	20/01/2019	לא פורסם מועד	0	
2019202	ועדת משנה	21/02/2019	28/02/2019	31/03/2019	7	31
2019203	ועדת משנה	24/03/2019	31/03/2019	18/06/2019	7	79
2019204	ועדת משנה	01/05/2019	30/04/2019	18/06/2019		49
2019206	ועדת משנה	23/05/2019	26/05/2019	16/06/2019	3	
2019207	ועדת משנה	06/06/2019	16/06/2019	07/08/2019	10	21
2019208	ועדת משנה	14/07/2019	21/07/2019	25/08/2019	7	52
2019209	ועדת משנה	18/08/2019	25/08/2019	26/09/2019	7	35
2019210	ועדת משנה	19/09/2019	26/09/2019	07/10/2019	7	32
2019211	ועדת משנה	11/11/2019	18/11/2019	09/12/2019	7	11
2019212	ועדת משנה	27/11/2019	04/12/2019	15/12/2019	7	21
2019213	ועדת משנה	15/12/2019	22/12/2019	10/01/2020	7	11
2020001	ועדת משנה	19/01/2020	26/01/2020	16/02/2020	7	19
2020002	ועדת משנה	16/02/2020	23/02/2020	18/03/2020	7	21
2020003	ועדת משנה	23/03/2020	30/03/2020	22/04/2020	7	24
2020004	ועדת משנה	22/04/2020	30/04/2020	17/05/2020	8	23
2020005	ועדת משנה	24/05/2020	31/05/2020	22/06/2020	7	17
2020006	ועדת משנה	22/06/2020	29/06/2020	19/07/2020	7	22
2020007	ועדת משנה	19/07/2020	26/07/2020	15/09/2020	7	20
2020008	ועדת משנה	23/09/2020	30/09/2020	18/10/2020	7	51
2020009	ועדת משנה	21/10/2020	28/10/2020	22/11/2020	7	18
2020010	ועדת משנה	22/11/2020	29/11/2020	20/12/2020	7	25
2020011	ועדת משנה	20/12/2020	27/12/2020	17/01/2021	7	21

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נמצא כי הוועדה לתכנון ובנייה מפרסמת עוד לפי מועד הישיבה המתוכנן, את סדר היום בישיבת ועדת המשנה ואת תוכן ההחלטה שהיא מבקשת לקבל בעניינו של המבקש. כן מפרסמת הוועדה את פרוטוקול הישיבה המשקף את מהלכה וכן את קובץ ההחלטות - **תקין**.

- **ממצא :** נמצא כי הפרוטוקולים של ישיבות הוועדה מפורסמים, וכי הפרוטוקולים משקפים את מהלך הישיבה וההחלטות שהתקבלו – **תקין**.

נמצא כי מעת לעת אין הקפדה על הפצת פרוטוקול ועדת המשנה תוך פרק זמן שאינו עולה על שלושים יום. בשנת 2019 היו שישה מקרים בהם הפרוטוקול נמסר באיחור ניכר של עד כחודשיים. עם זאת, בשנת 2020 נרשם מקרה אחד בלבד שבו הפרוטוקול נמסר לאחר פרק זמן העולה על שלושים ימים ממועד הישיבה.

בדיקת הביקורת מעלה כי סדר היום נמסר בד"כ במועדים סבירים של כשבוע ימים לפני מועד הישיבה. נמצא מקרה אחד בלבד בו נמסר סדר היום שלושה ימים לפני מועד הישיבה.

- **ממצא :** נמצא כי בניגוד למוגדר מעת לעת אין הקפדה על הפצת פרוטוקול ועדת המשנה תוך פרק זמן שאינו עולה על שלושים יום. בשנת 2019 היו שישה מקרים בהם הפרוטוקול נמסר באיחור ניכר של עד כחודשיים. עם זאת, בשנת 2020 נרשם מקרה אחד בלבד שבו הפרוטוקול נמסר לאחר פרק זמן העולה על שלושים ימים ממועד הישיבה.

תגובת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה : הוועדה עומדת בהוראות החוק בעניין זה. מסמך/פרוטוקול החלטות מופץ בדרך קבע עד 3 ימים לאחר קיום הישיבה. פרוטוקול מאושר מופץ מייד לאחר אישורו בישיבה הבאה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הנתונים המוצגים בטבלה מעלה נמסרו לביקורת מהמבוקר, בהתאם לטבלאות אלה הממצא תקף, לא הומצאו נתונים לאימות טענת המבוקר.

- **המלצה :** יש להקפיד על הפצת הפרוטוקולים של ישיבות ועדת המשנה לתכנון ובניה לא יאחר משלושים יום מתאריך ישיבת הוועדה.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כללי רישום פרוטוקול והקלטה :

סעיף 48 לחוק התכנון ובניה קובע כדלקמן :

(א) בכל ישיבה של מוסד תכנון יירשם ויוקלט פרוטוקול, ואולם חובת הקלטה לא תחול על ישיבות של רשות רישוי ; יושב ראש מוסד התכנון יהיה אחראי לניהולם התקין של הפרוטוקול וההקלטה ורשאי הוא, מטעמים שיירשמו בפרוטוקול, להפסיק את הקלטת הישיבה לצורך התייעצות.

(ב) הפרוטוקול ישקף נאמנה את פרטי הדיון ויצוינו בו, בין השאר –

(1) מועד הישיבה ומקום קיומה ;

(2) סדר היום ושינויים שנערכו בו ;

(3) שמות חברי מוסד התכנון הנוכחים בישיבה ותפקידיהם, ובוועדה מקומית – גם שמות הנציגים בעלי הדעה המיעוט, בציון אלה שנכחו בפתיחת הישיבה, וכן שמות החברים והנציגים כאמור שנעדרו מהישיבה ותפקידיהם ;

(4) קיומו של מניין חוקי לפי סעיף 42 ;

(5) שמות מוזמנים שאינם חברי מוסד התכנון ואינם הנציגים בעלי הדעה המיעוט שנכחו בישיבה ותפקידיהם ;

(6) מהלך הדיון, לרבות עמדות הנציגים בעלי הדעה המיעוט בוועדה מקומית, הפסקות בהקלטת הישיבה לצורך התייעצות והטעמים להפסקות ;

(7) החלטות שקיבל מוסד התכנון בישיבה ותוצאות הצבעות שהתקיימו, וכן פירוט המשתתפים בכל הצבעה, ואם דרשו זאת לפחות שליש מחברי מוסד התכנון – אופן הצבעתו של כל אחד ממשתתפי ההצבעה ;

(8) הודעות שחובה למסרן למוסד התכנון לפי חוק זה.

(ג) (1) פרוטוקול ישיבה יובא לאישור מוסד התכנון כסעיף ראשון בסדר היום של הישיבה הראשונה הבאה שמקיים מוסד התכנון ; לא היה סיפק בידי יושב ראש מוסד התכנון להכין פרוטוקול ולהביאו לאישור כאמור, יובא הפרוטוקול לאישור מוסד התכנון בישיבה הראשונה לאחר המועד שבו הועבר לחברי מוסד התכנון כאמור בפסקה (2).

כללי רישום פרוטוקול והקלטה - ממצאי הביקורת :

נמצא כי הוועדה מקפידה על קיומו של פרוטוקול המשקף את מהלך הדיון. ישיבות ועדת המשנה מוקלטות כנדרש.

בפרוטוקול הישיבה נרשמים שמות חברי הוועדה הנוכחים בה. כן נרשמים בנפרד, חברי הוועדה אשר נעדרו מהישיבה. רשימת נציגי המשרדים השונים מופיעה אף היא בפרוטוקול אולם לא מצוין אם הגיעו לישיבה אם לאו. כך למשל, לא ניתן לדעת מהפרוטוקולים כי בשנים 2019-2020 כמעט שלא הייתה נוכחות של נציגי השרים אלא במקרים ספורים בלבד.

מועד ישיבה ומיקומה : נמצא כי פרוטוקול הישיבה משקף כהלכה את מועד הישיבה אולם אינו מצוין היכן התקיימה הישיבה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אישור פרוטוקול ישיבה קודמת: נמצא כי בכל פתח ישיבה מאשרת הוועדה את פרוטוקול הישיבה הקדמת. נמצא מקרה חריג אחד ולפיו, ביום 30.5.2021 התקיימה ישיבה 2021206 בזום. בישיבה זו לא אישרה הוועדה את פרוטוקול הישיבה הקודמת 2021205 מיום 12.5.2021 כנדרש ממנה אלא רק בישיבה 2021207 ביום 27.6.2021.

הערת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה: בשל סמיכות הישיבות, הפרוטוקול עוד לא היה מוכן לאישור לכן אושר בישיבה שלאחר מכן.

- **ממצא :** ככלל נמצא כי הוועדה ממלאת אחר הדרישות של סעיף 48 לחוק התכנון ובנייה לעניין כללי רישום פרוטוקול והקלטה – תקין.

פרסום באתר האינטרנט :

פרסום סדר יום ופרוטוקול ישיבה:
סעיף 44 (ד) לחוק קובע כי " סדר היום יפורסם באתר האינטרנט של מוסד התכנון זמן סביר לפני הדיון.

פרסום סדר יום ופרוטוקול ישיבה - ממצאי הביקורת:
נמצא כי העירייה מפרסמת את סדר היום של ישיבות הוועדה המקומית ורשות רישוי. לצד אלה מפרסמת העירייה גם את הפרוטוקולים של הוועדה המקומית ורשות הרישוי.

נמצא כי כל הפרוטוקולים של ישיבות הוועדה מקומית וועדות המשנה מפורסמים באתר העירייה. עם זאת, נמצא כי שלושה פרוטוקולים משנת 2019 של הוועדה המקומית אינם מוגשים והם מופיעים כקובץ סרוק.

כן נמצא כי שישה פרוטוקולים של ועדת המשנה משנת 2019 אינם מוגשים והם מופיעים באתר האינטרנט העירוני כדפים סרוקים.

הערת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה: החל מיום כניסתי לתפקיד אנו מקפידים על הנגשת הפרוטוקולים המפורסמים באתר העירייה.

- **ממצא :** ככלל נמצא כי הוועדה ממלאת אחר הדרישות של חוק התכנון ובנייה לעניין פרסום סדר יום ופרוטוקולים של הישיבות – תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תאריך הפצת החלטות ועדת משנה לתכנון ובניה :

סעיף 48ה (ב) קובע כדלקמן: "החלטה שקיבל מוסד תכנון תפורסם באתר האינטרנט של מוסד התכנון, בתוך שלושה ימים ממועד קבלתה".

תאריך הפצת החלטות ועדת משנה – ממצאי הביקורת :

הביקורת בחנה את מועדי הפצת ההחלטות בהתייחס למועד קבלתן בוועדת המשנה :

מספר ישיבה	סוג הישיבה	תאריך הישיבה	תאריך הפצת החלטות	הפרש ימים בין מועד הישיבה להפצת החלטות
2019201	ועדת משנה	20/01/2019	21/02/2019	32
2019202	ועדת משנה	28/02/2019	06/03/2019	6
2019203	ועדת משנה	31/03/2019	18/04/2019	18
2019204	ועדת משנה	30/04/2019	30/04/2019	0
2019206	ועדת משנה	26/05/2019	27/06/2019	32
2019207	ועדת משנה	16/06/2019	18/06/2019	2
2019208	ועדת משנה	21/07/2019	07/08/2019	17
2019209	ועדת משנה	25/08/2019	03/09/2019	9
2019210	ועדת משנה	26/09/2019	26/09/2019	0
2019211	ועדת משנה	18/11/2019	20/11/2019	2
2019212	ועדת משנה	04/12/2019	08/12/2019	3
2019213	ועדת משנה	22/12/2019	29/12/2019	7
2020001	ועדת משנה	26/01/2020	27/01/2020	1
2020002	ועדת משנה	23/02/2020	24/02/2020	1
2020003	ועדת משנה	30/03/2020	02/04/2020	3
2020004	ועדת משנה	30/04/2020	03/05/2020	3
2020005	ועדת משנה	31/05/2020	03/06/2020	3
2020006	ועדת משנה	29/06/2020	02/07/2020	3
2020007	ועדת משנה	26/07/2020	27/07/2020	1
2020008	ועדת משנה	30/09/2020	02/10/2020	2
2020009	ועדת משנה	28/10/2020	29/10/2020	1
2020010	ועדת משנה	29/11/2020	02/12/2020	3
2020011	ועדת משנה	27/12/2020	30/12/2020	3

כעולה מהטבלה, הוועדה מקפידה ככלל על הפצת ההחלטות במועד כנדרש – ככלל תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.3 רשות רישוי

רשות רישוי, פרסום סדר יום:

הוראות סעיף 44 (ד) לחוק קובע לעניין פרסום סדר היום באינטרנט חלות גם על רשות הרישוי. כך גם הוראות סעיף 48 (ב) לעניין פרסום פרוטוקול הישיבה של רשות הרישוי שלפיהן יש לפרסם את החלטות הוועדה תוך שלושה ימים ממועד קבלת ההחלטה. הביקורת בחנה את הישיבות אשר התקיימו במהלך שנת 2020.

פרסום סדר יום – ממצאי הביקורת:

נמצא כי הוועדה המקומית מפרסמת באתר האינטרנט את סדר היום בישיבת רשות הרישוי וזאת עוד לפי מועד הישיבה המתוכנן. כן מפרסמת את תוכן ההחלטה שהיא מבקשת לקבל בעניינו של המבקש - תקין.

ממצא : נמצא כי הוועדה המקומית מפרסמת באתר האינטרנט את סדר היום בישיבת רשות הרישוי וזאת עוד לפי מועד הישיבה המתוכנן. כן מפרסמת את תוכן ההחלטה שהיא מבקשת לקבל בעניינו של המבקש - תקין.

הביקורת בחנה את מועד הפצת החלטות של רשות רישוי אשר התקבלו במהלך שנת 2020 :

מספר ישיבה	סוג הישיבה	תאריך הישיבה	תאריך הפצת החלטות	הפרש ימים בין מועד הישיבה להפצת פרוטוקול
2020001	רשות רישוי	20/01/2020	21/01/2020	1
2020102	רשות רישוי	28/01/2020	29/01/2020	1
2020103	רשות רישוי	06/02/2020	06/02/2020	0
2020104	רשות רישוי	17/02/2020	17/02/2020	0
2020105	רשות רישוי	01/03/2020	03/03/2020	2
2020106	רשות רישוי	18/03/2020	18/03/2020	0
2020107	רשות רישוי	25/05/2020	27/05/2020	2
2020108	רשות רישוי	14/06/2020	14/06/2020	0
2020109	רשות רישוי	01/07/2020	05/07/2020	4
2020110	רשות רישוי	06/07/2020	06/07/2020	0
2020111	רשות רישוי	12/07/2020	12/07/2020	0
2020112	רשות רישוי	27/07/2020	28/07/2020	1
2020113	רשות רישוי	12/08/2020	13/08/2020	1
2020114	רשות רישוי	01/09/2020	02/09/2020	1
2020115	רשות רישוי	10/09/2020	13/09/2020	3

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1	17/09/2020	16/09/2020	רשות רישוי	2020116
3	18/10/2020	15/10/2020	רשות רישוי	2020117
3	25/10/2020	22/10/2020	רשות רישוי	2020118
1	02/11/2020	01/11/2020	רשות רישוי	2020119
3	15/11/2020	12/11/2020	רשות רישוי	2020120
0	17/11/2020	17/11/2020	רשות רישוי	2020121
0	22/11/2020	22/11/2020	רשות רישוי	2020122
2	01/12/2020	29/11/2020	רשות רישוי	2020123
0	09/12/2020	09/12/2020	רשות רישוי	2020124
1	21/12/2020	20/12/2020	רשות רישוי	2020125

כעולה מהטבלה שלעיל, פרסום החלטות הוועדה מתבצע במועדים שנקבעו, כדין – תקין.

ממצא : פרסום החלטות רשות הרישוי מתבצע במועדים שנקבעו, כדין – תקין.

6.2.4 מסלול רישוי

הליכי הרישוי נחלקים לשני הליכים עיקריים :

1. קבלת מידע הנדרש להיתר והגשת הבקשה להיתר.
2. ההכרעה לגבי הבקשה.

בלוח ובתרשימים שלהלן מפורטים ההליכים ושלביהם העיקריים.

החוק קובע מועדים להשלמתם של חלק מהשלבים - הסמכות לדון בבקשות להיתר בנייה היא של רשות הרישוי המקומית או של הוועדה המקומית (כאשר הבקשות להיתר כוללות הקלות או שימוש חורג).

המסלול המלא הרגיל : בסעיף 145 (ב1) לחוק התכנון והבנייה נקבע כי "רשות הרישוי המקומית תבדוק את התאמת הבקשה לתכניות ולהנחיות המרחביות ותיתן את החלטתה בעניין בתוך 45 ימי עבודה ממועד קליטת הבקשה..."

המסלול המקוצר : במסלול המקוצר צריכות הבקשות להיכנס לדיון בפרק זמן שאינו עולה על 25 ימים.

מסלול ההקלות : במסלול רישוי עם הקלות ופרסום צריכות הבקשות להיכנס לדיון בפרק זמן של לא יאוחר מתשעים ימים מיום שנמצא כי המבקש עומד בתנאים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

להלן תרשים זרימה של השלבים העיקריים בהליך טיפול בבקשות להיתר בנייה והזמנים שנקצבו להם, במסלול הרגיל ובמסלול ההקלות (בימי עבודה) ממנו ניתן לראות כי קליטת הבקשה להיתר מותנית בעמידתה בתנאי הסף אשר רק לאחריהם ניתן להמשיך בהליך הרישוי.

לוח זמנים להשלמת השלב		גורם אחראי			השלב
ימי עבודה		גורמים מאשרים	הוועדה או רשות הרישוי	מגיש הבקשה ועורכיה	
					
הגשת בקשה להיתר					
				✓	הגשת בקשה
10 ימים	מהגשת הבקשה		✓		בדיקת תנאי סף
	לא נקבע			✓	תיקון הבקשה* וקליטתה
קליטה ובקרה מרחבית					
			✓		בקרה מרחבית
45 או 90 ימים	מקליטת הבקשה			✓	תיקון הבקשה ותאום עם גורמים מאשרים*
			✓		דיון והכרעה
בקרת תכן בוועדה					
	לא נקבע			✓	הגשת בקשה לבקרה
30 ימים	ממועד הגשת הבקשה	✓			בדיקת הבקשה על ידי גורמים מאשרים
	לא נקבע			✓	תיקון הבקשה*
30 ימים	מתיקון הבקשה		✓		אישור סופי בקרת תכן
הנפקת היתר בנייה					
10 ימים	שאינו מתנה את התקדמות התהליך		✓		הפקת דרישת תשלום אגרות
	לא נקבע			✓	תשלום והעמדת ערבויות
15 ימים	מאישור בקרת התכן ובכפוף למילוי דרישות החוק		✓		הנפקת היתר הבנייה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בקרה מרחבית: מטרת בקרה זו היא לבחון האם הבנייה או השימוש המוצעים עומדים בהוראות החוק, התוכניות וההנחיות המרחביות החלות על הקרקע או הבניין הנדונים. על רשות הרישוי לבדוק את הבקשה ולהחליט אם לאשרה או לדחותה בתוך 45 ימי עבודה ממועד קליטתה. אם אישור הבקשה להיתר מותנה, על פי חוק או תוכנית, בהחלטה מקדמית של הוועדה המקומית או של מוסד תכנון אחר, יחל מניין 45 ימי העבודה ממועד ההחלטה המקדמית או ממועד הגשת הבקשה המתוקנת על פי השינויים והתנאים שנקבעו בהחלטה. נוכח העדר אמות מידה להשלמת הליך מתן ההיתר, אשר בחלקו תלוי במבקש הנדרש להמציא מסמכים שונים או אף לשלם את האגרות כדין, לא בחנה הביקורת את משך הזמן החל ממועד ההחלטה עד למועד הנפקת ההיתר¹.

מסלול ברישוי ללא הקלות ופרסום: הביקורת בחנה את לוחות הזמנים לדיון בקרב חמישים ושניים תיקים אשר היו במסלול רישוי ללא הקלות ופרסום. בקשות העוברות במסלול זה צריכות להיכנס לדיון ברשות רישוי בפרק זמן של לא יאוחר מארבעים וחמישה ימים מיום שנמצא כי המבקש עומד בתנאים. ממצאי הביקורת מעלים כי בשישה עשר מקרים חרג מועד מתן ההיתר מסך הימים דלעיל.

מסלול ברישוי ללא הקלות ופרסום – ממצאי הביקורת:

מספר בקשה במערכת ניהול ועדה	מספר היתר	מספר ברישוי זמין	תאריך החלטה	תאריך עמידה בתנאים מוקדמים	הפרש בין מועד עמידה בתנאים מוקדמים למועד ישיבה
20200169\1	20200169	2621171741-3	09/12/2020	22/06/2020	170
20190689\1	20190689	9098121511-1	10/09/2020	20/04/2020	143
20200166\1	20200166	1658832643-1	15/10/2020	04/06/2020	133
20180231\6	20180231	4797673309-6	31/03/2019	02/12/2018	119
20180232\1	20180232	7517984895-5	31/03/2019	02/12/2018	119
20180394\2	20180394	6260707516-1	25/08/2019	29/04/2019	118
20200191\1	20200191	771298657-1	01/11/2020	03/08/2020	90
20190264\1	20190264	3527843401-1	28/10/2019	04/08/2019	85
20200446\1	20200446	3169616835-1	20/12/2020	29/09/2020	82
20180196\1	20180196	5720238869-1	24/01/2019	13/11/2018	72
20180285\4	20180285	49095481-4	25/02/2019	17/12/2018	70
20200046\1	20200046	2340300924-1	01/07/2020	28/04/2020	64

¹ בחוק התכנון והבנייה לא נקבע פרק זמן מחייב להשלמת כל הליך הטיפול בבקשות להיתר בנייה. עם זאת, נקבעו בו, כפי שצוין לעיל, פרקי זמן להשלמת חלק משלבי ההליך, ולרוב מדובר בשלבים שבאחריות רשות הרישוי והוועדה המקומית. הזמן המצטבר להשלמת ההליך, אם לא נדרשים תיקונים לבקשה ואם מגיש הבקשה פועל בשלבים שבאחריותו ללא דיחוי, הוא 55 ימי עבודה לבקשות במסלול המקוצר; 130 ימי עבודה לבקשות במסלול המלא הרגיל (ללא הקלות או שימושים חורגים) ו-175 ימי עבודה לבקשות הכוללות הקלות ושימושים חורגים. מאחר שעל פי רוב נדרשים מגישי הבקשות לתקן אותן, ומאחר שלגבי חלק מהשלבים לא הוקצב פרק זמן מחייב להשלמת התיקונים, הרי שכאמור אין לפי החוק פרק זמן מחייב להשלמת כל ההליך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

53	06/10/2019	28/11/2019	7477466206-1	20190397	20190397\1
53	06/10/2019	28/11/2019	8971892453-1	20190398	20190398\1
52	10/09/2020	01/11/2020	3211021385-1	20200087	20200087\1
48	09/06/2020	27/07/2020	3765190001-1	20200234	20200234\1

ממצא : בניגוד למוגדר בחוק, נמצאו מספר מקרים בהם הדיון בבקשות המועברות בהליך ללא הקלה ופרסום מתאריך הגשתן, עלו על 45 ימים.

תגובת המבוקר : הוועדה מקפידה על עמידה בזמנים במתן החלטותיה לרבות עמידה בלוחות הזמנים כפי שמופיעים במערכת המקוונת כך שהבקשות לא נסגרות ללא החלטה. ישנם מקרים שבמועדים הקבועים בתקנות הבקשה עדיין אינה עומדת בתנאי הבדיקה המרחבית והיא נדחית אוטומטית במקוונת. בעבר, לא הקפידו לדון בבקשות כאלו ולדחותן כנדרש, בדרך של החלטת וועדה ולכן התהליכים לא מעודכנים כראוי והדוחות לא משקפים זאת. היום, אני מקפיד להעלות לדיון בקשות שגורלן להידחות ובכך לפתוח אירוע של החלטה נוסף.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

המלצה : יש להקפיד על עמידה בלוחות הזמנים שהוגדרו בחוק לעניין מועד הדיון בבקשות המועברות בהליך ללא הקלה ופרסום.

הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

מסלול ברישוי מקוצר : בקשות העוברות במסלול רישוי מקוצר צריכות להיכנס לדיון ברשות רישוי בפרק זמן של לא יאוחר מעשרים וחמישה ימים מיום שנמצא כי המבקש עומד בתנאים. הביקורת בחנה את מועדים אלה בקרב חמש מתוך שמונה בקשות שהוגשו בתקופה הנבדקת ואשר לגביהן קיים מידע על מועד העמידה בתנאים מוקדמים :

מסלול ברישוי מקוצר – ממצאי הביקורת :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר בקשה במערכת ניהול ועדה	מספר היתר	מספר ברישוי זמין	תאריך החלטה	תאריך עמידה בתנאים מוקדמים	הפרש בין מועד עמידה בתנאים מוקדמים למועד ישיבה
20190727\1	20190727	6890673750-1	14/06/2020	04/03/2020	102
20190677\1	20190677	7190286061-1	20/01/2020	15/12/2019	36
20190280\1	20190280	6362121874-1	23/06/2019	11/06/2019	12
20190112\1	20190112	7599933764-1	27/03/2019	18/03/2019	9
20190668\1	20190668	3684639989-1	28/01/2020	20/01/2020	8

בשני מקרים חרג הזמן מהזמן המקסימלי שנקבע לאישור בקשה בהליך מקוצר. הערת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה: בקשה 20190727 נמצאה לא תקינה ומהסיבה הזאת נסגרה במערכת המקוונת והוחזרה לאחר מכן. במערכת הפנימית היא ממשיכה עם אותו מספר לכן, גם אם היו דחיות אוטומטיות במקוונת (כי היא הייתה בצד של המתכנן) בדוחות שלנו לא נראה זאת.

✖ - **ממצא :** בניגוד למוגדר בחוק, נמצא מקרה אחד (מתוך 8 מקרים בתקופה הנבדקת) בו מועד הדיון בבקשות המועברות בהליך רישוי מקוצר מהגשת הבקשה, עלה על 25 ימים. תגובת המבוקר : למרות שהוועדה משתדלת (ולרוב מצליחה) לעמוד במועדים הקבועים בתקנות, ברישוי מקוצר אין משמעות לחוסר מענה מאחר שחוסר מענה = הבקשה עמדה בתנאי הבדיקה המרחבית והיא מתקדמת לשלב הבא. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

- **המלצה :** יש להקפיד על עמידה בלוחות הזמנים שהוגדרו בחוק לעניין מועד דיון בבקשות המועברות בהליך רישוי מקוצר.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בקשות במסלול רישוי עם הקלות ופרסום: בקשות העוברות במסלול רישוי עם הקלות ופרסום צריכות להיכנס לדיון בפרק זמן של לא יאוחר מתשעים ימים מיום שנמצא כי המבקש עומד בתנאים. הביקורת בחנה את מועדים אלה בקרב ארבעים ואחת בקשות שהוגשו בתקופה הנבדקת: בקשות במסלול רישוי עם הקלות ופרסום – ממצאי הביקורת:

מספר בקשה במערכת ניהול ועדה	מספר היתר	מספר ברישוי זמין	תאריך החלטה	תאריך עמידה בתנאים מוקדמים	הפרש בין מועד עמידה בתנאים מוקדמים למועד ישיבה
20180020\1	20180020	6290213343-1	16/12/2018	12/04/2018	248
20190664\1	20190664	8291391467-2	10/09/2020	21/04/2020	142
20180030\3	20180030	4089659554-3	26/01/2020	08/09/2019	140
20170556\6	20170556	8224277562-6	22/12/2019	07/08/2019	137
20190041\1	20190041	537294583-1	26/01/2020	25/09/2019	123
20180017\1	20180017	3061327463-1	24/05/2018	06/02/2018	107
20180031\1	20180031	709520895-1	24/05/2018	06/02/2018	107
20180029\1	20180029	8328003123-1	24/05/2018	07/02/2018	106
20170551\4	20170551	9145760198-4	22/12/2019	08/09/2019	105
20190001\2	20190001	784151948-2	25/08/2019	13/05/2019	104

נמצאו 10 מקרים בהם נדונו בקשות בפרק הזמן העולה על זה הקבוע באשר לבקשות עם הקלה ופרסום.

הערת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה: יש קושי להתייחס לבקשות ישנות. יחד עם זאת, אקח כדוגמה את הבקשה שמספרה 20190664. במקרה זה הבקשה עברה פעמיים ישיבות מאחר שבפעם הראשונה דנו בבקשה ובשנייה רק הערבות. לא ניתן לראות זאת בדוח. בכל מקרה אנחנו מקפידים לעמוד בלוחות הזמנים כפי שמופיעים במערכת המקוונת כך שהבקשות לא נסגרות ללא החלטה. ישנם מקרים שבמועדים הקבועים בתקנות הבקשה עדיין אינה עומדת בתנאי הבדיקה המרחבית והיא נדחית אוטומטית במקוונת. בעבר, לא הקפידו לדון בבקשות כאלו ולדחותן כנדרש, בדרך של החלטת וועדה ולכן התהליכים לא מעודכנים כראוי והדוחות לא משקפים זאת. היום, אני מקפיד להעלות לדיון בקשות שגורלן להידחות ובכך לפתוח אירוע של החלטה נוסף.

הערת הביקורת: הביקורת מקבלת את תגובת מ"מ מנהל הוועדה וסבורה כי הכלים שמציע לפתיחת אירוע נפרד לכל בקשה הינו ראוי, עשוי לתת מעקב ראוי אחר הבקשות ויחד עם זאת לשקף תמונת מצב אמיתית יותר בכל הנוגע ללוחות הזמנים.

- המלצה: על מנת לשמר מעקב ראוי אחר בקשות אשר חלף המועד הקובע לדיון בהם, מומלץ להמשיך במתווה עבודה לפיו נפתח אירוע לכל בקשה, אף אם ובעיקר כשידוע שהיא עלולה להידחות. רישום בדרך זו ישקף נאמנה את פעילות הוועדה בנוגע לעמידה בלוחות הזמנים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מועדי הפקת היתר:

מספר הימים החל מהמועד בו יש להפיק למבקש דרישת תשלום ועד למועד בו יש להעניק לו את ההיתר, עומד על 25 ימים. פרק זמן זה כולל לא יותר מעשרה ימים להפקת דרישת תשלום ולא יותר מחמישה עשר ימים מאישור בקרת התוכן ועד להפקת היתר למבקש. הביקורת בחנה את מועד הפקת ההיתרים לבקשות ללא הקלות וללא שימוש חורג, אשר נדונו בשנים 2019-2020.

מועדי הפקת היתר – ממצאי הביקורת:

ממצאי הביקורת מעלים כי מבין 46 בקשות שנבדקו, 37 היתרים ניתנו לאחר יותר מחמישה עשר ימים מהיום בו החליטה הוועדה לאשר מתן היתר.

מס' ימים ממועד ההחלטה ועד להפקת ההיתר	תאריך החלטת ועדה	תאריך הפקת היתר	מס' בקשה ברישוי זמין
580	24/01/2019	26/08/2020	916968269-1
499	22/12/2019	04/05/2021	5787699110-1
402	25/08/2019	30/09/2020	6260707516-1
333	28/11/2019	26/10/2020	2362574449-1
318	28/11/2019	11/10/2020	7477466206-1
307	28/11/2019	30/09/2020	8971892453-1
262	01/03/2020	18/11/2020	8868997515-1
261	28/01/2020	15/10/2020	4555241966-1
233	27/07/2020	17/03/2021	4334059936-3
210	22/12/2019	19/07/2020	9522011944-1
205	12/07/2020	02/02/2021	6360567464-2
202	22/10/2020	12/05/2021	1299183497-5
196	12/07/2020	24/01/2021	2769543157-3
166	22/10/2020	06/04/2021	263231701-4
141	02/02/2021	23/06/2021	3235292555-1
139	02/02/2021	21/06/2021	10000051285-1
124	16/09/2020	18/01/2021	2386120944-1
123	23/06/2019	24/10/2019	6362121874-1
119	01/07/2020	28/10/2020	2340300924-1
113	27/07/2020	17/11/2020	3765190001-1
110	17/11/2020	07/03/2021	1058417019-1
109	03/01/2021	22/04/2021	9158208768-1
103	15/10/2020	26/01/2021	1844123624-1
101	23/06/2019	02/10/2019	7366646272-1
95	20/12/2020	25/03/2021	1248031930-4
92	23/06/2019	23/09/2019	580726947-1
82	09/12/2020	01/03/2021	7563435026-1

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מס' ימים ממועד ההחלטה ועד להפקת ההיתר	תאריך החלטת ועדה	תאריך הפקת היתר	מס' בקשה ברישוי זמין
79	27/07/2020	14/10/2020	198209784-1
78	02/02/2021	21/04/2021	8746925132-2
72	25/08/2019	05/11/2019	429645681-1
72	25/08/2019	05/11/2019	1337636824-1
66	27/07/2020	01/10/2020	7060131734-1
59	10/09/2020	08/11/2020	8823066650-1
59	10/01/2021	10/03/2021	105836743-1
57	14/06/2020	10/08/2020	6890673750-1
57	20/12/2020	15/02/2021	9146954727
54	10/09/2020	03/11/2020	9098121511-1

הערת מ"מ מנהל הוועדה המקומית לתכנון ובנייה : לעתים קיים פער בין מועד התשלום של המבקש ועד למועד בו הוא מזין את הקבלה במערכת המקוונת.

- **ממצא :** בניגוד למוגדר בחוק, נמצא כי מבין 46 בקשות שנבדקו, 37 היתרים ניתנו לאחר יותר מחמישה עשר ימים מהיום בו החליטה הוועדה לאשר מתן היתר. **תגובת מ"מ מנהל הוועדה המקומית לתכנון ובנייה :** לעתים קיים פער בין מועד התשלום של המבקש ועד למועד בו הוא מזין את הקבלה במערכת המקוונת.
- **המלצה :** לצורך ניטור ובקרה, מומלץ ליישם בקרה במועד קבוע לבחינת מקרים בהם העיכוב מעל תקופה מסוימת (מעל שנה לדוגמא).
- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 –

אתר האינטרנט של הוועדה ודיווחים שוטפים.

6.3.1 כללי

ביום 2.10.2017 פרסם מינהל התכנון נוהל מעודכן בנוגע לניהול ותפעול אתר אינטרנט בוועדות מקומיות לתכנון ובנייה. מטרת הנוהל, להבהיר את דרישות החוק והתקנות לגבי פרסום מידע באתר הוועדה המקומית ולהציע מבנה רצוי לאתר אינטרנט של ועדה מקומית.

אתר האינטרנט העירוני – ממצאי הביקורת :

נמצא כי אתר הוועדה עומדת בדרישת תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), התשנ"ג – 2013. בכלל זה ניתן לגלוש עם תוכנת הקראת מסך.
נמצא כי אתר הוועדה נבנה בפורמט שרשויות מקומיות לא מעטות משתמשות בו תוך הקפדה על מספר עקרונות שנקבעו בנוהל ובהם, מבנה אתר המכוון את הגולשים בשפה פשוטה ובצורה פשוטה אל הנתונים אליהם הוא צריך להגיע.

 - **ממצא : נמצא כי אתר הוועדה עומד בדרישת תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), התשנ"ג – 2013 – תקין.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.3.2 דוח שנתי על פעילות הוועדה

על פי הוראות חוק התכנון והבנייה, נדרש יו"ר ועדה מקומית להגיש לשר האוצר ולפרסם באתר האינטרנט של הוועדה, דוח שנתי על פעילותה. על הדוח להיות מוגש בתוך שישה חודשים מתום כל שנה ולכלול בו מידע אודות פעולות הוועדה ועמידתה בלוחות הזמנים שנקבעו בחוק, מועד הדיונים שקיימה הוועדה ונוכחות נציגים בעלי דעה מייצגת.

דיווח על פעילות הוועדה – ממצאי הביקורת:

נמצא כי הדוח לשנת 2019 הוגש ביום 22.1.2020. הדוח לשנת 2020 נשלח ביום 20.1.2021 – **תקין**.

- **ממצא : נמצא כי בהתאם להגדרת החוק, פורסם דוח פעילות שנתי של הוועדה (השנים שנבדקו 2019,2020) – תקין.**

נמצא כי כל הנתונים אותם נדרשת העירייה להעביר לשר מוטמעים באתר הוועדה – **תקין**.

- **ממצא : נמצא כי בהתאם להגדרת החוק, פרסום דוח הפעילות השנתי של הוועדה כולל את כל הנתונים אותם נדרשת העירייה להעביר (השנים שנבדקו 2019,2020) – תקין.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.3.3 אכיפה

דיווח על פעולות אכיפה:

סעיף 254טו (א)(1) קובע כי יושבי הראש של הוועדות המקומיות, ראשי הרשויות המקומיות המוסמכות לאכיפה, מנהל רשות הטבע והגנים והעומד בראש כל גורם אחר שהוסמך לבצע פעולות פיקוח ואכיפה לפי חוק זה, יעבירו למנהל היחידה הארצית לאכיפה, מדי שלושה חודשים, דיווח על פעולות האכיפה לפי חוק זה שנקטו כל אחד מאותם גורמים, לפי העניין, ובכלל זה על עבודה אסורה ועל שימוש אסור שאותרו בתחום הנתון לפיקוחם;

דיווח על פעולות אכיפה - ממצאי הביקורת:

להבנת הביקורת העירייה מעבירה דיווחי אכיפה ליחידה הארצית לאכיפה בתדירות כנדרש – **תקין**.

- **ממצא :** נמצא כי בהתאם להגדרת החוק, העירייה מעבירה דיווחי אכיפה ליחידה הארצית לאכיפה בתדירות כנדרש – **תקין**.

בחינה של נתוני האכיפה בשנים 2019-2020 מעלה את הנתונים הבאים :

פעולות אכיפה שביצעה הוועדה בתקופה הנבדקת:

הפעולות שנקטה הוועדה כנגד עבירות הבנייה:

סך התיקים בהם טיפלה הוועדה בתקופה זו מתפלג באופן הבא :

תיאור סוג טיפול	סה"כ	משקל יחסי באחוזים
טיפול בהליך מנהלי	86	25
טיפול בהליך פלילי	98	28
ללא טיפול	125	36
צווים שיפוטיים	34	10
אין דיווח	4	1
סך כולל	347	100

בשנים 2019-2020 היו בטיפול הוועדה 343 תיקים בהם הוגדר סוג הטיפול. ב – 86 תיקים פעלה העירייה בהליך מנהלי ואילו ב – 132 תיקים פעלה בהליך שיפוטי. 125 תיקים לא טופלו.

הביקורת מעירה כי הליך טיפול מנהלי הינו ההליך הרצוי שכן מחד הוא חוסך במשאבים לעירייה ומנגד, הוא מציע פתרונות מהירים להבדיל ממעבר להליך שיפוטי אשר יכול להימשך שנים רבות

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מבלי שהעבירה שבוצעה תתוקן. עם זאת, שיעור התיקים שלא טופלו הינו גבוה וייתכן כי השיהוי הופך תיקים אשר ניתן לטפל בהם בהליך מנהלי לתיקים שלא ניתן לטפל בהם אלא בהליך משפטי – הליך המביא לבזבוז משאבים ולסחבת לא רצויה.

✖ ממצא : נמצא כי מתוך 343 תיקי עבירה שנפתחו בשנים 2019-2020 לגביהם

קיימת הגדרת סוג הטיפול, 125 תיקים לא טופלו כלל.

תגובת המבוקר : מפקחי הבניה מקפידים, עם תום שלב החקירה, להעביר את תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירה של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

- המלצה : לאור שיעור התיקים הגבוה שלא טופלו כלל, מומלץ לברר את גורם השורש לאי הטיפול, ככל והשיהוי נובע מעיתוי זיהוי העבירה מומלץ לאמץ מדיניות של איתור עבירות בעת התהוותן, כל עוד ניתן לטפל בהן בהליך מנהלי.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

איתור עבירות:

את עבירות הבנייה ניתן לאתר במספר דרכים :

- 1. אכיפה יזומה :** חיפוש יזום של עבירות בנייה חמורות, אשר מתבצעת במסגרת מדיניות אכיפה ברורה ועדכנית והיא מבטיחה כי מיד עם איתור העבירות, יתבצע נגדן ההליך המתבקש בנסיבות העניין, בין שמדובר בהליך מינהלי וככל שחלף הזמן לכך, באמצעות הליך משפטי.
- 2. סקר עבירות :** תיקון 116 לחוק התכנון והבניה קובע כי אחת לחמש שנים נדרשת הוועדה המקומית לבצע סקר עבירות בנייה, המאפשר לה לאתר את כל עבירות הבנייה ועבירות השימוש. סקר זה יוגש למנהל היחידה הארצית לאכיפה ולמנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין.
- 3. פענוח תצ"א :** יכול להתבצע כאשר העירייה מקפידה על צילום אווירי של המרחב התכנוני שלה מספר פעמים בשנה. צילומים אלה מאפשרים לזהות כל בנייה חדשה שהתבצעה באופן לא חוקי ואת המועד המשוער של ביצועה, תלוי בתדירות הצילום השנתית. יתרונה בכך

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שנוכח העובדה שאיתור העבירה נעשה בסמוך למועד ביצועה, ניתן לפעול נגד עברייני הבנייה או השימוש באכיפה מנהלית מהירה וזולה.

4. **תלונות תושבים** : תלונות תושבים הינן דרך מהירה ויעילה לאתר עבירות בנייה ושימוש. במקרים רבים, התלונה מוגשת עם ביצוע העבירה ולכן ניתן לפעול באכיפה מנהלית. פעולה מהירה מביאה להגדלת אמון הציבור בעירייה אך יחד עם זאת יש להתייחס לתלונות אלה בזהירות רבה שכן לעיתים הן משקפות חוסר ידע או זדון של הגורם הפונה לעירייה, אשר יש בו כדי לפגוע בתושב על לא עוול בכפו.

5. **אחר** : בתוך אלה ניתן למנות בעיקר את המידע שיש בידי מחלקת הארנונה הבודקת באופן שוטף שינוי בגדלי נכס או בשימושים שלו, לצד סקר נכסים שהמחלקה מבצעת מעת לעת. מקורות נוספים בהם ניתן להסתייע הם עובדי עירייה, מידע המגיע מיחידת האכיפה הארצית והתקלות מקרית של נושא תפקיד בוועדה.

הערת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה : במהלך שנים 2020-2021 בוצע סקר ממוקד לאיתור עבירות במיקוד גבוה במסמך מדיניות אכיפה במספר שכונות. במהלך ינואר 2022 אמורים להתקבל תוצרים מסקר שמבוצע על ידי חברה חיצונית בשכונת מגורים לפי תיקון 116.

איתור עבירות – ממצאי הביקורת :

בחינה של מקור איתור העבירות בשנים 2019-2020 מעלה את התמונה כדלקמן :

משקל יחסי באחוזים	סה"כ	מקור האיתור
63	219	אכיפה יזומה
20	68	תלונה
12	43	סקר
5	17	אחר
100	347	סך כולל

נמצא כי מרבית העבירות מתגלות באכיפה יזומה שמבצעת הוועדה. כמו כן, ניתן להבחין כי כעשרים אחוזים מהעבירות מתגלים עקב תלונות שמגישים תושבים.

דרך הטיפול בעבירות הבנייה לפי סוג איתור העבירה :

הביקורת בחנה את דרכי הטיפול ב-343 עבירות בנייה אשר לגביהן יש דיווח על אופן הטיפול, לפי מקורות איתור העבירות :

מקור האיתור	טיפול מנהלי בהליך	טיפול פלילי בהליך	ללא טיפול	צווים שיפוטיים	סכום כולל
אחר	4	4	8		16
אכיפה יזומה	49	73	94	2	218
סקר	1	7	3	32	43
תלונה	32	14	20		66
סך כולל	86	98	125	34	343

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שיעור הטיפול בעבירות לפי מקורות איתור העבירות מתפלג כדלקמן :

מקור האיתור	טיפול בהליך מנהלי	טיפול בהליך פלילי	ללא טיפול	צווים שיפוטיים	סכום כולל
אחר	25.0%	25.0%	50.0%	0.0%	100.0%
אכיפה יזומה	22.5%	33.5%	43.1%	0.9%	100.0%
סקר	2.3%	16.3%	7.0%	74.4%	100.0%
תלונה	48.5%	21.2%	30.3%	0.0%	100.0%

כעולה מהטבלאות שלעיל ניתן ללמוד כי ככל שמדובר בתלונה מצד התושב, הרי שמטבעה היא מגיעה בעת התהוות העבירה ולפיכך כמעט כמחצית מהתלונות מטופלות בהליך מנהלי. עם זאת, ככל שמדובר באכיפה יזומה הרי שגילוי העבירה מתבצע זמן רב לאחר שנעשתה ולפיכך גם שיעור הטיפול בהן באמצעות הליך מנהלי נמוך יחסית ועומד על 33.5 אחוזים. יחד עם זאת, נמצא כי למעלה מארבעים ושלושה אחוזים מכלל העבירות המתגלות באכיפה יזומה אינן מטופלות ויש לבחון מדוע לא נעשה כן.

הערת מ"מ מנהל הוועדה לתכנון ובנייה : מפקחי הבניה מקפידים, עם תום שלב החקירה, להעביר את התיק עבירה עם המלצתנו לבחינה והמשך הטיפול של התובע (יועמ"ש). דהיינו, הכנת כתב אישום או סגירת התיק. מאותה נקודה אין לנו יכולת להשפיע על המשך הקידום של התיק.

✖ ממצא : נמצא כי במעלה מ-43% מתיקי עבירה שנפתחו בשנים 2019-2020,

באמצעות אכיפה יזומה לא טופלו כלל.

תגובת המבוקר : עם תום שלב החקירה, להעביר את תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירת של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.

כחלק מתוכניות העבודה ניתן דגש לניסיון לאתר עבירות בניה עוד בתחילתם על מנת לפעול במסלול המנהלי. ניתנת עדיפות לטיפול במסלול המנהלי.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

- המלצה : מומלץ לפעול להגברת האכיפה נגד עבירות המתגלות באכיפה יזומה. ככל שמדובר בעבירות שנוכח פרק הזמן שעבר ממועד ביצוען, לא ניתן לפעול נגדן בהליך מנהלי, יש להגביר את האכיפה המשפטית.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הביקורת בחנה את דרך הטיפול בעבירות לפי סוג העבירה :

סוג עבירה	טיפול מנהלי	טיפול בהליך פלילי	ללא טיפול	צווים שיפוטניים	סכום כולל
בניה בסטייה מהיתר	13	9	14		36
בניה ללא היתר	70	83	84	33	270
בניה ללא היתר, שימוש חורג		1			1
לא צוין	2		9		11
מבנה מסוכן				1	1
שימוש חורג		4	9		10
סך כולל	85	97	113	34	329

שיעור דרך הטיפול בעבירות לפי מקורות סוג העבירות מתפלג כדלקמן :

סוג עבירה	טיפול מנהלי	טיפול בהליך פלילי	ללא טיפול	צווים שיפוטניים	סכום כולל
בניה בסטייה מהיתר	36.1%	25.0%	38.9%	0.0%	100.0%
בניה ללא היתר	25.9%	30.7%	31.1%	12.2%	100.0%
בניה ללא היתר, שימוש חורג	0.0%	100.0%	0.0%	0.0%	100.0%
לא צוין	18.2%	0.0%	81.8%	0.0%	100.0%
מבנה מסוכן	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
שימוש חורג	0.0%	40.0%	60.0%	0.0%	100.0%

כעולה מהטבלה שלעיל, הטיפול בעבירות של בניה ללא היתר מעלה כי כשליש מהן אינו מטופל כלל וכשליש נוסף מטופלים בהליכים שיפוטניים. עם זאת שיעור הטיפול בעבירות מסוג זה בהליך מנהלי הנו קטן יחסית ועומד על כעשרים ושישה אחוזים. כן נמצא כי כשלושים ותשעה אחוזים מכלל עבירות הבניה בסטייה מההיתר אינן מטופלות כלל. מדובר בשיעור גבוה של העדר טיפול שכן, עבירות של בניה בסטייה מהיתר צריכות להתגלות בזמן אמת ולהיות מטופלות בהליך מנהלי שהוא יחסית קצר ואינו דורש הקצאת משאבים רבה.

✗ ממצא : נמצא כי כשלושים ותשעה אחוזים מכלל עבירות הבניה בסטייה מההיתר אינן מטופלות כלל. מדובר בשיעור גבוה של העדר טיפול שכן, עבירות של בניה בסטייה מהיתר צריכות להתגלות בזמן אמת ולהיות מטופלות בהליך מנהלי שהוא יחסית קצר ואינו דורש הקצאת משאבים רבה.

תגובת המבוקר : עם תום שלב החקירה, להעביר את תיק העבירה עם המלצת המנהל לבחינה והמשך הטיפול של התובע. דהיינו, הכנת כתב אישום, הסדר מותנה או סגירה של התיק. מאותה נקודה שהתיק מועבר אין ליחידת האכיפה יכולת להשפיע על המשך הטיפול בקידום התיק.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כחלק מתוכניות העבודה ניתן דגש לניסיון לאתר עבירות בניה עוד בתחילתם על מנת לפעול במסלול המנהלי. ניתנת עדיפות לטיפול במסלול המנהלי. לראיה הגידול במספר הצווים המנהליים שהוצאו וכן ההריסות המנהליות שבוצעו בשנים האחרונות. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

- המלצה : מומלץ להגדיל את שיעור הטיפול המנהלי בעבירות של בנייה בסטייה מהיתר, זאת באמצעות הגברת הפיקוח עוד במהלך הבנייה

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נטיית מאד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאד

טיפול בעבירות המתגלות דרך תלונות – אופן הציבור :

טיפול בעבירות עליהן יודעת הוועדה מתלונות של תושבים יש חשיבות בשני היבטים עיקריים. האחד, טיפול בעבירות מעין אלה יכול להתבצע בעת התהוות העבירה ולכן קל לטפל בה בהליך מנהלי ולגדוע אותה בעודה באיבה. היבט נוסף, טיפול מהיר בתלונה מסייע לשפר את אופן הציבור ברשות ומעודד פנייה לעירייה שיכולה לסייע לה לטפל בעברייני הבנייה. כדי לבדוק את התנהלות הוועדה בטיפול בעבירות הבאות לידיעתה באמצעות תלונות שמגישים תושבים, בחנה הביקורת את פעולות האכיפה שהיא ביצעה בעקבות תלונות שהוגשו :

משקל יחסי באחוזים	תלונה	פעולת אכיפה שננקטה
31.3%	20	ללא טיפול
20.3%	13	עבודה אסורה לפי סעיף 243
29.7%	19	צו הריסה מנהלי
4.7%	3	צו מנהלי ארעי להפסקת עבודה
9.4%	6	צו מנהלי להפסקת עבודה
3.1%	2	צו מנהלי להריסת תוספת בניה
1.6%	1	שימוש אסור לפי סעיף 243
100.0%	64	סך כולל

כארבעים ושבעה אחוזים מטופלים בהליכים מנהליים באופן שיש בו כדי ללמד על חשיבות שיתוף התושבים ועידודם להגשת תלונות על עבירות בניה. בנוסף לכך, כעשרים ושניים אחוזים מכלל התלונות מטופלים לפי סעיף 243(ד) לחוק התכנון והבנייה המונה עבירות של ביצוע עבודות טעונות היתר המתבצעות ללא היתר ואשר דרגן חומרתן לעניין הענישה הינה גבוהה יותר. עם זאת, כעולה מהבדיקה, כשליש מהתלונות אינן מטופלות ויש לפעול להקטנת שיעור זה.

- ממצא : נמצא כי סך העבירות אשר מתגלות דרך תלונות של הציבור ואינן מטופלות הינו גבוה ועמד על כשליש מכלל התלונות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר : הממצא אינו מדויק. לראיה, נכון ליום תגובה זו, ישנן רק 15 תלונות שעדיין פתוחות אשר יזכו להתייחסות בימים הקרובים. בנוסף, אישרנו אמנת שירות המתייחסת לזמני הטיפול בנושא של עבירות הבניה (לרוב הזמנים קצרים). יש לציין כי נפתחות הרבה תלונות אשר מועברות לטיפול המפקחים שאינן שייכות לתחום האחריות של המפקחים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. הממצא מדויק לתקופת הביקורת, במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים ייבחנו הנושא בשנית.

- המלצה : על מנת להגדיל את אמון הציבור ולעודד שיתוף פעולה שלו במאבק של הרשות כנגד בנייה שלא בהיתר, נדרש להוכיח כי תלונות התושבים מקבלות עדיפות ראשונה. לשם כך, מומלץ להקטין את שיעור העבירות שנותרו ללא טיפול

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

סיכום

איתור עבירות בסמוך למועד התרחשותן מקל על העירייה את הטיפול בהן. יש לאמץ מדיניות של אכיפה יזומה אשר יכולה לתרום לאיתור עבירות בעת התהוותן. בעת איתור עבירות בהתהוות יש לפעול לאלתר בהליך מנהלי. השימוש במידע המגיע מתושבים הינו אפקטיבי ויש להגדיל את שיעור הטיפול בעבירות המגיעות מהציבור, על מנת להגדיל את אמון הציבור בעירייה באופן שיעודד את הציבור להשתמש בכלי זה.

שיעור העבירות שאינן מטופלות הינו גבוה יחסית. ככל שמדובר בעבירות בהן יש לטפל בהליך משפטי, נדרש להחיש את ההליך במחלקה המשפטית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. תמצית מנהלים.

סעיף 17 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ח – 1965 קובע כי לכל מרחב תכנון מקומי תהיה ועדה מקומית לתכנון ובנייה. סעיף 18 קובע כי במרחב תכנון מקומי הכולל תחום רשות מקומית אחת בלבד, תהיה מועצת הרשות המקומית – הועדה המקומית. ביקורת זו התרכזה בצדדים המנהליים של תפעול הועדה (ישיבות, קוורום, פרוטוקולים, דיווחים, אתר אינטרנט, עמידה בזמני הרפורמה בהליכים שונים וכד'). ככלל נמצא כי הוועדה פועלת בהתאם לחוק, למעט מקרים חריגים שאינם רבים וכי בנושא האכיפה נדרש שיפור בהתנהלות הוועדה. מבחינת כח האדם בוועדה כנגזרת מהיקף הפעילות, נמצא כי הוועדה פועלת בחוסר תקנים, לאור הצפי לגידול בפעילות הבניה ברחבי העיר (מכרזים חדשים של המנהל – רובע 12, שכונת נופים ושכונת ראשונים לדוגמא), מומלץ להגדיר ולקלוט את כח האדם הנדרש מבחינת תקנים, על מנת להמשיך לספק שירות ראוי לתושבים ולקבלנים.

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת עמידת הועדה המקומית, ועדת המשנה ורשות הרישוי במספר הוראות החוק לעניין התנהלות שוטפת.

- 7.1 יש להבהיר לחברי הוועדה את שיעור היעדרויות המותר בחוק, ולפעול בהתאם לחוק במקרה של שיעור היעדרויות גבוה מהמותר.
- 7.2 מומלץ להביא את התופעה לידיעת המשרדים הממונים, לשיטת הביקורת יש טעם לפגם בעובדה שנציגי המשרדים לא מוצאים לנכון להגיע לישיבות הוועדה.
- 7.3 ככל וימצא כי כמות בדיקות ההיתרים ימשיכו לעלות בשנים הקרובות, מומלץ לשקול הוספת תקן לבדוק היתרים, בהתאם לתקינה שהוגדרה על ידי מנהל התכנון.
- 7.4 מומלץ להכין תוכנית הכשרה שנתית לבודקי היתרים ומידענים המתבססת על תוכניות ההכשרה שמספקים גופים כגון מנהל התכנון ומשרד הפנים.
- 7.5 לאור הצורך הקיים במענה טלפוני (הן בגלל מגפת הקורונה והן לאור הדיווח המקוון), מומלץ לשפר את המענה בפועל במסגרת שעות הקבלה הטלפונית, ולאפשר השארת הודעה לצורך חזרה למתקשר.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת עמידת הוועדה המקומית ביעדי הרפורמה מבחינת זמני עבודה.

- 7.6 יש להקפיד על הפצת הפרוטוקולים של ישיבות ועדת המשנה לתכנון ובניה לא יאחר משלושים יום מתאריך ישיבת הוועדה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- 7.7 יש להקפיד על עמידה בלוחות הזמנים שהוגדרו בחוק לעניין מועד הדיון בבקשות המועברות בהליך ללא הקלה ופרסום.
- 7.8 לצורך ניטור ובקרה, מומלץ ליישם בקרה במועד קבוע לבחינת מקרים בהם העיכוב בהוצאת היתר מעל תקופה מסוימת (מעל שנה לדוגמא).

מטרת ביקורת מספר 3 – אתר האינטרנט של הועדה ודיווחים שוטפים.

- 7.9 לאור שיעור התיקים הגבוה שלא טופלו כלל, מומלץ לברר את גורם השורש לאי הטיפול, ככל והשיהוי נובע מעיתוי זיהוי העבירה מומלץ לאמץ מדיניות של איתור עבירות בעת התהוותן, כל עוד ניתן לטפל בהן בהליך מנהלי.
- 7.10 מומלץ לפעול להגברת האכיפה נגד עבירות המתגלות באכיפה יזומה. ככל שמדובר בעבירות שנוכח פרק הזמן שעבר ממועד ביצוען, לא ניתן לפעול נגדן בהליך מנהלי, יש להגביר את האכיפה המשפטית.
- 7.11 מומלץ להגדיל את שיעור הטיפול המנהלי בעבירות של בנייה בסטייה מהיתר, זאת באמצעות הגברת הפיקוח עוד במהלך הבנייה.
- 7.12 על מנת להגדיל את אמון הציבור ולעודד שיתוף פעולה שלו במאבק של הרשות כנגד בנייה שלא בהיתר, נדרש להוכיח כי תלונות התושבים מקבלות עדיפות ראשונה. לשם כך, מומלץ להקטין את שיעור העבירות שנותרו ללא טיפול.

פרק 4 - ביקורת בנושא

מחלקת מחשוב – ניהול הרשאות ובקרה על השימוש במערכות המאגרים.

תוכן העניינים

עמוד	נושא
200-203	1. כללי – רקע
204	2. מטרות הביקורת
204	3. היקף הביקורת
204	4. תיאור כללי של מהלך הביקורת
205-207	5. עיקרי הממצאים
	6. פרוט הממצאים
208-227	6.1 מטרת ביקורת מספר 1
228-239	6.2 מטרת ביקורת מספר 2
240-243	7. תמצית מנהלים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע

דוח ביקורת זה בוחן היבטים משמעותיים במכלול היישום ותהליכי ממשל אבטחת המידע, אשר מיועדים להגנת הנתונים במאגרי המידע של העירייה - בהתאם לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 (להלן - החוק), ולתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז-2017 (להלן - התקנות), להמלצות מדוח מבקר המדינה בנושא אבטחת מידע והגנת הפרטיות ברשויות מקומיות משנת 2017, וכן לאור דוחות קודמים של מבקר העירייה בנושא בשנים האחרונות.

ציטוט מדוח מבקר המדינה בנושא אבטחת מידע והגנת הפרטיות ברשויות המקומיות משנת 2017, (עיריית ערד לא היו בין הרשויות שנבדקו על ידי מבקר המדינה בדוח זה), הדוח פרט סיכונים משמעותיים – שחלקם רלבנטיים גם כיום בעיריית ערד, בין היתר:

ברשויות המקומיות מאגרי מידע רבים המתקבלים מן הציבור או מרשויות, ומשמשים בסיס לעבודתן בעתות רגיעה וחירום, בתחומים רבים – כספים, תכנון ובנייה, חינוך, רווחה, כוח אדם, רישוי עסקים, תחבורה וחניה, תברואה ועוד... פגיעה במערכות הממוחשבות ובמאגרי המידע של הרשויות המקומיות עלולה לגרום לנזקים כבדים, כגון פגיעה בשירותים הניתנים לתושב (עד כדי השבתת עבודת העירייה בתחומים שונים) ובצנעת הפרט (חשיפה לתביעות בגין מידע שדלף), ולכן מוטלת עליהן החובה להגן על המידע, ובפרט שהזכות לפרטיות וחובת השמירה על צנעת הפרט עוגנו בחקיקה...

מינוי ממונה על אבטחת מידע - משרד הפנים לא בחן אם יש להחיל על הרשויות את הוראות החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998, לפיהן ממוני הביטחון מופקדים על הפעולות לאבטחת מידע ומערכות המידע, אף שנדרש לעשות כן.

בנוסף, בקובץ תיאורי התפקיד שפרסם משרד הפנים נקבע, שלא בדומה להמלצות למשרדי הממשלה המפורטות בנוהלי המסגרת לאבטחת מידע, כי מנהל אבטחת המידע ברשות יהיה כפוף למנהל מערכות המידע הראשי שלה, ולא לסמנכ"ל/מנכ"ל.

נהלים והנחיות לאבטחת מידע - חלק מהרשויות לא קבעו כללים מחייבים לאבטחת המידע, וכל אלה שנבדקו אינן מנהלות רישום מעודכן של הרשאות הגישה למאגרי המידע שניתנו לכל אחד מעובדיהן.

בקרה ופיקוח לוגיים - כל הרשויות שנבדקו אינן מבצעות ניטור יזום של יומני השימוש, על מנת לזהות פעולות חריגות אשר גורמים בלתי מורשים ביצעו או ניסו לבצע.

אבטחה פיזית של חומרה - חדרי המחשב של חלק מהרשויות אינם עומדים בדרישות התקן הישראלי בנושא בטיחות אש של מחשבים וציוד היקפי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סקרי סיכונים ובדיקות חזירה – רשויות רבות לא ביצעו מעולם סקרי סיכונים ומבחני חזירה כדי להעריך את הסיכונים הנשקפים למאגרי המידע שברשותן ואת הנזק העלול להיגרם למערכות המידע שלהן.

אירועי אבטחת מידע - אף שבשנים האחרונות גדל היקף התקיפות באמצעות נזקות/ רוגלות/ כופרות שונות והפרות החוק של "פשיעת המידע" הולכות ומתרבות, אין בידי שום גורם תמונת מצב עדכנית על היקף התופעה ברשויות המקומיות, זאת בשל היעדר חובת דיווח על פגיעות מסוג זה, למשל: עיריות יהוד-מונוסון, יקנעם עילית, כרמיאל ונצרת עילית הותקפו לפחות פעם אחת על ידי כופרה; בעיריית נצרת עילית נפגע השרת במחלקת ההנדסה ובעת סיום הביקורת (ינואר 2017) הקבצים השמורים בו נשארו מוצפנים ולעירייה לא הייתה גישה אליהם.

התקשרויות עם חברות פרטיות המחזיקות במאגרי מידע של הרשות - אין חוזים נאותים למתן שירותים עם כל החברות הפרטיות המחזיקות (מבצעות עיבוד או אחסון בנתונים) במאגרי המידע שלה.

הדרכה וביקורת בתחום אבטחת מידע והגנת הפרטיות ברשויות:

- כל הרשויות שנבדקו לא קבעו תכנית הדרכה והסברה שנתית לעובדים בתחום אבטחת המידע והגנת הפרטיות.
- בשנים 2006-2016 לא בוצעו ביקורות פנימיות בנושא אבטחת מידע והגנת הפרטיות בחלק מהרשויות.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2017

ציטוט נקודות עיקריות מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא מחלקת מחשוב – עמידה בתקנות הגנת הפרטיות:

... **מסמכים מכוננים מסוימים הנדרשים מכוח הוראות הדין או לפי תקן ופרקטיקה מקצועיים אינם בנמצא, ולמיטב הבנתנו, לא ניתן בעניינם מענה בפועל במערכות ומאגרי עיריית ערד:**

- מסמך מדיניות, אסטרטגיה או תקציב ייעודיים עבור מערכות ומאגרי המידע – לרבות ניהול סיכונים אבטחת המידע והגנת הפרטיות.
- מיפוי מעודכן של מערכות ומאגרי המידע בעירייה.

- **ממצא: בניגוד לסעיף 5 לתקנות לא בוצע בעירייה מיפוי מעודכן של מבנה מאגרי המידע - הכולל רשימת מצאי מעודכנת של המערכות ותרשים רשת המאגר.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה: יש לבצע מיפוי מעודכן של מבנה מאגרי המידע - הכולל רשימת מצאי מעודכנת של המערכות ותרשים רשת המאגר.

- מסמך הגדרות מאגר הכולל תרשים מערכת ורשימת מצאי של הטכנולוגיה בשימוש – תשתיות חומרה/תוכנה ותקשורת, וכן אמצעים הננקטים לאבטחת המידע/הגנת הסייבר.

- ממצא: בניגוד להוראות סעיף 2 לתקנות, אין בעירייה מסמך הגדרות עבור כל מאגר, ולא מבוצעת אחת לשנה בחינה אם אין המידע השמור בהם רב מן הדרוש למטרת המאגר.

- המלצה: יש לבנות מסמך הגדרות לכל מאגר, בהתאם לעקרון הצמידות לשמה הוקם המאגר, יש לבצע בדיקה אחת לשנה לבחינת התאמת המידע השמור במאגר בפועל, למטרת המאגר.

- נוהל חוצה ארגון (כולל בטחון, לוגיסטיקה וכדומה) של אבטחת המידע והגנת הסייבר - קיימים בפורטל העירייה נהלים רבים של תהליכים שונים במסגרת אבטחת המידע של העירייה, אשר אינם מיושמים הלכה למעשה להבנתנו...

- ממצא: לעירייה נהלים רבים של תהליכים שונים במסגרת אבטחת המידע של העירייה, אשר אינם מיושמים – בין היתר, מאחר שבפועל לא בוצע עבור כל מאגר סיווג של רמת האבטחה ההולמת אותו כנגזרת של סוג הנתונים, מספר האנשים שפרטיהם קיימים ומספר בעלי הרשאת גישה. בנוסף, בניגוד להוראות סעיף 4 לתקנות, בעל המאגר לא קבע במסמך נוהל אבטחת מידע, המחייב כל בעל הרשאה.

- המלצה: מומלץ לעדכן את הנהלים וליישם אותם בפועל, כולל סיווג רמת אבטחה של כל מאגר מידע בעירייה - בנוסף, יש לקבוע נוהל אבטחת מידע, כמוגדר בתקנות.

- ממצא: בניגוד לסעיף 7 לתקנות, לא ננקטים כדבר שבשגרה אמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל הרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר, ואף לא קיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל.

- המלצה: מומלץ לנקוט בשגרה באמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל הרשאה אינו מתאים לקבלת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

גישה למידע המצוי במאגר, וכן מומלץ לקיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל.

- ממצא: בניגוד לנדרש לא בוצעו על ידי האחראים בעירייה סקר סיכונים, או מבדק חדירה או מסמך ניתוח הסיכונים העיקריים של פגיעה באבטחת המידע והגנת הפרטיות במסגרת הפעילות השוטפת, לרבות ניתוח נזקם/השלכות המוערכת.

- המלצה: מומלץ לבצע סקר סיכונים, מבדקי חדירה, לרבות ניתוח נזקים/השלכות על העירייה, במיוחד לגבי אלה הנובעים ממבנה המערכות ואמצעי התקשורת של המאגרים, בציון אופן קביעת הסיכונים ובחירת דרך ההתמודדות עמם (למשל, באמצעות מנגנוני הצפנה מקובלים בפרקטיקה הטובה)...

- ממצא : בניגוד להוראות סעיף 3 לתקנות, לא מונה בעירייה ממונה על האבטחה - כמתחייב עבור בעלים שהוא גוף ציבורי או שברשותו 5 מאגרי מידע (בפנקס הרשם קיימים 13, טל"ח).

- המלצה : יש למנות ממונה על אבטחת מידע בעירייה, כמוגדר בתקנות.

סוף ציטוט מודח מבקר העירייה לשנת 2020.

לאור חשיבות נושא הגנת הפרטיות וממשל אבטחת המידע, ולאור הסיכונים המשמעותיים לעירייה המגולמים בנושא, בחרתי להרחיב את הביקורת משנת 2020 ולערוך ביקורת עומק בנושא זה (בהתאם לסקר סיכונים), הביקורת נערכה במיקור חוץ על ידי עו"ד בעל הסמכה בינלאומית בביקורת וניהול סיכונים במערכות ואבטחת מידע, ובפרט בתחום עיצוב והגנת הפרטיות, בעל ניסיון רלוונטי ברשויות מקומיות. מכאן, דוח זה הוא החלק השני של פרק הביקורת בנושא מחלקת מחשוב – עמידה בתקנות הגנת הפרטיות (החלק הרשון נכלל במסגרת דוח המבקר לשנת 2020).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרת הביקורת

1. בדיקת קיום שיטה ניהול רשימת הרשאות תקפות בהתאם לצורך לדעת, כולל סינון ומודעות המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות שינוי/הפסקת תפקיד.
2. קיום שיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של פעילות המשתמשים (Log) במערכות המאגרים.

3. היקף הביקורת

1. בדוח זה נבחנו :
 - א. אופן ניהול רשימת הרשאות תקפות בהתאם לצורך לדעת, כולל סינון ומודעות המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות שינוי/הפסקת תפקיד.
 - ב. קיום שיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של פעילות המשתמשים (Log) במערכות המאגרים.
2. בהיקף הביקורת לא נכללו נושאים נוספים שעלו במסגרת סקר הסיכונים, ובהם :
 - א. מיפוי וסיווג מאגרי המידע, כולל רשימת מצאי מעודכנת של ציוד תשתית ותקשורת, אמצעי האבטחה, וכן תרשים מבנה רשת המאגרים - לרבות הכנה לרישום כדין (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2020).
 - ב. קיום תנאים ובקרה נאותה של עמידה בדרישות סודיות ואבטחת מידע מצד ספקים במיקור חוץ/ מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע (בפועל, אין בידי העירייה אישורים כדין לגבי ניהול המאגרים אצל הספקים).
 - ג. קיום ואפקטיביות מערך רציפות תפקודית והתאוששות מאסון (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2015).

4. תיאור כללי של מהלך הביקורת

- הביקורת ברובה נערכה על ידי מבקר חיצוני המתמחה בביקורת ובייעוץ לעיצוב הגנת הפרטיות ואבטחת המידע וכללה, בין היתר :
1. תשאול עובדי מחלקת המחשוב בעיקר, ובעלי תפקיד נוספים בעירייה.
 2. איסוף תיעוד ומסמכים רלבנטיים לשם ניתוחם.
 3. למידת ממשקים והתנהגות המשתמשים במסגרת הפעילות במערכות מידע של המאגרים המרכזיים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 : בדיקת קיום שיטה ניהול רשימת הרשאות תקפות בהתאם לצורך לדעת, כולל סינון ומודעות המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות שינוי/הפסקת תפקיד.

5.1 בניגוד למוגדר במדריך היישומי להגנת הסייבר של הארגון שפרסם מערך הסייבר

הלאומי, לא נמצא תיעוד ליישום תורת הגנה בעירייה, כך :

א. לא הוגדרו ומופו מאגרי המידע של הארגון.

ב. לא בוצעה הערכת סיכונים לאיומי סייבר שונים.

ג. לא נקבעה אסטרטגיה לטיפול בסיכונים.

ד. לא נבנתה תוכנית עבודה ליישום הטיפול בסיכון.

ה. לא מתקיימת ביקורת ובקרה רציפה ומתמשכת על יישום תוכנית ההגנה.

5.2 לא קיים בעירייה ביטוח סייבר, לשיפוי העירייה במקרה של תקיפת סייבר וגרימת נזק

לנתוני העירייה. ההסבר של העירייה כי קיים ביטוח לספקים של תוכנות החיצוניות

שבשימוש העירייה, לא מגובה בתיעוד מסודר, מכאן לכאורה ההחלטה לאי רכישת

ביטוח סייבר, התקבלה בניגוד למנהל תקין (המחייב בין השאר התבססות על תיעוד

ועבודת מטה מוסדרים).

5.3 אין אפשרות לעירייה לבצע בדיקת וניטור שימוש ביישומים, שאילתות מידע, תיבות

דואר אלקטרוני או תיקיות פרטיות במחשבי העובדים, מאחר ולא מבוצע ולא מוגדר אופן

יידוע העובדים מראש אודות מדיניות הניטור של הארגון.

5.4 לא הוגדרה שיטת הזדהות למערכות מידע וחוזק האמצעי הטכנולוגי בהתאם לרמת

רגישות המידע וסיכוני סייבר ופרטיות אליהם חשופה.

5.5 בעירייה הגדרה חלקית של נהלים המתייחסים למסירת אמצעי הזדהות באופן מאובטח

למשתמש לאחר אימות זהותו.

תגובת המנמ"ר : קיימת הנחיה של איסור והנחיה זו מודגשת בהדרכה האישית שכל עובד

עובר.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לא הוצג לביקורת מדגם מייצג כבקשתה. הדרכה

חד פעמית אינה נוהל, מה עוד שאין כל אכיפה ובקרה בנושא.

5.6 בניגוד לסעיפים 8-9 לתקנות, ובסתירה לעיקרון הצורך לדעת של עובד לשם מילוי

תפקידו, אין בעירייה רשימת הרשאות תקפות של המורשים לגשת אל מערכות

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המאגרים, נמצא כי במערכות בהן קיימת הטרוגניות תפקודית/מקצועית אין מידור פנימי כלל.

5.7 מאחר ובמחלקת המחשוב אין רשימת הרשאות תקפות של כלל המשתמשים בכלל מערכות ומאגרי המידע, ולא הוגדר פרופיל פונקציונלי למשתמש בהתאם לעיקרון "הצורך לדעת" לשם ביצוע תפקידו, אין אפשרות לקיים אכיפה ובקרה של מידור אפקטיבי בגישה למידע האישי הרגיש על בסיס מקצועי (שיוך מחלקתי) או היררכי (דרג משרה).

5.8 נמצא כי לעיתים לא מתקיים הליך סדור לאישור בקשה להרשאת גישה למערכות העירייה (בדרך כלל נעשה על גבי טופס ייעודי, אך היו מקרים שהוגדר בעל פה או טלפונית על ידי גורמים שונים, ולא על ידי מנהלי מאגר הנתונים שזו סמכותם ואחריותם).

מטרת ביקורת מספר 2 – קיום שיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של פעילות המשתמשים (Log) במערכות המאגרים.

5.9 נמצא כי אין מערך סדור של הדרכה/שמירת מודעות בנושאי אבטחת מידע אלא מצגת שמעביר המנמ"ר לעובדים באופן רנדומלי.

5.10 אין בעירייה הגדרת מדיניות ושיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של יומני פעילות המשתמשים (Log) במערכות ומאגרי המידע.

5.11 נמצא כי לא קיים תהליך מחזורי לניטור/תיעוד רציף ובקרה תקופתית (שנתית לכל היותר) – של תקינות ועדכניות השימוש בפועל ביחס לפרופיל פונקציונלי, ולתיקוף רשימת ההרשאות התקפות בארגון.

5.12 נמצא כי לא מתבצעים תהליכי סקירה תקופתיים של חשבונות ספקים חיצוניים/"מחזיק במידע", עובדי מיקור חוץ ועובדים זמניים.

5.13 נמצא כי אין לכלל מערכות מאגרי המידע של העירייה מנגנון תיעוד (ל-24 חודשים) אוטומטי (שאינו ניתן לביטול) לבקרת פעילות המשתמשים מעת לעת כנדרש בתקנות, הכולל:

1. זהות המשתמש.

2. התאריך והשעה של ניסיון הגישה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3. רכיב המערכת/נכס המידע שאליו בוצע ניסיון הגישה.
 4. סוג הגישה – צפייה, עריכה, העתקה וכדומה.
 5. היקף הגישה – תכניות/שאלות, ממשקים ובסיסי נתונים הנוגעים בדבר.
 6. האם הגישה אושרה או נדחתה.
- 5.14 נמצא כי לא מקיימים דיון באירועי אבטחה (אחת לשנה לפחות ברמה הבינונית, ואחת לרבעון ברמה הגבוהה), ולבחינת הצורך בעדכון נוהל האבטחה או מסמך הגדרות המאגר, בהתאם למסקנות ולקחים שהופקו מאירועים אלה.
- 5.15 נמצא כי העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע - לא נבחנו סיכוני אבטחת המידע ולא נקבעו סייגים ותנאים ברורים לשם כך בהסכם ההתקשרות עם כל ספק/מחזיק.
- 5.16 בניגוד לסעיפים 13-14 לחוק הגנת הפרטיות, אופן ניהול המאגרים בעירייה אינו מאפשר לנושא המידע זכות עיון ותיקון או מחיקה במידע אודותיו שבמאגר העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. פירוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 – בדיקת קיום שיטה ניהול רשימת הרשאות תקפות בהתאם לצורך לדעת, כולל סינון ומודעות המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות שינוי/הפסקת תפקיד.

6.1.1 כללי

כאמור בפרק 1, דוח זה הוא דוח הביקורת השני מתוך שניים בנושא (הדוח הקודם נכלל במסגרת דוח מבקר העירייה לשנת 2020). בדוחות הביקורת האלה נבחנו היבטים משמעותיים במכלול היישום ותהליכי ממשל **אבטחת המידע**, אשר מיועדים להגנת הפרטיות במאגרי המידע של העירייה - בהתאם לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 (להלן - **החוק**), ולתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז-2017 (להלן - **התקנות**), להמלצות מדוח מבקר המדינה בנושא אבטחת מידע והגנת הפרטיות ברשויות מקומיות משנת 2017, וכן לאור דוחות קודמים של מבקר העירייה בנושא בשנים האחרונות, בנושאים הבאים :

א. המערך הטכנולוגי של העירייה (דוח מבקר העירייה לשנת 2014).

ב. מערך ההון האנושי והערכות העירייה לכשלים בתחום מערכות המידע (דוח מבקר העירייה לשנת 2015).

ג. ביצוע מבחני חדירה פרטניים למערכות המחשוב של העירייה כדי לדגום מעשית את רמת ניהול סיכונים הסייבר בעירייה (דוח מבקר העירייה לשנת 2017).

ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2017 בנושא : אבטחת מידע והגנת הפרטיות ברשויות המקומיות:

ברשויות המקומיות מאגרי מידע רבים המשמשים בסיס לעבודתן בעתות רגיעה וחירום, בין היתר בתחומים האלה: כספים, תכנון ובנייה, חינוך, רווחה, כוח אדם, רישוי עסקים, תחבורה וחניה, תברואה. בשנים האחרונות אף גדל מספר הערים החכמות - ערים המשתמשות בטכנולוגיות מידע ותקשורת לשיפור ניהול נכסיהן ואיכות החיים של תושביהן. מגמה זו מביאה לגידול חד בכמות הנתונים שבידי הרשויות המקומיות ובמספר מאגרי המידע שבבעלותן. פגיעה במערכות הממוחשבות ובמאגרי המידע של הרשויות המקומיות עלולה לגרום לנזקים כבדים, ובכלל זה לפגיעה בשירותים הניתנים לתושבים ובצנעת הפרט, ולכן מוטלת עליהן החובה להגן על המידע... אבטחת מידע מתבצעת בכמה תחומים: אבטחה פיזית של מידע ממוחשב - ביצוע פעולות בחומרה ובתשתיות כדי למנוע פגיעה פיזית במאגר המידע; אבטחה לוגית של מידע ממוחשב - הפעלה של מנגנוני תוכנה ייעודיים, לדוגמה הזנת שם משתמש וססמה כתנאי להפעלת מחשב או לכניסה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לבסיס נתונים ; אבטחה פיזית של מידע לא ממוחשב - כל הפעולות הנדרשות להגנה על פלטי מחשב, על דוחות, על מזכרים ועל מסמכים שונים המכילים מידע כהגדרתו בחוק... פעילות הרשויות המקומיות בתחום אבטחת מידע והגנת הפרטיות אינה מאוסדרת על ידי השלטון המרכזי... כתוצאה, כל רשות מקומית מתמודדת עם נושא אבטחת המידע והגנת הפרטיות כמיטב הבנתה ולפי תקציב שהקצתה לנושא, ובעקבות כך חלק מהרשויות המקומיות אינן מטפלות כראוי בנושא.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2017.

ממצאים שטרם תוקנו על ידי העירייה מדוחות מבקר העירייה עד שנת 2020 :

מספר סידורי 2020-ב (מספר בדוח 2019)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2020 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
53 (78)	שימוש בתוכנות הפעלה לא עדכניות חושף את מערכות המחשב של העירייה לסיכון של הדבקות בקוד זדוני (וירוסים, סוסים טרויאנים וכו') אשר עלולים לגרום לגורם עוין להוציא מידע שלא כדין, לחבל ולהשבית את המערכות. כן, קיים חשש שהמערכות ישמשו על ידי גורמים פליליים לצורך ביצוע מתקפות על צדדים שלישיים מבלי שהעירייה מודעת לכך.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב אבטחת מידע ואיומי סייבר	2014	 תוקן חלקית
54 (79)	בעירייה לא יושם מנגנון להזדהות חזקה למרות שמבחינה טכנולוגית קיימת תמיכה לכך (משלוח הודעות SMS לצורך אימות	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב אבטחת מידע	2014	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

		ואיומי סייבר		משתמש לגיטימי), מכאן העירייה חשופה לגישת גורמים בלתי מורשים אשר ישיגו סיסמת משתמש לגיטימי.	
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	הנהלת העירייה	נמצא כי לא הוגדר צוות חירום לכשלים במערכות במידע בעירייה.	176 (214)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	הנהלת העירייה	נמצא כי אין בנמצא ניתוח מפורט בכתב של הסיכונים הספציפיים הנוגעים למערכות מידע וסייבר ומתכונת המענה הדרושה. כתוצאה מהאמור אין וודאות כי קיים מענה נאות לכלל התרחישים הרלוונטיים לעירייה.	177 (215)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	הנהלת העירייה	נמצא כי לא קיימת תוכנית סדורה לביצוע תרגילים לבחינת מגוון התרחישים השונים בתחום אירועי החירום הקשורים במערכות מידע.	178 (216)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	הנהלת העירייה	נמצא כי לא בוצעו תיעוד, סיכום והפקת מסקנות בכתב לגבי תרגילים שבוצעו.	179 (217)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	הנהלת העירייה	נמצא כי לא קיים תיעוד לאופן ביצוע פעולות בחירום, כמענה מוסדר לתרחיש.	180 (218)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	2015	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	הנהלת העירייה	נמצא כי חלק משרתי העירייה מועברים מחדר השרתים למרכז השליטה העירוני, באותו מקום בהם נמצאים שרתי הגיבוי של העירייה, פעולה מעמידה את העירייה בסיכון בו פגיעה במרכז השליטה ישבית הן המחשב הראשי והן את מחשב הגיבוי.	181 (219)
	2015	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	הנהלת העירייה	נמצא כי לא קיימת תוכנית פעולה סדורה להגברת המודעות של עובדי העירייה ואחרים בנושא אבטחת מידע והסיכונים במקרה של תוכנות זדוניות או פעולות התקפה שונות.	182 (220)
	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	הנהלת העירייה הטילה על מנהלת מערכות המידע ואבטחת המידע בעירייה, משימה של בדיקת חשד לדליפה של מסמך ממחשבי העירייה, זאת ללא ערוב מנהלים אחרים בתהליך. מן הראוי היה לעדכן את מנהלת מחלקת משאבי האנוש ואת ועד העובדים בנושא. התנהלות לא שקופה בנושא זה מחשידה את כלל עובדי העירייה ויכולה לתרום לאי אמון במערכת היחסים של ההנהלה מול העובדים, לדעת הביקורת ההנהלה פעלה במקרה זה בחוסר	183 (221)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				רגישות ובניגוד לטובת יחסי העבודה בעירייה.	
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	הנהלת העירייה הטילה את משימת הבדיקה על מנהלת מערכות המידע ואבטחת המידע בעירייה, ללא הצגת חוות דעת משפטית לגבי הדרישה והפעולות המותרות/אסורות בבדיקה. מן הראוי כי בנושאים המערבים חדירה לרשות הפרט תתקבל חוות דעת משפטית טרם עריכת הבדיקה.	184 (222)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	הנהלת העירייה הטילה על מנהלת מערכות המידע ואבטחת המידע בעירייה, את משימת הבדיקה. זאת ללא כל הליך מוקדם של ברור מול העובדים הרלוונטיים וללא מתן אפשרות של טיעונים לשאלת ההדלפה בכלל ולבדיקת המחשבים בפרט. מן הראוי היה לקיים ברור ולהבהיר את מטרת הבדיקה מול העובדים שנבדקו.	185 (223)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	משנת 2007 כל העובדים החדשים הנקלטים בעירייה מתבקשים לחתום על מסמך "הצהרה על שמירת סודיות וכללי עבודה במחשבי העירייה", בו מוגדרים כללי השימוש במחשב בעיריית ערד.	186 (224)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				בניגוד לפסיקה שקבעה כי "הטלת איסור גורף על שימוש באינטרנט לצרכים פרטיים אינו מעשי", העובד נאלץ לחתום בהצהרה כי כל שימוש אישי במחשב העירייה אסור לחלוטין.	
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	לא קיימת הגדרה מסודרת במקרה הנדון אשר קבעה כי הנסיבות של חשש לדליפת המסמך מקיימת את הנסיבות המוגבלות והיוצאות דופן, אשר מתירות מעקב וחדירה לתכתובת אי מייל אישית, כמוגדר בפסיקה.	187 (225)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	מדיניות העירייה בנושא שימוש במחשב, מוגדרת במסמך "הצהרה על שמירת סודיות וכללי עבודה במחשבי העירייה" – מסמך שרק עובדים חדשים שנקלטו בעירייה משנת 2007 חותמים עליו. כמו כן בשנה האחרונה מועברת המדיניות בהרצאות אבטחת מידע שבהן חובה על כל העובדים להשתתף וקיים נוהל מחלקה כללי בנושא, אך בניגוד למוגדר בפסיקה, אין כל הגדרה והבהרה לגבי הטכנולוגיות שביכולתו של המעסיק ובדעתו לנקוט בנוגע למעקב.	188 (226)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	עקרון השקיפות לא מתקיים בהתנהלות העירייה מאחר ואין לכך התייחסות בחוזי העבודה בעירייה.	189 (227)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך התנהלות והיערכות לחירום	הנהלת העירייה	התנהלות העירייה אינה מקיימת את תנאי הסף המצטברים שהוגדרו לעיל. נכון שהבדיקה הסתכמה בבחינת תעבורת האי-מיילים ובבדיקת כוננים מקומיים במחשבי העובדים, אך סביר כי אם הבדיקה הייתה מזהה מיילים חשודים, ההמשך הטבעי היה חדירה למייל של העובד. מכאן הרלוונטיות של הכללים מעלה.	190 (228)
 לא תוקן	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	תיבת האי-מייל בעירייה הוגדרה לשימוש לעבודה בלבד ומכאן עונה להגדרת תיבה מקצועית. אך מאחר והעירייה לא עיגנה את המדיניות בהסכם העבודה, ולא הבהירה כי ברשותה אמצעים טכנולוגיים לביצוע פעולות ניטור, גיבוי ומעקב, בנתוני התקשורת ובנתוני התוכן. אסור לעירייה לקיים מעקב וניטור בנתוני התקשורת בתיבה המקצועית.	191 (229)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	2015	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	הנהלת העירייה	בהתאם לפסיקה לעניין מבקר עירייה, אין להכשיר פיקוח אף על תעבורת המייילים, שכן עבודת הביקורת דורשת כי המידע שהגיע אל המבקר, כמו גם מקורות המידע יישארו חסויים.	192 (230)
	2017	מבחני חדירה	מחלקת מחשוב	מאחר והעירייה לא נבחרה על ידי משרד הפנים לקבלת הכוונה וייעוץ בנושא הסייבר, מומלץ לקבוע נוהל עצמאי לניהול סיכוני הסייבר בדומה לזה שנקבע על ידי אגף שוק ההון.	331 (2.ב)
	2017	מבחני חדירה	מחלקת מחשוב	נמצא כי קיים סיכון לא מנוהל לחדירה בגישה מהרשת הפנימית.	332 (3.ב)
	2017	מבחני חדירה	מחלקת מחשוב	הביקורת יצרה אתר דמה של קבלן חיצוני המספק שירותי מחשוב לעירייה בתחום הקנסות, אחד מעובדי העירייה מסר לאתר הדמה את שם המשתמש והסיסמא שלו למערכת המחשוב ובכך אפשר לביקורת להיכנס לתוכנה ולשנות בה נתונים.	333 (6.ב)

בחדש יוני 2021 פרסם מערך הסייבר הלאומי, חוברת בשם " תורת ההגנה – לנהל את הסיכון, המדריך היישומי (השלם) להגנת הסייבר של הארגון, להלן פרוט נקודות עיקריות מתוך המדריך :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מרחב הסייבר הוא תולדה של קדמה טכנולוגית, קישוריות וחיבור גלובלי לאינטרנט. התלות הגוברת במרחב הסייבר מביאה עמה בשורות של חדשנות טכנולוגיים ופיתוחים אדירים לאדם ולסביבתו, אך לצד אלה מתפתח מרחב איומים, המשפיע על הרציפות התפקודית הארגונית, על שלמות תהליכי הייצור ועל סודיות המידע הארגוני.

תורת ההגנה הארגונית : רואה את הארגון כמכלול שלם ומאפשרת את העלאת רמת החוסן הארגוני באמצעות הטמעה רציפה של תהליכים, שיטות ומוצרי הגנה.

יישום תורת ההגנה הארגונית : ישפר את החוסן הארגוני ואת יכולת העמידה שלו בפני מתקפת סייבר.

עקרונות תורת ההגנה : העקרון הראשי הוא הגנה מפני איומים רלוונטיים, תתי עקרונות :

א. אחריות הנהלה – האחריות להגנה על המידע נמצאת בראש ובראשונה אצל הנהלת הארגון.

ב. הגנה מתוך ראיית היריב – יש להבין את תרחישי התקיפה הנפוצים ולהמליץ על ההגנה היעילה ביותר לתרחישים אלה.

ג. הגנה מבוססת ידע וניסיון ישראלי – מעד הסייבר מבצע ביקורת הערכות מודיעין עיתיות למשק.

ד. הגנה בהתאם לפוטנציאל הנזק – השקעה בהגנה על היעד בהתאם לרמת חשיבותו לתפקוד הארגון.

ה. הגנה מבוססת עומק יישום – הגדרת בקורות נדרשות וראיות נדרשות בהתאם.

מבנה תורת ההגנה : עיריית ערד שייכת לארגונים מקטגוריה ב', בהם היקף הנזק שיסב אירוע סייבר עשוי לעלות על 5 מיליון ₪.

תהליך התכנון בראיית הארגון :

1. תיחום הפעילות – על מה יש להגן ?
2. הערכת הסיכון.
3. קביעת אסטרטגיה לטיפול בסיכון.
4. בניית תוכנית עבודה.
5. ביקורת ובקרה רציפה ומתמשכת.

סוף ציטוט מהמדריך היישומי (השלם) להגנת הסייבר של הארגון – שפרסם מערך הסייבר הלאומי.

על פי הדין (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא יישום תקנות הגנת הפרטיות), ולאור תקיפות סייבר שונות על רשויות מקומיות שהצליחו, כולל תקיפות על עיריית ערד (שלא השיגו את מטרתן עד כה), ולאור עליית כמות התקיפות בתקופת הקורונה על כלל הארגונים ובהם

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

רשויות מקומיות בישראל, ניתן היה לצפות כי ניהול הנושא בעירייה יוסדר בהתאם לתקנות ולרגולציה המחייבת, וכי הליקויים משנים עברו יתוקנו.

בפועל, על פי הממצאים בדוחות הביקורת בשנים הקודמות שטרם תוקנו, כולל הממצאים בדוח הראשון בנושא הנדון מדוח מבקר העירייה שנת 2020, וכן בהתאם להשוואה של הגדרות המדריך היישומי להגנת סייבר של מערך הסייבר הלאומי, נמצא כי העירייה לא מקיימת מערך הגנה הנדרש ממנה בהתאם לחוק ולפוטנציאל הנזק שעלול להתרחש עקב איום סייבר.

- **ממצא X** : בניגוד למוגדר במדריך היישומי להגנת הסייבר של הארגון שפרסם מערך הסייבר הלאומי, לא נמצא תיעוד ליישום תורת הגנה בעירייה, כך :
 - א. לא הוגדרו ומופו מאגרי המידע של הארגון.
 - ב. לא בוצעה הערכת סיכונים לאיומי סייבר שונים.
 - ג. לא נקבעה אסטרטגיה לטיפול בסיכונים.
 - ד. לא נבנתה תוכנית עבודה ליישום הטיפול בסיכון.
 - ה. לא מתקיימת ביקורת ובקרה רציפה ומתמשכת על יישום תוכנית ההגנה.
- המלצה : מומלץ ליישם תורת הגנת סייבר כמפורט במדריך היישומי של מערך הסייבר.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא X** : לא קיים בעירייה ביטוח סייבר, לשיפוי העירייה במקרה של תקיפת סייבר וגרימת נזק לנתוני העירייה. ההסבר של העירייה כי קיים ביטוח לספקים של תוכנות החיצוניות שבשימוש העירייה, לא מגובה בתיעוד מסודר, מכאן לכאורה ההחלטה לאי רכישת ביטוח סייבר, התקבלה בניגוד למנהל תקין (המחייב בין השאר התבססות על תיעוד ועבודת מטה מוסדרים).

- המלצה : מומלץ לאחר הגדרת מדינות ואסטרטגית אבטחת מידע, ובהתאם לתיעוד המפרט את הסיכונים הקיימים בעירייה, לשקול רכישת ביטוח סייבר להקטנת הסיכונים הרלוונטיים לארגון.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

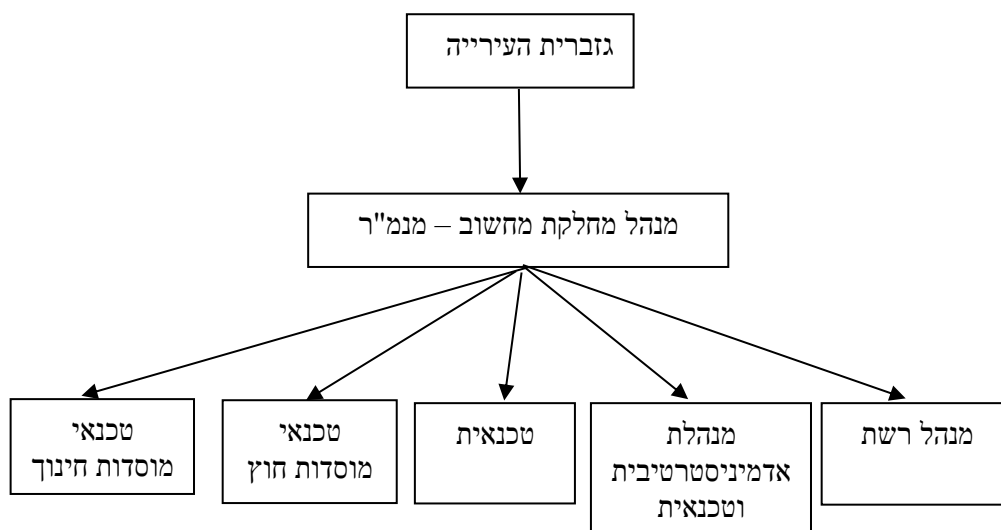
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כחלק מבחירת נושא הביקורת לדוח זה, בוצע סקר סיכונים בנושא אבטחת מידע והגנת הפרטיות במערכות ומאגרי המידע של עירייה. הסקר העלה חמישה נושאים המגלמים את הסיכונים משמעותיים ביותר (לגביהם מוערך כי סיכוי התממשותם גבוהה וכי חומרת הנזק הגלום בהם רבה). הסיכונים שזוהו בסקר הסיכונים הם :

1. ניהול רשימת הרשאות תקפות בהתאם לצורך לדעת, כולל סינון ומודעות המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות שינוי/הפסקת תפקיד.
2. קיום שיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של פעילות המשתמשים (Log) במערכות המאגרים.
3. מיפוי וסיווג מאגרי המידע, כולל רשימת מצאי מעודכנת של ציוד תשתית ותקשורת, אמצעי האבטחה, וכן תרשים מבנה רשת המאגרים - לרבות הכנה לרישום כדין.
4. קיום תנאים ובקרה נאותה של עמידה בדרישות סודיות ואבטחת מידע מצד ספקים במיקור חוץ/ מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע.
5. קיום ואפקטיביות מערך רציפות תפקודית והתאוששות מאסון.

בהתאם לתוצאות סקר הסיכונים המפורט מעלה, הוחלט לבצע ביקורת עומק בנושא הרשאות לגישה לנתוני העירייה (במערכות השונות) - מטרת הביקורת בפרק זה, וכן ביקורת עומק בנושא קיום בקרה אפקטיבית בשימוש במאגרים (LOG) – כמפורט במטרת הביקורת הבאה.

6.1.2 מבנה ארגוני מחלקת מחשוב בעירייה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הגדרת תפקידים :

- מנהל המחלקה – מנהל מערכות המידע (מנמ"ר) של העירייה.
- מנהל רשת – אחריות מקצועית וטיפול בכל סוגי התקלות : רשת, שרתים, יחידות הקצה.
- מנהלת אדמיניסטרטיבית וטכנאית – ניהול מוקד קריאות וטיפול בתקלות משתמשים : חומרה ותוכנה.
- טכנאית – טיפול בתקלות משתמשים : חומרה ותוכנה.
- טכנאי מוסדות חוץ – אחריות מקצועית וטיפול בכל סוגי התקלות : רשת, שרתים, יחידות הקצה של מוסדות חוץ.
- טכנאי מוסדות חינוך – אחריות מקצועית וטיפול בכל סוגי התקלות : רשת, שרתים, יחידות הקצה.

6.1.3 תפעול וניהול ישויות והרשאות

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא יישום תקנות הגנת הפרטיות :

סעיף 7 לתקנות מגדיר בין השאר :

(א) לא ייתן בעל מאגר מידע גישה למידע המצוי במאגר ולא ישנה היקף הרשאה שניתנה, אלא אם כן נקט אמצעים סבירים, המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם, כדי לברר שאין חשש כי בעל ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר ; אמצעים כאמור יינקטו בשים לב לרגישות המידע שבמאגר ולהיקף הרשאות הגישה לתפקיד שמיועד לו הנוגע בדבר, כאמור בתקנה 8.

(ב) בטרם יקבלו גישה למידע ממאגר המידע או לפני שינוי היקף הרשאותיהם, יקיים בעל מאגר מידע הדרכות לבעלי הרשאות בנושא החובות לפי החוק ותקנות אלה, וימסור להם מידע על אודות חובותיהם לפי החוק ונוהל האבטחה.

(ג) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, יקיים בעל המאגר פעילות הדרכה תקופתית לבעלי הרשאות שלו, בדבר מסמך הגדרות המאגר, נוהל האבטחה והוראות אבטחת המידע לפי החוק ולפי תקנות אלה, בהיקף הנדרש לצורך ביצוע תפקידיהם, ובדבר חובות בעלי ההרשאות לפיהם ; הדרכה כאמור תיערך אחת לשנתיים לפחות, ולגבי הסמכה של בעל הרשאה לתפקיד חדש – סמוך ככל האפשר למועד תחילת הסמכתו.

הוראות סעיף 7 לתקנות מיושמות חלקית בעירייה במסגרת אבטחת מידע בניהול כוח אדם - העובד חותם בעת העסקתו על נספח התחייבות לשמירת סודיות אך בסתירה לנדרש לא ננקטים כדבר שבשגרה אמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר, ואף לא קיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל (הדבר נעשה באופן מזדמן בלבד).

- בניגוד לסעיף 7 לתקנות, לא ננקטים כדבר שבשגרה אמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר, ואף לא קיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל.

- המלצה: מומלץ לנקוט בשגרה באמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר, וכן מומלץ לקיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל.
הערת המנמ"ר: אחריות משותפת עם מחלקת משאבי אנוש.

אין בעירייה רשימת הרשאות תקפות של המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות עדכון שינוי בתפקיד או הפסקתו, אף הובהר כי אין מבוצע ניהול הרשאות גישה בכפוף לפרופיל פונקציונלי ואכיפת מידור (גאוגרפי/היררכי), זאת בסתירה לעיקרון הצורך לדעת של עובד לשם מילוי תפקידו.

- ממצא: בניגוד לסעיפים 8-9 לתקנות, ובסתירה לעיקרון הצורך לדעת של עובד לשם מילוי תפקידו, אין בעירייה רשימת הרשאות תקפות של המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות עדכון שינוי בתפקיד או הפסקתו.

- המלצה: יש לבנות רשימת הרשאות ולתחזק אותה בזמן אמת, של המורשים לגשת אל מערכות המאגרים.

הבקרה המונעת גישה אסורה אל מערכות מאגרי המידע בעירייה היא רק זיהוי/אימות בהתאם להרשאה באמצעות שם משתמש וסיסמה, ללא אמצעי פיזי שבשליטת המשתמש (2FA או OTP, כפי שמומלץ), וככל הידוע לא נאכפות בקורות מפצות, כגון - מדיניות סיסמה חזקה, ניתוק תחנת עבודה לאחר פרק זמן ללא פעילות או פיקוח הדוק על השימוש בהתקנים ניידים.

- ממצא: כפי שעלה עוד בדוח מבקר העירייה לשנת 2014, בעירייה לא יושם מנגנון להזדהות חזקה למרות שמבחינה טכנולוגית קיימת תמיכה לכך, מכאן העירייה חשופה לגישת גורמים בלתי מורשים אשר ישיגו סיסמת משתמש לגיטימי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ ליישם מנגנון הזדהות חזקה ולאכוף בקרות מפצות נוספות, לשם מניעת גישה אסורה אל מערכות מאגרי המידע בעירייה.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

המצב הרצוי

מכל ארגון מצופה להגדיר נהלים המתייחסים לתהליכים שונים במחזור חיים של ניהול חשבונות משתמש במערכות מידע של הארגון - החל ביצירת חשבון משתמש ואופן אישורו, ועד לאופן נעילת חשבון בתום העסקה:

- א. מתן התייחסות מיוחדת ליצירת חשבונות משתמשים עבור ספקים חיצוניים, עובדי מיקור חוץ, ועובדים זמניים - לרבות הגדרת אופן אישור חשבונות אלה, הגבלת השימוש בהם והמעקב אחר ביטולם בתום העסקה/פרויקט.
- ב. שיוך חשבון משתמש אך ורק לעובד מסוים – הגדרת אחריותו על חשבון זה ועל הפעולות המבוצעות במערכות ומאגרי הארגון באמצעותו.
- ג. במקרים חריגים בהם יש צורך בקיום חשבון גנרי (לא אישי), למשל כזה המיועד לשימוש בתהליך ממוכן - יוגדרו תהליכים מיוחדים לשמירה על סודיות אמצעי הזדהות של החשבון ולהגבלת השימוש בו, ככל הניתן.
- ד. הגדרת אופן נעילת/השעיית חשבון משתמש במקרה של אי שימוש בחשבון במשך תקופה ממושכת, ואת תהליך אישור שחרור נעילה זו.

הטלת מגבלות על עובד ביחס לשימוש במחשב (ע"פ פסיקה - מידתיות וסבירות):

- א. יידוע עובדים מראש אודות מדיניות הניטור של הארגון (בעיקר – הגדרת תיבת דוא"ל ייעודית לעבודה או מעורבת אישית).
- ב. אין לחדור/לבדוק תיבות דוא"ל של עובדים או תיקיות פרטיות במחשב האישי/המנהלי, ללא הסכמתם מרצון חופשי ומדעת.

תהליך זיהוי ואימות, ובקרת השימוש במערכות המאגרים:

- א. הגדרת שיטת הזדהות למערכות מידע וחוזק האמצעי הטכנולוגי לשם כך, באופן המתאים לרמת רגישות המידע במערכת וסיכוני סייבר ופרטיות אליהם חשוף - SSO עם שם משתמש וסיסמה (8 תווים לפחות, אלפאנומריים עם סימנים מיוחדים ו-CAPS), או MFA באמצעות כרטיס חכם, או OTP, וכדומה).
- ב. הגדרת נהלים המתייחסים למסירת אמצעי הזדהות באופן מאובטח למשתמש לאחר אימות זהותו - שמירה על סודיות הסיסמה והחלפת סיסמה ראשונית על ידי המשתמש בהתחברות הראשונה למערכת (תוך עד 14 יום).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ג. סיסמאות או אמצעי הזדהות אחרים אינם נשמרים באופן גלוי (Clear Text) או באופן הניתן לשחזור ברשומות, בזיכרון או במאגרי מידע.
- ד. הגדרת אמצעי בקרה מונעים/מתריעים על מערך ההזדהות - נעילת חשבון משתמש לאחר מספר ניסיונות גישה כושלים (3), אי שימוש ממושך בחשבון (15 דקות), או אי החלפה תקופתית של סיסמה (מדי 6 חודשים לכל היותר).

המצב המצוי ופערים מול הרצוי (פער הוא ממצא ביקורת) :

נמצא כי מידת העמידה של מחלקת המחשוב בעירייה לעניין הנדרש בנושא ההרשאות היא חלקית, לכל היותר :

הגדרת נהלים המתייחסים לתהליכים שונים במחזור חיים של ניהול חשבונות משתמש במערכות מידע של הארגון :

א. מתן התייחסות מיוחדת ליצירת חשבונות משתמשים עבור ספקים חיצוניים, עובדי מיקור חוץ, ועובדים זמניים – לא מיושם.

הערת המנמ"ר : קיים טופס הצהרת סודיות מיוחד לעובד חוץ.

התייחסות הביקורת לתגובת המנמ"ר : מוסכם שקיימים טפסים כמו בדוגמאות שצורפו לעיון הביקורת – אלא שלא הוצג לביקורת מדגם מייצג כדרישתה של כאלה החתומים בפועל בידי ספקים כנספח להסכם התקשרותם.

ב. שיוך חשבון משתמש אך ורק לעובד מסוים – מיושם.

ג. במקרה חריג שיש צורך בקיום חשבון גנרי הגדרת תהליכים מיוחדים לשמירה על סודיות אמצעי הזדהות של החשבון ולהגבלת השימוש בו – לא רלוונטי.
הערת המנמ"ר : לא קיימים מקרים של חשבונות גנריים עם צורך הזדהות. קיימות תיבות מחלקתיות אך הן מחוברות אוטומטית למשתמשים. כל שימוש במערכת מחייב חשבון אישי.

ד. הגדרת אופן נעילת/השעיית חשבון משתמש במקרה של אי שימוש בחשבון במשך תקופה ממושכת – לא מיושם.

הערת המנמ"ר : לאחר אי שימוש של 90 יום החשבון ננעל.

התייחסות הביקורת להערת המנמ"ר : הכוונה למזעור פוטנציאל הסיכון של דלף/שיבוש המידע מצד הגורם האנושי באמצעות תהליך פרואקטיבי - התאמה דינמית בניהול ההרשאה בהתאם לסטטוס העובד המשתמש וסמוך ככל האפשר לעיתוי השינוי בתפקידו או בנסיבות חריגות (קידום, מעבר תפקיד) או בהעסקתו (השעיה/פיטורים, חל"ת, חופשת לידה/מחלה).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- **✗ ממצא :** לא קיימת התייחסות מיוחדת ליצירת חשבונות משתמשים עבור ספקים חיצוניים, עובדי מיקור חוץ, ועובדים זמניים.

- **המלצה :** מומלץ להגדיר נוהל ספציפי לתהליכים של ניהול חשבונות משתמש של משתמשים שאינם עובדים קבועים (מיקור חוץ, זמניים, ספקים ...).

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **✗ ממצא :** לא קיימת הגדרה לאופן נעילת/השעיית חשבון משתמש במקרה של אי שימוש בחשבון במשך תקופה ממושכת.

- **המלצה :** מומלץ להגדיר אופן נעילת/השעיית חשבון משתמש כשקיים צפי לאי שימוש לפרק זמן מוגדר (החלפת תפקיד, חל"ת, חל"ד, חופשה ארוכה וכד').

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

הטלת מגבלות על עובד ביחס לשימוש במחשב :

יידוע עובדים מראש אודות מדיניות הניטור של הארגון – לא מיושם.

לפיכך לא ניתן יהיה לבדוק לגביהם במקרה הצורך, ללא הסכמתם מרצון חופשי ומדעת - שימוש ביישומים, שאילתות מידע, תיבות דוא"ל או תיקיות פרטיות במחשב האישי/המנהלי.

- **✗ ממצא :** אין אפשרות לעירייה לבצע בדיקת וניטור שימוש ביישומים, שאילתות מידע, תיבות דואר אלקטרוני או תיקיות פרטיות במחשבי העובדים, מאחר ולא מבוצע ולא מוגדר אופן יידוע העובדים מראש אודות מדיניות הניטור של הארגון.

- **המלצה :** מומלץ לקבוע מדיניות ניטור על השימוש במחשבי העירייה, וליידע את העובדים כנדרש.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תהליך זיהוי ואימות, ובקרת השימוש במערכות המאגרים :

- א. הגדרת שיטת הזדהות למערכות מידע וחוזק האמצעי הטכנולוגי בהתאם לרמת רגישות המידע וסיכוני סייבר ופרטיות אליהם חשופה – לא מיושם ;
- ב. הגדרת נהלים המתייחסים למסירת אמצעי הזדהות באופן מאובטח למשתמש לאחר אימות זהותו – מיושם חלקית ;
- ג. סיסמאות או אמצעי הזדהות אחרים אינם נשמרים באופן גלוי או הניתן לשחזור ברשומות, בזיכרון או במאגרי מידע – מיושם ;
- ד. הגדרת אמצעי בקרה מונעים/מתריעים על מערך ההזדהות – מיושם.

- **ממצא :** לא הוגדרה שיטת הזדהות למערכות מידע וחוזק האמצעי הטכנולוגי בהתאם לרמת רגישות המידע וסיכוני סייבר ופרטיות אליהם חשופה.

- **המלצה :** לשם שיפור תהליך זיהוי ואימות, ובקרת השימוש במערכות המאגרים, מומלץ להגדיר שיטת הזדהות למערכות מידע וחוזק האמצעי הטכנולוגי בהתאם לרמת רגישות המידע וסיכוני סייבר ופרטיות אליהם חשופה.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא :** בעירייה הגדרה חלקית של נהלים המתייחסים למסירת אמצעי הזדהות באופן מאובטח למשתמש לאחר אימות זהותו.

תגובת המנמ"ר : קיימת הנחיה של איסור והנחיה זו מודגשת בהדרכה האישית שכל עובד עובר.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לא הוצג לביקורת מדגם מייצג כבקשתה. הדרכה חד פעמית אינה נוהל, מה עוד שאין כל אכיפה ובקרה בנושא.

- **המלצה :** לשם שיפור תהליך זיהוי ואימות, ובקרת השימוש במערכות המאגרים, מומלץ להגדיר נהלים מלאים המתייחסים למסירת אמצעי הזדהות באופן מאובטח למשתמש לאחר אימות זהותו.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מתן הרשאות גישה למשתמש יתבצע על בסיס מינימום הרשאות נדרשות בהתאם לעיקרון ה"צורך לדעת" לשם ביצוע אפקטיבי של תפקידו – לא מיושם.

הגדרת תהליך מתועד למתן הרשאות גישה למערכת/מאגר מידע באחריות "בעל מידע" מקצועי – לא מיושם.

הגדרת תהליכים מתועדים למתן הרשאות גישה למערכות ומאגרי מידע, והקצאת משאבים ושירותים – אחריות גורם מקצועי על אישור הרשאות למערכות שהוא "בעל המידע" בהן, התאמת הרשאות לצרכי תפקיד, רמת הסיכון מהרשאות, שינוי הרשאות בעת שינוי תפקיד וכן ביטול הרשאות בסיום העסקה – מיושם חלקית.

בביקורת בשנת 2020 בנושא ניהול הלוגי של המשתמשים נמצא כי לא הוגדר פרופיל הרשאה פונקציונלי או מידור על בסיס עיקרון "הצורך לדעת" לשם ביצוע התפקיד (למעט היררכית).

המבוקר טען כי הגיוון והייחוד של כל משתמש רב והדבר אינו מעשי ליישום. לפיכך, קיים מידור קבוצתי במערכות הומוגניות מבחינה מקצועית וכל בקשה להקים הרשאה חריגה נבחנת בקפדנות בידי המנמ"ר, אך נמצא:

- א. במערכות בהן קיימת הטרוגניות תפקודית/מקצועית אין מידור פנימי כלל.
- ב. מכיוון שאין במחלקת המיחשוב רשימת הרשאות תקפות של כלל המשתמשים בכלל מערכות ומאגרי המידע, והובהר זה מכבר שלא הוגדר פרופיל פונקציונלי למשתמש בהתאם לעיקרון "הצורך לדעת" לשם ביצוע תפקידו – צירוף נסיבות זה מונע אכיפה ובקרה של מידור אפקטיבי בגישה למידע האישי הרגיש על בסיס מקצועי (שיוך מחלקתי) או היררכי (דרוג משרה).

✖ ממצא : בניגוד לסעיפים 8-9 לתקנות, ובסתירה לעיקרון הצורך לדעת של עובד לשם מילוי תפקידו, אין בעירייה רשימת הרשאות תקפות של המורשים לגשת אל מערכות המאגרים, נמצא כי במערכות בהן קיימת הטרוגניות תפקודית/מקצועית אין מידור פנימי כלל.

- המלצה: יש לבנות רשימת הרשאות ברמת העובד ולתחזק אותה בזמן אמת.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

✖ ממצא : מאחר ובמחלקת המחשוב אין רשימת הרשאות תקפות של כלל המשתמשים בכלל מערכות ומאגרי המידע, ולא הוגדר פרופיל פונקציונלי למשתמש בהתאם לעיקרון "הצורך לדעת" לשם ביצוע תפקידו, אין אפשרות לקיים אכיפה ובקרה של מידור אפקטיבי בגישה למידע האישי הרגיש על בסיס מקצועי (שיוך מחלקתי) או היררכי (דרוג משרה).

- המלצה: יש לבנות רשימת הרשאות ברמת העובד לאחר הגדרות פרופיל פונקציונלי למשתמש לשם ביצוע תפקידו (לפי עיקרון "הצורך לדעת"), ובהתאם לה לבצע בקרה ואכיפה על אפקטיביות המידור במידע רגיש.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

אמנם קיים טופס "בקשה להרשאה" של יחידת המחשוב והתקשורת אך נמצא כי הוא אינו מיושם בפועל ולא נאכף השימוש בו.

✖ ממצא : נמצא כי טופס "בקשה להרשאה" של מחלקת המחשוב אינו מיושם בפועל ולא נאכף השימוש בו.

תגובת המנמ"ר : הטופס נאכף ומיושם.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לא הוצג לביקורת מדגם מייצג כבקשתה. המסמך שהוצג מתוארך לחודש נובמבר 2021, לאחר הכנת דוח הביקורת.

- המלצה : יש לרענן וליישם נוהל הגדרת ואישור הרשאות לכל עובד בעירייה.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

כמו כן, לא נקבעו בעירייה רשימת בעלי המידע בכל תחום תוכן, ואף לא מנהלי מאגרי המידע, שבגדר סמכותם ואחריותם, בין היתר, לאשר עניינית הקצאת הרשאה למשתמש בתחומם המקצועי :

א. ככלל, לעובד חדש ניתנת הרשאת גישה המועתקת מפרופיל אישי של משתמש קיים במחלקתו המקצועית. יתרה מכך, בקשה להקצאה או הרחבה של הרשאת גישה למשתמש נעשית לרוב בע"פ/טלפונית ע"י גורם מזדמן, כגון - גורם משא"ן, הממונה הישיר ולעיתים אף בידי העובד עצמו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הערת המנמ"ר : ככלל אין שינוי של הרשאה ללא הגשת פניה על גבי טופס הייעודי וחתימת המנמ"ר.

התייחסות הביקורת להערכת המנמ"ר : האמור מתייחס לגיבוי המוגבל של ההנהלה ליישום הנהלים הקיימים, אי אכיפת ציות (מנהלי/משמעת) על המשתמשים במסגרת מדיניות אבטחת מידע והגנת פרטיות מחייבת, ושיתוף פעולה חלקי בין מנהלי מחלקות לבין המנמ"ר לשם הטמעת ה-BEST PRACTICE.

ב. אין תהליך סדור של אבטחת מידע בניהול כ"א, בטרם מתן הרשאת גישה למשתמש, כגון – סינון נאות בידי משא"ן, הדרכת מודעות מתועדת לאבטחת מידע והגנת פרטיות.

הערת המנמ"ר : באחריות משא"ן.

התייחסות הביקורת להערכת המנמ"ר : המדובר בתהליך שלבי החוצה ארגון - שבא לביטוי בטופס רשמי בקשה/שינוי/הפסקה של הרשאה למשתמש, כשכל גורם מאמת את חלקו בחתימה עליו.

ג. הנחייה מקצועית בדבר אופן וכללי השימוש הניאותים במערכות המידע ע"י ממונה ישיר/עמית.

 - **ממצא : נמצא כי לעיתים לא מתקיים הליך סדור לאישור בקשה להרשאת גישה למערכות העירייה (בדרך כלל נעשה על גבי טופס ייעודי, אך היו מקרים שהוגדר בעל פה או טלפונית על ידי גורמים שונים, ולא על ידי מנהלי מאגר הנתונים שזו סמכותם ואחריותם).**

- **המלצה : מומלץ לקיים הליך סדור של אבטחת מידע בניהול כ"א ללא יוצאים מהכלל, בטרם מתן הרשאת גישה למשתמש, כגון – סינון נאות בידי משא"ן, הדרכת מודעות מתועדת לאבטחת מידע והגנת פרטיות.**

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

 - **ממצא : לא קיימת הנחייה מקצועית בדבר אופן וכללי השימוש הנאותים במערכות המידע ע"י ממונה ישיר/עמית.**

- **המלצה : מומלץ כי תוגדר הנחיה מקצועית לגבי אופן וכללי השימוש הנאותים במערכות המידע על ידי גורמים ממונים.**

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –

קיום שיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של פעילות המשתמשים (Log) במערכות המאגרים.

6.2.1 כללי

במטרת ביקורת מספר 1 נבחן נושא מתן הרשאות הגישה לעובדים וספקים למאגרי המידע של העירייה, במטרה כי המידע יהיה גלוי אך ורק לעובדים המורשים לצורך תפקידם כך גם הגישה למאגרים. הפעולה משלימה לנושא ניהול ההרשאות היא קיום בקורות וניטור על השימוש בנתוני המאגרים בפועל. בחינת קיום הבקורות והניטור היא מטרת הביקורת בפרק זה.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא יישום תקנות הגנת הפרטיות :

אין בעירייה שיטה או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני המאפשר בקרה על הגישה למערכות המאגר - יומן פעילות ממוחשב/LOG הכולל את זהות המשתמש, תאריך ושעה של ניסיון הגישה, רכיב המערכת שאליו בוצע ניסיון הגישה, סוג הגישה, היקפה, ואם הגישה אושרה או נדחתה, ובמידה שמנגנון הבקרה מאפשר ביטול או שינוי של הפעלתו גם הפצת התראה על כך לאחראי המערכת/מאגר.

סעיף 10 לתקנות מגדיר בין השאר :

(א) במערכות של מאגר מידע אשר חלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, ינוהל מנגנון תיעוד אוטומטי שיאפשר ביקורת על הגישה למערכות המאגר (בתקנה זו – מנגנון הבקרה), ובכלל זה נתונים אלה: זהות המשתמש, התאריך והשעה של ניסיון הגישה, רכיב המערכת שאליו בוצע ניסיון הגישה, סוג הגישה, היקפה, ואם הגישה אושרה או נדחתה.
(ב) מנגנון הבקרה לא יאפשר, ככל יכולתו, ביטול או שינוי של הפעלתו; מנגנון הבקרה יאתר שינויים או ביטולים בהפעלתו ויפיץ התראות לאחראים.
(ג) בעל מאגר מידע יקבע נוהל בדיקה שגרתית של נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה, ויערוך דוח של הבעיות שהתגלו וצעדים שננקטו בעקבותיהן.
(ד) נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה יישמרו למשך 24 חודשים לפחות.
(ה) בעל מאגר מידע יידע את בעלי ההרשאות במאגר בדבר קיום מנגנון הבקרה למערכות המאגר.

- ממצא : בניגוד לסעיף 10 לתקנות, אין בעירייה שיטה או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני המאפשר בקרה על הגישה למערכות המאגר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הערת המנמ"ר בשנת 2021 : מיושם חלקית בחלק מהמערכות, קיים תיעוד המערכת של מטרופולינט ואפשר לגשת על פי הצורך.

- המלצה : מומלץ לצורך שמירה על המידע, שלמותו ומהותו, לקיים מנגנון תיעוד המאפשר בקרה על הגישה למערכות המאגר.

אין מפרט מתועד או נוהל בעירייה לגבי האמצעים שמטרתם הגנה על המערכות למניעת שיבושן או דלף מידע - בשגגה או בזדון, בכל שכבה טכנולוגית (חומרה, תוכנה, הפעלה, רשת/תקשורת ואבטחה).

- ממצא : בניגוד לסעיפים 13-14 לתקנות (מיושמים חלקית), אין מפרט מתועד או נוהל בעירייה לגבי האמצעים שמטרתם הגנה על המערכות למניעת שיבושן או דלף מידע.

- המלצה : מומלץ לקבוע מפרט או נוהל לגבי האמצעים להגנה על המערכות למניעת שיבושן או דלף מידע בשגגה או בזדון, בכל שכבה טכנולוגית (חומרה, תוכנה, הפעלה, רשת/תקשורת ואבטחה).

העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע :

א. לא נבחנו סיכונים אבטחת המידע ולא נקבעו סייגים ותנאים ברורים לשם כך בהסכם ההתקשרות עם כל ספק/מחזיק.

ב. דבר זה נחשב קריטי למניעת סיכונים בשרשרת האספקה ונהוג ליישמו בפרקטיקה הטובה באמצעות ההסכם מול הספקים, כולל בממשק אינטרנטי או בענן דיגיטלי – חומרה/ציוד קצה, רשת/תקשורת, מערכות הפעלה והגנה, אחסון, פיתוח תוכנה/יישומים, עיבוד ובסיסי נתונים, תחזוקה ותמיכה טכנית, מערכות תחשיב שכר/דיווח שעות או הנה"ח, מצלמות אבטחה/טמ"ס.

סעיף 15 לתקנות מגדיר בין השאר :

(א) בעל מאגר המתקשר עם גורם חיצוני לצורך קבלת שירות, הכרוך במתן גישה למאגר המידע –

(1) יבחן, לפני ביצוע ההתקשרות עם הגורם החיצוני המסוים כאמור, את סיכוני

אבטחת המידע הכרוכים בהתקשרות ;

(2) יקבע במפורש בהסכם עם הגורם החיצוני (בתקנה זו – ההסכם) את כל אלה, בשים

לב לסיכונים לפי פסקה (1) :...."

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ממצא : בניגוד להוראות סעיף 15 לתקנות, העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע.

- המלצה : מומלץ לשם מניעת סיכונים בשרשרת האספקה, לקבוע סייגים ברורים בהסכם ההתקשרות על כל ספק/מחזיק, ולאכוף אותם בפועל.

העירייה כבעלים של מאגרי מידע שחלה עליהם רמת האבטחה הבינונית לפחות לא מימשה אחריותה לכך שתיערך בהם ביקורת אחת ל-24 חודשים לפחות - פנימית או חיצונית, על ידי גורם בעל הכשרה מתאימה בנושא אבטחת מידע שאינו ממונה האבטחה של המאגר.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

6.2.2 הגורם האנושי

מערך ההרשאות (מטרת ביקורת מספר 1), והבקורות של השימוש במאגרים (מטרת ביקורת זו), הם מרכיבים אחדים להשגת המטרה של הגנת הפרטיות ושמירת נתונים המאגרים העירוניים, כמפורט בדין. אך אין די בכך, אחד הגורמים המהותיים לקיום אבטחת מידע ראויה, הוא הגורם האנושי. ככל שמודעות המשתמשים לנושא אבטחת המידע תהיה גבוהה יותר, יקטן הסיכון לשימוש לא מורשה הן על ידי העובדים עצמם, והן על ידי גופים חיצוניים עוינים.

קיימים במחלקת המיחשוב "נוהל אחריות אישית לאבטחת מידע" ובו "נספח א" – הצהרת משתמש מחשב לשמירת סודיות", ובנפרד גם "הצהרה על שמירת סודיות וכללי עבודה במחשבי העירייה", המיועדים לכלל עובדי העירייה – אך נמצא כי הללו אינם מיושמים בפועל ולא נאכף השימוש בהם, ואף לא הוצגו בפנינו תיעוד או דוגמאות מבססות (מדגם מייצג) לגבי העובדים שאישרו בחתימתם הלכה למעשה את הנספח או התצהיר כאמור.

- ממצא : נמצא כי נוהל אחריות אישית לאבטחת מידע של העירייה אינו מיושם בפועל ולא נאכף.

תגובת המנמ"ר : הנוהל מיושם חלקית ומוטמע בהדרגה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, בפועל, לא צורפו כל אסמכתאות כבקשת הביקורת לאימות תגובת המנמ"ר.

- המלצה : מומלץ ליישם את נוהל אחריות אישית לאבטחת מידע.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : לא הוצג בפני הביקורת תיעוד מוסדר לאימות חתימת כלל העובדים על נספחי הנוהל ו/או על הצהרה על שמירת סודיות וכללי עבודה במחשבי העירייה.

תגובת המנמ"ר : קיימות חתימות והן מתויקות במחלקת מחשוב.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לביקורת לא הוצג מדגם של הטפסים בהתאם לבקשתה, לצורך אימות תגובת המבוקר.

- המלצה : מומלץ לקיים ניהול מוסדר לאימות חתימת כלל העובדים על נוהל אחריות אישית לאבטחת מידע ו/או על הצהרה על שמירת סודיות וכללי עבודה במחשבי העירייה.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא יישום תקנות הגנת הפרטיות :

סעיף 7 לתקנות מגדיר בין השאר :

(ג) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, יקיים בעל המאגר פעילות הדרכה תקופתית לבעלי הרשאות שלו, בדבר מסמך הגדרות המאגר, נוהל האבטחה והוראות אבטחת המידע לפי החוק ולפי תקנות אלה, בהיקף הנדרש לצורך ביצוע תפקידיהם, ובדבר חובות בעלי הרשאות לפיהם ; הדרכה כאמור תיערך אחת לשנתיים לפחות, ולגבי הסמכה של בעל הרשאה לתפקיד חדש – סמוך ככל האפשר למועד תחילת הסמכתו.

הוראות סעיף 7 לתקנות מיושמות חלקית בעירייה במסגרת אבטחת מידע בניהול כוח אדם - העובד חותם בעת העסקתו על נספח התחייבות לשמירת סודיות אך בסתירה לנדרש לא ננקטים כדבר שבשגרה אמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר, ואף לא קיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל (הדבר נעשה באופן מזדמן בלבד).

- בניגוד לסעיף 7 לתקנות, לא ננקטים כדבר שבשגרה אמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר, ואף לא קיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל.

- המלצה: מומלץ לנקוט בשגרה באמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר, וכן מומלץ לקיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

נמצא כי אין מערך סדור של הדרכה/שמירת מודעות אלא מצגת שמעביר המנמ"ר לעובדים באופן רנדומלי, המטרה היא להקיף אחת לשנה את כלל המועסקים בעירייה, אשר לרוב אינה מושגת מחוסר משאבים - נמצא כי מערך הדרכה מצומצם זה מוגבל בהיקפו (חלק קטן מן המשתמשים מודרכים בידי המנמ"ר במהלך שנה), אינו מחזורי (לא מבוצע ריענון שיטתי אחת לשנה לפחות), ואינו מתועד.

- **ממצא:** נמצא כי אין מערך סדור של הדרכה/שמירת מודעות בנושא אבטחת מידע אלא מצגת שמעביר המנמ"ר לעובדים באופן רנדומלי.

- **המלצה:** יש לקיים מערך הדרכה שוטף על חובות ואחריות העובדים בנושא אבטחת מידע.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא:

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא:** נמצא כי מתקיים מערך הדרכה מצומצם (חלק קטן מן המשתמשים מודרכים בידי המנמ"ר במהלך שנה), אך המערך אינו מחזורי (לא מבוצע ריענון שיטתי אחת לשנה לפחות), ואינו מתועד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : יש לקיים מערך הדרכה שוטף על חובות ואחריות העובדים בנושא אבטחת מידע, כולל תיעוד רלוונטי.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.2.3 ניהול בקורות גישה ושימוש בפועל

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא יישום תקנות הגנת הפרטיות :

סעיף 10 לתקנות מגדיר בין השאר :

(א) במערכות של מאגר מידע אשר חלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, ינוהל מנגנון תיעוד אוטומטי שיאפשר ביקורת על הגישה למערכות המאגר (בתקנה זו – מנגנון הבקרה), ובכלל זה נתונים אלה : זהות המשתמש, התאריך והשעה של ניסיון הגישה, רכיב המערכת שאליו בוצע ניסיון הגישה, סוג הגישה, היקפה, ואם הגישה אושרה או נדחתה.

(ב) מנגנון הבקרה לא יאפשר, ככל יכולתו, ביטול או שינוי של הפעלתו ; מנגנון הבקרה יאתר שינויים או ביטולים בהפעלתו ויפיץ התראות לאחראים.

(ג) בעל מאגר מידע יקבע נוהל בדיקה שגרתי של נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה, ויערוך דוח של הבעיות שהתגלו וצעדים שננקטו בעקבותיהן.

(ד) נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה יישמרו למשך 24 חודשים לפחות.

(ה) בעל מאגר מידע יידע את בעלי ההרשאות במאגר בדבר קיום מנגנון הבקרה למערכות המאגר.

- ממצא : בניגוד לסעיף 10 לתקנות, אין בעירייה שיטה או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני המאפשר בקרה על הגישה למערכות המאגר.

- המלצה : מומלץ לצורך שמירה על המידע, שלמותו ומהותו, לקיים מנגנון תיעוד המאפשר בקרה על הגישה למערכות המאגר.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כאמור, התקנות מחייבות מחד הגדרת תהליכים מתועדים למתן הרשאות גישה למערכות ומאגרי מידע (הכולל בין השאר : התאמת הרשאות לצרכי תפקיד, רמת הסיכון מהרשאות, שינוי הרשאות בשינוי תפקיד וביטול הרשאות בסיום העסקה), ומאידך, קיום בקורות וניטור על שימוש בפועל :

א. הגדרת מדיניות ושיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של יומני פעילות המשתמשים (Log) במערכות ומאגרי המידע - במיוחד ברמת ניהול (Admin).

ב. קיום תהליך מחזורי לניטור/תיעוד רציף ובקרה תקופתית (שנתית לכל היותר) – של תקינות ועדכניות השימוש בפועל ביחס לפרופיל פונקציונלי, ולתיקוף **רשימת ההרשאות התקפות** בארגון.

ג. ביצוע תהליכי סקירה תקופתיים של חשבונות ספקים חיצוניים/"מחזיק במידע", עובדי מיקור חוץ ועובדים זמניים בתדירות גבוהה יותר.

ד. מערכות מאגרי המידע של העירייה הם ברמת האבטחה הבינונית/גבוהה, בהן יש לנהל מנגנון תיעוד (ל-24 חודשים) אוטומטי (שאינו ניתן לביטול) לבקרת פעילות המשתמשים מעת לעת, הכולל :

1. זהות המשתמש.
2. התאריך והשעה של ניסיון הגישה.
3. רכיב המערכת/נכס המידע שאליו בוצע ניסיון הגישה.
4. סוג הגישה – צפייה, עריכה, העתקה וכדומה.
5. היקף הגישה – תכניות/שאלות, ממשקים ובסיסי נתונים הנוגעים בדבר.
6. האם הגישה אושרה או נדחתה.

ה. במאגרי מידע ברמת אבטחה בינונית/גבוהה נדרש תיעוד אירועי אבטחה – על בעל המאגר לדון בהם (אחת לשנה לפחות ברמה הבינונית, ואחת לרבעון ברמה הגבוהה), ולבחון את הצורך בעדכון **נוהל האבטחה** או **מסמך הגדרות המאגר**, בהתאם למסקנות ולקחים שהופקו.

הביקורת לא מצאה כי קיימת מדיניות של העירייה, או אמצעי ידוע ומופעל או שיטה לבקרת השימוש השוטף במערכות המאגר, אף לא המינימום הנהוג בפרקטיקה הטובה – ביצוע סקירה ידנית תקופתית של דוחות LOGS.

מוקדי הביקורת ויעדי הבדיקה

- א. הגדרת מדיניות ושיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של יומני פעילות המשתמשים (Log) – **לא מיושם**.
- ב. קיום תהליך שנתי לניטור/תיעוד רציף ובקרה של תקינות ועדכניות ההרשאות והשימוש בפועל ביחס לפרופיל פונקציונלי – **לא מיושם**.
- ג. ביצוע תהליכי סקירה תקופתיים של חשבון ספק חיצוני, מחזיק, עובד מיקור חוץ/זמני בתדירות גבוהה יותר – **לא מיושם**.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ד. מערכות/מאגרי המידע בעירייה מסווגות ברמת אבטחה בינונית/גבוהה ויש לנהל מנגנון תיעוד ל-24 חודש לבקרת פעילות המשתמשים – לא מיושם.
- ה. במאגרי מידע שסווגו תחת רמת אבטחה בינונית/גבוהה נדרש תיעוד אירועי אבטחה ועל בעל המאגר לדון בהם אחת לשנה לפחות ולהפיק מסקנות ולקחים – לא מיושם.

- **ממצא :** אין בעירייה הגדרת מדיניות ושיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של יומני פעילות המשתמשים (Log) במערכות ומאגרי המידע.

- **המלצה :** יש להגדיר מדיניות ושיטה לבקרה על יומני פעילות המשתמשים במערכות ומאגרי המידע העירוניים.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא :** נמצא כי לא קיים תהליך מחזורי לניטור/תיעוד רציף ובקרה תקופתית (שנתית לכל היותר) – של תקינות ועדכניות השימוש בפועל ביחס לפרופיל פונקציונלי, ולתיקוף רשימת ההרשאות התקפות בארגון.

- **המלצה :** יש לקיים תהליך מחזורי לניטור/תיעוד רציף ובקרה תקופתית (שנתית לכל היותר) – של תקינות ועדכניות השימוש בפועל ביחס לפרופיל פונקציונלי, ולתיקוף רשימת ההרשאות התקפות בארגון.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא :** נמצא כי לא מתבצעים תהליכי סקירה תקופתיים של חשבונות ספקים חיצוניים/"מחזיק במידע", עובדי מיקור חוץ ועובדים זמניים.

- **המלצה :** יש להגדיר ולבצע תהליכי סקירה תקופתיים של חשבונות ספקים חיצוניים/"מחזיק במידע", עובדי מיקור חוץ ועובדים זמניים.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ✗ ממצא :** נמצא כי אין לכלל מערכות מאגרי המידע של העירייה מנגנון תיעוד (ל-24 חודשים) אוטומטי (שאינו ניתן לביטול) לבקרת פעילות המשתמשים מעת לעת כנדרש בתקנות, הכולל:
1. זהות המשתמש.
 2. התאריך והשעה של ניסיון הגישה.
 3. רכיב המערכת/נכס המידע שאליו בוצע ניסיון הגישה.
 4. סוג הגישה – צפייה, עריכה, העתקה וכדומה.
 5. היקף הגישה – תכניות/שאלות, ממשקים ובסיסי נתונים הנוגעים בדבר.
 6. האם הגישה אושרה או נדחתה.

- המלצה :** יש לקיים מנגנון תיעוד (ל-24 חודשים) אוטומטי (שאינו ניתן לביטול) לבקרת פעילות המשתמשים במערכות המידע של העירייה, מעת לעת כנדרש בתקנות.
- תגובת המנמ"ר : מיושם חלקית בחלק מהמערכות, קיים תיעוד המערכת של מטרופולינט ואפשר לגשת על פי הצורך, לא מתקיימות בקורות/מיטור שוטפים. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ✗ ממצא :** נמצא כי לא מקיימים דיון באירועי אבטחה (אחת לשנה לפחות ברמה הבינונית, ואחת לרבעון ברמה הגבוהה), ולבחינת הצורך בעדכון נוהל האבטחה או מסמך הגדרות המאגר, בהתאם למסקנות ולקחים שהופקו מאירועים אלה.

- המלצה :** יש לקיים דיון באירועי אבטחה (אחת לשנה לפחות ברמה הבינונית, ואחת לרבעון ברמה הגבוהה), ולבחינת הצורך בעדכון נוהל האבטחה או מסמך הגדרות המאגר, בהתאם למסקנות ולקחים שהופקו מאירועים אלה.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

על אף שהובהר בביקורת ממרץ 2021 כי ננקטים אמצעי אבטחה בסיסיים –

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

היעדרם של אמצעים טכנולוגיים וגורם מקצועי ייעודיים למניעת דלף מידע, להערכתנו מגדילה משמעותית החשיפה לסיכון זה באמצעות הנדסה חברתית או מתקפת סייבר.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא יישום תקנות הגנת הפרטיות :

העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע:

א. לא נבחנו סיכוני אבטחת המידע ולא נקבעו סייגים ותנאים ברורים לשם כך בהסכם ההתקשרות עם כל ספק/מחזיק.

ב. דבר זה נחשב קריטי למניעת סיכונים בשרשרת האספקה ונהוג ליישמו בפרקטיקה הטובה באמצעות ההסכם מול הספקים, כולל בממשק אינטרנטי או בענן דיגיטלי – חומרה/ציוד קצה, רשת/תקשורת, מערכות הפעלה והגנה, אחסון, פיתוח תוכנה/יישומים, עיבוד ובסיסי נתונים, תחזוקה ותמיכה טכנית, מערכות תחשיב שכר/דיווח שעות או הנה"ח, מצלמות אבטחה/טמ"ס.

סעיף 15 לתקנות מגדיר בין השאר :

(א) בעל מאגר המתקשר עם גורם חיצוני לצורך קבלת שירות, הכרוך במתן גישה למאגר המידע –

(1) יבחן, לפני ביצוע ההתקשרות עם הגורם החיצוני המסוים כאמור, את סיכוני

אבטחת המידע הכרוכים בהתקשרות;

(2) יקבע במפורש בהסכם עם הגורם החיצוני (בתקנה זו – ההסכם) את כל אלה, בשים

לב לסיכונים לפי פסקה (1): "...

- **ממצא :** בניגוד להוראות סעיף 15 לתקנות, העירייה אינה מקיימת בקרה

נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה

למאגרי המידע.

- **המלצה :** מומלץ לשם מניעת סיכונים בשרשרת האספקה, לקבוע סייגים

ברורים בהסכם ההתקשרות על כל ספק/מחזיק, ולאכוף אותם בפועל.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

היעדר הסדרה משפטית מלאה בהסכם מול ספקים חיצוניים של התחייבותם לעמוד ברמת אבטחת מידע והגנת פרטיות החלה כדין על העירייה מחד גיסא, והיעדר ניטור אפקטיבי של

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

פעילות המשתמשים ברשת ונכסי המידע של העירייה מאידך גיסא – מאפשר בשוטף חריגים בלתי רצויים:

א. תקשורת ישירה של משתמשים עם מוקדי תמיכה טכנית או ספקים חיצוניים כדי לשנות הרשאתם ואף לקבל הרשאה לשימוש חריג, בניגוד לנוהג ומדיניות העירייה ותוך עקיפת סמכות ובקרת ההנהלה והמנמ"ר:

הערת המנמ"ר: נדרש לפעול לשינוי על ידי ריענון נהלים והדרכת מנהלים.

קיים נוהל להתקשרות עם ספק, אך עד כה לא הוצגו נתונים לגבי מידת יישומו בפועל מול ספקי העירייה הרלבנטיים -

ב. קיימים במחלקת המחשוב "נספח אבטחת מידע ושמירה על סודיות" המיועד לספק שירותים של העירייה, וכן "תצהיר שמירת סודיות" המיועד לעובד חיצוני (של ספק במיקור חוץ) – ואולם, נמצא כי הללו אינם מיושמים בפועל ולא נאכף השימוש בהם, ולא הוצגו בפנינו תיעוד או דוגמאות מבססות לגבי עובדים חיצוניים שאישרו בחתימתם הלכה למעשה את התצהיר האמור.

דבר זה נחשב קריטי למניעת סיכונים בשרשרת האספקה ונהוג ליישמו בפרקטיקה הטובה באמצעות ההסכם מול הספקים, כולל בממשק אינטרנטי או בענן דיגיטלי – חומרה/ציוד קצה, רשת/תקשורת, מערכות הפעלה והגנה, אחסון, פיתוח תוכנה/יישומים, עיבוד ובסיסי נתונים, תחזוקה ותמיכה טכנית, מערכות תחשיב שכר/דיווח שעות או הנה"ח, מצלמות אבטחה/טמ"ס.

- **ממצא:** נמצא כי העירייה אינה מקיימת בקרה נאותה על ספקים במיקור חוץ/מחזיקים של מוצר/שירות הכרוך במתן גישה למאגרי המידע - לא נבחנו סיכונים אבטחת המידע ולא נקבעו סייגים ותנאים ברורים לשם כך בהסכם ההתקשרות עם כל ספק/מחזיק.

- **המלצה:** יש להגדיר ולקיים בקרה על ספקים במיקור חוץ, ולעגן את הבקורות בהסכמי ההתקשרות עם הספקים.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא:**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לסיכום

במצב הקיים, ממשיך הגנת פרטיות ואבטחת מידע בעירייה אינו אפקטיבי בפועל, כפי שזוהה כבר בחלק הראשון של ביקורת זו הנכלל בדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא יישום תקנות הגנת הפרטיות, החלק השני בביקורת בשנה זו - בחן לעומק שני סיכונים (הרשאות, ובקורות שימוש) והממצאים משקפים ביתר שאת כי תהליך הניהול הידני של יומני השימוש, וכן המיפוי החלקי של תהליכים עסקיים וטכנולוגיים או של זרימת המידע והישויות/ממשקים המעורבים בתהליכים, מחלישים את אבטחת המידע והגנת הפרטיות, כמפורט:

1. מונע מידור או חיסיון הדרושים במידע אישי רגיש הקיים במאגרי העירייה.
2. מקשה על תיעוד, ניהול ובקרה אפקטיבית של בקשות, הרשאות ושימוש בפועל.
3. מקשה על טיוב וניקוי מאגרים (Data Cleaning), לרבות - משתמשים והרשאות בלתי פעילים/חריגים או משתמשים פריבילגיים (System/Admin) מיותרים.
4. מונע הקצאה יעילה של משאבי מחשב ע"י איתור תפקידים (Role Mining) - קישור לוגי בין המשתמש, זהותו ותפקידו עם ההרשאות והמשאבים המותרים/נדרשים לו לביצוע משימתו.
5. מקשה על מדידת רמת שירות, על כן קשה לאכוף את הדין או מדיניות.
6. נהלים ארגוניים אינם בתאימות עם מערכות ומאגרי המידע – קליטת/ניוד/גריעת עובד, בקשה לעדכון אפליקציות/היקף הרשאה לעובד, השעיה/פיטורים של עובד, המשכיות עסקית/התאוששות מאסון/Incident Response.
7. סעיפים 13-14 לחוק הגנת הפרטיות מקנים לנושא המידע זכות עיון ותיקון או מחיקה במידע אודותיו שבמאגר העירייה – כיום בעל המאגר אינו עומד בחובתו לאפשר זאת ע"פ בקשת אדם בשפה העברית, הערבית והאנגלית.

✖ ממצא : בניגוד לסעיפים 13-14 לחוק הגנת הפרטיות, אופן ניהול המאגרים בעירייה אינו מאפשר לנושא המידע זכות עיון ותיקון או מחיקה במידע אודותיו שבמאגר העירייה.

- המלצה : יש לפעול לשיפור אופן ניהול מאגרי המידע בעירייה, על מנת לאפשר בין השאר את הזכות לנושא המידע בסעיפים 13-14 לתקנות לעיון ותיקון או מחיקה של נתונים אודותיו.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. תמצית מנהלים

לאור הגידול המתמיד בכמות הנתונים בעירייה והתלות התפעולית בקליטתם במועד, פגיעה במערכות הממוחשבות או במאגרי המידע עלולה להסב נזק מוחשי לנכס או תשתית עירוניים, לשירות חיוני לתושב או לצנעת הפרט שלו - לכן מוטלת על העירייה חובה רגולטורית ואתית להגן על מידע זה באמצעות יישום אמצעים אפקטיביים ע"פ תקן מקצועי או פרקטיקה טובה, ואכיפת ציות להוראות הדין.

בניתוח הפער בין המצב הקיים לבין זה הרצוי ע"פ הרגולציה החלה, נמצאו כשלים וליקויים משמעותיים – למיטב הבנתנו, בעירייה לא הוקצו משאבים מספיקים, הן כספיים והן אנושיים, לטיפול המתחייב - מאחר והתקנות הוחלו כבר ב-2018, ונוכח מתקפות הסייבר ההופכות חיוניות נפרץ, מן הראוי שתיתן עדיפות כיום להסדרתו.

להלן פרוט עיקר המלצות הביקורת, נוכח הממצאים שפורטו בשני דוחות הביקורת בנושא (הראשון נכלל במסגרת דוח המבקר לשנת 2020) :

- א. יש לבצע מיפוי מעודכן של מבנה מאגרי המידע - הכולל רשימת מצאי מעודכנת של המערכות ותרשים רשת המאגר יש לבצע מיפוי מעודכן של מבנה מאגרי המידע - הכולל רשימת מצאי מעודכנת של המערכות ותרשים רשת המאגר.
- ב. יש לבנות מסמך הגדרות לכל מאגר, בהתאם לעקרון הצמידות לשמה הוקם המאגר, יש לבצע בדיקה אחת לשנה לבחינת התאמת המידע השמור במאגר בפועל, למטרת המאגר יש למנות ממונה על אבטחת מידע בעירייה, כמוגדר בתקנות.
- ג. מומלץ לעדכן את הנהלים וליישם אותם בפועל, כולל סיווג רמת אבטחה של כל מאגר מידע בעירייה – בעדיפות עליונה, יש לקבוע נוהל אבטחת מידע, כמוגדר בתקנות.
- ד. מומלץ לנקוט בשגרה באמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם כדי לברר שאין חשש כי בעל ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר – כמו כן, מומלץ לקיים מערך להדרכה שוטפת על חובתם מכוח חוק ונוהל.
- ה. מומלץ לבצע סקר סיכונים, מבדקי חדירה, לרבות ניתוח נזקים/השלכות על העירייה, במיוחד לגבי אלה הנובעים ממבנה המערכות ואמצעי התקשורת של המאגרים, בציון אופן קביעת הסיכונים ובחירת דרך ההתמודדות עמם (למשל, באמצעות מנגנוני הצפנה מקובלים בפרקטיקה הטובה).

- ו. יש למנות ממונה על אבטחת מידע בעירייה, כמתחייב מן החוק והתקנות.

הערת המנמ"ר : קיים ממונה, המינוי הוא עבור מנמ"ר כמנהל אבטחת מידע זמני.

התייחסות הביקורת : המנמ"ר אינו יכול לשמש ממונה אבטחה מאחר וזהו ניגוד עניינים מובנה שפוגם באפקטיביות הבקרה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ז. יש לבנות רשימת הרשאות ולתחזק אותה בזמן אמת, של המורשים לגשת אל מערכות המאגרים – יש לשקול יישום מנגנון הזדהות חזקה ולאכוף בקרות מפצות נוספות, לשם מניעת גישה אסורה אל מערכות מאגרי המידע בעירייה.
- ח. יש להסמיק מנהלים/עבור כלל מאגרי המידע של העירייה, כמוגדר בתקנות.
- ט. מומלץ לצורך שמירה על המידע, שלמותו ומהותו, לקיים מנגנון תיעוד המאפשר בקרה על הגישה למערכות המאגר.
- י. מומלץ לצורך שמירה על המידע, שלמותו ומהותו, לקיים מנגנון תיעוד המאפשר בקרה על הגישה למערכות המאגר.
- יא. מומלץ לשם מניעת סיכונים בשרשרת האספקה, לקבוע סייגים ברורים בהסכם ההתקשרות על כל ספק/מחזיק, ולאכוף אותם בפועל.

להלן פרוט המלצות ספציפיות בהתאם לפרק עיקר הממצאים :

מטרת ביקורת מספר 1 – בדיקת קיום שיטה ניהול רשימת הרשאות תקפות בהתאם לצורך לדעת, כולל סינון ומודעות המורשים לגשת אל מערכות המאגרים - לרבות שינוי/הפסקת תפקיד.

- 7.1 מומלץ ליישם תורת הגנת סייבר כמפורט במדריך היישומי של מערך הסייבר.
- 7.2 מומלץ לאחר הגדרת מדיניות ואסטרטגית אבטחת מידע, ובהתאם לתיעוד המפרט את הסיכונים הקיימים בעירייה, לשקול רכישת ביטוח סייבר להקטנת הסיכונים הרלוונטיים לארגון.
- 7.3 מומלץ לקבוע מדיניות ניטור על השימוש במחשבי העירייה, וליידע את העובדים כנדרש.
- 7.4 לשם שיפור תהליך זיהוי ואימות, ובקרת השימוש במערכות המאגרים, מומלץ להגדיר שיטת הזדהות למערכות מידע וחוזק האמצעי הטכנולוגי בהתאם לרמת רגישות המידע וסיכוני סייבר ופרטיות אליהם חשופה.
- 7.5 לשם שיפור תהליך זיהוי ואימות, ובקרת השימוש במערכות המאגרים, מומלץ להגדיר נהלים מלאים המתייחסים למסירת אמצעי הזדהות באופן מאובטח למשתמש לאחר אימות זהותו.
- 7.6 יש לבנות רשימת הרשאות ברמת העובד ולתחזק אותה בזמן אמת.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7.7 יש לבנות רשימת הרשאות ברמת העובד לאחר הגדרות פרופיל פונקציונלי למשתמש לשם ביצוע תפקידו (לפי עיקרון "הצורך לדעת"), ובהתאם לה לבצע בקרה ואכיפה על אפקטיביות המידור במידע רגיש.

7.8 מומלץ לקיים הליך סדור של אבטחת מידע בניהול כ"א ללא יוצאים מהכלל, בטרם מתן הרשאת גישה למשתמש, כגון – סינון נאות בידי משא"ן, הדרכת מודעות מתועדת לאבטחת מידע והגנת פרטיות.

מטרת ביקורת מספר 2 – קיום שיטה לבקרה אפקטיבית או מנגנון תיעוד אוטומטי או ידני, של פעילות המשתמשים (Log) במערכות המאגרים

7.9 יש לקיים מערך הדרכה שוטף על חובות ואחריות העובדים בנושא אבטחת מידע.

7.10 יש להגדיר מדיניות ושיטה לבקרה על יומני פעילות המשתמשים במערכות ומאגרי המידע העירוניים.

7.11 יש לקיים תהליך מחזורי לניטור/תיעוד רציף ובקרה תקופתית (שנתית לכל היותר) – של תקינות ועדכניות השימוש בפועל ביחס לפרופיל פונקציונלי, ולתיקוף רשימת ההרשאות התקפות בארגון.

7.12 יש להגדיר ולבצע תהליכי סקירה תקופתיים של חשבונות ספקים חיצוניים/"מחזיק במידע", עובדי מיקור חוץ ועובדים זמניים.

7.13 יש לקיים מנגנון תיעוד (ל-24 חודשים) אוטומטי (שאינו ניתן לביטול) לבקרת פעילות המשתמשים במערכות המידע של העירייה, מעת לעת כנדרש בתקנות. תגובת המנמ"ר : מיושם חלקית בחלק מהמערכות, קיים תיעוד המערכת של מטרופולינט ואפשר לגשת על פי הצורך, לא מתקיימות בקורות/מיטור שוטפים. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.

7.14 יש לקיים דיון באירועי אבטחה (אחת לשנה לפחות ברמה הבינונית, ואחת לרבעון ברמה הגבוהה), ולבחינת הצורך בעדכון נוהל האבטחה או מסמך הגדרות המאגר, בהתאם למסקנות ולקחים שהופקו מאירועים אלה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7.15 יש להגדיר ולקיים בקרה על ספקים במיקור חוץ, ולעגן את הבקורות בהסכמי ההתקשרות עם הספקים.

7.16 יש לפעול לשיפור אופן ניהול מאגרי המידע בעירייה, על מנת לאפשר בין השאר את הזכות לנושא המידע בסעיפים 13-14 לתקנות לעיון ותיקון או מחיקה של נתונים אודותיו.

פרק 5 - ביקורת בנושא

ניהול צי הרכב העירוני

תוכן העניינים

עמוד	נושא
245	1. כללי – רקע
246	2. מטרות הביקורת
246	3. היקף הביקורת
246	4. תאור כללי של מהלך הביקורת
247-248	5. עיקרי הממצאים
	6. פרוט הממצאים
249-269	6.1 מטרת ביקורת מספר 1
270-284	6.2 מטרת ביקורת מספר 2
285-292	6.3 מטרת ביקורת מספר 3
293-294	7. תקציר מנהלים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי

מערך הרכב ברשויות המקומיות (להלן – צי הרכב) הוא אמצעי הכרחי לתפקודה של הרשות המקומית. מרבית כלי הרכב נועדו לשימוש פעולות הרשות המקומית וחלקם משמשים כרכבים צמודים לעובדי הרשות. בתקופת הביקורת שימשו בעיריית ערד 84 כלי רכב ונגררים מתוכם כ-20 רכבי ליסינג.

בהתאם לחוק ולאוגדן הגדרת תפקידים ברשויות המקומיות של משרד הפנים (להלן – האוגדן) ברשות המקומית ישנם מספר גורמים האמונים על תחום ניהול צי הרכב, בניהם מנהל יחידת התברואה וקצין הבטיחות בתעבורה. על פי אודגן העיסוקים, הגדרת תפקיד מנהל יחידת התברואה כוללת בין השאר את הנקודות הבאות:

- 8.5.1 אחראי להקצאת רכב לכל היחידות שברשות המקומית.
- 8.5.2 אחראי להקצאת רכב כבד הכולל מכוניות אשפה וטרקטורים למבצעים כגון איסוף אשפה ופינוי מפגעים תברואתיים.
- 8.5.3 מפקח על ביצוע טיפולים שוטפים ותקופתיים ברכבים השונים ועוקב אחריהם.

על פי הגדרת תפקיד קצין בטיחות בתעבורה מוגדרת בי היתר אחריותו בנושא רכבי הרשות:

1. פיקוח על בטיחות ותחזוקה של כלי הרכב של הרשות המקומית.
2. טיפול ביורוקרטי ותחזוקתי בכלי הרכב של הרשות המעורבים בתאונות דרכים.

מדור צי הרכב בעיריית ערד מהווה חלק ממחלקת התברואה בעירייה. תפקיד המדור לספק לעירייה את המענה בכל תחום קשור לרכבים הכולל: רכישת, תחזוקה ורישוי. קצין הבטיחות בתעבורה בעירייה כפוף למנכ"ל העירייה ותפקידו בין השאר להדריך את הנהגים בעירייה, לנהל תיקי נהג ותיקי רכב ולוודא כי הרכבים מטופלים במוסכים מורשים, וכי מצב התחזוקה של הרכבים המשמשים את העירייה ראוי.

לאור חשיבות נושא ניהול צי הרכב לפעילות השוטפת של העירייה, ולאור העובדה שעד כה נבחן הנושא באופן נקודתי במספר דוחות ביקורת (בשנת 2014 – רכבי ליסינג, בשנת 2015 – רכבי מחלקת גינון ואחזקה, בשנת 2017 – רכבי תברואה וכו'), בחרתי לקיים ביקורת כוללת לנושא ניהול צי הרכב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרות הביקורת

1. בחינת ניהול ותפעול תחום הרכב בעירייה (רכישה, תחזוקה, רישוי וביטוח).
2. בחינת נושא רכבי הליסינג מההיבט הכספי.
3. בחינת יישום תקנות התעבורה הקשורות במדור קצין הבטיחות בתעבורה.

3. היקף הביקורת

1. הביקורת בחנה את ניהול צי הרכב בעירייה בכללותו ולאחר בחינת כלל הסיכונים בנושא, התמקדה בהתקשרויות עם מוסכים והפיקוח על השימוש ברכבי ליסינג.
2. הביקורת לא בחנה את ניהול והפיקוח על רכבי הליסינג של החברה הכלכלית.
3. הביקורת לא בחנה את אופן ניהול התב"רים של רכישת רכבי העירייה.

4. תאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר :

- סקירת מסמכי מדור הרכב.
- סקירת תקציבי הרכב בעירייה.
- סקירת כרטיסים רלוונטיים במערכת הנהלת החשבונות של העירייה.
- סקירת חוזי ליסינג.
- ראיונות עם :

1. מר גרי עמל – מנכ"ל העירייה.
2. מר ניצן הרגס – מנהל מדור הרכב.
3. מר מוקי דור – קצין הבטיחות בתעבורה בעירייה.
4. מזכירת מדור הרכב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת ניהול ותפעול תחום הרכב בעירייה (רכישה, תחזוקה, רישוי וביטוח)

5.1 בניגוד למנהל תקין, לא קיימת בעירייה תוכנית רב שנתית לרכישת רכבים המבוססת על כלל הנתונים של מדור הרכב וצרכי המחלקות. מכאן, קבלת החלטות בנושא עלולה להיות לא מיטבית.

5.2 בניגוד למנהל תקין, נמצא כי אין תיעוד לאופן קבלת ההחלטות בהליך רכישת רכב למחלקות העירייה. תיעוד הכולל את פרוט צרכי מחלקות העירייה ואת שיקולי הנהלת העירייה לרכישת הרכב, תיעוד שהיה יכול למנוע רכישת רכב לא מתאים למחלקות, טענה שעולה ממנהלי המחלקות לאורך שנים.

5.3 הליקוי מדו"ח מבקר העירייה לשנת 2015 המעיר על אי קיום נוהל רכש מסודר טרם תוקן לעניין בחירת מוסך לביצוע עבודות תיקון ברכב עירייה, כך לא נקבע מספר הצעות שיש לקבל וכן לא הוגדרו בדיקות שיש לקיים על מנת להחליט על הספק הזוכה.

5.4 בניגוד לסעיף 585(א)13 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 - תפקידי קצין בטיחות הקובע כי על קצין הבטיחות "לפקח על כך שהרכב יתוקן רק במוסך שניתן לו רישיון לפי סעיף 127 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב" לא קיימים נהלים המסדירים את מעורבותו של קצין הבטיחות בעת בחירת מוסך לעירייה יחד עם מנהל מדור הרכב, כולל הגדרת שמירת תיעוד מתאים לעמידה בהוראות הדין.

תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : לכלל המוסכים העובדים עם עיריית ערד קיים תיעוד כי הם מוסכים מורשים מטעם משרד התחבורה וכן לתעודת מנהל מוסך מקצועי.
התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, כאמור בממצא אין הסדרה של הנושא ולא נמצא כי מתקיים מנגנון המאפשר לקצין הבטיחות בתעבורה כלים לבקרה וניטור של כלל העבודות מול מוסכים.

5.5 בניגוד להגדרת תפקיד קצין בטיחות בתעבורה באוגדן הגדרת תפקידים של משרד הפנים הקובע כי יש לבצע אישור כשירות לתנועה לרכב שעבר תיקונים אחרי תאונה, לא קיים נוהל בעירייה המחייב לערוך בדיקה של כשירות הרכב ואיכות התיקון לאחר חזרת הרכב מתיקון במוסך.

5.6 נמצא כי מחד כרטיסי הנהלת החשבונות של העירייה מנוהלים ברמת המחלקה ולא ברמת כל רכב ומאידך לא קיימת במדור הרכב בעירייה תוכנה לניהול צי רכב ולא קיים תיעוד ממוחשב לשם איסוף נתונים על מספר התיקונים שבוצעו בכל מוסך ואת עלותם, דבר העלול לפגוע בקבלת החלטות מושכלת בבחירת הפניית רכבים למוסכים, בהתאם לשיקולי איכות התיקונים ועלות התיקונים לעירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הערת קצין הבטיחות בתעבורה : אין תוכנה לבקרת תיקונים חוזרים ושונים, עד לאחרונה גם לא היתה אפשרות לבדיקה אינטרנטית של מחירי חלפים במחשבי העירייה.
הערת מנהל מדור הרכב : למרות הצעות ומצגות של מספר חברות וקבלת תקציב ייעודי לתוכנה לניהול צי רכב עד כה לא טופל הנושא !

מטרת ביקורת מספר 2- בחינת ניהול רכבי הליסינג הצמודים לעובדים.

5.7 בניגוד לניהול כספי מבוסס נתונים, לא הועבר לביקורת תיעוד של בדיקת כדאיות כלכלית עדכנית הבוחנת רכישת רכבים חדשים מול חכירת רכבים בליסינג בהתחשב בעלויות המימון, הוצאות האחזקה וירידת הערך.

5.8 הליך ההחלטה על מתן רכב ליסינג לעובד כולל תנאי הזכאות אינו מתועד, כך שאין אפשרות לבחון את עמידת העובד בהסכמות שהוגדרו כתנאי לקבלת הרכב (כגון הגבלת ק"מ).

5.9 בניגוד ליעילות כלכלית, בעירייה לא קיימים קריטריונים קבועים לעניין עלות הליסינג הכוללת המקסימלית לה זכאי כל עובד המוצמד לו רכב (קיימת רק מגבלה לגבי מחיר הרכב), דבר המביא לפערים גדולים של עלויות הליסינג בין העובדים עם רמת תפקיד זהה ומצב משפחתי דומה (במקרה הקיצון אף מעל 20,000 ₪ לשנה, או 60,000 ₪ לתקופת החוזה רק בגין רכיב התשלום לחברת הליסינג).

5.10 הליקוי מדוח מבקר העירייה משנת 2013 טרם תוקן, מכאן גם בשנת 2021 בניגוד למנהל תקין העירייה לא הגדירה קריטריונים לשימוש ברכב ליסינג, כך שבפועל אין כל הגבלה על השימוש ברכב. זאת למרות תגובת הגזברות משנת 2013 שקבעה כי: יש לאמץ באופן מידי את כללי האוגדן (לכל רכב צמוד, לא רק ליסינג) בהתייחס להשתתפות עצמית, נהיגת בן/בת זוג ועבירת תנועה/שימוש בכביש אגרה. כמו כן יש להגביל את מכסת הק"מ ולהקבילו למכסת הק"מ בחוזה עם משכ"ל. חריגה ממכסה, תהיה ע"ח העובד. שימוש בכבישי אגרה שלא לצרכי עבודה, יחול על העובד. יבוטל השימוש בנתיב המהיר.

5.11 חריגה ממכסת הקילומטרים בהסכם הליסינג מגדילה את תעריף התשלום במידה ניכרת, אין כל סנקציה בעירייה על עובד החורג מהסכם הליסינג המקורי.

מטרת ביקורת מספר 3 : בחינת יישום תקנות התעבורה הקשורות במדור קצין הבטיחות בתעבורה.

5.12 נמצא כי בניגוד לנוהל משרד התחבורה המחייב לבצע נסיעת מבחן על ידי קצין הבטיחות לאחר בדיקה תקופתית, בפועל, לא מבוצעת נסיעת מבחן לכל הפחות ברכבי הליסינג.
תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : כלל כלי הרכב ממוחשבים, כולל חיוויים עם הנעת הרכב, ככל ולא נדלקת מנורת אזהרה אין כל תקלה ברכב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –

בחינת ניהול ותפעול תחום הרכב בעירייה (רכישה, תחזוקה, רישוי וביטוח)

6.1.1 כללי

מערך הרכב ברשויות המקומיות (להלן – צי הרכב) הוא אמצעי הכרחי לתפקודה של הרשות המקומית (משאיות פינוי אשפה, רכבי פיקוח וביטחון וכד'). מרבית כלי הרכב נועדו לשימוש פעולות הרשות המקומית וחלקם משמשים כרכבים צמודים לעובדי הרשות.

בזמן עריכת הביקורת בשנת 2021 בעיריית ערד שימשו 84 רכבים ונגררים את מחלקות העירייה (בעיריית ערד בניגוד לרשויות מקומיות רבות, כמעט כל פעולות העירייה מבוצעות באמצעות עובדי העירייה ולא באמצעות קבלנים במיקור חוץ (פעולות כגון : פינוי אשפה, גינון, אחזקה וכד').

להלן חלוקה לפי מחלקה/לשכה :

מחלקה/לשכה	מספר כלי רכב ונגררים במחלקה	רכבים צמודים לבכירים
גינון	21	1
אחזקה	15	---
תברואה	13	1
ביטחון	8	1
פיקוח	3	---
איכות הסביבה	3	1
בטיחות	1	---
שיטור עירוני	2	---
רכש	1	1
מפעל /משקם	1	---
לשכת ראש העירייה	---	2
לשכת מנכ"ל העירייה	---	2
לשכת יועץ משפטי	---	1
גזברות (למעט רכש)	---	4
הנדסה	---	2
סה"כ כלי רכב	68	16

במטרת ביקורת זו מבקשת הביקורת לבחון את ניהול ותפעול מערך הרכב בכלולותו בעירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

להלן פירוט תקציב הוצאות העירייה השוטפות בגין רכבי העירייה ורכבי הליסינג בש"ח:

2018	2019	2020	
1,133,207	1,090,244	1,225,666	תיקונים
896,901	909,043	882,255	דלק
421,261	459,279	382,588	ביטוחים
426,248	666,986	1,091,693	ליסינג
2,867,617	3,125,552	3,582,202	סה"כ

- מהטבלה עולה כי שיעור עלות התיקונים הוא המהותי ביותר מבין הסעיפים ועומד על 34-39% מכלל ההוצאות בגין רכבים בעירייה בכל שנה, בשנים 2018-2020.
- הגידול בהוצאות הליסינג בין השנים נובע מגידול במספר הרכבים שהעירייה חכרה.
- רוב רכבי הליסינג משמשים כרכבים צמודים לעובדים הבכירים ומנהלי המחלקות (16 סך הכל בתקופת הביקורת), ישנם מספר רכבי ליסינג נוספים לשימוש תפעולי כגון שיטור עירוני ואיכות הסביבה).

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2013, מפרק הדוח בנושא גזברות ומחלקת רכב – רכבי ליסינג של עובדים סטטוטוריים:

בעיריית ערד נהגו עד לפני כשלוש שנים לקנות רכבים לשימוש חלק מהעובדים הבכירים, הנוהג השתנה לפני כשלוש שנים אז החלו להתקשר בחוזים לליסינג תפעולי.

כיום ארבע עובדים סטטוטוריים נהנים משימוש ברכבי ליסינג, העובדים בתפקידים הבאים:

1. מנכ"ל העירייה.
2. גזברית העירייה.
3. מהנדסת העירייה.
4. היועץ המשפטי לעירייה.

שאר העובדים הסטטוטוריים של העירייה מקבלים תשלומי אחזקת רכב באמצעות תלוש השכר ובהתאם לחוקי העבודה השונים בנושא...

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2013.

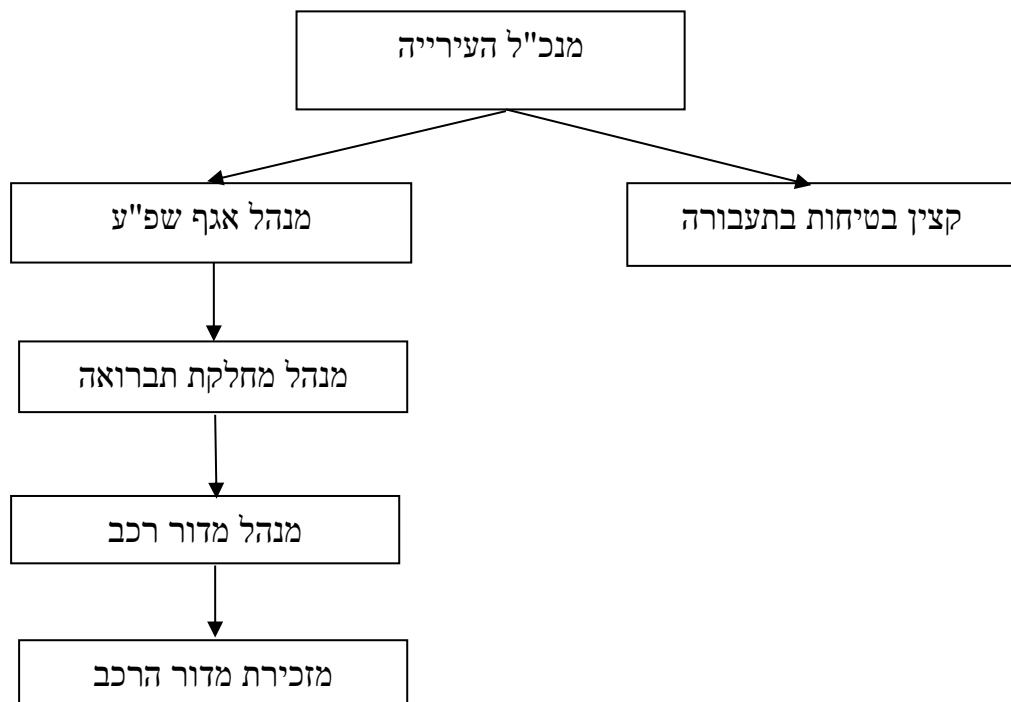
עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הגידול במספר רכבי הליסינג הצמודים לעובדים בשנת 2021 לעומת שנת 2013, מהווה שינוי מדיניות נוסף מהשנים האחרונות, כאשר כיום בנוסף לעובדים הסטטוטוריים גם מנהלי אגפים ומחלקות זכאים לבחור לקבל רכב ליסינג צמוד, במקביל לויתור על תשלומי אחזקת הרכב המגיעים להם.

6.1.2 מבנה אירגוני

מדור הרכב וקצין הבטיחות בתעבורה הם האחראים על ניהול מערך צי הרכב בעירייה. מדור הרכב בעיריית ערד הינו חלק ממחלקת התברואה בעירייה. תפקיד המדור לספק לעירייה את המענה בכל תחום קשור לרכבים הכולל: רכישת רכב חדש, טיפול ברכבים שבבעלות העירייה, טיפול שנתי לרכב, תיקונים שהרכבים מצריכים במהלך השנה, טסט ורישוי רכבי העירייה. קצין הבטיחות בתעבורה אחראי על הבטיחות, תקינות ותחזוקת כלי הרכב, פיקוח על כשירות הנהגים והטמעת נושא הבטיחות בנהיגה ברשות המקומית (ראה הרחבה במטרת ביקורת מספר 3 בדוח זה).

ממצא : המבנה הארגוני בעירייה מתאים למוגדר באוגדן העיסוקים של

משרד הפנים - תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.3 רכבים ונגררים בשימוש העירייה

כאמור, בעיריית ערד ישנם 84 רכבים ונגררים המשמשים את מחלקות העירייה.

להלן פירוט הרכבים והנגררים שבשימוש העירייה (בהתאם לרישום מדור הרכב נכון לרבעון הראשון של 2021):

מספר	מספר רישוי	שנה	יצרן ודגם
1		1985	נגרר
2		1993	נגרר
3		1993	נגרר מנוף
4		1993	נגרר מים
5		1996	טרקטור גון דיר
6		1996	טרקטור גון דיר
7		1996	נגרר
8		1997	מחפרון הנדסי
9		1998	נגרר
10		1998	נגרר
11		1998	טרקטור גון דיר
12		1999	נגרר
13		2003	נגרר
14		2004	איסוזו דימקס
15		2004	איסוזו דימקס
16		2004	איסוזו דימקס
17		2005	סיטרואן ברלינגו
18		2005	נגרר
19		2006	איסוזו דימקס
20		2007	נגרר
21		2008	איסוזו דימקס
22		2008	נגג פתוח
23		2008	מ.ד. קובוטה
24		2009	טויוטה
25		2009	טרקטורוק מיול
26		2009	נגרר
27		2010	משא אשפה
28		2010	משא אשפה
29		2010	איסוזו דימקס
30		2011	משא אשפה
31		2011	משא + מנוף
32		2011	נגרר
33		2012	מרצדס מנוף

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סיטרוואן ברלינגו	2012		34
אופנוע	2012		35
סקודה	2013		36
שברולט סבנה	2013		37
נגרר	2013		38
נגרר	2014		39
נגרר תאורה	2014		40
נגרר חץ	2014		41
נגרר גנרטור	2014		42
סיטרוואן ברלינגו	2014		43
סיטרוואן ברלינגו	2014		44
נגרר גנרטור	2015		45
מחפרון הנדסי	2015		46
טרקטור מיול	2015		47
סיטרוואן ברלינגו	2015		48
משאית - מנוף	2016		49
איסוזו דימקס	2016		50
מטאטא הנדסי	2016		51
נגרר	2016		52
איסוזו דימקס	2016		53
מטאטא הנדסי	2016		54
וולקר	2016		55
מכונה ניידת	2017		56
יונדאי סונטה	2018		57
טיוטה	2018		58
ראבו מטאטא	2018		59
מיול	2018		60
קייא נירו	2018		61
טויוטה פריוס	2018		62
רנו מנוף	2018		63
סיטרוואן ברלינגו	2018		64
סקודה קדיאוק	2018		65
יונדאי איוניק	2018		66
סקודה סופרב	2019		67
סובארו XV	2019		68
מכסחת גון דיר	2019		69
קייא נירו	2019		70
טויוטה פריוס	2019		71
איסוזו דימקס	2019		72
טויוטה CHR	2020		73
קייא נירו	2020		74

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מיצובישי אוטלנדר	2020		75
קייח נירו	2020		76
קייח נירו	2020		77
טויוטה CHR	2020		78
טויוטה CHR	2020		79
מטאטא שמידט	2020		80
פגו 2008	2021		81
טויוטה TSPACE	2021		82
סובארו XV	2021		83
נגרר			84

בפועל, רוב הרכבים והנגררים הם בבעלות העירייה (כ-20 רכבי ליסינג).

6.1.4 רכישת/חכירת רכבים לשימוש העירייה

ככלל בעיריית ערד המקור התקציבי לרכישת רכבים הוא התקציבים הבלתי רגילים (תב"ר).

מתוך דו"ח מבקר המדינה לשנת 2015 :

"התקציב הבלתי רגיל (להלן גם - תב"ר או תקציב פיתוח) משמש את הרשות המקומית למימון פרויקטים שונים לפיתוח תשתיות בתחומה. הוא תקציב חד-פעמי לפרויקטים הנושאים אופי של עבודות פיתוח ומוגדרים כהשקעה. על פי דיני הרשויות המקומיות תקציב בלתי רגיל הוא "תקציב של עירייה המיועד לפעולה חד-פעמית או לתחום פעילות מסוים, הכולל אומדן תקבולים ותשלומים לאותה פעולה או לאותו תחום פעילות, וכספים שיועדו על פי דין למטרות שאינן תקציב רגיל". לרוב, מקורות התקבולים בתב"ר הם ממענקים המועברים לרשויות המקומיות ממשרדי ממשלה וממוסדות ציבור, ממקורות עצמיים של הרשויות ומהלוואות."

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2015.

הביקורת לא בחנה את ההליך הבירוקרטי של רכישת/שכירת רכבים בעירייה באמצעות תקציבי הפיתוח (דיווחים למשרד הפנים על התב"רים, משק סגור וכד').

הליך קבלת ההחלטות ברכישת רכבים בעיריית ערד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. לקראת כל שנת תקציב חדשה כחלק מבניית התקציב המחלקתי, מציגים ראשי המחלקות להנהלת העירייה גם את הצרכים של המחלקה בתחום התחבורה.
2. בנוסף להצגת התקציב הרגיל בתחום התחבורה הכולל את תחזוקת והפעלת הרכבים שברשות המחלקה בשוטף, מציגים ראשי המחלקות את הבעיות הקיימות ברכבים שברשות המחלקה ואת הצרכים הנוספים של המחלקה המחייבים רכישת רכבים נוספים.
3. כמו כן מתקיימת ישיבת תקציב גם עם מנהל מדור הרכב, בה מציג מנהל המדור להנהלה תמונה כוללת של רכבי העירייה ואילו רכבים מומלץ להחליף ומהן עלויות אחזקת הרכבים הללו לעירייה.

הערת מנהל מדור הרכב : המלצתי בעבר בכל ישיבות תקציב להחליף ולהוציא רכבים ישנים שגילם יותר מ-10 שנים שעלויות התיקון עולות על מחיר הרכב, כמו כן כבר שנתיים מתקבלות ממשד התחבורה הוראות התקנת מסנן חלקים למניעת זיהום אוויר בעלות של כ-6,500 ₪ לרכב, בלעדיו לרכבים אסורה הכניסה לערים בישראל.

נמצא כי לא קיימת בעירייה תוכנית רב שנתית לחידוש רכבי העירייה המבוססת על נתונים של כלל רכבי העירייה וצרכי המחלקות, זאת במטרה להגדיר סדר עדיפויות להחלפת רכבי העירייה. כמו כן לא נמצא תיעוד להצגת התמונה הכוללת בנושא הרכבים להנהלת העירייה.

- **ממצא** : בניגוד למנהל תקין, לא קיימת בעירייה תוכנית רב שנתית לרכישת רכבים המבוססת על כלל הנתונים של מדור הרכב וצרכי המחלקות. מכאן, קבלת ההחלטות בנושא עלולה להיות לא מיטבית.

- **המלצה** : מומלץ לבנות תוכנית רב שנתית לחידוש רכבי העירייה המבוססת על נתוני מדור הרכב וצרכי המחלקות בעירייה.

- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

מבדיקת הביקורת עולה כי לא קיים בעירייה הליך המסדיר את רכישות רכבי העירייה ואת הדרך בה מנהל מחלקה מגיש בקשה לרכישת רכב חדש. לביקורת לא הומצאו מסמכים המתעדים את החלטות העירייה לרכישת רכב ואת הסיבות לרכישתו הכוללות את המלצת מנהל מדור הרכב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כך לדוגמא נמצא כי באחת ממחלקות העירייה קיים חוסר שביעות רצון מהרכב שנרכש על ידי העירייה מאחר ואינו עונה על הגדרת הצרכים של המחלקה. מכיוון שאין מסמכים המתעדים את הצגת צרכי המחלקה ואין מסמכים המתעדים את החלטת העירייה לרכישת רכב לא ניתן לקיים בקרה נאותה על הליך ההחלטות, ולקבוע התנהלות שתמנע מקרים דומים בעתיד.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2014, בנושא מחלקת האחזקה:

רכישת משאית מנוף לעבודות גובה

במהלך שנת 2013 רכשה העירייה משאית מנוף לשימוש מחלקת האחזקה לעבודות גובה (בעיקר טיפול בתאורת רחוב).

את המכרז לרכישת המשאית והמתקנים הרלוונטיים לה ביצע מנהל מחלקת הרכב בעירייה, בשיתוף עם עו"ד חיצוני שניהל את הליך המכרז.

בפועל נרכשה משאית מנוף שאינה עונה על כל צרכי המחלקה, חשוב לציין כי מנהל המחלקה בזמנו לא התבקש לחוות דעתו על ההליך ולא נשאל מה הצרכים של המחלקה שהמשאית אמורה לתת להם מענה.

- **ממצא :** העירייה רכשה משאית מנוף למחלקת האחזקה ללא התייעצות מראש עם מנהל המחלקה, כך נרכשה משאית מנוף שלא מסוגלת למלא אחר כל דרישות העבודה של המחלקה.

- **המלצה :** מומלץ לקיים מערך שיתוף ידע ופעולה ברכישת רכבי עבודה, עם מנהל המחלקה הישיר והן עם מנהלי מחלקות אחרות בעירייה להם רכב עשוי לתרום בתחומים שונים.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2014.

מכאן, הליקוי משנת 2014 כמפורט מעלה טרם טופל בשנת 2021, כאשר עדיין יש מקרה של רכישת רכב תפעול שלדעת מנהל המחלקה לא מהווה פתרון מלא לצרכים התפעוליים.

הערת מנכ"ל העירייה : בישיבת תקציב לשנת 2021 הועלתה הבקשה של מחלקת אחזקה לרכישת משאית עם מנוף לצורך הובלת ציוד ככלל ומחסומים בפרט, אולם בשל העדר נהג מתאים ורישיון מתאים ובשל העובדה שניצול המשאית יהיה מצומצם ומענה ניתן לתת במסגרת צי הרכבים של מחלקת האחזקה התקבלה החלטה לשנות את הרכישה ולהסב אותה לרכישת טנדר שנמצא עדיין בהליכי רכישה.

התייחסות הביקורת להערת המבוקר : הערת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי, וסותרת את טענת מנהל המחלקה שלדעת הביקורת הוא הגורם המקצועי לקבלת החלטה זו, בפועל אין תיעוד רלוונטי לאופן קבלת ההחלטות בנושא. בנוסף גם קצין הבטיחות בתעבורה לא עורב ברכישה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

✗ ממצא : בניגוד למנהל תקין, נמצא כי אין תיעוד לאופן קבלת ההחלטות בהליך רכישת רכב למחלקות העירייה. תיעוד הכולל את פרוט צרכי מחלקות העירייה ואת שיקולי הנהלת העירייה לרכישת הרכב, תיעוד שהיה יכול למנוע רכישת רכב לא מתאים למחלקות, טענה שעולה ממנהלי המחלקות לאורך שנים.

- המלצה : מומלץ כי הליך רכישת הרכב יתועד במסמכים הכוללים הן את פרוט צרכי המחלקה והן החלטת העירייה לרכישת הרכב המסוים שנרכש.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

✗ ממצא : בעיריית ערד לא קיימים נהלים המסדירים את הליך רכישת הרכב בעירייה ואת הדרך בה יש להציג את הצרכים בפועל על ידי מנהלי מחלקות העירייה.

- המלצה : מומלץ כי יכתבו נהלים המסדירים את הליך רכישת רכבי העירייה ואת הדרך בה יש לפרט את צרכי הרכב של המחלקה.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.5 גיל הרכבים וההשפעה על עבודת המחלקות

להלן פירוט שנת ייצור הרכבים בעירייה (כולל רכבים צמודים לעובדים בתקופת הביקורת, וללא 22 נגרים):

שנת ייצור	מספר רכבים
1996-2000	4
2001-2005	4
2006-2010	8
2011-2015	12
2016-2020	31
2021	3
סה"כ	62

כעולה מהטבלה ברשות העירייה 4 כלי רכב בני למעלה מ-21 שנים (שלושה טרקטורים של מחלקת הגינון, ומחפרון של מחלקת האחזקה), 4 כלי רכב בני 20-16 שנים (טנדרים של מחלקות תברואה (שניים), גינון ואחזקה), 8 כלי רכב בני 15-11 שנים (טנדרים, טרקטור, משאיות אשפה) וכן 12 רכבים בני 10-6 שנים (טרקטור, משאיות אשפה, טנדרים שונים).

מסקירה שערכה הביקורת במחלקת גינון נמצא כי קיימים רכבים שאינם בשימוש ורכבים כגון טרקטורים בני מעל ל- 20 שנה שתפקידם לשמש את המחלקה בעבודה השוטפת אך הרכבים מצריכים טיפולים רבים, ולכן בתקופה בה הרכבים בטיפול ו/או מושבתים, העבודה מבוצעת בצורה ידנית ולא מכנית.

הערת מנכ"ל העירייה : לגבי הרכבים הישנים במחלקת גינון קימת מודעות ובכל ישיבת תקציב מקדימה אצל המנכ"ל ובהמשך בישיבות תקציב, מועלים נושאים אלו אך טרם התקבלו כל החלטות אופרטיביות (הנושא טרם תוקצב) ולכן לאורך השנים ממשיכים לעבוד על פי יכולתם של כלים אלו.

✗ ממצא : בניגוד ליעילות תפעולית, נמצא כי עקב השבתת רכבים ישנים לאור תיקונים רבים הנדרשים במהלך השנה, נאלצת מחלקת הגינון לבצע עבודות באופן ידני ולא ממוכן. לא הומצא לביקורת תיעוד המעיד על חישוב העלות הכלכלית לעירייה כתוצאה מכך.

- המלצה : מומלץ לבחון את המשמעות הכלכלית של ביצוע עבודות באופן ידני עקב השבתת רכבי מחלקת הגינון, לעומת העלות הכלכלית בחידוש הרכבים, ולקבל החלטה מבוססת נתונים בהתאם.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

במחלקת הגינון ישנם שני טרקטורים ג'ון דיר משנת 1996 ושני רכבי איסוזו משנת 2004 המשמשים את המחלקה אך מכיוון שהרכבים ישנים מאוד נזהרים בשימוש בהם כך שלא יעשו מאמץ מעבר ליכולות שלהם, לדוגמא : חלוקת עבודה למספר סבבים בהיקף נמוך מהאופטימלי או מקרים בהם לא ביצעו עבודות נדרשות כי אין יכולת לכלי הרכב לבצע את העבודה, בנוסף נמצא כי חלק מעבודות הגינון אינן נעשות על ידי העירייה בגלל שרכבי העירייה במחלקת הגינון ישנים וחלשים מכדי לבצע אותם ונאלצים להוציא את העבודה לקבלנים חיצוניים.

- **ממצא :** בניגוד ליעילות תפעולית, נמצא כי עקב הגיל המתקדם של חלק מהרכבים במחלקת הגינון, נאלצים לחלק את היקף העבודה לעומסים קטנים יותר בהתאם ליכולת העבודה המוגבלת של הכלים, ולעיתים אף לבצע את העבודות באמצעות קבלנים חיצוניים.
- **המלצה :** מומלץ לבחון את המשמעות הכלכלית של ביצוע עבודות באמצעות קבלנים חיצוניים ושל עבודה בעומסים מופחתים, לעומת העלות הכלכלית בחידוש הרכבים, ולקבל החלטה מבוססת נתונים בהתאם.
- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

לעניין הנגררים בעירייה, נמצא כי לא הוגדר דיווח למדור הרכב על נחיצותם או אופן ותדירות השימוש בהם. מאחר והחזקת נגררים כרוכה בעלויות (חידוש רישיון, צמיגים וכד'), עלול להתקיים סיכון של אי יעילות כלכלית (החזקת נגררים ללא צורך).

- **ממצא :** בניגוד ליעילות כלכלית ותפעולית, נמצא כי אין כל דיווח למדור הרכב על נחיצות ו/או אופן השימוש של מחלקות העירייה בנגררים השונים, בעוד שקיימת עלות להחזקת הנגררים (רישוי, צמיגים וכד').
- **המלצה :** מומלץ לבחון דרך לדיווח על אופן השימוש בנגררים למדור הרכב לצורך בקרה לגבי נחיצותם.
- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.6 התקשרות עם מוסכים

חלק מתפקיד מדור הרכב בעירייה הוא לתת את המענה בכל תחום תיקוני הרכב והטיפולים השוטפים. דבר המצריך את העירייה בהתקשרות עם מוסכים.

בתיאור תפקיד מנהל יחידת התברואה באוגדן העיסוקים של משרד הפנים קובץ 1992, מוגדר בין השאר :

סעיף 7 – מטלות ותחומי אחריות :

7.3. ניהול צי הרכבים הייעודיים ברשות המקומית לפינוי אשפה.

סעיף 8.5 תחבורה ומוסך :

8.5.1 אחראי להקצאת רכב לכל היחידות שברשות במקומית.

8.5.2 אחראי להקצאת רכב כבד הכולל מכוניות אשפה וטרקטורים למבצעים כגון איסוף אשפה ופינוי מפגעים תברואתיים.

8.5.3 מפקח על ביצוע טיפולים שוטפים ותקופתיים ברכבים השונים ועוקב אחריהם.

מראיונות עם המבוקרים עולה כי הנוהג לגבי רכבים שלהם יש אחריות יצרן, הוא לבצע את התיקונים והטיפולים במוסך מורשה וזאת על פי תנאי האחריות שיש לרכב מהחברה. בנוסף ישנם כלי רכב אחרים כגון טרקטורים שהאפשרות היחידה לטפל בהם היא במוסכים מורשים מכיוון שמוסכים אחרים אינם יודעים לטפל בהם. שאר הרכבים שאין חובה לטפל בהם במוסך מורשה מטופלים במוסכים שונים בארץ.

הביקורת מעירה כי במקרים שלא ניתן לבצע הליך הצעות מחיר (כדוגמת המקרים בהם יש ספק יחיד לטיפול ברכבים, כנטען מעלה), יש להמציא תיעוד רלוונטי לוועדה המתאימה בעירייה לקבלת פטור מההליך.

להלן הליך הפנייה למוסך בעירייה כאשר ישנה תקלה ברכבי העירייה :

1. העובד הנוהג ברכב פונה למנהל מדור צי הרכב ומודיע לו על התקלה ברכב.
2. מנהל צי הרכב מפנה את העובד למוסך הרלוונטי.
3. העובד לוקח את הרכב למוסך ופותח לרכב תיק טיפול.
4. בעל המוסך מקבל את ההחלטה איזה תיקון הרכב צריך ושולח למנהל צי הרכב את הצעת התיקון והמחיר לצורך קבלת אישור.
5. לאחר התיקון חוזר הרכב למחלקה בעירייה אליה הרכב הוקצה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סך הוצאות בכל שנה עבור תיקון רכבים :

2018	2019	2020	
1,133,207	1,090,244	1,225,666	תיקונים

בעיריית ערד האחריות להתקשרות מול המוסך בו יבוצעו טיפולי ותיקוני הרכב מוטלת על מנהל מדור הרכב שמשמש גם כמנהל מחלקת פינוי אשפה בעיר. בפועל, במהלך השנים נוצר שיתוף פעולה בין מנהל מדור הרכב וקצין הבטיחות בתעבורה בבחירת המוסכים איתם יעבדו. מדגימת חשבוניות של מוסכים במערכת הנהלת החשבונות של העירייה נמצא כי כל החשבוניות שנדגמו חתומות על ידי מנהל מדור הרכב ועל ידי קצין בטיחות הרכב בעירייה. הערת קצין הבטיחות בתעבורה : יש בקרה מדגמית של מנהל מדור הרכב וקצין הבטיחות בתעבורה במהלך תיקון/טיפול ברכבי עירייה. הערת מנהל מדור הרכב : עקב צמצום בכח אדם במדור איני זמין לפיקוח או בקרה במוסכים.

 - **נמצא :** ממדגם הביקורת, נמצא כי כל חשבוניות המוסכים אושרו לתשלום הן על ידי מנהל מדור הרכב והן על ידי קצין הבטיחות בתעבורה, זאת בהתאם לנוהג בעירייה. - תקין.

ציטוט מדו"ח מבקר העירייה משנת 2015, בנושא מחלקת הרכב :
נושא הרכש שלא במסגרת הליך מכרז, הוסדר בחקיקה בתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין) התשנ"ח – 1998, וכן בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 99/2, זאת במטרה ליצור כללים להתנהלות יעילה, חסכונית ושוויונית (להלן "התקנות" ו- "חוזר מנכ"ל").

מחלקת רכש וועדת הרכש אמורות להבטיח כי רכישות העירייה (שלא באמצעות מכרז) מתבצעות באופן אובייקטיבי מקצועי ושוויוני, תוך קיום תחרות אמיתית בין ספקים המבטיחה לעירייה עלות מוצרים ושירותים במחירי שוק ושמירה על מנהל תקין וטוהר המידות בכלל התהליך, זאת באמצעות מגוון פעולות כגון :

א. קיום ועדכון שוטף של מאגר ספקים לכל נושא רכש, כולל מערך משוב של ספקים לעבודה מול העירייה.

ב. קיום הליך מוסדר לקבלת הצעות מספקים (מספר ההצעות שיש לקבל לפני החלטה של ספק זוכה, כיצד ההצעות מתקבלות, כיצד מונעים ניגוד עניינים ומבטיחים עמידה ברגולציה הרלוונטית לרכישה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ג. קיום הליך מובנה לבחירת הספק הזוכה (מה הבדיקות שיש לבצע בין ההצעות, כיצד נבחר הספק הזוכה וכיצד ההליך מתועד).

ד. קיום הליך המבטיח את זכויות העירייה לקבלת תמורה מיטבית לכספים ששולמו עבור הרכישה (כריתת הסכמים רלוונטים מול ספקים, דרישת קיום ביטוחים מהספק במקרים הרלוונטיים, מנגנון קנסות על איחור בספקת העבודה/שירות, מנגנון לאבטחת איכות מוצר/שירות שנרכש).

- ממצא: בעיריית ערד לא הוגדרה מדיניות רכש וניהול מחסנים זה 11 שנים, הנוהל הקיים המסדיר את ההתנהלות הטכנית של פעולות הרכש נכתב בשנת 2004 ואינו מסדיר נושאים מהותיים, לדוגמא מבחינת מספר הצעות שיש לקבל, מגוון אפשרויות לגבי כיצד יש לקבלן, אילו בדיקות יש לקיים על מנת להחליט על הספק הזוכה וכדו'. כך שכיום עיקר פעולות מחלקת הרכש הינן טכניות בהתאם לנוהל שהתגבש במהלך השנים שהינו נוהל חסר, בפועל הנוהל לא עוסק במהות המקצועית שבאחריות מחלקת הרכש וועדת הרכש. (הבטחת איכות המוצר/שירות, רכישות המחירי שוק, קיום תחרות באמצעות קבלת מספר בקשות מספקים משתנים וכדו').

- המלצה: מומלץ להגדיר מדיניות רכש וניהול מחסנים וכן נוהל מסודר המסדיר את פעולת מחלקת הרכש, דוגמת הוראת תכ"ס 3.8.7 של משרדי הממשלה, בנושא התקשרות בהליך מקוצר עד 50,000 ₪. בנוסף מומלץ לקבוע את הדרישות המקצועיות מהמחלקה תוך הגדרת מהות העבודה והפניית עיקר המשאבים של עובדי המחלקה למימוש הדרישות שיוגדרו.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2015.

נכון למועד הביקורת בעירייה לא נמצאו נהלים וקריטריונים המנחים את דרך פעולתו של מנהל צי הרכב לעניין בחירת מוסך אשר יטפל ברכבי העירייה וזאת למרות ההתייחסות לנושא בדו"ח מבקר העירייה משנת 2015.

במרץ 2021 התקבלה החלטת הנהלה בעניין עבודה עם מוסכים, בנוסח הבא :
...כל טיפול מעל 3,000 ₪ צריך הצעת מחיר.

בפועל עד לתאריך סיום הביקורת (נובמבר 2021), לא גובשה תוכנית ליישום החלטת ההנהלה.

לדעת הביקורת אין כל סיבה להנחיה מיוחדת לעניין תיקוני רכב לעומת כל הוצאה עירונית אחרת בהליך הצעות מחיר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

✗ ממצא : הליקוי מדו"ח מבקר העירייה לשנת 2015 המעיר על אי קיום נוהל רכש מסודר טרם תוקן לעניין בחירת מוסך לביצוע עבודות תיקון ברכב עירייה, כך לא נקבע מספר הצעות שיש לקבל וכן לא הוגדרו בדיקות שיש לקיים על מנת להחליט על הספק הזוכה.

- המלצה : מומלץ כי מחלקת הרכש תקבע מדיניות להתקשרות עם מוסכים שלא על ידי מכרז שתכלול בין היתר את מספר ההצעות שיש לקבל מספקים ואילו בדיקות יש לקיים על מנת להחליט על הספק הזוכה.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ציטוט מתוך דוח מבקר העירייה משנת 2017, בנושא מחלקת התברואה :

הליך הצעות מחיר בנושא רכבים

כאמור, בכלל רכבי העירייה וברכבי מחלקת התברואה בפרט, לא מתקיים הליך של רכש/מכרז המבטיח כי עלות הטיפול שמשלמים היא הטובה ביותר מבחינת העירייה (מחיר ואיכות), לאורך השנים עבדה העירייה מול מספר מוסכים מצומצם, דבר עלול להביא למצב בו העירייה משלמת מחירים גבוהים על התיקונים, לעומת המחירים שהייתה יכולה לקבל בהליך מסודר כפי שנוהגים כמעט בכל הוצאות העירייה.

- ממצא : בניגוד למנהל תקין, נמצא כי נושא תיקוני הרכבים אינו עובר הליך רכש/מכרז, אלא מטופל על ידי מספר מוסכים קבועים.

- המלצה : מומלץ למצוא את הדרך בשיתוף עם הממונה על הבטיחות בתעבורה החדש, לבצע הליך רכש/מכרז גם בתיקוני הרכב, כפי שנעשה ברוב המוחלט של רכישות העירייה.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017.

נכון למועד הביקורת לא קיים בעירייה הליך מתכלל של רכש/מכרז בתחום תיקוני רכבי העירייה במוסכים, לדוגמא הסכם מסגרת בו מתמחרים הנחה מתעריף שעת עבודה ומתעריף חלפים, או שיעור הנחה מוסכם על טיפולים שוטפים וכד'.

✗ ממצא : הממצא מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 המציין כי לא קיים הליך של רכש/מכרז בנושא תיקוני הרכבים במוסכים והמלצת הביקורת למציאת דרך לביצוע הליך רכש/מכרז לתיקון רכבי העירייה, לא טופל עד וכולל שנת 2021 (באפריל 2021 החלטת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הנהלה המחייבת הצעת מחיר לטיפול מעל 3,000 ₪ אך זו לא נפרטה לתוכנית עבודה נכון לנובמבר 2021).

- המלצה : מומלץ למצוא את הדרך בשיתוף עם הממונה על הבטיחות בתעבורה לביצוע הליך רכש/מכרז גם בתיקוני הרכב, כפי שנעשה ברוב המוחלט של רכישות העירייה.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

סעיף 585 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 - תפקידי קצין בטיחות, מגדיר בין השאר :

(א) אלה תפקידי קצין בטיחות :

(2) לפקח על כך שהרכב של המופעל או המופעל על ידו יהיה בכל עת במצב תקין

ושיתמלאו בו הוראות דיני התעבורה ;

(13) לפקח על כך שהרכב יתוקן רק במוסד שניתן לו רישיון לפי סעיף 127 לחוק

רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016, בנוגע לפעולות המחייבות

טיפול במוסד בהתאם לסעיף 128 לחוק האמור ;

סוף ציטוט מתקנות התעבורה.

סעיפים 127,128 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו – 2016 , מגדירים בין השאר :

סעיף 127 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016 - רישיון להפעלת מוסד מי שמתקיימים בו כל אלה זכאי לקבל רישיון להפעלת מוסד, מאחד או יותר מהסוגים שקבע השר בהתאם לסוג הפעולות שיתבצעו במוסד ולסוג הרכב שיטופל בו :

(1) לרשותו מקום המתאים להפעלת אותו סוג מוסד ולחניית כלי הרכב המטופלים במוסד,

והמאפשר תנאים הולמים לעובדי המוסד, כפי שקבע השר ;

(2) לרשותו ציוד או סוגי ציוד מתאימים להפעלת אותו סוג מוסד, כפי שקבע השר ;

(3) לרשותו מנהל מקצועי של מוסד המתאים להפעלת אותו סוג מוסד שנוכח בו בשעות

מתן השירות לציבור ; השר רשאי לקבוע כי במוסכים מסוג שקבע, יהיה מנהל מקצועי

בהתאם לסוג הרישיון להפעלת מוסד, וכן רשאי הוא לקבוע היקף עבודה או מספר עובדים

במוסד, שבהתקיימם יעמדו לרשות המוסד מספר מנהלים מקצועיים כפי שיקבע ;

(4) לרשותו ממלא מקום אחד לפחות למנהל המקצועי של המוסד, מבין עובדיו, שאישר

המנהל לפי סעיף 143(ג).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סעיף 128 ביצוע פעולות ברכב

(א) לא ייתן אדם שירותי תיקון רכב, התקנה של מוצר תעבורה ברכב, אחזקה או בדיקה של רכב (בפרק זה - פעולות ברכב), אלא במוסך שניתן לו רישיון להפעלת מוסך או במוסך נייד שניתן לו רישיון להפעלת מוסך נייד.

(ב) השר, באישור הוועדה, יקבע פעולות ברכב, סוגי פעולות ברכב או נסיבות לביצוען, שהוראות סעיף קטן (א) לא יחולו עליהם; כל עוד לא הותקנו תקנות כאמור, לא יחול האיסור הקבוע בסעיף קטן (א).

סוף ציטוט מחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו – 2016.

מכאן, בהתאם לתקנות התעבורה לקציני הבטיחות אחריות לפקח ולוודא את מצבם התקין של רכבי הרשות והאחריות לכך שהמוסך יעמוד בדרישות חוק רישוי השירותים בענף הרכב.

לטענת המרואיינים בעת התקשרות עם מוסך חדש קצין בטיחות דורש לקבל מבעל המוסך תעודת אישור להפעלת מוסך ותעודת מנהל מוסך מקצועי. מבדיקת הביקורת לא נמצאו במדור הרכב בעירייה נהלים וקריטריונים המסדירים את מעורבותו של קצין הבטיחות בבחירת המוסך יחד עם מנהל מדור הרכב, כולל שמירת תיעוד תומך לעמידת המוסך בתנאי החוק.

✖ ממצא : בניגוד לסעיף 585(א)13 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 - תפקידי קצין בטיחות הקובע כי על קצין הבטיחות "לפקח על כך שהרכב יתוקן רק במוסך שניתן לו רישיון לפי סעיף 127 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב" לא קיימים נהלים המסדירים את מעורבותו של קצין הבטיחות בעת בחירת מוסך לעירייה יחד עם מנהל מדור הרכב, כולל הגדרת שמירת תיעוד מתאים לעמידה בהוראות הדין.

תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : לכלל המוסכים העובדים עם עיריית ערד קיים תיעוד כי הם מוסכים מורשים מטעם משרד התחבורה וכן לתעודת מנהל מוסך מקצועי.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, כאמור בממצא אין הסדרה של הנושא ולא נמצא כי מתקיים מנגנון המאפשר לקצין הבטיחות בתעבורה כלים לבקרה וניטור של כלל העבודות מול מוסכים.

- המלצה : מומלץ כי יכתבו נהלים המסדירים את מעורבותו של קצין הבטיחות בהליך בחירת המוסכים של העירייה יחד עם מנהל מדור הרכב, כולל מתן כלים לניטור ובקרה של כלל העבודות מול המוסכים השונים.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בדיקת איכות הטיפולים במוסד

כחלק מהגדרת תפקיד קצין הבטיחות בתעבורה ברשות המקומית באוגדן הגדרת תפקידים של משרד הפנים הוגדר בין השאר תחום אחריות: טיפול בירוקרטי ותחזוקתי בכלי רכב של הרשות המעורבים בתאונות דרכים, הכולל אישור כשירות לתנועה לרכב שעבר תיקונים לאחר תאונה. בפועל לא קיים בעירייה נוהל של בדיקת רכבים לאחר תיקון במוסד של רכב שעבר תאונה מתוך טענה שאין אפשרות לבדוק כל תיקון.

✖ ממצא : בניגוד להגדרת תפקיד קצין בטיחות בתעבורה באוגדן הגדרת תפקידים של משרד הפנים הקובע כי יש לבצע אישור כשירות לתנועה לרכב שעבר תיקונים אחרי תאונה לא קיים נוהל בעירייה המחייב לערוך בדיקה של כשירות הרכב ואיכות התיקון לאחר חזרת הרכב מתיקון במוסד.

- המלצה : מומלץ כי יכתב נוהל המסדיר את בדיקת הרכבים בעת חזרתם מהמוסד, נוהל שיבטיח גם בדיקת טיב התיקון במוסד.

הערת קצין הבטיחות בתעבורה : מבוצע במהלך התיקון, מעולם לא הוצגה לי דרישה כזו, בתפקידי אני כפוף להנחיות משרד התחבורה, ואלה מבוצעות בהתאם.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

מעקב אחר תיקוני רכבי העירייה במוסכים

במערכת הנהלת החשבונות בעירייה לא קיים כרטיס לכל רכב, אלא ברמת מחלקה בלבד, ולכן כל התיקונים של כלל רכבי המחלקה מוצגים בכרטיס אחד. יתרה מכך, בפרוט הפעולות במוסד קיימים מספר מקטעים בודדים אליהם משייכים את כלל מגוון התיקונים. מכאן קיים קושי לזהות מגמות ולבחון את איכות הטיפולים ברמת כל רכב, ולבצע בקרה וניטור בנושא. מצד שני אין ברשות המדור תוכנה לניהול צי הרכב.

תוכנה לניהול צי רכב הינה מערכת לאיסוף מידע מפורט על עלויות התפעול של צי הרכב והתנהגות הנהגים. המערכת נועדה לבקרת עלויות, ניהול חריגים, מעקב אירועים ותאונות וצבירת סטטיסטיקה השוואתית לסיוע בקבלת החלטות הנוגעות בטיפול ברכב. במדור הרכב לא קיימת תוכנה לניהול צי רכב המאפשרת לערוך מעקב אחר מספר וסוגי תיקונים שעבר כל רכב במוסד וכן את התשלומים ששולמו בגין התיקונים והטיפולים במוסד בגין כל רכב, וכן לא מתקיים מעקב וניהול חלופי ממוחשב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

✗ ממצא : נמצא כי מחד כרטיסי הנהלת החשבונות של העירייה מנוהלים ברמת המחלקה ולא ברמת כל רכב ומאידך לא קיימת במדור הרכב בעירייה תוכנה לניהול צי רכב ולא קיים תיעוד ממוחשב לשם איסוף נתונים על מספר התיקונים שבוצעו בכל מוסך ואת עלותם, דבר העלול לפגוע בקבלת החלטות מושכלת בבחירת הפניית רכבים למוסכים, בהתאם לשיקולי איכות התיקונים ועלות התיקונים לעירייה.

הערת קצין הבטיחות בתעבורה : אין תוכנה לבקרת תיקונים חוזרים ושונים, עד לאחרונה גם לא היתה אפשרות לבדיקה אינטרנטית של מחירי חלפים במחשבי העירייה.

הערת מנהל מדור הרכב : למרות הצעות ומצגות של מספר חברות וקבלת תקציב ייעודי לתוכנה לניהול צי רכב עד כה לא טופל הנושא !

- המלצה : מומלץ כי העירייה תרכוש תוכנה לניהול צי רכב.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

✗ ממצא : לא קיים הליך מוסדר בעירייה לבקרה על טיב תיקון הרכבים במוסכים לאחר חזרתם מהתיקון במוסך.

- המלצה : מומלץ כי יבנה הליך המסדיר את הבקרה על הרכבים שחזרו מתיקון במוסך לצורך בדיקת טיב התיקון במוסך.

הערת קצין הבטיחות בתעבורה : קיים ליווי של מנהל מדור הרכב וקצין הבטיחות בתעבורה.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

✗ ממצא : נמצא כי בניגוד ליעילות תפעולית, לא מנוהל תיעוד כגון דוח מרכז המתעד את הטיפולים שנעשו במוסכים לשם מעקב אחר איכות שירות המוסכים ועלות התיקונים.

- המלצה : מומלץ יתועדו מסמכים המתעדים את השירות שניתן במוסך הכוללים את הרכב המטופל וסוג התיקון שנעשה לו בכל שנה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ביטוחי רכב

סעיף (2)א "לפקודת ביטוח רכב מנועי 1970 "בכפוף להוראות פקודה זו, לא ישתמש אדם – ולא יגרום ולא יניח שאדם אחר ישתמש – ברכב מנועי, אלא אם יש על שימושיו שלו או של האדם האחר באותו רכב פוליסה בת-תוקף לפי דרישותיה של פקודה זו"

ממדגם שנעשה ברכבי העירייה ל - 5 רכבים לשנים 2019 ו- 2020 נמצא כי לכל הרכבים הנדגמים יש ביטוח חובה, ביטוח צד ג ורישיון רכב.

- **ממצא :** ממדגם הביקורת, נמצא כי לכל הרכבים ביטוחים תקפים וכן רישיון רכב

- **תקין.**

בהתאם להחלטה רבת שנים רוב רכבי העירייה לא מבטוחים בביטוח מקיף, הביטוח אינו חובה על פי חוק. הביטוח המקיף משפה את המבוטח במקרים של גניבת רכב, תאונת טוטל – לוס , נזקי פריצה פגעי מזג אוויר נזקי אש וכד'.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 בנושא מחלקת התברואה :

רכבי המחלקה חונים ברחבה בסמוך למחסני המחלקה.
רחבת החניה אינה סגורה וניתן בקלות להיכנס אליה בכל שעות היממה, מצד שני אין כל אמצעי הגנה/שמירה כגון מצלמות אבטחה, או שומר לילה.
בפועל, לאורך השנים היו מקרים של פריצה למתחם וגניבות מהמשאיות , בין אם גניבות סולר (מאות ליטרים הנמצאים במכלי הדלק של המשאיות), ובשנת 2017 אף פרקו מנגנון של מנוף משאית (נזק בעשות אלפי שקלים). למרות שנבדקו אופציות שונות לשיפור המצב במהלך שנת 2017, והועבר טופס בקשת תמיכה למשרד הפנים לשיפוץ מחסני המחלקה והגדר ההיקפית עוד ביולי 2017, לא בוצע בשטח כל דבר, כך שהמשאיות עדיין חשופות לגניבה (דלק, מערכים שונים וכד').

- **ממצא :** חניון רכבי מחלקת התברואה אינו מוגן (גדר לא הרמטית, אין מצלמות

אבטחה, אין שומר לילה), דבר שלא מונע מגנבים לגרום נזקים לעירייה האמצעות גניבת סולר ממכלי המשאיות (מאות ליטרים), או כפי שקרה בשנת 2017 גניבת מערכת מנוף משאית בעלות של עשרות אלפי שקלים. העירייה לא השכילה לשנות את המצב ולהפוך את המתחם לבטוח יותר, מכאן חשופה לפגיעות דומות בעתיד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לבחון את אפשרויות מיגון מתחם החנייה של הרכבים או לחלופין לשנות את מיקומו כך שיקשה על גנבים לגרום נזק לכל הפחות בטווח המיידני, עד לאישור משרד הפנים לתקציב שיפוצ הגדר.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017.

בהתאם לאמור בדוח מבקר העירייה לשנת 2017, יש מקרים בהם ביטוח מקיף היה משפה את העירייה על נזקים שונים שנגרמים לרכבים לדוגמא עקב נסיונות גניבה. להערכת מנהל מדור הרכב, במבחן התוצאה אין סיבה לשנות את מדיניות אי רכישת הביטוח המקיף.

- ממצא : ככלל העירייה לא רוכשת ביטוח מקיף לרכבים (הביטוח אינו חובה בחוק), בניגוד ליעילות כלכלית, נמצא תיעוד חלקי בלבד לביטוח ההחלטה לאי ביטוח רכבים בביטוח מקיף.

תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : כל שנה נערכת ישיבה בנושא ביטוחי רכב, בה מחליטים מה יבוטח בביטוח מקיף ומה רק בביטוח חובה. הפגישה בשיתוף אחראית הביטוח בגזברות, מנהל מדור הרכב וקצין הבטיחות בתעבורה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, הומצא לביקורת תיעוד משנת 2019 ממנו לא ניתן להבין על מה מתבססת ההחלטה לגבי אי רכישת ביטוח מקיף, חסרים לדוגמא תחשיבים כלכליים ו/או ניהול סיכונים בנושא.

- המלצה : מומלץ לקיים תיעוד התומך מבחינת כלכלית/ניהול סיכונים בהחלטה שלא לבטח רכבים בביטוח מקיף.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2 מטרת ביקורת מספר 2- בחינת ניהול רכבי הליסינג

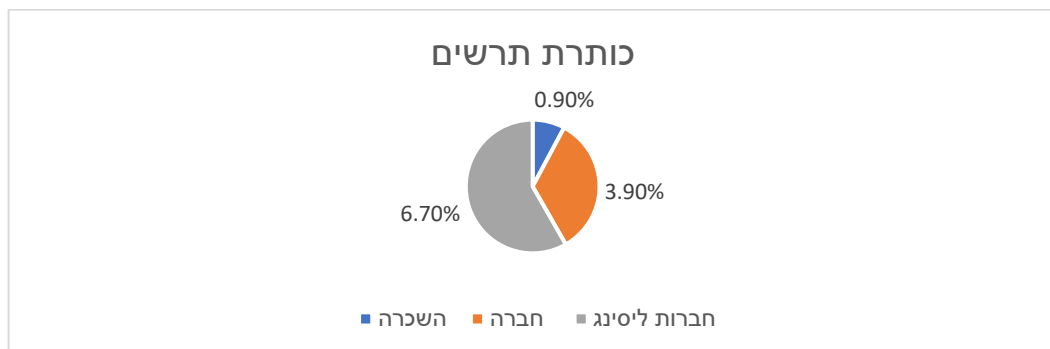
הצמודים לעובדים.

6.2.1 כללי

החכר/ ליסינג (להלן "ליסינג") הינה שיטת מימון לרכישת ציוד. חברת הליסינג רוכשת את הרכב והעסק החוכר משלם לה תמורת הרכב בתשלומים חודשיים ללא צורך בגיוס הון. הסכם הליסינג נעשה לתקופה של מספר שנים קבוע מראש. בחלוף תקופה זו יכול הלקוח להחליט אם ברצונו לרכוש את הציוד במחיר שנקבע מראש בתחילת תקופת הליסינג או להחזיר את הציוד לחברת הליסינג ולסיים את ההתקשרות. ישנם שני סוגים עיקריים של ליסינג:

- ליסינג מימוני – שיטת מימון לרכישת רכב שלא על ידי הלוואה מהבנק אלא דרך החברה המחכירה. מכיוון שבשיטה זאת הרכב בבעלות הלקוח הטסט, ביטוח ותיקוני הרכב באחריותו.
- ליסינג תפעולי – במהלך תקופת החכירה בעלות הרכב הינה של חברת הליסינג והמכונות מושכרת לגוף החוכר. שיטה זו משמשת בדרך כלל כאשר עובד מקבל במקום עבודתו רכב כחלק מתנאי העסקה. העובד נדרש לבחור רכב מסוים מתוך מבחר מכוניות שקטגוריה מסויימת. בסוף תקופת החכירה (36 חודשים על פי רוב) מוחזרת המכונת לחברת הליסינג והעובד זכאי לחזור על התהליך מחדש.

על פי הודעה לתקשורת של הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה בנושא כלי הרכב המנועיים בישראל לשנת 2020, בסוף שנת 2020 ישנם בישראל כ 3,689,300 כלי רכב מנועיים מתוכם 11.5% רכבים בבעלות שאינה פרטית כדלקמן:

חלקן של חברות החכר (ליסינג) 6.7%, מורכב מ - 247,183 רכבים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בשנת 2020 סך כלי הרכב ההיברידיים בישראל עמד על 223,666 (עלייה של 26% משנת 2019).

נכון לתקופת הבדיקה בשנת 2021 – בעיריית ערד 16 רכבי ליסינג המוצמדים לעובדים אשר תפקידם הוא מנהל מחלקה ומעלה (ליסינג תפעולי). על פי החלטת הנהלת העירייה, משנת 2019 רכבי הליסינג החדשים יהיו רכבים היברידיים (למעט מקרים מיוחדים).

עיריית ערד מבצעת את ההתקשרויות עם חברות הליסינג באמצעות מכרזי החברה למשק וכלכלה כמפורט בסעיף 6.2.2, מטה.

להלן הוצאות העירייה בגין עלויות חכירת רכבי הליסינג לכל אחת מהשנים 2018-2020 על פי בצוע התקציב לשנים אלו:

2018	2019	2020	
426,248	666,986	1,091,693	עלות בש"ח לשנה

העליה בהוצאות הליסינג בשנים 2019,2020 מקורה בחלקה בהגדלת פעילות בתחומים מסוימים (כגון רכב ליסינג לשיטור עירוני) וכן במימוש זכאות של עובדים נוספים לקבלת רכב צמוד (כאמור מדרגת מנהל מחלקה ומעלה). העירייה לא הגדירה נוהל המסדיר את השימוש ברכבי הליסינג במימון העירייה.

הסבר מנכ"ל העירייה לעניין הסיבות לבחירת החכרת רכבים (ליסינג):

א. עלות :

עלות תזרימית גבוהה ברכישת רכבים ככל והעירייה תרכוש אותם מול תשלום חודשי.

ב. תפעול :

יידרש כח אדם נוסף, לצד "בזבז" שעות עובדים בכירים לתפעול רכבים (טסטים, תקלות

וטיפול וכד')

יידרשו רכבים חלופיים, ככל ורכב יושבת בשל תקלה, טיפול וכד'

כל אלו מייקרים מאוד את נושא השימוש בצי רכבים של העירייה לצד "בזבז" שעות עבודה של

עובדי הרשות לטיפול ברכבים ככל שנדרש לכך.

- **ממצא :** בניגוד לניהול כספי מבוסס נתונים, לא הועבר לביקורת תיעוד של בדיקת כדאיות כלכלית עדכנית הבוחנת רכישת רכבים חדשים מול חכירת רכבים בליסינג בהתחשב בעלויות המימון, הוצאות האחזקה וירידת הערך.

- **המלצה :** מומלץ כי יבוצע חישוב כלכלי לבדיקת כדאיות לעירייה בין אופציה של רכישת רכב לבין חכירת רכב (ליסינג).

- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תהליך הקצאת רכב לעובד בעירייה :

1. על העובד (מרמת מנהלי מחלקה ומעלה) לבקש מנהלת העירייה/משאבי אנוש רכב צמוד.
2. הבקשה מועברת לאישור הנהלת העירייה (כולל מקור תקציבי, זכאות על פי חוזר מנכ"ל).
3. לאחר אישור הבקשה מועבר הטיפול מהנהלה למנהל מדור הרכב – להמשך טיפול.
4. העובד בוחר רכב מתוך רשימת רכבים לה העובד זכאי על פי תפקידו בעירייה (עלות רכב המותרת לכל תפקיד), בישיבה עם מנהל מדור הרכב.
5. פנייה של מנהל מדור הרכב למשכ"ל לצורך קבלת הצעת מחיר ורכב.
6. החלטת ועדת השלושה על ספק זוכה (ההצעה הזולה).

- **ממצא :** הליך ההחלטה על מתן רכב ליסינג לעובד כולל תנאי הזכאות אינו מתועד, כך שאין אפשרות לבחון את עמידת העובד בהסכמות שהוגדרו כתנאי לקבלת הרכב (כגון הגבלת ק"מ).
- **המלצה :** מומלץ כי ההליך יתועד במסמכים הכוללים את בקשת מנהל המחלקה לרכב ואת תנאי אישור ההנהלה להצמדת הרכב.
- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

הערת המבוקר : בעבר הועברו לעיון ובדיקה נוהלי שימוש ברכב עירייה שלא קיבלו אישור הנהלה כך שנכון להיום אין נוהל שמשתמש קצה חתם עליו. במהלך אוקטובר 2021 ולאחר ישיבה הוחלט להכין טופס מסירת רכב לכלל משתמשי רכבי ההחכר ומאמצע חודש דצמבר 2021 הנו מחתימים משתמשי רכב החכר, הטופס נשמר בתיק הרכב.

התייחסות הביקורת להערת המבוקר : טופס המסירה הינו טופס כללי המתאר את אחריות הנהג לנושא הטיפולים, תו חניה, דיווח על תאונה וכד', ומהווה רק בסיס ראשוני למתואר בהמלצה לתיקון הממצא.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.2 בחירת העירייה לחכור רכבים באמצעות חוזה החברה למשק וכלכלה

מתוך דו"ח מבקר המדינה לשנת 2015 :

החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ (להלן – משכ"ל) נוסדה במטרה לתכנן ולבצע פעולות כלכליות עבור הגופים המוניציפליים של השלטון המקומי. חוק הרשויות המקומיות (מכרזים משותפים), התשל"ב-1972, מאפשר לרשות מקומית באישור שר הפנים להתקשר על פי מכרז שפרסמו משרד ממשלתי, ארגון או מוסד ציבורי. משכ"ל עוסקת בשני תחומי פעילות עיקריים: עריכת ופרסום של מכרזי מסגרת לשחמוש הרשויות המקומיות, אספקת מעטפת שירותי ניהול ופיקוח. משכ"ל נותנת בעצמה רק חלק מהשירותים.

על פי פרסום החברה למשק וכלכלה באתר האינטרנט שלה במסגרת המכרזים הקיימים כיום יש למעלה מ-3,600 רכבים פעילים ב-195 רשויות וכ-150 חברות עירוניות. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נכון לשנת 2019 ישנן 255 רשויות מקומיות בישראל כך שמעל ל-75% מהרשויות בישראל מתקשרות עם החברה.

עיריית ערד מבצעת את ההתקשרות עם חברות הליסינג דרך המכרזים של החברה למשק וכלכלה. ועדת השלושה בעירייה בישיבה מתאריך 26/8/2018, החליטה למתן פטור להתקשרויות בנושא התקשרות לשירותי ניהול ופיקוח לאספקת שירותי ליסינג תפעולי לכלי רכב על ידי החברה למשק וכלכלה (להלן – "המשכ"ל"), מהנימוקים הבאים:

א. מקצועי

- למשכ"ל מעטפת שירותים ייחודית אשר אינה דומה במתכונתה לשירותי ניהול ופיקוח סטנדרטיים אחרים. שירותים אלו מלווים בסיוע גורמים מקצועיים שונים לרבות מתחום הביטוח הכספים והמשפט וכוללים מערך בקרה חשבונאית ומערך בקרה וניהול של ערבויות וביטוחים.
- משכ"ל תיטיב לדאוג לאינטרסים של הרשות במתן שירותיה, בין היתר, נוכח הזיקה הקיימת בין משכ"ל לבין הרשות ולאור העובדה שהמשכ"ל הינה חברה שבבעלות כלל הרשויות המקומיות.
- למשכ"ל ידע ומיומנות במתן שירותי הניהול והפיקוח הנדרשים במקרה דנן והיא נותנת שירות ברמה מקצועית גבוהה ולרשות יש ניסיון טוב מאוד בהתקשרויות עבר בהן משכ"ל שימשה חברה מנהלת.

ב. כלכלי

שיעור התמורה בגין שירותי הניהול והפיקוח אותו גובה משכ"ל הינו סביר, בין היתר, הסיבות בהן הוא אושר על ידי שר הפנים. אף אם שיעור התמורה שגובה משכ"ל הינו בשיעור דומה או אף מעט גבוה מגופים אחרים, אין מדובר בהבדל שמעותי ויש ליתן משקל לניסיונה של משכ"ל וליתרונות הרבים הגלומים בהתקשרות עם משכ"ל.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נימוקי הוועדה בהיבט הכלכלי לא נתמכו בתיעוד רלוונטי.

בניגוד לנימוקי העירייה (שכאמור לא נתמכו בתיעוד רלוונטי),

בפועל, בעיריית ערד לא מתבצעת בדיקת כדאיות כלכלית להתקשרות עם ספק רכבי ליסינג.

- **ממצא :** מכרזי הליסינג של העירייה נעשים באופן קבוע באמצעות החברה למשק וכלכלה, בפועל לא הומצא לביקורת תיעוד לבחינת הכדאיות הכלכלית בהתקשרות זו לעומת התקשרות עם ספק ליסינג באופן של מכרז עצמאי של העירייה המתחשב בעלויות התשלום בגין הרכב, איכות השירות ושכר הטרחה לחברה למשק וכלכלה.
- **המלצה :** מומלץ לבחון את הכדאיות הכלכלית בהתקשרות של הסכם הליסינג באמצעות החברה למשק וכלכלה לעומת עסקות אלטרנטיביות.
הערת קצין הבטיחות בתעבורה : הומלץ לעבור לעבודה מול חברת החכר אחת, לאור יתרונות של עיסוק עם מוקד אחד, שירות אחיד והתחשבנות אחת.
- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

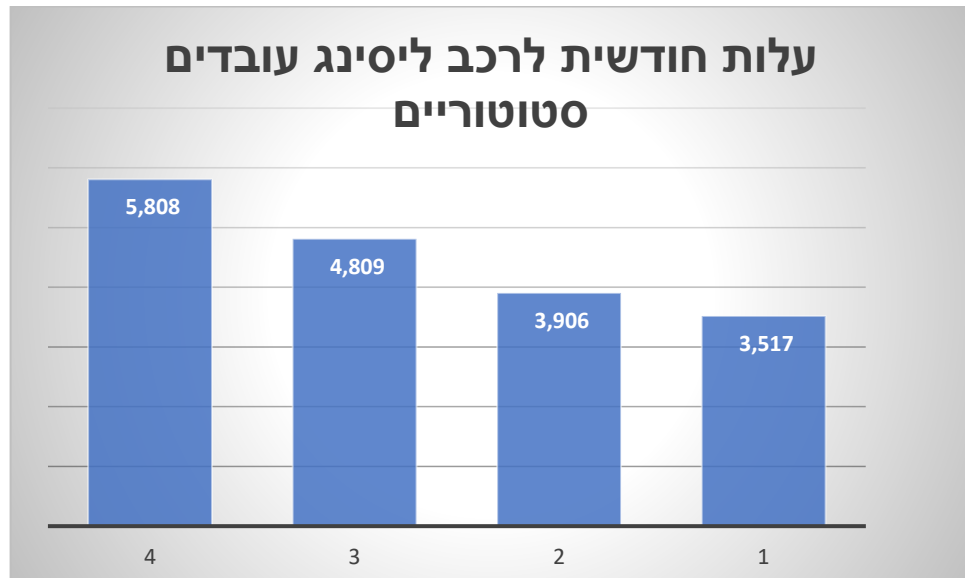
נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

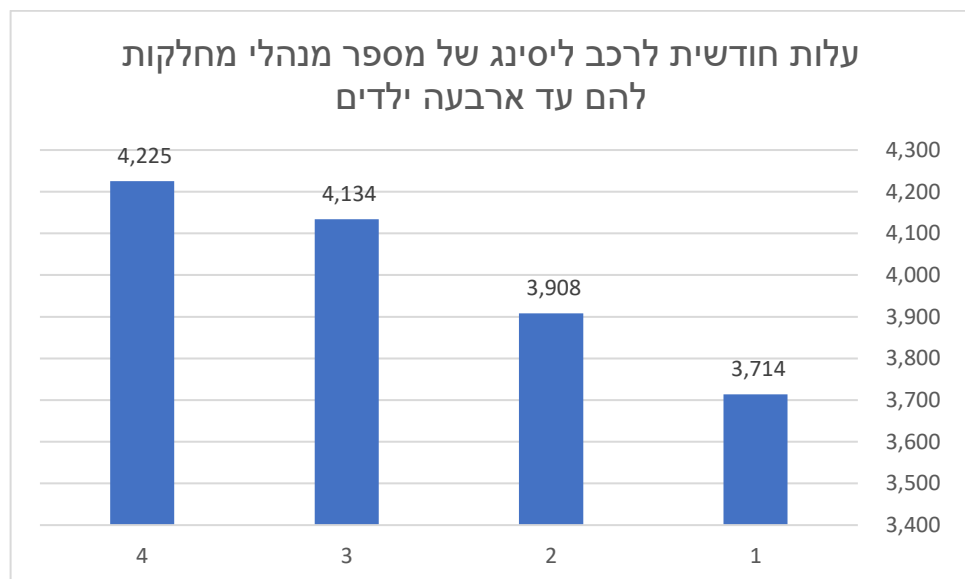
6.2.3 ניהול ובקרה של השימוש ברכבי ליסינג

נתונים ממדגם חוזי רכבי ליסינג משנים 2018-2019 :

כפי שרואים בגרף קיימים פערים בין עלויות הליסינג בין העובדים הסטטוריים להם הוצמד רכב:

- העלות הנמוכה ביותר לחודש לעובד סטטוטורי בגין רכב ליסינג עמדה על 3,517 ₪
- העלות הגבוהה ביותר לחודש לעובד סטטוטורי בגין רכב ליסינג עמדה על 5,808 ₪.

- העלות הנמוכה ביותר לחודש למנהל מחלקה בגין רכב ליסינג עמדה על 3,714 ₪

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- העלות הגבוהה ביותר לחודש לעובד סטטוטורי בגין רכב ליסינג עמדה על 4,225 ₪.
- מבדיקת הביקורת נמצא כי לא קיימים קריטריונים קבועים אשר מגדירים את עלות הליסינג לה זכאי כל עובד המוצמד לו רכב ליסינג.
- **ממצא :** בניגוד ליעילות כלכלית, בעירייה לא קיימים קריטריונים קבועים לעניין עלות הליסינג הכוללת המקסימלית לה זכאי כל עובד המוצמד לו רכב (קיימת רק מגבלה לגבי מחיר הרכב), דבר המביא לפערים גדולים של עלויות הליסינג בין העובדים עם רמת תפקיד זהה ומצב משפחתי דומה (במקרה הקיצון אף מעל 20,000 ₪ לשנה, או 60,000 ₪ לתקופת החוזה רק בגין רכיב התשלום לחברת הליסינג).
- **המלצה :** מומלץ כי יוגדרו קריטריונים קבועים לעניין גובה עלות התשלומים לחברת הליסינג בגין כל דרגה של עובדים (סטטוטוריים, מנהלי אגפים, מנהלי מחלקות).
- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2013, מפרק הדוח בנושא גזברות ומחלקת רכב – רכבי ליסינג של עובדים סטטוטוריים :

- **ממצא :** בניגוד למנהל תקין העירייה לא הגדירה קריטריונים לשימוש ברכב ליסינג, כך שבפועל אין כל הגבלה על השימוש ברכב.
תגובת הגזברות : יש לאמץ באופן מיידי את כללי האוגדן (לכל רכב צמוד. לא רק ליסינג) בהתייחס להשתתפות עצמית, נהיגת בן/בת זוג ועבירת תנועה/שימוש בכביש אגרה. כמו כן יש להגביל את מכסת הק"מ ולהקבילו למכסת הק"מ בחוזה עם משכ"ל. חריגה ממכסה, תהיה ע"ח העובד. שימוש בכבישי אגרה, שלא לצרכי עבודה, יחול על העובד. יבוטל השימוש בנתיב המהיר.

- **המלצה :** מומלץ לקבוע קריטריונים לשימוש ברכבי ליסינג, באמצעות הסכם שיחתם מול העירייה ויתויק בתיק האישי של העובד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עם קבלת הרכב אין כלל מעורבות של מחלקת משאבי האנוש, העובד לא חותם על כללי התנהלות ושימוש מותר ברכב, לדעת הביקורת יש להסדיר את נושא השימוש ברכב לכל הפחות על פי הנקודות הבאות :

1. הגבלת שימוש על פי מבחני כדאיות לעירייה - אין לאפשר מצב בו עלות השימוש ברכב לעירייה עולה על העלות אותה מחויבת העירייה לשלם בעבור אחזקת רכב לאותו העובד על פי חוקי העבודה.

תגובת המבוקר : הרשות פועלת בדומה לרשויות רבות אחרות בהתאם להנחיות משרד הפנים ומש"מ. הרי לא סביר שאחזקת רכב של מנכ"ל /גזבר/יועץ משפטי/מבקר/מהנדס תהיה גבוהה מעלות ליסינג ודלק של רכב בעלות של 170 אלש"ח. מתבצעת בדיקה כלכלית בהתאם להנחיות, והליסינג מתוקצב בהתאם.

2. הגדרת מורשים לנהיגה ברכב – יש להגדיר מי המורשים לנהוג ברכב מעבר לעובד (מקובל לאשר קרבה ראשונה), יש להגדיר מה קורה בהפרה של ההתחייבות, מה הדין במקרה של נהגים צעירים.

3. הגדרת חובה להגיע לעבודה בכל יום ברכב הליסינג – מתוך הגדרה כי הרכב הוא קודם כל לשימוש העבודה בעירייה.

4. הגדרת אופן התשלום בכבישי אגרה – יש להגדיר באילו מקרים העירייה תממן נסיעה בכבישי אגרה, יש לדרוש דיווח לכל נסיעה כאמור להוכחת נסיעה למטרות עבודה.

5. הגדרת גובה השתתפות עצמית במקרה של נזק לרכב – יש להגדיר באילו מקרים תספוג העירייה את ההשתתפות העצמית ובאילו מקרים התשלום על חשבון הנהג.

6. הגדרת אחריות הנהג לדווח על מספר קילומטרים המחייב טיפול ועל פגיעה ברכב – יש להגדיר נוהל דיווח לגבי מספר הקילומטרים ברכב הצריך טיפול, יש להגדיר סנקציות במקרה בו נגרם נזק לרכב עקב אי דיווח בעיתו.

7. הגדרת העברת חשבוניות תחנות דלק – יש להגדיר חובת העברת חשבוניות תחנות הדלק על מנת לקיים את בקרה על חיוב התדלוקים.

תגובת המבוקר : כל ההערות לעיל נכונות ויש לעגן אותן בחוזה שיחתם בין העובד לרשות, עם קבלת הרכב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2013.

אי הגדרת אופן השימוש ברכב, וחוסר בהגבלות רלוונטיות כמתואר בדוח הביקורת בשנת 2013 מתקיימים גם בשנת 2021.

✖ - ממצא : הליקוי מדוח מבקר העירייה משנת 2013 טרם תוקן , מכאן גם בשנת 2021 בניגוד למנהל תקין העירייה לא הגדירה קריטריונים לשימוש ברכב ליסינג , כך שבפועל אין כל הגבלה על השימוש ברכב. זאת למרות תגובת הגזברות משנת 2013 שקבעה כי : יש לאמץ באופן מיידי את כללי האוגדן (לכל רכב צמוד, לא רק ליסינג) בהתייחס להשתתפות עצמית , נהיגות בן/בת זוג ועבירת תנועה/שימוש בכביש אגרה. כמו כן יש להגביל את מכסת הק"מ ולהקבילו למכסת הק"מ בחוזה עם משכ"ל. חריגה ממכסה , תהיה ע"ח העובד. שימוש בכבישי אגרה שלא לצרכי עבודה, יחול על העובד. יבוטל השימוש בנתיב המהיר.

- המלצה : זהה להמלצה משנת 2013 - מומלץ לקבוע קריטריונים לשימוש ברכבי ליסינג, באמצעות הסכם שיחתם מול העירייה ויתווך בתיק האישי של העובד. על הקריטריונים לקבוע לכל הפחות :

- א. הגדרת מורשים לנהיגה ברכב – יש להגדיר מי המורשים לנהוג ברכב מעבר לעובד (מקובל לאשר קרבה ראשונה), יש להגדיר מה קורה בהפרה של ההתחייבות, מה הדין במקרה של נהגים צעירים.
- ב. הגדרת חובה להגיע לעבודה בכל יום ברכב הליסינג – מתוך הגדרה כי הרכב הוא קודם כל לשימוש העבודה בעירייה.
- ג. הגדרת אופן התשלום בכבישי אגרה – יש להגדיר באילו מקרים העירייה תממן נסיעה בכבישי אגרה, יש לדרוש דיווח לכל נסיעה כאמור להוכחת נסיעה למטרות עבודה.
- ד. הגדרת גובה השתתפות עצמית במקרה של נזק לרכב – יש להגדיר באילו מקרים תספוג העירייה את השתתפות העצמית ובאילו מקרים התשלום על חשבון הנהג.
- ה. הגדרת אחריות הנהג לדיווח על מספר קילומטרים המחייב טיפול ועל פגיעה ברכב – יש להגדיר נוהל דיווח לגבי מספר הקילומטרים ברכב הצריך טיפול, יש להגדיר סנקציות במקרה בו נגרם נזק לרכב עקב אי דיווח בעיתו.

הערת קצין הבטיחות בתעבורה : הוכן טופס לנוהל שימוש וכל נהג מוחתם ומוגדרים נוהלי תפעול ועבודה בעירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי, בנוסף הנוהל המוזכר לא מוכר למנהל מדור הרכב.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

העירייה מקפידה לאשר רכבי ליסניג בהתאם למגבלת מחיר הרכב.

אוגדן תנאי שירות והוראות חוזר מנכ"ל השלטון המקומי מספר 500 מגדיר כי ניתן להקצות רכב לעובדים בכירים אשר העירייה בחרה להעמיד לרשותם רכב לפי הפרוט הבא :

תפקיד	תקרת מחיר כולל תוספות לרכב רגיל	תקרת עלות רכב היברידי
מנהל מחלקה	140,000	145,000
סמנכ"ל, וטרינר	154,000	154,000
מנכ"ל, גזבר, מבקר, מהנדס ויועמ"ש	185,000	185,000
ראש הרשות	215,000	215,000

להלן טבלה ממדגם הביקורת בו נבדקה עלות הרכב בחוזה הליסינג של מספר עובדים בעלי הגדרת תפקיד שונה לעומת זכאות העובד על פי תפקידו כמוגדר בחוזר מנכ"ל :

עובד	תקרת עלות רכב על פי חוזר מנכ"ל	עלות על פי חוזה	חריגה
א	215,000	202,923	אין
ב	185,000	164,900	אין
ג	185,000	136,900	אין
ד	145,000	142,500	אין

- ממצא : במדגם הביקורת שבחן את עלות רכבי הליסינג שקיבלו עובדים בפועל,

לעומת עלות הרכב המותרת על פי חוזר מנכ"ל השלטון המקומי, לא נמצאו חריגות – תקין.

הדרכת העובד בעת קבלת הרכב – בהתאם לחובה בחוזה עם המשכ"ל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כאמור, העירייה מבצעת את הסכמי הליסינג באמצעות מכרזי החברה למשק וכלכלה. בחוזים החתומים על ידי העירייה עם החברה למשק וכלכלה להתקשרות בעסקת ליסינג תפעולי של רכבים מחויבת עיריית ערד להנחות את הנהגים להם יוצמד רכב הליסינג על פי הסעיפים הבאים:

2.11. הרשות המזמינה מתחייבת להנחות כל נהג שינהג מאיזה מכלי הרכב, לקיים אחר האמור

להלן:

- 2.11.1. לנהוג בכלי הרכב כאשר ברשותו רישיון נהיגה תקף לסוג כלי הרכב.
- 2.11.2. לא להשתמש בכלי הרכב כאשר הוא נמצא תחת השפעה של משקאות חריפים ו/או סמי הזיה ו/או סמים נרקוטיים ו/או סמים מרדימים ולא להשתמש בכלי הרכב למטרות בלתי חוקיות.
- 2.11.3. לא לגרום לכלי הרכב נזק כלשהו בזדון.
- 2.11.4. לא להסיע ברכב נוסעים בשכר ו/או בתמורה אלא אם נקבע אחרת בפוליסת הביטוח.
- 2.11.5. לא להשתמש בכלי הרכב לגרירה ו/או לדחיפה של כלי רכב אחר ו/או כל חפץ אחר אלא אם יועד לכך על פי הוראות יצרן.
- 2.11.6. לא להשאיר את מפתחות כלי הרכב בתוך הרכב בעת חניה.
- 2.11.7. לא להשתמש ו/או לנהוג בכלי הרכב בתחרות.
- 2.11.8. לא להשתמש בכלי הרכב באופן שיגרום לביטול פוליסת הביטוח או שיהיה בו כדי להפר תנאיה.
- 2.11.9. לא להסיע ברכב נוסעים מעבר למורשה על פי החוק ו/או לא להעמיס מטען מעבר למורשה.
- 2.11.10. לא לנסוע בכלי הרכב ולא להתיר בו שימוש אלא בתחומי שטח מדינת ישראל ושטחים שבשליטתה בלבד.
- 2.11.11. לא לנסוע בכבישים ובדרכי עפר שאינם מותאמים לסוג כלי הרכב שברשותו לרבות חוף הים.
- 2.11.12. לא להעביר ו/או להשכיר את הרכבים ו/או חלקם.
- 2.11.13. לא להתקין בכלי הרכב כל אביזרים ו/או ציוד שהם, אלא בהסכמת הספק.
- 2.11.14. לשמור על מפתחות הרכב במקום סביר ומקובל.
- 2.11.15. לא לשמור את קוד ניטרול הקודן צמוד למפתחות הרכב או בתוך כלי הרכב.
- 2.11.16. לא להשליך פסולת מכל סוג ומין שהוא מהרכב (בין בזמן נסיעה ובין בזמן עמידה)

סוף ציטוט מחוזה משכ"ל.

נמצא כי בעת קבלת רכב הליסינג בעיריית ערד לא מתקיימת הדרכה לעובד, ואף לא מועבר החוזה לעיון העובד עם קבלת הרכב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עוד נמצא כי מבחינת מנהל מדור הרכב האחריות על הדרכת העובד עם קבלת הרכב היא של קצין הבטיחות ואילו מבחינת קצין הבטיחות אין זה חלק מתפקידו, כך שבפועל לא נערכות הדרכות עובדים בעת קבלת הרכב.

רק לאחר סיום הביקורת הוגדר "טופס מסירת רכב", המפרט כמה מהנושאים בהתאם לחוזה המשכ"ל. מאחר והשימוש בטופס החל לאחר סיום הביקורת הנושא ייבחן במסגרת המעקב אחר תיקון ליקויים בעתיד.

- **ממצא** : בניגוד למוגדר בחוזה העירייה עם המשכ"ל, אף גורם עירוני לא מנחה את העובד המקבל את רכב הליסינג, לגבי אופן השימוש בו, בהתאם לחוזה.

- **המלצה** : מומלץ כי העירייה תמלא אחר תנאי החוזה המחייבים אותה להנחות את העובד המקבל רכב ליסינג בתנאי החוזה לעניין אופן השימוש ברכב.
הערת קצין הבטיחות בתעבורה : לנוהגים מפורסם מעת לעת חידושים והנחיות לנהיגה זהירה ובטוחה.

- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

בקרה על צריכת הדלק

בעירייה מתקצבים עלות דלק לכל רכב על פי הערכה של קילומטרים (בעיקר בהתאם לעלות צריכת הדלק בשנה קודמת על ידי העובד – התקציב מעודכן לאורך השנה לפי צריכה בפועל).

במדור הרכב מתקבל מידי תקופה דוח פירוט עלויות מחברת הדלק, אך בפועל לא נעשה מעקב אחר הנהגים לגבי כמות הדלק שצרכו באותה השנה ואין סנקציה לגבי חריגה מצריכת הדלק המתקצבת.

אין כל קריטריונים אובייקטיביים לאישור מכסת הקילומטרים ברכבי ליסינג, לדוגמא לא מתחשבים ברמת השימוש של הרכב במסגרת העבודה לעומת שימוש במסגרת פרטית, כך שבעלי תפקידים שתפקידם מחייב ניידות גבוהה יותר מוצאים עצמם מופלים לעומת בעלי תפקידים להם דרישות ניידות בעבודה נמוכים בהרבה.

- **ממצא** : מדור הרכב לא מבצע כל בקרה על השימוש ברכבים לעומת מכסת הקילומטרים שנקבע להם בחוזה הליסינג, דבר העלול למנוע חריגות מהסכם הליסינג

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

וקנסות לעירייה (ניתן למניעה לדוגמא על ידי החלפת רכבים שכמעט ולא מנצלים את מכסת הק"מ עם רכבים המתקרבים למקסימום הניצול).

- המלצה : מומלץ כי יבנה הליך לבקרה ותיעוד צריכת הדלק של העובדים כך שיהיו נתונים המאפשרים מניעת קנסות בהתאם להסכם הליסינג, ויהוו בסיס נתונים רלוונטי יותר לתקצוב ההוצאה לשנים הבאות.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : חריגה ממכסת הקילומטרים בהסכם הליסינג מגדילה את תעריף התשלום במידה ניכרת, אין כל סנקציה בעירייה על עובד החורג מהסכם הליסינג המקורי.

- המלצה : מומלץ כי במסגרת ההנחיה שהעובד אמור לקבל עם קבלת הרכב, יובהר לעובד כי העירייה לא תממן חריגה בשימוש ברכב בתקופת הסכם הליסינג.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

זקיפת שווי רכב

מתוך אתר רשות המיסים :

"שווי שימוש הוא סכום שנוקף להכנסתו של עובד שקיבל רכב ממעבידו. סכום זה מהווה שווי כספי של טובת ההנאה הגלומה בשימוש הפרטי ברכב. בנוגע לכלי רכב שנרשמו לראשונה מיום 1.1.2010,

מחושב שווי השחמוש כשיעור מתוך מחיר המכירון של הרכב בהיותו חדש.

שיעורי שווי השימוש החודשי הינו 2.48%.

תקרת מחיר המכירון לעניין חישוב שווי השימוש בשנת 2021 עומדת על 506,040 ₪.

שווי השימוש יתואם למדד המחירים לצרכן (למעט בשנה בה נרשם הרכב לתנועה). לעניין החישוב

יילקח מחיר המכירון של הרכב, תוך התאמות נדרשות למחיר הממוצע בפועל בשנת המס בה הרכב

נרשם לראשונה כמפורט בהוראת ביצוע שפורסמה באתר רשות המיסים.

הנוסחה לחישוב שווי שימוש :

שיעור שווי שימוש (2.48%) * מחיר מתואם (מחיר המכירון של רכב חדש בתוספת התאמות

והצמדה)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בכלי רכב חשמליים והיברידיים יופחת סכום שווי השימוש כלהלן:

- בנוגע לרכב היברידי שאיננו נטען מרשת החשמל – 500 ש"ח לחודש.
- בנוגע לרכב היברידי שנטען מרשת החשמל (פלאג-אין) – 1,000 ₪ לחודש.
- בנוגע לרכב חשמלי – 1,000 ₪ לחודש.

מסקירת הביקורת את דו"ח זקיפות השווי לשכר בגין הצמדת רכב לעובד לשנים 2019 ו- 2020 נמצא כי כל העובדים להם הוצמד רכב נזקף שווי לשכר בגין הצמדת הרכב.

במדגם הביקורת נערכה השוואה בין טבלת זקיפות השווי של רשות המיסים לשנים 2019 ו- 2020 המחשבת את זקיפת השווי על פי שיעור שווי שימוש חודשי לתלושי השכר של חמישה עובדים אשר הוצמד להם רכב בשנים אלו נמצאה התאמה בין סכומי זקיפת השווי.

- **ממצא :** ממדגם הביקורת, נמצא כי נעשות זקיפות שווי רכב לעובדי העירייה להם מוצמד רכב בהתאם לכללי רשות המיסים. - תקין.

קנסות

חוזה הליסינג של העירייה הוא מול ספק חברת ההחכר והרכבים רשומים על שמה. כאשר עובד עירייה שהוצמד לו רכב מקבל קנס הקנס מגיע לחברת הליסינג והיא מסבה את הקנס לעירייה, הדו"ח מגיע לקצין הבטיחות שפועל על פי ההליך הבא:

1. קצין הבטיחות בודק מי מחזיק הרכב ומזמן אותו אליו.
 2. מחזיק הרכב ממלא טופס הצהרה בו הוא מצהיר מי נהג ברכב (הוא או בני משפחתו).
 3. קצין הבטיחות מסב את הדו"ח על שמו של הנהג המצהיר.
 4. הנהג המצהיר מעביר אסמכתא לתשלום הדו"ח לקצין הבטיחות.
- מבדיקת הביקורת נמצא כי לא קיים נוהל כתוב בעירייה לטיפול בקנסות.

- **ממצא :** לא קיים נוהל בעירייה המסדיר את הטיפול בקנסות שהוטלו על רכבי ליסינג צמודים לעובדים.

- **המלצה :** מומלץ כי יכתב נוהל המסדיר את הליך הטיפול בקנסות נהגים בעירייה. הערת קצין הבטיחות בתעבורה : כל הדוחות מגיעים לקצין הבטיחות בתעבורה אשר ראשי ומוסמך להסב דוח על שם העובד, נכון לתאריך סיום הביקורת אין כל דוח פתוח.

- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תאונות

כאשר עובד מעורב בתאונה ורכב הליסינג המוצמד אליו נפגע על העובד להודיע על כך למנהל צי הרכב ולקצין הבטיחות בעירייה על פי ההליך הבא :

מול קצין הבטיחות :

1. העובד ממלא דו"ח מול מוקד חברת ההחכר והדו"ח מגיע לידי קצין הבטיחות.
 2. העובד ממלא דו"ח תאונה עם קצין הבטיחות הכולל את פרטי הרכב ומקום התאונה, תיאור התאונה ומצב הניפגעים וסיבות התאונה.
 3. קצין הבטיחות בתעבורה מחליט באשמת מי התאונה (עובד העירייה, הצד השני או שניהם).
 4. במידה והעובד אשם בתאונה הוא מוזמן לוועדת תאונות.
- מול מנהל צי הרכב :
1. העובד פונה לקצין הבטיחות ומעדכן אותו לגבי התאונה.
 2. העובד מדווח למוקד של חברת הליסינג והחברה מפעילה את הביטוח.

✗ ממצא : בניגוד לנהוג בעיריות אחרות, בהן יש מגבלה של השתתפות עצמית של הרשות עקב תאונה (לדוגמה השתתפות עצמית על חשבון הרשות פעם אחת בכל תקופת חוזה של שלוש שנים), בעיריית ערד אין כל מגבלה והעירייה עלולה לשלם את ההשתתפות העצמית, גם אם יש מספר תאונות באשמת עובד העירייה לו מוצמד הרכב לאורך חיי החוזה.

- המלצה : מומלץ כי יכתב נוהל המסדיר את עניין ההשתתפות העצמית במקרה של תאונות לכל אורך תקופת הליסינג.

הערת קצין הבטיחות בתעבורה : הוכנו מספר נוהלים שלא קיבלו אישור, כיום אין נוהל שימוש ברכב.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 : בחינת יישום תקנות התעבורה

הקשורות במדור קצין הבטיחות בתעבורה.

6.3.1 כללי

על פי אוגדן העיסוקים של משרד הפנים :

קצין בטיחות בתעבורה הוא תפקיד חובה – סטטוטורי.

תפקיד חובה בהתאם למספר/סוג כלי הרכב שבבעלות הרשות, זאת בהתאם להגדרה בסעיף 579 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

מבחינת עיריית ערד התנאי הרלוונטי הוא :

רשום על שמה/מפעילה/מנהלת לפחות 40 כלי רכב מהסוגים הבאים : רכב פרטי, רכב עבודה או רכב מסחרי שמשקלו הכולל עד 3,500 ק"ג.

כאמור במטרת ביקורת מספר 1 מעלה, בעיריית ערד יש כ- 40 רכבים ונגררים העומדים בהגדרת רכב נוסעים פרטי, רכב עבודה או רכב מסחרי שמשקלו הכולל המותר עד 3,500 ק"ג. ולכן התקנות המצוטטות חלות על העירייה.

בהתאם לאוגדן העיסוקים של משרד הפנים תנאי הסף לתפקיד קצין בטיחות בתעבורה הם :

1. 12 שנות לימוד.

2. סיום קורס קציני בטיחות בתעבורה בהצלחה.

3. תעודת סוג 2 במכונאות רכב, או מעבר קורס מכינה במערכות רכב טרום קורס בטיחות בתעבורה.

4. תעודת הסמכה בתוקף של קצין בטיחות בתעבורה שהונפקה על ידי משרד התחבורה.

5. רישיון נהיגה מסוג C1 ומעלה.

הערת קצין הבטיחות בתעבורה : רישיון C1 לא מתאים לסוגי הרכב בעירייה, בעיריית ערד

חובה רישיון C מעל 15 טון, וכן רישיון טרקטור, מכונה ניידת ואופנוע.

בחודש נובמבר 2017 הוצא לקצין הבטיחות בתעבורה בעירייה מינוי כמנהל מטה זהירות בדרכים בעיריית ערד, בהתאם לאוגדן הגדרת תפקידים בשלטון המקומי ניתן למנות את קצין הבטיחות בתעבורה כמנהל מטה הבטיחות, במטרה לבצע פעולות לקידום נושא הבטיחות בדרכים ברשות המקומית.

סעיף 580 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 - העסקת קצין בטיחות, מגדיר בין השאר :

(א) בעל מפעל יעסיק במפעלו קצין בטיחות שיש לו רישיון נהיגה לסוגי הרכב המופעלים

במפעלו באישור הרשות לפי תקנה 584א.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

(ב) קצין בטיחות יעמוד לרשות המפעל בלבד ולא יעסוק במפעל בכל תפקיד זולת תפקידו כקצין בטיחות, ובעל המפעל לא יעסיק קצין בטיחות במפעלו בכל תפקיד זולת קצין בטיחות.

(ד) מתן השירותים של קצין בטיחות במפעל יהיה בהיקף משרה ביחס למספר כלי הרכב בהתאם לקבוע בתוספת החמש עשרה...

מסקירת תיק העובד במחלקת משאבי אנוש נמצא כי לקצין הבטיחות בעירייה יש את התעודות הנדרשות.

תעודת הסמכה לקצין בטיחות בתעבורה הונפקה על ידי משרד התחבורה בשנת 2017, כנדרש בתקנות, היא לעבודה של שלושה ימים מלאים בשבוע בלבד.

הערת קצין הבטיחות בתעבורה : לאור הגידול במספר כלי הרכב בשנים האחרונות, החלו מגעים מול משרד התחבורה במטרה להגדלת מספר הימים של המשרה ל-4 שבוע.

- **ממצא :** מבדיקת הביקורת נמצא כי לקצין הבטיחות בעירייה יש את התעודות הנדרשות כתנאי סף באוגדן העיסוקים של משרד הפנים ובהתאם לחוק. - תקין.

- **ממצא :** נמצא כי בהתאם להגדרת התקנות, קצין הבטיחות בתעבורה מועסק בהתאם לתעודה של משרד התחבורה, לעניין מספר הימים בשבוע בתפקיד. – תקין.

בהתאם לאוגדן העיסוקים של משרד הפנים :

ייעוד תפקיד קצין בטיחות בתעבורה הוא :

שמירה על בטיחות, תקניות ותחזוקה של צי רכב, פיקוח על כשירות הנוהגים והטמעת נושא הבטיחות בנהיגה ברשות מקומית.

תחומי אחריות :

1. פיקוח על בטיחות ותחזוקה של צי כלי הרכב של הרשות המקומית.
2. פיקוח ובקרה על נהגים, מועסקים על ידי הרשות המקומית או הנוהגים ברכב שלה.
3. טיפול במכשירי טכוגרף של כלי הרכב של הרשות.
4. פיקוח על מערך ההיסעים המתבצע על ידי קבלני המשנה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. פיקוח על עמידה בכללי הבטיחות של נהגים וכלי רכב המעבירים חומרים מסוכנים.
6. טיפול בירוקרטי ותחזוקתי בכלי רכב של הרשות המעורבים בתאונת דרכים.
7. ביצוע פעולות לקידום נושא הבטיחות בדרכים ברשויות המקומיות.

תחומי אחריות 1,6 ראה מטרות ביקורת קודמות.

תחומי אחריות 3,4,5,7 לא בהיקף הביקורת.

תחומי אחריות 1,2 פרוט נוסף בהמשך הדוח.

6.3.2 פיקוח על בטיחות ותחזוקה של צי כלי הרכב של הרשות המקומית

בהתאם לאוגדן העיסוקים של משרד הפנים תחום אחריות זה כולל :

א. ניהול תיק רכב לכל רכב של הרשות המקומית, או המופעל על ידה.

סעיף 4.1 לנוהל 01/20 – תפקידי קצין הבטיחות של משרד התחבורה, מתאריך 30/5/2021, מפרט את הנדרש מקצין הבטיחות בתעבורה מבחינת ניהול תיק רכב ידני או ממוחשב. הסעיף מגדיר בין השאר :

- 1.1 תיק הרכב ינוהל על סמך מספר רישוי הרכב ומסמכי הרכב יישמרו בתיקייה זו.
- 1.2 קצין הבטיחות ינהל טבלת שליטה ומעקב ובקרה אחר תוקף מועדי רישוי שנתי של הרכב, ביטוח חובה, תעודת כיוול לטכוגרף... בדיקת חורף ושאר מסמכים מחייבים בדין, בהתאם לסוג הרכב.
- 1.3 מסמכים כאמור יישמרו בתיק הרכב באופן ידני או ממוחשב, שהם בתוקף חתום ומאושרים על ידי הגורם הרלוונטי.
- 1.4 קצין הבטיחות ינהל מעקב אחר אישורי בדיקת בלמים שנתית וחצי שנתית...
- 1.5 קצין הבטיחות ינהל מעקב בתיק הרכב אחר ביצוע התיקונים והטיפולים השוטפים הנדרשים ברכב, לרבות תקינות מערכות הבטיחות הקיימות ברכב כגון : מערכות בלמים, היגוי, צמיגים, מרכב..
- 1.6 קצין הבטיחות יתעד חשבונית ו/או אישור ביצוע ו/או פקודת עבודה המעידות על תיקון/החלפה של מערכות הבטיחות הרלוונטיות ברכב.
- 1.7 הפעילות המנהלתית הנגזרת מחובותיו של קצין הבטיחות, כגון – תיוק, שמירה וניהול מסמכים יכולה להתבצע על ידי כל גורם שהוסמך ומונה לכך על ידי קצין הבטיחות, יובהר ויודגש כי אין מדובר באצילת סמכויות ...

הביקורת מצאה כי בעת קבלת רכב חדש בעירייה נפתח תיק רכב. התיק ממוספר על פי מספר הרישוי של הרכב והתיק מלווה את הרכב לאורך כל השנים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מסקירה כללית של כל תיקי הרכב בעירייה נמצא כי כל התיקים ממוספרים על פי מספר רישוי הרכב וזאת בהתאם לסעיף 4.1.1 בנוהל.

ממצא : מבדיקת הביקורת נמצא כי לכל כלי רכב מנוהל תיק. בהתאם לנדרש תיקי הרכב בעירייה ממוספרים על פי מספר רישוי הרכב. – תקין.

להלן מדגם שערכה הביקורת בחמישה מתיקי רכבי העירייה. המדגם כולל רכב עבודה, רכב משא, מטאטא רחוב ורכבים פרטיים :

מספר תיק רכב	רישיון רכב	ביטוח חובה	תעודת כול טכוגרף	אישור בדיקות בלמים	חשבונית/אישור ביצוע תיקון לרכב	טופס ביקורת
3562639	✓	✓	לא רלוונטי	X	✓	✓
3627378	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1597733	✓	✓	לא רלוונטי	X	✓	✓
65998302	✓	✓	לא רלוונטי	X	X	✓
22563702	✓	✓	לא רלוונטי	X	X	✓

מנתוני המדגם ניתן לראות :

1. בארבעה תיקי רכב מתוך חמישה נמצא כי אין אישור בלמים.
2. בשני רכבים אין חשבונית או אישור לביצוע תיקון ברכב – רכבי ליסינג.

הסבר המבוקר לחוסרים לכאורה בתיקים :

1. אין חובה לשמור ואו לבצע בדיקת בלמים במוסך לרכב פרטי/ מסחרי. אלא באם הרכב נכשל במבחן שנתי או הורד מהכביש. אין חובה להמצאת א. בלמים אלא רק לרכב משא מעל 10 טון חצי שנתי ושנתי עת מבוצע מבחן שנתי.
2. רכבי החכר אשר חוזרים מהמוסך עם טופס בדיקת בטיחות ולכן אין ולא יהיו חשבוניות מוסך או אישור בלמים!

- ב. פיקוח על תיקון התקלות בכלי הרכב של הרשות המקומית – ראה מטרת ביקורת מספר 1 בדוח זה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ג. מילוי טופס "רישום הודעות על ליקויים" בצי הרכב של הרשות. – לא נבחן על ידי הביקורת.
- ד. שליחת כלי הרכב של הרשות לבדיקת תקינות וכשירויות תקופתיות (טיפולים יזומים), על פי הנחיות יצרן, סוג הרכב (לרבות כלי רכב מיוחדים), הוראות הרשות ועוד. – לא נבחן על ידי הביקורת.
- ה. אישור הרכב לנסיעה לאחר ביצוע בדיקות.
- ו. וידוא רישום הביקורת וממצאיה על גבי טופס ביקורת תקופתית/יזומה לגבי כל רכב בנפרד, לאחר ביקורת תקופתית.

סעיף 4.2 לנוהל 01/20 – תפקידי קצין הבטיחות של משרד התחבורה, מתאריך 30/5/2021, מפרט את הנדרש מקצין הבטיחות בתעבורה מבחינת בדיקת תקינות לרכב ותדירותה בהתאם לסוג הרכב. הסעיף מגדיר בין השאר :

1. בדיקת תקינות הרכב על ידי קצין הבטיחות תעשה ללא מכשור מיוחד ... הבדיקה תתבצע בנוכחות נהג הרכב או בעל רישיון נהיגה המתאים לסוג הרכב הנבדק. בסיום הבדיקה כאמור, תתבצע נסיעת מבחן על ידי קצין הבטיחות.
2. בדיקת תקינות הרכב על ידי מוסך/מכון רישוי אינה דורשת נוכחות נהג הרכב.

תדירות בדיקת הרכב תלויה בסוג וגיל הרכב.

בבדיקת הביקורת נמצא כי מתבצעות בדיקות תקופתיות על ידי קצין הבטיחות בתעבורה ביחד עם מנהל מדור הרכב, ממצאי בדיקת תקינות הרכב מתועדים על גבי טופס הבדיקה.

במדגם של 4 רכבים לא נמצאו חריגות מהנדרש.

- **ממצא :** במדגם הביקורת נמצא כי בדיקת תקינות הרכב מתבצעת במועדים שהוגדרו, וכי ממצאי הבדיקה מתועדים על גבי טופס הבדיקה - תקין.

- **ממצא :** נמצא כי בניגוד לנוהל משרד התחבורה המחייב לבצע נסיעת מבחן על ידי קצין הבטיחות לאחר בדיקה תקופתית, בפועל, לא מבוצעת נסיעת מבחן לכל הפחות ברכבי הליסינג.
- תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : כלל כלי הרכב ממוחשבים, כולל חיוויים עם הנעת הרכב, ככל ולא נדלקת מנורת אזהרה אין כל תקלה ברכב.

- **המלצה :** בהתאם לנוהל משרד התחבורה יש לבצע נסיעת מבחן על ידי קצין הבטיחות לאחר בדיקה תקופתית.

- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.3.3 פיקוח ובקרה על נהגים, מועסקים על ידי הרשות המקומית או הנוהגים ברכב שלה

- בהתאם לאוגדן העיסוקים של משרד הפנים תחום אחריות זה כולל בין השאר:
- א. הכנת נהלי קליטת נהגים חדשים ברשות המקומית.
 - ב. בחינת מועמדים לתפקידי נהגים ברשות, תוך בחינת עמידה בתקנות התעבורה ואימות המדדים הרלוונטיים לשמירה על בטיחות התחבורה (כגון רישיונות, קורסי נהיגה, ניסיון קודם, ערכית מבחן עיוני ומבחן מקצועי).
 - ג. פתיחת תיק אישי לנהג שהתקבל לעבודה ברשות (כולל פרטיו, רישיונות, הצהרת בריאות, תוצאות מבחנים, הדרכות).
 - ד. הנחיית נהג חדש ביום כניסתו לעבודה ברשות (לרבות הדרכה לגבי נהלי העבודה ברשות, כללי בטיחות וחוקי תנועה בזמן נהיגתו ברכב הרשות, תפעול הרכב, טפסים רישיונות).

בעיריית ערד כאשר עובד כחלק מתפקידו נדרש לנהוג ברכב של העירייה או שמדובר בעובד שהוצמד לו רכב עירייה העובד מקבל הדרכה מקצין הבטיחות של העירייה לפני שהוא מורשה לנהוג ברכב. לאחר מכן חותם העובד על תיק נהג וחותרם על הצהרה לגבי שתיית אלכוהול ואי צריכת סמים ושבמידה וישלל לו הרישיון אז הוא מחוייב לידע בכך את קצין הבטיחות של העירייה. העובד מגיש את רישיון הנהיגה שלו לבדיקת קצין הבטיחות על מנת לוודא שהרישיון תואם את תעודת הזהות של העובד. לאחר מכן עובר העובד נסיעת מבחן על ידי קצין הבטיחות.

- **ממצא :** בניגוד להגדרות באוגדן העיסוקים של משרד הפנים למילוי תפקיד קצין בטיחות בתעבורה הקובעות כי יהיה בתיק הנהג טופס מבחן נהיגה עיוני ומעשי, לא נמצאו בתיקי הנהג בעירייה מסמכים אלו.
- תגובת קצין הבטיחות בתעבורה הממצא מתייחס לנהגים שנקלטו לפני התחלת העסקתו (אוקטובר 2017), לכל הנהגים שנקלטו על ידי קיים תיעוד למבחנים בתיקי הנהג.
- **המלצה :** יש לעמוד בהוראות תפקיד קצין בטיחות בתעבורה לפי אוגדן העיסוקים של משרד הפנים ולתעד בתיק הנהג את כל המסמכים הנדרשים.
- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

הביקורת ערכה מדגם בעשרה תיקי נהג לשם השוואת מסמכים המרכיבים את התיק להלן ממצאי המדגם:

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שם נהג	רישיון בתוקף	טופס פרטים אישיים	חתימה על הדרכה ראשונית וקבלת נהלים	הצהרת בריאות	מבחן נהיגה על ידי קצין בטיחות בתעבורה	תקנה 168 בדבר שעות נהיגה	אישור משטרה בדבר עבירות תנועה	הצהרת התחייבות להסבת דו"ח
נהג 1	✓	✓	X	✓	X	לא רלוונטי	X	X
נהג 2	✓	✓	X	✓	טופס ריק	לא רלוונטי	X	X
נהג 3	✓	✓	X	✓	✓	✓	X	X
נהג 4	✓	✓	X	✓	טופס ריק	✓	X	X
נהג 5	✓	✓	X	✓	X	לא רלוונטי	X	X
נהג 6	✓	✓	X	✓	X	לא רלוונטי	X	X
נהג 7	✓	✓	X	✓	X	לא רלוונטי	X	X
נהג 8	✓	✓	X	✓	X	לא רלוונטי	X	X
נהג 9	✓	✓	X	✓	טופס ריק	לא רלוונטי	X	X
נהג 10	✓	✓	X	✓	✓	לא רלוונטי	X	X

מבדיקת הביקורת נמצא כי קצין הבטיחות עורך לגבי כל נהג חדש בדיקה לגבי העבר התעבורתי שלו באתר משרד התחבורה לגבי עבירות התנועה של הנהג. מבדיקת הביקורת נמצא כי בכל תיקי הנהג נמצא טופס ממשרד התחבורה לגבי העבר התעבורתי של הנהג.

- **ממצא : לא קיים נוהל מסודר המגדיר את המסמכים שיש לנהל בתיק הנהג בעירייה. בסקירת מדגם של תיקי נהג נמצא כי אין אחידות במסמכים המתויקים בתיקים השונים (בחינת מסמכים רלוונטיים לנהג בלבד).**

תגובת קצין הבטיחות בתעבורה : חוסר האחידות נובע מההבדלים בין נהג מקצועי לנהג אחר, או במקרה של נהגים שנקלטו טרום התחלת העסקתו.
בנוהלי עבודה של קצין בטיחות קיימת חובת אחזקת מסמכים בתיק נהג : הצהרת נהג, טופס חתימה על הסבת דוח, בדיקת נהג בנסיעה, בדיקת נהג במשרד התחבורה ולנהג מקצועי תקנה 168 שעות עבודה ונהיגה ורישיון נהיגה. לצערי לא ברורה למבקר ההבדלים בין נהג מקצועי שמוגדר בחוק לבין נהג המשתמש ברכב ואינו מוגדר כנהג קיימים במשרדי 2 קלסרים נהגים רגילים ונהג מקצועי, עברתי בקורת פתע /עומק של מפקח גף קציני בטיחות ולא נרשמו כל הארות מכל סוג רק צוינתי בע"פ לשבח על הבקרה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הממצא מתייחס למסמכים הרלוונטיים לנהג, תגובת המבוקר הינה כללית ולא ספציפית לנהג ומסמך רלוונטי, מכאן ההמלצה בעינה עומדת.

- המלצה : מומלץ לקבוע נוהל בהתאם לדין ולהנחיות לגבי המסמכים שיש לתייך בתיק הנהג ולוודא כי הנוהל מיושם הלכה למעשה כולל במקרה של נהג ותיק.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ה. הדרכה תקופתית של הנהגים והנוהגים (בעלי תפקידים הנוהגים ברכב של הרשות מתוקף תפקידם), לצורך שמירה על כשירותם.

מסקירת הביקורת את מסמכי קצין הבטיחות נמצא כי אחת לתקופה נעשית הדרכה והשתלמות לנהגי העירייה בנושא הבטיחות. קצין הבטיחות עורך רישום של הנהגים המשתתפים בכל השתלמות כך שיש לו מעקב ובקרה על השתלמויות הנהגים בעירייה. בנוסף הוצג לביקורת כי קיימת קבוצת וואצאפ של נהגי העירייה ובה נשלחים מנשרים בנושא הבטיחות לעובדים.

סעיף 587 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 - דוח תקופתי ומידע על נהג מגדיר בין השאר :
(א) מדי שנה ולא יאוחר מיום 31 בינואר בכל שנה ימסור תאגיד כהגדרתו בסעיף 65 לפקודה, לרשות, דוח לשנה שלפניה שיכלול פרטים כמפורט להלן :

(1) מספר התלונות שקיבל כל נהג בתאגיד או מי שהנהג הרשה לו לנהוג ברכב של התאגיד, מהות התלונה ואופן הטיפול בה ;

(2) מספר תאונות הדרכים שבהן נהרג אדם או נחבל חבלה של ממש שבהן היה מעורב כל נהג בתאגיד או מי שהנהג הרשה לו לנהוג ברכב של התאגיד.

(ב) קיבל התאגיד יותר מארבעה דיווחים על עבירות שביצע נהג בתאגיד יודיע על כך לרשות מיד לאחר קבלת התלונה החמישית ויודיע על אופן הטיפול בה.

(ג) דיווח כאמור בתקנה זו לא יכלול מידע שיש בו כדי לזהות אדם שאליו מתייחסים הדיווחים.

נמצא כי קצין הבטיחות בתעבורה מעביר דיווחים תקופתיים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. תמצית מנהלים

ניהול צי הרכב מהותי לפעילות התקינה של העירייה בשוטף (משאיות איסוף אשפה, רכבי ביטחון, רכבי גינון וכד'), לשם כך מן הראוי כי לעירייה תהיה תוכנית רב שנתית סדורה לתחלופת רכבים, להבטחת הפעילות השוטפת. הגדרת מדיניות שקופה ועניינית בנושא תבטיח כי מנהלי המחלקות יוכלו לתכנן את עבודת המחלקות בהתאם לצרכי המחלקה ולהתאמת כמות וסוג הרכבים, כמו גם על שוויוניות ושקיפות בנושאי רכבי הליסינג הניתנים לעובדים בכירים.

העירייה לא רכשה תוכנה לניהול צי רכב, דבר המקשה על האחראים לנהל את המערך באופן יעיל וחסכוני, כולל בנושא התיקונים במוסכים המהווים כשליש מסך ההוצאות על רכבים בעירייה.

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת ניהול ותפעול תחום הרכב בעירייה (רכישה, תחזוקה, רישוי וביטוח)

- 7.1 מומלץ לבנות תוכנית רב שנתית לחידוש רכבי העירייה המבוססת על נתוני מדור הרכב וצרכי המחלקות בעירייה.
- 7.2 מומלץ כי הליך רכישת הרכב יתועד במסמכים הכוללים הן את פרוט צרכי המחלקה והן החלטת העירייה לרכישת הרכב המסוים שנרכש.
- 7.3 מומלץ כי מחלקת הרכש תקבע מדיניות להתקשרות עם מוסכים שלא על ידי מכרז שתכלול בין היתר את מספר ההצעות שיש לקבל מספקים ואילו בדיקות יש לקיים על מנת להחליט על הספק הזוכה.
- 7.4 מומלץ כי יכתבו נהלים המסדירים את מעורבותו של קצין הבטיחות בהליך בחירת המוסכים של העירייה יחד עם מנהל מדור הרכב, כולל מתן כלים לניטור ובקרה של כלל העבודות מול המוסכים השונים.
- 7.5 מומלץ כי יכתב נוהל המסדיר את בדיקת הרכבים בעת חזרתם מהמוסד, נוהל שיבטיח גם בדיקת טיב התיקון במוסד.
הערת קצין הבטיחות בתעבורה : מבוצע במהלך התיקון.
- 7.6 מומלץ כי העירייה תרכוש תוכנה לניהול צי רכב.

מטרת ביקורת מספר 2- בחינת ניהול רכבי הליסינג הצמודים לעובדים.

- 7.7 מומלץ כי יבוצע חישוב כלכלי לבדיקת כדאיות לעירייה בין אופציה של רכישת רכב לבין חכירת רכב (ליסינג).
- 7.8 מומלץ כי ההליך יתועד במסמכים הכוללים את בקשת מנהל המחלקה לרכב ואת תנאי אישור ההנהלה להצמדת הרכב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7.9 מומלץ כי יוגדרו קריטריונים קבועים לעניין גובה עלות התשלומים לחברת הליסינג בגין כל דרגה של עובדים (סטטוטוריים, מנהלי אגפים, מנהלי מחלקות).

7.10 זהה להמלצה משנת 2013 - מומלץ לקבוע קריטריונים לשימוש ברכבי ליסינג, באמצעות הסכם שיחתם מול העירייה ויתויק בתיק האישי של העובד. על הקריטריונים לקבוע לכל הפחות :

א. הגדרת מורשים לנהיגה ברכב – יש להגדיר מי המורשים לנהוג ברכב מעבר לעובד (מקובל לאשר קרבה ראשונה), יש להגדיר מה קורה בהפרה של ההתחייבות, מה הדין במקרה של נהגים צעירים.

ב. הגדרת חובה להגיע לעבודה בכל יום ברכב הליסינג – מתוך הגדרה כי הרכב הוא קודם כל לשימוש העבודה בעירייה.

ג. הגדרת אופן התשלום בכבישי אגרה – יש להגדיר באילו מקרים העירייה תממן נסיעה בכבישי אגרה, יש לדרוש דיווח לכל נסיעה כאמור להוכחת נסיעה למטרות עבודה.

ד. הגדרת גובה השתתפות עצמית במקרה של נזק לרכב – יש להגדיר באילו מקרים תספוג העירייה את ההשתתפות העצמית ובאילו מקרים התשלום על חשבון הנהג.

ה. הגדרת אחריות הנהג לדיווח על מספר קילומטרים המחייב טיפול ועל פגיעה ברכב – יש להגדיר נוהל דיווח לגבי מספר הקילומטרים ברכב הצריך טיפול, יש להגדיר סנקציות במקרה בו נגרם נזק לרכב עקב אי דיווח בעיתו.

הערת קצין הבטיחות בתעבורה הוכן טופס לנוהל שימוש וכל נהג מוחתם ומוגדרים נוהלי תפעול ועבודה בעירייה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא נתמכה בתיעוד רלוונטי, בנוסף הנוהל המוזכר לא מוכר למנהל מדור הרכב.

7.11 מומלץ כי במסגרת ההנחיה שהעובד אמור לקבל עם קבלת הרכב, יובהר לעובד כי העירייה לא תממן חריגה בשימוש ברכב בתקופת הסכם הליסינג.

מטרת ביקורת מספר 3 : בחינת יישום תקנות התעבורה הקשורות במדור קצין הבטיחות בתעבורה.

7.12 בהתאם לנוהל משרד התחבורה יש לבצע נסיעת מבחן על ידי קצין הבטיחות לאחר בדיקה.

פרק 6 - ביקורת בנושא סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה.

תוכן העניינים

נושא	עמוד
1. כללי – רקע	296
2. מטרות הסקר	297
3. היקף הסקר	297
4. תאור כללי של מהלך הסקר	297
5. עיקרי הממצאים	298-299
6. פרוט הממצאים	
6.1 מטרות ביקורת מספר 1	300-311
7. תמצית מנהלים	312

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע

ציטוט מדוח מבקר המדינה על הביקורת הפנימית ברשויות המקומיות (משנת 2010)
הביקורת הפנימית בעיריות, מושתתת על החובה שנקבעה בפקודת העיריות [נוסח חדש] (להלן – "הפקודה"), להעסיק בכל עירייה מבקר עירייה. מבקר הרשות המקומית נדרש לערוך ביקורת על פעילות הרשות ולהגיש לעומד בראשה ולוועדה לענייני ביקורת את ממצאיו. תפקידיו וסמכויותיו של מבקר הרשות המקומית נקבעו בחקיקה.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2015.

סעיף 170א פקודת העיריות [נוסח חדש] - תפקידי המבקר - מגדיר בין השאר:
(ג) בכפוף לאמור בסעיף קטן (א) יקבע המבקר את תכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת –
(1) על פי שיקול דעתו של המבקר.
(2) על פי דרישת ראש העירייה לבקר עניין פלוני.
(3) על פי דרישת הוועדה לענייני ביקורת, ובלבד שמספר הנושאים לביקורת לא יעלה על שני נושאים לשנת עבודה.
(ד) המבקר יקבע על פי שיקול דעתו את הדרכים לביצוע ביקורתו.

סוף ציטוט מפקודת העיריות.

במקביל להגדרות פקודת ותקנות העיריות בנושא סמכות וחובות מבקר העירייה, קיימים איגודים מקצועיים של מבקרים פנימיים אשר יוצקים תוכן לאופן ההתנהלות הראוי והמקצועי של המבקר.

התקנים המקצועיים של האיגודים המקצועיים השונים לא חלים על מבקרי העיריות ואינם מחייבים אותם. למרות זאת בחרתי לקיים סקר הבטחת איכות חיצוני למערך הביקורת בעירייה, זאת בהתאם לתקנים הבינלאומיים של איגוד ה- IIA במטרה לשפר את התנהלות מערך הביקורת בעירייה בכלל ואת עבודת לשכת מבקר העירייה בפרט, וכן לאור התקנים הבינלאומיים המחייבים עריכת סקר איכות על ידי גורם חיצוני כל 5 שנים לפחות (הסקר האחרון נערך בשנת 2016), הסקר בוצע במיקור חוץ על ידי מעריך מוסמך, בלתי תלוי המתמחה בתחום.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרת הסקר

1. בחינת עמידת מערך הביקורת בעירייה בתקני הביקורת הבינלאומיים (ארגון ה-IIA). בהתאם להגדרות סקר הבטחת איכות חיצוני.

3. היקף הסקר

1. הסקר בחן את התנהלות כלל מערך הביקורת בעירייה.
2. לא נכלל בהיקף הסקר, נושאים שאינם מפורטים בתקני ה-IIA.
3. במקרים בהם קיימת סתירה בין התקנים הבינלאומיים לבין פקודת ותקנות העירייה המחייבות את העירייה, הוראות הדין גברו על התקנים הבינלאומיים.

4. תיאור כללי של מהלך הסקר

ביצוע הסקר כלל בין השאר :

- עיון במסמכי העירייה (פרוטוקולים של מועצת העיר וועדותיה, דוחות ביקורת, ניירות עבודה של הביקורת וכד').
- הפצת שאלונים וניתוח התשובות.
- ראיונות עם :

1. עו"ד ניסן בן-חמו – ראש העירייה.
2. מר דודי אוחנונה – מ"מ וסגן ראש העירייה.
3. מר גרי עמל – מנכ"ל העירייה.
4. גברת רינה יוסף – גזברית העירייה.
5. מר שמוליק אורן - מנהל מחלק התברואה.
6. מבקר העירייה ועובד הביקורת.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. עיקר הממצאים

הנהלת העירייה

5.1 תוכנית העבודה השנתית לביקורת הפנימית, וכן תוכנית העבודה הרב שנתית לשנים 2019-2021, הינן תוכניות מבוססות סיכונים. התוכניות נבנו כך שתהלומנה את המגמות המתפתחות בארגון, את סדרי העדיפויות של העירייה ואת האתגרים והסיכונים העומדים בפניה. בניגוד למתואר לגבי הביקורת, הנהלת העירייה לא ביצעה סקר סיכונים לשימושה.

תגובת המבוקר (הנהלת העירייה): הנהלת העירייה תבחן עד כמה ניתן להתבסס על סקר הסיכונים שיבוצע על ידי גוף חיצוני שהוזמן על ידי הביקורת ואת המשמעויות להתאימו לצרכי העירייה (פרויקט בשלבים למשך 3 שנים).

5.2 פקודת העיריות מגדירה גוף עירוני מבוקר כגוף בו העירייה משתתפת מעל 10% מתקציבו, או רשאית למנות נציג להנהלתו, גוף כזה כפוף לביקורת מבקר העירייה. דוגמאות לגופים עירוניים מבוקרים בעיריית ערד: מועצה דתית, מתנ"ס, חברה כלכלית, רשות ניקוז ים המלח, אשכול נגב מזרחי. מבקר העירייה משלב תאגיד אחד בשנה בתוכנית העבודה. צוות תיקון ליקויים אינו מטפל בתיקון הליקויים של תאגידים אלו. תגובת המבוקר (הנהלת העירייה): צוות תיקון הליקויים יעקוב אחר ממצאים הנוגעים לעירייה או שיש לטפל בהם בשיתוף העירייה, ממצאים הנוגעים לגוף המבוקר יטופלו על ידי הגוף עצמו.

5.3 נמצא כי הערכת סיכונים לצורכי ביקורת נערכת אחת לשנה ומהווה בסיס לעדכון תוכנית העבודה. העירייה אינה מנהלת סיכונים באופן מתועד ולפיכך לא היה ניתן לבחון תהליך ניהול הסיכונים בביקורת ייעודית. תגובת המבוקר (הנהלת העירייה): ככל ויושלם סקר הסיכונים עירוני וימונה מנהל מחלקת חדשנות ואסטרטגיה, נושא ניהול הסיכונים יוגדר כחלק מתפקידו.

5.4 מבדיקת תהליכי הביקורת עולה, כי פעילות הביקורת מבוססת על מתודולוגיה סדורה ומקובלת העומדת בדרישות המקצועיות ותומכת בהשגת מטרות הביקורת הפנימית. מבחינת תהליכי תיקון הלקויים שבאחריות הנהלת העירייה, לאחר הגשת דוח הביקורת נמצא כי:

- א. לא נערך דיון הנהלה בדוח לאחריו מצורפת התייחסות הנהלה.
- ב. צוות תיקון הליקויים אינו מתכנס בתדירות הדרושה לדיון בתיקון הליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר (הנהלת העירייה) : החל שנת 2021 יערכו ישיבות בסיום כל פרק ביקורת, בהשתתפות מנכ"ל העירייה, המבוקר, והמבקר. צוות תיקון הליקויים ישתדל להגביר את תדירות המפגשים לכל הפחות, כנדרש בחוק.

צוות תיקון ליקויים

5.5 נמצא כי:

- א. תהליך המעקב אחר ביצוע המלצות הביקורת עומד בדרישות המקצועיות בנושא.
- ב. שיעור תיקון הליקויים נמוך מאוד, מעל 75% מן ההמלצות טרם תוקנו.
- תגובת המבוקר (צוות תיקון ליקויים, הוועדה לענייני ביקורת) : צוות תיקון הליקויים יגביר את קצב המעקב אחר תיקון ליקויים.

הוועדה לענייני ביקורת

- 5.6 במהלך עריכת הסקר בחנו את פרוטוקולי הוועדה לענייני הביקורת בשנים 2019-2020 , נמצא כי :

- א. במהלך שנת 2019 נערכו 6 ישיבות, לעומת 4 ישיבות שנערכו בשנת 2020.
- ב. לא תמיד מתכנסת הוועדה כנדרש בפקודה (לדוגמה ברבעון הראשון של 2020 לא התכנסה הוועדה).
- ג. טרם עוגן נוהל הנוגע לפעילות הוועדה.
- ד. הוועדה לא מתכנסת מספיק לדיון בתיקון הליקויים מדוחות המבקר משנים קודמות.
- תגובת המבוקר (צוות תיקון ליקויים, הוועדה לענייני ביקורת) : וועדת הביקורת תסדיר את פעילותה ואת נהליה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת הסקר מספר 1 –

בחינת עמידת מערך הביקורת בעירייה בתקני הביקורת הבינלאומיים (ארגון ה- IIA), בהתאם להגדרות סקר הבטחת איכות חיצוני.

6.1.1 כללי

ציטוט מתוך אתר האינטרנט של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל :

לשכת המבקרים הפנימיים העולמית (IIA) הינה הגוף המקצועי העליון הקובע את כללי המקצוע משך עשרות שנים (משנת 1941), מרכז את תוכנית ההכשרה והלימוד של מקצוע הביקורת הפנימית ואת התכנים המקצועיים הקשורים במקצוע זה ומעניק את תעודות ההסמכה לעוסקים במקצוע הביקורת הפנימית בישראל וברחבי העולם.

לשכת מבקרים פנימיים בישראל הוא הגוף היחיד והבלעדי בישראל המוכר על ידי ה- IIA והוא בלבד נציגו המוסמך בישראל. לשכת המבקרים הפנימיים העולמית, המונה כ-200 אלף חברים ב-180 מדינות, היא הגוף המוביל בתחום זה בעולם כולו ופועלת באמצעות לשכות מבקרים פנימיים ברחבי העולם. ה- IIA אחראית על מסגרת הנהלים המקצועיים הבינלאומית המכילה את הסטנדרטים הבינלאומיים לנהלים המקצועיים של הביקורת הפנימית והנחיות בינלאומיות אחרות, וכן מציעה תוכניות הסמכה בינלאומיות.

מטרת הלשכה הינה להוות את הסמכות המקצועית המובילה בביקורת פנימית במדינת ישראל, ולשמש מסגרת ארגונית מקצועית למבקרים פנימיים שכירים ולמבקרים פנימיים עצמאיים העוסקים במקצוע ו/או בתחום הביקורת הפנימית בישראל, ללא הבדל או העדפה ביניהם, וכן לכל אדם העוסק או המתעניין במקצוע הביקורת הפנימית.

הקוד האתי

מטרת הקוד האתי של לשכת המבקרים הפנימיים העולמית הינה לקדם תרבות אתית במקצוע הביקורת הפנימית .

הקוד האתי הינו הכרחי ומתאים למקצוע הביקורת הפנימית, המבוסס על האמון באובייקטיביות הביקורת לגבי ממשל תאגידי, פיקוח, ניהול סיכונים ובקרה.

הקוד האתי של לשכת המבקרים הפנימיים העולמית הינו נרחב מעבר ל"הגדרת מקצוע הביקורת הפנימית", כדי לכלול שני מרכיבים חיוניים :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. עקרונות שהינם רלבנטיים למקצוע ולפרקטיקת הביקורת הפנימית (יושרה, אובייקטיביות, חיסיון, יכולת).
2. כללי התנהגות המפרטים נורמת התנהגות המצופה ממבקרים פנימיים. כללים אלה מסייעים בפירוש העקרונות לכדי יישומים פרקטיים, והם מיועדים להדריך את ההתנהגות האתית של מבקרים פנימיים.

מבוא לתקנים

הביקורת הפנימית מתבצעת בסביבות תרבותיות ומשפטיות מגוונות עבור ארגונים שונים במטרתם, בגודל, במורכבותם ובמבנם, וע"י אנשים משורות הארגון או מחוצה לו. בעוד ששונות זו עלולה להשפיע על פרקטיקת הביקורת הפנימית בכל סביבה, עמידה בתקנים המקצועיים הבינלאומיים של לשכת המבקרים הפנימיים העולמית IIA (להלן – "התקנים") הינה חיונית לצורך עמידה באחריות המבקרים ובפעילות הביקורת הפנימית.

מטרות התקנים

1. לסייע בעמידה בדרישות החובה של מסגרת הכללים המקצועיים.
2. לספק מסגרת לביצוע ולקידום היקף רחב של שירותי ביקורת פנימית מוסיפי ערך.
3. לייסד בסיס להערכת ביצועי הביקורת הפנימית.
4. לטפח פעולות ותהליכים ארגוניים משופרים.

התקנים הינם מערכת דרישות חובה מבוססות עקרונות המורכבים מ:

- הצהרות על דרישות ליבה לפרקטיקה מקצועית של ביקורת פנימית ולהערכה של אפקטיביות הביצוע, אשר ישימות במישור הבינלאומי, ברמה הארגונית וברמת הפרט.
- ביאורים המבהירים את המושגים או את התפישות בתקנים.

התקנים, יחד עם הקוד האתי, מקיפים את כל מרכיבי החובה של מסגרת הכללים המקצועיים הבינלאומיים לכן, עמידה בקוד האתי ובתקנים ממחישה עמידה בכל מרכיבי החובה של מסגרת הכללים המקצועיים הבינלאומיים.

בנוסף, נעשה שימוש בתקנים במילים "חייב" או "חובה" כדי לציין דרישה בלתי מותנית, ובמילה "ראוי" בה מצופה לעמוד בתקנים - אלא אם קיימות נסיבות ושיקולים מקצועיים המצדיקים סטייה מהתקנים.

התקנים כוללים שני סוגים עיקריים:

1. תקני תכונות.

העוסקים בתכונות, הנדרשות מיחידים ומארגונים המבצעים ביקורת פנימית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. תקני ביצוע.

המתארים את אופי הביקורת הפנימית ומספקים קריטריון איכות, שבהשוואה אליו ניתן למדוד את ביצועי השירותים המסופקים. תקני תכונות ותקני ביצוע תקפים לכל שירותי הביקורת הפנימית.

תקן מספר 1300 - תוכנית שיפור והבטחת איכות

המבקר הפנימי הראשי חייב לפתח ולקיים תוכנית להבטחת איכות ושיפור, המקיפה את כל ההיבטים של פעילות הביקורת הפנימית.

ביאור

תוכנית להבטחת איכות ושיפור מעוצבת כדי לאפשר הערכה של התאמת פעילות הביקורת הפנימית לתקנים, וכדי לאפשר הערכה האם מבקרים פנימיים יישמו את הקוד האתי. התוכנית גם אומדת את היעילות והאפקטיביות של פעילות הביקורת הפנימית ומזהה הזדמנויות לשיפור. המבקר הפנימי הראשי צריך לעודד פיקוח מצד הדירקטוריון באשר לתוכנית להבטחת איכות ושיפור.

תקן מספר 1310 - זרישות התוכנית להבטחת איכות ושיפור

התוכנית להבטחת איכות ושיפור חייבת לכלול הן הערכות פנימיות והן הערכות חיצוניות.

תקן מספר 1311 - הערכות פנימיות

הערכות פנימיות חייבות לכלול:

1. ניטור מתמשך של ביצוע פעילות הביקורת הפנימית.
2. הערכות עצמיות תקופתיות או הערכות שבוצעו ע"י גורמים אחרים מתוך הארגון שהינם בעלי ידע מספק בפרקטיקות ביקורת פנימית.

ביאור

ניטור מתמשך הוא חלק אינטגרלי בפיקוח היומיומי, בסקירה ובמדידה של פעילות הביקורת הפנימית. ניטור מתמשך משולב בנהלים ובפרקטיקה השגרתיים לניהול פעילות הביקורת הפנימית, תוך שימוש בתהליכים, בכלים ובמידע, הנחשבים להכרחיים לצורך הערכת העמידה בקוד האתי ובתקנים. הערכות תקופתיות מבוצעות כדי להעריך עמידה בקוד האתי ובתקנים.

תקן מספר 1312 - הערכות חיצוניות

הערכות איכות חיצוניות חייבות להיערך לפחות אחת לחמש שנים על-ידי מעריך/ים מוסמך/ים, בלתי תלוי/ים מחוץ לארגון.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ביאור

הערכות חיצוניות יכולות להתבצע באמצעות הערכה חיצונית מלאה או באמצעות הערכה עצמית שמקבלת תוקף ע"י גורם חיצוני בלתי תלוי. המעריך החיצוני חייב להסיק לגבי עמידה בקוד האתי ובתקנים, ההערכה החיצונית יכולה גם לכלול הערות תפעוליות או אסטרטגיות.

מעריך או צוות הערכה מוסמך מורכב מיחידים בעלי יכולת מוכחת בשני תחומים:

1. בפרקטיקה של מקצוע הביקורת הפנימית ובתהליך ההערכה החיצוני. יכולת זו יכולה

להיות מופגנת באמצעות תמהיל של ניסיון מקצועי ולימוד תיאורטי. ניסיון מקצועי

מושג באמצעות עבודה בארגונים בעלי גודל, מורכבות, מגזרים או תעשיות, וסוגיות

טכניות, הדומים לארגון שכפוף לסקירת האיכות, והינו בעל ערך רב יותר מניסיון

מקצועי פחות רלבנטי.

2. מעריך או צוות מעריכים בלתי תלויים משמעותם היעדר ניגוד עניינים ממשי או נתפש,

והיעדר השתייכות או הימצאות בשליטת הארגון, אליו משתייכת יחידת הביקורת

הפנימית.

תקן מספר 1320 - דיווח על תוכנית הבטחת האיכות והשיפור

המבקר הפנימי הראשי חייב לדווח להנהלה הבכירה ולדירקטוריון על תוצאות התוכנית להבטחת

איכות ושיפור. הגילויי כלול:

1. ההיקף והתדירות של ההערכות הפנימיות והחיצוניות.

2. הכשירות ואי התלות של המעריך/ים או צוות המעריכים, לרבות ניגוד עניינים אפשרי.

3. מסקנות המעריכים.

4. תוכניות לתיקון.

ביאור

הצורה, התוכן והתדירות של דיווח תוצאות התוכנית להבטחת איכות ושיפור, נקבעים באמצעות

דיונים עם ההנהלה הבכירה והדירקטוריון, ובהתחשב באחריות של יחידת הביקורת הפנימית ושל

המבקר הפנימי הראשי, כפי שנקבע בכתב האמנה של הביקורת הפנימית. כדי להפגין עמידה בקוד

האתי ובתקנים המקצועיים, התוצאות של ההערכה החיצונית וההערכה הפנימית התקופתית

ידווחו עם השלמתן, ותוצאות הניטור המתמשך ידווחו לפחות אחת לשנה. התוצאות כוללות את

הערכת המעריך או צוות ההערכה, בהתייחס למידת העמידה בקוד האתי ובתקנים המקצועיים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תקן מספר 1321 - שימוש במשפט – "נערך בהתאם לתקנים המקצועיים הבינלאומיים למקצוע

הביקורת הפנימית".

ציון שהביקורת הפנימית עומדת בתקנים המקצועיים הבינלאומיים למקצוע הביקורת הפנימית הינו נאות, רק אם הוא נתמך בתוצאות התוכנית להבטחת איכות ושיפור.

ביאור

יחידת הביקורת הפנימית עומדת בקוד האתי ובתקנים כאשר היא משיגה תוצאות בהתאם למתואר בהם. תוצאות התוכנית להבטחת איכות ושיפור כוללות את תוצאות ההערכות הפנימיות והחיצוניות. לכל פעילויות הביקורת הפנימית יהיו תוצאות של ההערכות הפנימיות. ליחידות ביקורת פנימית שקיימות לפחות 5 שנים יהיו גם את תוצאות ההערכות החיצוניות.

תקן 1322 - גילוי אי-עמידה בתקנים

כאשר אי העמידה בקוד האתי או בתקנים משפיעה על מכלול היקף פעילות יחידת הביקורת הפנימית, חובה על המבקר הפנימי הראשי לדווח להנהלה הבכירה ולדירקטוריון על אי העמידה והשפעתה.

סוף ציטוט מאתר לשכת המבקרי הפנימיים בישראל (IIA).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.2 תאור פעולות הסוקר/מעריך

במהלך שנת 2021 בוצע סקר הבטחת איכות על פעילות הביקורת בעירייה ועמידתה בתקני הביקורת הבינלאומיים של איגוד המבקרים הפנימיים (IIA), תוך השינויים המתחייבים על פי החקיקה בישראל. במסגרת הסקר ננקטו תהליכים שונים לרבות, עיון במסמכים רלוונטיים, הפצת שאלונים ועריכת ראיונות עם בעלי תפקידים מרכזיים.

הסוקר מצא שבעירייה מוטמעים התקנים הרלוונטיים של ה-IIA, כן נמצא כי יחידת הביקורת הפנימית של עיריית ערד עומדת בסטנדרטים, הקוד אתי, וההגדרה של הביקורת הפנימית. לאור תוצאות הביקורת, המבקר רשאי לציין בדוחותיו "נערך בהתאם לתקנים המקצועיים הבינלאומיים למקצוע הביקורת הפנימית."

בהשוואה לארגונים אחרים, ניתן לומר, כי ליחידת הביקורת מתודולוגיה סדורה לביקורת פנימית וניתן אף לראות את תרומת יחידת הביקורת לפעילות העירייה.

ממצא : ככלל נמצא כי התקנים הרלוונטיים של ה-IIA מוטמעים וכי יחידת הביקורת של העירייה עומדת בסטנדרטים, בהגדרה של הקוד האתי וההגדרה של ביקורת פנימית, מאחר וכך מבקר העירייה רשאי לציין בדוחותיו כי אלו נערכו בהתאם לתקנים המקצועיים הבינלאומיים למקצוע הביקורת הפנימית - תקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.3 ריכוז התוצאות ועמידה בתנאים

שם התקן	מספר תקן	דירוג
ATTRIBUTE STANDARDS		
מטרה, סמכות ואחריות	1000	
הכרה בהגדרת מקצוע הביקורת הפנימית, הקוד האתי, והתקנים בכתב האמנה של הביקורת הפנימית	1010	
אי-תלות ואובייקטיביות	1100	
אי תלות ארגונית	1110	
אינטראקציה ישירה עם הדירקטוריון	1111	
אובייקטיביות אישית	1120	
פגיעה באי-תלות או באובייקטיביות	1130	
מקצועיות וזהירות מקצועית ראויה	1200	
מקצועיות	1210	
זהירות מקצועית ראויה	1220	
פיתוח מקצועי מתמשך	1230	
תוכנית הבטחת איכות	1300	
דרישות התוכנית להבטחת איכות ושיפור	1310	
הערכות פנימיות	1311	
הערכות חיצוניות	1312	
דיווח על התוכנית להבטחת איכות ושיפור	1320	
שימוש במילים "נערך בהתאם לתקנים המקצועיים הבינלאומיים למקצוע הביקורת הפנימית"	1321	
גילוי אי עמידה בתקנים	1322	

PERFORMANCE STANDARDS		
ניהול הביקורת הפנימית	2000	
תכנון	2010	
דיווח ואישור	2020	
ניהול משאבים	2030	
מדיניות ונהלים	2040	
תיאום	2050	
דיווח להנהלה הבכירה ולדירקטוריון	2060	
אופי העבודה	2100	
ממשל תאגידי	2110	
ניהול סיכונים	2120	
בקרה	2130	
תכנון מטלת הביקורת	2200	
שיקולי תכנון	2201	
מטרות ומטלות הביקורת	2210	
היקף מטלות הביקורת	2220	
הקצאת משאבים לביקורת	2230	
תוכניות הביקורת	2240	

מקרא:
■ ירוק - עמידה בנדרש לפי התקנים ■, צהוב - עמידה חלקית בנדרש בתקנים ■, אדום - התהליך אינו קיים או אינו תואם את התקנים
■, אפור - לא רלוונטי

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שם התקן	מספר תקן	דירוג
ביצוע מטלות הביקורת	2300	
זיהוי מידע	2310	
ניתוח והערכה	2320	
תיעוד המידע	2330	
פיקוח אחר מטלות הביקורת	2340	
דיווח על תוצאות	2400	
תבחינים (קריטריונים) לדיווח	2410	
איכות הדיווחים	2420	
שימוש במילים "נערך בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים למקצוע הביקורת הפנימית"	2430	
הפצת תוצאות	2440	
חוות דעת כוללת	2450	
ניטור ההתקדמות	2500	
יישוב מחלוקת הקשורה להשלמת ההנהלה הבכירה עם הסיכונים	2600	

מקרא:
■ ירוק - עמידה בנדרש לפי התקנים , צהוב - עמידה חלקית בנדרש בתקנים ■ אדום - התהליך אינו קיים או אינו תואם את התקנים
■ אפור - לא רלוונטי

6.1.3 ריכוז הממצאים, המלצות והתייחסות העירייה

א. נוהל הביקורת הפנימית ומסמך תפקידים וסמכויות.

✖ ממצא : סמכויות ותפקידי מערך הביקורת הפנימית מוסדרים בנוהל הביקורת הפנימית, לא קיים מדריך איכות לביקורת הפנימית המסדיר את פעילות האיכות של המחלקה אם כי בקרת איכות נעשית בכל שלבי העשייה. מדיניות הביקורת כפי שבאה לידי ביטוי במתודולוגיית הביקורת, במעגל הביקורת ובוהל הביקורת הפנימית עומדים בדרישות המקצועיות בנושא.
תגובת המבוקר (לשכת מבקר העירייה) : יערך נוהל כתוב לעניין הבטחת איכות.

- המלצה : מומלץ לבחון עיגון נוהל הבטחת איכות (בכתב).

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ב. הקצת משאבים לביקורת.

- **ממצא :** תוכנית העבודה השנתית לביקורת הפנימית, וכן תוכנית העבודה הרב שנתית לשנים 2019-2021, הינן תוכניות מבוססות סיכונים. התוכניות נבנו כך שתהלומנה את המגמות המתפתחות בארגון, את סדרי העדיפויות של העירייה ואת האתגרים והסיכונים העומדים בפניה. בניגוד למתואר לגבי הביקורת, הנהלת העירייה לא ביצעה סקר סיכונים לשימושה.
תגובת המבוקר (הנהלת העירייה) : הנהלת העירייה תבחן עד כמה ניתן להתבסס על סקר הסיכונים שיבוצע על ידי גוף חיצוני שהוזמן על ידי הביקורת ואת המשמעויות להתאימו לצרכי העירייה (פרויקט בשלבים למשך 3 שנים).
- **המלצה :** מתודולוגיית העבודה, סקר סיכונים שביצע המבקר הפנימי ותהליך בניית תוכנית העבודה הם בהתאם לתקנים המקצועיים, אך מומלץ שהעירייה תבצע סקר סיכונים כולל (דבר שהומלץ גם בסקר הבטחת האיכות שנערך בשנת 2016).

- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ג. גופים עירוניים מבוקרים

- **ממצא :** פקודת העיריות מגדירה גוף עירוני מבוקר כגוף בו העירייה משתתפת מעל 10% מתקציבו, או רשאית למנות נציג להנהלתו, גוף כזה כפוף לביקורת מבקר העירייה. דוגמאות לגופים עירוניים מבוקרים בעיריית ערד : מועצה דתית, מתנ"ס, חברה כלכלית, רשות ניקוז ים המלח, אשכול נגב מזרחי. מבקר העירייה משלב תאגיד אחד בשנה בתוכנית העבודה. צוות תיקון ליקויים אינו מטפל בתיקון הליקויים של תאגידים אלו.
תגובת המבוקר (הנהלת העירייה) : צוות תיקון הליקויים יעקוב אחר ממצאים הנוגעים לעירייה או שיש לטפל בהם בשיתוף העירייה, ממצאים הנוגעים לגוף המבוקר יטופלו על ידי הגוף עצמו.
- **המלצה :** מומלץ להורות לצוות תיקון ליקויים לעקוב אחר המלצות הביקורת בגופים הקשורים.
- **הערכת הביקורת את רמת הממצא :**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ד. ניהול סיכונים.

- ממצא : נמצא כי הערכת סיכונים לצורכי ביקורת נערכת אחת לשנה ומהווה בסיס לעדכון תוכנית העבודה. העירייה אינה מנהלת סיכונים באופן מתועד ולפיכך בסקר לא היה ניתן לבחון את תהליך ניהול הסיכונים בביקורת ייעודית. תגובת המבוקר (הנהלת העירייה) : ככל ויושלם סקר הסיכונים עירוני וימונה מנהל מחלקת חדשנות ואסטרטגיה, נושא ניהול הסיכונים יוגדר כחלק מתפקידו.

- המלצה : מומלץ לבחון ניהול סיכונים בעירייה.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ה. עריכת דוח ביקורת.

- ממצא : מבדיקת תהליכי הביקורת עולה, כי פעילות הביקורת מבוססת על מתודולוגיה סדורה ומקובלת העומדת בדרישות המקצועיות ותומכת בהשגת מטרות הביקורת הפנימית. מבחינת תהליכי תיקון הלקויים שבאחריות הנהלת העירייה, לאחר הגשת דוח הביקורת נמצא כי :
א. לא נערך דיון הנהלה בדוח לאחריו מצורפת התייחסות הנהלה.
ב. צוות תיקון הלקויים אינו מתכנס בתדירות הדרושה לדיון בתיקון הלקויים.

תגובת המבוקר (הנהלת העירייה) : החל שנת 2021 יערכו ישיבות בסיום כל פרק ביקורת, בהשתתפות מנכ"ל העירייה, המבוקר, והמבקר. צוות תיקון הלקויים ישתדל להגביר את תדירות המפגשים לכל הפחות, כנדרש בחוק.

- המלצה : מומלץ :

א. לתאם ישיבת הנהלה לדיון בדוחות המבקר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ב. צוות תיקון ליקויים – ראש העיר ינחה את המנכ"ל לקיים ישיבות צוות תיקון ליקויים כדי להגדיר טיפול ולקיים מעקב אחר תיקון ליקויים שעלו מדוחות מבקר העירייה, משרד הפנים ומבקר מדינה.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ו. דוחות הביקורת.

- ממצא : מסקירת מדגם דוחות ביקורת בנושאים שונים נמצא כי:

א. דוחות הביקורת שנסקרו מקצועיים, ערוכים כמקובל ויכולים לשמש את ההנהלה ליישום ההמלצות המפורטות בהן.

ב. הממצאים בדוחות הביקורת אינם מדורגים מבחינת חומרה/ חשיבות.

תגובת המבוקר (מבקר העירייה): בדוח 2021 יוערכו וידורגו הממצאים מבחינת חומרה/חשיבות.

- המלצה : מומלץ לבחון שילוב של דירוג חשיבות/חומרת הממצאים.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ז. מעקב אחר ביצוע המלצות הביקורת.

- ממצא : נמצא כי:

א. תהליך המעקב אחר ביצוע המלצות הביקורת עומד בדרישות המקצועיות בנושא.

ב. שיעור תיקון הליקויים נמוך מאוד, מעל 75% מן ההמלצות טרם תוקנו.

תגובת המבוקר (צוות תיקון ליקויים, הוועדה לענייני ביקורת): צוות תיקון הליקויים יגביר את קצב המעקב אחר תיקון ליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לפעול בצורה עקבית וסדורה לשם סגירת הליקויים שטרם נסגרו. יש לטייב את הקובץ ולהפסיק מעקב בליקויים שאינם רלוונטיים עוד.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ח. הוועדה לענייני ביקורת

- ממצא : במהלך עריכת הסקר בחנו את פרוטוקולי הוועדה לענייני הביקורת בשנים 2019-2020 , נמצא כי :
א. במהלך שנת 2019 נערכו 6 ישיבות, לעומת 4 ישיבות שנערכו בשנת 2020.
ב. לא תמיד מתכנסת הוועדה כנדרש בפקודה (לדוגמה ברבעון הראשון של 2020 לא התכנסה הוועדה).
ג. טרם עוגן נוהל הנוגע לפעילות הוועדה.
ד. הוועדה לא מתכנסת מספיק לדיון בתיקון הליקויים מדוחות המבקר משנים קודמות.
תגובת המבקר (צוות תיקון ליקויים, הוועדה לענייני ביקורת): וועדת הביקורת תסדיר את פעילותה ואת נהליה.

- המלצה : מומלץ :

- א. לעגן נהלים לפעילות הוועדה לענייני ביקורת.
- ב. מומלץ לקבוע דיונים לדיון בתיקון הליקויים מדוחות המבקר.
- ג. כי הוועדה תפעל ותדון בנושאים הנוספים כנדרש בפקודת העיריות.

- הערכת הביקורת את רמת הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. תמצית מנהלים

הסוקר/מערך מצא כי יחידת הביקורת הפנימית של עיריית ערד עומדת בסטנדרטים, הקוד אתי, וההגדרה של הביקורת הפנימית. לאור תוצאות הביקורת, המבקר רשאי לציין בדוחותיו "נערך בהתאם לתקנים המקצועיים הבינלאומיים למקצוע הביקורת הפנימית". " בהשוואה לארגונים אחרים, ניתן לומר, כי ליחידת הביקורת מתודולוגיה סדורה לביקורת פנימית וניתן אף לראות את תרומת יחידת הביקורת לפעילות העירייה. התנהלות הנהלת העירייה, הוועדה לענייני ביקורת וצוות תיקון הליקויים, בהקשר של ניהול סיכונים ותיקון ליקויים שעלו בדוחות מבקר העירייה אינו מיטבי.

להלן פרוט עיקר ההמלצות בהקבלה לפרק 5 המציג את עיקרי הממצאים :

הנהלת העירייה

- 7.1 מתודולוגיית העבודה, סקר סיכונים שביצע המבקר הפנימי ותהליך בניית תוכנית העבודה הם בהתאם לתקנים המקצועיים, אך מומלץ שהעירייה תבצע סקר סיכונים כולל (דבר שהומלץ גם בסקר הבטחת האיכות שנערך בשנת 2016).
- 7.2 מומלץ להורות לצוות תיקון ליקויים לעקוב אחר המלצות הביקורת בגופים הקשורים.
- 7.3 מומלץ לבחון ניהול סיכונים בעירייה.
- 7.4 לאחר מסירת כל דוח ביקורת סופי מומלץ :
 - א. לתאם ישיבת הנהלה לדיון בדוחות המבקר.
 - ב. צוות תיקון ליקויים – ראש העיר ינחה את המנכ"ל לקיים ישיבות צוות תיקון ליקויים כדי להגדיר טיפול ולקיים מעקב אחר תיקון ליקויים שעלו מדוחות מבקר העירייה, משרד הפנים ומבקר מדינה.

צוות תיקון ליקויים

- 7.5 מומלץ לפעול בצורה עקבית וסדורה לשם סגירת ליקויים שטרם נסגרו. יש לטייב את הקובץ ולהפסיק מעקב בליקויים שאינם רלוונטיים עוד.

הוועדה לענייני ביקורת

- 7.6 א. מומלץ לעגן נהלים לפעילות הוועדה לענייני ביקורת.
- ב. מומלץ לקבוע דיונים לדיון בתיקון הליקויים מדוחות המבקר.
- ג. מומלץ כי הוועדה תפעל ותדון בנושאים הנוספים כנדרש בפקודת העיריות.

פרק 7 - ביקורת בנושא

יישום חוק עזר לערד (שירותי שמירה,
אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019.

תוכן העניינים

עמוד	נושא
314	1. כללי – רקע
315	2. מטרות הסקר
315	3. היקף הסקר
315	4. תאור כללי של מהלך הסקר
316-317	5. עיקרי הממצאים
	6. פרוט הממצאים
318-342	6.1 מטרות ביקורת מספר 1
343-348	6.2 מטרות ביקורת מספר 2
349-353	6.3 מטרות ביקורת מספר 3
354-355	7. תמצית מנהלים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע

היעד של מערך השיטור העירוני הוא ליצור סביבת חיים מוגנת ואיכותית התורמת ליצירת רמה גבוהה של ביטחון אישי במרחב העירוני. תכנית השיטור העירוני הוקמה כחלק מתפיסת השר והמשרד לביטחון הפנים והיא פועלת לעריכת רפורמה מהותית ויסודית בפעילות ובפריסת כוחות שיטור ופיקוח עירוני, במטרה להביא לשיפור משמעותי של הביטחון ותחושת הביטחון האישי של אזרחי המדינה. מערך האכיפה העירוני הוא כוח משולב הכולל כוחות שיטור ופיקוח עירוני שמטרתו להרתיע, למנוע ולאכוף עבירות בתחומי איכות החיים, אלימות והתנהגות אנטי-חברתית. ראש הרשות מוביל את המערך וקובע את המדיניות וסדר העדיפות העירונית בתיאום עם המשטרה. על מנת שאפשר יהיה לממש את תפיסה זו במרחב המוניציפלי של ערד, נדרש היה ליצור מקורות תקציביים שהעיקרי שבהם הוא באמצעות הטלת היטל שמירה.

פקודת העיריות מעניקה לרשויות המקומיות סמכות לממן את עלות השירותים והמטלות המצויים בתחום סמכותן באמצעות מיסים מוניציפאליים לרבות אגרות, היטלים ודמי השתתפות. על מנת שהרשות תוכל להטיל על תושביה מיסים והיטלים כאמור, עליה להתקין חוקי עזר. בהתאם, התקינה העירייה את חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019 (להלן – "חוק העזר").

בשנת 2019 החלה עיריית ערד לגבות היטל שמירה בהתאם לחוק העזר, על מנת לממן שירותים לאבטחת הסדר הציבורי בעיר (השיטור העירוני).

בסקרי הסיכונים של העירייה מהשנים האחרונות נושא הביטחון האישי לא קיבל ביטוי כלל, לאור מגפת הקורונה והאחריות היתרה שהוטלה על הרשויות גם בתחום הביטחון ואכיפת הוראות הממשלה, ולאחר ההתפרעויות במרחב הציבורי במהלך מבצע שומר החומות, התחדד הצורך בהגברת תחושת הביטחון האישי של כלל התושבים, ומכאן בחרתי לבחון את פעילות השיטור העירוני שהמטרה הראשית בהקמתו היא שיפור משמעותי של הביטחון במרחב הציבורי.

בנוסף, במסגרת תוכנית הביקורת הרב שנתית, נבחן בכל שנה יישום חוק עזר עירוני, מצאתי מקום לערוך ביקורת בנושא יישום חוק העזר לאחר שנתיים מאז שהחל יישומו, הן מההיבט הארגוני, הן מההיבט הכספי, והן מההיבט החוזי (יישום ההסכם מול המשרד לביטחון פנים). הביקורת בוצעה על ידי מבקר במיקור חוץ, בהנחיית וליווי עובדי לשכת מבקר העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרת הביקורת

1. בחינת יישום חוק העזר מההיבט הארגוני.
2. בחינת יישום חוק העזר מההיבט הכספי.
3. בחינת יישום הסכם ההפעלה עם המשרד לביטחון פנים.

3. היקף הביקורת

1. הביקורת בחנה את התנהלות העירייה בנושא השיטור העירוני מההיבטים הארגוניים, הכספיים, והחוזיים.
2. לא נכלל בהיקף הביקורת, בחינת התנהלות העירייה בנושא השיטור העירוני בפילוט משנת 2011.
3. לא נכלל בהיקף הביקורת נושא העמדת מבנה לשיטור העירוני (במהלך הביקורת עדיין בשיפוצים).
4. לא נכללה בהיקף הביקורת התנהלות משטרת ישראל, השותפה לנושא השיטור העירוני, כולל העסקת שוטרים למטרה זו (שוטרים העובדים בשיתוף עם פקחי העירייה, ומהווים יחדיו את השיטור העירוני).

4. תיאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר :

- בחינת החקיקה בנושא השיטור העירוני, וחוקי עזר בתחום.
- בחינת פרוטוקולים של מועצת העיר וועדות שונות בנושא השיטור העירוני.
- בחינת פרסומים בנושא שיטור עירוני (כולל אתר המשרד לביטחון פנים, רשויות אחרות, פרסומי עיריית ערד).
- ניתוח קבצי מחלקת הגבייה, קבצי מערכת האכיפה, ודוחות כספיים.
- בחינת ארכיון העירייה הדיגיטלי בנושא השיטור העירוני.
- ראיונות עם :

1. מר גרי עמל – מנכ"ל העירייה.
2. מר ליאור הירש – מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות, והמפקח על השמירה.
3. גברת מעיין שיטריט – מנהלת מוקד 106.
4. מר לאוניד חזן – מנהל הפיקוח העירוני.
5. גברת ימית לוי – סגנית גזברית העירייה.
6. פקחי העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. עיקר הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 - בחינת יישום חוק העזר מההיבט הארגוני

5.1 נמצא כי המפקח המשמש כמנהל יחידת השיטור העירוני, לא עבר הכשרה של פקח מסייע כנדרש בתפיסת ההפעלה ממנהל יחידת פיקוח עירוני המנהל את העובדים ביחידת הפיקוח, אף שחלפו למעלה משנתיים ממועד מינויו לתפקיד. לאור העיכובים המשמעותיים בהפעלת הכח המשולב עם המשטרה, סביר כי מנהל שיטור עירוני הבקי בעבודת הפיקוח, היה יכול לנהל את היחידה במועילות גבוהה יותר בהיבט העירוני.

תגובת המבוקר : מאחר והיחידה מונחית על ידי המשטרה אין צורך בהסמכה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר מתייחסת לתקופה שלאחר סיום הביקורת, כמו כן כאמור בהמשך הדוח, על העירייה להגדיר את מטרות השיטור העירוני לצרכים עירוניים, ולא להוות כח עזר למטרות המשטרה בלבד, ומכאן החשיבות למפקח המצוי בנושא הפיקוח העירוני.

5.2 בניגוד למנהל תקין, נמצא כי מעבר להאצלת הסמכות אין כל הגדרת תפקיד למפקח על השמירה.

5.3 נמצא כי לפקחים הוצא כתב מינוי לפקח עירוני, כשנה לאחר סיום קורס הפקחים, מכאן נמנע מהפקחים ליישם את סמכותם בתקופה זו.

5.4 בשל העיכוב בקבלת ההסמכה ובהכשרת המבנה, ניתן היה לצפות כי מערך הפיקוח המסייע ייתן מענה בנושאים הקשורים במטלות המוטלות על הפיקוח העירוני, אולם בפועל, לא בוצעה כמעט כל פעולה בתחום זה.

5.5 לא הוצג בפני הביקורת תיעוד מסודר המעיד כי מתקיים ניטור ופיקוח על עבודת הפקחים במסגרת הסיורים של השיטור העירוני. בהתאם למבוקר, מערכות הפיקוח ועמידה ביעדים קיימות ויופעלו עם התחלת העבודה המשותפת עם המשטרה. נמצא כי הפיקוח על רכבי השיטור, דפוסי הנהיגה, שעות הנהיגה, עצירות והפסקות שמבצעות הניידות וכדומה קיים אצל מנהל מחלקת התעבורה אך אינו עומד באופן שוטף לרשותו של המפקח.

5.6 נמצא כי לאורך שנתיים של פעילות, מחד לא הוצאו כמעט דוחות על ידי הפקחים (אף דוח בשנת 2019 וכ-50 דוחות בלבד בשנת 2020, לגבי חלקם יתכן שניתנו ללא סמכות) ומאידך לאור סיבות אחרות, לא החלו סיורים משותפים עם שוטרים, מכאן הפקחים גם

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא השתמשו כמעט בסמכותם כפקחים עירוניים, וגם לא הגשימו את ייעודם כפקחים מסייעים, בפועל, פעילות הפקחים צומצמה לעריכת סיורים ברחבי העיר.

5.7 נמצא כי פעילות השיטור העירוני אינה כלולה באמנת השירות לתושב המגדירה זמני תגובה לנושאים שונים.

5.8 נמצא כי במערכת מוקד 106 לא קיים דוח המפרט את הסיבה לסגירת פניות שהופנו למוקד, אי דיווח מסודר על אופן סגירת התלונה, מונע ניתוח איכות סגירת התלונות, כן נמצא כי נושא סגירת התלונה במערכת לא הוגבל בזמנים ובתוכן.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת יישום חוק העזר מההיבט הכספי.

5.9 בהתאם לתחשיב שנערך על מנת לחזות את עלות הפעילות מול ההכנסות מהיטל השמירה, השיתה העירייה את התעריף הגבוה ביותר המותר בחוק. בפועל, ההכנסות מהיטל השמירה גבוהות מהתחשיב, ונמצא כי הפעילות הסתיימה בעודפים בשנתיים המלאות בהן פעלה.

5.10 בניגוד לסעיף 8 לחוק העזר, נמצא כי בשל סיבות טכניות העירייה לא מנהלת בחשבון בנק ייעודי את כלל הפעילות, דבר המסרב את המעקב אחר הוצאת הכספים שהתקבלו מהיטל השמירה ומקורות אחרים.

מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת יישום הסכם ההפעלה עם המשרד לביטחון פנים.

5.11 נמצא כי עד מועד סיום הביקורת, ומעט לפני התחלת הפעלת כוח השיטור המשותף עם המשטרה, העירייה טרם הגדירה את המדיניות בתחום העיסוק של מערך האכיפה העירונית המוניציפלית, כולל בניית תוכניות עבודה ליישום המדיניות העירונית והמשטרתית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –

בחינת יישום חוק העזר מההיבט הארגוני.

6.1.1 שיטור עירוני - כללי

בשנת 2011 נבחרה עיריית ערד לפיילוט השיטור העירוני (אחת מ-11 רשויות בארץ), מטרת התוכנית ליצור סביבת חיים מוגנת ואיכותית שתעניק לציבור רמה גבוהה של ביטחון אישי וקהילתי במרחב הציבורי.

הפיילוט כלל הקמת מערך אכיפה עירוני שתכליתו טיפול ממוקד בתחום עבירות איכות החיים, תופעות אלימות והתנהגות אנטי חברתית.

נקבע כי, כוח השיטור העירוני של משטרת ישראל במשולב עם כוח הפקחים ייעודי אשר יוענקו להם סמכויות לטובת מניעת אלימות, יפעלו במשותף על מנת לממש את היעדים שיוגדרו על ידי המועצה לאכיפה עירונית בראשות ראש העירייה. בנוסף, יוקם בכל רשות מקומית מערך טכנולוגי משוכלל שיכלול חדר בקרה, עשרות ואף מאות מצלמות וסנסורים.

פעילות המערך תתמקד במניעת בריונות רחוב, ונדליזם ואלימות במרחב הציבורי, תוך שימת דגש על גנים ציבוריים, פארקים, מתקנים ציבוריים לרבות בתי ספר ומתנ"סים, נוכחות במוקדי בילוי, פיצוציות, שווקים, חופי רחצה וקניונים. כמו כן יטפלו כוחות השיטור העירוני בנושא עבירות איכות החיים כגון מטרדי רעש, הפרעת מנוחה ועוד.

על פי החוזה שחתמה העירייה עם המשרד לביטחון פנים היעד שנקבע להפעלת התוכנית היה ה-1/5/2011. מימון הפרויקט בשנתיים הראשונות 80% ממשלתי, 20% על חשבון העירייה. בהתאם נפתח תב"ר, והחלה פעילות ברמה מסוימת. באפריל 2013 בוצע סקר בכלל הרשויות הפעילות בפיילוט ונמצא כי ככלל ברמה הסובייקטיבית הפרויקט נתפס כהצלחה, ולפי המדדים של סלי עבירות אין מגמה אחידה (בערד ירידה בסל עבירות איכות החיים, ועליה בסל עבירות אלימות).

בשנת 2016 הופסקה פעילות השיטור העירוני מצד העירייה לאור אי העברת מימון משרד הבט"פ בהתאם להסכם, לאחריה קרס גם המערך הטכנולוגי (מערך המצלמות – ראה התייחסות בדוח מבקר העירייה לשנת 2014 בנושא המוקד העירוני).

בשנת 2018 הושגה פשרה בנושא הכספי, והוחלט על חידוש השיטור העירוני החל משנת 2019.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נושא התנהלות העירייה עד שנת 2019 אינו בהיקף ביקורת זה (מעבר לעניין הכספי, בהתאם לבקורות משרד הבטי"פ העירייה גם היא לא עמדה במלוא התחייבויותיה בהתאם להסכם ההפעלה, לדוגמא במספר הפקחים שהועסקו).

במהלך שנת 2019 החליטה הנהלת העירייה שלא לפעול באמצעות הפקחים העירוניים שעברו הכשרות והיו חלק מהשיטור העירוני עד שנת 2016 (שלושה מהם המשיכו בעירייה בתפקידים שונים, ועדיין עובדים בעירייה בשנת 2021, כולל מנהל הפיקוח העירוני שניהל את נושא השיטור העירוני בשנים 2011-2016). בפועל הוקמה יחידה חדשה לחלוטין, במסגרת מחלקת הביטחון, כאשר הפיקוח העירוני נמצא תחת מחלקת התברואה.

מטרות ומבנה השיטור העירוני נכון לשנת 2021 :

מאתר האינטרנט של המשרד לביטחון פנים :

תכנית השיטור העירוני הוקמה כחלק מתפיסת השר והמשרד לביטחון הפנים והיא פועלת לעריכת רפורמה מהותית ויסודית בפעילות ובפריסת כוחות שיטור ופיקוח עירוני, במטרה להביא לשיפור משמעותי של הביטחון ותחושת הביטחון האישי של אזרחי המדינה.

מערך האכיפה העירוני הוא כוח משולב הכולל כוחות שיטור ופיקוח עירוני שמטרתו להרתיע, למנוע ולאכוף עבירות בתחומי איכות החיים, אלימות והתנהגות אנטי-חברתית. ראש הרשות מוביל את המערך וקובע את המדיניות וסדר העדיפות העירונית בתיאום עם המשטרה.

היעד של מערך השיטור העירוני הוא ליצור סביבת חיים מוגנת ואיכותית התורמת ליצירת רמה גבוהה של ביטחון אישי במרחב העירוני.

ברמה המוניציפאלית, יעד המערך הוא לבצע אכיפה עירונית ייעודית בשיתוף פעולה (משטרה ורשות מקומית) למניעה ולטיפול באירועים בתחומי איכות החיים, האלימות והתנהגויות אנטי חברתיות בשטח המוניציפלי של הרשות על מנת להגביר את תחושת הביטחון של הציבור.

מטרות המערך

- מתן תגובה מהירה לאירועים והגברת הביטחון האישי של התושבים.
- סיוע למשטרה במניעה וטיפול בתופעות בריונות, אלימות וונדליזם במרחב הציבורי.
- מניעה וטיפול באירועי איכות חיים.
- טיפול בעבירות רישוי ובנייה וביצוע צווי בתי משפט עירוניים.
- טיפול בעבירות בתחום האלכוהול.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- מניעה וטיפול בעבירות בתחום בריונות בתנועה.
- סיוע לאבטחת אירועים עירוניים תחת כיפת השמיים.

מנגנוני ניהול

1. וועדת היגוי לאומית בראשות מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים ובהשתתפות נציגי משרדי האוצר, הפנים, המשפטים ונציגי מרכז השלטון המקומי מגדירה קווים מנחים להמשך פיתוח המערך ברמה הארצית.

2. מנהלת מערכי אכיפה עירוניים הארצית

א. פיתוח מדיניות לאומית כוללת בנושא מערך האכיפה העירוני ואישורה בוועדת

ההיגוי הלאומית

ב. גיבוש מחקר הערכה וקביעת יעדים ומדדי תפוקה ותוצאה של התכנית

ואישורם בוועדת ההיגוי הלאומית

ג. הסדרת הממשקים בין השותפים (המשטרה, הרשויות המקומיות, תכנית 'עיר

ללא אלימות')

ד. תכנון וביצוע תכנית מעקב, פיקוח ובקרה הן לגבי כוח השיטור העירוני והן

לגבי כוח הפיקוח העירוני הייעודי

ה. בקרה ופיקוח על משאבי התכנית, כולל עמידה בתקנים ומצבות כוח אדם, הן

לגבי כוח השיטור העירוני והן לגבי כוח הפיקוח העירוני הייעודי.

3. המועצה לאכיפה עירונית (ראש הרשות ומפקד תחנת המשטרה המקומית) :

א. התווית מדיניות במגוון התחומים הנוגעים לטיפול בתופעות עבירות

איכות חיים ואלימות.

ב. קביעת קווים מנחים וסדרי עדיפויות למערך האכיפה העירוני.

ג. קביעת מטרות ויעדים למערך העירוני ברמה השבועית והחודשית.

ד. ביצוע מעקב ובקרה אחר מימוש היעדים והשגת המטרות.

תפיסת המדידה והערכה

מדידה והערכה היא איסוף שוטף ושיטתי של מידע המשרת את תהליכי קבלת ההחלטות בארגון. ברשויות בהן פועלת תכנית השיטור העירוני מבצעת מחלקת המחקר של המשרד לביטחון הפנים הערכה שוטפת של התכנית באמצעות סקרים בעזרת מדידה והערכה שיטתית של נתונים אודות פעילות המערך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נדבכי ההערכה של השיטור העירוני הם:

1. ניתוח נתוני פעילות המערך אשר נועד למעקב שוטף אחר העשייה של היחידות.
2. נתוני פניות האזרחים למוקד 100 המצביעים על שינויים בכמות האירועים המדווחת למוקד המשטרה.
3. סקר תושבים בנושא ביטחון אישי ותפיסות התושבים אודות האפקטיביות של המערך ביישוב.
4. סקר אקלים ארגוני המביא לידי ביטוי את תחושות הפקחים והשוטרים במערך בנוגע לתרומתם ולעמידתם במשימה.
5. סקר אנשי מפתח המעיד על שביעות רצונם של גורמים מובילים ברשות ובמשטרה מפעילות המערך ביישוב.

החוק לייעול אכיפה ופיקוח

1. מטרת החוק

מטרת החוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011 היא לייעל את יכולת הפיקוח והאכיפה של הרשויות המקומיות בעבירות שבתחום אחריותן וכן לאפשר להן לסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות, והכל מבלי לגרוע מתפקידיהן של משטרת ישראל ושל הרשות המקומית על פי דין.

2. עיקרי החוק

ברשויות מקומיות המפורטות בתוספת הראשונה לחוק יפעל, לתקופת ניסיון, מערך אכיפה עירוני שיורכב מכוח שיטור עירוני ייעודי של שוטרים ומיחידת פיקוח עירוני ייעודית של פקחים מסייעים, אשר יסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות. הפקחים המסייעים יונחו על ידי משטרת ישראל לעניין הפעלת סמכויות לצורך מניעת אלימות.

לפקחים המסייעים, אשר יוסמכו על-ידי השר לביטחון הפנים לפי החוק יוקנו, בנוסף לסמכויות הפיקוח הנתונות להם, גם סמכויות לפי סעיף 13 לחוק. הפקח המסייע יהיה רשאי להפעיל סמכויות אלו אם ביצע אדם בפניו או בפני אחר מעשה אלימות או אם נוכח כי בשל איום או מעשה שעשה אדם בפניו או בפני אחר הוא עומד לבצע מעשה אלימות, בנסיבות המפורטות בחוק.

הפקחים המסייעים יהיו רשאים להפעיל את הסמכויות שהוקנו להם מכוח החוק במקומות שיקבע מפקד מחוז במשטרת ישראל, שהם מסוג המקומות המנויים בתוספת השנייה לחוק, כמפורט להלן: גנים ציבוריים, אזורי מסחר, חופי רחצה, חניונים, מקומות שבהם מתקיימים אירועים תחת כיפת השמיים ואזורי בילוי.

לפקח מסייע שיוסמך לפי הוראות החוק יוקנו סמכויות, בהתאם להוראת סעיף 13 לחוק.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3. סמכויות הפקח המסייע

- לדרוש מאדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו
 - לערוך חיפוש על גופו של האדם אם יש לו חשד סביר שהאדם נושא עמו נשק שלא כדין או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק
 - לעכב אדם עד לבואו של שוטר. פקח מסייע המבצע עיכוב רשאי להשתמש בכוח סביר אם סירב האדם להיעתר לבקשת העיכוב, ויש חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה.
- החוק קובע כי ככלל, כוח האדם שיפעל במסגרת מערך האכיפה העירוני יהיה בנוסף לכוון השיטור הקיים בתחנות המשטרה שבמסגרתן פועל כוח שיטור עירוני ייעודי ולצוות הפיקוח העירוני הקיים ברשות שבמסגרתה פועלת יחידת פיקוח עירונית ייעודית.
- אין בהוראות החוק כדי לגרוע מסמכויות שוטר ופקח לפי כל דין.

4. הסמכת פקחים מסייעים במערך השיטור העירוני

בהתאם להוראת סעיף 10(א) לחוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), תשע"א-2011, רשאי השר לביטחון הפנים, לבקשת רשות מקומית המנויה בתוספת הראשונה בחוק ובהסכמת שר הפנים, להסמיך פקחים עירוניים לתפקיד פקחים מסייעים.

לפקחים אשר עומדים בתנאי ההכשרה והכשירות המנויים בחוק ואשר יוסמכו כפקחים מסייעים יהיו נתונות הסמכויות המנויות בפרק ד' לחוק במטרה לסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות.

הוראת סעיף 10(ב) לחוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), תשע"א-2011, קובעת כי הודעה על הסמכת פקחים מסייעים תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של המשרד לביטחון הפנים ובאתר הרשות המקומית הנוגעת בדבר.

בנוסף לרשויות המפורטות בתוספת הראשונה לחוק, פועל מערך אכיפה עירוני גם באריאל, מעלה אדומים וביתר עילית, לפי תקנון הרשויות המקומיות (יהודה ושומרון), התשמ"א-1981.

בסמכות השר לביטחון הפנים לשנות את התוספת הראשונה לחוק, בצו, בהסכמת שר הפנים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

סוף ציטוט מאתר המשרד לביטחון פנים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

רק לקראת סיום הביקורת (יולי 2021) החל שיתוף הפעולה בין המשטרה לשיטור העירוני, ביקורת זו עוסקת בתקופה שבין שנת 2019 ליולי 2021, בה מערך השיטור העירוני פעל בצורה עצמאית ללא סיורים משותפים עם כוחות המשטרה.

- **ממצא :** לעירייה נדרשו שנתיים וחצי מהפעלת חוק העזר שנועד לממן את מערך השיטור העירוני, עד שהחל לפעול בשיתוף עם שוטרים, במתכונת שיטור עירוני של המשרד לביטחון פנים (מועד התחלת השיטור המשולב נדחה מספר פעמים, לאורך התקופה, מאחר והעירייה לא השכילה לעמוד בכלל התחייבויותיה על פי ההסכם עם משרד הבט"פ).

תגובת מנכ"ל העירייה : יחידת הפיקוח החלה לעבוד לצד התחלת גביית כספי האגרה ללא קשר עם הקמת מערך השיטור העירוני. לא ניתן להגדיר כי העירייה לא השכילה לעמוד בכלל התחייבויותיה ללא בדיקת התנהלות משרד הבט"פ.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הטענה כי הביקורת קשרה את חוק העזר למערך השיטור העירוני, אינה נכונה, הביקורת שיקפה את הצהרות העירייה לציבור שקשרו את השניים, מה עוד שהכנסות חוק העזר מממנות בפועל את השיטור העירוני, כולל דיווח לבט"פ על הוצאות בשנים שבוקרו, כך שבפועל השיטור העירוני לא היה קיים ללא חוק העזר. לדעת הביקורת ניתן להגדיר כי העירייה לא השכילה לעמוד בכלל התחייבויותיה בהתאם ללוחות הזמנים שקבעה העירייה, ושנדחו מספר פעמים. מבקר העירייה לא עוסק בביקורת משרדי ממשלה.

- **המלצה :** מנהל תקין מחייב קבלת החלטות בהסתמך על עבודת מטה ושקילת כל הנתונים הרלוונטיים. מומלץ לבחון את הסיבות לעיכוב הבלתי סביר בהתחלת שיתוף הפעולה עם המשטרה על מנת להימנע מקבלת החלטות דומות בפרויקטים עתידיים. תגובת מנכ"ל העירייה ההמלצה ניתנה בהעדר התייחסות לסיבות שהביאו להשהיית הקמת מערך השיטור האחד, נסיבות שאינן תלויות כלל בהחלטות העירייה. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הסיבות להשהיה ברורות לביקורת. ההמלצה מתייחסת בדיוק לעניין זה. לדעת הביקורת עבודה בהתאם לכללי מנהל תקין כאמור בממצא, היתה יכולה למנוע חלק ניכר מזמן ההשהיה.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.2 חוק עזר כללי

חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019 (להלן – **חוק העזר**), חוקק על ידי העירייה מכח סעיפים 250 ו-254 לפקודת העיריות.

סעיף 250 – הסמכות להתקין חוקי עזר, לפקודת העיריות [נוסח חדש] מגדיר :
מועצה רשאית להתקין חוקי-עזר כדי לאפשר לעירייה ביצוע הדברים שהיא נדרשת או מוסמכת לעשותם על פי הפקודה או כל דין אחר או לעזור לה בביצועם, או כדי לדרוש מבעל-הנכס או מחזיקו לבצע באותו נכס עבודה הנחוצה למטרה האמורה.

סעיף 254 – עונשין, לפקודת העיריות [נוסח חדש] מגדיר בין השאר :
העובר על הוראת חוק עזר, דינו - קנס של 3,600 שקלים חדשים, ובעבירה נמשכת קנס נוסף של 160 שקלים חדשים בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר שנמסרה הודעה עליה בכתב מטעם ראש העיריה או לאחר הרשעה.

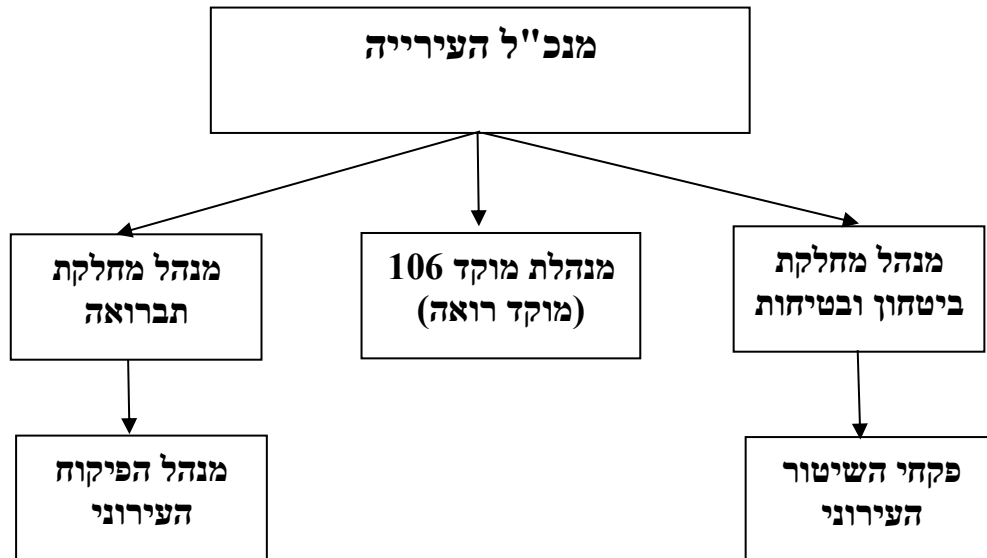
חוק העזר נכנס לתוקפו ביום 17.12.2018 והוא נועד לאפשר לעירייה לבצע פעולות להבטחת הסדר הציבורי באמצעות שירותי שמירה הממומנים מגביית היטל שמירה. באמצעות גביית ההיטל, כך נקבע, תוכל העירייה להקים את השיטור העירוני ולממן את כל ההוצאות הכרוכות בתפעולו (הרחבה בנושא הכספי כולל גביית היטל השמירה המוגדר בחוק העזר, ראה מטרת הביקורת הבאה).

הארכת תוקפו של חוק העזר : בסעיף 10 לחוק העזר נקבע כי החל מיום 31.12.2019 הטלת היטל על פי חוק עזר זה טעונה אישור מועצה ושר הפנים.
ביום 19.11.2019 פנתה העירייה לשר הפנים בבקשה להארכת "חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט – 2018 לתקופה של ארבע שנים נוספות.
נמצא כי בישיבתה מיום 14.1.2020 אישרה מועצת העיר למשך ארבע שנים, את הארכת תוקף גביית היטל השמירה ע"פ חוק העזר העירוני "חוק עזר לערד, (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט – 2018.

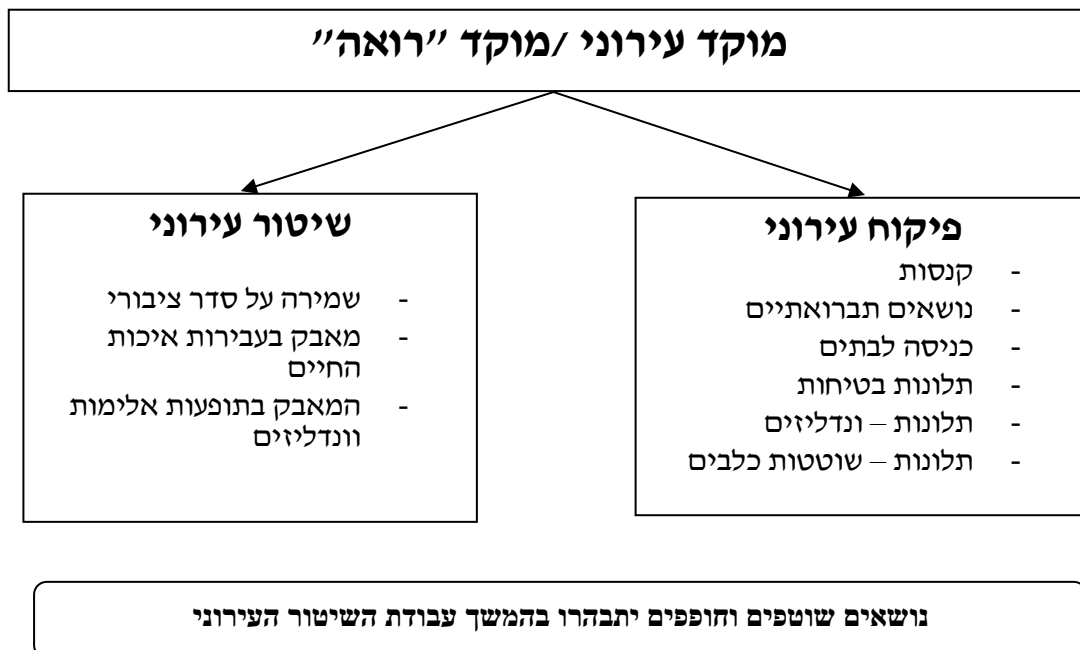
הנה כי כן, ניתן לומר כי העירייה פעלה לבצע את ההוראות הקבועות בחוק, על מנת שתוכל להמשיך בגביית היטל שמירה כאמור בחוק העזר.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.3 מבנה ארגוני

באוגוסט 2019 הוחלט על מהלך הפרדה בין הפיקוח העירוני לשיטור העירוני, וכן הוגדרו תחומי אחריות לכל אחד מהם (מתוך מצגת הפרדת מערך השיטור העירוני ומערך הפיקוח העירוני):

כל זאת, כאשר תאריך היעד להפעלת השיטור המשולב הוא ינואר 2020.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עמימות בהגדרת סמכויות המפקח על השמירה מול מנהל יחידת הפיקוח העירוני

בתפיסת ההפעלה של השיטור העירוני, נקבע כי מנהל יחידת הפיקוח יהיה הממונה הישיר על העובדים ביחידת הפיקוח העירוני. המנהל יהיה אחראי על הכשרת הפקחים ויהיה חבר במועצת האכיפה העירונית ובוועדת המשנה לאכיפה. כן נקבע בתפיסת ההפעלה, כי מנהל יחידת הפקחים יהיה חייב לעבור הסמכה כפקח מסייע תוך שנה ממועד מינויו לתפקיד.

על פי חוק העזר, "שירותי שמירה" הנם "שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי הניתנים בתחום שיפוט של העירייה כולה או חלקה, כמשמעותם בתקנות העיריות (שמירה, אבטחה וסדר ציבורי ברשות המקומית), התשנ"ג – 2013" וכמפורט בתקנות אלה, הם כוללים, שמירה ואבטחה נייחת וניידת במרחב הציבורי ובמיתקני הרשות המקומית לרבות לצורך מניעת פעילות חבלנית עוינת; סיוע למשטרת ישראל בפעולותיה לשמירת שלום הציבור והסדר הציבורי, לרבות באבטחת אירועים המוניניים; מניעת פגיעה ברכוש של הרשות המקומית.

ממצאי הביקורת

תפיסת ההפעלה קובעת כי מנהל יחידת הפיקוח העירוני אשר על פי המבנה הארגוני של העירייה הינו חלק ממחלקת תברואה ורישוי עסקים, הוא הממונה הישיר על העובדים ביחידת הפיקוח. במחלקת התברואה מועסק מנהל פיקוח העירוני. בתכתובות אותן הוא מקיים, הוא אף חותם כ- "מנהל מדור פיקוח ושיטור עירוני". בפועל בהתאם להחלטת העירייה מאוגוסט 2019, משמש מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות כממונה הישיר של הפקחים המסייעים. מנגד, כאמור בחוק העזר, הטיל ראש העירייה סמכויות מפקח על השמירה על מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות ותחת מינוי זה קיבל לידיו את כל סמכויות ניהול פעילות הפקחים המסייעים.

נמצא כי המפקח המשמש כמנהל יחידת השיטור העירוני, לא עבר הכשרה של פקח מסייע כנדרש בתפיסת ההפעלה ממנהל יחידת פיקוח עירוני המנהל את העובדים ביחידת הפיקוח, אף שחלפו למעלה משנתיים ממועד מינויו לתפקיד.

הביקורת מציינת כי קיימת עמימות של מסגרת הסמכות של שני נושאי תפקידים אלה. חוסר הבהירות באשר לתחומי הסמכויות הפורמליים של המפקח על השמירה ושל מנהל מדור פיקוח, באה לידי ביטוי בשאלת הכפיפות של הפקחים המסייעים, בעיקר בתקופה בה טרם קיבלו הסמכה מהמשרד לבט"פ ובמהלכה הם אמורים לתת מענה גם ובעיקר כפקחים עירוניים - בתחומי פעילות המצויים תחת סמכותו של מנהל מדור הפיקוח.

התוצאה של עמימות זו כפי שמשתקפת בראייה של המוקד העירוני היא, פניות תושבים אשר כהגדרת המוקד, "נופלות בין הכיסאות" וכפי שיודגם בהמשך, מיעוט של דוחות אכיפה שבסמכות שיטור עירוני, בעיקר בתחום התברואה.

הערת הביקורת : מנכ"ל העירייה הבהיר לביקורת כי חלוקת הסמכויות בין מנהל הפיקוח העירוני לקב"ט העירוני המנהל את הפקחים המסייעים נובעת מתפיסת העירייה, לפיה הפיקוח העירוני הינו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כוח "מגיב", זאת בניגוד לפקחים המסייעים ולשיטור העירוני אשר לתפיסתו הינם כוח "יוזם" ומכאן הצורך בביצוע ההפרדה והאבחנה בין השניים. ברם סבורה הביקורת, יש להנחיל תפיסה זו ומשמעויותיה, גם לעובדי הפיקוח ולמוקדנים שבמוקד העירוני.

כן מצינת הביקורת כי ככל שמדובר בתפקיד ניהולי, שהוא חלק משורת תפקידים המצויים בתוך המבנה הארגוני של העירייה, מינוי לתפקיד מעין זה צריך להתבצע בדרך של מכרז ולא בדרך של האצלת סמכויות.

- **ממצא :** נמצא כי תפיסת ההפעלה בה הוגדר כי מנהל הפיקוח העירוני יהיה מנהל השיטור העירוני, שונתה כאשר הוחלט כי השיטור העירוני יפעל תחת מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות, אך בפועל ברמת השטח חסרה תפיסת הפעלה ברורה המבחינה בין מנהל הפיקוח העירוני (השייך למחלקת התברואה), לבין מנהל השיטור העירוני (מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות), דבר שגרם לאי יעילות תפעולית.

תגובת המבוקר : הנושא קיבל את ההגדרה המדויקת והברורה עם הפעלת יחידת השיטור העירוני המשולבת עם המשטרה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר מתייחסת לתקופה שלאחר סיום הביקורת, כמו כן לא נתמכה בתיעוד מתאים.

- **המלצה :** מומלץ להגדיר את הסמכויות של מנהל הפיקוח העירוני (השייך למחלקת התברואה), ושל מנהל השיטור העירוני (מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות), ובהתאם להטמיע את ההגדרה במחלקות הרלוונטיות (ביטחון ובטיחות, תברואה, מוקד 106).

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- **ממצא :** נמצא כי המפקח המשמש כמנהל יחידת השיטור העירוני, לא עבר הכשרה של פקח מסייע כנדרש בתפיסת ההפעלה ממנהל יחידת פיקוח עירוני המנהל את העובדים ביחידת הפיקוח, אף שחלפו למעלה משנתיים ממועד מינויו לתפקיד. לאור העיכובים המשמעותיים בהפעלת הכח המשולב עם המשטרה, סביר כי מנהל שיטור עירוני הבקי בעבודת הפיקוח, היה יכול לנהל את היחידה במועילות גבוהה יותר בהיבט העירוני.

תגובת המבוקר : מאחר והיחידה מונחית על ידי המשטרה אין צורך בהסמכה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר מתייחסת לתקופה שלאחר סיום הביקורת, כמו כן כאמור בהמשך הדוח, על העירייה להגדיר את מטרות השיטור העירוני לצרכים עירוניים, ולא להוות כח עזר למטרות המשטרה בלבד, ומכאן החשיבות למפקח המצוי בנושא הפיקוח העירוני.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ כי המפקח על השמירה יעבור הכשרה של פקח מסייע בהתאם לתפיסת ההפעלה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.4 המפקח על השמירה

סעיף 2 (ב) לחוק העזר קובע כי שירותי השמירה יהיו נתונים לפיקוחו של "המפקח על השמירה" (להלן – המפקח) שהוא כאמור בסעיף 1 בחוק העזר "הגדרות", "עובד עירייה שראש העירייה מינה לפקח על שירותי השמירה".

נוכח העובדה כי החוק לא קבע סייגים למינוי המפקח, עולה כי הוא יכול להיות כל אדם ובלבד שהוא נושא תפקיד בעירייה והוא מקבל את סמכויותיו במסגרת האצלת סמכויות שמעניק לו ראש העירייה, זאת להבדיל מתפקיד המוגדר בתוך המבנה הארגוני של העירייה ומתבצע בידי הנושא בתפקיד בלבד.

כיוון שסמכויות מעין אלה יכולות להיות מוענקות בכל עת אף למנהל הפיקוח העירוני או כל עובד עירייה אחר עליו יחליט ראש העירייה, נודעת חשיבות לקיומה של הגדרת תפקיד ברורה למפקח.

ממצאי הביקורת

נמצא כי ביום 1.4.2019 מינה ראש העירייה את מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות לשמש, בנוסף לתפקידו כקב"ט העירייה גם כמפקח על השמירה.

נכון למועד הביקורת נמצא כי לא קיימת הגדרת תפקיד למפקח על השמירה. הביקורת מעירה כי יהא זה נכון לקבוע הגדרת תפקיד ברורה אשר תיתן ביטוי לצורך בניהול משימות הפקחים בתוך השיטור העירוני, שעל ביצועם מופקד המפקח על השמירה, בין שמדובר בקב"ט העירוני או בין שמדובר בכל נושא תפקיד אחר שראש העירייה יחליט לאצול לו את הסמכויות.

- ממצא : בניגוד למנהל תקין, נמצא כי מעבר להאצלת הסמכות אין כל הגדרת תפקיד למפקח על השמירה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לקבוע הגדרת תפקיד ולגבש בכתובים את סמכויות המפקח על השמירה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.5 הכשרת פקחים

הסמכת פקחים עירוניים

פרק ג' בחוק לייעול האכיפה והגביה דן בהסמכת פקחים עירוניים והוא קובע כי ראש רשות מקומית רשאי להסמיך פקחים עירוניים, שיהיו נתונים להם הסמכויות המפורטות בחוק, כולן או חלקן, לשם פיקוח על חוקי עזר.

ממצאי הביקורת

נמצא כי ביום 21.1.2021 קיבלו הפקחים כתב מינוי מראש העירייה לשמש כפקחים עירוניים.

שם הפקח	תאריך התחלת העסקה	כתב מינוי לפקח עירוני
	1.8.2019	21.1.2021
	16.6.2019	21.1.2021
	4.8.2019	21.1.2021
	8.9.2020	21.1.2021
	1.11.2019	21.1.2021
	2.9.2020	21.1.2021
	6.9.2020	21.1.2021
	27.12.2020	21.1.2021

כאמור בטבלה, חלפו פרקי זמן ניכרים בין מועד קליטתם של העובדים עד למועד קבלת כתבי המינוי. נוכח השיהוי בהוצאת כתבי המינוי, נמצא כי דוחות אשר ניתנו ע"י הפקחים המסייעים ניתנו לכאורה שלא כדין ולפיכך פועלת העירייה לבטל דוחות אלה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הסמכת פקחים מסייעים

בהתאם להוראת סעיף 10(א) לחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), תשע"א-2011, רשאי השר לביטחון הפנים, לבקשת רשות מקומית המנויה בתוספת הראשונה בחוק ובהסכמת שר הפנים, להסמך פקחים עירוניים לתפקיד פקחים מסייעים. לפקחים אשר עומדים בתנאי ההכשרה והכשירות המנויים בחוק ואשר יוסמכו כפקחים מסייעים יהיו נתונות הסמכויות המנויות בפרק ד' לחוק במטרה לסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות. בתפיסת ההפעלה הכוללת של מערכי האכיפה העירוניים של המשרד לבטי"פ נקבע פקח יכול לקבל כתב מינוי כפקח מסייע רק לאחר שהוסמך תחילה כפקח עירוני כאמור בפרק ג' לחוק ורק לאחר שעבר את ההכשרות המתאימות.

ממצאי הביקורת

כתבי מינוי ומועדי הסמכה : נמצא כי נכון ליום 23.5.2021 ישנם בעירייה שמונה פקחים עירוניים אשר מהם, שבעה עברו הסמכה לשמש כפקח מסייע. פקח עירוני שמיני סיים את הקורס במהלך הביקורת.

מועדי ההסמכה של הפקחים הנו כאמור בטבלה שלהלן :

שם הפקח	כתב מינוי לפקח עירוני	מוסמך לפקח מסייע
	21.1.2021	23.1.2020
	21.1.2021	23.1.2020
	21.1.2021	23.1.2020
	21.1.2021	23.1.2020
	21.1.2021	23.1.2020
	21.1.2021	11.2.2021
	21.1.2021	11.2.2021
	21.1.2021	

כעולה מהטבלה, ובהמשך לעובדה כי ביום 21.1.2021 קיבלו הפקחים כתב מינוי מראש העירייה לשמש כפקחים עירוניים, נמצא כי הפקחים כאמור לעיל, עברו הכשרה של פקחים מסייעים עוד בטרם קיבלו את כתב המינוי לשמש כפקחים עירוניים.

- **ממצא :** נמצא כי לפקחים הוצא כתב מינוי לפקח עירוני, כשנה לאחר סיום קורס הפקחים, מכאן נמנע מהפקחים ליישם את סמכותם בתקופה זו.

- **המלצה :** מומלץ לפעול להפקת כתב מינוי לפקחים עירוניים בסמוך לסיום הכשרתם, על מנת שיוכלו ליישם את סמכותם.

הערת המבוקר : מנכ"ל העירייה הבהיר כי משעמדה העירייה על חשיבות הוצאת כתבי מינוי לפקחים העירוניים היא תקפיד על כך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

פרסום ברשומות

הוראת סעיף 10(ב) לחוק לייעול ה

אכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), תשע"א-2011, קובעת כי הודעה על הסמכת פקחים מסייעים תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של המשרד לביטחון הפנים ובאתר הרשות המקומית הנוגעת בדבר.

ממצאי הביקורת

במועד הביקורת נמצא כי הפקחים טרם קיבלו את אישור הבטי"פ לשמש כפקחים מסייעים, זאת על אף שסיימו את הכשרתם הייעודית לתפקיד זה. משום כך נמצא כי טרם פורסם שמם ברשומות ולפיכך אינם יכולים לבצע את הפעולות הניתנות לפקחים מסייעים.

הכשרה

הכשרת פקח עירוני צריכה בין היתר לכלול התייחסות לסוגיות שונות הקשורות בפקוח העירוני המחייבות למידת חוקי העזר המהווים בסיס לעבודת הפקח העירוני, כמו למשל, כתיבה נכונה של דוחות פיקוח אשר יעמדו באמות מידה ראויות אם וכאשר יגיעו דוחות אלה להתדיינות משפטית. כאמור לעיל, ארבעה פקחים מסייעים התקבלו לעבודה עוד במהלך שנת 2019. הדעת נותנת כי כל עוד לא הוקמה יחידת השיטור העירוני וכן כל אימת שלא הוכשרו ופורסמו ברשומות כפקחים מסייעים, עליהם למלא את תפקידם כפקחים עירוניים בתחומים של אכיפת חנייה ותברואה. על מנת לעשות כן, הם נדרשים לרכוש מיומנויות כדי לבצע פעולות בסיסיות אשר יעמדו בדרישות החוק באופן שאף אם יגיעו להתדיינות משפטית, יהיה בהם כדי לספק מידע אמין אשר יעמוד במבחן משפטי.

ממצאי הביקורת

נוכח העובדה שמנהל מחלקת ביטחון ובטיחות הוא אשר מנהל את הפקחים המסייעים, נדרש ממנו להכשיר את הפקחים בנושאים שבטיפול השיטור העירוני. ברם, הכשרת פקחים מסייעים צריכה להיעשות לא לפני שקיבלו הכשרה של פקחים עירוניים, הכשרה המצויה בתחום האחריות של מחלקת התברואה. מדובר בעמימות וחוסר בהירות באשר לחלוקת התפקידים בין המפקח לבין מנהל יחידת הפיקוח העירוני המעלה את שאלת האחריות להכשרת הפקחים, תחילה כפקחים עירוניים ולאחר מכן כפקחים מסייעים.

בחינה של תוכנית העבודה של היחידה כפי שמקבלת ביטוי בחומר שהובא בפני וועדת משנה עירונית מעלה כי לא קיימת תוכנית הדרכה והשתלמות לפקחים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מנכ"ל העירייה הבהיר לביקורת כי האחריות להכשרת פקחים מסייעים החל ממועד קליטתם, תהא מוטלת על מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות. כמו כן, מנהל מחלקת ביטחון ובטיחות הבהיר כי בתקופה הקרובה תיסגר תוכנית הדרכה לפקחים המסייעים שתיערך במסגרת שבוע גיבוש.

- **ממצא :** נמצא כי לא קיימת תוכנית הדרכה והשתלמות לפקחים. נוכח העובדה שמנהל מחלקת ביטחון ובטיחות הוא אשר מנהל את הפקחים המסייעים, נדרש ממנו להכשיר את הפקחים בנושאים שבטיפול השיטור העירוני. ברם, הכשרת פקחים מסייעים צריכה להיעשות לא לפני שקיבלו הכשרה של פקחים עירוניים, הכשרה המצויה בתחום האחריות של מחלקת התברואה.

- **המלצה :** מומלץ לקבוע תוכנית הכשרה לפקחים המסייעים בתיאום עם מנהל הפיקוח העירוני. על תוכנית ההכשרה לתת מענה לכל המיומנויות הנדרשות מהפקחים המסייעים, כולל מיומנויות הנדרשות בתחום הפיקוח העירוני.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

אימון הקמה

הקמת מערך אכיפה עירוני מחייב ביצוע אימון הקמה. נקבע כי אחת לשנה יקיימו הפקחים המסייעים אימון לשמירת הכשירות המבצעית. עמידה במבחנים הינה תנאי להמשך העסקתו של הפקח המסייע בתפקידו.

ממצאי הביקורת

כאמור לעיל, נמצא כי הקמת השיטור העירוני הכוללת חבירה עם המשטרה וכך גם אימון ההקמה של היחידה, נדחו. לפי הסברי העירייה סיבת הדחייה נעוצה בהתניית הבט"פ לפיה האיחוד יתבצע רק לאחר הקצאת מבנה ליחידה. משום כך, טרם בוצע אימון הקמה ונקבע כי הוא יתקיים ביום 11.7.2021 (לאחר סיום הביקורת).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.6 תוכניות עבודה ומנגנוני ניטור ופיקוח

הקמת יחידת השיטור העירוני חייבה את העירייה לבצע פעולות מתוזמנות, החל מגיוס פקחים והכשרתם וכלה בהקצאת משאבים להקמת מוקד פעיל במשך כל שעות היממה, רכישת כלי רכב, מצלמות והקצאת מבנה ייעודי.

על מנת להגיע לאופטימיזציה נדרשה התוכנית לעמוד בשתי משימות. האחת, קביעת לוחות זמנים של פעולות ההקמה אשר מתזמנות את סיום פעולות גיוס כוח האדם, בניית המוקד העירוני והקמת מבנה השיטור במועדים סמוכים ככל האפשר והשנייה, עמידה קפדנית בלוח הזמנים שנקבע, שכן כל שיהוי באחת מהמשימות הללו יש בה כדי להביא לבזבוז משאבים ולעיכוב בהפעלת הפרויקט. הביקורת בחנה את תוכנית העבודה המעודכנת ביותר של היחידה ואת עמידת המחלקה בתוכנית זו, כפי שהוצגה בפני המועצה לאכיפה עירונית:

התכנון	תאריך יעד	בוצע/לא בוצע
קליטה והכשרה של 5 פקחים	רבעון רביעי 2019	בוצע
העברת מבנה מרכז התעסוקה ליחידת השיטור העירוני	רבעון ראשון 2020	בוצע בשיהוי
השלמת קליטת פקחים ל - 8 פקחים מסייעים	רבעון רביעי 2020	בוצע
הכשרת כל הפקחים המסייעים	רבעון רביעי 2020	בוצע בשיהוי
בניית תשתיות למוקד רואה	רבעון ראשון 2021	בוצע
קליטת 4 מוקדנים	רבעון שני 2021	בוצע
שיפוץ מבנה יחידת השיטור	רבעון שני 2021	בביצוע
קליטת רכבים וציוד עזר	רבעון שלישי 2021	בוצע
אימון הקמה	רבעון שלישי 2021	11.7.2021
הקמת 100 מצלמות נוספות	רבעון רביעי 2021	בביצוע
הסכם התקשרות להקמת מערך מצלמות		בביצוע

סעיף 5ג. בהסכם אשר נחתם עם המשרד לבט"פ קובע כי "הרשות המקומית תפעל להסדרת פריסת כוח השיטור העירוני הייעודי ויחידת הפיקוח העירוני הייעודית במשותף במתקן שייבחר...". כעולה מהטבלה שלעיל, המשקפת את תוכנית העבודה כפי שהוצגה בישיבת המועצה לאכיפה עירונית בחודש פברואר 2021, קליטת הפקחים המסייעים החלה כבר במהלך רבעון שלישי עד רבעון רביעי שנת 2019. אולם, כפי שניתן לראות בטבלה, קליטת הפקחים לא תוזמנה עם ביצוע שיפוץ המבנה אשר מהווה תנאי סף להקמת יחידת השיטור העירוני ואשר תוכנן להסתיים אך ברבעון השני של 2021. נוכח העובדה שלא הוכשר מבנה כאמור בהסכם, נדחתה הפעלת היחידה.

כן יש לציין כי אימון ההקמה המתוכנן, מתוזמן אף הוא שלושה רבעונים מתום מועד קליטת כל הפקחים. בפועל, נוצר פער של לפחות ארבעה רבעונים מהעת שנקלטו פקחים עד למועד ביצוע השיפוץ במבנה וכן נוצר פער נוסף של רבעון אחד לפחות ממועד השלמת הקליטה עד למועד ביצוע אימון ההקמה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

יוצא אפוא כי אף אם ישנה לכאורה עמידה במשימות אשר פורטו לעיל, ניתן לומר כי תוכנית העבודה נבנתה מלכתחילה תוך שהיא יוצרת במודע מצב לפיו נקלטים פקחים מבלי שיהיה אפשר להשתמש בהם לאורך תקופה ארוכה בתפקיד אליו יועדו.

עם זאת, מנכ"ל העירייה הבהיר לביקורת את היתרון הנובע לדבריו מהקמת שיטור עירוני – בראש ובראשונה, תוספת של שמונה שוטרים ייעודיים, אולם הבהיר כי גיוס הפקחים נועד בעיקרו לקיים את משימת האבטחה, לאו דווקא במסגרת השיטור העירוני.

תוכנית עבודת פקחים מסייעים

בתפיסת ההפעלה למערכי האכיפה העירוניים נקבע כי למערך אכיפה עירוני יוכנו שלושה רבדים של תכניות: שנתית, חודשית ושבועית. נקבע כי התכנית תהא אחודה לשוטרים ולפקחים, והיא תכלול תיאור של המשאבים הדרושים לביצוע פעילות יזומה. עוד נקבע כי תכנון הפעילות והפעלת מערך האכיפה העירוני יתבצעו בהתאם לקביעת היעדים, המשימות וכיווני הפעולה שתתווה המועצה לאכיפה עירונית ובהתאם לסל העבירות שהגדירו המשטרה והמשרד לבט"פ, למאפייני הייחודיים של הרשות המקומית ולחוקי העזר העירונית. על פי תפיסת ההפעלה, ועדת המשנה העירונית לאכיפה, היא שתגבש את תכנית העבודה השנתית והחודשית. מפקד כוח השיטור העירוני הייעודי ומנהל כוח הפיקוח העירוני הייעודי הם שיגזרו תכנית עבודה שבועית אחודה לשוטרים ולפקחים.

ממצאי הביקורת

תוכנית העבודה מניחה כי קיים מערך שיטור עירוני הכולל צוות שיטור ופקחים מסייעים העובדים יחד. ברם, נכון למועד הביקורת, תוכנית מעין זו אינה ישימה, זאת כיוון שעד למועד הביקורת טרם קיבלו הפקחים סמכויות של פקחים מסייעים מטעם הבט"פ. בנוסף לכך, בשל אי מציאת מבנה שישמש את יחידת השיטור העירוני – תנאי הכרחי לפי הבט"פ לצורך ביצוע האיחוד, פועלים המשטרה ויחידת האכיפה בנפרד, כאשר עד למועד הביקורת טרם נערך אימון הקמה. בנסיבות אלה הוגבלה פעילות הפקחים המסייעים לפעילות של סיורים בלבד ללא כל יכולת אכיפה. נמצא כי יחידת השיטור העירוני עובדת על פי תוכנית עבודה שבועית הנקבעת ע"י המפקח ואין בה משימות הקשורות בפיקוח העירוני. המשימות כוללות סיורים ברחבי העיר באזורים מועדים לאלימות, בשעות שונות של היממה ("שעות חיים") והן מורכבות משלוש משמרות, המוגדרות כ"משימות ברזל", עבור כל משמרת מוגדרים שעות ואזורי הסיור והנוכחות בהם צריכים להיות נוכחים אנשי יחידת הפיקוח.

- **ממצא : בשל העיכוב בקבלת ההסמכה ובהכשרת המבנה, ניתן היה לצפות כי מערך הפיקוח המסייע ייתן מענה בנושאים הקשורים במטלות המוטלות על הפיקוח העירוני, אולם בפועל, לא בוצעה כמעט כל פעולה בתחום זה.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לקראת התחלת העבודה עם המשטרה לשקוד על הכנת תוכניות עבודה, בהתאם ליעדים, המשימות וכיווני הפעולה שמתווה המועצה לאכיפה עירונית כפי שתגבש אותם ועדת המשנה העירונית לאכיפה.

- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

סל עבירות בטיפול השיטור העירוני

יחידת השיטור העירוני פועלת על פי יעדים המוגדרים על ידי ראש הרשות ומפקד תחנת המשטרה אל מול סל עבירות מוגדר הכולל את העבירות המשפיעות על תחושת הביטחון של התושב ומשפיעות על איכות חיו.

סל העבירות של השיטור העירוני מתחלק למספר תחומים עיקריים וכולל את העבירות הבאות:

- א. **עבירות רישוי עסקים**: עבירות רישוי מנהליות, הפרת צו, הפרעה לביצוע צו, ביצוע צו/עזרה לביצוע צו, קבצנים/רוכלים בכביש, רישוי עסקים, עסקים ללא רישיון, מכירת משקאות אלכוהוליים לקטינים.
- ב. **עבירות אלימות**: גרימת נזק, גדיעת עצים או פגיעה בצומח, התעללות בבעלי חיים, רכב נטוש או שרוף, חשש לחיי אדם, החזקת פגיון, אדם חולה נפש מסוכן, הטרדה או הטרדה מינית במרחב הציבורי, הפעלת חזיונים נפצים, ביצוע מעשה מגונה, הפרת סדר, תקיפה, אדם חשוד, גניבה או כייסות, פעמון אזעקה, הפרעה רכב חשוד, אדם במצוקה, שריפה או חשד להצתה, רכב עולה באש, לחצן מצוקה, פגיעה במקומות קדושים, התעללות בחסר ישע, צעקות לעזרה, דקירה או ניסיון דקירה, קטטה, איומים, חטיפת תיק חפץ, איום/תקיפה של עובד ציבור, תקיפת שוטר, הסגת גבול, חשוד בגניבה/ כייסות/תפיסת או מציאת אמל"ח, שכרות, אדם חשוד ברכב, התקהלות תהלוכה אסורה.
- ג. **בריונות בתנועה**: רכב מפריע לתנועה, רכב חוסם יציאה או כניסה, רכב משתולל, חניה על מדרכה, נסיעה על מדרכה, חניה כפולה, תפיסת חניית נכה או דיפלומט, ניסיון דריסה, רכב שמפריע לתחבורה ציבורית.
- ד. **אבטחת אירועים**: הפגנה, אירוע סדר ציבורי, אירוע ציבורי, אירוע בחירות, תעמולת בחירות, השחתת פני מקרקעין.

ממצאי הביקורת

לאור העובדה שבמועד הביקורת, טרם קיבלו הפקחים את אישור הבטי"פ לשמש כפקחים מסייעים, מוגבלת סמכותם לבצע פעולות אכיפה אלא למגוון פעולות מצומצם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סוג העבירה	סמכות פיקוח עירוני	סמכות פקח מסייע
גרימת רעש	במקום ציבורי בלבד	באתרי בניה, בתי תפילה, דירות, עסקים, כלי רכב ושטח פתוח
אלימות	קריאה בלחצן מצוקה	איומים, דקירה, הטרדה בריונית, הפרעה, התעללות באדם, קטטה, תקיפה.
בעלי חיים	במצוקה, משוטט, משתולל, תוקף	מפריע, בנתיב תחבורה, סובל מהתעללות
שוד		חטיפת תיק או חפץ
שוטר במצוקה		הכשלה, העלבה, תקיפה
אמל"ח		החזקת פיגיון, הפעלת חזיונים ונפצים, תפיסת אמל"ח
חשש לחיי אדם		אדם במצוקה, צעקות לעזרה, אדם משתולל
מטרדים לציבור	חסר בית, הטרדת עוברי אורח, עישון במקום ציבורי, רוכלות, שיכרות	נרקומן, פגוע נפש, קבצנות
סכנות לציבור	פגיעה בתשתיות	חומרים מסוכנים
שריפה		יער חורש, כלי תחבורה, עסק, קוצים, שטח עירוני, שטח פתוח
עבירות מין		הטרדה מינית, מעשה מגונה
סדר ציבורי	התקהלות, תלייה או הסרה של שלט תעמולה	הפגנה, הפרת סדר, הפרת סדר בקלפי, משמרת מחאה, תהלוכה, תעמולה אסורה
סיוע לבעל סמכות	הפרעה לביצוע צו	ביצוע צו עזרה לביצוע צו, הפרת צו, סיוע לבעל סמכות חוקית
פגעי טבע		פגעי מזג אוויר, רעידת אדמה, שיטפון
גניבה		גניבת תשתיות, חפצים, מוצרים, כסף, חשד לגניבה
הסגת גבול		עסק
נזק	השחתת פני מקרקעין, פגיעה בצומח	
רכב		נטוש, פתוח, שרוף
הפרעה בנתיב תחבורה		מכשול בדרך, עומס שיבושי תנועה, רכב תקוע, שיבושי תנועה
עבירות תנועה	הפרעה לתנועה, רכב חונה באיסור	חסימת תנועה, רכב משתולל, נהג שיכור

כפי המוצג בטבלה, עקב אי אישורם כפקחים מסייעים, נמנעת מהפקחים היכולת לבצע חלק ניכר מפעולות האכיפה הפוטנציאליות שהם אמורים לבצע. בהתאם להסברי העירייה עקב מגבלה זו ניתן דגש לביצוע משימות שתכליתן הפגנת נוכחות בסיוור שטח. בישיבות ועדת המשנה אף ניתנה על כך הדעת ונאמר כי מדיניות הרשות בכל הנוגע לעבודת הפקחים המסייעים היא, שרכב השיטור העירוני לא יעצור, והוא כל הזמן יסתובב בעיר על מנת לייצר מגע והרתעה.

הביקורת מעירה כי לאור מגבלת סמכות הפקחים ועקב כך, שימת הדגש על סיוורים ממונעים כדי לייצר נוכחות ברחובות העיר, נדרש היה לקבוע מנגנוני פיקוח כדי לוודא שהסיוורים הממונעים אכן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מתקיימים לאורך כל שעות היממה. נמצא כי מערכת הפיקוח והבקרה על העובדים מתבצעת באמצעות מערכת "שוע"ל" - שליטה ובקרה בעורף הלאומי. מערכת זו היא כלי עבודה לניהול אירועים בשגרה ובחירום המאפשרת יצירת יומן אירועים משותף לעירייה ולמשטרה, עדכון נתונים בזמן אמת מכל ארגוני החירום ובהתאם לכך, קבלת הנחיות בזמן מכל ארגוני החירום. לביקורת הובהר כי השימוש שנעשה בה הוא יחסית מוגבל וזה יתגבר לאחר הקמת השיטור העירוני. כן נמצא כי הפיקוח על רכבי השיטור, דפוסי הנהיגה, שעות הנהיגה, עצירות והפסקות שמבצעות הניידות וכדומה קיים אצל מנהל מחלקת התעבורה אך אינו עומד באופן שוטף לרשותו של המפקח.

- **ממצא : לא הוצג בפני הביקורת תיעוד מסודר המעיד כי מתקיים ניטור ופיקוח על עבודת הפקחים במסגרת הסיורים של השיטור העירוני. בהתאם למבוקר, מערכות הפיקוח ועמידה ביעדים קיימות ויופעלו עם התחלת העבודה המשותפת עם המשטרה. נמצא כי הפיקוח על רכבי השיטור, דפוסי הנהיגה, שעות הנהיגה, עצירות והפסקות שמבצעות הניידות וכדומה קיים אצל מנהל מחלקת התעבורה אך אינו עומד באופן שוטף לרשותו של המפקח.**

- **המלצה : מומלץ כי יוגדרו יעדים מדידים לפעילות השיטור העירוני, על מנת לאפשר פיקוח וזיהוי מגמות לדרג הניהולי, וכן כדי לוודא אפקטיביות פעילות הפקחים.**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

נמצא כי בשנת 2019 לא נרשמו כלל דוחות ע"י הפקחים המסייעים. סך הדוחות שנרשמו בשנת 2020 עומד על 51, מתוכם 18 דוחות בשל עבירות חנייה, 20 דוחות על אי עטיית מסיכה בתקופת הקורונה ועוד 13 דוחות בנושא תברואה. עם זאת, כיוון שהפקחים המסייעים לא קיבלו כתבי מינוי לשמש כפקחים עירוניים אלא רק בינואר 2021, מתנהל הליך שתכליתו לבטל את הדוחות הללו. כן נמצא כי ניתנו דוחות על אי עטיית מסיכות באוטובוסים, סמכות שאינה נתונה לפקחים המסייעים ולפיכך מתנהל הליך לביטולם של הדוחות, זאת בנוסף להליך המתקיים לביטולם של דוחות תברואה אשר ניתנו ע"י פקחים עירוניים לפני קבלת כתב מינוי. יצוין כי גם בשנת 2021 נרשמה פעילות מינורית בנושא של רישום דוחות פיקוח עירוני, הכוללת רישום של 17 דוחות בלבד, שישה מהם בשל אי עטיית מסיכה.

הערת הביקורת:

לדעת הביקורת נוכח העובדה שלא הוסמכו כפקחים מסייעים, היה מקום להפעיל את הפקחים כפקחים עירוניים. ברם, בשל העובדה שקיימת הפרדה בין עבודת הפיקוח העירוני מול עבודת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

השיטור העירוני, לא הוסדרה פעילות זאת וניתן לומר כי למעט סיורים ממונעים ברחובות העיר שאף שיש בהם כדי להעניק תחושת בטחון, הרי שככל שנעברה עבירה שהמענה לה יכול היה להינתן באמצעות פקחים מסייעים, הדבר אינו יכול להיעשות עקב אי הסמכותם.

- **ממצא :** נמצא כי לאורך שנתיים של פעילות, מחד לא הוצאו כמעט דוחות על ידי הפקחים (אף דוח בשנת 2019 וכ-50 דוחות בלבד בשנת 2020, לגבי חלקם יתכן שניתנו ללא סמכות) ומאידך לאור סיבות אחרות, לא החלו סיורים משותפים עם שוטרים, מכאן הפקחים גם לא השתמשו כמעט בסמכותם כפקחים עירוניים, וגם לא הגשימו את ייעודם כפקחים מסייעים, בפועל, פעילות הפקחים צומצמה לעריכת סיורים ברחבי העיר.

- **המלצה :** מומלץ כי העירייה תבחן ביתר תשומת לב את פעילות יחידת השיטור העירוני, ותמצא את ההגדרה היעילה ביותר לשימוש בסמכויות הפקחים לטובת תושבי העיר (ההמלצה רלוונטית גם לעתיד בעבודה עם המשטרה, על העירייה להגדיר את היעדים העירוניים על מנת למנוע הפיכת הפקחים כעוזרי שוטרים בלבד לפי העדפות המשטרה, ללא כל ערך מוסף לתושבי העיר כפקחים עירוניים).

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

הערת מנכ"ל העירייה : לאורך רוב סעיפי הדו"ח המבקר מביא את הקורא לחשוב שנדרש היה להטיל על הפקחים החדשים שנקלטו לטובת מערך השיטור העירוני, את תפקידי הפקח העירוני – פקח תברואה וזאת כל עוד לא הוקם מערך השיטור העירוני (אזרחי ומשטרה) (המשולב. הסברתי ואסביר שניתן שככל וכך היינו נוהגים הייתה זו טעות חמורה בתפיסת ההפעלה ובהערכות להקמת המערך המשותף, שלא ניתן היה לשקמה לאורך שנים רבות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : בביקורת תואר המצב בפועל כמתואר באריכות מעלה, בהתאם הוצגו הממצאים. על מנת להבהיר את העניין, הביקורת לא טענה כי נדרש היה להטיל על הפקחים משימות, אלא כי לא נמצאה כל עדות להגדרת משימות, פיקוח, הדרכה, ויישום ההכשרה של הפקחים. מאחר והפקחים הוכשרו לתפקיד פקח עירוני ומאחר ובמשך כשנתיים וחצי (מתחילת הפעילות ועד סיום הביקורת) לא החלה הפעילות עם המשטרה וההכשרה כפקחים מסייעים, הביקורת סוברת כפי שזכתב, כי היה אפשר לנצל את הכח בצורה יעילה הרבה יותר, בין השאר כפקחים עירוניים דבר שהיה יכול לסייע להם להבין ולהטמיע את חוקי העזר העירוניים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.7 מתודולוגיה לעבודת המוקד לצורך אבטחה

בעירייה פועל מוקד המעניק שירות לתושב במשך כל השנה, 24 שעות ביממה (מוקד 106). המוקד נותן מענה לשיחות טלפון של תושבים והעברת המידע לגורמים הרלוונטיים לשם המשך טיפול. עבודת המוקד מושתתת על שני עקרונות של זיהוי ומניעה:

האחד, עקרון של "מוקד רואה", קרי, מוקד הצופה במצלמות אבטחה ומזהה אירועים חריגים באמצעות מצלמות הממוקמות בכל רחבי העיר. העיקרון השני הוא "אבטחה מונעת" – זיהוי אירועים חשודים והעברת דיווח לסיירים.

מערך המצלמות: נכון להיום מותקנות בעיר 36 מצלמות, מתוכן 33 תקינות. לצורך הקמת מוקד רואה תקצבה העירייה 100 מצלמות המתוכננות לקום עד סוף שנת 2021 ולאחריהן יותקנו 150 מצלמות נוספות אשר יעמידו את סך המצלמות ברחבי העיר, על 280.

לצורך ביצוע משימות המוקד נקבע כי באמצעות מימון המגיע מהיטל השמירה, תורחב רשת המצלמות אשר בעת ניסוח תפיסת ההפעלה עמדה על 36 מצלמות מתוכן 33 מצלמות היו תקינות.

היקף הביקורת אינו כולל בחינת הקמת מערך המצלמות. ואינו כולל את בחינת התנהלות מוקד 106/מוקד רואה.

טיפול בתלונות

המוקד העירוני הנו צומת מידע אליו מתנקזים דיווחים ותלונות המתקבלים מהציבור והוא אמור לנתב את המידע המגיע אליו ליחידות השונות בעירייה, על מנת שאלה יפעלו כמצופה מהם לנוכח המידע שהתקבל. עם זאת, המוקד העירוני מקיים היזון חוזר עם יחידות העירייה הכולל קבלת מידע מהיחידות אליהן הופנה המידע, המתאר כיצד הן טיפלו בו. על מנת לקיים שירות ברמה נאותה כתבה העירייה אמנת שירות הקובעת תקן לטיפול בתלונות של תושבים. תקן זה הוא מסמך המחייב את יחידות העירייה השונות לעמוד בו. הדרך של העירייה לעמוד על איכות השירות הינה באמצעות בחינה של נתוני המוקד העירוני באשר לזמן הטיפול בתלונה, קרי, הזמן שעבר מרגע העברת המידע ליחידה הרלוונטית עד לקבלת דיווח על סגירת התלונה.

המוקד העירוני מאויש במשך 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע והוא מופעל באמצעות צוות הכולל את מנהלת המוקד, עובדת עירייה נוספת ועוד ארבעה מוקדנים.

בתפיסת ההפעלה נכתב כי המוקד העירוני משמש כעינים הפקוחה של הפקחים המסייעים ושל הפקחים העירוניים ואכן, דיווחים רבים המגיעים למוקד מופנים לטיפול של הפיקוח. הביקורת בחנה את ממשק המוקד עם הפיקוח העירוני ואת טיב השירות כפי שהוא משתקף מהדיווחים הסטטיסטיים שבממשק.

ממצאי הביקורת

נמצא כי המוקד העירוני עובד עם מערכת של חברת א.ש. בינה לאחר שעד לאחרונה עבדה עם מערכת מוקד עירוני - "קונטרה".

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הביקורת בחנה 1,106 פניות הרשומות במערכת, אשר עברו דרך המוקד העירוני לטיפולם של הפקחים המסייעים בחודשים 12/2020-6/2021 (מתחילת העבודה עם התוכנה החדשה ועד מועד סיום הביקורת), סה"כ 80 פניות בדצמבר שנת 2020 ועוד 1,026 פניות בינואר עד יוני שנת 2021. ממצאי הביקורת מעלים כי מבין אלה, 819 פניות נסגרו תוך 24 שעות. ברם, נמצאו תלונות אשר נסגרו זמן רב מהמועד שנפתחו. כמו כן, לא נתקבל מידע על אופן הטיפול בפניות.

ימים ממועד פתיחה עד לסגירה	כמות תלונות
שגויים	46
0-1	819
2-5	140
6-10	31
11-30	31
31-100	13
ומעלה-101	26
סה"כ	1,106

נמצא כי העירייה הכינה אמנת שירות הקובעת לוחות זמנים לטיפול בפניות ציבור הכוללים בין היתר זמני הגעה לאירוע וזמני סיום טיפול לפי סוג האירוע. ברם, ניתן לומר כי האמנה אינה קובעת אמות מידה למתן מענה בפניות שצריכות להיות בטיפול השיטור העירוני. משום כך, אף שמדובר בתלונות סגורות, אין במידע כדי להעיד על טיב השירות שניתן. הביקורת מעירה כי למידע מעין זה, חשיבות רבה ככלי ניהולי של מנהל היחידה, לצורך בחינת איכות השירות המוענק לציבור. במאמר מוסגר ייאמר כי גם זמני התקן להגעה וטיפול בפניות בתחום של הפיקוח העירוני ושל יחידות אחרות בעירייה אינם מפורטים דיים וראוי יהיה לשקוד על הרחבת האמנה.

- **ממצא :** נמצא כי פעילות השיטור העירוני אינה כלולה באמנת השירות לתושב המגדירה זמני תגובה לנושאים שונים.

- **המלצה :** מומלץ לקבוע אמנת שירות גם לפעילות השיטור העירוני, ככלי לבחינת עמידת השיטור העירוני ביעדים.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ממצא : נמצא כי במערכת מוקד 106 לא קיים דוח המפרט את הסיבה לסגירת פניות שהופנו למוקד, אי דיווח מסודר על אופן סגירת התלונה, מונע ניתוח איכות סגירת התלונות, כן נמצא כי נושא סגירת התלונה במערכת לא הוגבל בזמנים ובתוכן.
- המלצה : מומלץ מעבר לבניית אמנת שירות מפורטת לפעילות השיטור העירוני, גם להגדיר דוחות שיאפשרו דרוג איכות הטיפול בתלונה, על מנת שיהיה ניתן לבחון את רמת השירות לתושב של היחידה.
- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

6.1.8 פרסום הפעלת שירותי שמירה

סעיף 5(3) קובע כי ראש העירייה יפרסם הודעה על הפעלת שירותי השמירה באתר האינטרנט של העירייה. בהודעה יצוין מועד התחלת הפעלת שירותי השמירה, מהות השמירה והיקפה. לדעת הביקורת, תכלית הפרסום אינה להביא מידע זה לכל יחידה משלמת בעת הטלת ההיטל לראשונה בלבד, אלא שזה יהא זמין לכלל הציבור בכל עת, אף ובעיקר עבור מחזיקים חדשים אשר זה עתה נדרשים לשלם לראשונה היטלי שמירה לצד תשלומי הארנונה. הודעה כאמור בסעיף 5(3) בחוק העזר המתפרסמת דרך קבע באתר האינטרנט של העירייה, יכולה לספק מענה ראוי לכך.

ממצאי הביקורת

נמצא כי העירייה נקטה פעולות שתכליתן להביא לכל יחידה המשלמת ארנונה את המידע לפיו יחול על המחזיק בה היטל שמירה. בכלל זה, פרסמה בכלי התקשורת השונים בעיר, הודעה על הפעלת שירותי השמירה. היקף הפרסום כלל הודעות לציבור בעיתונות המקומית, בחוברת לתושב אשר חולקה בכל בית אב, בהודעה אשר פורסמה בשובר הארנונה ובתליית באנר בכניסה לעיר. ההסבר המקיף כלל הודעה על הקמת מערך השיטור העירוני ועל הטלת אגרת השמירה הנדרשת לצורך קיום המטלות והמשימות המוטלות עליו.

לדעת הביקורת ראוי כי הודעה מעין זו תופיע באתר האינטרנט של העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ממצא : נמצא כי מעבר לפרסום נושא השמירה בעיר בכניסת חוק העזר לתוקף, אין כל פירוט של הנושא באתר האינטרנט של העירייה.
- המלצה : מומלץ לעדכן באתר האינטרנט של העירייה הסבר המקיף על הקמת מערך השיטור העירוני ועל הטלת אגרת השמירה הנדרשת לצורך קיום המטלות והמשימות המוטלות עליו. ככל ותוגדר אמנת שירות, אז לפרסם גם את האמנה.
- הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 –

בחינת יישום חוק העזר מההיבט הכספי.

6.2.1 כללי – היטל שמירה

כאמור, חוק עזר לערד (שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ט 2019 (להלן – **חוק העזר**), נכנס לתוקפו ביום 17.12.2018 והוא נועד לאפשר לעירייה לבצע פעולות להבטחת הסדר הציבורי באמצעות שירותי שמירה הממומנים מגביית היטל שמירה. באמצעות גביית ההיטל, כך נקבע, תוכל העירייה להקים את השיטור העירוני ולממן את כל ההוצאות הכרוכות בתפעולו.

חוק העזר קובע כי סכומי ההיטל שנקבעו בחוק יעודכנו בדרך שנקבעה בתקנה 3 לתקנות העיריות (סכום מירבי של אגרה או היטל בעד שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי ברשות מקומית), התשנ"ג – 2013. כאמור בתקנות העירייה (סכום מירבי של אגרה או היטל בעד שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי ברשות מקומית), התשנ"ג – 2013, התעריף הבסיסי עומד על 1.92 ₪ למ"ר נכון ליום 18 בדצמבר 2012. שיעור ההצמדה הינו לפי שיעור שינוי המדד החדש לעומת המדד היסודי שהוא המדד שפורסם בחודש אוקטובר שקדם ליום העדכון.

עם כניסתו לתוקף של חוק העזר, העמידה המועצה את גובה ההיטל על סך של 2.177 ₪ למ"ר בנוי בבניין. בהתאם לפרמטרים אשר פורטו בחוזר המנהל הכללי 3/2013 הלוקח בחשבון את מעמדה הסוציאו כלכלי של העיר, התעריף המקסימלי עומד על 2.22 ₪ למ"ר.

נמצא כי עם עדכון חוק העזר, העמידה העירייה את התעריף על התעריף המקסימלי הקבוע ע"פ התקן שקבע משרד הפנים בחוזר 3/2013.

6.2.2 ניהול תקציבי

פערים תקציביים מובנים הנובעים מגובה ההיטל: לצורך קביעת גובה ההיטל נדרשה הרשות לבצע ניתוח של העלויות הכרוכות במימושה של תוכנית הפעלת השיטור העירוני כך שבאמצעות היטל נכון, תוכל הרשות להוציא אל הפועל את התכלית של חוק העזר תוך שמירה על תקציב מאוזן.

חישוב גובה ההיטל שנערך ע"י משרד רו"ח אופיר בוכניק, הביא בחשבון את כלל העלויות הישירות והעקיפות הכרוכות בתפעולו של מערך השמירה והאבטחה בעיר הכולל את עלות הפקחים המסייעים, שני כלי רכב בליסינג, מוקדן ומצלמות. כן לקח בחשבון התחשיב, את שיעור הגביה של

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הארנונה ואת סך השטח הבנוי בעיר והחייב בתשלום ארנונה בתחום המסחר, התעשייה והמגורים. עלות הקב"ט לא נכללה בחישוב סך העלויות.

הפרמטר	סה"כ
סך שטחים לחיוב במ"ר	1,207,864
שיעור גביה צפו באחוזים	91.55
שיעור ההנחות באחוזים	20
סך עלויות שנתיות צפויות בש"ח	2,285,241

בהתאם לנתונים אלה, נמצא כי על מנת להגיע לאיזון בפעילות נדרש לגבות היטל בסך של 2.49 ש"ח למ"ר. ברם, נוכח התעריף המקסימלי הקבוע בתקן לא ניתן היה להעמיד את ההיטל על השיעור כאמור לעיל והוא הועמד על גובה ההיטל המקסימלי כאמור בחוזר מנכ"ל 3.2013 - סך של 2.22 ש"ח למ"ר.

נוכח הפער בין התעריף הנדרש למ"ר לתעריף בפועל, העומד על כ – 31 אג' למ"ר, עולה כי מימון פעילות השמירה בתעריפו הנוכחיים יצרה לכאורה גרעון מובנה שנתי בסך של כ – 274,000 ₪. בפועל, נוכח שיעורי הגביה הגבוהים מאלה הקבועים בתחשיב, עמד סך הגביה בשנת 2020 על כ – 2.61 מיליון ₪.

- **ממצא :** בהתאם לתחשיב שנערך על מנת לחזות את עלות הפעילות מול ההכנסות מהיטל השמירה, השיתה העירייה את התעריף הגבוה ביותר המותר בחוק. בפועל, ההכנסות מהיטל השמירה גבוהות מהתחשיב, ונמצא כי הפעילות הסתיימה בעודפים בשנתיים המלאות בהן פעלה.

תגובת הגזברות: העירייה הכינה תחשיב לאומדן עלויות הפעלת המערך המגובה על ידי נתונים מבוססים, וממנו נגזר התעריף, התחשיב נבדק ואושר על ידי משרד הבט"פ. העודף שנוצר נבע מהפעלה חלקית של המערך בשנתיים הראשונות עקב קושי בגיוס מלא של כוח האדם וכפועל יוצא גם הוצאות ההפעלה היו נמוכות יותר, וכן משיעורי גבייה גבוהים מממוצע הגבייה של העירייה שנלקח בחשבון. כאמור, כל העודף שנוצר בסוף השנה הועבר לתב"ר ייעודי לצורך מימון רכש מצלמות אבטחה בעיר ושיפוץ מבנה לטובת השיטור העירוני, בשני המקרים מדובר בהוצאה מתמשכת ועל כן אין מקום להגביל את ההוצאה לשנת תקציב מסוימת.

- **המלצה :** מומלץ לבחון את הסיבות לאי התאמת התחשיב לפעילות במציאות, על מנת להבין מה לא מבוצע בהתאם לתכנון, והאם התעריף המקסימלי שהושת על הציבור אכן מוצדק.

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.3 הנחות היטל שמירה

סעיף 4(א) בחוק העזר קובע כי "מחזיק בנכס המקבל הנחה בארנונה מכוח סעיפים 2, 7 לתקנות ההסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג – 1993, יהיה זכאי להנחה מהיטל לפי חוק עזר זה, בשיעור זהה לשיעור ההנחה שהוא מקבל בארנונה באותה עת". מדובר למעשה בכל ההנחות כולל הנחת נזקק ולמעט הנחת משרתי מילואים, חיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים. עם זאת קובע סעיף קטן (ב) כי מתן ההנחה כאמור בסעיף קטן (א) טעון אישור של ועדה מקצועית שתכלול את מנכ"ל העירייה, היועמ"ש או נציגו והגזבר או נציגו. החלטות הוועדה אינן טעונות אישור של המועצה אולם יונחו על שולחנה.

בדיקה של ההנחות שניתנו בשנת 2020 מעלה כי העירייה מעניקה הנחה בתשלום ההיטל בשיעור זהה לזה אשר ניתן למחזיקים בדירת מגורים ע"ס תקנות ההסדרים במשק (הנחה מארנונה). סך ההנחות השנתי עומד על כ – 433 אלף ₪ ולפיכך פוטנציאל הגביה לאחר הנחות עומד על כ 2.6 מיליון ₪ בשנה.

נמצא כי בניגוד לאמור בסעיף קטן (ב), לא פועלת ועדה מקצועית וממילא אין ההחלטות לעניין מתן ההנחה מובאות בפני המועצה.

הערת הביקורת: כאמור בחוק העזר, הקריטריונים למתן הנחה הינם ברורים ומבוססים על תקנות ההסדרים במשק (הנחה מארנונה). נוכח זאת, קיים ספק באשר לנחיצותה של הוועדה. יחד עם זאת ולאור האמור בחוק העזר, הביקורת סבורה כי יהא זה נכון לאשר מדי שנה באופן עקרוני את מתן ההנחה על בסיס התקנות.

- **ממצא :** בניגוד לסעיף 4(א)(ב) בחוק העזר, לא פועלת בעירייה ועדה מקצועית ולא מאשרת את הזכאות להנחות היטל השמירה.
תגובת מחלקת גבייה : זימנו ועדה דחופה לנושא, אם כי לדעתנו קיים ספק בנחיצות הוועדה. בוועדת הנחות היטל שמירה הקרובה (הראשונה) נדון בנושא ונקבל החלטות לגבי העבר והעתיד (או שנתקן את חוק העזר, או שנעביר סמכות למנהלת מדור הנחות, או שנקבל החלטות רוחביות מוסדרות וכד').

- **המלצה :** מומלץ כי הוועדה תתכנס אחת לשנה על מנת לאשר באופן עקרוני את מתן ההנחות כנדרש בחוק העזר וכאמור בתקנות ההסדרים במשק (הנחה מארנונה).

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הביקורת מעלה כי ניתנות הנחות למשלמים הנמצאים בנכסים המוגדרים בתי אבות. בשנת 2020 ניתנה הנחה לכ - 5,400 מ"ר שפירושה פטור מתשלום היטל בסך כולל של כ - 11.7 אלף ₪. במענה לפניית הביקורת השיבה מנהלת מחלקת הגביה כי מדובר בבית אבות המחולק לדירות המאכלסות קשישים. קשישים אלה מקבלים את ההנחות המגיעות להם כאמור בתקנות ההסדרים במשק (הנחה מארנונה).

מעבר לאמור, לא נמצאו בסקירת הביקורת ממצאים מהותיים בנושא ההנחות מהיטל שמירה.

6.2.4 ניהול כספי היטל השמירה

כאמור בסעיף 8 לחוק העזר, ניהול הכספים שהתקבלו יופקד בחשבון נפרד המיועד אך ורק למטרה זו.

העירייה מנהלת בבנק לאומי חשבון ייעודי עבור היטל השמירה. נמצא כי הפעילות בחשבון אינה משקפת אלא רק חלק מהפעולות המתבצעות בכספי הגביה. חלקן האחר של הפעולות מתבצע בחשבון העו"ש של העירייה.

נוכח האמור לעיל, מעבירה הגזברות בסוף כל שנת תקציב את יתרת הכספים שנגבו בהיטל השמירה, בניכוי הוצאות שהוציאה לצורך תפעול מערך הפיקוח המסייע, לתב"ר ייעודי שתכליתו לאפשר שימוש בכספי הגביה בכל עת שהדבר נחוץ ומבלי שתהא מגבלה המחייבת ניצול היתרות עד סוף שנת תקציב.

נמצא כי ההוצאות עבור ליסינג, דלק, תיקונים והוצאות אחרות אשר בשנת 2020 הסתכמו בסך של 178,051 ₪, שולמו שלא מתוך החשבון הייעודי. סך של 726,377 ₪ אשר אף הוא אינו מקבל ביטוי בחשבון הייעודי, שולם לחברה המתקינה את מצלמות האבטחה.

הביקורת בחנה אם הגזברות מעבירה את יתרות הכספים לחשבון הייעודי באופן המשקף את היתרות שהצטברו לטובת מערך הפיקוח. נוכח העובדה שחלקן של הפעולות נעשה בשיהוי בחנה הביקורת את העברת הכספים החל ממועד פתיחתו של החשבון הייעודי בשנת 2019:

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מצטבר	2020	2019	
4,148,780	2,601,957	1,546,823	הכנסות
-1,783,811	-1,265,067	-518,744	הוצאות
2,364,969	1,336,890	1,028,079	עודף/גירעון
1,144,000			העברת תב"ר 2019
1,181,575			העברת תב"ר 2020
2,325,575			סה"כ העברות
726,378	726,378	-	הוצאות בתב"ר (מצלמות)
299,859	172,020	127,839	פחת ותקורות ²
918,862			העברה שבוצעה ביום 2.3.2021
376,934			יתרה בסוף 2020
42,936			העברות בחסר

כעולה מהטבלה שלעיל, בשנים 2019-2020 נוצר עודף הכנסות בסך של 2.364 מיליון ₪. סכומים אלה הועברו לחשבון הייעודי בשני תב"רים בסך כולל של 2.325 מיליון ₪ אשר לאחר רכישת מצלמות, ניכוי הוצאות בתב"ר, פחת ותקורות מעלה כי קיים פער של כ 43.0 אלף ₪ החסרים בחשבון הייעודי.

לטענת הגזברות פער זה נובע בשל רישומים שהתבצעו בשנת 2020 לאחר ההתחשבות אולם יתקזזו בהתחשבות הבאה.

ניתן לומר כי על אף הסרבול הנובע מניהול היטל השמירה בשני חשבונות שונים, מתקיימת בקרה נאותה על הכנסות והוצאות השיטור העירוני ולחשבון הייעודי מועברות יתרות הכספים כדין.

הסבר הגזברות העירייה לעניין רישום הכנסות והוצאות היטל השמירה: על מנת להבטיח משק סגור כל סעיפי התקציב הקשורים לפעילות היטל השמירה - הכנסות והוצאות - רשומים תחת קבוצה אחת שמספרה 2511 תחת משמר אזרחי.

בסוף שנת כספים אנו מכינים דוח עודף/גירעון, ככל שנמצא עודף הוא מועבר, לאחר אישור מליאה ומשרד הפנים לתב"ר 1393 שהוא תב"ר ייעודי שנפתח לצורך רכישת מצלמות אבטחה בעיר ושיפוצ והתאמת מבנה לטובת פעילות השיטור העירוני.

² בהתאם להנחיות הבט"פ יכולה הרשות לרשום הוצאות תקורה בשיעור של עד שלושה אחוזים וכן, הוצאות פחת בשיעור של עד 15 אחוזים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הסבר לגבי ההתחשבות התזרימית : לצורך הפעילות הכספית של השיטור העירוני נפתח ח-ן בנק ייעודי שמספרו 668600/32. עקב מגבלות טכניות לא ניתן להעביר באופן אוטומטי את התקבולים מהיטל השמירה ואת ההוצאות (למעט השכר ללא הנלווים) דרך חשבון בנק זה, אלא דרך חשבון העו"ש של העירייה. על כן, מדי רבעון מתבצעת התחשבות והעברת כספים ל/מהחשבון בהתאם לצורך. יש לציין כי יתרת הבנק מתעדכנת מדי רבעון לאחר ההתחשבות, ועל כן למשל, היתרה המעודכנת ליום 31.12.2020 תיראה בח-ן הבנק רק ב- 3/2021.

- ממצא : בניגוד לסעיף 8 לחוק העזר, נמצא כי בשל סיבות טכניות העירייה לא מנהלת בחשבון בנק ייעודי את כלל הפעילות, דבר המסרב את המעקב אחר הוצאת הכספים שהתקבלו מהיטל השמירה ומקורות אחרים.
- המלצה : ככל שהדבר ניתן לביצוע, יש לנהל את כלל כספי ההיטל בחשבון בנק ייעודי, כמוגדר בחוק.
- דחיפות ביצוע:

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.3 מטרת ביקורת מספר 3 –

בחינת יישום הסכם ההפעלה עם המשרד לביטחון פנים.

6.3.1 כללי – החוק לייעול ופיקוח האכיפה

החוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011 כשמו, נועד לייעל את יכולת הפיקוח והאכיפה של הרשויות המקומיות בעבירות שבתחום אחריותן וכן לאפשר להן לסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות.

בחודש יולי 2011 החל פיילוט של הקמת מערכי אכיפה עירוניים בשלוש עשרה רשויות ובהן העיר ערד. נקבע כי ברשויות מקומיות המפורטות בתוספת הראשונה לחוק, יפעל לתקופת ניסיון, מערך אכיפה עירוני שיורכב מכוח שיטור עירוני ייעודי של שוטרים ומיחידת פיקוח עירוני ייעודית של פקחים מסייעים, אשר יסייע למשטרת ישראל והם יונחו על ידי משטרת ישראל לעניין הפעלת סמכויות לצורך ביצוע עבודתם.

נקבע, כי לפקחים המסייעים, אשר יוסמכו על-ידי השר לביטחון הפנים לפי החוק, יוקנו בנוסף לסמכויות הפיקוח הנתונות להם, גם סמכויות לפי סעיף 13 לחוק. הפקח המסייע יהיה רשאי להפעיל סמכויות אלו אם ביצע אדם בפניו או בפני אחר מעשה אלימות, או אם נוכח כי בשל איום או מעשה שעשה אדם בפניו או בפני אחר הוא עומד לבצע מעשה אלימות, בנסיבות המפורטות בחוק. הפקחים המסייעים יהיו רשאים להפעיל את הסמכויות שהוקנו להם מכוח החוק במקומות שיקבע מפקד מחוז במשטרת ישראל, שהם מסוג המקומות המנויים בתוספת השנייה, בגנים ציבוריים, אזורי מסחר, חופי רחצה, חניונים, מקומות שבהם מתקיימים אירועים תחת כיפת השמיים ואזורי בילוי.

כאמור, במהלך שנת 2016 הופסק הפרויקט בעירייה, התקופה שבין השנים 2016-2011 לא נכללת בהיקף הביקורת. בשנת 2018 הוחלט על חידוש הפרויקט, לאור עיכובים בהקמת המערך מצד העירייה (מספר פקחים, והעמדת מבנה לשיטור העירוני), בפועל, רק באמצע 2021 החלו סיורים משותפים עם המשטרה.

6.3.2 הסכם ההתקשרות עם המשרד לביטחון פנים.

ביום 1.1.2021 חתמה העירייה על הסכם התקשרות עם המשרד לביטחון פנים (להלן - **הבט"פ**) אשר נועד להסדיר את השמירה בעיר. ביסודו של ההסכם עומדת אסדרת הקמתו של מערך אכיפה עירוני המורכב מיחידת פיקוח עירונית של פקחים מסייעים, העובדים לצד כוח שיטור עירוני לצורך אכיפת החוק בתחומים של עבירות איכות חיים, אלימות והתנהגות אנטי חברתית ואשר פעילותו תמומן באמצעות גבייה של היטלי השמירה כאמור לעיל.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הביקורת בחנה היבטים שונים הקשורים בהסכם ההתקשרות עם הבט"פ:

מועצה לאכיפה עירונית

בהחלטת ממשלה 1848 נקבע כי בכל רשות מקומית שתשתתף בתכנית מערכי האכיפה העירוניים, תוקם מועצה לאכיפה עירונית בראשות ראש הרשות, שתפקידה יהיה להתוות את המדיניות בתחום העיסוק של מערך האכיפה העירונית המוניציפלית.

הרכב המועצה לאכיפה עירונית: חברים במועצה יהיו, ראש העירייה, סגני ראש העירייה, מנכ"ל הרשות המקומית, נציג מינהלת השיטור הארצית, מנהלי מחלקות חינוך, רווחה, ביטחון, ברשות המקומית, מנהל מערך הפיקוח העירוני, מפקד העירוני הייעודי בתחנה ושני נציגי ציבור אשר יסוכמו במשותף על ידי ראש הרשות והמינהלה הארצית.

בתפיסת ההפעלה למערכי האכיפה העירוניים שהפיץ המשרד לבט"פ לרשויות המקומיות באפריל 2012, נקבע כי המועצה לאכיפה עירונית תתכנס פעמיים בשנה באופן קבוע, ומפעם לפעם בהתאם לצורך.

המסמך ממליץ כי הוועדה תתכנס פעם אחת בחודש דצמבר על מנת לסכם את שנת העבודה המסתיימת ופעם שניה בחודש יולי, לבדיקת הפעילות בחצי השנה שחלפה ובמידת הצורך, בעדכון המדיניות העירונית.

ממצאי הביקורת:

כאמור בתפיסת ההפעלה, נמצא כי אכן הוקמה מועצת אכיפה עירונית אשר הרכבה תואם את דרישות החלטת הממשלה. נכון למועד הביקורת קיימה המועצה ישיבה אחת בשנת 2021 והיא מתעתדת לקיים ישיבה נוספת במהלך השנה, כנדרש.

הערות הביקורת: **יהא נכון לשקול קביעת מועדים להתכנסות הוועדה בחודשים יולי ודצמבר, כאמור בתפיסת ההפעלה.**

ועדת משנה לאכיפה עירונית

מדיניות האכיפה העירונית מתייחסת לכלל הפעילות של כוח השיטור העירוני הייעודי ושל כוח הפקחים הייעודי. ועדת המשנה העירונית המהווה את הפורום הפועל ליישום מדיניות האכיפה העירונית, כפי שנקבע במנהלת האכיפה והיא מתרגמת את מדיניות האכיפה לתוכנית אופרטיבית מתואמת. על פי תפיסת ההפעלה, על הוועדה לקיים ישיבות בתדירות של אחת לחודש לכל הפחות וככל שנדרש לעשות כן.

הרכב ועדת המשנה: ועדת המשנה תורכב מראש עיר/מנכ"ל הרשות המקומית, מפקד כוח השיטור העירוני המשטרתי, מנהל יחידת הפיקוח הייעודית ברשות המקומית וממונה הביטחון ברשות המקומית.

על פי תפיסת ההפעלה, ועדת המשנה העירונית לאכיפה היא שתגבש את תכניות העבודה השנתיות והחודשיות של מערך האכיפה העירוני. נקבע כי הוועדה או מי מטעמה יבצעו בקורות עתיות במערך האכיפה העירוני וידווחו על כך למשרד לבט"פ ולמשטרה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ממצאי הביקורת:

נמצא כי בשנת 2021 התכנסה הוועדה ארבע פעמים עד למועד הביקורת, קרי, בפרק זמן של חמישה חודשים. כן נמצא כי הרכב הוועדה אשר בראשה עומדים מנכ"ל העירייה ורמ"ד שיטור עירוני, תואם את הוראות החוק והוא כולל את מנהל מחלקת הביטחון, ראש צוות השיטור העירוני ומנהלת המוקד העירוני.

נמצא כי ישיבות ועדת המשנה עסקו בשנה זו בעיקר בסוגיות הקשורות בקורונה ובהקמתו של כוח השיטור ובשיתוף הפעולה עם המשטרה והוא כולל התייחסות לעניין גיוס הפקחים, הכשרתם, הכשרת מבנה השיטור העירוני והתקנת המצלמות. עם זאת, נוכח העובדה שיחידת השיטור העירוני טרם הוקמה נכון למועד ביצוע הביקורת, שאלת ביצוע תפקידה בהתאם לתפיסת ההפעלה, אינה רלוונטית ברובה.

6.3.3 הסכם ההתקשרות עם הבט"פ – תקצוב הרשות

השתתפות במימון שכר עובדים

הסכם ההתקשרות בין העירייה לבט"פ אשר נחתם ביום 1.2.2021 קובע כי הבט"פ ישתתף באופן חלקי במימון פקחים מסייעים ובהוצאות נוספות הנובעות מהפעלת מערך אכיפה עירוני, כאמור בחוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א – 2011. תוקף ההסכם הנו לשנת 2021 והוא מוארך אוטומטית עד לתקופה של שנתיים נוספות בתום כל שנה, אלא אם הודיע אחד הצדדים על אי הארכת תוקפו. לשם מימוש התוכנית נקבע, כי הבט"פ יקצה 8 תקני כוח אדם, כלי רכב ארבע גלגלי וכלי רכב אחד דו גלגלי. כמו כן, היקף השתתפות מקסימלי של הבט"פ במימון הפקחים יעמוד על 364,000 ₪ המהווים 35 אחוזים משכר המפקחים, סה"כ שכר של 1.04 מיליון ₪ בשנה, לפי תקרת שכר מקסימלית של 10,833 ₪.

נוסחת השתתפות הבט"פ במימון שכר הפקחים נקבע כדלקמן והוא תקף רק עבור פקחים המועסקים במשרה מלאה :

מספר פקח	1	2	3	4	5	6	7-8
שיעור השתתפות באחוזים	50	50	50	20	20	20	35

על פי ההסכם, רשאית העירייה לממן פעולות אחרות מתוך פעילות המחלקה גם לצורך מימון רכיבי הוצאה נוספים.

ממצאי הביקורת:

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כאמור בהסכם ונוכח העובדה שהחל משנת 2021 העירייה מעסיקה 8 פקחים מסייעים במשרה מלאה, לאחר שבשנת 2020 העסיקה 5 פקחים במשרה מלאה, סך התקצוב השנתי עבור פקחים בשנת 2020 צריך לעמוד על שיעור ממוצע של 38 אחוזים לעובד קרי, סך של 246,992 ₪. נמצא כי העסקת 5 פקחים בשנת 2020 הייתה בהתאם לתקן מאושר אשר נבנה ע"פ מתווה של אבני דרך. בשנת 2021 השתנה התקן המאושר ל – 8 פקחים. **נמצא כי בשנת 2020 תקצוב הבט"פ עמד על כ – 230,000 ₪, המשקפים בתקצוב בחסר בסך של כ – 10,000 ₪.** ע"פ הנוסחה, סך התקצוב בשנת 2021 צריך להיות לפי שיעור ממוצע של 35 אחוזים המאפשר קבלת התקצוב המקסימלי, קרי, 364,000 ₪. נמצא כי תקציב 2021 עומד על 364,000 ₪ כאמור בהסכם. נכון למועד הביקורת, העביר הבט"פ סך של 17,400 ₪ בלבד.

ניהול התקציב

על פי הסכם ההתקשרות, נקבע כי ניהול הכנסות והוצאות התוכנית יתבצע באמצעות חלוקה מפורטת של ההוצאות לסעיפים תקציביים רלוונטיים.

ממצאי הביקורת:

נמצא כי תקציב היחידה רשום בהתאם לכללים שנקבעו עם הבט"פ כדלקמן:

הוצאות/הכנסות	מס' כרטיס	שם כרטיס
הוצאות	1725000110	היטל שמירה שכר
הוצאות	1725000731	היטל שמירה רכב דלק
הוצאות	1725000732	היטל שמירה רכב תיקונים
הוצאות	1725000734	היטל שמירה רכב ליסינג
הוצאות	1725000780	היטל שמירה אחרות
הוצאות	1725000910	היטל שמירה העברה לתב"ר היטל שמירה
הכנסות	1225000290	היטל שמירה הכנסות
הכנסות	1225000291	ריבית היטל שמירה
הכנסות	1225000292	הנחות היטל שמירה
הכנסות	1225000990	שיטור עירוני הכנסת משרד לבטחון פנים
הכנסות	1225020290	היטל שמירה שנים קודמות
הכנסות	1225020292	ריבית היטל שמירה ש. קודמות

מימון ניידות השיטור

חוזר מנכ"ל 3/2013 קובע כי נוכח העובדה שהבסיס להתקנת חוקי העזר הנו הוראת שעה, הרי שיש לראות בשירות כשירות זמני ולפיכך למשל השימוש בכלי רכב לביצוע משימות השמירה ייעשה באמצעות כלי רכב בליסינג ולא בכלי רכב שאותם תרכוש הרשות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נמצא כי השיטור העירוני משתמש בשני כלי רכב הממומנים בליסינג תפעולי.

לסיכום :

נראה כי העירייה הכינה את התשתית הראויה לעמידה בהסכם מול הבט"פ (גם אם זו הוקמה בעיכוב של מעל שנה וחצי, מהתכנון המקורי). לעניין הגדרות השיטור העירוני נמצא כי העירייה טרם גיבשה תוכנית עבודה לצרכים העירוניים, דבר שהתבטא בין השאר בפעילות השיטור העירוני משנת 2019 ועד אמצע 2021, שנוהלה ללא מטרות ויעדים מדידים, ובבקורות חסרות. משהחל שיתוף הפעולה עם המשטרה, נושא תוכניות העבודה והבקורות יהפוך מובנה, לאור הכלים של משטרת ישראל (כאמור, יש לוודא כי העירייה תקבל ערך מוסף מפעילות השיטור המשולב, ושזה לא יהפוך לתגבור לצרכי ויעדי המשטרה בלבד).

- **נמצא : נמצא כי עד מועד סיום הביקורת, ומעט לפני התחלת הפעלת כוח השיטור המשותף עם המשטרה, העירייה טרם הגדירה את המדיניות בתחום העיסוק של מערך האכיפה העירונית המוניציפלית, כולל בניית תוכניות עבודה ליישום המדיניות העירונית והמשטרית.**

- **המלצה : מומלץ להגדיר את המדיניות העירונית בתחום העיסוק של מערך השיטור המשותף, זאת על מנת להשיג את הערך המוסף הגבוה ביותר לתושבי העיר, ולמנוע מצב בו הפקחים מהווים כלי למימוש מדיניות המשטרה בלבד. כמו כן מומלץ להקים מערך פיקוח וניטור משלים לזה המשטרתי, בהתאם לנתונים הנמצאים בעירייה (כגון מערכת CRM במוקד העירוני).**

- **הערכת הביקורת את רמת סיכון הממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. תמצית מנהלים

נמצא כי העירייה מיישמת את חוק העזר בחלקו, בהיבט הארגוני חסרות הגדרות תפקידים, הסמכות ומינויים, לא קיים מערך בקרה וניטור מוסדר על עבודת הפקחים, בהיבט הכספי לא מנהלים חשבון בנק ייעודי כמחויב בחוק לכלל הפעילות, דבר המסרב את מעקב הכספים המיועדים לנושא. העירייה הכינה את התשתית הראויה לעמידה בהסכם מול הבט"פ (גם אם זו הוקמה בעיכוב של מעל שנה וחצי, מהתכנון המקורי), אך עדיין לא נקבעה מדיניות עירונית לפעילות השיטור העירוני.

מטרת ביקורת מספר 1 - בחינת יישום חוק העזר מההיבט הארגוני

7.1 מומלץ כי המפקח על השמירה יעבור הכשרה של פקח מסייע בהתאם לתפיסת ההפעלה.

7.2 מומלץ לקבוע הגדרת תפקיד ולגבש בכתובים את סמכויות המפקח על השמירה.

7.3 מומלץ לפעול להפקת כתב מנוי לפקחים עירוניים בסמוך לסיום הכשרתם, על מנת שיוכלו ליישם את סמכותם.

הערת המבקר: מנכ"ל העירייה הבהיר כי משעמדה העירייה על חשיבות הוצאת כתבי מינוי לפקחים העירוניים היא תקפיד על כך.

7.4 מומלץ לקראת התחלת העבודה עם המשטרה לשקוד על הכנת תוכניות עבודה, בהתאם ליעדים, המשימות וכיווני הפעולה שמתווה המועצה לאכיפה עירונית כפי שתגבש אותם ועדת המשנה העירונית לאכיפה.

7.5 מומלץ כי יוגדרו יעדים מדידים לפעילות השיטור העירוני, על מנת לאפשר פיקוח וזיהוי מגמות לדרג הניהולי, וכן כדי לוודא אפקטיביות פעילות הפקחים.

7.6 מומלץ כי העירייה תבחן ביתר תשומת לב את פעילות יחידת השיטור העירוני, ותמצא את ההגדרה היעילה ביותר לשימוש בסמכויות הפקחים לטובת תושבי העיר (ההמלצה רלוונטית גם לעתיד בעבודה עם המשטרה, על העירייה להגדיר את היעדים העירוניים על מנת למנוע הפיכת הפקחים כעוזרי שוטרים בלבד לפי העדפות המשטרה, ללא כל ערך מוסף לתושבי העיר כפקחים עירוניים).

7.7 מומלץ לקבוע אמנת שירות גם לפעילות השיטור העירוני, ככלי לבחינת עמידת השיטור העירוני ביעדים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7.8 מומלץ מעבר לבניית אמנת שירות מפורטת לפעילות השיטור העירוני, גם להגדיר דוחות שיאפשרו דרוג איכות הטיפול בתלונה, על מנת שיהיה ניתן לבחון את רמת השירות לתושב של היחידה.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת יישום חוק העזר מההיבט הכספי.

7.9 מומלץ לבחון את הסיבות לאי התאמת התחשיב לפעילות במציאות, על מנת להבין מה לא מבוצע בהתאם לתכנון, והאם התעריף המקסימלי שהושת על הציבור אכן מוצדק.

7.10 ככל שהדבר ניתן לביצוע, יש לנהל את כלל כספי ההיטל בחשבון בנק ייעודי, כמוגדר בחוק.

מטרת ביקורת מספר 3 – בחינת יישום הסכם ההפעלה עם המשרד לביטחון פנים.

7.11 מומלץ להגדיר את המדיניות העירונית בתחום העיסוק של מערך השיטור המשותף, זאת על מנת להשיג את הערך המוסף הגבוה ביותר לתושבי העיר, ולמנוע מצב בו הפקחים מהווים כלי למימוש מדיניות המשטרה בלבד. כמו כן מומלץ להקים מערך פיקוח וניטור משלים לזה המשטירתי, בהתאם לנתונים הנמצאים בעירייה (כגון מערכת CRM במוקד העירוני).

פרק 8 - ביקורת בנושא

מתנ"ס ערד – ניהול תחום הספורט העירוני.

תוכן העניינים

עמוד	נושא
357	1. כללי – רקע
358	2. מטרות הביקורת
358	3. היקף הביקורת
358	4. תאור כללי של מהלך הביקורת
359-362	5. עיקרי הממצאים
	6. פרוט הממצאים
363-407	6.1 מטרת ביקורת מספר 1
408-440	6.2 מטרת ביקורת מספר 2
441-443	7. תמצית מנהלים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע

ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2020 בנושא פעולות הרשויות המקומיות באמצעות מרכזים קהילתיים לתרבות נוער וספורט (מתנ"סים) :

...המתנ"סים משמשים זרוע ביצועית של הרשויות המקומיות בתחומי התרבות, הפנאי והחינוך הבלתי פורמלי, ובהם מרוכזת עיקר פעילות הרשות בתחומים אלה...

...למתנ"סים תפקיד חשוב במארג החברתי של הקהילה שבה הם פועלים. מעורבות הקהילה בפעילותם ובהנהלתם מסייעת לכך שכספי המדינה והרשות המקומית יושקעו באופן יעיל ומועיל בהתאם לצרכים ולמאפיינים של חברי הקהילה, מקבלי השירות...

נושא הספורט חשוב לכלל האוכלוסייה בכלל הגילים, בהתאם לסקר הארצי הראשון לבחינת פעילות גופנית וספורט בקרב בני נוער בישראל, שבוצע לפני כחמש שנים כהרחבה לסקר ה-HBSC הרב לאומי של ארגון הבריאות העולמי, בקרב תלמידי כיתות ו-יב נכתב בין השאר כי : קידום בריאותם, רווחתם ובטיחותם של ילדים ונוער הוא אחד האתגרים החשובים המורכבים ביותר הניצבים בפני החברה... לפעילות גופנית סדירה ישנם יתרונות בולטים בקידום בריאות המתבגר. מהסקר עולה כי עיסוק בפעילות גופנית תורם לחיזוק הגוף ולשיפור הבריאות הפיזית, כגון : הפחתת שומנים, שיפור תהליכי חילוף החומרים וצפיפות העצמות. לצד זאת פעילות גופנית תורמת גם לבריאות נפשית, כגון : הפחתת תסמינים של דיכאון וחרדה, ועלייה בדימוי העצמי, איכות היחסים עם קבוצת השווים והמשפחה ושיפור בהישגים קוגניטיביים ואקדמיים.

מכאן, מעבר לבריאות הפעילים, לעירייה אינטרס ישיר לקידום פעילות ספורט גם בהיבט של חיסכון בהוצאות חינוך ורווחה (פחות בעיות נפשיות לטיפול ופחות השקעה בתלמידים מתקשים), נושא ההתמודדות עם בעיות נפשיות מהותי אף יותר לאחר סגרי הקורונה והשפעתם על התלמידים.

תוכנית אב לספורט נועדה לבצע שינוי משמעותי בתחום הספורט בעיריית ערד וזאת על ידי תכנון נכון של כלל פעילות הספורט ביישוב.

התוצר של תוכנית אב לספורט הינו תכנון עתידי של עיקרי הפעילות ביישוב שיכללו בין היתר, את הספורט ההישגי, העממי, הספורט במסגרת החינוך הבלתי פורמלי, מתקני הספורט, מבנה התקציב בספורט ופעילות מחלקת הספורט. יישום רוב התוכנית הינו באחריות המתנ"ס.

לאור חשיבות נושא הספורט, ולאור המהותיות הכספית של תחומי המוסיקה חוגים מחול והספורט מכלל פעילות המתנ"ס, בחרתי לקיים ביקורת על יישום תוכנית האב לספורט, ועל התקשרויות העירייה עם המתנ"ס.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרות הביקורת

1. בחינת יישום תוכנית האב לספורט משנת 2016.
2. בחינת התקשרויות העירייה עם המתנ"ס העירוני בתחום הספורט.

3. היקף הביקורת

1. לאור מגפת הקורונה ששיבשה את פעילות הספורט בשנים 2020-2021 הביקורת בחנה את יישום תוכנית האב בתחום הספורט בעיקר בשנים 2016-2019.
2. למעט תחום הספורט והחוגים הביקורת לא בחנה את שאר פעילות המתנ"ס (גיל רך, קשישים, תרבות וכד').
3. הביקורת לא בחנה את השפעת מגפת הקורונה על פעילות המתנ"ס בתחום הספורט בשנים 2020-2021.

4. תאור כללי של מהלך הביקורת

הביקורת כללה בין השאר :

1. בחינת תוכניות אסטרטגיות של העירייה מהשנים האחרונות ותוכנית האב לספורט משנת 2016.
2. סקירת אתרי האינטרנט של עיריית ערד, משרד מבקר המדינה, משרד התרבות והספורט.
3. בחינת מאגרי נתונים של העירייה ואחרים , וכן מחקרים ומאמרים בתחום, לשם זיהוי מגמות בתחום הספורט.
4. סקירת נתונים כספיים (דוחות כספיים, מאזני בוחן, תוכניות עבודה וכד') של המתנ"ס העירוני.
5. השתתפות כמשקיף בוועדות היגוי לבנית תוכנית האב לספורט.
6. השתתפות כמשקיף בחלק משיבות הדירקטוריון של המתנ"ס.
7. ראיונות עם :
 - ה. עו"ד ניסן בן חמו, ראש העירייה – להבנת החזון העירוני ואופן מימושו.
 - ו. מר דודי שושטרי – מנהל המתנ"ס.
 - ז. מחזיקי תיק הספורט (חברי מועצה), בשנים האחרונות.
 - ח. גברת לאה קרוואני – מנהלת חשבונות בעירייה.
 - ט. גברת איילה רובינשטיין – מנהלית מחלקת החינוך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. עיקרי הממצאים

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת יישום תוכנית האב לספורט משנת 2016

5.1 העירייה לא קבעה מדיניות מסודרת לעבודה מול המתנ"ס המופעל על ידי חברה של הסוכנות היהודית, עד שנת 2020 השקיעה העירייה עשרות מיליוני שקלים בשיפוץ המבנה, בטענה כי המבנה לשימוש התושבים והעירייה משתמשת בו ללא עלות, ואילו בשנת 2020 בניגוד למדיניות המוצהרת פעלה העירייה לעריכת חוזה שכירות עבור הספרייה העירונית שישבה במתנ"ס עשרות שנים ללא תשלום, בעלות של מעל 4.5 מיליון ש"ח למשך 10 שנים.

5.2 מניתוח הדוחות הכספיים של המתנ"ס והשוואת מחזורי הפעילות בין השנים 2016 ל-2019, עולה כי הגידול המהותי הכספי נובע מפעילות "המוסיקה, חוגים מחול וספורט" (כ-116% בהכנסות וכ-113% בהוצאות). בעוד הגידול בפעילות משקף יותר מהכפלה במחזור הכספי, הוצאות הנהלה וכלליות משקפות גידול של כ-13.5% בלבד, דבר המעיד על אי התאמה בין הגידול המהותי בפעילות לעומת הגידול המינורי בשדרה הניהולית, דבר העלול למנוע ניהול ראוי של התחום (בקורות, יעדים וכד').

תגובת המתנ"ס : אכן אין הלימה בין הגידול בפעילות וגידול ההוצאה של ההנהלה וכלליות, בהצעת תקציב לעירייה בשנים האחרונות, ביקשנו תוספת תקציב לתפקיד מנהל מח' ספורט.

5.3 החזון העירוני הנוכחי כולל 6 נדבכים שונים (תיירות, חינוך וחברה, תרבות, עצמאות כלכלית, צמיחה דמוגרפית, מרחב עירוני מזמין וטבעי), נושא הספורט נכלל בשתי מטרות ומתייחס למרחב עירוני זמין להליכה ורכיבה, ולחינוך בלתי פורמלי. בפועל, מטרות אלה תואמות לחלק קטן בלבד מכלל החזון בתוכנית האב לספורט, וגם למטרות אלה לא נבנתה תוכנית עבודה כולל יעדים מדידים (כמות ואיכות).

תגובת המתנ"ס : לאחר שיתוקצב מהעירייה מנהל מחלקת ספורט במשרה מלאה תיבנה תוכנית עבודה בהקבלה לחזון העירוני.

5.4 בניגוד לחזון בתחום הספורט ההישגי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי אין תוכנית סדורה לענפים ולאגודות הספורט על מנת שיהיו ענפי הדגל של העיר, כמו גם עידוד השקעות עסקיות בספורט על מנת להגדיל את התשתית הכלכלית בעיר.

תגובת המתנ"ס : אנו משקיעים את המשאבים בפיתוח הענפים המועדפים (כדורגל, כדורסל, כדוריד עם דגש בפיתוח הנשים, האבקות שחיה והתעמלות קרקע) ולראיה פתחנו קבוצת נשים בכדוריד לא פתחנו קבוצות בנות בענפי הכדור למרות שהייתה דרישה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

5.5 בניגוד לחזון בתחום הספורט בחינוך הפורמלי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו הוספת שעות פעילות ספורט בענפים נבחרים בבתי הספר התיכוניים וחטיבות הביניים, או שילוב ספורט בהוראה של מקצועות שונים, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידום.

תגובת המתנ"ס : לא היה תקציב ייעודי להוספת שעות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5.6 בניגוד לחזון בתחום הספורט העממי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו, הגדלת מספר המשתתפים בכל חוג ב-10% לשנה, או הקמת אירוע ספורט עממי חודשי ברחבי העיר, או הקמת ליגת שכונות בענפי ספורט שונים, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידומם.

תגובת המתנ"ס : בתחום של הספורט העממי הוספנו ותמכנו באירוע דגל של חצי מרתון לזריחה מערד למצדה עם למעלה מ-1,500 רצים. בתקופת הקורונה אנו מקווים לשמור על כמות המשתתפים בחוגים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. בניגוד לחזון בתחום התשתיות על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו, הקמת קרית ספורט, הקמת קאנטרי נוסף או שדרוג הקיים, קירוי מגרשים בבתי הספר, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידומם.

תגובת המתנ"ס : כיום יש בשלבי תכנון סופיים הקמת היכל ספורט נוסף והוקמו 2 מגרשי קטרגל עם דשא סינטטי בשנתיים האחרונות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. בתוכנית העבודה לשנת 2022 של המתנ"ס, בפרק הדן במחלקת הספורט, אין כל יעדים מדידים לתוכנית העבודה השנתית שמטרתה העיקרית היא לקדם את יישום החזון בתחום הספורט.

5.9 בניגוד למוגדר בתוכנית האב לספורט, לא הוקם צוות/פורום מצומצם שתפקידו לדאוג כי תוכנית האב היישובית תצא לפועל (הצוות המוצע בתוכנית : מנכ"ל העירייה, מנהל מחלקת הספורט, גזברית ומהנדסת העירייה).

5.10 בניגוד ליעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין תקציב מחלקת הספורט, התקציב לא גדל בשיעור של 5% בכל שנה, השינויים המהותיים בין השנים מקשים על היכולת לתכנן פעילות רב שנתית.

5.11 בניגוד ליעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין תקציב מחלקת הספורט מסך תקציב העירייה, התקציב לא גדל לשיעור של 2% שנתי (בפועל כחצי מיליון ₪ בשנת 2021, לעומת כ-4 מיליון ₪ שהם 2% מהתקציב השוטף).

תגובת המתנ"ס : מסכים עם הממצא, לדעתי הספורט לא מתקצב כראוי.

5.12 בניגוד ליעד האיכותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין ביצוע משוב שנתי להסקת מסקנות וזיהוי נקודות לשיפור, לא בוצעו סקרי שביעות רצון (לא של העירייה מאופן ביצוע הפרויקטים, לא של עובדי העירייה העוסקים בתחום הספורט, ולא של התושבים).

תגובת המתנ"ס : ככל ויתקבל תקציב ייעודי לקיום סקר הוא יבוצע.

5.13 למרות האינטרס המובהק של העירייה לקדם פעילות ספורט של ילדים ונוער (בין השאר על מנת לשפר את בריאותם, להקטין התנהגויות בסיכון ובעיות נפשיות, וגם על מנת לשפר את הציונים בלימודים – כל אלה השפעות פעילות ספורט בהתאם לסקר ארצי), העירייה לא מצאה את המימון ליישום תוכנית ספורט רצופה מהגן לכיתה יב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- 5.14 ועדת הספורט היא ועדת רשות (אין חובה להקימה על פי חוק), בעירייה אין כל הגדרה לגבי סדרי העבודה של ועדות רשות בכלל וועדת הספורט בפרט, כמו כן אין כל הגדרת סמכות ותחומי עיסוק, בכך לא באות לידי ביטוי המטרות בהפעלת ועדה ממנה מצופה שתנווט, תנחה, תפקח ותבקר את הפעילות העירונית בנושא עליו היא אמונה.
- 5.15 ועדת הספורט התכנסה לכל היותר 3 פעמים בשנה בשנים 2019-2021, וכלל לא דנה בתוכנית האב לספורט וביישומה בפועל.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת התקשרויות העירייה עם המתנ"ס העירוני בתחום הספורט.

- 5.16 בניגוד להערת מבקר העירייה משנת 2011 בעקבות חוזר מנכ"ל משרד הפנים שהגדיר את אופן ההתקשרות המותר עם חברות של הסוכנות (כדוגמת החברה המפעילה את המתנ"ס העירוני), שהעיר כי: "יש לדרוש מהמתנ"ס להגיש תוכניות עבודה ולבדוק את תוצאות הפעולות בפרויקטים השונים... חשוב שתחת גג המתנ"ס לא יעשו קיצורי דרך שאסורים לעירייה", לא קיים נוהל מתכלל לניטור ומעקב אחר יישום הסכמים ואישור תשלומים למתנ"ס, כך לדוגמא גם בתחום הספורט כעולה מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 בנושא ועדת תמיכות, ומהביקורת הנוכחית אין כל מעקב אחר תוכניות העבודה ו/או יישום תוכנית האב לספורט משנת 2016 שהמתנ"ס אמור ליישם. קיים פיקוח תקציבי כולל במחלקת הנה"ח, אך זה עוסק בפן הכספי בלבד בהתאם לתקציב העירייה, ולא בוחן את יישום הסכם ועמידה בתנאיו.
- 5.17 בניגוד לסעיפים 10 ו-11 להסכם למתן שירותים מול המתנ"ס מתאריך 28/3/2016, המחייב את המתנ"ס בהגשת תוכנית עבודה ודיווח רבעוני על פעילות, נמצא כי אישור התשלומים למתנ"ס אינו כולל תיעוד לגבי אופן עמידת המתנ"ס בהסכמים השונים, כמו כן לא נמצא תיעוד לחלק מבדיקות הגורמים השונים בעירייה המאשרים את התשלומים השוטפים למתנ"ס (תקציבאית מחלקת רווחה, תקציבאית מחלקת חינוך, תחום הספורט).
- 5.18 בניגוד למנהל תקין, למרות שתחום הספורט הועבר לתפעול המתנ"ס עוד בשנת 2016 ובהתאם העבירה העירייה למתנ"ס תשלומים שוטפים עבור קניית שירותי ספורט, רק בהסכם משנת 2019, הוסף הספורט כאחד מהשירותים שמספק המתנ"ס לעירייה בגינם זכאי לתשלום.
- 5.19 המלצה: בניגוד לסעיף 15 להסכם למתן שירותים מול המתנ"ס שנחתם ב-19/2/2019, המתנ"ס לא אישר נהלי עבודה אשר יקבעו בין היתר את נוהל ביצוע פרויקטים ופעילויות שהוזמנו מהעירייה, אופן הפיקוח על הכספים, קבלת דיווח על ביצוע הפעילויות והפרויקטים, מתן אישור לשחרור כספים וכיוצא בזה.
- 5.20 בהסכם למתן שירותים מול המתנ"ס משנת 2020, נכללים רק 6 סעיפים (מקהלות הצגות ואירועים, תרבות, קונסרבטוריון, מחול, חוגים וספורט, ספורט-קניית שירותים), ולא

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

קיים נספח משלים של שירותים אחרים (כפי שיש בהסכמים משניים קודמות), בפועל העירייה מקבלת ומשלמת על הרבה יותר מ-6 שירותים (בפרט התשלומים קיימים מעל 40 סוגי תשלום).

הערת הגזברות : הכוונה בהסכם 2020 הייתה הגדלת תקציב הרכישה במספר תחומים, כאשר לגבי השאר ימשיך לחול ההסכם משנת 2019. במהלך שנת 2022 יערך הסכם חדש לכלל הפעילויות.

התייחסות הביקורת להערת הגזברות: ככל וזו הייתה הכוונה, ניסוח ההסכם של שנת 2020 אינו משקף אותה.

5.21 נמצא כי בניגוד למוגדר בסעיף 11 להסכם לא פורטו בהסכם ולא נמצאו בידי הגורמים המאשרים את התשלומים באופן שוטף, תוכניות עבודה מפורטות של השירותים שעל המתנ"ס לספק לעירייה.

5.22 נמצא כי בניגוד למוגדר בסעיף 15 להסכם המתנ"ס לא בנה נהלים המגדירים את ההתנהלות מול העירייה (גם בעירייה אין נהלים כאלה).

5.23 נמצא כי למרות שפעילות הקאנטרי בכל אחת מהשנים 2013-2019 הסתיימה בהפסדים של מאות אלפי שקלים בניהול החברה הכלכלית לערד בע"מ (חברה בבעלות מלאה של העירייה), המכרז הפומבי שפורסם בשנת 2019 לתפעול הקאנטרי קובע כי הזוכה יקבל שיעור מהרווחים בלבד, ללא כל שיקוף של תוצאות הפעילות בשנים האמורות.

5.24 נמצא כי המתנ"ס הגיש הצעה למכרז 29/2019, לתפעול מתחם הקאנטרי העירוני לכאורה ללא כל מידע על התוצאות הכספיות של הפעילות (למסמכי המכרז לא צורפו כל נתונים כספיים). וזאת כאשר ההצעה במכרז מתייחסת לשיעור עמלת התפעול מרווחי הפעילות הצפויים.

5.25 נמצא כי המתנ"ס הגיש הצעה למכרז 29/2019, לתפעול מתחם הקאנטרי העירוני לכאורה ללא בדיקה מקדימה לברור האם הפעילות מהווה פעילות עסקית, המחייבת את המתנ"ס בתשלום מע"מ, זאת בהתאם לפסקי דין שונים בתחומי המס ולמדיניות רשות המיסים בתחום. רק לבקשת הביקורת צורפה חוות דעת משפטית משנת 2021 כי הפעילות אינה עסקית ולא מצריכה תשלום מע"מ.

5.26 למרות שהמשתתפים נדרשו להציע את שיעור העמלה שימשכו מרווחי הפעילות (עד תקרה של 7.5% מסך ההכנסות), כאשר שיעור זה מהווה 70% מציון ההצעה, אין כל הגדרה לרווחי הפעילות (רווח גולמי, תפעולי, נקי ...), מה גם שכאמור, בשבע השנים הקודמות לא היו כלל רווחים מהפעילות.

5.27 בניגוד לאמור במכרז לתפעול הקאנטרי ובהסכם שנתחם בעקבותיו, לא נמצא ברשות אחראית החוזים בעירייה נספח ה – תכנית עבודה, שהיה על הזוכה להכין.

5.28 בניגוד לאמור במכרז לתפעול הקאנטרי ובהסכם שנתחם בעקבותיו, לא נמצא ברשות אחראית החוזים בעירייה נספח ו – תכנית עסקית, שהיה על הזוכה להכין בשיתוף ועדת ההגוי של העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. פרוט הממצאים

6.1 מטרת ביקורת מספר 1 –

בחינת יישום תוכנית האב לספורט משנת 2016

6.1.1 מתנ"ס - כללי

ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2020 בנושא פעולות הרשויות המקומיות באמצעות מרכזים קהילתיים לתרבות נוער וספורט (מתנ"סים) :

...המתנ"סים משמשים זרוע ביצועית של הרשויות המקומיות בתחומי התרבות, הפנאי והחינוך הבלתי פורמלי, ובהם מרוכזת עיקר פעילות הרשות בתחומים אלה. בבסיס הקמתם ופעולתם עומד הרעיון של שיתוף הקהילה באזור שבו פועל המתנ"ס, וניתן דגש רב על מעורבות נציגי הקהילה בניהולם.

בהפעלת מתנ"סים כמרכזים קהילתיים שותפים, נוסף על הרשויות המקומיות, שני גופים עיקריים: החברה למתנ"סים - מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (החברה למתנ"סים), וחברות בנות של הסוכנות היהודית לארץ ישראל ומגביותיה: מגבית ארה"ב בישראל ומגבית קנדה (הסוכנות ומגביותיה יחד - הסוכנות היהודית). ...

...למתנ"סים תפקיד חשוב במארג החברתי של הקהילה שבה הם פועלים. מעורבות הקהילה בפעילותם ובהנהלתם מסייעת לכך שכספי המדינה והרשות המקומית יושקעו באופן יעיל ומועיל בהתאם לצרכים ולמאפיינים של חברי הקהילה, מקבלי השירות. מוצע כי משרד החינוך, בשיתוף החברה למתנ"סים, הנמצאת באחריותו, ובסיוע משרד הפנים, ימשיכו להרחיב לרשויות מקומיות נוספות את דפוס הפעלת המתנ"ס בשילוב החברה, תוך המשך מתן הדגש על רשויות הנמצאות בפריפריה החברתית-כלכלית והגיאוגרפית.

בביקורת נמצאו כמה ליקויים הנוגעים להיעדר הסדרה ופיקוח על פעולות הרשויות המקומיות באמצעות מתנ"סים סוכנותיים :

1. הבדיקה העלתה כי אומנם פעל משרד הפנים להסדרת פעילות הרשויות המקומיות באמצעות מתנ"סים בשיתוף החברה למתנ"סים, בין היתר באמצעות קביעת תקנון אחיד להסדרת פעילותם וניהולם, אך הוא לא נהג כך בנוגע למתנ"סים הסוכנותיים ולא קבע הסדרים לפעולת הרשויות המקומיות באמצעותם ולפיקוח עליהם.

2. הבדיקה העלתה כי משרד הפנים אינו רואה במתנ"סים הסוכנותיים תאגידי עירוניים. בהתאם לכך הם אינם מופיעים במאגרי הנתונים של אגף התאגידי והוא אינו מפקח על פעילותם ועל התנהלותם. זאת בניגוד לרשויות המקומיות אשר בפועל נוהגות בהם ככאלה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

– לרבות תקצוב ישיר של פעילותם ומינוי נציגים מטעם הרשות המקומית בהנהלתם כמו עובדי הרשות וחברי המועצה

3. עוד עלה כי בהסכמים בין הרשויות המקומיות לסוכנות היהודית להקמת המתנ"סים הסוכנותיים באמצעות כספי תרומות שגויסו על ידיה ואשר נחתמו ברובם בשנות השבעים של המאה העשרים, נקבע שהרשות המקומית תישא בכל עלות ההפעלה של המתנ"סים, אך הבעלות על המתנ"ס הסוכנותי וכל הזכויות הנובעות מכך, ובהן הסמכות למנות את חברי ההנהלה, תישאר בידי הסוכנות היהודית. יצוין כי החוזה שעליו חתמו הרשויות המקומיות עם הסוכנות היהודית לא הוגבל בזמן ולא נקבעו בו מנגנונים שיאפשרו את התאמתו לתמורות הרבות שחלו בשלטון המקומי בעשורים האחרונים, לרבות בתחום אסדרת פעילותן של הרשויות המקומיות באמצעות תאגידים.

כך יוצא שמשרד הפנים מאפשר לרשויות המקומיות להתנהל מול המתנ"סים הסוכנותיים כתאגידים עירוניים, לרבות במישור הכספי, ואילו הוא עצמו אינו רואה בהם ככאלה ולא מפקח אחר פעילות הרשויות המקומיות באמצעותם. משרד מבקר המדינה ממליץ כי משרד הפנים יפעל להסדרת פעילות הרשויות המקומיות באמצעות המתנ"סים הסוכנותיים כפי שנהג בכל הנוגע לפעילות הרשויות המקומיות באמצעות מתנ"סים בשיתוף החברה למתנ"סים, בדגש על המאפיינים המיוחדים של המתנ"סים הסוכנותיים ועל הרקע להקמתם.

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה 2020.

המתנ"ס העירוני בערד (המתנ"ס היחיד בעיר) מאוגד כחברה לתועלת ציבור בשם : מרכז תרבות בערד על שם סמואל רובין בע"מ, החברה בבעלות הסוכנות היהודית (להלן - "המתנ"ס"). כאמור מעלה, מבקר המדינה העיר למשרד הפנים על שלא הסדיר ואינו מפקח על התנהלות הרשויות מול המתנ"סים שבבעלות הסוכנות היהודית, המצב בערד אינו שונה.

דוגמאות לבעייתיות בהתנהלות העירייה מול המתנ"ס :

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2015 בנושא הספרייה העירונית :

מבנה המתנ"ס בו שוכנת הספרייה אינו בבעלות העירייה, אלא בבעלות הסוכנות היהודית, אך לא קיים כל מסמך המעגן את זכויות העירייה במתחם הספרייה.

לאור הקצאת סכום של מעל 15 מיליון ₪ מכספי העירייה לטובת שיפוץ מבנה המתנ"ס בשלוש השנים האחרונות (כאמור אינו מבנה של העירייה), היה לדעת הביקורת מן הראוי לעגן את זכויות השימוש של העירייה במתחמי המתנ"ס השונים (כגון מתחם הספרייה ומתחם מרכז המבקרים – ראה דוח מבקר העירייה לשנים 2010-2011).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כמו כן מן הראוי היה לקבל זכות שימוש על פי דרישה של אולם האירועים, חדרי ישיבות וככל האפשר גם של משרדים (העירייה סובלת ממחסור בחללים לקיום אירועים, ישיבות ואף משרדים לעובדים).

- ממצא : הספרייה העירונית שוכנת במבנה המתנ"ס אשר שייך לסוכנות היהודית, זאת ללא חוזה שכירות.

- המלצה : מומלץ לעגן ולקבע בכתובים את מעמד הספרייה העירונית במבנה המתנ"ס השייך לסוכנות היהודית.

- ממצא : מבנה המתנ"ס והחברה המפעילה אותו הינם בשליטת הסוכנות היהודית. בהסכם משנת 1969 המגדיר את התנאים של הקמת מבנה המתנ"ס, הוגדר כי הרשות תממן את כל פעילות המתנ"ס, קרי את פעילות החברה בשליטת הסוכנות. אין במסמך ההקמה כל התייחסות לשימוש העירייה בחלק מהמבנה לצורך ספרייה (כאמור הספרייה היא פעילות עירונית ללא קשר לסוכנות).

- המלצה : מומלץ לבחון את משמעות ההסכם ההיסטורי (45 שנה) לגבי מימון פעולות המרכז הקהילתי ולפרוט אותו לפרטים הרלוונטיים לפעילות כיום.

- ממצא : בשנים האחרונות (2012-2015) העירייה הקצתה למעלה מ- 15 מיליון ₪ לשיפוץ מבנה המתנ"ס (ממימון משרד השיכון ומפעל הפיס שהועברו לעירייה), למרות שמבנה המתנ"ס אינו בבעלות העירייה, לא הושגה כל הבנה בכתב לגבי התמורה לעירייה מהעברת הכספים לשיפוץ המבנה (לדוגמא : חלף דמי שכירות עבור הספרייה, או זכויות שימוש באולם המופעים אשר מהווה חלק מהשיפוץ וכד').

- המלצה : לאור ההשקעה הכספית המשמעותית במבנה המתנ"ס, מומלץ לעגן ולקבע בכתובים את מעמד הספרייה העירונית במבנה המתנ"ס השייך לסוכנות היהודית, כמו גם את מתחם מרכז המבקרים הנמצא במעמד זהה, וכן את השימוש של העירייה באולם האירועים ובחדרי הישיבות במתנ"ס.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2015.

לאורך השנים, צוות תיקון הליקויים העירוני לא קבע האם וכיצד יש לתקן ליקויים אלה. בשנת 2017 במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים החליט צוות תיקון הליקויים להפסיק מעקב אחר אחד הליקויים, להלן ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

30.ו הליקוי : בשנים האחרונות (2012-2015) העירייה הקצתה למעלה מ- 15 מיליון ₪ לשיפוץ מבנה המתנ"ס (ממיון משרד השיכון ומפעל הפיס שהועברו לעירייה), למרות שמבנה המתנ"ס אינו בבעלות העירייה, לא הושגה כל הבנה בכתב לגבי התמורה לעירייה מהעברת הכספים לשיפוץ המבנה (לדוגמא : חלף דמי שכירות עבור הספרייה, או זכויות שימוש באולם המופעים אשר מהווה חלק מהשיפוץ וכד').

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לאור ההשקעה הכספית המשמעותית במבנה המתנ"ס, מומלץ לעגן ולקבע בכתובים את מעמד הספרייה העירונית במבנה המתנ"ס השייך לסוכנות היהודית, כמו גם את מתחם מרכז המבקרים הנמצא במעמד זהה, וכן את השימוש של העירייה באולם האירועים ובחדרי הישיבות במתנ"ס.

תגובת ראש העירייה שאושרה במועצת העירייה (סעיף 16.ו לתגובה) :

המבנה שופץ לטובת המשתמשים שהם תושבי העיר ולא לטובת הבעלים בפועל, העירייה משתמשת במבנה ללא עלות במשך עשרות שנים.

החלטת צוות תיקון ליקויים מאוגוסט 2017 :

תגובת ראש העירייה מקובלת – סיום מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2017 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן לפי אישור המועצה
סגן ומ"מ ראש העיר	31/12/16	ללא שינוי משנת 2015. תגובת ראש העירייה לא סותרת את הממצא, אך סותרת את תגובתו לליקוי 29.ו שם ראה לנכון לבחון את נושא הסכם השכירות. הספרייה משלמת חשבוניות חשםל גז ומים ולכן לא נכון לטעון כי העירייה משתמשת במתחם חינם. מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי.	<u>לא תוקן</u>

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2017.

בניגוד להסבר להחלטה משנת 2017 להפסיק מעקב אחר הליקוי, בשנת 2020 ערכה העירייה הסכם שכירות עבור השימוש במתחם הספרייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הערת הגזברות : אכן נערך הסכם שכירות, אך בסופו של דבר ההסכם לא נחתם ולא שולמו דמי שכירות בגין הספרייה.

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020 בנושא נכסי העירייה :
בינואר 2020 נערך חוזה לשכירת מתחמי הספרייה העירונית ומועדון הנוער הנמצאים במבנה המתנ"ס, להלן מספר נתונים מהחוזה :
המשכירה : מרכז תרבות ע"ש סמואל רובין בע"מ – מתנ"ס.
השוכרת : עיריית ערד.
סעיף 4.1 תקופת השכירות – עשר שנים (עד 31/12/2029).
סעיף 5.1 דמי השכירות – 33,000 ₪ לפני מע"מ לחודש.

מכאן, למרות שהעירייה השקיעה מיליוני שקלים בשנים האחרונות בשיפוץ כולל של מבנה המתנ"ס שאינו בבעלותה ללא כל תמורה, במקביל ערכה העירייה על חוזה שכירות של חלק ממבנה המתנ"ס בעלות של כ- 460,000 ₪ בשנה למשך 10 שנים. ככל והיה בעירייה גורם מתכלל לנושא הנכסים ייתכן כי היה מבוצע שיפוץ לפי צרכי הספרייה העירונית, ואולי ניתן לחסוך/להקטין הוצאה זו כפי שהציעה הביקורת עוד בשנת 2013.
יש לציין שמתחם מועדון הנוער, היה בעבר מרכז מבקרים ומסעדה שדמי השכירות ששולמו, הועברו לחברה הכלכלית של העירייה (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2011 בפרק 8, חברה כלכלית בע"מ – מרכז מבקרים).

- ממצא : למרות שהעירייה השקיעה מיליוני שקלים בשיפוץ כלל מבנה המתנ"ס שאינו בבעלותה (כולל המשך השקעה בשנת 2020), במקביל ערכה העירייה בתחילת שנת 2020 חוזה לשכירות של חלקים מהמבנה (לשימוש כספרייה עירונית ומרכז נוער) בעלות של מעל 4.5 מיליון ₪ למשך 10 שנים.
תגובת המבוקר : הכספים אינם כספי עירייה, אין קשר בין הכספים המושקעים בשיפוץ המבנה לבין הסדר השכירות. המבנה שייך לסוכנות היהודית, כמו גם חלק מגני הילדים השייכים לסוכנות והעירייה משפצת אותם. העירייה שוכרת מהסוכנות את שטח הספרייה.
תשובה זו הועברה כבר פעמים רבות למבקר אך אינה מוצאת ביטוי בדוחות הביקורת הנוגעות למתנ"ס, פעם אחרי פעם.
התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר :

1. טענת המבוקר כי הכספים אינם כספי עירייה, במקרה הטוב היא טענה טכנית, כספים המועברים לעירייה מגורמים שונים (משרדי ממשלה, מפעל הפיס וכד'), לצרכים שונים כגון שיפוץ המתנ"ס, נרשמים בספרי העירייה, ומשולמים בהתאם לאישור העירייה. באפשרות העירייה להשתמש בכספים אלה לשיפוץ נכסי העירייה, מכאן לשיטת הביקורת אלה כספי עירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. טענת המבוקר כי אין קשר בין שיפוץ המבנה לבין הסדר השכירות, גם היא אינה נתמכת בדבר, לשיטת הביקורת ככל והעירייה משביחה נכס שאינו שלה, בכספי ציבור, לכל הפחות עליה לדרוש תמורה שוות ערך.

3. טענת המבוקר כי התשובה הועברה פעמים רבות ואינה מוצאת את ביטוייה בדוחות הביקורת, ככל והיא נכונה המבוקר יכול להפנות את הטענה רק לעצמו, מאחר והביקורת מעבירה למבוקר שתי טיוטות של כל דוח ביקורת, ככל ותגובת המבוקר לא מופיעה בטייטה יכול הוא לדרוש כי תופיע בדוח. למותר לציין כי דרישה כזו בנדון לא הופנתה לביקורת.

לסיכום, טענות המבוקר אינן רלוונטיות לממצא ומכאן הוא נותר ללא שינוי (אופן הטיפול בממצא אם בכלל, הוא באחריות ראש העירייה, הוועדה לענייני ביקורת, מועצת העיר, צוות תיקון הליקויים).

- המלצה : מומלץ לבחון את הסבירות של תשלום דמי השכירות כאשר במקביל העירייה ממשיכה לשפץ את המתחם מכספי ציבור, כולל תכנון לשיפוץ מתחם הספרייה. כן מומלץ כאמור בדוח המבקר לשנת 2013, להסדיר את נושא הפרדת מוני החשמל ומערך המיזוג.

... חלק מניהול סיכונים הוא רכישת ביטוח לנושאים שונים (המשמעות בפועל, העברת הסיכון לחברת הביטוח), לעירייה קיים ביטוח נכסים (ביטוח אש מורחב ואובדן תוצאתי) שחודש בדצמבר 2020, להלן פרטים עיקריים :

1. מבנים ותכולה על סך 255,789,977 (לעומת שווי של 227,012,918 ₪ שבוטח בשנת 2017).

2. תיאור הכיסוי : פרעות ומהומות אזרחיות, נזק סערה, סופה, גשם ... או שיטפון, רעידת אדמה.

3. סכום הביטוח הוא הסכום המירבי לחבות השיפוי, וזאת בכפוף לתנאי הפוליסה.

4. השתתפו עצמית בטווח של 10%-20%.

- ממצא : למרות שערך הנכסים המבוטחים עלה בפוליסות הביטוח בכ-28 מיליון ₪ (משנת 2017 עד לשנת 2020), רשימת הנכסים המבוטחים שסופקו על ידי אחראית הביטוח לא השתנתה (כאשר בשנים אלה התקיימה בנייה של מוסדות עירוניים). בנוסף, לדוגמא מבנה המתנ"ס שאינו שייך לעירייה נכלל ברשימת הנכסים המבוטחים (כאמור מעלה העירייה פעלה לעריכת חוזה שכירות עבור שימוש בחלק מהמתנ"ס לחברה הסוכנותית שהיא בעלת הנכס).

- המלצה : יש לוודא כי פוליסת הביטוח כוללת ביטוח לפי רשימת נכסי עירייה מלאה ורלוונטית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2020.

סביר להניח כי אם משרד הפנים היה מגדיר כיצד יש להתנהל מול מתנ"ס בבעלות הסוכנות כהערת מבקר המדינה, ההתנהלות המפורטת מעלה היתה אחרת. מאחר ומשרד הפנים לא קבע נהלים מן הראוי כי העירייה היתה מגבשת כללים ברורים לגבי הפעילות מול המתנ"ס. כמפורט מעלה המדיניות בשנת 2015 קבעה כי העירייה מחד משקיעה בשיפוץ המבנה המתנ"ס שאינו בבעלות מאחר ו" המבנה שופץ לטובת המשתמשים שהם תושבי העיר ולא לטובת הבעלים בפועל, העירייה משתמשת במבנה ללא עלות במשך עשרות שנים", ואילו בשנת 2020 מתרחש שינוי מדיניות כאשר למרות שהעירייה ממשיכה להשקיע כספים בשיפוץ מבנה המתנ"ס, היא פועלת לעריכת הסכם שכירות מול המתנ"ס עבור הספרייה העירונית בעלות של מעל 4.5 מיליון ₪ ל-10 שנים.

✖ ממצא : העירייה לא קבעה מדיניות מסודרת לעבודה מול המתנ"ס המופעל על ידי חברה של הסוכנות היהודית, עד שנת 2020 השקיעה העירייה עשרות מיליוני שקלים בשיפוץ המבנה, בטענה כי המבנה לשימוש התושבים והעירייה משתמשת בו ללא עלות, ואילו בשנת 2020 בניגוד למדיניות המוצהרת פעלה העירייה לעריכת חוזה שכירות עבור הספרייה העירונית שישבה במתנ"ס עשרות שנים ללא תשלום, בעלות של מעל 4.5 מיליון ש"ח למשך 10 שנים.

הערת הגזברות : אכן נערך הסכם שכירות, אך בסופו של דבר ההסכם לא נחתם ולא שולמו דמי שכירות בגין הספרייה. העירייה פועלת מול הסוכנות היהודית ורשות מקרקעי ישראל להעברת הנכס על שמה.

- המלצה : בהתאם להמלצת מבקר המדינה למשרד הפנים, ולמנהל תקין ראוי לקבוע מדיניות וכללי עבודה מול החברה הסוכנותית המפעילה את המתנ"ס העירוני, כולל הסדרת זכויות העירייה תמורת השקעת כספים בשיפוץ מבנה המתנ"ס.

הערת הגזברות : כללי העבודה מאורגנים בהסכם קניית השירותים עם המתנ"ס.

התייחסות הביקורת להערת המבקר : הממצא מתייחס להגדרת מדיניות וזכויות בהתאם להשקעות במבנה המתנ"ס. לעניין הסכמי קניית השירותים מהמתנ"ס ראה התייחסות הביקורת בהרחבה במטרת הביקורת השנייה בהמשך דוח זה.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.2 מרכז תרבות בערד ע"ש סמואל רובין בע"מ (חל"צ) נתונים כספיים

נתונים כספיים מהדוחות הכספיים המבוקרים

להלן נתוני "דוח על הפעילויות" לשנים 2016-2019, (בזמן עריכת הביקורת טרם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים לשנת 2020, בנוסף לאור מגפת הקורונה שנת 2020 אינה ברת השוואה לשנים עברו לפני המגפה, עקב השפעת המגפה על הפעילות השוטפת):

מהגרף עולה כי סך מחזור הפעילות של המתנ"ס הכפיל את עצמו בין השנים 2016-2019.

פרוט הסעיפים המרכיבים את סך המחזור של המתנ"ס, בהתאם לדוח על הפעילויות :

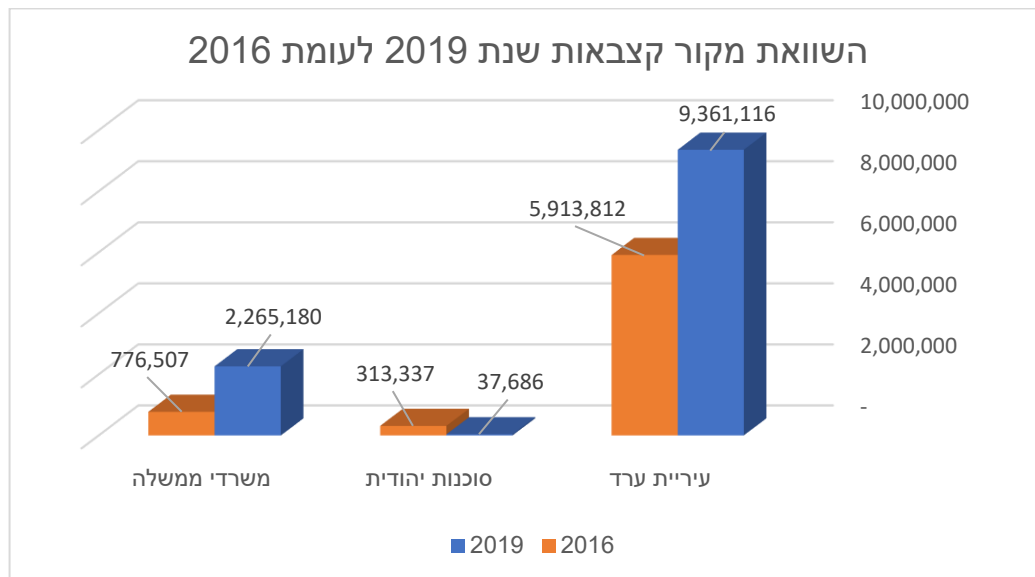
שנה/סעיף	2019	2018	2017	2016
הקצבות	11,663,982	10,641,563	8,199,041	7,003,656
הכנסות משתתפים	8,572,612	7,120,548	5,644,461	3,449,022
קרנות וגופים	502,150	564,667	586,505	545,682
תרומות	392,151	113,336	72,135	61,555
הכנסות בשווי כסף	1,265,000	1,265,000	-	-
סך מחזור הפעילות	22,395,895	19,705,114	14,502,142	11,059,915

מהטבלה עולה כי השינויים המהותיים הם בנושא הקצבות, הכנסות משתתפים, והכנסות בשוה כסף. ההקצבות גדלו בכ-65% (עיקר הכספים מהעירייה), והכנסות ממשתתפים עלו בכ-150%.

עיריית ערד

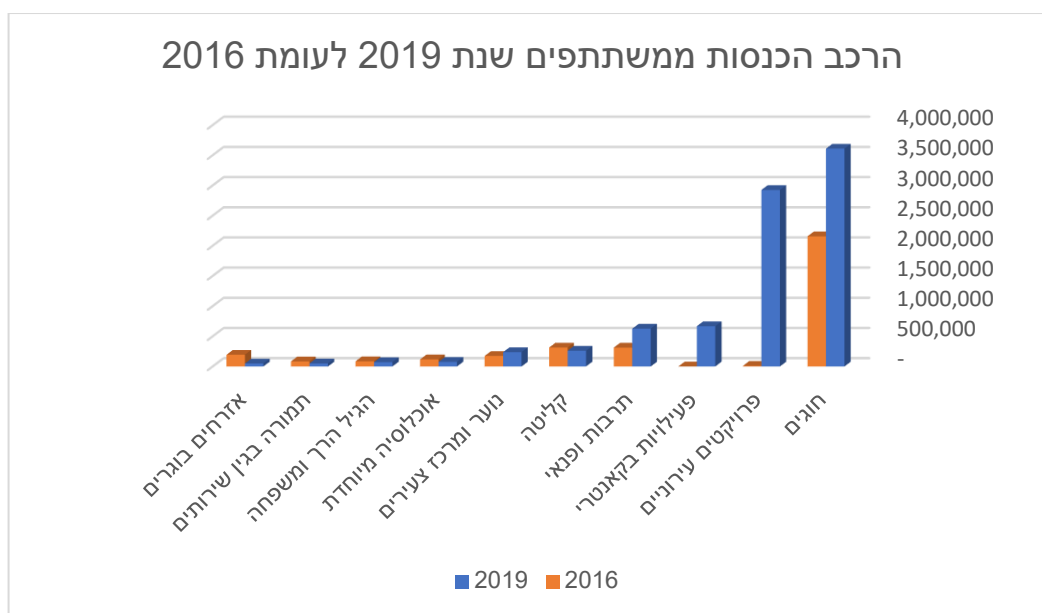
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ניתוח מקור הגידול בהקצבות :

מכאן, רוב הקצבאות מקורן בעיריית ערד, והגידול המשמעותי כספית בין השנים הוא גם מעיריית ערד (כ-3.5 מיליון ₪).

ניתוח מקור הגידול בהכנסות ממשתתפים :

מכאן עולה כי רוב ההכנסות ממשתתפים הן מחוגים ומפרויקטים עירוניים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שיעור גידול/קיטון בין השנים	שיעור מסך כל ההכנסות	2016	2019	הכנסות ממשותפים
67%	42.10%	2,156,747	3,609,113	חוגים
29813%	34.11%	9,775	2,924,030	פרויקטים עירוניים
-	7.78%	-	667,158	פעילויות בקאנטרי
101%	7.31%	312,175	626,525	תרבות ופנאי
-17%	3.04%	313,378	260,623	קליטה
36%	2.77%	174,236	237,165	נוער ומרכז צעירים
-35%	0.89%	118,048	76,423	אוכלוסיה מיוחדת
-16%	0.84%	85,846	71,775	הגיל הרך ומשפחה
-40%	0.59%	84,590	50,610	תמורה בגין שירותים
-75%	0.57%	194,227	49,190	אזרחים בוגרים
149%	100.00%	3,449,022	8,572,612	סה"כ הכנסות ממשותפים

ניתוח גידול בתמיכה בשווה כסף :

להלן הסבר הסעיף "הכנסות בשווה כסף" מדוח מבקר העירייה לשנת 2012 :

5.1.2 תמיכה בשווה כסף – תמיכה עקיפה

הגדרת "תמיכה עקיפה" על פי הנוהל – לרבות תמיכה מכל סוג שהוא בשווה כסף, מתן ערבות, מימוש ערבות, שימוש במתקני הרשות ... הקצאת כוח אדם מטעם הרשות או במימונה, מתן זכות שימוש במבנה או במקרקעין שאינו הקצאה כמשמעותה בנוהל הקצאת מקרקעין.

- ממצא : בניגוד לנוהל תמיכות במוסדות ציבור על ידי הרשויות המקומיות, העירייה

לא הגדירה ולא יישמה נושא תמיכות שלא בכסף ותמיכות בעקיפין.

תגובת ועדת התמיכות : הממצא מקובל ונפעל לתיקונו.

- ממצא : לעמותה לקידום הספורט בערד זכות שימוש במתקני העירייה וכן העירייה

מעסיקה עובדים המוקצים למתן שירותים חיוניים לפעילות העמותה, בשווי של

מאות אלפי שקלים בשנה, ללא כל הסכם או הגדרת תמיכה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת ועדת התמיכות : הממצא מקובל ונפעל לתיקונו, לאחר ברור הנושא הוצאה חוות דעת של המחלקה המשפטית בעירייה המתווה דרך פעולה מיידית לתיקון הליקוי.

- המלצה : יש להסדיר נושא תמיכות בעקיפין ותמיכות שלא בכסף, כמתחייב בנוהל תמיכות במוסדות ציבור, כפי שהוגדר בחוזר מנכ"ל משרד הפנים.

סעיף 3 לנוהל – תחולה :

3.1 לא תינתן תמיכה, בין ישירה ובין עקיפה, אלא על פי נוהל זה.

3.2 נוהל זה יחול על מתן תמיכות מאת כל רשות מקומית.

סעיף 4.1 לנוהל – תקציב התמיכות :

רשות מקומית המבקשת לתת תמיכות, תכלול בתקציבה את הסך הכולל של תקציב התמיכות, הישירות והעקיפות ואת חלוקתו, לפי נושאי התמיכה, לפרקי התקציב.

- ממצא : בניגוד לנוהל תמיכות לא כללה העירייה את התמיכות העקיפות בתקציבה השוטף (שווי מוערך במאות אלפי שקלים לשנה).
תגובת ועדת התמיכות : הממצא מקובל ונפעל לתיקונו.

- המלצה : יש ליישם את נוהל התמיכות בנושא הצגת התמיכות העקיפות בתקציב העירייה.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2012.

לאחר שהעירייה תיקנה את הליקויים המצוטטים מעלה והחלה לתמחר ולרשום את התמיכה העקיפה בספרייה, גם המתנ"ס נתן ביטוי לשווי התמיכה העקיפה המחל מהדוחות הכספיים לשנת 2018 (יש לציין כי המתנ"ס התעכב ביישום הנושא, כאשר מספר שנים היה רישום של הוצאה בספרי העירייה ללא רישום מקביל של הכנסה בספרי המתנ"ס).

המסקנה מניתוח מחזור הפעילות היא שהגידול המשמעותי (בכסף), בשנים אלה מקורו בהקצבות ובהכנסות משתתפים בפרויקטים עירוניים (צהרונים בעיקר) ובחוגים.

מבחינת מקורות ההכנסה בחלוקה לפעילות, עולה כי הפעילות המשמעותית ביותר היא מוסיקה חוגים מחול וספורט, להלן דוח מקורות ושימושים של הפעילות :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שנה	2019	2018	2017	2016	שיעור שינוי שנת 2019 מול 2016
מחזור פעילות					
הקצבות	2,277,910	2,051,034	1,526,491	1,176,701	93.58%
הכנסה ממשותפים	3,609,113	3,157,883	3,320,435	2,156,747	67.34%
קרנות וגופים	24,000	142,754	30,757	20,000	20.00%
תרומות	61,130	108,336			
הכנסות שווי כסף	1,265,000	1,265,000			
סך מחזור הפעילות	7,237,153	6,725,007	4,877,683	3,353,448	115.81%
עלות הפעילות					
שכר עבודה ונלוות	4,027,949	3,893,158	3,977,009	2,611,338	54.25%
הוצאות ישירות לפעילות	3,997,204	3,406,477	1,901,599	1,152,289	246.89%
סך עלות הפעילות	8,025,153	7,299,635	5,878,608	3,763,627	113.23%
עודף (גרעון מפעילויות)	788,000	-574,628	1,000,925	410,179	92.11%
הוצאות הנהלה וכלליות/תקורה	407,595	376,135	468,822	359,288	13.45%
הוצאות מימון	30,186				
עודף הכנסות (גרעון) נטו	-1,225,781	-950,763	-1,469,747	-769,467	59.30%

ממצא : מניתוח הדוחות הכספיים של המתנ"ס והשוואת מחזורי הפעילות בין השנים 2016 ל-2019, עולה כי הגידול המהותי הכספי נובע מפעילות "המוסיקה, חוגים מחול וספורט" (כ-116% בהכנסות וכ-113% בהוצאות). בעוד הגידול בפעילות משקף יותר מהכפלה במחזור הכספי, הוצאות הנהלה וכלליות משקפות גידול של כ-13.5% בלבד, דבר המעיד על אי התאמה בין הגידול המהותי בפעילות לעומת הגידול המינורי בשדרה הניהולית, דבר העלול למנוע ניהול ראוי של התחום (בקרות, יעדים וכד').

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המתנ"ס : אכן אין הלימה בין הגידול בפעילות וגידול ההוצאה של ההנהלה וכלליות, בהצעת תקציב לעירייה בשנים האחרונות, ביקשנו תוספת תקציב לתפקיד מנהל מח' ספורט.

- המלצה : מומלץ לבחון את צרכי הניהול של תחום החוגים והספורט מבחינת השדרה הניהולית במתנ"ס, ולהתאים את מספר העוסקים בתחום במתנ"ס לעומת הצרכים בשטח.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

לאור המהותיות הכספית של תחומי המוסיקה חוגים מחול והספורט מכלל פעילות המתנ"ס, ולאור העובדה שבשנת 2016 בנתה העירייה תוכנית אב לספורט, כאשר המתנ"ס הוא האחראי ליישמה, בחרתי לקיים ביקורת על יישום תוכנית האב לספורט.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.3 החזון העירוני בתחום הספורט

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2016 בנושא הליך בניית תוכנית אסטרטגית עירונית ויישומה בפועל :

נושא התכנון האסטרטגי לטווח קצר וארוך הינו חלק מהותי מאופן הניהול מודרני בכל מערכת ארגונית (מתקיים גם ברמת הממשלה, צה"ל, רשויות מקומיות וכד').

החשיבות בקביעת חזון, מטרות ויעדים מדידים להשגתם, היא קריטית להתנהלות עסקים כערים, מכאן נובע הצורך בתוכנית אסטרטגית אשר תקבע ותעזור להשיג את מטרות הנהלת העירייה, ולמעשה תכוון ותעצב את כל פעולות העירייה לקראת השגת החזון...

פרוט התוכניות האסטרטגיות ומיתוג העיר מהשנים האחרונות :

כאמור, ערד סובלת מאי יציבות שלטונית, כאשר במהלך 12 השנים האחרונות התחלפו 4 ראשי עירייה, בכל תקופה נערכה בעיר תוכנית אסטרטגית או הליך של מיתוג העיר (בעלות של מאות אלפי שקלים), כל אלה לא הביאו לשינוי המיוחל במצב ומיצוב העיר, בין השאר מאחר ולא תורגמו לתוכנית עבודה מפורטת, וכן מאי הפקת לקחים מתהליכים קודמים.

להלן פרוט עקרי התוכניות/מיתוג לאורך עשר השנים האחרונות :

2006-2007 ראש העירייה מוטי בריל

מיתוג/אסטרטגיה – ערד נווה מדבר תיירות

טקטיקה :

1. ערד תפתח מוצר תיירותי אשר יאפשר לבסס עליו חלק נכבד מהתעסוקה בעיר וירכו סביבו את עיקר פעילויות התושבים המשורשרים ממנו.
2. ערד תשקיע את מרבית משאביה הכלכליים והאנושיים, בשנים הבאות בקידום התשתיות התיירותיות, ליצירת מסה קריטית של פעילות.
3. ערד תמותג ותשווק כנווה מדבר אטרקטיבי, אשר התיירות היא ענף המוביל בה.
4. ערד תפנה באופן ישיר, לקהל היעד של מטרופולין תל אביב.
5. נווה מדבר תיירותי לשלל פעילויות ומרכז לאתרים הסובבים את ערד :
 - א. מעגל ראשון – מרכז העיר. אטרקציות מבוססות מים, מזון והסעדה ברמה גבוהה. לינה במגוון רמות, פעילות חברתית ומופעים על בסיס קבוע.
 - ב. מעגל שני מדבר יהודה והשטחים הפתוחים הסמוכים לעיר. אטרקציות מבוססות ספורט אתגרי ותיירות מרגוע רוחנית. מסלולי טיולי שטח, תחרויות ראלי, אופניים, דאיה, צניחה חופשית, גלישת צוקים, טיפוס קירות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ג. מעגל שלישי – אטרקציות ברמה ארצית ובינלאומית, מצדה, ים המלח, מדבר יהודה, תל ערד. חיזוק הקשר בין העיר לאתרים אלה.

הלוגיקה –

כאשר מדובר במקורות מיתוג של ערים בעולם (כגון : ספורט, עסקים, תרבות, היסטוריה, פנאי ובידור), ערד לא התברכה באף אחד מהם, מה שיש לה זה בעיקר אויר ורדיוס מעניין. ומכאן ערד נווה מדבר.

2008-2010 ראש העירייה גדעון בר לב

מיתוג/אסטרטגיה - ערד יש קסם באוויר
טקטיקה :

1. סיפוח ים המלח – ים המלח של ערד.
2. תחום הוליסטי/אלטרנטיבי אוויר ואווירה – האוויר נתפס כנקי והאזור הינו אקולוגי.
3. העברה של שינוי פנימה והחוצה , הכולל החלפת הלוגו העירוני.
4. חגיגות זמר - חיבור העיר למוסיקה עברית.
5. יח"צ , פרסום ושיווק רציף בתקשורת.
6. רובע האמנים ומוזיאון הזכוכית – קיום הפנינג סופי שבוע, הפעלת תחנת מידע לטיולים באזור.
7. ספורט אקסטרים – צעיר דינמי מחולל תקשורת. לחבור למותגים בתחום או להציע סיוע ליזמים.
8. השקת חממה טכנולוגית – חיבור התדמית העירונית ליזמות וטכנולוגיה.
9. נדלין – מגרשים לבניה פרטית או למלונות, ערד כרלוונטית למגורים וליזמות תיירותית.

2013-2014 ראשת העירייה טלי פלוסקוב

מיתוג/אסטרטגיה – ערד חוויה אתגרית
טקטיקה :

1. בניית חבילות תיור –אטרקציות אתגריות.
2. עידוד יזמות מקומית – בניית סל הטבות ליזם האתגרי.
3. בניית תוכנית של אירועי עוגן לאורך השנה – אירועים, צעדות, מרוצים.
4. הדבר הגדול הבא – הכשרת אטרקציה אתגרית מובילה (פארק אומגות).

כמו כן בשנים אלה נערכה תוכנית אב לתיירות.

2015-2016 ראש העירייה ניסן בן חמו

תוכנית אסטרטגית לערד בתחומי דמוגרפיה וצמיחה כלכלית בדגש על תיירות, משיכת אוכלוסיה חזקה ותעסוקה (ראה הרחבה בהמשך דוח זה).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בהתאם להגדרת הנהלת העירייה הפרויקטים האסטרטגיים נכון לשנת 2016 הם :

1. שיווק שכונת נופים – שכונה חדשה לבניית בתים צמודי קרקע באזור הגבעות המזרחיות (240 יחידות), תב"ע המאפשרת הפעלת צימרים, סדנאות אומן.
2. שיקום מלון מצדה – בשנת 2015 נרכש המלון ההרוס על ידי משקיע חדש. בכוונת המשקיע לבנות מלון יוקרה על חורבותיו (צפי לכ-200 מקומות תעסוקה).
3. פארק מוטורי – בניית מסלול מוטורי סלול ראשון בישראל, לצורך תחרויות נהיגה ולימודי נהיגה (ראה פרק ג' בדוח זה).
4. פארק תעופה – חידוש פעילות המנחת המצוי בתחומי השיפוט של העיר, והקמת מוסכים למטוסי מנהלים ומסוקים.
5. העברת הצעת מחליטים בממשלה בנושא העיר ערד, לשיפור התעסוקה, החינוך, תשתיות ושיקום.

- ממצא : העירייה שילמה מאות אלפי שקלים על הליכי מיתוג ובניית תוכניות אסטרטגיות לעיר במהלך 12 השנים האחרונות, שמחזרו את עצמן וכמעט שלא העלו הצעות חדשות, במבחן התוצאה כשלו כולן ולא הפכו למציאות אף בחלקן.

- תגובת המבקר : צוות האסטרטגיה העירוני הוקם מאנשי הארגון בלבד וללא יועצים חיצוניים. האחרונים, יוזמנו על פי צרכי הצוות.

- המלצה : מומלץ שלא להסתמך בעיקר על הידע המקצועי של היועץ, ככל שמשקל צוות ההיגוי העירוני יגבר סביר כי יבחרו יעדים הקשורים למציאות בשטח ולאפשרויות התקציביות והחוקיות של העירייה.

- ממצא : בפועל, באף אחת מהתוכניות האסטרטגיות לא נבנו תוכניות עבודה מפורטת למחלקות העירייה, נושא החזון ומטרות העירייה, אינם מוכרים לרוב עובדי העירייה, ואין כל הדרכה בנושא לעובדי העירייה החדשים.

- תגובת המבקר : הערה שתילקח בחשבון בעבודת צוות האסטרטגיה.

- המלצה : ככל שבוחרים להמשיך את הצעות המיתוג ומטרות תוכניות האסטרטגיה, הדומות עד זהות בעשור האחרון, יש לבצע בדיקות היתכנות לקיום המטרות והיעדים, מומלץ להטמיע את התוכנית והמטרות לכלל עובדי העירייה, ולעובדים חדשים שנקלטים בעירייה.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2016.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

חזון העירייה לשנת 2030 מעודכן לאמצע שנת 2021 :

בניגוד לתוכניות האסטרטגיות למימוש החזון העירוני מהעבר שהדגישו את נושא הספורט האתגרי, בחזון העירוני הנוכחי פורטו שישה נדבכים מרכזיים שהספורט אינו אחד מהם.

מטרות החזון העירוני :

החזון העירוני הגדיר 6 נדבכים מרכזיים :

1. עצמאות כלכלית.
2. מערכת חינוך וחברה ייחודיות ומגוונות.
3. מרחב השראה ותרבות ייחודית.
4. מרחב עירוני מזמין טבעי.
5. תיירות בוטיק ומדברית ואתגרית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. קהילה בצמיחה דמוגרפית.

- לכל נדבך פורטו מספר מטרות על, להלן מטרות העל הרלוונטיות לתחום הספורט :
1. תחת נדבך "מרחב עירוני מזמין", שהוגדרה כך : מרחב עירוני מקדם הליכה ורכיבה.
 2. תחת נדבך "מערכות חינוך וחברה ייחודיות ומגוונות" מפורטת בחזון העירוני מטרות העל הבאה : רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי.
- חלק מהחינוך הבלתי פורמלי הוא תחום הספורט, בפועל אין כל תכלול של הנושא מבחינה חינוכית (ראה הרחבה בדוח זה בפרק מימוש החזון העירוני – נדבך מערכות חינוך וחברה ייחודיות ומגוונות).

הערת ראש העירייה : לא כל נושא יכול להיכנס לחזון העירוני, הספורט נכלל תחת נדבך החינוך במטרה של "רצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי", כאשר רוב החינוך הבלתי פורמלי הוא ספורט, וכן בנדבך של "מרחב עירוני מקדם הליכה ורכיבה".

ההתייחסות הביקורת להערת ראש העירייה : לעניין הרצף החינוכי ראה התייחסות הביקורת במסגרת דוח זה, בפרק הדן ביישום נדבך החינוך בחזון העירוני, תמצית הממצאים היא שאין כל תוכנית או מדדים ליישום מטרה זו, כך גם בנושא מרחב עירוני מקדם הליכה ורכיבה, אין כל תוכנית ליישום המטרה והגדרת יעדים למדידה. יתרה מכך, בניגוד למצופה לא בוצע קישור בין החזון העירוני לחזון שהוגדר בתוכנית האב לספורט (ראה הרחבה בהמשך).

מאחר והמתנ"ס מתפעל את רוב פעילות הספורט בעיר (כמעט ואין חוגים פרטיים), ולאור העברת ניהול הקאנטרי העירוני לניהול המתנ"ס במהלך שנת 2019 נראה כי האחריות ליישום החזון בכלל סוגי הפעילות והתשתיות נמצאים באחריותו, מעצם היותו גוף המתכלל את הרוב המוחלט של פעילות הספורט בעיר.

נכון לשנת 2021, פעילות משמעותית אחת לא הועברה לניהול המתנ"ס - המסלול המוטורי הנמצא באחריות החברה הכלכלית, לדעת הביקורת העברת ניהול המסלול המוטורי למתנ"ס היא מתבקשת על מנת לחבר את הפעילות גם לתושבי העיר.

✗ ממצא : החזון העירוני הנוכחי כולל 6 נדבכים שונים (תיירות, חינוך וחברה, תרבות, עצמאות כלכלית, צמיחה דמוגרפית, מרחב עירוני מזמין וטבעי), נושא הספורט נכלל בשתי מטרות ומתייחס למרחב עירוני זמין להליכה ורכיבה, ולחינוך בלתי פורמלי. בפועל, מטרות אלה תואמות לחלק קטן בלבד מכלל החזון בתוכנית האב לספורט, וגם למטרות אלה לא נבנתה תוכנית עבודה כולל יעדים מדידים (כמות ואיכות).

תגובת המתנ"ס : לאחר שיתוקצב מהעירייה מנהל מחלקת ספורט במשרה מלאה תיבנה תוכנית עבודה בהקבלה לחזון העירוני.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לקיים הקבלה בין החזון העירוני, לבין החזון בתוכנית האב לספורט, לחדד מי מהשניים הוא הרלוונטי כיום לעירייה, ולפעול לבניית תוכנית אסטרטגית ליישום החזון, כולל יעדים מדידים, ניטור ובקרה.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

תכנית אב לספורט - ערד

בשנת 2016 נעזרה העירייה בחברת יעוץ במטרה :

1. לערוך תוכנית אב לספורט עבור עיריית ערד 2016-2031.
2. תוכנית האב תפרוס את חזון העירייה בתחום הספורט לשנים הבאות, תגדיר יעדים ומטרות ותפרט את תוכנית העבודה המעשית הרב שנתית.
3. לאחר אישורה של תוכנית האב ברשות, יחידות הרשות יפעלו על פי המתווה המאושר ויקדמו את תחום הספורט על ענפיו השונים, עד למימוש יעדי התוכנית מטרותיה והגשמת החזון.

ציטוטים מתוכנית האב לספורט :

ראש העירייה : ...ההחלטה המשמעותית ביותר שהתקבלה הייתה לבנות תוכנית אב לספורט שתרכז את הפעילות הקהילתית מול החזון העירוני ... אני בטוח שבעזרת התוכנית הזו נהפוך את הספורט למשמעותי בחיים הקהילתיים ועוד נהנה מהישגיו במישור הארצי (לפחות).
מפקח מנהל הספורט ממשד התרבות והספורט : התוכנית מציגה כיווני חשיבה להרחבת מעגל העוסקים בפעילות הגופנית, על שלל גווניה ... תוכנית אב, ככל תוכנית, נבחנת על היישום בפעול ועל הגשמת המטרות בהצלחה.

סגן ראש העירייה ומחזיק תיק הספורט : אני שמח שבסופו של תהליך אנו יכולים להציג את תוכנית האב לספורט שכוללת יעדים ומדדים לקידום הספורט והספורטאים בעיר ... אני משוכנע שמחלקת הספורט במתנ"ס בתמיכת עיריית ערד, תפעל להעצמת הספורט בעיר תוך כדי עמידה ביעדים הכמותיים והאיכותיים של התוכנית.

כללי

תוכנית אב לספורט נועדה לבצע שינוי משמעותי בתחום הספורט בעיריית ערד וזאת על ידי תכנון נכון של כלל פעילות הספורט ביישוב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התוצר של תוכנית אב לספורט הינו תכנון עתידי של עיקרי הפעילות ביישוב שיכללו בין היתר, את הספורט ההישגי, העממי, הספורט במסגרת החינוך הבלתי פורמלי, מתקני הספורט, מבנה התקציב בספורט ופעילות מחלקת הספורט.

מטרות תוכנית האב

1. הגדלת פעילות הספורט בעיר ערד, כך שבשנים הבאות מספר התושבים אשר יעסקו במגוון תחומי הספורט העממיים וההישגיים יגדלו.
2. לחזות מראש את צרכי האוכלוסייה בפעילות ספורט ונופש.
3. לחזות מראש את צרכי האוכלוסייה במתקני ספורט.
4. לאפשר תכנון נכון ויעיל של מערכת הספורט היישובית שתענה על צרכי האוכלוסייה ברמות השונות.
5. לאפשר פעילות ספורטיבית במישורים הבאים – מערך החינוך, פעילות עצמאית ובלתי מאורגנת, פעילות מאורגנת במסגרת אגודות הספורט והמתנ"סים ופעילות תחרותית במסגרת אזורית או ארצית.
6. לאפשר הקצאת שטחים לספורט באזורים מתאימים, שלא יופרעו על ידי שימושי קרקע "שאינם ידידותיים", כמו שטחי מגורים, אזורי תעשייה ועוד.
7. לאפשר תכנון כספי ותקצוב של מערך פעילות הספורט בכל תחומי הפעולה ברמות השונות, במסגרת של תוכנית רב שנתית.

חזון מחלקת הספורט – על פי תוכנית האב לספורט :

הגדלת מספר התושבים בעיר ערד המשתתפים בפעילויות ספורט כחלק מתרבות הפנאי, תוך הגברת המודעות אצל התושבים בדבר חשיבותו של נושא הספורט בחיי היום יום.

✖ ממצא : בניגוד לחזון מחלקת הספורט על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי אין תוכנית סדורה של העירייה/המתנ"ס להגברת המודעות אצל התושבים בדבר חשיבותו של נושא הספורט בחיי היום יום, עיקר הפרסום הוא שיווקי בנושאי חוגים ואירועי ספורט.

תגובת המתנ"ס : קיימת תוכנית עבודה סדורה לחיבור התושבים שבאה לידי ביטוי בפרסומים השונים וכן הלכה למעשה בשותפות בהובלת פעילות ספורט במחלקת החינוך הפורמלי (צהרונים, בוחרים בשישי וכו') שמשפיעים על הגברת המודעות לספורט אצל התלמידים ובני משפחותיהם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא מאחר ולא צורף כל תיעוד לתוכנית סדורה, כאמור בממצא קיימים פרסומים לפעילויות אך לא נמצא כל תיעוד לתוכנית סדורה, יתרה מכך, ככל ויש תוכנית סדורה אמורים להיות מדדים ויעדים, בפועל לא הועברו לביקורת כל נתונים המעידים על מימוש החזון, מכאן הממצא נותר ללא שינוי.

- המלצה : מומלץ לממש את החזון העירוני בתחום הספורט לעניין הגברת מודעות התושבים לחשיבות הספורט ביום יום, לחלופין לעדכן את החזון, בהתאמה למדיניות הנוכחית.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תחום הספורט ההישגי - על פי תוכנית האב לספורט :

החזון :

העצמת הספורט הייצוגי ביישוב, תוך חיזוק הקשר וההזדהות של תושביו, יצירת גאווה עירונית וטיפוח שאיפה למצוינות ויצירת אופק התפתחותי עבור ילדי היישוב.

המטרות :

- ✓ הקמת תשתית איתנה במישור התחרותי עבור בני הנוער, על מנת לעודד הישגיות ואת תחושות השייכות לעיר.
- ✓ ייזום תוכנית מובנית לענפים ולאגודות הספורט, כדי להעניק קידום הישגיהם ברמה הארצית.
- ✓ פיתוח מצוינות במספר מצומצם של ענפי ספורט על מנת שיהיו ענפי הדגל של העיר.
- ✓ קידום ספורט הנשים מעבר להשתתפות בענפים נשיים רלוונטיים.
- ✓ עידוד השקעות עסקיות בספורט על מנת להגדיל את התשתית הכלכלית בעיר.
- ✓ אירוח תחרויות ארציות ובינלאומיות לעידוד המודעות להצטיינות בספורט.

- ממצא : בניגוד לחזון בתחום הספורט ההישגי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי אין תוכנית סדורה לענפים ולאגודות הספורט על מנת שיהיו ענפי הדגל של העיר, כמו גם עידוד השקעות עסקיות בספורט על מנת להגדיל את התשתית הכלכלית בעיר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המתנ"ס : אנו משקיעים את המשאבים בפיתוח הענפים המועדפים (כדורגל, כדורסל, כדוריד עם דגש בפיתוח הנשים, האבקות שחיה והתעמלות קרקע) ולראיה פתחנו קבוצת נשים בכדוריד לא פתחנו קבוצות בנות בענפי הכדור למרות שהייתה דרישה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, צמצום מספר הענפים היא רק מטרה אחת מתוך 6, הממצא מתייחס לשאר המטרות שלא יושמו.

- המלצה : מומלץ לבנות ולבצע תוכנית למימוש החזון בתחום הספורט ההישגי, לחלופין לעדכן את החזון, בהתאמה למדיניות הנוכחית.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תחום הספורט בחינוך הפורמלי - על פי תוכנית האב לספורט :

החזון :

הצבת החינוך הגופני והספורט כערך עליון למען אורך חיים בריא יותר וכמפתח לפיתוח אופי חזק, לכידות חברתית וטיפול מצוינות.

המטרות :

- ✓ הגברת המודעות לחשיבות עיסוק בחינוך גופני ופעילות ספורט.
- ✓ משיכת בני נוער ליטול חלק בפעילות ספורט עממי והישגי.
- ✓ שימוש בספורט כמקדם בריאותי וחברתי בקרב התלמידים.
- ✓ הגברת פעילות הספורט בקרב הילדות והנערות.
- ✓ איתור תלמידים מוכשרים וספורטאים מצטיינים למסגרות ספורט הישגי.
- ✓ הגברת שיתוף פעולה רחב בין כלל הגורמים העוסקים בספורט בעיר תוך הקמת תכניות משותפות ארוכות טווח.

היעדים :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

✓	תוספת שעות פעילות ספורט בענפים נבחרים בבתי הספר התיכוניים וחטיבות הביניים.
✓	שילוב ספורט בהוראה של מקצועות שונים.
✓	הקמת מסגרות לטיפול ענפים קבוצתיים ואישיים, הפעלת מועדוני ספורט באמצעות חוגים לאחר שעות הלימודים.
✓	לימוד שחייה בכיתות הנמוכות.
✓	קידום תלמידים מצטיינים.
✓	סבסוד חוגים מטעם המתנ"ס.
✓	הקמת פורום עירוני למורי ספורט בו המורים ייפגשו אחת לחודש וידונו על נושאים שונים.
✓	קיום ימי ספורט בית ספריים אחת לרבעון.

- **✗ ממצא :** בניגוד לחזון בתחום הספורט בחינוך הפורמלי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו הוספת שעות פעילות ספורט בענפים נבחרים בבתי הספר התיכוניים וחטיבות הביניים, או שילוב ספורט בהוראה של מקצועות שונים, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידום. תגובת המתנ"ס : לא היה תקציב ייעודי להוספת שעות.

- **המלצה :** מומלץ לבנות ולבצע תוכנית למימוש החזון בתחום הספורט בחינוך הפורמלי, לחלופין לעדכן את החזון המטרות והיעדים, בהתאמה למדיניות הנוכחית.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תחום הספורט העממי - על פי תוכנית האב לספורט :

החזון :

הגברת המודעות העירונית לאורך חיים בריא, כך שכל תושבי העיר יעסקו בפעילות גופנית כלשהי.

המטרות :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ✓ הגברת המודעות לחשיבות עיסוק בחינוך גופני ופעילות ספורט.
- ✓ העלאת מספר התושבים בעיר שעוסקים בפעילות ספורט.
- ✓ הוספה ושיפוץ של מתקני ספורט ראויים לשימוש.
- ✓ פיתוח התחום העממי – צעדות, אירועים, טורנירים, ימי ספורט וחוגים.
- ✓ שילוב אוכלוסיות ומגדרים שונים בספורט – נשים, ילדים, חרדים, עולים, קשישים.

היעדים :

- ✓ הגדלת מספר המשתתפים בכל חוג ב 10% בשנה.
- ✓ הקמת 3 אירועי ספורט עממיים בשנה כאירועי דגל של העיר.
- ✓ הקמת אירוע ספורט עממי חודשי ברחבי העיר.
- ✓ הגדלת אירועים פתוחים בשטח עבור ילדים ונוער.
- ✓ הקמת ליגת שכונות בענפי ספורט שונים.
- ✓ מתן סבסוד לחוגים.

✗ ממצא : בניגוד לחזון בתחום הספורט העממי על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו, הגדלת מספר המשתתפים בכל חוג ב-10% לשנה, או הקמת אירוע ספורט עממי חודשי ברחבי העיר, או הקמת ליגת שכונות בענפי ספורט שונים, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידום.

תגובת המתנ"ס : בתחום של הספורט העממי הוספנו ותמכנו באירוע דגל של חצי מרתון לזריחה מערד למצדה עם למעלה מ-1,500 רצים. בתקופת הקורונה אנו מקווים לשמור על כמות המשתתפים בחוגים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.

- המלצה : מומלץ לבנות ולבצע תוכנית למימוש החזון בתחום הספורט העממי, לחלופין לעדכן את החזון המטרות והיעדים, בהתאמה למדיניות הנוכחית.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תחום התשתיות – מתקנים :

לחזון :

העמדת מתקנים הולמים ונגישים לכל תושבי העיר, תוך תכנון יעיל של המתקנים לשם אספקת צורכי התושבים השונים בסוגי הפעילויות השונות.

המטרות :

הקמת מתקני ספורט חדשים אשר יתאימו לצורכי התושבים.

שדרוג, שיפוץ ושיפור כלל המתקנים הקיימים ברחבי העיר.

הנגשה ושמירה על בטיחות כלל המתקנים בעיר.

פיתוח אזורי ספורט ונופש ייעודיים בעיר.

הקמת מתקנים ייחודיים על מנת למשוך קהל ייעודי מהארץ והעולם.

מתן מענה שוטף לכלל המתקנים על מנת לתחזק אותם ברמה הנדרשת.

היעדים :

- ❖ הקמת קריית ספורט אשר תרכז בתוכה מגוון רחב של מתקני ספורט וזאת על מנת להוות אבן שואבת לספורטאי העיר, המדינה ואורחים בינלאומיים.
- ❖ הקמת קאנטרי נוסף בעיר או שדרוג הקיים.
- ❖ שיפוץ מתקן לאתלטיקה קלה והרחבתו לכלל פעילויות בתחום.
- ❖ הקמת שבילי אופניים ושבילי הליכה ברחבי העיר.
- ❖ שיפוץ האצטדיון הקיים, כולל שזרוע של הדשא.
- ❖ שדרוג ושיפוץ מתקני ספורט בבתי ספר והבאתם לרמה אחידה.
- ❖ קירוי מגרשים בבתי הספר.
- ❖ תחזוקה שוטפת של מתקני הספורט בעיר, תוך נגישות לתושבים.
- ❖ הקמת מערך תחזוקה אוטונומי לתחזוקת המתקנים וניקיונם ההולם.

✗ ממצא : בניגוד לחזון בתחום התשתיות על פי תוכנית האב לספורט, נמצא כי לפחות חלק מהיעדים שהוגדרו כמו, הקמת קריית ספורט, הקמת קאנטרי נוסף או שדרוג הקיים, קירוי מגרשים בבתי הספר, לא קודמו ואין תוכנית סדורה לקידומם. תגובת המתני"ס : כיום יש בשלבי תכנון סופיים הקמת היכל ספורט נוסף והוקמו 2 מגרשי קטרגל עם דשא סינטטי בשנתיים האחרונות. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לבנות ולבצע תוכנית למימוש החזון בתחום התשתיות, לחלופין לעדכן את החזון המטרות והיעדים, בהתאמה למדיניות הנוכחית.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

תוכניות עבודה שנתיות של המתנ"ס :

בעוד בתוכנית העבודה של המתנ"ס לשנת 2016 אין כלל התייחסות לתחום הספורט, בתוכנית העבודה לשנת 2022 תחת אגף תרבות וקהילה במתנ"ס, נכללת גם מחלקת הספורט, על פי תוכנית העבודה לשנת 2022 :

חזון:

קידום הספורט העממי והתחרותי בערד, במגוון של פעילויות ושילוב קהלי יעד שונים תוך עמידה בסטנדרטים מקצועיים גבוהים.

מטרות:

1. יישום תוכנית אב לספורט שהוכנה בשנת 2016.
2. הקמת קריית הספורט כחלק מפרק תוכנית המתקנים בתוכנית אב לספורט.
3. ייצוג ערד מול מנהל הספורט והפעלת תוכניות ארציות.
4. ליווי מקצועי של הפארק המוטורי.
5. הנחלת הספורט העממי בקרב תושבי העיר.
6. הגשת בקשות לקרן המתקנים של מנהל הספורט/טוטו.
7. קידום תשתיות לספורט התחרותי מבחינת המשאב האנושי והמתקנים.
8. עידוד וחיוק תושבי העיר לביצוע פעילויות ספורט עממיות ותחרותיות.
9. גיוון פעילויות הספורט העממיות בהתאמה לדרישות וציפיות התושבים.
10. חתירה להשיגים ברמה מקומית, מחוזית וארצית בענפי הספורט השונים.
11. הידוק הקשר בין החינוך לספורט במסגרת בתי הספר ובזיקה שבין המאמנים והתלמידים.
12. קידום מאמנים וספורטאים בתחרויות והשתלמויות בארץ ובחו"ל.
13. מיגור האלימות בקרב בני נוער באמצעות הספורט.
14. גיוס תרומות ושותפים.
15. ליווי מחלקות העירייה כגוף האחראי על הספורט בעיר.
16. הגשת קולות קוראים לשדרוג מתקני הספורט ותוכניות ייחודיות.
17. ליווי והפעלה של הקאנטרי קלאב העירוני כיחידה רווח נפרדת.

אין כל יעדים מדידים לתוכנית העבודה, למעט קיום מספר אירועים, ברובם אירועים המתקיימים כבר שנים רבות בעיר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

✖ ממצא : בתוכנית העבודה לשנת 2022 של המתנ"ס, בפרק הדן במחלקת הספורט, אין כל יעדים מדידים לתוכנית העבודה השנתית שמטרתה העיקרית היא לקדם את יישום החזון בתחום הספורט.

- המלצה : יש לקבוע יעדים ואבני דרך מדידים ליישום החזון העירוני בתוכנית העבודה השנתית של המתנ"ס המתכלל את תחום הספורט בעיר.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

✖ ממצא : תוכנית העבודה לשנת 2022 של המתנ"ס, בפרק הדן במחלקת הספורט, זהה לתוכנית העבודה של שנת 2020, לכל הפחות הדבר מעיד כי הנושאים הכלולים בתוכנית לא קודמו בשנים אלה באופן מספיק לגריעתם מהתוכנית.
תגובת המתנ"ס : לאחר שיתוקצב מהעירייה מנהל מחלקת ספורט במשרה מלאה תיבנה תוכנית עבודה בהקבלה לחזון העירוני.

- המלצה : יש לקבוע יעדים ואבני דרך מדידים ליישום החזון העירוני בתוכנית העבודה השנתית, בהתאם ליישום התוכנית בשנים שעברו ובהתאם לשינויי מדיניות העירונית בנושא הספורט.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

לסיכום :

תוכנית האב לספורט כוללת מספר תחומים לכל אחד מהם חזון, מטרות ויעדים, לכאורה קיום החזון ותוכניות העבודה שנגזרו ממנו, אמורים לשקף את המדיניות העירונית בספורט. בפועל, מראיון עם ראש העירייה במסגרת הביקורת, נראה כי המדיניות עדיין לא מגובשת לחלוטין (אלפים – האם מכוונים לכמה שיותר משתתפים, או אלופים – האם מכוונים להשקעה בבודדים ברמה גבוהה), הדבר משתקף גם בחזון העירוני בו נושא הספורט שולי, ומתייחס רק לרצף חינוכי פורמלי ובלתי פורמלי, קרי פעילות ילדים לאחר בית הספר בחוגי ספורט (הכולל גם תנועות נוער, חוגי מוסיקה, מדעים וכד'), ולמרחב עירוני המקדם רכיבה והליכה. מומלץ לעדכן את החזון בתוכנית האב לכל סוג פעילות בהתאם למדיניות העירונית העכשווית, ובהתאם להגדיר תוכניות עבודה, מטרות ויעדים מדדים, למימוש החזון המעודכן.

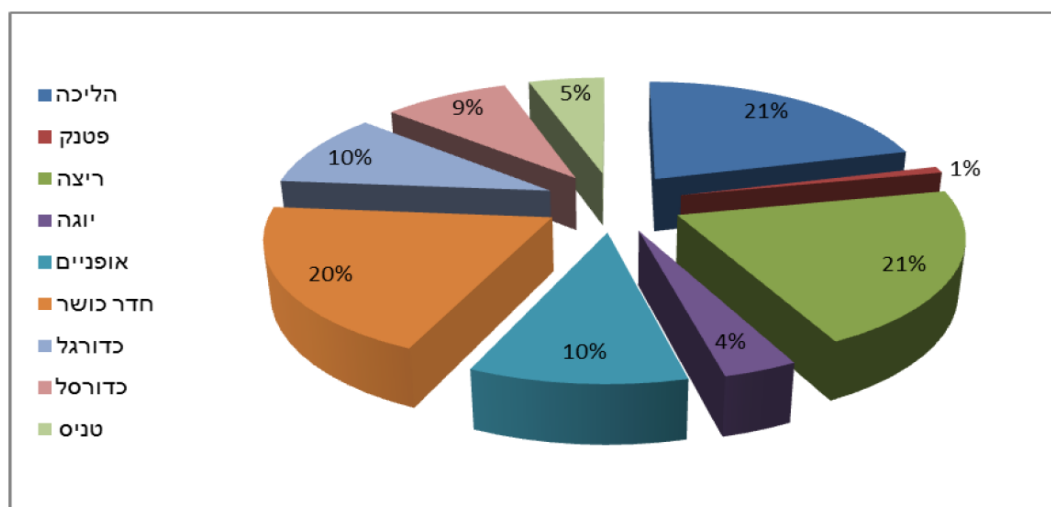
עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

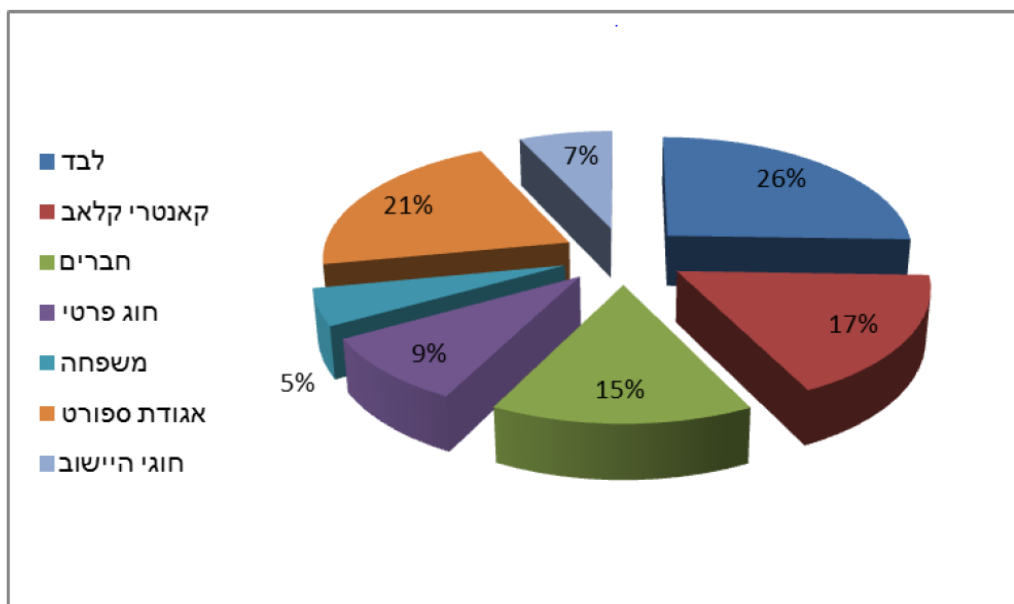
6.1.4 תפיסת תושבי העיר את נושא הספורט

כחלק מבניית תוכנית האב נערך סקר על ידי הפצה של מעל 500 שאלונים לתושבים בתחום הספורט, בגילאים שונים, מגדרים שונים, שכונות שונות. על מנת שיהווה מסד נתונים לצוות ההיגוי של התוכנית ובכלל. כ-80% משיבים ענו כי הם עוסקים בפעילות גופנית על בסיס קבוע (לפחות פעמיים בשבוע), להלן מספר תוצאות מהסקר :

באיזו סוגי ספורט את/ה עוסקת באופן קבוע?

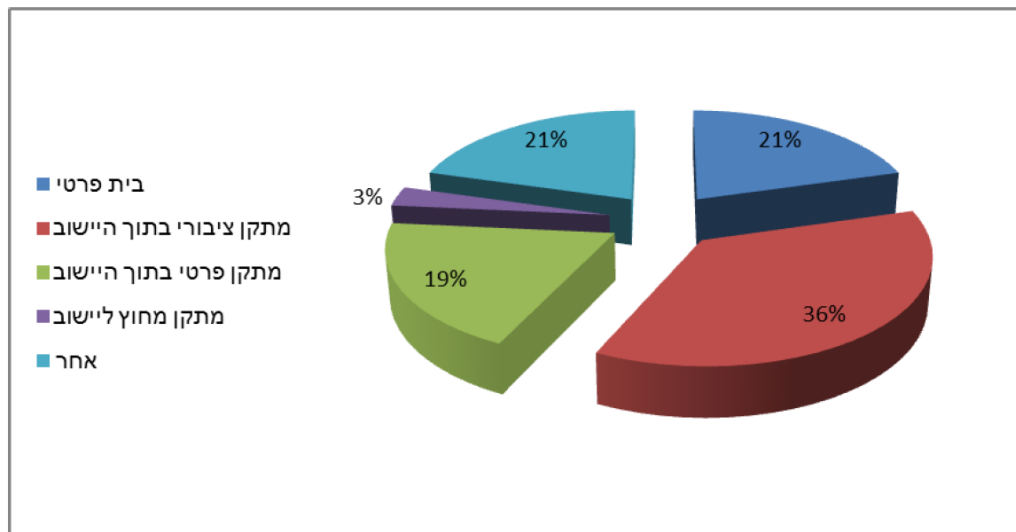
האם לפעילות הספורט בה את/ה עוסקת קיימת מסגרת כלשהי?

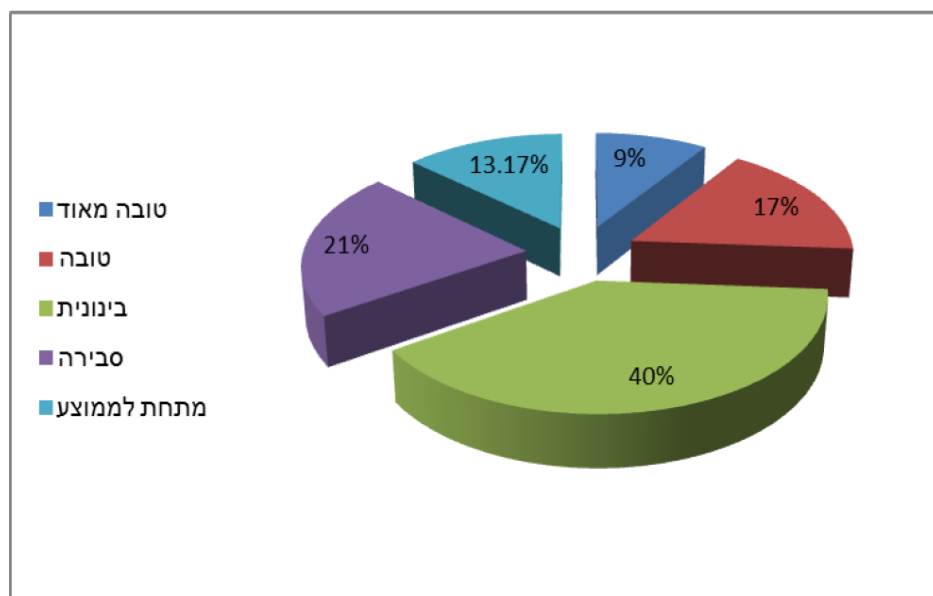
עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

באיזה מתקן ספורט הנך עוסק/ת בפעילות הספורט העיקרית שלך?

מהי מידת שביעות הרצון משירותי הספורט המוצעים ביישוב?

מכאן רק 13% מעידים כי שביעות הרצון שלהם משירותי הספורט בעיר היא מתחת לממוצע.

תובנות נוספות שהוצגו בתוכנית האב :

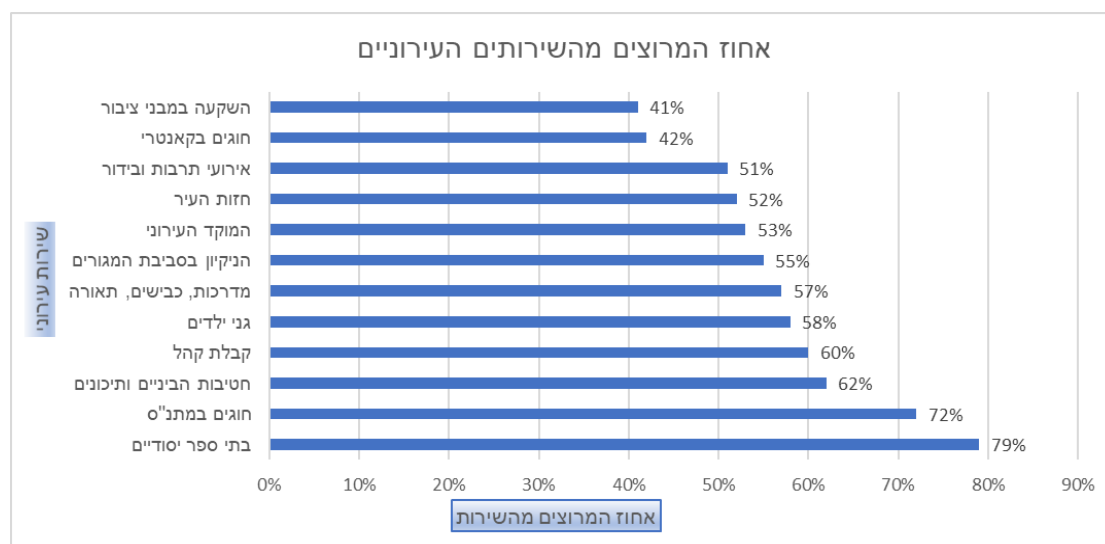
עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- ✓ מבין תחומי הספורט בהם נרשמה הפעילות העיקרית, הרי שריצה והליכה הם הענפים המובילים עם 21%. במקום השלישי נמצא חדר הכושר עם 20%. במקומות האחרונים ניתן למצוא את יוגה עם 4% בלבד ואת פטאנק עם 1%. על פי נתונים אלו ניתן לראות כי ענפי ספורט אלו הם ענפים שזקוקים להגברת המודעות והשיווק בהם. כמו כן ניתן לראות כי בענפי הספורט האישיים בהם לא נדרשים מתקנים מיוחדים עוסקים למעלה מ 70% מתושבי העיר.
- ✓ מבין העוסקים בפעילות הספורט, כ 36% עושים זאת במתקן ציבורי בתוך היישוב. הדבר מוכיח כי יש חשיבות גדולה למתקני ספורט בתוך היישוב וכי יש דרישה אליהם. 21% עוסקים בפעילות ספורט בביתם הפרטי ו 3% עושים זאת מחוץ ליישוב. במקביל, רבים מהנשאלים ענו כי לדעתם יש להגדיל את כמות מתקני הספורט והנופש בעיר, דבר המעיד, כי לתושבים רבים מאוכלוסיית העיר יש ביקוש לעוד מתקני ספורט.
- ✓ שחייה תפס את המקום הראשון עם 14% ברצון הנסקרים לראות בו את הייצוג כענף מספר 1 ביישוב. כדורסל וכדורגל תפסו את המקום השני עם 12% כל אחד ואילו למקום השלישי הגיע ענף אתלטיקה קלה. במקום הרביעי הגיע ענף של קרטה ואומנויות לחימה. ניתן לראות כי סך הכל אין ענף אחד בולט בעיר אלא מספר ענפים בעלי ביקוש כמעט אחיד.

סקר שביעות רצון תושבים

הסקר האחרון שנערך על ידי העירייה ופורסם בנושא שביעות רצון התושבים לפי תחומי השירות העירוני (במטרה ללמוד על בעיות שמטרידות את הציבור כדי לשפר את השירות ואת איכות החיים בעיר), נערך באפריל 2018. מבלי לחוות דעה על אופן עריכת הסקר, להלן תוצאותיו :

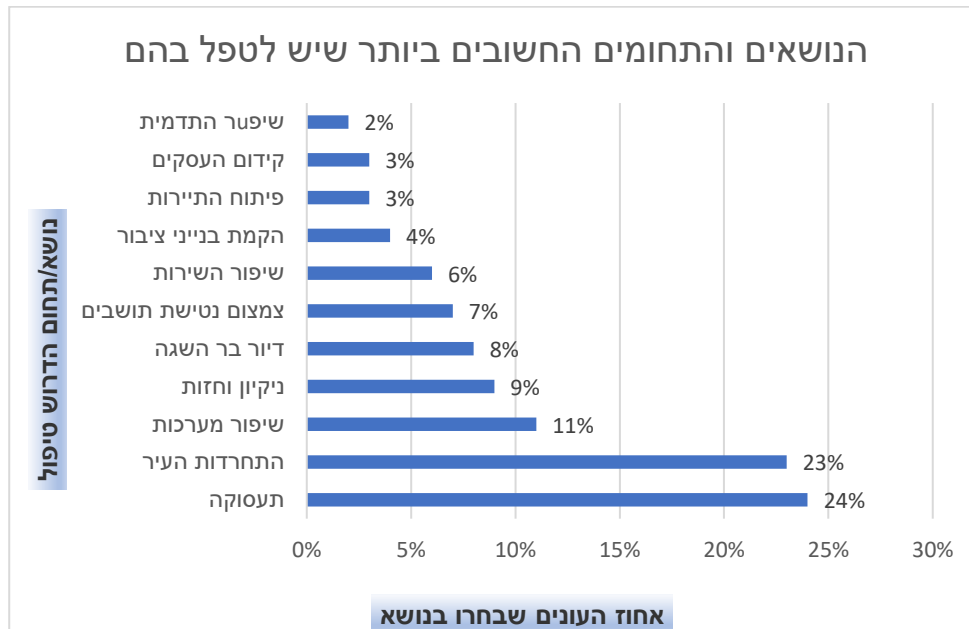

מהנתונים עולה כי בעוד החוגים במתנ"ס קיבלו את השיעור הגבוה ביותר (79%), שיעור המרוצים מהחוגים בקאנטרי העירוני עמד על כ- 41% (מקום שני מהסוף) (בתקופה זו הקאנטרי היה עדיין בניהול החברה הכלכלית).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מאידך כאשר מבצעי הסקר ביקשו לדרג את הבעיה המרכזית שיש לטפל בה (במילים אחרות, הסיכון העירוני הגבוה ביותר), שירותי הספורט לא נכללו כלל ברשימה. להלן הגרף :

יש לציין כי ללא סקרים נוספים בפרקי זמן קבועים לא ניתן לזהות מגמות, כמו כן ללא תוכניות עבודה בכל נושא, לא ניתן לדעת את השפעת פעולות העירייה בכל תחום.

מכאן, גם לפי הסקר במסגרת תוכנית האב משנת 2016 וגם הסקר שערכה העירייה באפריל 2018 לעניין שביעות רצון התושבים מהשירותים העירוניים, תפיסת התושבים היא כי תחום הספורט מתנהל בפועל בצורה סבירה עד טובה (המצב המצוי).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.5 מסקנות והמלצות מתוכנית האב לספורט משנת 2016

מסקנות והמלצות כפי שהופיעו בתוכנית האב :

- לאחר שסקרנו את העיר בכל מה שקשור לתחום הספורט, ניתן לומר כי לעיר ערד קיימת תשתית חזקה בתחום. העיר נמצאת בתנופה אדירה ובשנים הבאות אוכלוסיית העיר אמורה לגדול בצורה משמעותית.
- המִצָּב הקיים בעיר מראה על בסיס טוב בנושא הספורט יש דברים שניתן לעשות בעתיד הקרוב והרחוק.
- העברת פעילות הספורט מהעמותה הפרטית למחלקת הספורט במתנ"ס.
- יש להעלות את השיווק והפרסום בתחום הספורט בצורה משמעותית, הן בתוך העיר והן למחוץ לה.
- יש להתמקד במספר ענפי ספורט הישגיים ולבנות בהם תשתית רחבה של ילדים ובני נוער ומסורת ארוכת שנים על מנת לפתח ולהצליח בענפי ספורט אלו.
- יש להרחיב את הפעילות התחרותית בבתי הספר.
- יש לקדם את ספורט הנשים בעיר.
- יש להתאים את פעילות הספורט הקיימת לציבור החרדי אשר מהווה אחוז משמעותי מאוכלוסיית העיר.
- יש להקים תשתית פעילות עבור אוכלוסייה השייכת לגיל השלישי.
- יש להביא את כלל מתקני הספורט בעיר לרמה אחידה.
- יש לבנות תוכנית ספורט רצופה מהגן ועד כיתה י"ב בכל מה שקשור לחינוך הגופני בבתי הספר.
- יש להקים פורומים משותפים בתחום הספורט – בין מורי ספורט, פורום עירוני ועוד.

טווח זמן	תחום	משימה	אחריות
מיידי- 1.9.16	מבנה מחלקת הספורט	יש להעביר את פעילות הספורט מהעמותה למתנ"ס	עירייה + מתנ"ס
טווח של שנה	הגברת תחרויות הספר בבתי הספר	יש להקים תחרויות בכל בתי הספר ב-3 ענפים נבחרים לפחות	מחלקת הספורט + מחלקת החינוך
	חוגים	יש להגדיל את מספר החוגים ב 10%	מחלקת ספורט
	אירועי ספורט	יש להגדיל את מספר האירועים בעיר	מחלקת הספורט
	מספר העוסקים בספורט	יש להגדיל את מספר העוסקים בספורט ב 10% בכל שנה, עם דגש על ספורט אופניים, ריצה וספורט מוטורי	מחלקת הספורט
שנים 2-5	מתקנים	יש לשפץ את כלל מתקני הספורט בעיר ולהביאם לרמה אחידה	מחלקת הספורט+ הנדסה
	מתקנים	יש להקים את מתקן הספורט המוטורי בעיר	מחלקת ספורט + הנדסה
	ספורט הישגי	יש להגדיל את מספר הספורטאים בעיר	מחלקת הספורט
	מתקנים	יש להקים 2 מגרשי ספורט משולבים	מחלקת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

טווח זמן	תחום	משימה	אחריות
		חדשים	הספורט+ הנדסה
שנים 5-10	מתקנים	הקמת בריכה חצי אולימפית מקורה/קאנטרי	מחלקת הספורט
	תחרויות	יש לשאוף להשיג הישגים לאומיים במספר ענפי ספורט	מחלקת הספורט
שנים 10-15	מתקנים	יש לבנות אולם ספורט בינוני	מחלקת הספורט+ הנדסה
	תחרויות	יש להקים תחרות ארצית אחת בעיר	מחלקת הספורט

סוף ציטוט מתוכנית האב לספורט.

נכון לתאריך עריכת הביקורת עברו 5 שנים מגיבוש תוכנית האב לספורט, להלן סטטוס המצב בפועל לעומת הגדרת המטרות והזמנים בתוכנית האב לספורט :

1. מבנה מחלקת הספורט.

בהתאם לתוכנית הועברה פעילות הספורט מעמותת הספורט למתנ"ס, באוקטובר 2016 (ראה הרחבה במטרת ביקורת מספר 2) - תקין.

- **ממצא :** בהתאם לתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, ניהול פעילות הספורט עברה מהעמותה לקידום הספורט בערד, למתנ"ס ערד בשנת 2016 - תקין.

2. הגברת תחרויות בבתי הספר.

בהתאם לתוכנית יש להקים תחרויות בכל בתי הספר בשלושה ענפים לפחות. בהתאם למנהל המתנ"ס במסגרת ליגות בתי הספר הרחיבו פעילות תחרותית לבנות בכדורסל וכדוריד.

- **ממצא :** בניגוד לתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, לא הוקמו תחרויות בכל בתי הספר בשלושה ענפים לפחות, מאחר ובתי הספר החרדיים (בהם מספר כפול של ילדים מבתי הספר האחרים) לא משתתפים בליגה.

הערת מנהל המתנ"ס : אין רצון מצד הקהילה החרדית להצטרף לפעילות.

- **המלצה :** מומלץ לבחון את רלוונטיות תוכנית האב לספורט לעניין שיתוף חרדים בכלל, והקמה ליגות ספורט בתי ספר חרדים בפרט. ככל ואין כל היתכנות לשיתוף פעולה יש לשקול לבנות חזון נפרד לקהילה החרדית בתחום הספורט.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

3. חוגים.

בהתאם לתוכנית האב יש להגדיל את מספר החוגים לאחר שנה.

- **ממצא** : בניגוד לתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, לא הוגדל מספר החוגים ב-10% לאחר שנה מהגשת התוכנית. תגובת המתנ"ס : לאחר שיתוקצב מהעירייה מנהל מחלקת ספורט במשרה מלאה תיבנה תוכנית עבודה מפורטת.

- המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות תוכנית האב לספורט לעניין גידול מספר החוגים, ולשנות את תוכנית העבודה בהתאם, לחלופין לבנות תוכנית ליישום היעד.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

4. אירועי ספורט.

בהתאם לתוכנית האב יש להגדיל את כמות האירועים בעיר. להבנת הביקורת אין שינוי מהותי משנת 2016.

- **ממצא** : בניגוד לתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, לא הוגדל מספר אירועי הספורט בעיר בשיעור שנתי של 10%. תגובת המתנ"ס : נוסף אירוע ריצה של חצי מרתון לזריחה בתמיכת העירייה והמתנ"ס. אירוע של 1,500 רצים מכל הארץ ברמה גבוהה מאוד.

- המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות תוכנית האב לספורט לעניין גידול מספר אירועי הספורט בעיר, ולשנות את תוכנית העבודה בהתאם.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

5. מספר העוסקים בספורט.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לפי תוכנית האב יש להגדיל את מספר העוסקים בספורט ב-10% בכל שנה, עם דגש על ספורט אופניים, ריצה, ספורט מוטורי.

✗ ממצא : בניגוד לתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, לא הוגדל מספר העוסקים בספורט ב-10% בכל שנה, עם דגש על ספורט אופניים, ריצה, ספורט מוטורי.

- המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות תוכנית האב לספורט לעניין גידול מספר העוסקים הספורט בעיר, ולשנות את תוכנית העבודה בהתאם, לחלופין יש להגדיר יעדים מדידים (לחידד לגבי מי האוכלוסייה הנמדדת, מגזר, גילאים...) ולבנות תוכנית ליישום היעד.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

6. מתקנים.

לפי תוכנית האב יש לשפץ את כלל מתקני הספורט בעיר ולהביאם לרמה אחידה. בפועל, שופצו מתקנים שונים לאורך התקופה, להערכת הביקורת המטרה יושמה ברובה.

– תקין חלקית.

7. מתקנים.

לפי תוכנית האב יש להקים את מתקן הספורט המוטורי בעיר – המתקן הוקם ופעיל (בפועל לא הוקם כל מה שתוכנן, בימים אלה פועלים להמשיך את הבניה במתחם).

– תקין חלקית.

8. ספורט הישגי.

לפי תוכנית האב יש להגדיל את מספר הספורטאים בעיר. לא הוגדר כל יעד מדיד, ולכן לא ניתן להעריך אם היעד בוצע או לא.

✗ ממצא : לא ניתן להעריך עמידה ביעד שהוגדר בתוכנית העבודה ולוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, בדבר הגדלת מספר הספורטאים בעיר בתחום הספורט ההישגי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות תוכנית האב לספורט לעניין גידול מספר העוסקים בספורט ההישגי בעיר, ולשנות את תוכנית העבודה בהתאם, לחלופין יש להגדיר יעדים מדידים (לחדד לגבי מי האוכלוסייה הנמדדת, מגזר, גילאים...) ולבנות תוכנית ליישום היעד.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

9. מתקנים.

לפי תוכנית האב יש להקים 2 מגרשי ספורט משולבים.
להבנת הביקורת מגרשים אלה הוקמו (סחבק).

– תקין.

המשך ציטוט מתוכנית האב לספורט :

בנוסף, על מנת לדאוג כי תוכנית האב היישובית תצא לפועל יש להקים צוות/פורום מצומצם אשר ידאג ליישומה. הצוות יורכב ממספר קטן של משתתפים ובהם, מנכ"ל העירייה, מנהל/ת מחלקת ספורט, גזברית העירייה ומהנדס העיר. תפקידו של הצוות יהיה לקבוע את התוכנית השנתית בהתאם לדברים שנקבעו בתוכנית האב. הצוות יתכנס פעמיים בשנה; פעם אחת לקראת סוף השנה הקלנדרית – מטרת פגישה זו הינה לקבוע את התוכנית השנתית אשר תתבצע בשנה הקלנדרית העוקבת בהתאם לתוכנית האב היישובית. הפגישה השנייה תהיה במהלך השנה הקלנדרית העוקבת, כאשר מטרת פגישה זו יהיה לבדוק את יישום התוכנית השנתית בפועל. בנוסף הצוות יהיה אחראי על מספר תכנים נוספים כגון :

- ✓ דרוג הפעילויות בספורט העממי וההישגי.
- ✓ בחינה של ענפי ספורט תחרותיים הצורכים תקציבים משמעותיים.
- ✓ גיבוש שולחן מקצועי לתחום הספורט לטובת פיתוח ומעקב שוטף בקרב כלל אוכלוסיית העיר.
- ✓ גיבוש שולחן לקבלת המלצות לפעילות ספורט שנתית בראשות מנהל מחלקת הספורט שיכלול, נציג הנהלת העירייה, נציגי הנהלות בתי הספר, מורים לחני"ג, מחלקת חינוך ועוד.
- ✓ יישום מסקנות סקר התושבים אשר הוצג לעיל.
- ✓ יצירת תכנית עבודה שנתית לאירועים עממיים הפתוחים לקהל הרחב (למשפחות) בשיתוף גורמי חוץ בעלי יכולת תמיכה, קופות החולים וחברות עסקיות.
- ✓ פיתוח מודעות לחשיבות הפעילות הגופנית בעיקר בקרב האוכלוסייה הבוגרת והגיל השלישי בשיתוף הדוק עם מחלקת הבריאות.
- ✓ הקמת הפורום להובלת הספורט הקהילתי ע"פ תכנית שנתית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סוף ציטוט מתוכנית האב לספורט.

✖ ממצא : בניגוד למוגדר בתוכנית האב לספורט, לא הוקם צוות/פורום מצומצם שתפקידו לדאוג כי תוכנית האב היישובית תצא לפועל (הצוות המוצע בתוכנית : מנכ"ל העירייה, מנהל מחלקת הספורט, גזברית ומהנדסת העירייה).

- המלצה : לאור המימוש החלקי של תוכנית העבודה בלוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, מומלץ לבחון הקמת צוות של עובדים בכירים ובעלי עניין שתפקידו לדאוג ליישם את תוכנית האב היישובית לספורט.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

בתוכנית האב הומלץ לעירייה ליישם מדדי ביצוע בכדי להעריך כמותית את התקדמות העירייה, המדדים שהומלצו :

1. מדד היקף מחזורי האירועים אותם ביצעה העירייה במהלך השנים.
2. שיעור תקציב מחלקת הספורט בעיר מסך תקציב העירייה.
3. עמידה ביעדי תקציב מחלקת הספורט.
4. מדדי ניהול פרויקטים (עמידה בתקציב, לויז, איכות).
5. סקר שביעות רצון בקרב תושבי העיר.
6. הגדלת כמות העוסקים בספורט בעיר.

... שימוש במדדים בלבד אינו מהווה אמת מידה יחידה לשיקוף יעילות והתייעלות מחלקת הספורט. לצורך הפקת תועלת ממדדי הביצוע על מחלקת הספורט להגדיר לעצמה יעדי הצלחה ריאליים לביצוע ולמדוד בסוף את אופן העמידה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מדדים כמותיים		
מדד הצלחה	ביאור	יעד
גידול בהיקף אירועי הספורט	על מחלקת הספורט לשאוף להפעיל כמה שיותר אירועי ספורט בעיר.	10% שנתי
תקציב מחלקת הספורט	מגמת גידול בתקציב המחלקה	5% שנתי
שיעור תקציב מחלקת הספורט מסך תקציב העירייה	מגמת עליית בשיעור תקציב המחלקה יצביע על חשיבות התחום לעיר	2% שנתי
עמידה ביעדי תקציב של המחלקה	השוואה תקופתית בין תקציב המחלקה לבין ביצועי המחלקה בפועל.	עד 10% חריגה שלילית מתקציב שנתי
עמידה ביעדי תקציב פרויקטים	על המחלקה לבצע את הפרויקטים בהתאם לתקציב המוגדר. חריגה מעידה על תכנון ו/או מעקב ביצוע לקוי	עד 10% חריגה שלילית מההיקף הפרויקט
עמידה ביעדי ל"ז פרויקטים	בדומה לעמידה ביעדי התקציב	עד 10% חריגה שלילית במשך ביצוע הפרויקט

מדדים איכותיים		
לפי סקר שביעות רצון	על המחלקה לבצע משוב בסוף כל שנה לצורך הסקת מסקנות על פעילותה ולמידת הנקודות בהן צריכה להשתפר	שביעות רצון העירייה מאופן ביצוע הפרויקטים
		שביעות רצון עובדי העירייה וגורמים נוספים בספורט
		שביעות רצון של התושבים מאופן תפקוד המחלקה

העברת כספים עבור "קניית שירותי ספורט", מהעירייה למתנ"ס, בהתאם לדוח התחשבויות של הנהלת חשבונות (בהתאם להעברת הפעילות למתנ"ס מסוף 2016, התשלומים החלו רק בשנת 2017):

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תקופה	עד נובמבר 2021	2020	2019	2018	2017
סכום	472,373	463,920	371,485	443,391	389,383
שיעור שינוי	2%	25%	-16%	14%	

✗ - ממצא : למרות שפעילות הספורט הועברה מהעמותה לקידום הספורט ערד, למתנ"ס העירוני עוד בחודש 10/2016, בשנת 2016 לא קיבל המתנ"ס תשלום עבור ביצוע הפעילות, התשלומים עבור קניית השירותים החלו רק בשנת 2017.

- המלצה : מומלץ לבחון את הכשל של אי העברת תשלומים עבור שירותי ספורט לחודשים 10-12/2016 על מנת למנוע מקרים דומים בעתיד.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

✗ - ממצא : בניגוד ליעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין תקציב מחלקת הספורט, התקציב לא גדל בשיעור של 5% בכל שנה, השינויים המהותיים בין השנים מקשים על היכולת לתכנן פעילות רב שנתית.

- המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות היעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט לעניין הגידול בתקציב מחלקת הספורט, ולשנות את היעד בהתאם. מומלץ לוודא כי עומדים ביעד המעודכן.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

✗ ממצא : בניגוד ליעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין תקציב מחלקת הספורט מסך תקציב העירייה, התקציב לא גדל לשיעור של 2% שנתי (בפועל כחצי מיליון ₪ בשנת 2021, לעומת כ-4 מיליון ₪ שהם 2% מהתקציב השוטף).
תגובת המתנ"ס : מסכים עם הממצא, לדעתי הספורט לא מתקצב כראוי.

- המלצה : מומלץ לבחון את רלוונטיות היעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט לעניין שיעור תקציב מחלקת הספורט מכלל תקציב העירייה, ולשנות את היעד בהתאם. מומלץ לוודא כי עומדים ביעד המעודכן.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

✗ ממצא : בניגוד ליעד האיכותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט, לעניין ביצוע משוב שנתי להסקת מסקנות וזיהוי נקודות לשיפור, לא בוצעו סקרי שביעות רצון (לא של העירייה מאופן ביצוע הפרויקטים, לא של עובדי העירייה העוסקים בתחום הספורט, ולא של התושבים).
תגובת המתנ"ס : ככל ויתקבל תקציב ייעודי לקיום סקר הוא יבוצע.

- המלצה : מומלץ לקיים סקרים תקופתיים בעניין שביעות רצון התושבים ועובדי העירייה מתחום הספורט, ובהתאם לבנות תוכניות עבודה לשיפור הפערים עליהם יצביעו הסקרים.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

בחינת יישום מסקנות והמלצות כפי שהופיעו בתוכנית האב כמפורט מעלה :

המלצה מתוכנית האב משנת 2016	יישום ההמלצה בסוף שנת 2021
העברת פעילות הספורט למחלקת הספורט במתנ"ס	יושמה.
שיווק ופרסום משמעותי בתחום הספורט הן בעיר והן מחוץ לעיר.	לפי מנהל המתנ"ס הפרסום והשיווק בעיקר בנושאי אירועים וחוגים, באתר האינטרנט בעיתון

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המקומי ודף הפייסבוק של העירייה – מכאן יושם חלקית.	
לפי מנהל המתניס נמנעים מפתיחת ענפים נוספים. מבחינת תשתית רחבה של ילדים והצלחות, הביקורת לא זיהתה שינוי מהותי מהעבר, מכאן יושם חלקית.	להתמקד במספר ענפי ספורט הישגיים ולבנות בהם תשתית רחבה של ילדים ובני נוער, ומסורת של הצלחות.
יושם חלקית.	יש להרחיב את הפעילות התחרותית בבתי הספר
יושם חלקית.	לקדם את ספורט הנשים בעיר
יושם חלקית.	התאמת פעילות הספורט לציבור החרדי
יושם חלקית.	תשתית פעילות לגיל השלישי
יושמה ברובה.	הבאת כלל מתקני הספורט לרמה אחידה
ללא שינוי מהותי שנת 2016.	בניית תוכנית ספורט רצופה מהגן ועד כיתה י"ב בכל הקשור לחינוך גופני במוסדות החינוך.
יושם חלקית.	הקמת פורומים משותפים בתחום הספורט

בחינת עמידה במדדי ההצלחה שהוגדרו בתוכנית האב, כמפורט מעלה :

ממד הצלחה	יעד	עמידה בממד נכון לסוף 2021
גידול בהיקף אירועי הספורט	10% שנתי	לא
תקציב מחלקת הספורט	5% גידול בשנה	לא
שיעור תקציב מחלקת הספורט מסך תקציב העירייה	2% שנתי	לא
עמידה ביעדי התקציב של המחלקה	עד 10% חריגה שנתית מתקציב שנתי	לא רלוונטי – לא הוגדר תקציב שנתי למחלקה.
עמידה ביעדי תקציב הפרויקטים	עד 10% חריגה שלילית מהיקף הפרויקט	להערכת הביקורת עמדו בממד זה.
עמידה ביעדי לויז' פרויקטים	עד 10% חריגה שלילית מהיקף הפרויקט	להערכת הביקורת עמדו בממד זה.
מדדי איכות	לפי סקר שביעות רצון	לא רלוונטי – לא בוצעו סקרים מהותיים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הסקר הארצי הראשון לבחינת פעילות גופנית וספורט בקרב בני נוער בישראל, שבוצע לפני כחמש שנים כהרחבה לסקר ה-HBSC הרב לאומי של ארגון הבריאות העולמי, בקרב תלמידי כיתות ו-יב, מצא בין השאר כי :

1. כ-20% חשופים לבעיות בריאותיות בשל העדר פעילות גופנית מספקת.
2. העיסוק בספורט מפחית את הסיכוי לעשן סמים ולשתות אלכוהול.
3. פעילות בענף הספורט האהוב מביא גם להצטיינות בלימודים.

במבוא למחקר צוין בין השאר : קידום בריאותם, רווחתם ובריאותם של ילדים ונוער הוא אחד האתגרים החשובים המורכבים ביותר הניצבים בפני החברה... לפעילות גופנית סדירה ישנם יתרונות בולטים בקידום בריאות המתבגר. עיסוק בפעילות גופנית תורם לחיזוק הגוף ולשיפור הבריאות הפיזית, כגון : הפחתת שומנים, שיפור תהליכי חילוף החומרים וצפיפות העצמות. לצד זאת פעילות גופנית תורמת גם לבריאות נפשית, כגון : הפחתת תסמינים של דיכאון וחרדה, ועלייה בדימוי העצמי, איכות היחסים עם קבוצת השווים והמשפחה ושיפור בהישגים קוגניטיביים ואקדמיים.

בהערכות סיכון שבוצעו בקנדה נמצא כי ניתן למנוע תמותה מוקדמת בשיעור של כ-20%, באמצעות מעורבות שגרתית בפעילות גופנית, לפיכך, ישנה חשיבות על בביסוס הרגלים בשלב מוקדם ככל הניתן.

המחקר נערך במימון ובחסות משרד התרבות והספורט, משרד הבריאות ומשרד החינוך, וחובר לפעילויות התוכנית הלאומית "אפשרי בריא".

יש לציין כי במהלך שנת 2021, אשכול נגב מזרחי החל לקדם את נושא הבריאות על ידי הרשויות המקומיות, ונבנה קורס הכשרה למקדמי בריאות ברשויות, עיריית ערד הצטרפה למיזם ושלחה מספר עובדים לעבור את ההכשרה, במטרה לקדם את הבריאות בעיר.

בהתאם לממצאי הסקר, קידום נושא הספורט בקרב ילדים ונוער מפחית התנהגויות בסיכון ובעיות נפשיות, דבר שהפך חשוב אף יותר לאחר תקופת הקורונה, שהעצימה התנהגויות בעיתיות, וגרמה לנזקים נפשיים. מכאן, לעירייה אינטרס מובהק לקדם את פעילות הספורט אצל ילדים ונוער, אחרת תאלץ להגדיל משאבים ברווחה והחינוך, לטיפול בהתנהגויות בסיכון ובעיות נפשיות. הדבר אף מהותי יותר לאור ההשפעה השלילית בתקופת הקורונה על כמות הפעילים בספורט במסגרת שרותי המתנ"ס.

ממצא X : למרות האינטרס המובהק של העירייה לקדם פעילות ספורט של ילדים ונוער (בין השאר על מנת לשפר את בריאותם, להקטין התנהגויות בסיכון ובעיות נפשיות, וגם על מנת לשפר את הציונים בלימודים – כל אלה השפעות פעילות ספורט בהתאם לסקר ארצי), העירייה לא מצאה את המימון ליישום תוכנית ספורט רצופה מהגן לכיתה יב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לבחון שוב את האפשרות לתקצב תוכנית ספורט רציפה מגיל הגן לכיתה יב, הן במסגרות החינוך הפורמלי והן בבלתי פורמלי.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	נמוכה מאוד

לסיכום :

העירייה עמדה באופן חלקי בלבד בתוכניות העבודה לוחות הזמנים והיעדים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט. כמו כן לא השכילה העירייה לתעדף תקצוב נושא הספורט, דבר שמנע יישום חלקים רבים של תוכנית האב לספורט, זאת בניגוד לאינטרס העליון של העירייה לקידום נושא הספורט, שמעבר להגברת איכות החיים של התושבים יכול להביא לחיסכון בהוצאות של רווחה וחינוך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.1.6 ועדת ספורט

ועדת ספורט אינה ועדת חובה שפעילותה הוסדרה בפקודת העיריות כי אם ועדת רשות (אין חובה להקימה). בעיריית ערד בשנים האחרונות מונתה ועדת ספורט, לא נמצאה כל הגדרה או אפיון של סדרי התנהלות הועדה ו/או סמכויותיה.

✗ ממצא : ועדת הספורט היא ועדת רשות (אין חובה להקימה על פי חוק), בעירייה אין כל הגדרה לגבי סדרי העבודה של ועדות רשות בכלל וועדת הספורט בפרט, כמו כן אין כל הגדרת סמכות ותחומי עיסוק, בכך לא באות לידי ביטוי המטרות בהפעלת ועדה ממנה מצופה שתנווט, תנחה, תפקח ותבקר את הפעילות העירונית בנושא עליו היא אמונה.

- המלצה : מומלץ לקבוע את סדרי התנהלות ועדות הרשות בעירייה בכלל וועדת הספורט בפרט, כולל תחומי עיסוק וסמכויות.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ציטוט מתוך המדריך השימושי לנבחר ברשות המקומית, שהוציא משרד הפנים, פרק הדן בתורת הוועדות – סדרי העבודה של מועדות ברשות המקומית :

מליאת המועצה היא הזירה הפומבית להתגוששות פוליטית, להשמעת הצהרות ולהתמודדות על תשומת הלב המיידית של הציבור והתקשרות.

אבל כאשר יש לבחון את העניינים לגופם, לברור בין האלטרנטיבות, להגדיר את נקודות המוצא והמחלקות, לנסות לשכנע זה את זה ולמצא, לאחר ככלות הכל, את הפתרונות המעשיים ההולמים את הצרכים האמיתיים, כי אז אין טוב מאשר הוועדות.

הוועדה היא המסגרת בה ממקדמת המועצה את עבודתה, זהו למעשה הפורום הציבורי-מקצועי של הרשות המקומית. הזירה שבה נפגשים נבחר הציבור יחד עם חברי ההנהלה והדרגים המקצועיים הבכירים ברשות ושומעים את המומחים והיועצים השונים, וכולם ביחד מטכסים עצה עם נציגים הנוגעים בעניין.

יכולתה של המועצה לעבוד באמצעות ועדות היא מגורמי הצלחתה, אף שבדרך כלל, המועצה היא הגוף היחיד המוסמך לאשר החלטות.

אף שהחוק אינו מורה להקים ועדות רשות, בכל זאת הן קיימות ופועלות, תחת שם זה או אחר, כמעט בכל הרשויות. הצורך בוועדות הרשות האלה הוא צורך אמיתי. הוועדות הללו מאפשרות לנווט את נושא עיסוקן באמצעות גוף דמוקרטי-פוליטי המתמחה בתחום מסוים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סוף ציטוט מתוך המדריך השימושי לנבחר ברשות המקומית.

מספר ישיבות ועדת הספורט בהתאם לפרסומי אתר האינטרנט העירוני :

שנה	2021	2020	2019
מספר ישיבות	לא התכנסה	1	3

החלטות שהתקבלו הועדו הספורט :

1. שנת 2019

- א. העברת פעילות הקאנטרי למתנ"ס.
- ב. המלצה להעביר את האירועים העירוניים אל מחוץ לאצטדיון העירוני.
- ג. המלצה להחליף את התאורה באצטדיון הכדורגל לתאורת לד.

2. שנת 2020

- א. המלצה לפתוח חוג ירי לנוער "מועדון ירי".
- ב. המלצה להוזיל את מחירי הכניסה לקאנטרי בחודשי הקיץ.

- **ממצא** : ועדת הספורט התכנסה לכל היותר 3 פעמים בשנה בשנים 2019-2021, **וככל לא דנה בתוכנית האב לספורט וביישומה בפועל.**

- **המלצה** : מומלץ כי ועדת הספורט תמלא את יעודה שהוא ניווט נושא הספורט בעירייה כגוף מתמחה, ותפעל ליישום תוכנית האב בתחום.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

כחלק מהתרבות הארגונית המגדירה כי ב"עוד עושים אחרת", נראה כי הפעילות בתחום הספורט לא השתנתה לאורך שנים רבות. כרוב המדינה המודל הכלכלי (בניגוד למדינות אירופה), הוא כי רוב המימון מגיע מתשלומי הילדים המשתתפים, דבר שלא מאפשר התמחות מאמנים (רוב המאמנים עובדים בעבודה נוספת על מנת להתקיים) ומערכות (כל נושא ניהול הספורטיבי בארץ לא מובנה ולא מוסדר) בענפי הספורט השונים.

ככל והעירייה מבקשת לממש את החזון שנקבע בתוכנית האב יש לשקול שינוי אופן הפעילות, מאחר וההתנהלות עד כה לא הביאה לקידום החזון, הצפי הוא כי ועדת הספורט תהיה אחד הגורמים שיביאו לשיפור המצב הקיים.

6.2 מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת התקשרויות העירייה עם

המתנ"ס העירוני בתחום הספורט.

6.2.1 התקשרויות עם המתנ"ס - כללי

ציטוט מדוח מבקר המדינה 2020 בנושא פעולות הרשויות המקומיות באמצעות מרכזים קהילתיים לתרבות נוער וספורט (מתנ"סים):

התקשרויות הרשויות המקומיות עם המתנ"סים שבתחומן

בהתאם לכללי המנהל התקין על הרשות המקומית להסדיר בהסכם כתוב כל התקשרות עם תאגידים עירוניים ובכלל זה גם עם המתנ"סים הפועלים בתחומה. על ההסכם לכלול בין היתר את תנאי ההתקשרות, את השירותים שלהם מחויב כל אחד מהצדדים, את היקף התשלום עבור השירותים שיסופקו וכיוצא בזה. הבדיקה העלתה ליקויים בהתקשרויות של חלק מהרשויות המקומיות שנבדקו עם המתנ"סים שבתחומן ובכלל זה: חלקן לא חתמו על הסכמים עם המתנ"סים להסדרת פעילותם; חלקן ערכו הסדרים חוזיים חלקיים בלבד; ובחלקן הוראות החוזים שנחתמו עם המתנ"ס אינן נאכפות...

אסדרת העברת כספים למתנ"סים הסוכנותיים

בטרם הקימה הסוכנות היהודית את המבנים המשמשים כיום אכסניה למתנ"סים ברשויות המקומיות, וכתנאי להקמתם, נקשרו הרשויות המקומיות עימה בהסכמים שקישרו בין קבלת מימון הסוכנות להקמת מבנה המתנ"ס ובין העברת כספים שתבצע הרשות למימון כלל העשייה שבו. הפעלת המתנ"ס, הפעילות שבו וכלל סמכויות הניהול שלו נמסרו להנהלת המתנ"סים הסוכנותיים...

בחוזר מנכ"ל משרד הפנים מ-2010 בנושא "התקשרות רשויות מקומיות עם חברות קרן החינוך של הסוכנות" (להלן - חוזר מנכ"ל 2010) צוין כי הרשויות המקומיות פועלות זה שנים רבות בשיתוף פעולה עם חברות קרן החינוך של הסוכנות היהודית בהפעלת מוסדות תרבות, חינוך, רווחה, ספורט או קהילה ברשויות המקומיות, ובמסגרת שיתוף פעולה זה מעבירות כספים לחברות הסוכנותיות. בחוזר המנכ"ל 2010 נקבע כי "...אין רשות מקומית רשאית להמשיך ולתקצב, במסגרת תקציבה השנתית, את החברות הסוכנותיות הפועלות בתחומה", ובסעיף 6 נקבע כי הרשויות המקומיות רשאיות להמשיך לפעול על פי ההסכמים שביניהן לבין הסוכנות היהודית ו/או החברות הסוכנותיות "ככל שאין בהם סתירה, כמובן, לאמור לעיל". עוד נקבע בחוזר המנכ"ל 2010 כי רשות מקומית רשאית להתקשר בחוזה עם חברה סוכנותית בפטור ממכרז בהתאם לאמור בתקנה (3) 11 (לתקנות המכרזים).

תקנה (11)3 לתקנות המכרזים מאפשרת פטור להתקשרות עם חברה סוכנותית רק אם החוזה עימה נועד "לאפשר ניצול כספי מגבית למען שיקום שכונות מצוקה או למען קידום חברתי של תושבי העיר". חוזר המנכ"ל 2010 קובע מפורשות כאמור כי גם אם קיימים הסכמים בין הרשויות

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המקומיות לחברות הסוכנותיות, אין הרשויות המקומיות רשאיות לתקצב את החברות הסוכנותיות מתקציבן השנתי. ביכולתן לתקצב את פעילות החברות הסוכנותיות רק באמצעות נוהל התמיכות או באמצעות הפטור הקבוע בתקנה 3(11). תקנה 3(11) מאפשרת פטור מההתקשרות רק אם הוא לצורך "ניצול כספי מגבית", ללא מענה לשאלה מה הוא אותו "ניצול כספי מגבית" שאליו מתייחסת התקנה. הבדיקה העלתה כי העברה של כספי הרשות המקומית למתנ"סים הסוכנותיים שנבדקו מתבצעת באמצעות התקשרות עימם בפטור ממכרז בהתאם לתקנה 3(11), והכספים שהשקיעה הסוכנות בהקמת מבנה המתנ"ס עשרות שנים קודם לכן נחשבים לצורך השימוש בתקנה כ"ניצול כספי מגבית". הבדיקה העלתה כי גם אגף התאגידים הצביע על סוגיות הנוגעות למתנ"סים הסוכנותיים ועל הצורך בהסדרתם, כמו העובדה שהם אינם נתונים לביקורת מטעם משרד הפנים. ראוי לבחון כיצד גם בחלוף שנים כה רבות הרשויות המקומיות ממשיכות להשקיע מיליוני ש"ח בפעילות המתנ"סים ובאחזקת המבנים שבהם הם פועלים, בלי שקיימים מנגנוני בקרה ופיקוח אחר כספים אלה לאחר העברתם למתנ"סים הסוכנותיים - כמו המנגנונים הקיימים לפיקוח ובקרה על כספים המועברים לתאגידים עירוניים אחרים שאינם בשליטה שבהם גם המתנ"סים הפועלים בשיתוף החברה למתנ"סים.

משרד מבקר המדינה ממליץ למשרד הפנים לבחון את ההסדר הקיים כיום בין הרשויות המקומיות ובין המתנ"סים הסוכנותיים כדי לאפשר ביקורות כנהוג בכל הנוגע לכספים המועברים למתנ"סים הפועלים בשיתוף החברה למתנ"סים...

העברת כספים למתנ"ס עבור קיום פעולות שלא בהתאם למטרותיו או כ"צינור" לגופים אחרים
כאמור, בפקודה ובצווים הוגדרו תפקידי הרשות המקומית וסמכויותיה. כך למשל נקבע בפקודה כי העירייה מוסמכת לנקוט שורה ארוכה של פעולות, לרבות דאגה לביטחון תושביה. עוד נקבע בפקודה ובצווים כי התקשרות של רשות מקומית בחוזה להעברת מקרקעין או טובין או לביצוע עבודה תיעשה באמצעות מכרז פומבי. בבסיס חובת המכרז הפומבי עומדת החובה לנהל את ענייני הרשות באופן שיש בו תחרות הוגנת המאפשרת לכל מועמד מתאים להתמודד באופן שווה ולזכות ליחס זהה והוגן. בפסיקה נקבע כי על חלוקת משאבי הרשות המקומית להיעשות בהליך מסודר ושקוף כדי למנוע הקצאה לא שוויונית של משאבי הרשות וכדי להבטיח שמירה על טוהר המידות, על מניעת משוא פנים ושחיתות. כדברי השופט ברנזון: "היסוד לשיטת המכרזים של גופים ציבוריים, שנשתרשה בארץ, הוא הרצון והדאגה להבטיח התנהגות נאותה של שליחי הציבור במסירת עבודות וברכישת טובין ושירותים... חשוב ביותר, שמידות אלה יתקיימו וגם ייראה שנתקיימו"...

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2020

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.2.2 התקשרויות העירייה עם המתנ"ס

כאמור מעלה, חוזר מנכ"ל משרד הפנים 1/2010 הגדיר את אופן ההתקשרות המותר עם חברות של הסוכנות, דוגמת החברה המפעילה את המתנ"ס העירוני. לאור חוזר המנכ"ל פעלה העירייה מול המתנ"ס לבניית הסכם התקשרות ולהפסיק את תקצוב הפעילות בתקציב העירוני.

במכתב מתאריך 5/6/2011 העיר מבקר העירייה דאז לגזברית העירייה כי : "יש לדרוש מהמתנ"ס להגיש תוכניות עבודה ולבדוק את תוצאות הפעולות בפרויקטים השונים. מערכת היחסים הזו צרכה להיות מוסדרת תחת הסכם הפעלה רב שנתי, או נוהל כתוב. חשוב שתחת גג המתנ"ס לא יעשו קיצורי דרך שאסורים לעירייה".

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 - דוגמאות לבעיות פיקוח של העירייה בנושא תמיכות בתחום הספורט, בעיות שיש לפתור עם העברת פעילות הספורט למתנ"ס שבוצעה במהלך שנת 2016:

סכום התמיכות המהותי לאורך השנים הוא בתחום הספורט, הן בתמיכה ישירה כספית (בשנים האחרונות עם מעבר הפעילות למתנ"ס העירוני מימון העירייה לתחום הספורט הפך מתמיכה, לתשלום לפי הסכם), והן בתמיכה עקיפה המשקפת את העובדה שהפעילות מתקיימת במתקני העירייה כגון, אצטדיון כדורגל, אולמות כדורסל, בריכה עירונית ומבנים שונים אחרים, הכל על חשבון העירייה וכולל שכר חלק מהמאמנים המשולם על ידי העירייה (העובדים האלה בסטטוס של עובדי עירייה לכל דבר)...

בעירייה מונתה מפקחת בנושא תמיכות שהיא עובדת הגזברות. כפי העולה מהפרוטוקולים של ישיבות וועדת התמיכות, המפקחת מעבירה דיווח שוטף לוועדת התמיכות לגבי הבדיקות שערכה בגופים הנתמכים (גם בביקורים בפעילות עצמה וגם מנתונים כספיים ואחרים), וכן מפרטת את ממצאי הבדיקות והמלצות לגבי המשך התנהלות מול הגוף הנתמך.

כאמור מעלה, במהלך שנת 2016 הועברה פעילות העמותה לקידום הספורט בערד למתנ"ס העירוני, ובהתאם הופסקו התמיכות בתחום בשנים הבאות. הפעילות הועברה בתאריך 1/9/16, אך מאחר ופעילות העמותה בשנה רגילה היא בת 10 חודשים בלבד ואין פעילות בחודשים יולי ואוגוסט, המשמעות שהפעילות הנתמכת רלוונטית לחצי שנה בלבד בשנת 2016. בפועל רק בחודש יולי 2017 הודיעו למפקחת על העברת הפעילות.

- ממצא : פעילות העמותה הנתמכת הועברה למתנ"ס העירוני בתאריך 1/9/2016, הודעה על העברת הפעילות למפקחת ועדת התמיכות הועברה רק בתאריך 30/7/2017.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ לקיים מערך דיווח בזמן אמת על מנת לוודא כי המפקחת מטעם ועדת בתמיכות תוכל למלא את תפקידה כראוי.

כמו כן, לא קיימת תוכנית עבודה מסודרת וכללים מוגדרים לביצוע הפיקוח (כגון : מספר מחייב של ביקורי פיקוח בשנה בפעילות הנתמכת, השוואת דוחות כספיים לזיהוי חריגים, אופן מעקב וניטור אחר המלצות הפיקוח בנושאים שונים וכד'').

- ממצא : בניגוד לסעיף 17ג לנוהל הוועדה המקצועית לא קבעה כללים לפיקוח, כמו כן לא קיימת תוכנית עבודה מוגדרת לביצוע הפיקוח על התמיכות, כולל מועדים ואבני דרך לביצוע פעולות הפיקוח השונות.

המלצה : מומלץ לבנות תוכנית עבודה מוגדרת לפעילות הפיקוח בנושא התמיכות.

...תמיכות ישירות (בכסף) ועקיפות (שימוש במתקנים וכח אדם עירוני) לעמותה לקידום הספורט בערד ולמתנ"ס העירוני :

גוף נתמך/סכום תמיכה בשנת	2018	2017	2016	2015	2014	2013
העמותה לקידום הספורט	-	-	2,045,800	955,000	904,000	442,499
מתנ"ס ערד	1,265,000	1,230,000	-	-	-	-

- ממצא : בניגוד לעירייה המשקפת בדוחות הכספיים שלה את התמיכה העקיפה שמעניקה בתחום הספורט, העמותה לקידום הספורט והמתנ"ס העירוני שקיבלו תמיכה עקיפה לאורך השנים, לא הציגו את סכומי התמיכה בדוחות הכספיים שלהן. תגובת המבוקר : בדוחות הכספיים של המתנ"ס לשנת 2018 הוצגו תמיכות עקיפות. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הדוחות הכספיים של המתנ"ס לשנת 2018 התקבלו לאחר סיום הביקורת בנושא. בכל מקרה ההמלצה רלוונטית להתנהלות עתידית.

- המלצה : מומלץ לוודא כי/לדרוש כתנאי בהליך התמיכות מקבלי התמיכות העקיפות מציגים את השווי הכספי של התמיכות העקיפות בדוחות הכספיים שלהן.

גרעון בפעילות ענפים נתמכים כולל התמיכות של העמותה לקידום הספורט בערד, לפי בדיקת מפקחת וועדת התמיכות :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

שנה	2016	2015	2014
גרעון בש"ח	1,005,798	695,653	522,666
תמיכה שהתבקשה	1,600,700	1,054,000	389,106
תמיכה בפועל	815,800	25,000	204,000

...

- ממצא : חוסר הדיווח על העברת הפעילות לאחריות המתנ"ס העירוני, הביאה לכך שדיווח מפקחת התמיכות לוועדת התמיכות בישיבתה מיום 11/12/2016 היה שגוי (המפקחת מתארת בדיקת פעילות של העמותה מחודש 11/2016 במתקני העירייה), ובהתאם קביעה כי העמותה עומדת בתבחינים ונוהל התמיכות וזכאית לקבל תמיכה.

- המלצה : מומלץ לקיים מנגנון אימות לגבי זהות המשתמש במתקני העירייה, על מנת להימנע מבקרה לא מלאה, כמתואר בממצא.

סעיף 4.ב. במסמך התבחינים לקבלת תמיכה על פי קביעת וועדת התמיכות העירונית קובע :
 ב. מוסד ציבורי אשר יקבל תמיכה עקיפה בצורת שימוש במתקני העירייה יחויב במילוי טופס דיווח שעות שימוש יומי אשר יועבר מדי חודש למפקח על התמיכות בעירייה.

בשנת 2016, לא התקיים דיווח כמוגדר בתבחינים, לבקשת המפקחת התקבל רק בנובמבר 2016 דיווח על כלל השנה, כטבלת לוחות זמנים של כל פעילות, אך לא שימוש בפועל.

- ממצא : בניגוד לתבחינים שפרסמה העירייה לקבלת תמיכה, העמותה לא דיווחה בכל חודש על שימוש בפועל במתקני העירייה. סביר כי דיווח כאמור, היה חושף את העברת הפעילות של העמותה בזמן אמת.

- המלצה : יש לוודא את קיום התבחינים כלשונם בזמן אמת, על הוועדה לקיים מנגנון דיווח מובנה של הפיקוח על מנת לוודא קיום כלל התבחינים.

...

- ממצא : בשנת 2016 בחישוב התמיכות בפועל בחלוקה לענפי הספורט שהפעילה העמותה, נקבעו סכומים באופן שרירותי ללא כל קשר לסכומים שהגדירה העמותה במסמכי הבקשה לתמיכה. ובענף אחד אף אושרה תמיכה בפועל, מעבר לסכום שהתבקש ואושר במסמכי הבקשה לתמיכה.

- ממצא : מומלץ כי העירייה תגדיר את אופן אישור התמיכות בפועל בהקשר לטופס הבקשה (בהנחה כי התמיכות מאושרות על פי התבחינים ולוקחים בחשבון את כמות

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הפעילים ונושאים אחרים כנדרש בנוהל). מצב בו התמיכות בפועל מחולקות ללא כל קשר למה שהתבקש בטופס הבקשה לתמיכה ולאישור הוועדה בהתאם לבקשה, אינו מהווה מנהל תקין גם כי אינו מקיים כל בקרה על חלוקת כספי הציבור.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019.

- ✖ ממצא :** בניגוד להערת מבקר העירייה משנת 2011 בעקבות חוזר מנכ"ל משרד הפנים שהגדיר את אופן ההתקשרות המותר עם חברות של הסוכנות (כדוגמת החברה המפעילה את המתנ"ס העירוני), שהעיר כי : " יש לדרוש מהמתנ"ס להגיש תוכניות עבודה ולבדוק את תוצאות הפעולות בפרויקטים השונים... חשוב שתחת גג המתנ"ס לא יעשו קיצורי דרך שאסורים לעירייה", לא קיים נוהל מתכלל לניטור ומעקב אחר יישום הסכמים ואישור תשלומים למתנ"ס, כך לדוגמא גם בתחום הספורט כעולה מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 בנושא ועדת תמיכות, ומהביקורת הנוכחית אין כל מעקב אחר תוכניות העבודה ו/או יישום תוכנית האב לספורט משנת 2016 שהמתנ"ס אמור ליישם. קיים פיקוח תקציבי כולל במחלקת הנה"ח, אך זה עוסק בפן הכספי בלבד בהתאם לתקציב העירייה, ולא בוחן את יישום הסכם ועמידה בתנאיו.
- המלצה :** מומלץ למנות גורם מתכלל בעירייה שישמש כרפרנט מול כלל פעילות המתנ"ס (רווחה, חינוך, ספורט, תרבות וכד'), ובהתאם להגדיר לגורם זה נוהל מסודר לאופן בקרה ופיקוח על יישום ההסכמים ובהתאם אישור התשלומים השוטפים למתנ"ס.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

לאורך השנים נחתמו מספר הסכמים למתן שירותים מול המתנ"ס, בהתאם לחוזר מנכ"ל 1/2010 שחייב שההתקשרות תהיה מעוגנת בהסכם, להלן תמצית 3 הסכמים אחרונים :

הסכם שירותים משנת 2016

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2228/16

מס' 2228/16

הסכם למתן שירותים

שנערך ונחתם בערד ביום 28 לחודש 3 בשנת 2016

בין: עיריית ערד
המחנה הקדמי ערד
ת.ד 100 ערד

(להלן: "העירייה")
מצד אחד

לבין: מרכז תרבות ערד ע"ש סמואל רובין בע"מ
510623754 חל"צ/62
מרח' בן יאיר 28 ערד

(להלן – "החברה")
מצד שני

הצטרפות החברה

3. החברה מצהירה, כי היא מלכ"ר ומנחת ספרים כחוק וכי היא וכל המועסקים על ידו הינם בעלי הרישיונות, האישורים והחיתומים הנדרשים על פי הוראות הסכם זה והוראות כל דין ככל שידרשו לשם ביצוע השירות נשוא הסכם זה.
4. החברה מצהירה, כי היא בחנה את אופי השירות הנדרש לביצוע על פי הסכם זה וכי הוא מכירה את התנאים והמסגרות הקשורים וכרוכים בו וכי לא תהיינה לו טענות בקשר עם היקפו או ביצועו (לרבות כוח האדם והציוד הדרושים לשם כך) או בקשר עם התמורה שתשולם לו על פי הסכם זה.
5. החברה מצהירה בזאת ליתן לעירייה את השירותים כמפורט בהסכם זה ובנספחיו והעירייה מסכימה בזאת לרכוש מהחברה את השירותים שיפרטן להלן, וזאת בכפוף להרשאה תקציבית – כדן.

התחייבות החברה

6. בכפוף להוראות הסכם זה ולהוראות כל דין ובכפוף להוראות העירייה ולמטרות החברה עפ"י תזכירה ותקנונה תבצע החברה עבור העירייה השירותים כדלקמן:

א.	מרכז תרבות ערד
ב.	מרכז תרבות ערד
ג.	מרכז תרבות ערד
ד.	מרכז תרבות ערד
ה.	מרכז תרבות ערד

7. החברה תבצע את הפעילויות והפרויקטים בהתאם להוראות העירייה והסכם זה לרווחת תושבי העיר בצורה מיטבית ומקצועית על פי הוראות הדין.

מרכז תרבות ערד
ע"ש סמואל רובין
בע"מ

כח

מרכז תרבות ערד

10. החברה תפעל בהתאם לתקציב אשר יאושר על ידי מדי שנה, הצעת התקציב ותוכניות העבודה שתכין החברה יוצגו להנהלת העירייה והצוות המקצועי בעירייה.
11. החברה תדווח בכתב לעירייה על פעילות שמתבצעת בהשתתפות מימון העירייה אחת לרבעון בפורמט שיקבע בין העירייה לחברה, וכן בכל מועד אחר על פי דרישה של העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התמורה

16. החברה תבצע כל פרויקט במסגרת התקציבית שנקבעה ואושרה לאותו פרויקט/פעילות ולא תחרוג ממנו, אלא אם קיבלה אישור לכך מראש ובכתב.

א. לכל פרויקט תוצא הוצאת עבודה נפרדת שתומה על ידי מורשי החתימה של העירייה, מועדי העברת סכומי הכסף לביצוע העבודה יקבעו בהזמנת העבודה בהסכמה בין הצדדים.

ב. החברה מתחייבת לדווח לאלתר ולמסור את כל הנתונים לעירייה בגין כל סיבה העלולה לגרום לחריגה מהסכום שאושר בהזמנת הפרויקט בו מדובר, ולקבל את אישור העירייה לחמשך פעילות באותו פרויקט ולתיקצובו המעודכן ע"י העירייה.

ג. החברה תדווח על יתרות זכות לטובת העירייה ככל שיתברר כי קיימת יתרה בפרויקט יעודי מסוים המוזמן על ידי העירייה. החברה תפעל על פי הוראות העירייה בכל הנוגע ליתרה, ככל שתיוותר יתרה.

ד. התשלום יבוצע כנגד המצאת דרישת תשלום המלווה באסמכתאות רלוונטיות המעידות על ביצוע הפעילות והמאשרות על ידי מקבל השירות. ויבוצע בתנאי תשלום שוטף + _____.

ה. כל חריגה לא מאושרת כדין לא תשולם והמתנ"ס לוקח על עצמו את כל האחריות לחריגה ואין ולא תהיה לו כל טענה כנגד העירייה.

ו. במידה והעירייה תתבע בדין בגין סכומים שהוצאו ללא קבלת חיתור כנדרש לעיל, ישמה המתנ"ס את העירייה בכל סכום אשר יקבע לחובת העירייה.

ז. תקורת המתנ"ס בגין ביצוע השרותים תעמוד על 20%, אלא אם כן יסוכם אחרת בכתב (חתום כדין) עם המתנ"ס.

...

חיתורים רשיונות

19. החברה תשיג את כל החיתורים והרשיונות הדרושים, על פי כל דין, לביצוע העבודות, הפרויקטים והפעילויות. העירייה תפעל ותסיע לחברה ככל יכולתה באמצעים העומדים לרשותה במסגרת החוק להשגתם. לא תבוצע פעילות כלשהי טרם שהוסדר אישור כנדרש על פי דין ואין לראות בהזמנת השירות ע"י העירייה כאישור לביצוע פעולה כלשהי לה נדרש אישור עפ"י חוק.

20. החברה מתחייבת לאפשר לנציג העירייה לבדוק כל מסמך, חשבון, הסכם וכיו"ב הקשור לפרויקט או פעילות המוזמנת על ידה כאמור ולמסור כל הסכר ומידע שיידרש.

...

תקופת ההסכם

21. הסכם זה יהיה תקף למשך שנה מיום 1/1/18 ועד ליום 31/12/16 ולהלן: "תקופת ההסכם".

22. ההסכם יתחדש בכל פעם לשנה נוספת ללא צורך במתן הודעה, וזאת עד לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, אלא אם ניתנה הודעה על ידי אחד הצדדים על סיומו.

23. הודעה בדבר סיום ההסכם תימסר 30 יום טרם סיומה של שנה קלנדרית וההסכם יבוא לידי סיום בסוף אותה שנה בת נמסרה ההודעה, נקבעה בדין או בתנחיות משרד חמיס תקופה קצרה יותר יחול ההוראות או התנחיות הנ"ל.

24. בתקופת הארכה יחולו כל הוראות הסכם זה, לכל דבר ועניין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נספחים :

1. אשכולי עזר.

המנהל הכללי
העירייה

הנידון : הצעת מחיר לשירותי המתניס לשנת 2016

מתניס ערד פועל בתחום החינוך הבלתי פורמלי בעיר ערד משנת 1972. במסגרת רכישת חשירותים השנתית של העירייה מחמתניס אני מתכבד להגיש הצעת מחיר לפי הסעיפים הבאים :

נא

שם	הקציב 2016
חינוך שירותי תרבות נוער	700,000
מעולות נוער	300,000
קשישים וצרכים מיוחדים	520,000
סל תרבות	65,000
חשמל ספרייה	125,000
חיכל הספורט	350,000
השתתפות הרשות בחוגים	450,000
סה"כ	2,510,000

...

מרכז תרבות בערד

ע"ש סמואל רובין בע"מ

מצייב פרוט השרותים השוטפים שיינתנו על ידי המתניס לעירייה :

- א. הצעת מחיר שנתית כוללת את השרותים הבאים :
 - חינוך שירותי תרבות ונוער** - חכנת תוכנית שנתית והוצאתה מחכח אל הפועל תוך גיוס משאבים נוספים ממשרדי ממשלח וממשתתפים. התוכנית תכלול הפעלת פרויקטים עירוניים בתחומים הבאים : סל תרבות ומקחלת העירונית, מרכז מחול וחוגים, מרכז גיל הרך, מרכז הנוער העירוני, מרכז צעירים, הקונסרבטוריון ומנויי התיאטרון לילדים ולמבוגרים.
 - פעולות נוער** - הפעלת מועדון הנוער העירוני, ארועי קיץ, ארגון ימי שיא לנוער בשיתוף חתיכון. פיקוח והכוונה של תנועות הנוער הפועלות בעיר.
 - סל ספורט** - ארגון ליגות, טורנירים, ארועי ספורט ותוכניות המופעלות מתקציב מנהל הספורט.
 - קשישים וצרכים מיוחדים** - הפעלת מועדוני קשישים, מפעל מוגן ומועדון חברתי לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים (מלב ולב אקיים אנשי).
 - חוגים** - בניית תוכנית חוגים בתחומים שונים לכל הגילאים. ציור, קרמיקה, חוגי שפות, טיולים, מחול ועוד.
- בתחומים שפורטו לעיל המתניס יעסיק אנשי מקצוע אשר יבנו תוכניות עבודה להפעלת התחומים השונים במהלך השנה השוטפת וכן בארועי שיא לאורך השנה.
- הארותים הקהילתיים יתקיימו לקראת חגי ישראל. בנוסף נקיים ארועי תרבות וספורט לאורך השנה כגון הצגות מנויים לילדים ולמבוגרים וארועי ספורט כגון : צעדת מצדה, מרוץ האופניים, טורנירים בענפי ספורט שונים וכו'.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לצורך הפעלת התחומים יירכש ציוד ייעודי וכן שירותים מספקים שונים להצלחת הפעילות. הפעילות תתקיים במבנה המרכזי ברח' בן יאיר 28 בערד ובשלוחותיו ברחבי העיר (קונסרבטוריון, סטודיו לקרמיקה, מקלט מחול ואולמות ספורט)

פעילות המתנ"ס המפורטת מופיעה בחוברת מהודרת שיוצאת לקראת כל שנת פעילות. חשמל ספרייה - הספרייה העירונית ממוקמת בקומה א' של המתנ"ס. העירייה תשלם עבור הוצאות החשמל של הספרייה.

היכל הספורט - המתנ"ס יספק שירות הפעלה של היכל הספורט הכולל: עובדי האחזקה ותחזוקה וכן רכישת ציוד ושירותים שונים הנדרשים לצורך הפעלת היכל הספורט. האחזקה שתטפל ע"י המתנ"ס היא אחזקה שוטפת בלבד, במקרים של פרויקטים של בניה או תקלות המחייבות תקציב משמעותי המתנ"ס יפנה לעירייה לחמשך טיפול.

ההתחשבויות בגין כל השירותים שפורטו לעיל תחיה אחת לחודש בהתבסס על דיווחי פעילות ודרישות תשלום.

ב. נוסף על השירותים השוטפים, המתנ"ס מציע לרשות להתקשר עימו בפרוייקטים נדרשים. במחירים תחרותיים (תשלח הצעת מחיר על פי דרישה).

התקשרות זו תתבצע בכפוף לקבלת הזמנה מאושרת על ידי העירייה.

סוף ציטוט מהסכם מתן שירותים שנת 2016.

- **ממצא :** בניגוד לסעיפים 10 ו-11 להסכם למתן שירותים מול המתנ"ס מתאריך 28/3/2016, המחייב את המתנ"ס בהגשת תוכנית עבודה ודיווח רבעוני על פעילות, נמצא כי אישור התשלומים למתנ"ס אינו כולל תיעוד לגבי אופן עמידת המתנ"ס בהסכמים השונים, כמו כן לא נמצא תיעוד לחלק מבדיקות הגורמים השונים בעירייה המאשרים את התשלומים השוטפים למתנ"ס (תקציבאית מחלקת רווחה, תקציבאית מחלקת חינוך, תחום הספורט).

- **המלצה :** מומלץ להסדיר מנגנון פיקוח (בדומה למנגנון הפיקוח הקיים בוועדת התמיכות העירונית), לכלל פעולות המתנ"ס הממומנות באמצעות כספי העירייה, ולהגדיר חובת תיעוד לאופן וממצאי הבדיקה, לפני אישור התשלום.

- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הסכם שירותים משנת 2019

מס' דו"ח 3576/19
הסכם למתן שירותים
שנערך ונחתם בערד ביום 19 לחודש 2 בשנת 200

בין: עיריית ערד
המחנה הקדמי ערד
ת.ד 100 ערד

(להלן: "העירייה")
מצד אחד

לבין: מרכז תרבות בערד ע"ש סמואל רובין בע"מ
510623754 חל"צ/62
מרח' בן יאיר 28 ערד

(להלן – "החברה")
מצד שני

התחייבות החברה

7. בכפוף להוראות הסכם זה ולהוראות כל דין ובכפוף להוראות העירייה ולמטרות החברה עפ"י תזכירה ותקנונה תבצע החברה עבור העירייה השירותים כדלקמן:

נ 3 2

עיריית ערד

- תקינה ויעילה.
11. החברה תפעל לביצועו של הסכם זה בהתאם לתקציב אשר יאושר ידה מדי שנה, הצעת התקציב ותוכניות העבודה שתכין החברה יוצגו להנהלת העירייה והצוות המקצועי בעירייה.
 12. החברה תדווח בכתב לעירייה על כל פעילות שמתבצעת בהשתתפות מימון העירייה אחת לרבעון בפורמט שיקבע בין העירייה לחברה, וכן בכל מועד אחר על פי דרישה של העירייה.
 13. העירייה תהא זכאית לפי שיקול דעתה הבלעדי להפסיק להזמין מהחברה ביצוע פרויקטים או ביצוע פעילויות, או לא ליתן הסכמתה לביצוע פרויקטים או פעילויות שבמימון העירייה על ידי החברה, זאת ללא כל נימוק.
 14. בכפוף לאמור לעיל העירייה מתחייבת כי כל התשלומים וההוצאות שהוצאו ע"י החברה או שהחברה התחייבה להוציאן בהסתמך על הפרויקטים/פעילויות שהוזמנו על ידי העירייה ישירות כאמור לעיל, ישולמו ע"י העירייה לחברה.
 15. החברה תאשר נהלי העבודה אשר יקבעו בין היתר את נוהל ביצוע פרויקטים ופעילויות שהוזמנו מהעירייה, אופן הפיקוח על הכספים, קבלת דיווח על ביצוע הפעילויות והפרויקטים, מתן האישור לשחרור הכספים וכיוצ"ב.
- לשחרור הכספים וכיוצ"ב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התמורה

17. החברה תבצע כל פרויקט במסגרת התקציבית שנקבעה ואושרה לאותו פרויקט/פעילות ולא תחרוג ממנו, אלא אם קיבלה אישור לכך מראש ובכתב.
- א. לכל פרויקט תוצא הזמנת עבודה נפרדת חתומה על ידי מורשי החתימה של העירייה, מועדי העברת סכומי הכסף לביצוע העבודה יקבעו בהזמנת העבודה בהסכמה בין הצדדים.
- ב. החברה מתחייבת לדווח לאלתר ולמסור את כל הנתונים לעירייה בגין כל סיבה העלולה לגרום לחריגה מהסכום שאושר בהזמנת הפרויקט בו מדובר, ולקבל את אישור העירייה להמשך פעילות באותו פרויקט ולתיקצובו המעודכן ע"י העירייה.
- ג. החברה תדווח על יתרות זכות לטובת העירייה ככל שיתברר כי קיימת יתרה בפרויקט יעודי מסוים המוזמן על ידי העירייה. החברה תפעל על פי הוראות העירייה בכל הנוגע ליתרה, ככל שתיוותר יתרה.
- ד. התשלום יבוצע כנגד המצאת דרישת תשלום המלווה באסמכתאות רלוונטיות המעידות על ביצוע הפעילות והמאשרות על ידי מקבל השירות ויבוצע בתנאי תשלום שוטף + .
- ה. כל חריגה לא מאושרת כדין לא תשולם והמתני"ס לוקח על עצמו את כל האחריות לחריגה ואין ולא תהיה לו כל טענה כנגד העירייה.
- ו. במידה והעירייה תתבע בדיון בגין סכומים שהוצאו ללא קבלת היתר כנדרש לעיל, ישפה המתני"ס את העירייה בכל סכום אשר יקבע לחובת העירייה.
- ז. תקורת המתני"ס בגין ביצוע השרותים תעמוד על 20% אלא אם כן יסוכם אחרת בכתב (חתום כדין) עם המתני"ס.

תקופת ההסכם

23. הסכם זה יהיה תקף למשך שנה מיום חתימתו ועד ליום (להלן: "תקופת ההסכם").
24. ההסכם יתחדש בכל פעם לשנה נוספת ללא צורך במתן הודעה, וזאת עד לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, אלא אם ניתנה הודעה על ידי אחד הצדדים על סיומו.
25. הודעה בדבר סיום ההסכם תימסר 30 יום טרם סיומה של שנה קלנדרית וההסכם יבוא לידי סיום בסוף אותה שנה בה נמסרה ההודעה, נקבעה בדיון או בהנחיות משרד הפנים תקופה קצרה יותר יחול ההוראות או ההנחיות הנ"ל.
26. בתקופת ההארכה יחולו כל הוראות ההסכם זה, לכל דבר ועניין.

נספחים :

טל. 08-9551502
פקס 08-9952038
דוא"ל: dudi@matnas-arad.org

הנהלת מתנ"ס ערד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נספח ב' - פרוט השירותים השוטפים שיינתנו על ידי המתנ"ס לעירייה:

א. חינוך שרותי תרבות ונוער - הכנת תוכנית שנתית והוצאתה מהכח אל הפועל תוך גיוס משאבים נוספים ממשרדי ממשלה וממשתתפים. התוכנית תכלול הפעלת פרויקטים עירוניים בתחומים הבאים: סל תרבות ומקהלה העירונית, מרכז מחול וחוגים, מרכז גיל הרך, מרכז הנוער העירוני, מרכז צעירים, הקונסרבטוריון ומנויי התיאטרון לילדים ולמבוגרים.

פעולות נוער - הפעלת מועדון הנוער העירוני, ארועי קיץ, ארגון ימי שיא לנוער בשיתוף התיכון. פיקוח והכוונה של תנועות הנוער הפועלות בעיר.

ספורט - ארגון ליגות, טורנירים, ארועי ספורט שונים. הפעלת הספורט התחרותי בענפים השונים.

קשישים וצרכים מיוחדים - הפעלת מועדוני קשישים מופ"ת, מפעל מוגן ומועדון חברתי לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים (מלב ולב אק"ם אנוש) תוכנית עמיתים של החברה למתנסים

חוגים - בניית תוכנית חוגים בתחומים שונים לכל הגילאים. ציור, קרמיקה, חוגי שפות, טיולים, מחול ועוד.

בתחומים שפורטו לעיל המתנ"ס יעסיק אנשי מקצוע אשר יבנו תוכניות עבודה להפעלת התחומים השונים במהלך השנה השוטפת וכן בארועי שיא לאורך השנה.

הארועים הקהילתיים יתקיימו לקראת חגי ישראל. בנוסף נקיים ארועי תרבות וספורט לאורך השנה כגון חגוגת מנויים לילדים ולמבוגרים וארועי ספורט כגון: צעדת מצדה, מרוץ האופניים, טורנירים בענפי ספורט שונים וכו'.

לצורך הפעלת התחומים יירכש ציוד ייעודי וכן שירותים מספקים שונים להצלחת הפעילות. הפעילות תתקיים במבנה המרכזי ברח' בן יאיר 28 בערד ובשלוחותיו ברחבי העיר (קונסרבטוריון, סטודיו לקרמיקה, מקלט מחול ואולמות ספורט).

פעילות המתנ"ס המפורטת מופיעה בחוברת מהודרת שיוצאת לקראת כל שנת פעילות. חשמל ספרייה - הספרייה העירונית ממוקמת בקומה א' של המתנ"ס. העירייה תשלם עבור הוצאות החשמל של הספרייה.

היכל הספורט - המתנ"ס יספק שרות הפעלה של היכל הספורט הכולל: עובדי האוהל והנאמן וכן רכישת ציוד שיפוצים ושירותים שונים הנדרשים לצורך הפעלת היכל הספורט. האחזקה שתטופל ע"י המתנ"ס היא אחזקה שוטפת בלבד, במקרים של פרויקטים של בניה או תקלות המחייבות תקציב משמעותי המתנ"ס יפנה לעירייה להמשך טיפול.

תוכנית צהרונים ניצנים וקייטנות של ביי"ס של החופש והחגים: המתנ"ס ישמש עבור העירייה כגוף המפעיל מול משרד החינוך על כל המשתמע מהקול הקורא. העסקת כ"א רכישת ציוד והזנה הפעלת חוגים וימי שיא.

ההתחשבות בגין כל השירותים שפורטו לעיל תהיה אחת לחודש בהתבסס על קבלת הזמנה, דיווחי פעילות ודרישות תשלום מהמתנ"ס.

ב. נוסף על השירותים השוטפים, המתנ"ס מציע לרשות להתקשר עימו בפרוייקטים אד הוק במחירים תחרותיים (תשלח הצעת מחיר על פי דרישה).

התקשרות זו תתבצע בכפוף לקבלת הזמנה מאושרת על ידי העירייה.

סוף ציטוט מהסכם השירותים משנת 2019.

בהסכם זה כבר נכלל הספורט בפרוט השירותים השוטפים שהמתנ"ס מספק לעירייה.

כאמור, פעילות הספורט הועברה מעמותת הספורט למתנ"ס העירוני במהלך שנת 2016, אך עדכון מתן שירותי ספורט בתחום התחרותי בא לידי ביטוי רק בהסכם ההתקשרות מול המתנ"ס משנת 2019.

ממצא : בניגוד למנהל תקין, למרות שתחום הספורט הועבר לתפעול המתנ"ס עוד בשנת 2016 ובהתאם העבירה העירייה למתנ"ס תשלומים שוטפים עבור קניית שירותי ספורט, רק בהסכם משנת 2019, הוסף הספורט כאחד מהשירותים שמספק המתנ"ס לעירייה בגינם זכאי לתשלום.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- המלצה : מומלץ כי ימונה גורם מתכלל עירוני מול המתנ"ס, על מנת שיבטיח בין השאר עדכון ההסכמים מול המתנ"ס באופן שוטף, בהתאם למציאות בשטח.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד לסעיף 15 להסכם למתן שירותים מול המתנ"ס שנחתם ב- 19/2/2019, המתנ"ס לא אישר נהלי עבודה אשר יקבעו בין היתר את נוהל ביצוע פרויקטים ופעילויות שהוזמנו מהעירייה, אופן הפיקוח על הכספים, קבלת דיווח על ביצוע הפעילויות והפרויקטים, מתן אישור לשחרור כספים וכיוצא בזה.

- המלצה : יש לקיים את כלל סעיפי ההסכם שנחתם מול העירייה.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

הסכם שירותים משנת 2020

חשבונית מס' 3701/2020

הסכם למתן שירותים

שנערך ונחתם בערד ביום 26 לחודש 5 בשנת 2020

בין: עיריית ערד
המחנה הקדמי ערד
ת.ד 100 ערד

(להלן: "העירייה")
מצד אחד

לבין: מרכז תרבות בערד ע"ש סמואל רובין בע"מ
510623754 חל"צ/62
מרח' בן יאיר 28 ערד

(להלן – "החברה/הגוף המפעיל")
מצד שני

...

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התחייבות החברה

7. בכפוף להוראות הסכם זה ולהוראות כל דין ובכפוף להוראות העירייה ולמטרות החברה עפ"י תזכירה ותקנונה תבצע החברה עבור העירייה השירותים כדלקמן:

התחייבות החברה
לשם שירותי חובל

עיריית ערד

א.

מס"ד	פירוט	סעיף תקציבי	תקציב מקורי	תוספת תקציב	תקציב לאחר תוספת
1	מקחלות הצגות ואירועים	1811002750	780,000 ₪	200,000 ₪	980,000 ₪
2	תרבות				
3	קונסרבטוריון				
4	מחול				
5	חוגים וספורט	1829203750	450,000 ₪	50,000 ₪	500,000 ₪
6	ספורט - קניית שירותים	1824000760	500,000 ₪	150,000 ₪	650,000 ₪

ב. תוספת התקציב כפופה לאישור מליאת מועצת העיר ועדכון תקציב.

ג. כל רכישת שירות מותנית בקבלת הזמנת רכש חתומה ומאושרת כדין. שירות ללא הזמנה לא ישולם.

8. החברה תבצע את הפעילויות והפרויקטים בהתאם להוראות העירייה והסכם זה לרווחת תושבי העיר בצורה מיומנת ומקצועית על פי הוראות הדין.
9. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, החברה תפעל בהתאם לדינים החלים עליה ותדווח לרשם החברות ולרשם ההקדשות בהתאם לנדרש על פי כל דין.
10. החברה תבצע את הפעילויות והפרויקטים באמצעות כוח אדם הנמצא ברשותה ו/ו שייקלט על ידה עפ"י שיקול דעתה ובלבד שיהא מיומן ומתאים כנדרש לביצוע הפעילויות והפרויקטים בצורה תקינה ויעילה. אין בהעברת הביצוע בפועל לידי קבלני משנה ו/או פרילנסרים כל שהם כדי לצמצם את אחריותה של החברה בכל צורה ואופן שהוא, ואין בכך כדי ליצור יחסי עובד / מעביד בין קבלני המשנה ו/או הפרילנסרים של החברה לעירייה.
11. החברה תפעל לביצועו של הסכם זה בהתאם לתקציב אשר יאושר ידה מדי שנה, הצעת התקציב ותוכניות העבודה שתכין החברה יוצגו להנהלת העירייה והצוות המקצועי בעירייה.
12. החברה תדווח בכתב לעירייה על כל פעילות שמתבצעת בהשתתפות מימון העירייה אחת לחודש בפורמט שיקבע בין העירייה לחברה, וכן בכל מועד אחר על פי דרישה של העירייה.
13. העירייה תהא זכאית לפי שיקול דעתה הבלעדי להפסיק להזמין מהחברה ביצוע פרויקטים או ביצוע פעילויות, או לא ליתן הסכמתה לביצוע פרויקטים או פעילויות שבמימון העירייה על ידי החברה, זאת ללא כל נימוק.
14. בכפוף לאמור לעיל העירייה מתחייבת כי כל התשלומים וההוצאות שהוצאו ע"י החברה או שהחברה התחייבה להוציאן בהסתמך על הפרויקטים/פעילויות שהוזמנו על ידי העירייה ישירות כאמור לעיל, ישולמו ע"י העירייה לחברה.
15. החברה תאשר נהלי העבודה אשר יקבעו בין היתר את נוהל ביצוע פרויקטים ופעילויות שהוזמנו מהעירייה, אופן הפיקוח על הכספים, קבלת דיווח על ביצוע הפעילויות והפרויקטים, מתן האישור לשחרור הכספים וכיוצא"ב.
16. החברה מודעת כי חל איסור מוחלט לעשות שימוש בכל הזמנה/תקציב/שירות/עבודה/תמורה וכיוצא"ב לצורך תעמולה פוליטית מפלגתית או סיעתית, כל פעולה כאמור יהיה בה כדי הפרה יסודית של ההסכם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התמורה

17. החברה תבצע כל פרויקט במסגרת התקציבית שנקבעה ואושרה לאותו פרויקט/פעילות ולא תחרוג ממנו, אלא אם קיבלה אישור לכך מראש ובכתב.
- א. לכל פרויקט תוצא הזמנת עבודה נפרדת שתומה על ידי מורשי החתימה של העירייה, מועדי העברת סכומי הכסף לביצוע העבודה יקבעו בהזמנת העבודה בהסכמה בין הצדדים.
- ב. החברה מתחייבת לדווח לאלתר ולמסור את כל הנתונים לעירייה בגין כל סיבה העלולה לגרום לחריגה מהסכום שאושר בהזמנת הפרויקט בו מדובר, ולקבל את אישור העירייה מראש ובכתב להמשך פעילות באותו פרויקט ולתיקצובו המעודכן ע"י העירייה.
- ג. החברה תדווח על יתרות זכות לטובת העירייה ככל שיתברר כי קיימת יתרה בפרויקט יעודי מסוים המוזמן על ידי העירייה. החברה תפעל על פי הוראות העירייה בכל הנוגע ליתרה, ככל שתיוותר יתרה.
- ד. התשלום יבוצע מדי חודש בחודשו וכנגד המצאת דרישת תשלום כדן.
- ה. כל חריגה לא מאושרת כדן לא תשולם והמתני"ס לוקח על עצמו את כל האחריות לחריגה ואין ולא תהיה לו כל טענה כנגד העירייה.
- ו. במידה והעירייה תתבע בדן בגין סכומים שהוצאו ללא קבלת היתר כנדרש לעיל, ישפה המתני"ס את העירייה בכל סכום אשר יקבע לחובת העירייה.

...

תקופת ההסכם

23. הסכם זה יהיה תקף מיום חתימתו ועד לסיום ביצוע העבודה (להלן: "תקופת ההסכם").
24. הודעה בדבר סיום ההסכם תימסר 30 יום טרם סיומה של שנה קלנדרית וההסכם יבוא לידי סיום בסוף אותה שנה בה נמסרה ההודעה, נקבעה בדן או בהנחיות משרד הפנים תקופה קצרה יותר יחול ההוראות או ההנחיות הנ"ל.
25. בתקופת הארכה יחולו כל הוראות הסכם זה, לכל דבר ועניין.

עיריית ערד
מרכז תרבות ופנאי
ג'ש סמית' רובין
ל. 1. 7

סוף ציטוט מהסכם מתן שירותים לשנת 2020.

על פי ההסכם החדש, מספר שירותים נכללים בגוף ההסכם ולא בנספח כפי שהיה בשנים קודמות, בניהם גם קניית שירותי ספורט.

בהסכם שהועבר לביקורת לא קיימים נספחים לגבי שירותים נוספים בניגוד להסכמים קודמים משנים עברו, למרות שבהתחשבות החודשית לא השתנה דבר.

רשימה לדוגמא של פעילויות בגינן משלמת העירייה למתני"ס :

מ"ס	נושא השירות:
1	מקהלות הצגות ואירועים
2	תרבות
3	מחול
4	קונסרבטוריון
5	חוגים וספורט
6	היכל הספורט
7	ספורט - קניית שירותים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

8	הפעלת נוער
9	חשמל נוער
10	חשמל ספריה
11	סל תרבות שכר רכז
12	קשישים
13	אוכלוסיות מיוחדות
14	הפעלת גן המוסיקה שכר מנהל
15	מצוינות עירוני שכ"ע פנגלה שרון ופעילות
16	תקורה - שכ"ע שרון פנגלה ופעילות
17	צילום ותיעוד מדיה
18	תפוח פיס שכ"ע
19	חלום לכל ילד - מילגות לחוגים
20	תגבור לימודי - קדם
21	תגבור לימודי - טללים
22	תגבור לימודי - חלמיש
23	תגבור לימודי - אבישור
24	תגבור לימודי - יעלים
25	תגבור לימודי - לבאות
26	תגבור לימודי - אור מנחם בנים
27	תגבור לימודי - אור מנחם בנות
28	תומכי הוראה כיתות ג' - ד'
29	קייטנות קיץ חופש גדול
30	מרכז צעירים
31	מרכז להבה ערד
32	ניצנים - שנת לימודים
33	ניצנים - חופשות חג
34	ניצנים - תכניות קיץ
35	מועדון קרן אור
36	ועד הורים עירוני
37	תכנית מחוברים
38	פסטיבל - הרשות לפיתוח הנגב
39	יחידה התפתחותית קהילתית
40	רווחה חינוכית - שילוב ילדי קצה בהרכבי נגינה
41	רווחה חינוכית - עידוד לגיוס משמעותי, אחרי
42	הרשות לפיתוח הנגב - נגב סל
43	משה"ב השתת' בשכ"ע רכזת חיילים משוחררים
44	שיוויון חברתי
45	מועדוניות רווחה - חוגים

- **ממצא :** בהסכם למתן שירותים מול המתנ"ס משנת 2020, נכללים רק 6 סעיפים (מקהלות הצגות ואירועים, תרבות, קונסרבטוריון, מחול, חוגים וספורט, ספורט-

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

קניית שירותים), ולא קיים נספח משלים של שירותים אחרים (כפי שיש בהסכמים משנים קודמות), בפועל העירייה מקבלת ומשלמת על הרבה יותר מ-6 שירותים (בפרוט התשלומים קיימים מעל 40 סוגי תשלום).

הערת הגזברות : הכוונה בהסכם 2020 הייתה הגדלת תקציב הרכישה במספר תחומים, כאשר לגבי השאר ימשיך לחול ההסכם משנת 2019. במהלך שנת 2022 יערך הסכם חדש לכלל הפעילויות.

התייחסות הביקורת להערת הגזברות: ככל וזו הייתה הכוונה, ניסוח ההסכם של שנת 2020 אינו משקף אותה.

- המלצה : יש להשלים תיעוד של שירותים המסופקים לעירייה על ידי המתנ"ס ולצרפו להסכם משנת 2020, יש להגדיר בקרות שוטפות שיבטיחו כי אין משלמים למתנ"ס עבור שירותים ללא הסכם.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : נמצא כי בניגוד למוגדר בסעיף 11 להסכם לא פורטו בהסכם ולא נמצאו בידי הגורמים המאשרים את התשלומים באופן שוטף, תוכניות עבודה מפורטות של השירותים שעל המתנ"ס לספק לעירייה.

- המלצה : יש לוודא כי המתנ"ס יבנה תוכניות עבודה כמוגדר בהסכם, מומלץ כי מצד העירייה יוגדרו הבקורות הנדרשות והתיעוד הנדרש להבטחת תשלום עבור תוצאות מוגדרות ומדידות, וכי התשלומים יאושרו בהתאם.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : נמצא כי בניגוד למוגדר בסעיף 15 להסכם המתנ"ס לא בנה נהלים המגדירים את ההתנהלות מול העירייה (גם בעירייה אין נהלים כאלה).

- המלצה : יש לוודא כי המתנ"ס יבנה נהלים כמוגדר בהסכם, מומלץ כי מצד העירייה יוגדרו נהלים לגבי אופן אישור התשלומים, הבקורות הנדרשות והתיעוד הנדרש, לאישור התשלומים, במיוחד לאור העובדה שההסכם לא תחום בזמן.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תמיכה בשווה כסף – באמצעות ועדת תמיכות

כמפורט במטרת ביקורת מספר 1, פעילות עמותת הספורט הועברה למתנ"ס, ונושא התמיכה בשווה כסף הוסדרה בין העירייה למתנ"ס.

להלן ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2012 :

5.1.2 תמיכה בשווה כסף – תמיכה עקיפה

הגדרת "תמיכה עקיפה" על פי הנוהל – לרבות תמיכה מכל סוג שהוא בשווה כסף, מתן ערבות, מימוש ערבות, שימוש במתקני הרשות ... הקצאת כוח אדם מטעם הרשות או במימונה, מתן זכות שימוש במבנה או במקרקעין שאינו הקצאה כמשמעותה בנוהל הקצאת מקרקעין.

- **ממצא : בניגוד לנוהל תמיכות במוסדות ציבור על ידי הרשויות המקומיות, העירייה**

לא הגדירה ולא יישמה נושא תמיכות שלא בכסף ותמיכות בעקיפין.

תגובת ועדת התמיכות : הממצא מקובל ונפעל לתיקונו.

- **ממצא : לעמותה לקידום הספורט בערד זכות שימוש במתקני העירייה וכן העירייה**

מעסיקה עובדים המוקצים למתן שירותים חיוניים לפעילות העמותה, בשווי של

מאות אלפי שקלים בשנה, ללא כל הסכם או הגדרת תמיכה.

תגובת ועדת התמיכות : הממצא מקובל ונפעל לתיקונו, לאחר ברור הנושא הוצאה

חוות דעת של המחלקה המשפטית בעירייה המתווה דרך פעולה מיידית לתיקון

הליקוי.

- **המלצה : יש להסדיר נושא תמיכות בעקיפין ותמיכות שלא בכסף, כמתחייב בנוהל**

תמיכות במוסדות ציבור, כפי שהוגדר בחוזר מנכ"ל משרד הפנים.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2012.

6.2.3 העברת ניהול הקאנטרי מהחברה הכלכלית לערד למתנ"ס ערד

בשנת 2019 הפסיקה החברה הכלכלית לערד בע"מ לנהל את מתחם הקאנטרי העירוני (החברה הכלכלית ערד בע"מ היא תאגיד עירוני בבעלות ובשליטה מלאה של העירייה).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

במכרז הפומבי שפורסם לתפעול מתחם הקאנטרי במקום החברה הכלכלית לערד זכה המתנ"ס העירוני (המתנ"ס היה המציע היחיד).

ציטוט מתוך דוח מבקר העירייה לשנת 2012 פרק הדן בניהול הקאנטרי :

מתחם בריכות השחייה העירונית ברח' עיינות בערד (להלן – "הקאנטרי קלאב" או "הקאנטרי"),

שייך לעיריית ערד וכולל את המתקנים הבאים :

1. בריכת שחיה מקורה בשטח של כ- 465 מ"ר.

2. בריכה פתוחה בשטח של כ- 660 מ"ר.

3. בריכת פעוטות.

4. שתי מגלשות ובריכת מגלשות בשטח של כ- 60 מ"ר.

5. חדרי סאונה.

6. ג'קוזי.

7. חדר כושר.

8. מקלחות, שירותים ומלתחות.

9. משרדים.

10. חורשות ומדשאות לפיקניקים.

11. אוהל ומבנה קל לפעילות חוגים.

מתחם בריכות השחייה העירונית ברח' עיינות בערד (להלן – "הקאנטרי קלאב" או "הקאנטרי"),

שייך לעיריית ערד, זה מספר שנים שקיים הסכם בין העירייה לבין החברה הכלכלית לערד בע"מ

(להלן "החכ"ל"), המעניק את זכויות ניהול והפעלת המתחם לחכ"ל.

מתחם הקאנטרי קלאב בערד הינו הקומפלקס היחיד באזור, לקהל שבוי המונה כ- 28,000 תושבים,

לאורך השנים האחרונות קיימת מגמה של ירידה במספר המנויים לקאנטרי בכל שנת פעילות,

בהתאם לכך קיימת גם ירידה במחזור ההכנסות הכוללות של הקאנטרי.

בד בבד ההשקעות הכספיות בשיפור המתקנים ובתחזוקתם במתחם (נושא שבאחריות העירייה ולא

החכ"ל) היה מינימלי בשנים האחרונות.

מחזור הפעילות של הקאנטרי לשנים 2009 ו-2010 מהווה מעל 40% מסך ההכנסות של החברה

הכלכלית ומעל 47% מסך ההוצאות של החברה הכלכלית, לאור סגירת אתר האשפה בשנת 2012

וכן לאור אי הצלחת החברה להשכיר מחדש את שני המחסנים הגדולים שבבעלותה, יהווה בשנים

הבאות מחזור הפעילות של הקאנטרי מעל 60% מפעילות החברה בכללותה.

מכאן קיימת חשיבות עליונה להביא את תפעול הקאנטרי למצב בו תוכל החברה להמשיך ולהתקיים

מרווחי הקאנטרי.

- מומלץ לרכוש יעוץ חיצוני של מומחה לבניית תוכנית הבראה לפעילות הקאנטרי,

ולהביאה בפני הדירקטוריון לאישור וביצוע.

- תגובת המבוקר : מקובל, ההמלצה תועבר לאישור הגורמים הרלוונטיים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- בהתאם לממצאי הייעוץ החיצוני שיירכש, מומלץ כי יועברו לדירקטוריון החברה מספר חלופות להמשך הפעילות על מנת שיחליט כיצד יש לפעול בנושא התנהלות הקאנטרי.

- בהתאם לממצאי הייעוץ החיצוני שיירכש, מומלץ לבנות תוכנית השקעות מסודרת להשלמת הפער שנוצר לאורך השנים האחרונות מחוסר השקעה מספיק במתחם.

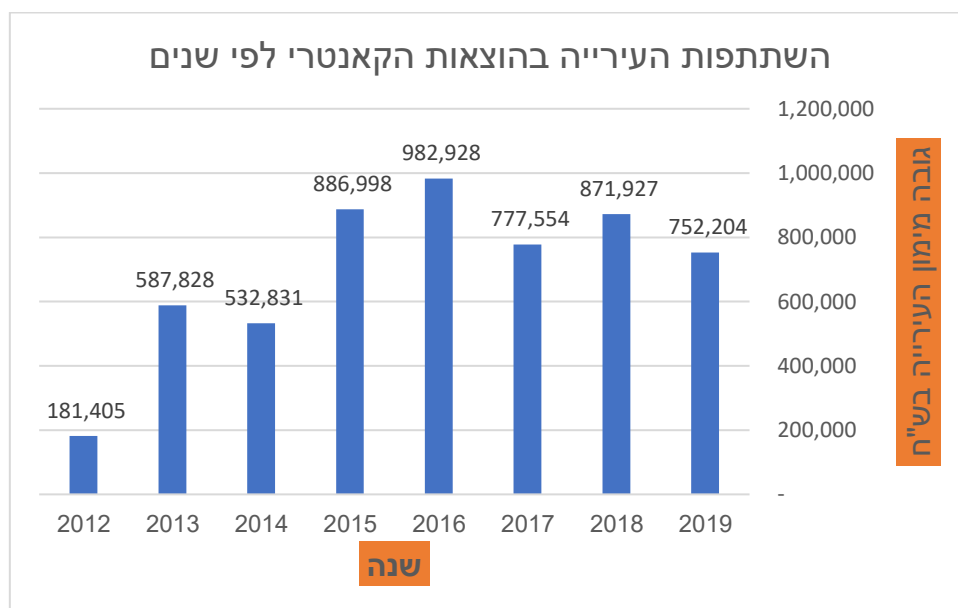
- תגובת המבוקר : מקובל, ההמלצה תועבר לאישור הגורמים הרלוונטיים.

ניהול קאנטרי דורש מקצועיות גבוהה והבנה בתחומים מגוונים, מהבנת ויישום חוקים שונים לתפעול הפעילויות השונות, דרך ניהול עובדים מקצועיים, שיווק, שימור לקוחות וכו'.

- המלצה: למרות שאין החוק מחייב הכשרה מיוחדת, הביקורת ממליצה להרחיב הכשרת מנהלת הקאנטרי בתחומים הרלוונטיים.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2012.

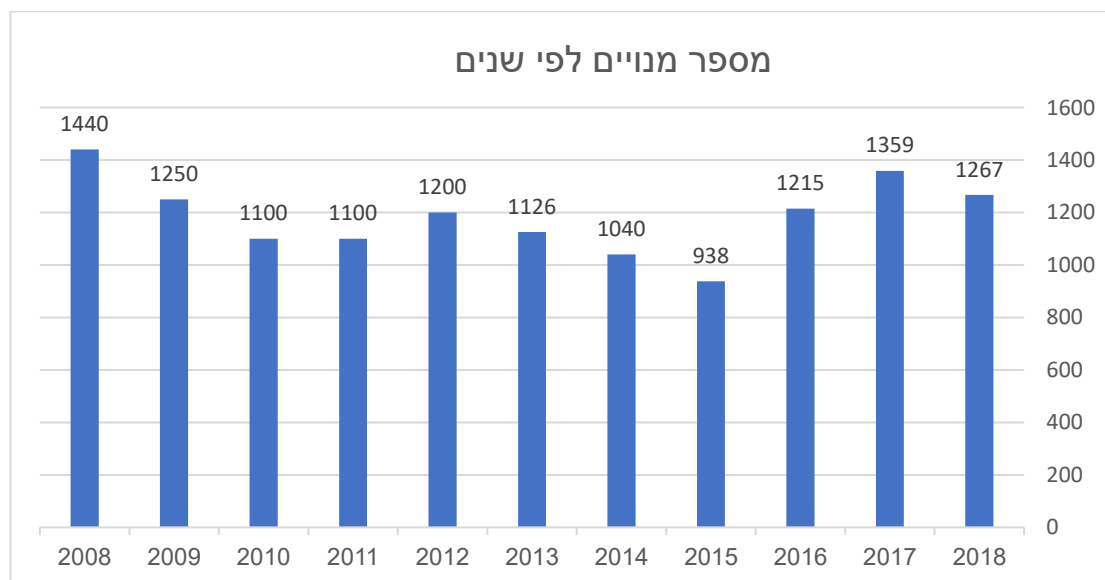
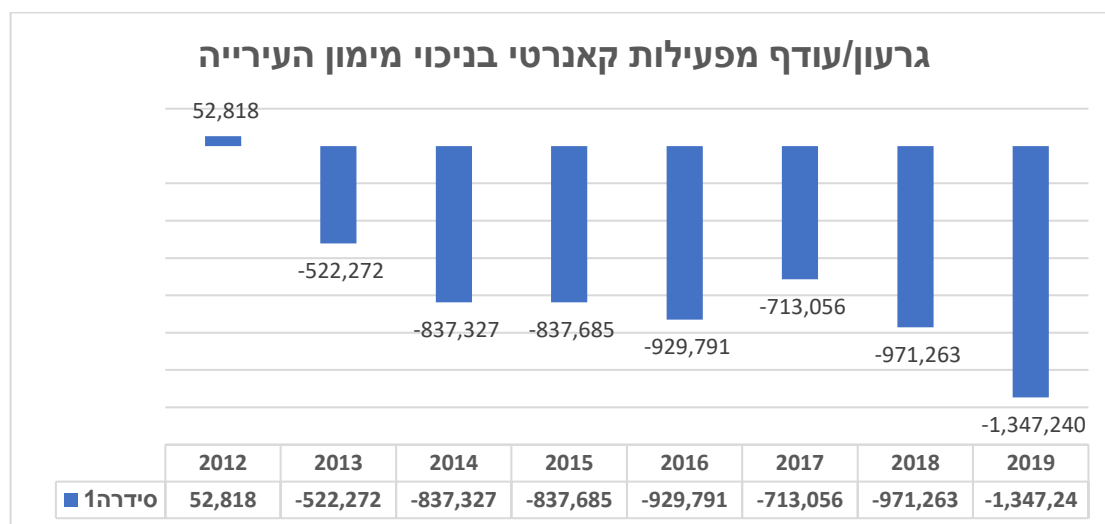
משנת 2012 ועד חודש אוקטובר בשנת 2019 התוצאות הכספיות של הקאנטרי ככלל הורעו, והעירייה נאלצה להעביר מאות אלפי שקלים לחכ"ל לאיזון חלק מגרעון הפעילות. זאת במקביל לתחלופה גבוהה בתפקיד מנהל הקאנטרי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

השתתפות העירייה משקפת את התפתחות גרעון החברה הכלכלית מתפעול הקאנטרי (נתונים מהדוחות הכספיים של החכ"ל), להלן פרוט הגרעון בפעילות לפי שנים :

ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019 בנושא תאגידים עירוניים – פרק העוסק בחברה הכלכלית :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

...מתוך הנתונים לעיל נראה כי במקום להתרכז בעיסוק ספציפי מובהק, ולנצל מומחיות התאגיד, בפועל התאגיד עוסק במגוון תחומים ללא כל התמחות מיוחדת (הרחבה ראה בדוח מבקר העירייה לשנת 2012 בנושא הקאנטרי העירוני, ובדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא ניהול נכסי החכ"ל).

- ממצא : החברה הכלכלית לערד לא מתמקדת בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, זאת בניגוד להגדרת מפתחות משרד הפנים לתאגיד מוצלח – שאחד מהם הוא מיקוד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לתאגיד יתרון יחסי.
תגובת המבוקר : המיקוד הוא פעילויות מניבות הנבחנות כפעילות עסקית. החברה הכלכלית בוחנת כל פעילות על פי השפעתה ותרומתה לפיתוח העירוני והפוטנציאל העסקי. כפי שבא לידי ביטוי בתוכנית העבודה של החברה, לשנה זו ולשנים הבאות.
התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. ניהול פעילויות מניבות אינו תחום ספציפי, כמתואר בממצא. להבנת הביקורת לחברה אין כל יתרון יחסי גם בניהול תחום התיירות, גם בנושא קידום עסקים קטנים, גם בהפעלת מסלול מוטורי, גם בהפעלת פרויקטים מניבים וכו', החברה לא מעסיקה מומחים בכל תחום, או לחלופין נעזרת ביועצים מומחים בנושאים אלה, על מנת לקיים יתרון יחסי כלשהו.

- המלצה : מומלץ כי פעילות החכ"ל תתמקד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, על מנת להגדיל את סיכויי החכ"ל להצליח במטרותיה, כגון עסקי.

סוף ציטוט מדוח מבקר העירייה לשנת 2019.

לאור תוצאות הכספיות לעיל נראה שההחלטה על העברת הפעילות מניהול החברה הכלכלית, היא אך הגיונית מבחינת העירייה.

מכרז פומבי לתפעול מתחם הקאנטרי קלאב בערד

ביוני 2019 פרסמה העירייה מכרז פומבי מספר 28/2019 לתפעול הקאנטרי קלאב בעיר ערד. למכרז הוגשה הצעה אחת על ידי המתנ"ס העירוני, ועדת המכרזים של העירייה בישיבתה מתאריך 14/7/19 החליטה שלא לפתוח את ההצעה שהתקבלה במכרז מאחר והיא ההצעה היחידה שהתקבלה, עקב כך, יצאה העירייה בפרסום מכרז פומבי נוסף (זהה), מכרז מספר 29/2019. גם למכרז השני הוגשה הצעה אחת בלבד על ידי המתנ"ס.

ציטוט ממכרז פומבי 29/2019 – לתפעול מתחם הקאנטרי קלאב בעיר ערד :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מכרז פומבי מס' 29/2019 לתפעול מתחם הקאנטרי קלאב בעיר ערד

עיריית ערד (להלן: "העירייה") מבקשת לקבל הצעות לתפעול מתחם הקאנטרי קלאב החדש בעיר ערד, הכל בהתאם להוראות מסמכי המכרז לרבות ההסכם המצורף אליהם על נספחיו.

...

1. קאנטרי קלאב ערד

- 1.1 מתחם הקאנטרי קלאב בעיר ערד (להלן: "המתחם") הינו מתחם בילוי, תרבות וספורט בעיר ברחוב העיינות בערד (להלן "הקאנטרי קלאב" או "הקאנטרי").
- 1.2 מתחם זה כולל מתחמי משנה שונים כגון: בריכת שחיה מקורה בשטח של 465 מ"ר, בריכה פתוחה בשטח של כ 660 מ"ר, בריכת פעוטות, חדר כושר, אולמות חוגים, מזנון.
- 1.3 המתחם מיועד לרווחת תושבי העיר ערד ותושבי האזור בתחום הבילוי, התרבות הפנאי והספורט.
- 1.4 העירייה מעוניינת להתקשר עם גוף אשר יתפעל את המתחם (בהתאם להוראות מכרז זה) הכל בהתאם להוראות ההסכם על נספחיו.

...

2.2 הפעלת המתחם תבוצע בהתאם להוראות ההסכם המצ"ב (כמסמך ג') על נספחיו על פי העקרונות שבנספח א', וכן, בהתאם לתכנית העבודה כפי שתוכן על ידי הזוכה באישור העירייה לאחר קבלת ההודעה על הזכייה במכרז. במסגרת ועדת היגוי ייעודית אשר תורכב על ידי העירייה ונציגיה תפעל הוועדה מול הזוכה באופן שוטף ושיטתי (כמפורט בהסכם – מסמך ג') לתפעול המתחם (להלן: "ועדת ההיגוי"). **תכנית העבודה תצורף להסכם כחלק בלתי נפרד ממנו ויסומנו שם כנספחים ו' ו-ז' בהתאמה.**

2.3 ועדת ההיגוי תהא רשאית לשנות את תכנית העבודה ו/או את תחומי אחריות המפעיל מעת לעת לצורך השאה מירבית של המטרות שלשמן הוקם המתחם ולרווחת המשתמשים.

2.4 מבלי לגרוע מהאמור לעיל, אחריות הזוכה היא לתפעול המתחם על כל הכרוך בכך, לרבות ביצוע הפעולות הנדרשות לשם קבלת רישיונות מתאימים, ניקיון, אבטחה, אחזקת המתקנים השונים במתחם בהתאם לספרי המתקנים ו/או הוראות ההסכם, גינון, שמירה, טיפוח, שימור, שדרוג, שימוש בתוכנות ניהול מתאימות, העסקת עובדים מתאימים, ניהול ספקים ונותני שירותים וכיוצא ב – הכל בשיתוף פעולה מלא עם העירייה ובהתאם לנהליה.

2.5 הואיל והעירייה מעוניינת בשיפור ופיתוח של הפעילויות והשירותים הניתנים לקהל הקאנטרי, תדרוש העירייה מהמפעיל תחזוקה שוטפת של המתקן ברמת תחזוקה גבוהה ואיכותית ובאופן בו יופעלו כל מתקני הקאנטרי באופן שוטף.

- א. השקעות נוספות בקאנטרי - יבוצעו על ידי הרשות בסיכום ובתיאום עם המפעיל. תוכנית עבודה להשקעות תקבע בתחילת שנת עבודה.
- ב. רכישת הציוד על ידי העירייה יכול שתהא בהתייעצות עם המפעיל אולם ההחלטה הסופית ביחס סוג הציוד, מהותו וכמותו תהא של העירייה.

...

2.9 מובהר למען הסר כל ספק, כי בתקופת ההפעלה הראשונית של המתחם ע"י הזוכה, ינוהל המתחם בהתאם להנחיות הקיימות כיום לרבות התקנון וכל שינוי שיבוצע יהיה טעון בקשה ואישור של ועדת ההיגוי או החלטה של הוועדה כאמור.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

...

2.12 אחת לשנה העירייה תבצע בדיקה עצמאית באמצעות איש מקצוע באשר לתקינות המתקנים בקאנטרי ותורה למפעיל לעשות שימוש בכספים אלה כדי לתקן את התקלות שיימצאו. אחזקת הקאנטרי תעשה לשביעות רצון הרשות ותבוצע על ידי המפעיל באופן שוטף. ככל שהסכום האמור לא יספיק לתיקונים שיידרשו, יהיה על המפעיל להשלים את העלויות מחשבון הבנק המפעיל כפי שיקבע על ידי ועדת היגוי, גם אם הדבר מביא לפגיעה ברווחיו.

2.13 התרשל הזוכה במכרז בתחזוקה השוטפת של הקאנטרי או איזה ממתקניו סכומי ההשלמות לתיקונים כאמור יהיו מתקציב המפעיל והרשות תוכל לדרוש סכומים אלו מהזוכה לרבות באמצעות חילוט הערבות הבנקאית שלו.

...

ג. פעולות מקדימות של הזוכה במכרז:

2.17 מיד לאחר הודעת הזכייה במכרז תתכנס ועדת ההיגוי ותבקש מהזוכה:

2.17.1 **תכנית עבודה והפעלה** – הכוללת את אופן הפעלת המתחם ואופן תחזוקתו (לרבות יצירת מפרטים טכניים פרטניים לתפעול שוטף של מתחמי המשנה השונים), שעות פעילות, סוג החוגים ותדירותם, איכות ותדירות ביצוע של פעולות, שעות פעילות ואופן הפעלה של מתחמי המשנה, בניית תכניות מנויים שונות וכיוצ"ב.

2.17.2 על המפעיל להתייחס לקהלי היעד, צורכי הרשות, שעות העבודה הנדרשות על ידי הרשות, כולל הפעלה בשבתות ובחגים כמפורט בנספח א' להסכם.

2.17.3 **תכנית שיווק וגיוס מנויים** - יעד העירייה הוא 1500 מנויים פעילים במתחם עד סוף השנה הראשונה.

2.17.4 **תכנית טרום פתיחה** - תכנית מסודרת לקראת פתיחת המתחם לציבור הרחב תוך פירוט לוח זמנים, אבני דרך לביצוע ותחומי אחריות.

...

2.18 בנוסף לסמכויות המנהל מטעם העירייה כמפורט בהסכם, ועדת ההיגוי תתכנס טרם תחילת ההפעלה ומידי תקופה, גם לאחר תחילת ההפעלה, לצורך קבלת החלטות עקרוניות ביחס למתחם, שינוי תכניות עבודה וכיוצ"ב. לראש העירייה תהא זכות וטו בכל הנוגע להחלטות ו/או המלצות של ועדת ההיגוי בכל שלב.

ד. משיכת רווחים על ידי הזוכה:

2.19 משיכת רווח על ידי הזוכה מחשבון הקאנטרי תהא עד לגובה השיעור שהוצע על ידו במכרז (ההצעה מוגבלת לשיעור של 7.5% מכלל ההכנסות) ובלבד שקיימים רווחים. כל רווח מעבר לסכום זה יועבר לרשות לטובת השקעות ושיפורים במתחם הקאנטרי.

2.20 הזוכה יוכל למשוך רווחים מעבר לשיעור שהוצע על ידו (ובכל מקרה לא יותר מ- 7.5%) ובלבד שהרווח של הקאנטרי כולו גדל מעבר לשיעור שהוצע על ידי הזוכה במידה ומתקיימים כל התנאים להלך:

- 2.22.1 מחסכון בהוצאות ללא פגיעה ברמת השירות.
- 2.22.2 מהגדלת ההכנסות ללא פגיעה ברמת השירות.
- 2.22.3 שמיכה כאמור לא תכניס את הקאנטרי לגירעון.
- 2.22.4 משיכה כאמור תאושר על ידי ועדת ההיגוי.

...

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ה. מחירי כרטיסים

2.21 מחירי הכרטיסים והמנויים לקאנטרי, וכן למתחם הברכה העונתית ייקבעו על ידי ועדת ההיגוי בעירייה, וזאת על פי התכנית העסקית שתוכן במשותף כאמור לעיל, בהתחשב בנושאים המפורטים להלן בסעיף זה. מחיר מקסימום למנוי משפחתי (שני הורים + שני ילדים) לתושב ערד על פי מחירון 2019. חדר כושר, חוגים וכניסה לברכה העונתית בכפוף לאמור להלן, מחיר המקסימום למנוי משפחתי יתעדכן אחת לשנה, בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן ובכפוף לאישור ועדת ההיגוי.

2.22 על הזוכה וועדת ההיגוי לקחת בחשבון, כי:

- יינתנו הנחות לגמלאים, לחיילים ולסטודנטים ולאוכלוסיות נוספות ככל שיוחלט כך בוועדת ההיגוי.
- תינתן הנחה לקורסי השחייה של בתי הספר בעיר ו/או לקייטנות העירוניות, בהתאם להחלטת ועדת ההיגוי.
- ככל שמסיבות של ביקוש והיצע תחליט ועדת ההיגוי לשנות את אחוז ההנחה תהיה זכאית ועדת ההיגוי לעשות כן.
- "מנוי" – כולל כניסה למתחם הברכה העונתית, אלא אם הוחלט אחרת על ידי ועדת ההיגוי.

...

2.26 ביטוחים

- 2.26.1 על המציע הזוכה יהיה לקיים, על חשבון, בכל תקופת ההתקשרות, פוליסות ביטוח לכל הפחות כמפורט בחוזה המכר. הביטוחים ייערכו על-ידי המציע הזוכה באמצעות חברת ביטוח מוכרת ובעלת מוניטין ועותק מהם יימסר לעירייה כתנאי לחתימת חוזה המכר.
- 2.26.2 בשעת החתימה על חוזה המכר ימציא הזוכה לעירייה את אישור המבטח, בהתאם לנוסח נספח אישור הביטוח (נספח ב') כשהוא אינו מסויג.
- 2.26.3 מובהר בזאת כי לעירייה יהיה שיקול דעת בלעדי להסכים לשינויים שיתבקשו בנוסח אישור עריכת ביטוחים (נספח ב') בכפוף לאישור שינויים אלה ע"י יועץ הביטוח של העירייה. מובהר, כי לעירייה שיקול דעת בלעדי שלא להסכים לשינויים כלשהם בנוסח האישור הנ"ל ובמקרה כזה הזוכה מחויב לנוסח המדויק שצורף למסמכי המכר ואי המצאתו חתום לידי העירייה כנדרש, יהווה הפרה יסודית של התחייבויות הזוכה כלפי העירייה ועלול לגרום לביטול זכיה, חילוט ערבות הצעה/ ביצוע ומסירת עבודות לצד ג'.

...

9. אופן בחינת ההצעות, שיקולון (משקלות) ובחירת ההצעה הזוכה

9.1 בחינת ההצעות במכרז תיעשה בשני שלבים כמפורט להלן:

9.1.1 **שלב א'** – בדיקת שלמות הצעת המציע ועמידתו של המציע בתנאי הסף.

9.1.2 **שלב ב'** – ראיון אישי עם נציגי המציע והתרשמות מפרופיל המציע – לשלב זה משקל של 30% כדלקמן.

וועדת המכרזים תתרשם מהמציע ומניסיונו ותנקד את המציע בניקוד של 1-30 בהתבסס, בין היתר, על הפרמטרים הבאים:

- תפיסת העולם הניהולית/תפעולית של המציע למתחמים מסוג המתחם במכרז זה.
- חזונו והרעיונות שיש למציע ביחס למתחם ואותם הוא מתכנן ליישם.
- ניסיון המציע בניהול/תפעול מתחמים דומים לרבות הפניית הוועדה ל"הצלחות" מדידות של המציע במתחמים כאמור.

בנוסף, העירייה ו/או הוועדה תוכלנה לבדוק באמצעיהן שלהן את אופן הניהול וההפעלה של מתחמים דומים על ידי המשתתף ולהתרשם מהמתחמים באופן בלתי אמצעי ללא תיאום מראש וככל שהתרשמות העירייה לא תהא טובה היא תוכל לזמן את המשתתף לשימוע לצורך מתן הסברים כאשר על הפרק תהא פסילת הצעתו למכרז ו/או השפעה על ניקוד האיכות שלו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

9.1.3 שלב ג' - בחינת ההצעה הכספית.

9.2 המשתתפים במכרז יגישו את הצעותיהם לשיעור הרווח הגולמי המבוקש על ידם, אך לא יותר מ – 7.5% :

מס"ד	ההצעה	משקל	חישוב
	שיעור הרווח אותו מבקש המשתתף. מובהר כי שיעור הרווח המוצע על ידי המשתתף מוגבל לשיעור של עד 7.5% מההכנסות הכוללות במתחם.	70%	המשתתף שיציע את שיעור הרווח הנמוך ביותר יזכה למירב הנקודות במרכיב זה ויתר המשתתפים יזכו לניקוד על פי הנוסחה הבאה: A – השיעור הנמוך ביותר. B – השיעור הנבחר. C – ניקוד מרכיב זה. $A/B * 70 = C$

9.3 הציון הסופי יתקבל מחיבור הניקוד בשלב ב' ובשלב ג'.

...

מכרז מס' 29/2019
מסמך ב' 1
הצעת המשתתף

הצעת המשתתף

אנו הח"מ _____ מספר זיהוי _____ (להלן: "המשתתף") מגישים את הצעתנו למכרז כדלקמן :

פירוט	ההצעה
שיעור הרווח המוצע על ידינו למכרז.	
לא ניתן להציע שיעור הועלה על 7.5% מסך ההכנסות	% _____

1. ההצעה תוגש באחוזים.
2. השיעור המוצע יהא עד 2 נקודות לאחר הנקודה העשרונית.
3. חל איסור להגיש שיעור הועלה על 7.5% - הגשת הצעה הועלה על 7.5% תביא לפסילת ההצעה.

סוף ציטוט ממסמכי המכרז 29/2019.

לאחר קביעת ההצעה הזוכה, (כאמור, הצעה יחידה של המתנ"ס), נחתם הסכם התפעול.

כפי שפורט מעלה בציטוט מדוח מבקר המדינה 2020 בנושא פעולות הרשויות המקומיות באמצעות מרכזים קהילתיים לתרבות נוער וספורט (מתנ"סים) :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בבסיס חובת המכרז הפומבי עומדת החובה לנהל את ענייני הרשות באופן שיש בו תחרות הוגנת המאפשרת לכל מועמד מתאים להתמודד באופן שווה ולזכות ליחס זהה והוגן. בפסיקה נקבע כי על חלוקת משאבי הרשות המקומית להיעשות בהליך מסודר ושקוף כדי למנוע הקצאה לא שוויונית של משאבי הרשות וכדי להבטיח שמירה על טוהר המידות, על מניעת משוא פנים ושחיתות. כדברי השופט ברנזון: "היסוד לשיטת המכרזים של גופים ציבוריים, שנשתרשה בארץ, הוא הרצון והדאגה להבטיח התנהגות נאותה של שליחי הציבור במסירת עבודות וברכישת טובין ושירותים... חשוב ביותר, שמידות אלה יתקיימו וגם ייראה שנתקיימו"...

לאור העובדה כי פעילות הקאנטרי תחת החברה הכלכלית לערד בע"מ, בכל אחת מהשנים 2013-2019 הסתיימה בהפסד/גירעון של מאות אלפי שקלים, ולאור העובדה כי מסמכי המכרז לא שיקפו את הנתונים הכספיים של הפעילות, נראה לכאורה כי בניגוד לכתוב בדוח מבקר המדינה משנת 2020, לא התקיימה במכרז החובה לנהל את ענייני הרשות באופן שיש בו תחרות הוגנת המאפשרת לכל מועמד מתאים להתמודד באופן שווה ולזכות ליחס זהה והוגן. בנוסף חלק מקביעות המכרז לא מאפשרות בפועל ניהול כלכלי להשאת רווחים, סביר כי גם הן תרמו לכך שלא היו הצעות נוספות של תאגידים עסקיים בשני המכרזים שפורסמו, למעט הצעת המתנ"ס.

ממצא : נמצא כי למרות שפעילות הקאנטרי בכל אחת מהשנים 2013-2019 הסתיימה בהפסדים של מאות אלפי שקלים בניהול החברה הכלכלית לערד בע"מ (חברה בבעלות מלאה של העירייה), המכרז הפומבי שפורסם בשנת 2019 לתפעול הקאנטרי קובע כי הזוכה יקבל שיעור מהרווחים בלבד, ללא כל שיקוף של תוצאות הפעילות בשנים האמורות.

המלצה : על מנת לקיים תחרות הוגנת ולאפשר למציעים להתמודד באופן שווה, על העירייה לפרסם את כלל הנתונים הרלוונטיים בנושא במסגרת מסמכי המכרז.

הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

ממצא : נמצא כי המתנ"ס הגיש הצעה למכרז 29/2019, לתפעול מתחם הקאנטרי העירוני לכאורה ללא כל מידע על התוצאות הכספיות של הפעילות (למסמכי המכרז לא צורפו כל נתונים כספיים). וזאת כאשר ההצעה במכרז מתייחסת לשיעור עמלת התפעול מרווחי הפעילות הצפויים.

המלצה : מומלץ כי המתנ"ס יבצע תחשיב כלכלי מבוסס לפני הגשת הצעות לניהול פעילויות שונות, על מנת להבטיח שלא נכנס לפעילות גרעונית, ללא פיצוי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : נמצא כי המתנ"ס הגיש הצעה למכרז 29/2019, לתפעול מתחם הקאנטרי העירוני לכאורה ללא בדיקה מקדימה לברור האם הפעילות מהווה פעילות עסקית, המחייבת את המתנ"ס בתשלום מע"מ, זאת בהתאם לפסקי דין שונים בתחומי המס ולמדיניות רשות המיסים בתחום. רק לבקשת הביקורת צורפה חוות דעת משפטית משנת 2021 כי הפעילות אינה עסקית ולא מצריכה תשלום מע"מ.
- המלצה : מבלי לחוות דעה על חוות הדעת שהועברה מהמתנ"ס לעניין פטור ממע"מ על פעילות הקאנטרי, מומלץ כי המתנ"ס יסתמך על חוות דעת מתאימות לפני הגשת הצעות למכרזים, על מנת להבטיח כי נלקחו בחשבון כלל ההיבטים הכספיים והן היבטי מיסוי.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : המכרז מתייחס בסעיפים שונים לוועדת היגוי של העירייה, שתהווה גורם מחליט לזוכה במכרז בנושאים שונים, כגון : קביעת תקנון, הגדרת מחירים של פעילות במתחם שניתן לגבות, הגדרת הנחות לזכאים, כולל אפשרות להטלת וטו של ראש העירייה על החלטות הוועדה. בכך למעשה מבטלים את האפשרות של הזוכה לנהל את הפעילות בצורה עסקית, לשם מקסום רווחים, מגבלות אשר יכולות להסביר את העובדה שלמעט המתנ"ס לא הוגשה אף הצעה בשני המכרזים שפורסמו בנושא.
- המלצה : מומלץ לבחון את מגבלות המכרז בעיניים עסקיות, על מנת לקיים את מהות המכרז הפומבי.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד לאמור במכרז כי תופעל ועדת היגוי עירונית שתקבע תקנון פעולה, מחירים לסוגי הפעילות בקאנטרי, והנחות לזכאים, לא נמצא בארכיב העירייה שום פרוטוקול של ועדה כאמור בשנים 2020-2021.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הערת המבוקר : לאור מגפת הקורונה לא עלה הצורך בכינוס הועדה, מאחר ומטרתה העיקרית היא המשך פיתוח הקאנטרי, בעוד שבתקופת הקורונה המטרה היא לשמר פעילות ככל הניתן.

- המלצה : מומלץ לתעד החלטות שונות של ועדת ההיגוי בהגדרתה במכרז 29/2019.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : בניגוד לשקיפות לשם הגברת ביטחון המציעים באמצעות הגדרות ברורות ומדידות, סעיף 2.5 למכרז מגדיר בין השאר כי : "העירייה תדרוש מהמפעיל תחזוקה שוטפת של המתקן ברמת תחזוקה גבוהה ואיכותית..." , זאת ללא כל פרשנות לגבי מה היא רמה גבוהה ואיכותית.

- המלצה : מומלץ לשם הגברת השקיפות והביטחון של המעוניינים להציע הצעות למכרז, לקבוע הגדרות מדויקות ומדידות, לדוגמה מה היא רמת תחזוקה גבוהה ואיכותית, כנדרש במכרז.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

- ממצא : למרות שהמשתתפים נדרשו להציע את שיעור העמלה שימשכו מרווחי הפעילות (עד תקרה של 7.5% מסך ההכנסות), כאשר שיעור זה מהווה 70% מציון ההצעה , אין כל הגדרה לרווחי הפעילות (רווח גולמי, תפעולי, נקי ...), מה גם שכאמור, בשבע השנים הקודמות לא היו כלל רווחים בפעילות.

- המלצה : מומלץ לשם הגברת השקיפות והביטחון של המעוניינים להציע הצעות למכרז, לקבוע הגדרות מדויקות ומדידות, לדוגמה מה הוא הרווח שבגיניו יהיה המפעיל זכאי למשיכת עמלה עד 7.5% מההכנסות.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ציטוט מהסכם תפעול קאנטרי קלאב בערד שנחתם עם המתנ"ס לאחר הזכייה במכרז לתפעול

הקאנטרי :

מס' עירייה 64 3712/2020

מכרז מס'
29/2019
מסמך ג'
הסכם

הסכם תפעול קאנטרי קלאב ערד

בין

עיריית ערד

ת.ד. 100

ערד

(להלן: "העירייה")

לבין

מכרז מס' 3712/2020
ח.פ.מ. : 510623754
מרחוב : ק"א/כ"א 28
טל' : 0452038
(להלן: "המפעיל")

...

והואיל: והעירייה בעלת מתחם ספורט ופנאי הכולל מתחמים שונים של בריכות, חדר כושר, חוגים וכיוצא ב;

והואיל: והעירייה זקוקה לגוף מקצועי בעל ניסיון מתאים, אשר יתפעל עבורה את הקאנטרי לרבות תפעול האחזקה והתחזוקה שלו, פעילותו השוטפת, התאמת פעילותו לקהל היעד והרגולציה, ביצוע פעולות שיווק, קבלת רישיונות הפעלה מתאימים, העסקת עובדים מקצועיים וביצוע כלל הפעולות המפורטות בהסכם זה על נספחיו ;

והואיל: והעירייה פרסמה מכרז פומבי לביצוע הפעולות המפורטות לעיל, ועל בסיס הצעתו כמו גם הצהרותיו וניסיונו של המפעיל המליצה ועדת המכרזים של העירייה על המפעיל כזוכה במכרז וראש העירייה אישר את המלצת ועדת המכרזים כאמור ;

והואיל: המפעיל הגיש הצעתו לביצוע העבודה (להלן "ההצעה") והצעתו הוכרזה על ידי ועדת מכרזים של עיריית ערד כהצעה הזוכה ;

והואיל: וראש העירייה אישר את החלטת הוועדה ;

והואיל: והמפעיל מצהיר, כי הוא בעל הכישורים, האמצעים וכוח האדם, וביכולתו לבצע את השירות הנדרש, ברמה גבוהה ובהתאם למצופה ולנדרש במסמכי המכרז ובכפוף להוראות חוזה זה ;

והואיל: והעירייה על סמך הצהרות המפעיל מעוניינת להתקשר איתו לביצוע העבודה ;

והואיל: והצדדים מצהירים כי המסמכים שהוגשו על ידי המפעיל במסגרת הליכי המכרז מצורפים לחוזה זה כנספח "א" כחלק מההסכם זה ;

והואיל: והצדדים מעוניינים להתקשר ביניהם בהסכם מפורט שיסדיר ויעגן את מכלול היחסים המשפטיים בכל הקשור לביצוע העבודה ;

נ

אי לכד הוסכם. הוצהר והותנה ביו הצדדים כדלהמו :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

...

1.4 מסמכי המכרז כולם לרבות ההבהרות שנשלחו (ככל שנשלחו) והצעת והצהרות הקבלן שם מהווים חלק בלתי נפרד מהסכם זה ויקראו יחד עימו.

- 1.5 הנספחים להסכם זה מהווים חלק בלתי נפרד ממנו ואלו הם :
- נספח א' – עקרונות ההפעלה (על בסיסם, בין היתר, תיערך התכנית העסקית ותכנית העבודה).
 - נספח ב' – אישור קיום ביטוחים לתפעול.
 - נספח ג' – נוסח ערבות ביצוע.
 - נספח ד' – תנאי שכירות של מתחמי המשנה.
 - נספח ה – תכנית העבודה (שתיערך על ידי הזוכה).
 - נספח ו' – תכנית העסקית (שתיערך על ידי הזוכה בשיתוף עם העירייה במסגרת ועדת ההיגוי).

1.6 במקרה של סתירה בין תוכן הנספחים לבין תוכן הסכם זה, יגברו הוראות הנספחים על ההסכם אשר יפורש בהתאם לתנאיהם.

סוף ציטוט מהסכם התפעול שנחתם.

✗ ממצא : בניגוד לאמור במכרז לתפעול הקאנטרי ובהסכם שנתחם בעקבותיו, לא נמצא ברשות אחראית החוזים בעירייה נספח ה – תכנית עבודה, שהיה על הזוכה להכין.

- המלצה : יש להכין ולצרף להסכם תוכנית עבודה כמוגדר בחוזה.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

✗ ממצא : בניגוד לאמור במכרז לתפעול הקאנטרי ובהסכם שנתחם בעקבותיו, לא נמצא ברשות אחראית החוזים בעירייה נספח ו – תכנית עסקית, שהיה על הזוכה להכין בשיתוף ועדת ההגוי של העירייה.

- המלצה : יש להכין ולצרף להסכם תוכנית עסקית כמוגדר בחוזה.

- הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות תפעול הקאנטרי מתוך הדוחות הכספיים המבוקרים של המתנ"ס לשנת 2020 :

2,240,346	הכנסות משתתפים
2,240,346	סה"כ הכנסות
985,363	שכר עבודה ונלוות
1,489,276	הוצאות ישירות לפעילות
2,474,639	סה"כ הוצאות תפעול
-234,293	הפסד גולמי
163,451	תקורה
-397,744	גרעון

- **ממצא :** בניגוד לאמור במכרז לתפעול הקאנטרי ובהסכם שנתחם בעקבותיו, ולאור זאת שפעילות הקאנטרי הסתיימה בהפסד על פי הדוחות הכספיים של המתנ"ס חושבה ונרשמה בדוחות הכספיים תקורה של כ-163 אלש"ח בגין פעילות הקאנטרי.
- **המלצה :** מומלץ לחדד ולהבהיר כי על פי המכרז וההסכם לתפעול הקאנטרי הזוכה לא זכאי לכל תקורה/עמלה/רווח, כאשר הפעילות גרעונית/הפסדית.
- **הערכת הביקורת את רמת הסיכון בממצא :**

נמוכה מאוד	נמוכה	בינונית	גבוהה	גבוהה מאוד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. תמצית מנהלים

קידום נושא הספורט הוא חלק מתפקידי העירייה, במסגרת פעילות שעות הפנאי לכלל האוכלוסייה, ולתלמידים מערכת החינוך. מעבר לשיפור הפן הבריאותי מבחינה פיזית, נמצא במחקרים כי פעילות ספורט מונעת בעיות נפשיות ותורמת להצלחה בלימודים, מכאן לעירייה אינטרס ישיר בקידום תרבות הספורט.

לצורך כך נבנתה בשנת 2016 תוכנית אב לספורט (במימון משרד התרבות והספורט), במטרה להגדיר את הפעולות הנדרשות לשנים 2016-2031.

נמצא כי אין התאמה בין החזון והמטרות של תוכנית האב בתחום הספורט, לחזון העירוני, וכי יישום התוכנית ברוב המדדים לא מקודם (הן משיקולי תקציב, והן מהעדר מדיניות ברורה). לעניין התקשרויות העירייה עם המתנ"ס, נמצא כי אלה מכסות רק חלק מהשירותים אותם מעניק המתנ"ס לעירייה, וכי בניגוד להסכמים הקיימים, אין כל תוכניות עבודה מפורטות, ואין כמעט מדדים המאפשרים מעקב של העירייה על הפעילות בשטח, ובהתאם על אישור התשלום.

להלן עיקר ההמלצות בהתאמה לפרק 5 בו פורטו עיקר הממצאים :

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת יישום תוכנית האב לספורט משנת 2016

- 7.1 **בהתאם להמלצת מבקר המדינה למשרד הפנים, ולמנהל תקין ראוי לקבוע מדיניות וכללי עבודה מול החברה הסוכנותית המפעילה את המתנ"ס העירוני, כולל הסדרת זכויות העירייה תמורת השקעת כספים בשיפוץ מבנה המתנ"ס.**
- 7.2 **מומלץ לבחון את צרכי הניהול של תחום החוגים והספורט מבחינת השדרה הניהולית במתנ"ס, ולהתאים את מספר העוסקים בתחום במתנ"ס לעומת הצרכים בשטח.**
- 7.3 **מומלץ לקיים הקבלה בין החזון העירוני, לבין החזון בתוכנית האב לספורט, לחדד מי מהשניים הוא הרלוונטי כיום לעירייה, ולפעול לבניית תוכנית אסטרטגית ליישום החזון, כולל יעדים מדידים, ניטור ובקרה.**
- 7.4 **מומלץ לבנות ולבצע תוכנית למימוש החזון בתחום הספורט ההישגי, לחלופין לעדכן את החזון, בהתאמה למדיניות הנוכחית.**
- 7.5 **מומלץ לבנות ולבצע תוכנית למימוש החזון בתחום הספורט בחינוך הפורמלי, לחלופין לעדכן את החזון המטרות והיעדים, בהתאמה למדיניות הנוכחית.**
- 7.6 **מומלץ לבנות ולבצע תוכנית למימוש החזון בתחום הספורט העממי, לחלופין לעדכן את החזון המטרות והיעדים, בהתאמה למדיניות הנוכחית.**
- 7.7 **מומלץ לבנות ולבצע תוכנית למימוש החזון בתחום התשתיות, לחלופין לעדכן את החזון המטרות והיעדים, בהתאמה למדיניות הנוכחית.**
- 7.8 **יש לקבוע יעדים ואבני דרך מדידים ליישום החזון העירוני בתוכנית העבודה השנתית של המתנ"ס המתכלל את תחום הספורט בעיר.**

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- 7.9 לאור המימוש החלקי של תוכנית העבודה בלוחות הזמנים שהוגדרו בתוכנית האב לספורט, מומלץ לבחון הקמת צוות של עובדים בכירים ובעלי עניין שתפקידו לדאוג ליישם את תוכנית האב היישובית לספורט.
- 7.10 מומלץ לבחון את רלוונטיות היעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט לעניין הגידול בתקציב מחלקת הספורט, ולשנות את היעד בהתאם. מומלץ לוודא כי עומדים ביעד המעודכן.
- 7.11 מומלץ לבחון את רלוונטיות היעד הכמותי שהוגדר בתוכנית האב לספורט לעניין שיעור תקציב מחלקת הספורט מכלל תקציב העירייה, ולשנות את היעד בהתאם. מומלץ לוודא כי עומדים ביעד המעודכן.
- 7.12 מומלץ לקיים סקרים תקופתיים בעניין שביעות רצון התושבים ועובדי העירייה מתחום הספורט, ובהתאם לבנות תוכניות עבודה לשיפור הפערים עליהם יצביעו הסקרים.
- 7.13 מומלץ לבחון שוב את האפשרות לתקצב תוכנית ספורט רציפה מגיל הגן לכיתה יב, הן במסגרות החינוך הפורמלי והן בבלתי פורמלי.
- 7.14 מומלץ לקבוע את סדרי התנהלות ועדות הרשות בעירייה בכלל וועדת הספורט בפרט, כולל תחומי עיסוק וסמכויות.
- 7.15 מומלץ כי ועדת הספורט תמלא את יעודה שהוא ניווט נושא הספורט בעירייה כגוף מתמחה, ותפעל ליישום תוכנית האב בתחום.

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת התקשרויות העירייה עם המתנ"ס העירוני בתחום הספורט.

- 7.16 מומלץ למנות גורם מתכלל בעירייה שישמש כרפרנט מול כלל פעילות המתנ"ס (רווחה, חינוך, ספורט, תרבות וכד'), ובהתאם להגדיר לגורם זה נוהל מסודר לאופן בקרה ופיקוח על יישום ההסכמים ובהתאם אישור התשלומים השוטפים למתנ"ס.
- 7.17 מומלץ להסדיר מנגנון פיקוח (בדומה למנגנון הפיקוח הקיים בוועדת התמיכות העירונית), לכלל פעולות המתנ"ס הממומנות באמצעות כספי העירייה, ולהגדיר חובת תיעוד לאופן וממצאי הבדיקה, לפני אישור התשלום.
- 7.18 מומלץ כי ימונה גורם מתכלל עירוני מול המתנ"ס, על מנת שיבטיח בין השאר עדכון ההסכמים מול המתנ"ס באופן שוטף, בהתאם למציאות בשטח.
- 7.19 יש לקיים את כלל סעיפי ההסכם שנחתם מול העירייה.
- 7.20 יש להשלים תיעוד של שירותים המסופקים לעירייה על ידי המתנ"ס ולצרפו להסכם משנת 2020, יש להגדיר בקרות שוטפות שיבטיחו כי אין משלמים למתנ"ס עבור שירותים ללא הסכם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- 7.21 יש לוודא כי המתנ"ס יבנה תוכניות עבודה כמוגדר בהסכם, מומלץ כי מצד העירייה יוגדרו הבקורות הנדרשות והתיעוד הנדרש להבטחת תשלום עבור תוצאות מוגדרות ומדידות, וכי התשלומים יאושרו בהתאם.
- 7.22 יש לוודא כי המתנ"ס יבנה נהלים כמוגדר בהסכם, מומלץ כי מצד העירייה יוגדרו נהלים לגבי אופן אישור התשלומים, הבקורות הנדרשות והתיעוד הנדרש, לאישור התשלומים, במיוחד לאור העובדה שההסכם לא תחום בזמן.
- 7.23 על מנת לקיים תחרות הוגנת ולאפשר למציעים להתמודד באופן שווה, על העירייה לפרסם את כלל הנתונים הרלוונטיים בנושא במסגרת מסמכי המכרז.
- 7.24 מומלץ כי המתנ"ס יבצע תחשיב כלכלי מבוסס לפני הגשת הצעות לניהול פעילויות שונות, על מנת להבטיח שלא נכנס לפעילות גרעונית, ללא פיצוי.
- 7.25 מבלי לחוות דעה על חוות הדעת שהועברה מהמתנ"ס לעניין פטור ממע"מ על פעילות הקאנטרי, מומלץ כי המתנ"ס יסתמך על חוות דעת מתאימות לפני הגשת הצעות למכרזים, על מנת להבטיח כי נלקחו בחשבון כלל ההיבטים הכספיים והן היבטי מיסוי.
- 7.26 מומלץ לשם הגברת השקיפות והביטחון של המעוניינים להציע הצעות למכרז, לקבוע הגדרות מדויקות ומדידות, לדוגמה מה הוא הרווח שבגינו יהיה המפעיל זכאי למשיכת עמלה עד 7.5% מההכנסות.
- 7.27 יש להכין ולצרף להסכם תוכנית עבודה כמוגדר בחוזה תפעול הקאנטרי.
- 7.28 יש להכין ולצרף להסכם תוכנית עסקית כמוגדר בחוזה תפעול הקאנטרי.

פרק 9 - ביקורת בנושא

ביקורת מעקב מפורט אחר תיקון הליקויים שהוצגו כממצאים בדוח מבקר העירייה לשנת 2019

תוכן העניינים

עמוד	נושא
445	1. כללי – רקע.
446	2. מטרות הביקורת.
446	3. תיאור כללי של מהלך הביקורת.
	4. פרוט הליקויים ואופן הטיפול בהם.
447-450	4.1 הליך הביקורת בעירייה ומעקב אחר תיקון ליקויים שעלו בדוח הביקורת.
451-629	4.2 בחינת תיקון הממצאים בפועל לעומת הגדרת הטיפול במועצת העיר לדוח המבקר לשנת 2019.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע

גיבוש המלצות ומעקב אחר תיקון ליקויים הם חלק בלתי נפרד מעבודת הביקורת, החובה לתקן ליקויים חלה על הנהלת העירייה, זאת בין השאר בהתאם לתגובת ראש העירייה לדוח הביקורת וסיכומי הוועדה לענייני ביקורת, וכן על פי הגדרת אופן פעולת צוות תיקון הליקויים.

בתקנות העירוניות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974, סעיף 4 הוגדר כי : דוח מבקר העירייה יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדוחות המבקר הקודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביע תוקן.

בפקודת העירוניות סעיף 170גא נקבע כי על העירייה לקיים צוות תיקון ליקויים שתפקידו יהיו :
א. לדון בדרכים ובמועדים לתיקון הליקויים הנמצאים בדוח שהגיש מבקר העירייה ושנכון על ידי המועצה. ובדרכים למניעת הישנותם בעתיד.

ב. הצוות יגיש המלצותיו לראש העירייה בתוך שלושה חודשים מיום שדוח מבקר העירייה נדון על ידי המועצה, וידווח לוועדה לענייני ביקורת על יישום המלצותיו אחת לשלושה חודשים.

בביקורת מעקב זו בחנתי את תיקון ממצאי דוח מבקר העירייה לשנת 2019 בפועל, לעומת אופן הטיפול שהוגדר בתגובת ראש העירייה, או בוועדה לענייני ביקורת ואושר במועצת העיר ולעומת פרוטוקולים של צוות תיקון הליקויים העירוני שדן בדוח, כן בוצע מעקב תיקון ליקויים על דוחות מבקר העירייה לשנים קודמות (2012-2018 ראה בפרקים הבאים של הדוח).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. מטרות הביקורת

ביקורת מעקב מפורט אחר תיקון הליקויים שהוצגו כממצאים בדוח מבקר העירייה לשנת 2019, למול הפעולות שננקטו במחלקות לתיקון הליקוי, כולל בהקשר לתגובת ראש העירייה, סיכומי הוועדה לענייני ביקורת והחלטות הדיון בדוח המבקר במועצת העירייה, ולמול הגדרות הטיפול בליקויים של צוות תיקון הליקויים העירוני.

3. תיאור כללי של מהלך הביקורת

הבדיקה כללה בין השאר :

- בחינת דוחות כספיים מבוקרים ודוחות רבעוניים.
- בחינת מערכת החשבונות הממוחשבת של העירייה.
- פגישות במחלקות המבוקרות ובחינת תיקון הליקויים בפועל בעבודה השוטפת.
- ראיונות עם מנהלי המחלקות המבוקרות ועובדים/נבחרים רלוונטיים.
- סקירת אסמכתאות לאימות תיקון הליקויים.
- בחינת פרוטוקול ישיבה שלא מן המניין של מועצת העיר, בה נדון דוח הביקורת.
- סקירת פרוטוקולים של צוות תיקון הליקויים בעניין דוח המבקר לשנת 2019.
- סקירת תגובת ראש העירייה לדוח הביקורת לשנת 2019 וסיכומי הוועדה לענייני ביקורת בנושא.

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

4. פרוט הליקויים ואופן הטיפול בהם

4.1 הליך הביקורת בעירייה ומעקב אחר תיקון ליקויים שעלו
בדוח הביקורת

4.1.1 כללי

הליך הביקורת בעירייה :

1. על פי פקודת העיריות דוח הביקורת של מבקר העירייה לשנה מסוימת צריך להיות מוגש לראש העירייה ולחברי הוועדה לענייני ביקורת לא יאוחר מהיום הראשון בחודש אפריל של השנה העוקבת.
2. הדוח המוגש מסכם את עבודת הביקורת באותה השנה, מפרט את הנושאים בהם נערכה ביקורת בעירייה בשנה החולפת, תוך הצבעה על ליקויים/ממצאים, והמלצות לתיקונם.
3. לפני העברת סיכום הדוח לראש העירייה ולחברי הוועדה לענייני ביקורת, הנוסח המפורט של פרקי הדוח מוגש פעמיים (שתי טיוטות) לתגובה של המבוקרים ומנהליהם (בדרך כלל מנהלי המחלקות הרלוונטיות, או מושא הביקורת עצמו), זאת על מנת להגיע לנוסח מוסכם ככל הניתן הן מבחינת הנתונים המוצגים בדוח המפורט והן מבחינת הליקויים ודרך תיקונם (במקרה של אי הסכמה על הנוסח מובאת דעת הביקורת לצד דעת המבוקר).
4. ראש העירייה נדרש על פי הפקודה להגיש את תגובתו לממצאי דוח הביקורת.
5. חברי הוועדה לענייני ביקורת נדרשים על פי הפקודה לדון בממצאי הדוח והמלצותיו והן בתגובת ראש העירייה לממצאי דוח המבקר.
6. בסופו של התהליך מועבר סיכום דוח המבקר עם תגובת ראש העירייה וסיכומי הוועדה לענייני ביקורת לדיון במועצת העירייה, לאחר הדיון במועצה הדוח מפורסם לציבור.
7. כמו כן מועבר דוח מבקר העירייה למשרד הפנים ולמבקר המדינה, על פי דרישה.
8. צוות תיקון הליקויים בעירייה נדרש על פי הפקודה לפקח על תיקון הליקויים ולעדכן את הוועדה לענייני ביקורת בכל שלושה חודשים על ההתפתחויות בתיקון הליקויים.
9. מבקר העירייה נדרש על פי הפקודה לפרט בדוח מבקר העירייה את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדוחות המבקר הקודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, ולציין האם הליקוי שעליו הצביע תוקן.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

דוח זה הינו ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2019, בהתאם לסעיף 9 לעיל. לעניין מעקב אחר תיקונים ליקויים אחר ממצאי דוח מבקר המדינה – ראה פרק נפרד בדוח זה (ככל והתקיימה ביקורת מבקר המדינה בעירייה).

גיבוש המלצות ומעקב אחר תיקון ליקויים הוא חלק בלתי נפרד מעבודת הביקורת. החובה לתקן ליקויים חלה על הנהלת העירייה (בפיקוח הצוות לתיקון ליקויים והוועדה לענייני ביקורת).

בישיבת מועצת העירייה מיום 03/11/2020 נדון דוח מבקר העירייה לשנת 2019, תגובת ראש העירייה לדוח וסיכומי והמלצות הוועדה לענייני ביקורת, מועצת העירייה קיבלה את המלצות הוועדה לענייני ביקורת, כפי שפורט בפרוטוקולים של הוועדה שדנה בממצאי הדוח והמלצות הביקורת.

בתקנות העיריות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974, סעיף 4 הוגדר כי : דוח מבקר העירייה יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדוחות המבקר הקודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביע תוקן.

על פי הנחיה מספר 18 של איגוד המבקרים ברשויות המקומיות : במקום שההמלצות גובשו על דעת הנהלת היחידה המבוקרת או על דעת הנהלת הרשות המקומית, יש להקפיד על כך שיקבע מי אחראי לתיקון הליקויים, מהו התקציב הנדרש לשם כך, וכן יקבע לוח זמנים לביצוע אותן המלצות ושיטת הדיווח על התקדמות תיקון הליקויים.

- ממצא : בעיריית ערד לא תמיד נקבע אחראי לתיקון הליקוי, כמו כן לא מתקצבים את נושא תיקון הליקויים ולא נקבעה שיטת דיווח על התקדמות תיקון הליקויים.

- המלצה : מומלץ כי נושא תיקון הליקויים יתוקצב בצורה מסודרת וכי תיקבע שיטת דיווח על התקדמות תיקון הליקויים לצוות תיקון הליקויים, לוועדה לענייני ביקורת ולמבקר העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

4.1.2 דוח מבקר העירייה לשנת 2019

דוח מבקר העירייה לשנת 2019 מורכב משבעה נושאי ביקורת בתחומים הבאים :

שם הפרק בדוח הביקורת	העמודים בדוח זה בהם מפורט אופן הטיפול בליקויים
א. מימוש החזון העירוני – תחום התיירות.	451-479
ב. יישום ואכיפת חוק עזר עירוני לערד בנושא מודעות ושלטים.	480-507
ג. תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח.	508-525
ד. התנהלות ועדת תמיכות.	526-547
ה. התנהלות הלשכה המשפטית.	548-583
ו. ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה.	584-617
ז. מחלקת חינוך – מיצוי הכנסות.	618-629

כאמור, בישיבה מיוחדת של מועצת העירייה מיום 03/11/2020 נדון הדוח, תגובת ראש העירייה לדוח וסיכומי והמלצות הוועדה לענייני ביקורת, מועצת העירייה קיבלה את המלצות הוועדה לענייני ביקורת, כפי שפורט בפרוטוקולים של הוועדה שדנה בממצאי הדוח והמלצות הביקורת.

הביקורת חילקה את הטיפול בליקויים משנים קודמות לארבע קטגוריות :

1. תוקן - ליקוי שתוקן.
2. תוקן חלקית - המשמעות שהתיקון לא נטרל את מלא הסיכון המתבטא בליקוי.
3. לא תוקן – המשמעות או שלא התבצע כל תיקון או שהתיקון שהתבצע, לא נטרל את הסיכון המתבטא בליקוי.
4. הפסקת מעקב – סטטוס בעל מספר משמעויות, כגון :
 - א. החלטת ראש העירייה ומועצת העירייה/צוות תיקון הליקויים שהליקוי לא דורש תיקון, בעיקר בליקויים בנושאי מדיניות ובליקויים בעלי סיכון נמוך.
 - ב. ליקוי שהפך לא רלוונטי (לדוגמא ליקוי המתייחס לתוכנה שהשימוש בה הופסק).
 - ג. ליקוי חד פעמי שלא סביר שיחזור על עצמו (כגון טעות אנוש).
 - ד. ליקויים בני 7 שנים ומעלה וליקויים בנושאי ביקורת שנבחנו במסגרת דוח המבקר בשנה הנוכחית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

להלן סיכום בדיקת הממצאים בחלוקה על פי נושאי דוחות הביקורת :

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	הפסקת מעקב	סה"כ ליקויים
מימוש החזון העירוני – תחום התיירות.	--	--	27	3	30
יישום ואכיפת חוק עזר עירוני לערד בנושא מודעות ושלטים.	5	--	28	--	33
תאגידים עירוניים – ניהול רשומות, תיעוד ודיווח.	--	--	18	1	19
התנהלות ועדת תמיכות.	1	2	5	16	24
התנהלות הלשכה המשפטית.	7	1	14	5	27
ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה.	3	--	19	14	36
מחלקת חינוך – מיצוי הכנסות.	--	--	14	--	14
סה"כ ליקויים	16	3	125	39	183
באחוז מכלל הליקויים (183 סה"כ)	9%	2%	68%	21%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (144 סה"כ)	11%	2%	87%	----	100%

- **ממצא :** נמצא כי כשנתיים וחצי לאחר פרסום הדוח -87% מהליקויים הרלוונטיים ליום בדיקת מעקב הליקויים, טרם תוקנו.
- **המלצה :** מומלץ לבנות מערך ניטור ופיקוח יעיל יותר על תיקון הליקויים שהועלו בדוח המבקר.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

4.2 בחינת סטטוס הליקויים בשנת 2021

1. דוח ביקורת בנושא מימוש החזון העירוני – תחום התיירות.

סיכום מתוך 30 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

תוקנו אפס ליקויים (0%).

תוקנו חלקית אפס ליקויים (0%).

לא תוקנו - 27 ליקויים (90%).

והופסק מעקב אחר - 3 ליקויים (10%).

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת אופן ומימוש חזון העירייה בתחום התיירות – ערד עיר תיירות
בוטיק מדברית.

1.1 הליקוי : בעוד הנושא המרכזי של החזון העירוני הוא נתינת שירות מיטבי לתושב, תחום התיירות בחזון העירוני לא קשור לשירות מיטבי לתושב ולא לשירות מיטבי לתייר, אלא יותר לתכנים של תשתיות ואירועים.

תגובת המבוקר : בתוכנית העבודה לשנת 2020 מחלקת התיירות מתכננת לספק שירותים לתושבי ערד העוסקים בתחום התיירות. הנושאים המרכזיים בהם מטפלת המחלקה: שיווק מיזמי תיירות שונים ומגוונים באמצעות אתר האינטרנט, רשתות חברתיות, סיורי חשיפה באמצעות משרד יחסי ציבור. בנוסף מחלקת התיירות מקיימת הכשרות בנושאים שונים לתיירים הפועלים בעיר כחלק מהאמצעים להשגת המטרה לשיפור השירות. בשנת 2015 פרסמה מחלקת התיירות חוברת-מדריך להקמת צימר, ובשנת 2018 פרסמה המחלקה חוברת ליזם תיירות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. כמו כן הביקורת מתייחסת להתנהלות עד שנת 2019.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקשור את הנושא המרכזי של החזון גם לנושא התיירות המהווה אחד מששת הנדבכים של החזון (לדוגמא מרכז מידע ושירות לתייר, אפליקציה יישומית לטובת התייר במספר שפות וכד').

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
להמשך מעקב חציון 2/2022.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ולא התקבלה החלטת מועצה בעניין, ומאחר וצוות תיקון הליקויים בחר להמשיך מעקב בנדון בשנת 2022 (לאור תגובת המבוקר כי נמצאים לקראת סיום כתיבת תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות), המשמעות שהליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.2 אף אחד ממרכיבי המפתח שהוגדרו בתוכנית מיתוג העיר משנת 2013 (ערד – חוויה אתגרית, לאחר הליך שיתוף הציבור), לא התממשה נכון לסוף שנת 2019.

תגובת המבוקר : הנהגת העיר התחלפה, החזון והתכנית האסטרטגית השתנו מעיר תיירות אתגרית לעיר תיירות בוטיק מדברית. במסגרת החזון החדש שהוגדר ונבנה במחלקת התיירות, יחד עם תיירנים מקומיים, אנשי אומנות, יוצרים ומארחים ביתיים מוצר תיירותי שעונה לקהל היעד שהוגדר ומחלקת התיירות השיקה את פרויקט חלונות למדבר – אירוח בוטיק ביתי.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו, תוכנית המיתוג נערכה בין השנים 2011-2013 בשיתוף היקף נרחב של תושבים תוך קיום עבודת מטה והתבססות על נתונים רלוונטיים, הנהלת העירייה התחלפה באמצע שנת 2015, המבוקר לא העביר לביקורת כל תיעוד על הליך קבלת החלטות מוסדר לסיבת השינוי מעיר תיירות אתגרית, לעיר תיירות בוטיק מדברית.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את הסיבות לאי מימוש תוכנית המיתוג העירונית משנת 2013 בתחום התיירות, על מנת להפיק לקחים ולא לחזור על אותן הטעויות, בתוכניות אסטרטגיות עתידיות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

כדי לקיים מנהל תקין מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, בהתבסס על כלל התוכניות מהעבר בנושא, כולל עבודת מטה יסודית וקבלת החלטות מבוססות על נתונים רלוונטיים ושלמים, ולוודא כי המטרות במסגרת יכולות וסמכויות העירייה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	לאור תגובת המבוקר כי נמצאים לקראת סיום כתיבת תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.3 הליקוי : בניגוד לשימוש של מחברי תוכנית המיתוג בשנת 2013 בנתוני הלמ"ס לניתוח מגמות התיירות בעיר (אחוז תפוסה, כמות מבקרים וכד'), העירייה לאורך השנים לא הצליחה להשיג נתונים בתחום התיירות, רק לאחרונה השיגה מחלקת התיירות נתונים רלוונטיים אך חלקיים מאתר אינטרנט אחד המהווה פלטפורמה להזמנת חדרי אירוח (קיימים אתרים נוספים בתחום). אי שימוש בנתונים בתחום התיירות לא מאפשר לנתח מגמות, צרכים, קהלי יעד וכד', ומכאן לא ניתן לבנות תוכנית עבודה אפקטיבית בתחום התיירות, ולמדוד שיפור והשגת מטרות.

תגובת המבוקר : רוב הלינה בערד מבוססת על לינה ביחידות אירוח פרטיות שלא מדווחות לאף רשות, מהנתונים ושיחות עם התיירנים העוסקים בתחום הלינה עולה שערך נמצאת במגמת עלייה מאז 2015. ישנם מקומות אירוח המעידים על תפוסה של 70% שהיא תפוסה הגבוהה מהממוצע הארצי. בסיס הנתונים המדווח לרשויות בארץ מבוסס בעיקר על הלינה המלונאית, מה שלא מאפיין כלל את הלינה במקומות שונים בנגב בכלל ובערד בפרט, לכן לא ניתן להסתמך עליהם. גם משרד התיירות כיום מבין את הנושא ומוביל שינוי במדיניות שבא לידי ביטוי ע"י יצירת מוצר תיירות חדש הנקרא *Negev – Pure Magic Desert*, שמשווק ברחבי אירופה כיעד אטרקטיבי ומיוחד. מחלקת התיירות נעזרת בכל מקורות המידע הקיימים לרשותה – תיירנים פעילים בעיר, דיווחים של אתרי לינה ואף רכשנו קבלת מידע מאתר לינה בינלאומי.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו, על מנת להבין את הצרכים ואת המגמות בתחום חובה להתבסס על נתונים, אחרת אין כל ביסוס להחלטות המתקבלות לעניין כיווני הפעולה הנכונים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מומלץ להשתמש במגוון מקורות מידע כולל כאלה ששימשו את מחברי התוכניות האסטרטגיות בעבר, על מנת לנתח מגמות ולהגדרת יעדים בתחום התיירות, ובהתאם לבנות תוכניות עבודה אפקטיביות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

כדי לקיים מנהל תקין מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, בהתבסס על כלל התוכניות מהעבר בנושא, כולל עבודת מטה יסודית וקבלת החלטות מבוססות על נתונים רלוונטיים ושלמים, ולוודא כי המטרות במסגרת יכולות וסמכויות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	לאור תגובת המבוקר כי נמצאים לקראת סיום כתיבת תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.4 הליקוי : בניגוד להגדרת התוכנית האסטרטגית משנת 2015, תקציב מחלקת התיירות לא הוגדל משמעותית ולא מתקרב לכדי 10% מהתקציב השנתי של העירייה שהוגדר בתוכנית האסטרטגית ככזה היכול לחולל שינוי בתחום התיירות.

תגובת המבוקר : מחלקת התיירות בונה תכנית עבודה שנתית מקושרת תקציב וחזון עירוני. יחד עם זאת, חשוב לזכור כי החיים דינאמיים ולעיתים אנו נדרשים לשנות ולערוך התאמות בתכנית בעקבות בלתי־מיים (ראה דוגמת משבר הקורונה).

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית עבודה מקושרת תקציב על פי החזון העירוני, על מנת להגדיר את התקציב הנדרש למימוש מטרות החזון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	לאור תגובת המבוקר כי נמצאים לקראת סיום כתיבת תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.5 הליקוי : הביקורת לא מצאה תיעוד בארכיון העירייה, ולא נמסרו לביקורת אסמכתאות המסבירות את אופן קביעת החזון העירוני בתחום התיירות, מדוע נבחרו מטרות העל בהן לעירייה אפשרות השפעה נמוכה, ונזנחו מטרות אחרות שעלו בתוכניות אסטרטגיות בנושא התיירות מהשנים האחרונות בהן לעירייה אפשרות להשפעה מהותית יותר.

תגובת המבוקר : קביעת החזון מבוצעת על ידי הנהלת העיר. מחלקת התיירות פועלת לקידום החזון העירוני בתחום התיירות. לא ברורה לנו הקביעה כי נבחרו מטרות על עירונות בהן לעירייה אין השפעה.

עיר תיירות בוטיק מדברית כחוויה של שלושה ימי טיול – מחלקת התיירות פעלה להגדלת המוצר התיירותי, עובדת בשיתוף פעולה מלא עם כל גורמי התיירות באזור, בנתה את מיזם חלונות למדבר, מייצרת שיתופי פעולה עם ים המלח ופועלת בשיתוף משרד יחסי הציבור לבניית המותג והמוצר התיירותי – ערד כעיר כוכב לטיולים באזור. גם התוצאות בשטח מראות על גידול במספר הלינות והמבקרים בעיר וכן גידול במספר מיזמי התיירות בעיר. ערד כחלק מאזור תיירותי מדבר יהודה – מחלקת התיירות בונה שיתופי פעולה עם מועצות אזוריות תמר ומגילות לבניית המוצר התיירותי "ארץ ים המלח". כמו כן אנו מייצרים שיתופי פעולה עם המגזר הבדואי לאורך ציר 31 לבניית מוצר תיירותי – "יזמיות 31". בנוסף אנו פועלים בשיתוף מתמיד עם אתרי המורשת מצדה ותל ערד. דווקא בתחום זה, לערד השפעה רבה ויכולת קידום אמיתית, עשייה משמעותית והשפעה מהותית.

האומנות והאומנים כעוגן תיירותי – מחלקת התיירות העירונית בנתה את המוצר התיירותי "חלונות למדבר" המאגד מארחים בתחום הבישול, האומנות, פולקלור ועוד המארחים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בביתם ובגלריה שלהם קבוצות ואנשים פרטיים ואף מקיימים אירועים קטנים בביתם.
מוצר זה מסייע למשוך אמנים ויוצרים נוספים להצטרף לקהילת המארחים.
קיום אירועי עונת תרבותיים תיירותיים – מחלקת התיירות מתלבשת וחוברת לאירועים
המופקים במחלקת התרבות העירונית ומחלקות עירוניות אחרות לקידום כחלק מקידום
התיירות בעיר. אין זה תפקיד מחלקת התיירות העירונית להפיק אירועי תרבות עירוניים.
התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, מעבר לכך
התגובה לא גובתה בשום אסמכתא המעידה על הקביעות המפורטות בה, או מדדים
מבוססים אחרים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את כלל המלצות התוכניות האסטרטגיות בתחום התיירות, ולקיים בחירה מושכלת ומבוססת (ומתועדת) של מטרות החזון העירוני.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

כדי לקיים מנהל תקין מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, בהתבסס על כלל התוכניות מהעבר בנושא, כולל עבודת מטה יסודית וקבלת החלטות מבוססות על נתונים רלוונטיים ושלמים, ולוודא כי המטרות במסגרת יכולות וסמכויות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום התיירות יהיה ניתן לבחון את הרלוונטיות לחזון העירוני, מאחר וטרם הסתיימה התוכנית האסטרטגית הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.6 הליקוי : מעבר להגדרות החזון ומטרות העל, לא קיימת בעירייה תוכנית אסטרטגית סדורה למימוש החזון, בצורה של תוכנית עבודה מעשית הכוללת יעדים ברורים, ומדדי הצלחה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר : תכניות העבודה השנתיות הנכתבות במחלקת התיירות מקושרות לחזון העירוני ולתקציב העומד לרשות המחלקה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, תוכנית עבודה שנתית אינה תוכנית אסטרטגית סדורה ממנה נגזרת תוכנית עבודה רב שנתית אליהן מתייחס הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכניות אסטרטגיות ליישום החזון העירוני, תוכניות מעשיות הכוללות יעדים ומדדי הצלחה, אחרת אין כל דרך להבין האם וכמה מתקרבים למימוש החזון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לקבוע יעדים ומדדי הצלחה, על מנת לוודא כי פעולות העירייה בתחום מקדמות את מימוש החזון העירוני.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום התיירות יהיה ניתן לבחון את היעדים והמדדים שהוגדרו והתאמתם לחזון העירוני, מאחר וטרם הסתיימה התוכנית האסטרטגית הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.7 הליקוי : ממצא : בניגוד למטרת העל של חזון התיירות המגדירה כי ערד תהיה עיר תיירות בוטיק מדברית כחוויה של 3 ימי טיול, בפועל אין כל פעילות תיירות בוטיק בתחומי העירייה (פעילות שלא קיימת בישובים/ערים אחרים). וכן לא קיים שיווק של חבילת 3 ימי טיול, בין השאר מאחר וקיימת בעיה של מימון פרסום עסקים פרטיים מכספי ציבור.
תגובת המבוקר : ראה תגובתנו לסעיף 1.5 מעלה, בנוסף, בימים אלו אנו יוצאים לתכנון של חבילות תיירות ל-3 ימים ובהמשך להפעלת החבילות באמצעות החברה הכלכלית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, פעולות בשנת 2020 יבחנו על ידי הביקורת במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים בשנים הבאות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית מקושרת תקציב, ליישום מטרת העל בחזון של עיר תיירות בוטיק מדברית כחוויה של 3 ימי טיול, ככל ואין בידי העירייה את הכלים לקדם את הנושא יש לשקול את ביטול המטרה כחלק מהחזון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.8 הליקוי : למרות הבנת העירייה שיש להפוך את העיר ערד לנקודת כוכב ממנה יוצאים לפעילויות כחלק מאזור תיירותי – מדבר יהודה וים המלח, וכעיר בוטיק, העירייה אינה עוסקת בקידום אתרים תיירותיים בתחום שיפוטה היכולים למצב את ייחודה באזור, ולהגדיל את מספר המבקרים בעיר ובאזור.

תגובת המבוקר : מחלקת תיירות משתפת פעולה עם כל הגורמים הפועלים בתחום התיירות במרחב ערד ביניהם גם רט"ג. תל ערד הוא יעד משמעותי וחשוב, בפועל האתר נמצא בשליטה מלאה של רשות הטבע והגנים ולכן למחלקת התיירות העירונית השפעה מועטה. בתכנון החבילות התיירותיות תל ערד ייכנס כחלק מהחבילות המשוקות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, פעולות עתידיות יבחנו על ידי הביקורת במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים בשנים הבאות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקדם אתרים בתחום העיר בכלל ואת אתר תל ערד בפרט, הן בשיתופי פעולה לתכנון והקמת תשתיות תומכות (לדוגמא : מוזיאון, תחבורה, נקודות עניין נוספות), והן בפרסום האתר לקהלי יעד מתאימים (לדוגמא : אנשי דת ומאמינים שניתן לחבר לדגם מוקטן של אזור המזבח וקודש הקודשים כמו במקדש בירושלים).

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ להגדיר את אופני שיתוף הפעולה מול הרשויות המרכיבות את "ארץ ים המלח" (לא יתכן שמחד יש כביכול שיתוף פעולה, ומצד שני מתקיימת תחרות כלשהיא), וכן להגדיר את שיתוף הפעולה בין מחלקת התיירות לשאר מחלקות העירייה והמוסדות העירוניים, לשם מתן מענה שלם יותר לתייר.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.9 הליקוי : בניגוד למטרת העל של חזון התיירות המגדירה כי ערד תהווה חלק מאזור תיירותי – מדבר יהודה וים המלח, בפועל, מתקיים שיתוף פעולה חלקי ונקודתי בלבד, לא קיימת תוכנית אסטרטגית רב שנתית בנושא, על מנת להבטיח תיאום בין הרשויות בתחום. הסכנה היא שבמקום להוות מוצר משלים/ייחודי באזור, הרשויות יתחרו אחת בשנייה על אותו קהל יעד, תקציבים ממשלתיים, יזמי תיירות.

תגובת המבוקר : שיתוף פעולה עם מועצה אזורית תמר החל במחצית השנייה של 2017. כבר בשנת 2018 לקחו מ.א. תמר, מ.א. מגילות ועיריית ערד ביתן משותף והציגו את המרחב התיירותי אזורי ביריד תיירות. בימים אלה מגבשות הרשויות תכנית הכשרה משותפת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לתיירנים המתאימים שמהווים פיילוט תיירותי לשיווק "תיירות על הדרך" ככלי שיווקי השוהר בחבילה אחת את כל אתרי התיירות לאורך הדרך. המוצר מיועד לתת מענה לתיירים מחו"ל שמגיעים לאזור באופן עצמאי. שיתופי פעולה מאפשרים איגום משאבים ופנייה משופת למקבלי החלטות גם בנושא גיוס תקציב למימוש תכניות. שיתופי הפעולה האזוריים באים לידי ביטוי גם בתכנית העבודה לשנת 2020.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. פעולות עתידיות יבחנו על ידי הביקורת במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים בשנים הבאות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית מקושרת תקציב, ליישום מטרת העל בחזון של ערד כחלק מאזור תיירותי – מדבר יהודה וים המלח, ככל ואין בידי העירייה את הכלים לקדם את הנושא יש לשקול את ביטול המטרה כחלק מהחזון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

כדי לקיים מנהל תקין מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, בהתבסס על כלל התוכניות מהעבר בנושא, כולל עבודת מטה יסודית וקבלת החלטות מבוססות על נתונים רלוונטיים ושלמים, ולוודא כי המטרות במסגרת יכולות וסמכות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.10 הליקוי : בניגוד למטרת העל של חזון התיירות המגדירה כי האומנים והאומנות ישמשו כעוגן תיירותי, בפועל בשנים האחרונות יש ירידה בכמות האטרקציות בתחום לתיירים. המוזיאונים הגדולים הפסיקו פעילות בעיר, (מוזיאון הבובות ומוזיאון הזכוכית) ועד כה לא נמצא להם תחליף.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר : כחלק מהעצמת האמנות והאומנים בעיר, בנתה מחלקת התיירות את המוצר חלונות למדבר, המשלב אמנים ויוצרים מקומיים המארחים בביתם ובגלריה שלהם קבוצות ואנשים פרטיים. בנוסף בנינו סיור אומנותי בעיר הלוקח את המשתתפים בו לגלריות ולבתי האומנים. כל אלו ועוד מחזקים את קהילת האומנים ומושכים אומנים נוספים להצטרף אליהם.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. לדעת הביקורת פעילות בוטיק בבתים פרטיים (אשר בחלקה הגדול כולל הגשת מזון, כנראה לאור המחסור בעסקי המזון בעיר) אינה עונה להגדרה של עוגן תיירותי, בניגוד למוזיאונים הפתוחים לכלל הציבור, דבר שהעירייה יכולה לקדם ולתפעל בעצמה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית מקושרת תקציב, ליישום מטרת העל בחזון של אומנים ואמנות כעוגן תיירותי, על התוכנית לכלול יעדים ומדדי הצלחה, ככל ואין בידי העירייה את הכלים לקדם את הנושא יש לשקול את ביטול המטרה כחלק מהחזון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

כדי לקיים מנהל תקין מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, בהתבסס על כלל התוכניות מהעבר בנושא, כולל עבודת מטה יסודית וקבלת החלטות מבוססות על נתונים רלוונטיים ושלמים, ולוודא כי המטרות במסגרת יכולות וסמכות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1.11 הליקוי : בניגוד למטרת העל של חזון התיירות המגדירה קיום אירועי עוגן תרבותיים, בפועל האירוע התרבותי הגדול ביותר בשנה בעיר הוא פסטיבל ערד (לפסטיבל האחרון נמכרו כ-7,000 כרטיסים ברובם לתושבי העיר). מכאן, המטרה לא מתקיימת ולא קיימת תוכנית ליישומה, כולל יעדים ומדדי הצלחה.

תגובת המבוקר : אירועי תרבות בכלל ופסטיבל ערד בפרט הינם באחריות מחלקת התרבות העירונית ולא באחריות מחלקת תיירות. ככל ומתוכננים אירועי תרבות בעיר, מחלקת התיירות עובדת בשיתוף פעולה לשיווק האירועים ומשיכת תיירים לצורך את המוצר.
התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית מקושרת תקציב, ליישום מטרת העל בחזון של קיום אירועי עוגן תרבותיים – תיירותיים, על התוכנית לכלול יעדים ומדדי הצלחה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

כדי לקיים מנהל תקין מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, בהתבסס על כלל התוכניות מהעבר בנושא, כולל עבודת מטה יסודית וקבלת החלטות מבוססות על נתונים רלוונטיים ושלמים, ולוודא כי המטרות במסגרת יכולות וסמכות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.12 הליקוי : בניגוד למטרת העל של החזון לקיום "מרחב השראה ותרבות ייחודית המגדירה דגש תיירותי במרחב הציבורי", בפועל לא קיימת תוכנית למימוש החזון (לדוגמא אחד הממצאים בדוח הביקורת משנת 2012 הצביע כי אין שילוט בשפות זרות ברחבי העיר, דבר שלא קודם עד היום).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר : מרחב השראה ותרבות ייחודית הוא סעיף נוסף בחזון העירוני ואינו באחריות מחלקת התיירות העירונית, תכנית העבודה השנתית שבאחריות מחלקת תיירות מקושרת תקציב. מחלקת תיירות לא אחראית על נושא האירועים במרחב העירוני לצורך זה קיימים מחלקת אירועים עירונית ומתנ"ס. מחלקת תיירות מקיימת פעילויות לעידוד לינה שהיא הגורם המרכזי בעידוד כלכלה מקומית.

לדוגמא: מחלקת התיירות יזמה ביחד עם עמותת תיירות סיורים אורבניים ייחודיים שהתקיימו בימי שישי במשך חודשיים והיוו משיכה גם לתיירים שלנו בערד וגם לאנשים שהזמינו חדרים על -מנת להשתתף בסיורים הנ"ל. בנוסף מחלקת תיירות שותפה לאירועי ביובליץ שבפעם האחרונה הביא הרבה קהל מבחוץ .

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. לדעת הביקורת למימוש החזון חייבים למסד שיתופי פעולה רבים יותר מהקיימים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות תוכנית מקושרת תקציב, ליישום מטרת העל בחזון של דגש תיירותי במרחב הציבורי, על התוכנית לכלול יעדים ומדדי הצלחה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

כדי לקיים מנהל תקין מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, בהתבסס על כלל התוכניות מהעבר בנושא, כולל עבודת מטה יסודית וקבלת החלטות מבוססות על נתונים רלוונטיים ושלמים, ולוודא כי המטרות במסגרת יכולות וסמכות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1.13 הליקוי : בניגוד למטרת העל שהוגדרה בתוכנית האב לתיירות שקבעה כמטרה לשפר את השירות התיירותי, בפועל לא הוקם מרכז מידע לתייר בתחומים של אספקת מידע, שמירת חפצים, חניה מאובטחת, קישור לספקים מקומיים... וכו'.

תגובת המבוקר : מרכז מידע נושא חשוב מאוד וחיוני, אך מותנה בתקציב גדול .
בשנת 2016 פרסמה עיריית ערד קול קורא להפעלת מרכז מידע ע"י גורם חיצוני בניסיון להפעיל מרכז מידע ע"י עמותת תיירות. אף גורם לא ניגש לקול קורא זה. בשנת 2019 הגישה עמותת תיירות עירונית בקשה ל JNF USA למימון הקמת מרכז מידע, אך קיבלו תשובה שלילית.

בנושאים שמירת חפצים ושירותי מחשוב, לא עלה ביקוש מהשטח.
מוקד עירוני יכול להוות פתרון אך מצריך אישור הנהלת העיר, התארגנות בהתאם והכשרת צוות ויכולת דיבור לפחות בשפה האנגלית.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למצא פתרון לנושא מרכז מידע לתיירים שיספק את השירותים השונים שהוגדרו בתוכנית, לשם חיסכון בעלויות לשקול לדוגמא הפעלת מרכז מידע באמצעות מוקד 106 העירוני שעתיד להיות פעיל 24/7, וכן באמצעות הספרייה העירונית שיכולה לספק שירותי מחשוב ושמירת חפצים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ שמוקד 106 ייתן מענה גם בתחום התיירות, וכן שיקלטו שם עובד השולט בשפה האנגלית והרוסית, על מנת לתת מענה לכלל התיירים. מומלץ להיעזר בספרייה עבור מרכז ידע לתייר בתוספת השכרת לוקרים במקום.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1.14 הליקוי : אתר מחלקת התיירות כחלק מאתר האינטרנט העירוני מוצג בשתי שפות עברית ואנגלית, כאשר על פי נתוני המחלקה מירב התיירים בעיר דווקא דוברי גרמנית ורוסית.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מאחר ואתר האינטרנט הוא מבחינת העירייה הצינור המרכזי של העברת מידע לתייר, מומלץ לנהל את האתר בשפות של מירב התיירים בעיר.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.15 הליקוי : באתר העירייה בפרק של מחלקת הקליטה קיימים דפים בשפה הרוסית המספקים בין השאר נתונים על העיר ומקומות הבילוי (תוכן דומה זה שמוצג באתר התיירות), בפועל אין קישור בדף מחלקת התיירות לדפים ברוסית.
תגובת המבוקר : תרגום האתר לשפות נושא חיוני ונמצא בבדיקה.
בנושא הקישור לדף של מחלקת קליטה, המידע שנמצא באתר העירייה פחות רלוונטי לתייר, הוא מתאים בעיקר לעולים חדשים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להוסיף קישור מדף התיירות לכתובת של המחלקת הקליטה המפרטת נתונים על העיר ומקומות הבילוי בה, לטובת התיירים דוברי הרוסית המגיעים לעיר.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

אתר התיירות החדש שיועלה בשנת העבודה 2022, יהיה גם בשפה הרוסית. קישור בין אתר התיירות לאתר העירייה בעת הזאת אינו יעיל מאחר ואינפורמציה באתר העירייה מיועד לתושבי ערד ולא תסייע לתיירים מחוץ. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	צוות תיקון הליקויים הגדיר הפסקת מעקב אחר נושא שאמור להיות מטופל בעתיד, מכאן בפועל הליקוי טרם תוקן בסיום עריכת המעקב אחר תיקון הליקויים.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> לאור קביעת הצוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.

1.16 הליקוי : בניגוד למוגדר בתוכנית האב שהגדירה שיווק חבילות תיירות לשני לילות בעיר, בפועל לא משווקות על ידי העירייה חבילות תיירות (קיימת בעיה של פרסום נותני שירותים פרטיים מכספי ציבור).

תגובת המבוקר : בימים אלה אנו נכנסים ליעוץ לבניית חבילות תיירות ובדיקת היתכנות להפעלת שיווק ומכירת חבילות ע"י החברה הכלכלית. הבדיקה נעשית עם יועץ מקצועי המסובסד ע"י משרד התיירות באמצעות חממות תיירות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון האם העירייה יכולה לשווק חבילות תיירות בכספי ציבור, ככל והדבר אפשרי מומלץ לתקצב את הנושא בהתאם.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.17 הליקוי : מסקירת הביקורת נמצא כי אתר התיירות העירוני אינו מעודכן (עדיין מופיעים בו אירועים שהתקיימו לפני חודשים רבים) ודל בתוכן.

תגובת המבוקר : תקציב התיירות העירוני ומחסור בכוח אדם לא מאפשר קידום האתר באופן משמעותי. הנושא הועלה בתכנית העבודה לשנת 2020 אך עקב סיבות לעיל ימומש רק בחלקו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מאחר ואתר התיירות הוא המרכיב המרכזי שנועד לשפר את המידע לתייר, כפי שהוגדר בתוכנית האב לתיירות בשנת 2014, מומלץ כי האתר יהיה מעודכן, יופיע בשפות רלוונטיות לתיירים ויצוג תוכן רב ככל האפשר.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הליקוי תוקן. בכל מקרה בימים אלו החברה הכלכלית עובדת על הקמת אתר תיירות חדש שיעלה בשנת העבודה 2022. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	מבדיקת הביקורת אכן חל שיפור מסוים בתוכן האתר, אך עדיין אין הוא מעודכן במיוחד (אירועים שהתקיימו לפני חודש ומעלה, עסקים שהפסיקו פעילות עדיין מפורסמים). בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת הצוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.</u>

1.18 הליקוי : בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא מתקיים בעיר וסביבותיה מגוון של אטרקציות תיירותיות במטרה לספק היצע של פעילויות חוויה אתגרית ליצירת חבילות של מספר ימי פעילות.

תגובת המבוקר : מאחר והחזון והאסטרטגיה העירונית למתג תיירות בוטיק מדברית, החברה הכלכלית פועלת ליזום לפתח ולשפר מוצרי תיירות העונים להגדרה זו, כדוגמת חלונות למדבר, תיירות כביש 31, תיירות ארץ ים המלח. בנוסף, מקדמת העירייה את טיילת סף המדבר תוך יצירת אטרקציות לאורך הטיילת. ככל ויגיעו יזמי תיירות עם אטרקציות מתאימות נסייע להם לקדם את המיזם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון כיצד אפשר לקדם מגוון אטרקציות תיירותיות ברחבי העיר (אטרקציות בניהול העירייה). וכן לבחון כיצד ניתן לקדם אטרקציות של יזמים פרטיים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בניגוד להחלטת המועצה ולמענה המבוקר, שציין כי התוכנית האסטרטגית החדשה תהיה מקושרת תקציב (מכאן יוגדרו יעדים, כהחלטת המועצה), החליט צוות תיקון הליקויים על הפסקת מעקב. מאחר ולשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על החלטת צוות תיקון הליקויים, הסטטוס ללא שינוי – לא תוקן.	 לא תוקן

1.19 הליקוי : בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא פותח קוד שירות תיירותי על ידי העירייה.

תגובת המבוקר : רשמנו לעצמנו את ההערה ונפעל להגדרת קוד שירות בתכנית העבודה בשנה הבאה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפתח קוד שירות בהתאם לתוכנית האב.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.20 הליקוי : בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות שהמליצה על בניית מסלול ירוק ליזמים בתחום התיירות, במבחן התוצאה לא מומשו כיווני תיירות חדשים על ידי יזמים מחוץ לערד.

תגובת המבוקר : לא נכון לומר שלא הגיעו תיירנים מחוץ לעיר. יזמי תיירות בעיקר בתחום הצימרים מגיעים גם מחוץ לעיר. עיקר הקושי נובע הרבה פעמים מהתהליכים בירוקרטיים שיכולים להימשך הרבה זמן, תהליכים אלה אינם באחריותם של מחלקת תיירות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. הממצא התייחס למימוש כיווני תיירות חדשים על ידי יזמים מחוץ לערד, התגובה מתייחסת לצימרים שאינם כיווני תיירות חדשים. בנוסף התוכנית מפרטת כי על העירייה לפשט את התהליכים הבירוקרטיים ליזם ולשחרר חסמים, מכאן תגובה המתייחסת לתהליכים בירוקרטיים ממושכים מחזקת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבדוק את הסיבות לכשל במשיכת יזמים בתחום התיירות מחוץ לערד.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.21 הליקוי : בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות שהמליצה על בניית סל הטבות למשיכת יזמים בתחום התיירות, במבחן התוצאה לא נוספה כמות מהותית של יזמים חדשים בתחום התיירות.

תגובת המבוקר : בשנים האחרונות נוספו מיזמי תיירות רבים בעיר – ניתן לראות כי רובע האומנים פורח מחדש ונוספו שם מיזמים רבים (סטודיו קופי, מבשלת בירה, שפים מבשלים, סטודיו אומנות, חדר כושר ועוד) גם ברחבי העיר ניתן לראות פריחה של מיזמי תיירות בתחום הלינה והאירוח הביתי.

בשנת 2018 הוציאה מחלקת התיירות העירונית חוברת ליזם בתחום התיירות במטרה להנגיש את המידע הרלוונטי ליזם ולהוות עבור היזם בתחום התיירות one stop station, המלווה אותו משלב הרעיון למיזם ועד למימושו מול גורמים רלוונטיים ברשות מקומית, משרד התיירות וגורמים מקצועיים נוספים. הביקורת לא מדויקת. בשנתיים האחרונות כמות החדרים בלינה הפרטית הוכפל בין היתר בזכות התושבים החדשים שפתחו צימרים בביתם.

בטיילת מואב עד 2021 אמורים לקום שני מלונות בוטיק.

אחד האזורים המבוקשים למיזמי תיירות בתחום הלינה הוא אזור הגבעות המזרחיות, שבימים אלה נמצא בבדיקת עלויות תכנון ופיתוח, בתום התהליך ישווקו כ- 8 מגרשים ע"י רמ"י.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. הטענה כי נוספו יזמים חדשים לרובע האומנים אינה רלוונטית ברובה לתיירות (חדר כושר, מבשלת בירה וכד') אינם מיזמי תיירות/לא נבנו לטובת תיירים). ככל ואכן הוכפל מספר חדרי הלינה בערד (לא צורפה כל אסמכתא לטענת המבוקר), אין זה בגין סל הטבות שצריך היה להבנות על ידי העירייה כמתואר בממצא. לעניין תכנונים עתידיים, אלה יבחנו בשנים הבאות במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבדוק האם כיצד אם בכלל שווק סל ההטבות ליזמים, ולנתח את הסיבות שבגינן לא נוספה כמות מהותית של יזמים חדשים בתחום התיירות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.22 הליקוי : בניגוד לתוכנית לא הוקם מערך המספק שירותי לוגיסטיקה לתייר וכן לא הוקמו

שירותי הסעדה חדשים הכוללים מסעדה כשרה אחת לפחות.

תגובת המבוקר : ענף ההסעדה בישראל נמצא כאחד הענפים עם הסיכון הגבוה ביותר שנובע ממגוון סיבות שהם לא באחריות המחלקה, לכן יזמה מחלקת תיירות העירונית את המיזם האירוח הביתי שבין היתר נותן פתרון לשירותי הסעדה וקייטרינג. חלק מתיירני ערד מספקים את נושא הלוגיסטיקה לתייר. המידע מונגש באמצעות האתר.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה רלוונטית לממצא, נושא הלוגיסטיקה כמתואר בתוכנית האב לא בוצע, כמו כן אין תעודת כשרות למיזמים הביתיים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את הצורך בהקמת מערך המספק שירותי לוגיסטיקה לתייר ושירותי הסעדה כשרים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.23 הליקוי : בניגוד להמלצת התוכנית לשדרוג אזור טיילת מואב, בפועל לא הוקמו בתי קפה בקומות הכניסה של המלונות, והאזור נשאר שומם כשהיה.

תגובת המבוקר : בימים אלה עיריית ערד, באמצעות רשות הניקוז ים המלח מקדמת פרויקט טיילת סף המדבר הפרויקט לוקח בחשבון את טיילת מואב כאחד הגורמים המושכים ביותר. הפרויקט נמצא בשלב גיוס תקציב לביצוע.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון האם המטרה של הפיכת מואב לאטרקטיבית על ידי הקמת בתי קפה במלונות, היא מטרה שבאחריות העירייה ליישם, ככל ואין לעירייה את היכולת להשפיע על הקמת בתי הקפה (קרקע ביעוד מתאים קיימת), יש לבחון אמצעים אחרים להפיכת האזור אטרקטיבי לתיירים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לאור הביקורת ובהמשך לפיתוח טיילת מואב, שונתה התכנית תצפית מואב (טמרקין) תיבנה במה אטרקטיבית לבאי המקום, שלצידה (שטחים צפוניים) נמצא שטח ייעודי למסחר, צפוי להיבנות מקום להסעדה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

סוף מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בניגוד להחלטת המועצה, ולמרות שתגובת צוות תיקון הליקויים מתייחסת לפעילות עתידית (משמע שהליקוי לא תוקן) החליט צוות תיקון הליקויים על הפסקת מעקב. מאחר ולשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על החלטת צוות תיקון הליקויים, הסטטוס ללא שינוי – לא תוקן.	 לא תוקן

1.24 הליקוי : בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא הוקם אמפיתיאטרון באזור טיילת מואב המשתמש במדבר כתפאורה, ואילו האמפיתיאטרון האינטימי שהוקם ברובע האומנים לא ממלא את ייעודו כמושך תיירות עוברת.

תגובת המבוקר : פרויקט טיילת סף המדבר לוקח בחשבון את נושא תרבות מדבר, בין היתר הקמת אמפי קטן באזור טיילת מואב.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את הצורך של העירייה בבניית אמפיתיאטרון באזור טיילת מואב (גם לאור התכנון להקמת מרכז אירועים במתחם ים המלח), וכן לבחון אפשרויות להפעלת האמפיתיאטרון הקטן ברובע האומנים כמוקד משיכה לתיירות עוברת, כמומלץ בתוכנית האב לתיירות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ להגדיר את אופני שיתוף הפעולה מול הרשויות המרכיבות את "ארץ ים המלח" (לא יתכן שמחד יש כביכול שיתוף פעולה, ומצד שני מתקיימת תחרות כלשהיא), וכן להגדיר את שיתוף הפעולה בין מחלקת התיירות לשאר מחלקות העירייה והמוסדות העירוניים, לשם מתן מענה שלם יותר לתייר.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הקמת אמפיתיאטרון אינו בסדר העדיפות עירוני, אינו מתקצב ולכן לא יבוצע. הפסקת מעקב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב (בהתאם להחלטת צוות תיקון ליקויים).

1.25 הליקוי: בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא הוגדרו קהלי יעד ולא נבנתה תוכנית תרבות מדבר המתבססת על היצע פעילויות תרבותיות עשירות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון בניית תוכנית תרבות מדבר המתבססת על היצע פעילויות תרבותיות עשירות, כהמלצת תוכנית האב לתיירות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

כדי לקיים מנהל תקין מומלץ לבנות תוכנית אסטרטגית לתחום התיירות, בהתבסס על כלל התוכניות מהעבר בנושא, כולל עבודת מטה יסודית וקבלת החלטות מבוססות על נתונים רלוונטיים ושלמים, ולוודא כי המטרות במסגרת יכולות וסמכות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	30/6/2022	חכ"ל

1.26 הליקוי : בניגוד להגדרת תוכנית האב לתיירות לא פעלה העירייה להפיכת ערד ליעד ארצי של פעילות חוויה אתגרית, על ידי הקמת עוגן ומוקד משיכה ייחודי לתיירות פנים וחוצי. תגובת המבוקר : פארק האומנות ועוד פרויקטים נוספים הוגשו לחל"י (חברה להגנות ים המלח), הממונה ע"י משרד התיירות באמצעות חברת ייעוץ "תיק פרויקטים" לקידום תיירות מדברית.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ לבחון קידום הקמת עוגן תיירות אתגרי כמומלץ בתוכנית האב לתיירות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	30/6/2022	חכ"ל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1.27 הליקוי : למרות שתוכנית העבודה לשנת 2016 תואמת למטרות העבודה של תכנית האב, עדיין קיימת התעלמות מרוב מטרות העבודה של תוכנית האב.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ לבנות תוכניות עבודה שנתיות המתבססות על תוכנית האב לתיירות בערד.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

1.28 הליקוי : תוכנית העבודה של מחלקת התיירות לשנת 2016 לא כוללת יעדים ומדדי הצלחה, ולא מקושרת תקציב. כמו כן לא מוגדרים שיתופי הפעולה הנדרשים מבחינת מחלקות עירייה נוספות למימוש התוכנית.

תגובת המבוקר : קיימת תכנית עבודה לשנת 2020 עם מטרות, יעדים ומדדים. התכנית מקושרת תקציב ומקושרת לחזון העירוני.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ כי תוכנית העבודה תכלול יעדים ומדדי הצלחה, וכן תגדיר שיתופי פעולה נדרשים ומטרות משותפות עם מחלקות העירייה השונות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול
 לא תוקן	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	30/6/2022	חכ"ל

1.29 הליקוי : תוכנית העבודה של מחלקת התיירות לשנת 2018 כוללת יעדים ומדדי הצלחה כלליים בלבד, חלקם אף אינם רלוונטיים לסמכות ויכולת העירייה (לדוגמא העלאת מספר חדרי הלינה ב- 10%, נושא שלא באפשרות העירייה לקדם, וכן אין כל התייחסות לגבי איזה חדרים באיזה פורמט ורמה, לאיזה קהלי יעד).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי תוכנית העבודה תכלול יעדים ומדדי הצלחה הרלוונטיים לאפשרות העירייה לקדם, ויהיו מפורטים מספיק על מנת לאפשר תוכנית פעולה ספציפית נקודתית למימוש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ כי תוכניות העבודה יכללו יעדים שביכולת העירייה לקדם, יש לקבוע מדדי הצלחה, ולגבות את התוכניות בתקציב מספק.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	30/6/2022	חכ"ל

1.30 הליקוי: למרות הבנת העירייה כי יש לשווק את העיר כנקודת כוכב ממנה יוצאים לפעילויות שונות/חבילות, לא מוצעות באתר התיירות העירוני חבילות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקשר את תוכנית העבודה לחזון העירוני ולפעול למימוש מטרות העל של החזון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

להמשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
חכ"ל	30/6/2022	מאחר ובתגובת המבוקר נטען כי ניתן מענה לעניין בתוכנית האסטרטגית, רק לאחר סיום התוכנית האסטרטגית בתחום יהיה ניתן לבחון את העניין, מכאן הליקוי לא תוקן.	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2. יישום ואכיפת חוק עזר עירוני בנושא מודעות ושלטים

סיכום – מתוך 33 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :
 תוקנו 5 ליקויים (15%).
 תוקנו חלקית אפס ליקויים (0%).
 לא תוקנו - 28 ליקויים (-85%).
 הופסק מעקב אחר אפס ליקויים (0%).

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת הליך חיוב עסקים באגרת שילוט והנפקת רישיון שלט

2.1 הליקוי : בניגוד לכתוב בסעיף 1 לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010 המגדיר כי ראש העירייה יכול להעביר לעובד עירייה את סמכויותיו לפי חוק עזר זה, כולן או מקצתן, אין מינוי כאמור בעיריית ערד. בפועל, קיים מינוי בכתב משנת 2014 שהונפק על ידי יו"ר ועדת השילוט וסגן ראש העירייה (ועדת השילוט שיושב הראש שלה הוציא את כתב המינוי, לא מוזכרת בחוק העזר, כמו כן מאז שנת 2014 נערכו שתי מערכות בחירות לראשות העירייה בהן התחלף ראש העירייה, וכתב המינוי לא עודכן).
תגובת המבוקר : תוקן, לאור ממצא הביקורת, הוצא מינוי מטעם ראש העירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
 יש להמציא אישור מעודכן של העברת סמכויות בנושא שילוט מראש העירייה לעובד עירייה, כמוגדר בחוק העזר.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
 לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

 תוקן	לאור הערת הביקורת, הוצא כתב מינוי על ידי ראש העירייה בתאריך 4/8/2019. מכאן, תוקן.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

2.2 הליקוי : נמצא כי המתמודדים במכרז פנימי נדרשים למלא טופס לבקשת משרה, הזהה לטופס של מועמד חדש לתפקיד בעירייה בלבד. אין כל דרישה לדווח על אפשרות של ניגודי עניינים אישיים, הכרוכים באחריות התפקיד החדש (לדוגמה פיקוח על עסקים, כאשר בני משפחה מקרבה ראשונה של העובד מנהלים עסקים ברחבי העיר).

תגובת מחלקת משאבי אנוש : לאחר התייעצות עם היועמ"ש תוסף הצהרה, בדומה להצהרת קרובי משפחה בטופס המועמדות. בנוסף יוכן טופס ניגוד עניינים מקוצר למילוי וחתימת כל מועמד פנימי או חיצוני שזכה במכרז. מועמדים בתפקידי ניהול מדור ומעלה ימלאו ויחתמו על הטופס המלא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ להגדיר טופס נוסף לגבי ניגוד עניינים של המועמד במכרז פנימי, הרלוונטיים לתפקיד החדש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לבחון ולהסדיר מצבים של ניגוד עניינים גם במכרזים פנימיים של העירייה. ולגבש הסדר ברור להתנהלות במקרה של חשש לניגוד עניינים.

התנייחות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
 תוקן	הוספה שאלה בנדון בטופס שאלון לעובד, שעובדים נדרשים למלא גם במכרז פנימי, מכאן – תוקן.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2.3 הליקוי : בניגוד למנהל תקין, אין כל הנחיה עירונית רשמית כיצד יש לטפל בניגוד עניינים הקיים לכאורה אצל האחראים לנושא שילוט עירוני, קיים נוהג פנימי בנושא, אך לא קיים נוהל עירוני מסודר, או אישור המוסמכים לאשר את נוהלי העבודה העירוניים בכלל וניגודי עניינים בפרט.

תגובת המבוקר : תוקן, לאור ממצא הביקורת, הוסף סעיף 5.2.2.21 לנוהל סקר השילוט הרשותי בנוסח הבא : "בעת הסקר, באם מתעוררת מחלוקת של ניגוד עניינים (בעל השלטת קרוב משפחה של הסוקר), יש לידע את הנהלים אשר יתלוו לסוקר לביצוע הסקר".

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התיקון נקודתי, אין כל הגדרה של מהו קרוב משפחה המחייב את הדיווח, לדעת הביקורת בהתאם להמלצה המצורפת התיקון הנדרש הינו יותר כולל וצריך להיות על דעת היועץ המשפטי של העירייה.

תגובת מחלקת משאבי אנוש : לאחר התייעצות עם היועמ"ש תוסף הצהרה, בדומה להצהרת קרובי משפחה בטופס המועמדות. בנוסף יוכן טופס ניגוד עניינים מקוצר למילוי וחתימת כל מועמד פנימי או חיצוני שזכה במכרז. מועמדים בתפקידי ניהול מדור ומעלה ימלאו ויחתמו על הטופס המלא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע נוהל עירוני בדבר כללי דיווח על ניגוד עניינים בכלל, מכרז פנימי בפרט, וכן כיצד יש להתנהל בכל מקרה ספציפי של ניגוד עניינים אפשרי.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבחון ולהסדיר מצבים של ניגוד עניינים גם במכרזים פנימיים של העירייה. ולגבש הסדר ברור להתנהלות במקרה של חשש לניגוד עניינים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	הוספה שאלה בנדון בטופס שאלון לעובד, שעובדים נדרשים למלא גם במכרז פנימי, ככל ויש בעיה מועבר ליועמ"ש. מכאן – תוקן.	 תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2.4 הליקוי : בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים, לא קיים בעירייה מנהל יחידה לשילוט ופרסום הכפוף למנהל תחום רישוי עסקים, מכאן רק חלק המשימות של תפקידו על פי האוגדן מבוצעות על ידי אחראי הנושא בעירייה.

תגובת המבקר : תוקן, בימים הקרובים אמור להיקלט מנהל רישוי עסקים ובין יתר תפקידיו הנו אחריות על ביצוע סקר שילוט.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון מינוי מנהל יחידה לשילוט ופרסום כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים, ולכל הפחות לקיים הפרדת תפקידים ראוייה בין הפיקוח על השילוט לבין ניהול נושא השילוט בהתאם לעקרון הפרדת התפקידים במנהל תקין.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	ללא שינוי מהותי מהקיים בתקופת הביקורת. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.5 הליקוי : בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים לא קיים בנושא השילוט גיבוש יעדי התקציב השנתיים בתיאום עם הממונה ובקרה על ביצועם.

תגובת המבקר : לקבוע יעדי תקציב בנושא סקר שילוט אינם רלוונטיים באופן כללי היעד הנו הבסיס משנה קודמת אולם השגת היעד הנו תלוי בכמות השלטים שנוספו או הוסרו.

התייחסות הביקורת לתגובת המבקר : לשיטת הביקורת התגובה אינה רלוונטית לממצא, קביעת תוכנית עבודה שנתית, ממנה נגזרים יעדים ומדדים בכל פעילות הינם רלוונטיים מעבר לנושא התקציב העירוני, גם לצרכי פיקוח וניטור, זיהוי מגמות וניתוח ביצועים. על כל מנהל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לוודא כי קיימים יעדים לפעילות שבאחריותו, אחרת אין לו כל אפשרות להבין את המתרחש בתחום ולקיים ניטור על הפעילות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ לגבש יעדי תקציב שנתי ומדידתם בנושא שילוט.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לצורך קיום בקורות וניטור מצד מנהל המחלקה והנהלת העירייה, מומלץ לגבש יעדים ומדדי הצלחה בתחום. מומלץ לבצע הצלבות נתונים לגבי עסקים מול נתונים הנמצאים ברשות העירייה במחלקת הגביה וברישוי עסקים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בניגוד להחלטת מועצת העירייה, ללא שינוי, מכאן - לא תוקן.	 לא תוקן

2.6 הליקוי : בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים לא קיימות תוכניות הדרכה לעובדים הקשורים לנושא השילוט.

תגובת המבוקר : הדרכה פנימית כולל הכוונה מתקיימת באפן שוטף ורציף. אולם, באם כוונת המבקר הנה לקורס השתלמות הרי שהנושא בסמכות משאבי אנוש ולקראת תקציב 2020 הנושא יועלה מול משאבי אנוש.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ לגבש ולהוציא לפעול תוכניות הדרכה בנושא השילוט כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בניגוד להגדרת האוגדן, לפי תגובת המבוקר רק לפני סקר השילוט מבוצעת הדרכה לסוקר בה הוא מתבקש לפעול בהתאם לנוהל. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.7 הליקוי : לא קיים קשר מוסדר מול מחלקת רישוי עסקים ו/או מחלקת הגביה העירונית לגבי פתיחת עסקים חדשים ו/או סגירת עסקים, או החלפת בעלים, על מנת לבחון את נושא השילוט.

תגובת המבוקר : לעניות דעתי קיים מערך של הזנה הדדית בין מחלקת גביה לרישוי עסקים המעביר את הנתונים לסוקרת.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. בפועל, לא קיים קשר מוסדר בנושא, מכאן אין כל אפשרות לחוות דעה על אפקטיביות הקשר הקיים, מאחר ואין כל נתונים רלוונטיים להעריך את הנושא (לאור הממצאים בדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא רישוי עסקים, שם נמצא בין השאר כי רשימת העסקים בתוכנת רישוי עסקים אינה מעודכנת לעומת רשימות מחלקת הגביה, נראה כי גם אם היה קיים קשר כלשהו הוא לא טרם לחשיפת אי ההתאמות למציאות בשטח).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים מערך העברת נתונים שוטף רשמי ומובנה בין מחלקת הגביה, רישוי עסקים ושילוט, לשם זיהוי בזמן אמת של שינויים בסטטוס העסקים בעיר (פתיחה/סגירה/העברת בעלות וכד').

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לשפר את הממשקים מול הגזברות (להצלבת מידע) ומול המחלקה המשפטית (לעניין אכיפת עבירות על חוק העזר).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול
 לא תוקן	בניגוד להחלטת המועצה, ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

2.8 הליקוי : על פי סעיף 1 לנוהל סקר השילוט הרשותי, הסקר לא עוסק כלל במודעות כהגדרתן בחוק העזר העירוני (מודעה היא כל מה שאינו שלט), אלא בהגדרת שלטים בלבד (פרסום/פרטי עסק). מכאן, אין לעירייה כל נוהל עבודה או מדיניות לגבי אכיפת תליית מודעות על ידי מי שאינו עסק.

תגובת המבוקר : קיימות אמות מידה מתאריך 25/10/2016.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, אלא מחזקת אותו. הממצא מתייחס לסקר, אך גם אמות המידה מהתאריך כאמור בתגובת המבוקר עוסקות בשלט, ולא בשילוט כהגדרתם בחוק העזר, כאמור בממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ, לגבש נוהל עבודה גם לנושא המודעות ולא רק לשילוט עסקי, ולהגדיר נוהל בהתאם.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.9 הליקוי : בניגוד למנהל תקין לא מתקיימת הפרדת תפקידים בנושא אגרות שילוט, כאשר אותה עובדת גם מבצעת את סקר השלטים הרשומי, גם מעדכנת הקובץ שהוא מקור החיוב הכספי במערכות המחשוב של העירייה, וגם אחראית על איתור שלטים לא מאושרים (פיקוח).

תגובת המבוקר : קיימת הפרדה מוחלטת אין לסוקרת כל נגיעה לנושא החיובים הכספיים שהינם באחריות מחלקת הגבייה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. הממצא לא טען כי החיוב נעשה על ידי הסוקרת, אך בפועל, החיוב מבוצע באמצעות קובץ שמעדכנת הסוקרת בעוד פעולת מחלקת הגבייה היא טכנית בלבד, פיקוח על הקובץ המתקבל הינו מינימלי.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים הפרדת תפקידים בין הגורם המבצע את הסקר בשטח, לבין הגורם המעדכן את הקובץ ממנו מופקים החיובים הכספיים למערכת הכספית של העירייה, או לכל הפחות לקיים דוחות ניטור ופיקוח על הנתונים המוזנים למערכת בכל סקר לעומת סקרים קודמים. יש להגדיר את הגורם המפקח ומנטר, מאחר ולא קיימת הגדרה בנוהל.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.10 הליקוי : סעיף הבקרה בסקר השילוט הרשותי, הינו כללי ומופשט במידה כזו שלא ניתן להבין מי עורך את הבקרה, באיזה עיתוי, וכיצד ולמי מדווחים ממצאיו.
תגובת המבוקר : הנושא יקבל משנה תוקף עם קליטת מנהל רישוי עסקים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לאור אי קיום הפרדת תפקידים בנושא השילוט, יש לכלל הפחות להגדיר נוהל בקרה מורחב ומפורט על מנת לקיים ניטור ראוי בנושא, כולל תיעוד, על מנת להקטין את הסיכון בהתנהלות ללא הפרדת תפקידים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2.11 הליקוי : בניגוד לסעיף 8 לנוהל המפנה לתרשים זרימה של הנוהל, לא צורף התרשים בפועל לנוהל.

תגובת המבוקר : לאחר קבלת ממצאי הביקורת צורף תרשים זרימה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ או לצרף תרשים זרימה או לעדכן את הנוהל ללא תרשים זרימה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	הועבר תרשים זרימה, מכאן – תוקן.	 תוקן

2.12 הליקוי : בניגוד למוגדר בסעיף 3 – אגרת שילוט, לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010 העירייה לא מחייבת רישוי למודעות אלא רק לשלט (שילוט על פי החוק מוגדר כשלט או מודעה), כהגדרתם בחוק, מכאן, העירייה מפסידה הכנסה פוטנציאלית.
תגובת המבוקר : ייושם משנת 2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לשקול חיוב ברישוי ואגרת שילוט גם מודעות התלויות ברחבי העיר ולא רק על שלטים כהגדרתם בחוק העזר.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בד"ן, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.13 הליקוי : מחד מחלקת הגביה לא עורכת בקורות מלאות ומובנות על נתוני סקר השילוט הקובע את סוגי השלטים ואת העסקים שיחויבו בהם (לדוגמא דוחות השוואה בין שנים או חיוב בשילוט של עסקים חדשים הקיימים במערכת הארנונה). מאידך, מחלקת התברואה האחראית על סקר השילוט לא מודעת כלל להיבטים הכספיים המנוהלים במחלקת הגביה (עסקים שלא משלמים מספר שנים, עסקים בפשיטת רגל וכד').

תגובת מחלקת הגביה : מחלקת הגביה מקבלת ממחלקת התברואה את נתוני השלטים ובטרם העלתם לחיוב, אנו בודקים תקינות החיוב. במקרים בהם מתגלה טעות או חוסר התאמה הנתון מועבר לתיקון במחלקת התברואה. מנהלת מדור שומה בקשר עם מדור רישוי עסקים לדיווחים בנושא עסקים חדשים שנראים לה נדרשים לרישיון עסק. יש לציין כי נתוני סגירת/פתיחת עסק במחלקת הגביה (בארנונה) משתנים בעקבות דיווח הדיירים לעומת מחלקת התברואה שמבצעת פיקוח בשטח ומוצאת את השלטים לחיוב.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. דווקא הדוגמא של רישוי עסק ממחישה את כשל ביצוע התאום בין המחלקות והבקורות הקיימות (ראה הרחבה בדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא רישוי עסקים). לדעת הביקורת יש לקיים בקורות מלאות יותר הן על נושא השילוט והן על נושא רישוי העסקים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מאחר וכל הנתונים קיימים במערכות המחשוב של העירייה, מומלץ לכל הפחות לבנות דוח בקרה המשווה את נושא אגרות השילוט בין השנים, על מנת לזהות חריגות ולדרוש הסברים מתאימים וכן דוחות של עסקים חדשים על מנת לוודא חיוב כחוק.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לצורך קיום בקורות וניטור מצד מנהל המחלקה והנהלת העירייה, מומלץ לגבש יעדים ומדדי הצלחה בתחום. מומלץ לבצע הצלבות נתונים לגבי עסקים מול נתונים הנמצאים ברשות העירייה במחלקת הגביה וברישוי עסקים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.14 הליקוי : לא קיים דוח בקרה שנתי המבחין בין תקבולים על חשבון שנים קודמות לעומת גביה בגין אגרות שנה שוטפת, אין כל מדדים למחלקת הגביה בנושא (בדומה למדדי גביה מוגדרים בנושא ארנונה).

תגובת הגזברות : הממצא לא נכון. הכנסה משנים קודמות נרשמת בסעיף אחד והכנסות שוטפות בגין השנה בסעיף אחר. מתבצעת השוואה של הכנסות מגביה שוטפת במסגרת בקרה תקציבית. על חובות מתבצעת אכיפה משפטית.

התייחסות הביקורת לתגובת הגזברות : הממצא נכון, הממצא מתייחס לדוח בקרה, תגובת הגזברות מתייחסת לרישום, יתרה מכך תגובת הגזברות סותרת את הנתונים שהועברו לביקורת על ידי מחלקת הגביה שהיא חלק מהגזברות, בפועל, לא המציאו לביקורת נתונים כמתואר בממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות דוח בקרה לגבי שיעורי הגביה של אגרות שנה שוטפת לעומת שנים קודמות, כן מומלץ לקבוע יעדים ומדדים לגבי שיעורי הגביה הנדרשים ממחלקת הגביה, בדומה לארנונה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לצורך קיום בקורות וניטור מצד מנהל המחלקה והנהלת העירייה, מומלץ לגבש יעדים ומדדי הצלחה בתחום. מומלץ לבצע הצלבות נתונים לגבי עסקים מול נתונים הנמצאים ברשות העירייה במחלקת הגביה וברישוי עסקים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.15 הליקוי : בניגוד למגמות הגידול המשתמעות לכאורה מנתוני סכום סך הגביה לפי שנים של אגרות השילוט, מספר העסקים שחויבו בכל שנה בארבע השנים האחרונות מעיד על מגמת ירידה, ובמשך 4 שנים ירידה בשיעור של 7.5%.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבנות דוח בקרה המסביר את מגמת הירידה לאורך השנים, תוך הצלבת נתונים עם מחלקת רישוי עסקים וחיובי ארנונה לעסקים במחלקת הגביה וכן עם גביה בפועל של אגרות השילוט.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לצורך קיום בקורות וניטור מצד מנהל המחלקה והנהלת העירייה, מומלץ לגבש יעדים ומדדי הצלחה בתחום. מומלץ לבצע הצלבות נתונים לגבי עסקים מול נתונים הנמצאים ברשות העירייה במחלקת הגביה וברישוי עסקים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

הערת המבוקר משנת 2021 :

המגמה בשנים 2019-2021 מעידה על גידול במספר העסקים.

התייחסות הביקורת להערת המבוקר :

מאחר והתקבלה החלטת מועצה הכוללת המלצה לטיפול בעניין, על צוות תיקון הליקויים לקבל החלטה בהתאם.

2.16 הליקוי : בניגוד לסעיף 8 – גיבוש אמות מידה, לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, העירייה לא גיבשה אמות מידה עד לשנת 2016, וגם זאת רק באופן חלקי.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים את סעיף 8 לחוק העזר ולגבש אמות מידה מקיפות, מאחר ונערכו בחירות ממניו חברי הוועדה הקודמת (שנת 2016), יש לקבל חוות דעת משפטית לגבי תקפות מינוי החברים ואמות המידה שנקבעו.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

2.17 הליקוי : פרוטוקול הוועדה המקצועית שדן בגיבוש אמות המידה לשילוט, לא מבחין בין הגדרת שילוט (שלט או מודעה) לבין הגדרת שלט (פרסום בית עסק) בחוק העזר, מאחר וקבע אמות מידה לשלטים ולא לשילוט, אמות המידה לא חלות על מודעות שאינן מפרסמות עסק או עוסק (בניגוד לכוונת הוועדה לכאורה).
תגובת המבוקר : יוסדר מהפרוטוקול הבא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
 מומלץ לדייק ברישום המונחים בפרוטוקולים של הוועדה המקצועית, כך שיתאימו להגדרות החוק ממנו הוועדה שואבת את סמכותה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
 לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול
	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2.18 הליקוי : אמות המידה לגבי שלטים, לא פורסמו לציבור משנת 2016.

תגובת המבוקר : לאחר קבלת ממצאי הביקורת פורסמו אמות המידה בעיתונות המקומית.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפרסם את אמות המידה בכל תקופה על מנת להשריש אותן בקרב תושבי העיר.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל, לאחר הפרסום החד פעמי בקבות דוח הביקורת, ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.19 הליקוי : אין כל הגדרה לגבי סמכותה, אופן מינוי חבריה והרכב ועדת ערער העירונית ו/או סדרי עבודה (חובת כינוס, זמני מענה להשגה וכד'), למעט הגדרת מהותה בנוהל סקר השילוט הרשותי ("וועדה הדנה בהשגות של נישומים"). למרות שמליאת המועצה אישרה שינוי חוק העזר, כך שיגדיר גם את וועדת הערער עוד בשנת 2016, טרם שונה חוק העזר משנת 2010.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר סמכות, הרכב וסדרי עבודה של ועדת הערער.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.20 פרוטוקול הוועדה במקרים שונים אינו מפרט את הרקע והסיבות להחלטות הוועדה (כגון מתן פטור מאגרה – ראה ממצא הבא), ולפחות במקרה אחד שנבחן לא ברור אף לרושם הפרוטוקול למה הוא מתייחס.

תגובת המבוקר : יוסדר מהפרוטוקול הבא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפרט בפרוטוקול סיבות ורקע להחלטות חריגות, כמו כן יש לוודא כי הפרוטוקול ברור דיו לקורא הסביר, ולא להסתמך על ניסוח סתום ומקוצר המחייב פרשנות הנמסכת על זיכרון המשתתפים. זיכרון שעלול להעלים לאחר תקופה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להסבר המבוקר ופרוטוקול שזורף מתאריך 5/2020, קיים פרוט והסברים להחלטות, מכאן – תוקן.	 תוקן

2.21 בניגוד לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע – 2010, בפרוטוקול וועדת הערר לאגרות שילוט, נרשם כי הוועדה פטרה בעל עסק מאגרת שילוט בשנה מסוימת באופן חד פעמי וכמחווה של רצון טוב. בפועל אין כל אפשרות בחוק העזר לפטור מאגרה, כמו כן בעלי עסקים אחרים שפנו בבקשות לפטור מאגרת שילוט לא זכו ליחס דומה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבחון את סמכות הוועדה לקבל החלטות בכלל (מאחר ואינו מוזכרת בחוק העזר הקיים), ובפרט את סמכותה לפטור מאגרת שילוט כמחווה, ככל שקיימת אפשרות חוקית להעניק פטור כאמור, יש לקבוע קריטריונים שקופים ואחידים לכלל בעלי השילוט בעיר, כנדרש במנהל תקין.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מטרת ביקורת מספר 2 - בחינת מערך האכיפה בנושא שילוט

2.22 הליקוי : בניגוד לסעיף 5, חידוש רישיון, לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010 בו מוגדר כי האחריות על חידוש הרישיון מונחת לפתחו של בעל העסק, בפועל ובהתאם לנוהל סקר שילוט רשותי מוטלת האחריות לבדיקת המצב בפועל על אחראי הנושא במחלקת התברואה ורק לאחר מכן מונפקים שוברי התשלום לרישוי על ידי מחלקת הגביה בעירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפעול בהתאם למוגדר בחוק העזר העירוני, ככל ומדיניות העירייה השתנתה יש לפעול לעדכנו בהתאם.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לפעול בהתאם להגדרות חוק העזר העירוני, לגבש יעדי תקציב שנתיים בתחום כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים. ולוודא כי פועלים בהתאם למדיניות ההנהלה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.23 הליקוי : בשיטה בה העירייה פועלת כיום, אין כל אינטרס לבעלי עסקים לדווח על שילוט חדש בכל שנה, בפועל, אין כל סנקציה על בעל עסק שלא דיווח על שלט כנדרש בחוק העזר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מומלץ ליישם את חוק העזר כך שיהיה תמריץ לבעלי העסקים לדיווח אמת לגבי שילוט העסק, בניגוד למצב כיום בו נדרש תשלום אגרה בלבד (לדוגמא הטלת קנסות אל אי דיווח).

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לקנוס בעלי עסקים שלא מדווחים על שלט שעל העסק. חשוב להתריע קודם שיש שיוני מדיניות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.24 הליקוי : בניגוד לסעיף 5(ג), חידוש רישיון, לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010 בו מוגדר כי : הוגשה בקשה לחידוש רישיון..., ושולמה אגרת שילוט מראש בגין תקופת חידוש הרישיון, יראו את מגיש הבקשה כמחזיק ברישיון שילוט תקף בגין תקופת החידוש, וזאת עד לחידושו של הרישיון כמבוקש. העירייה לא מספקת כל מסמך המהווה רישיון לשלט.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפעול בהתאם למוגדר בחוק העזר העירוני, ובהתאם לספק מסמך המהווה רישיון שלט, למי שעמד בכללים שנקבעו לנושא בסעיף 5(ג) לחוק העזר.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לפעול בהתאם להגדרות חוק העזר העירוני, לגבש יעדי תקציב שנתיים בתחום כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים. ולוודא כי פועלים בהתאם למדיניות ההנהלה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.25 הליקוי : סעיף הבקרה בסקר השילוט הרשותי, הינו כללי ומופשט במידה כזו שלא ניתן

להבין מי עורך את הבקרה, באיזה עיתוי, וכיצד ולמי מדווחים ממצאיו.

תגובת המבוקר : יטופל במסגרת הנוהל.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לאור אי קיום הפרדת תפקידים בהתאם למנהל תקין, יש לכל הפחות להגדיר נוהל בקרה מורחב ומפורט על מנת לקיים ניטור ראוי בנושא.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

2.26 הליקוי : נוהל הסקר הרשותי לא מחייב תיעוד בהתאם לחוק העזר העירוני, בפועל אין תיעוד לבקשות בעלי העסקים לרישוי כמוגדר בחוק, מכאן אין כל בקרה בנושא.
תגובת המבוקר : יוסדר החל מסקר שנת 2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
 מומלץ להגדיר את התיעוד שיש לנהל בהתאם להגדרות חוק העזר, ואת אופן ניהול והבקרה על שלמותו והרלוונטיות שלו.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 מומלץ לפעול בהתאם להגדרות חוק העזר העירוני, לגבש יעדי תקציב שנתיים בתחום כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים. ולוודא כי פועלים בהתאם למדיניות ההנהלה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
 לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2.27 הליקוי : בניגוד למוגדר בסעיף 2 לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, מחלקת הפיקוח העירוני לא מקיימת אכיפה ולא מתעדת את המפרט הטכני של המסגרת או המתקן עליו יוצב השלט, לפחות לא בחידוש הרישיון, בכך לא מתקיימת מטרת החוק לוודא כי השלט מותקן בצורה בטיחותית.

תגובת המבוקר : יוסדר החל משנת 2020, במסגרת הגשת הבקשה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לפעול בהתאם לחוק העזר העירוני או לשנות את החוק בהתאם למדיניות הנוכחית בנושא אישור המפרט הטכני של המסגרת או המתקן עליו מותקן השלט.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לפעול בהתאם להגדרות חוק העזר העירוני, לגבש יעדי תקציב שנתיים בתחום כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים. ולוודא כי פועלים בהתאם למדיניות ההנהלה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.28 הליקוי : בניגוד למוגדר בסעיף 6 לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, מחלקת הפיקוח העירוני לא מקיימת אכיפה בנושא ציון פרטים על השלט, ולא בודקת כי בשילוט ציון שמו ומענו של מפרסם השילוט, מתקינו או יצרנו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לפעול בהתאם לחוק העזר העירוני או לשנות את החוק בהתאם למדיניות הנוכחית בנושא ציון פרטים על השלט.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 מומלץ לפעול בהתאם להגדרות חוק העזר העירוני, לגבש יעדי תקציב שנתיים בתחום כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים. ולוודא כי פועלים בהתאם למדיניות ההנהלה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
 לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.29 הליקוי : בניגוד למוגדר בסעיף 2(ה) לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, מחלקת הפיקוח העירוני לא מקיימת אכיפה בנושא אמות המידה שנקבעו על ידי הוועדה המקצועית בעירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
 יש לפעול בהתאם לחוק העזר העירוני או לשנות את אמות המידה שנקבעו בשנת 2016 בהתאם למדיניות הנוכחית בנושא.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 מומלץ לפעול בהתאם להגדרות חוק העזר העירוני, לגבש יעדי תקציב שנתיים בתחום כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים. ולוודא כי פועלים בהתאם למדיניות ההנהלה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
 לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.30 הליקוי : בניגוד למוגדר בסעיף 11 לחוק עזר לערד (מודעות ושלטים), התש"ע-2010, מחלקת הפיקוח העירוני לא מקיימת אכיפה בנושא שימוש בשפות. תגובת המבוקר : יוסדר החל משנת 2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לפעול בהתאם לחוק העזר העירוני או לשנות את החוק בהתאם למדיניות הנוכחית.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לתקן ו/או לשנות את הסעיף הקובע על חלקיות השלט בעברית באופן שיהיה קל ליישמו. כמו כן לפרסם כללי שילוט שיהיו נגישים לציבור.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

2.31 הליקוי : מתוך קנסות שהוצאו בשנת 2015 בסכום כולל של 548,283 ₪, נכון לשנת 2019 טרם שולמו קנסות בסכום של 534,508 ₪, המהווים כ- 97% מסכום הקנסות הכולל באותה השנה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבחון את העיכוב באכיפת הקנסות משנת 2015 ולפעול בהתאם, או לקיים אכיפה אקטיבית יותר או לבטל את הקנסות מחוסר רלוונטיות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.32 הליקוי : כמות הקנסות בנושא שילוט ירדה ל-6 דוחות בשנים 2017,2018 לעומת 726 דוחות בשנת 2015.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבחון את הסיבות לירידה החדה בכמות הדוחות, ולבנות תוכנית פיקוח מוסדרת על מנת שתהיה יכול להשוות את האכיפה בפועל לאורך השנים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בד"ן, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

2.33 הליקוי : למחלקת הפיקוח העירונית אין תוכנית עבודה ספציפית לנושא אכיפת חוק עזר לערד (מודעות ושלטים) התש"ע-2010.

תגובת המבקר : לא ניתן להגדיר שעות וימים בהם הנושא ייאכף אלא במסגרת העבודה השגרתית והסיורים השוטפים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר תוכנית עבודה ספציפית לאכיפת חוק העזר, לכל הפחות על פי חלוקת העיר לאזורים מפקחים וקביעת מועדי ומדדי האכיפה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לפעול בהתאם להגדרות חוק העזר העירוני, לגבש יעדי תקציב שנתיים בתחום כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים. ולוודא כי פועלים בהתאם למדיניות ההנהלה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
 לא תוקן	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3. תאגידים עירוניים - ניהול רשומות, תיעוד ודיווח

סיכום – מתוך 19 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

תוקנו אפס ליקויים (0%).

תוקנו חלקית אפס ליקויים (0%).

לא תוקנו - 18 ליקויים (95%).

והופסק מעקב אחר ליקוי אחד (5%).

מטרת ביקורת מספר 1 – מיפוי התאגידים העירוניים הקיימים

3.1 הליקוי : בניגוד למנהל תקין ולכללי ניהול ארכיון עירוני, לא קיימים בעירייה רישומים ותיעוד מלאים ומסודרים, בנושא תאגידים עירוניים.

תגובת המבקר : כל החומר הנדרש נמצא ברשות כל תאגיד עירוני. מנכ"ל העירייה יודא כי העתקים יימצאו גם בלשכת מנכ"ל.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר ולהסדיר את נושא רישום ותיעוד התאגידים העירוניים וכל התאגידים האחרים להם יש לעירייה קשר כלשהו.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לקיים תיעוד ראוי בנושא תאגידים עירוניים ולהגדיר מנהל מתכלל לנושא כולל מעקב אחר יישום החלטות דירקטוריון התאגיד.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3.2 הליקוי : העירייה לא הגדירה אחראי נושא לריכוז כלל ההתנהלות מול התאגידים העירוניים. בפועל בשוטף, נציגי הציבור שהם גם דירקטורים בתאגידים העירוניים מהווים את אנשי הקשר, אך כפי שמראה הניסיון, בחילופי נבחרים אלה אין כל שמירת מידע בעירייה בנושא התאגידים.

תגובת המבוקר : האחראי בעירייה הוא המנכ"ל שמשמש חבר דירקטוריון בכל התאגידים.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למנות אחראי נושא על מנת לוודא כי הנתונים יישמרו ויעודכנו לאורך השנים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לקיים תיעוד ראוי בנושא תאגידים עירוניים ולהגדיר מנהל מתכלל לנושא כולל מעקב אחר יישום החלטות דירקטוריון התאגיד.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

3.3 הליקוי : ככלל ארכיון העירייה בשנת 2019 אינו מנוהל כנדרש (לא בהתאם לקטלוג מחייב, ללא מחשוב, ללא מיון המסמכים המתקבלים מהמחלקות – לא תוקנו הליקויים בנושא מדוח המבקר לשנת 2105), ובפרט בנושא התאגידים העירוניים, כאשר לאורך השנים דיווחה העירייה דיווחים חלקיים לכאורה לגבי התאגידים שבבעלותה, כתוצאה מכך העירייה חשופה לסיכונים שונים (תביעות כספיות, אי קיום חוק, אי תשלום אגרות), שלא לצורך.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר : ישנה אחראית על הארכיון במחלקת משאבי אנוש. העירייה פועלת להסדרת הנשא.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להסדיר את ארכיון העירייה בכלל ואת נושא התאגידים העירוניים בפרט (ניתן לשחזר מפרוטוקולים של הרשות לאורך השנים), על מנת להימנע מחשיפה לסיכונים שנובעים מאי ידיעה על קיומם.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 2 – החברה הכלכלית לערד בע"מ – בחינת פעילות ומימוש היתרון לעירייה בניהול פעילות עסקית על ידי תאגיד עירוני.

3.4 הליקוי : המבנה הארגוני שהוצג בפני דירקטוריון החכ"ל לא כולל את הדירקטוריון עצמו וועדותיו, בהתאם לתקנון החכ"ל (ועדת הנהלה, לדוגמא). ההצגה רלוונטית במיוחד כאשר מדובר בדירקטוריון עם חברים חדשים, על מנת לשקף להם את תפקיד הדירקטוריון, וועדות הדירקטוריון שמטרתן בקרה וניטור על פעולות החברה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר מבנה ארגוני הכולל את דירקטוריון החברה וועדותיו.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

3.5 הליקוי : החברה הכלכלית לערד מקיימת הפרדה ארגונית חלקית בלבד מהעירייה (בא לידי ביטוי בפעולות פיקוח הנדסי, גינון, מחשוב, דואר ואחזקה לנכסים המבוצעים על ידי עובדי עירייה, ללא חיוב מלא בעלויות שווי העבודות, וכן בבעלי תפקידים שונים שהם עובדי עירייה לדוגמא יועץ משפטי או מנהלת פעילות התיירות), זאת בניגוד להגדרת מפתח משרד הפנים לתאגיד מוצלח – הפרדת תפקידים מלאה בין העירייה לתאגיד העירוני.

תגובת המבוקר : החברה הכלכלית פועלת בשנתיים האחרונות לבחינת כל פעילותיה תחת

תפיסה כי תפקידה המרכזי הוא פעילות בשני מישורים מרכזיים :

א. סיוע לפיתוח כלכלי עירוני - קידום, ליווי וסיוע לעסקים קטנים ובינוניים ולתעשיינים

היכולים ליצר פעילות כלכלית משמעותית, קליטת עובדים והגדלת השירותים

העסקיים המוצעים לתושבי העיר.

תחת תפיסה זו הוכנסו שני בעלי תפקידים : ניהול אזור התעשייה וניהול פיתוח כלכלי.

במסגרת זו החברה הקימה ONE STOP SHOP לתעשיינים, הקימה פורום עסקים

במרכז המסחרי וקידום עסקי באמצעות יעוץ והכשרה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תחום התיירות פועל בחברה הכלכלית מתוך תפיסה כי עיקר הפעילות היא מול " שגרירי התיירות בעיר" ואלו היזמים ובעלי העסקים בתחום התיירות. החברה מסייעת ומפיקה הכשרות וליווי לכלל התיירנים ופועלת למיתוג והגדלת מספר התיירים בעיר. התחום כולו פועל תחת תפיסת ערך כעיר תיירות ותפיסת התיירות כמשאב כלכלי מרכזי.

ב. יזום וקידום פרויקטים מניבים לעיר : תחת תפיסה כי החברה הכלכלית תנהל פעולות בעלות יתכנות כלכלית ויצירת מנופים לעצמאות כלכלית עירונית. במסגרת זו החברה פעלה בשנתיים האחרונות לקידום מכרז לשותף אסטרטגי בתחום האנרגיה, פעלה ליסוד חממת אנרגיות בעיר.

החברה נעזרת בבעלי תפקידים בעריה לנושאים בהם יש ערך מוסף לעירייה או שניתן לראות חיסכון כספי משמעותי.
הפיקוח ההנדסי נבדק באמצעות קליטת מהנדס לחברה ונמצא לא כדאי . כתוצאה מכך, החברה מפעילה חברת פיקוח חיצוני לפרויקטים של החכ"ל באמצעות העסקת מפקח חיצוני בחצי משרה .
תחומי מיחשוב, דואר , אחזקה : צורכי החכ"ל בתחומים אלו קטנים ואין כדאיות לאחזקת בעלי מקצוע באופן סדיר.
יעוץ משפטי : החכ"ל בוחנת אפשרות העסקת יועץ חיצוני.
ניהול קאנטרי : הנושא נבדק ואכן נמצא כי יש מקום לבחון הפעלה על ידי גופים בעלי ערך מוסף. הפעלת הקאנטרי יצא למכרז על ידי הרשות.
התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ לממש בחכ"ל הפרדה ארגונית מלאה מהעירייה, על מנת להגדיל את סיכויי החכ"ל להצליח במטרותיה, כגוף עסקי.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לצורך שיפור יעילות פעולות החברה הכלכלית, מומלץ לממש את המפתחות שהוגדרו על ידי משרד הפנים ככאלו המאפשרים קיום תאגיד מוצלח (הפרדה ארגונית מהעירייה, מיקוד בתחום בו לתאגיד יתרון יחסי, מודל עבודה ברור, רמת שירות גבוהה).

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

3.6 הליקוי: החברה הכלכלית לערד לא מתמקדת בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, זאת בניגוד להגדרת מפתחות משרד הפנים לתאגיד מוצלח – שאחד מהם הוא מיקוד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לתאגיד יתרון יחסי.

תגובת המבקר: המיקוד הוא פעילויות מניבות הנבחנות כפעילות עסקית. החברה הכלכלית בוחנת כל פעילות על פי השפעתה ותרומתה לפיתוח העירוני והפוטנציאל העסקי. כפי שבא לידי ביטוי בתוכנית העבודה של החברה, לשנה זו ולשנים הבאות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבקר: התגובה לא סותרת את הממצא. ניהול פעילויות מניבות אינו תחום ספציפי, כמתואר בממצא. להבנת הביקורת לחברה אין כל יתרון יחסי גם בניהול תחום התיירות, גם בנושא קידום עסקים קטנים, גם בהפעלת מסלול מוטורי, גם בהפעלת פרויקטים מניבים וכו', החברה לא מעסיקה מומחים בכל תחום, או לחלופין נעזרת ביועצים מומחים בנושאים אלה, על מנת לקיים יתרון יחסי כלשהו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:

מומלץ כי פעילות החכ"ל תתמקד בתחום עיסוק ספציפי מובהק, בו יש לה יתרון יחסי, על מנת להגדיל את סיכויי החכ"ל להצליח במטרותיה, כגוף עסקי.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020:

לצורך שיפור יעילות פעולות החברה הכלכלית, מומלץ לממש את המפתחות שהוגדרו על ידי משרד הפנים ככאלו המאפשרים קיום תאגיד מוצלח (הפרדה ארגונית מהעירייה, מיקוד בתחום בו לתאגיד יתרון יחסי, מודל עבודה ברור, רמת שירות גבוהה).

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021:

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

3.7 הליקוי : החברה הכלכלית לערד לא מקיימת עבודה על פי מודל עסקי ברור ובחינה מתמדת של הפעילויות, דבר המתבטא בין השאר בשיעורי רווח תפעולי שונים מאוד לאורך השנים, זאת בניגוד להגדרת מפתחות משרד הפנים לתאגיד מוצלח – שאחד מהם הוא עבודה על פי מודל עסקי ברור ובחינה מתמדת של הפעילויות.

תגובת המבוקר : הממצא נקבע ללא בחינה של תוכניות העבודה של החברה הכלכלית לשנת 2019, בה כל תחום בחברה פועל על פי תוכנית עבודה מפורטת ומדויקת גם מילולית וגם כספית. תוכנית העבודה נבחנת באופן שיטתי באופן שבועי וחודשי בשיבות שוטף עם המנכ"ל כחלק משיטת עבודה סדורה ועקבית.
מתוכנית העבודה לשנת 2019 ניתן ללמוד גם על התכנים והמיקוד וכן על בניית תקציב ותוכנית עסקית לכל תחום. חברי הדריקטוריון מקבלים דיווח על תוצאות החברה בכל רבעון.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הממצא נקבע בהתאם לעובדות המשתקפות מהדוחות הכספיים המבוקרים לשנים 2016-2018, לגבי שנת 2019 והשנים הבאות, הנושא יבחן בעוד כשנתיים כאשר יהיו דוחות כספיים מבוקרים ותהיה אפשרות לבחון עמידה ביעדים, ודיווח מלא, רלוונטי, ובזמן אמת לדירקטוריון.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי פעילות החכ"ל תבוצע בהתאם לתוכניות מוגדרות, תוך פיקוח וניטור של דירקטוריון החברה, על מנת להגדיל את סיכויי החכ"ל להצליח במטרותיה, כגוף עסקי.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לצורך שיפור יעילות פעולות החברה הכלכלית, מומלץ לממש את המפתחות שהוגדרו על ידי משרד הפנים ככאלו המאפשרים קיום תאגיד מוצלח (הפרדה ארגונית מהעירייה, מיקוד בתחום בו לתאגיד יתרון יחסי, מודל עבודה ברור, רמת שירות גבוהה).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

3.8 הליקוי : בניגוד להגדרת משרד הפנים כאחד היתרונות בפעילות באמצעות תאגיד עירוני, המאפשר ניהול פעילויות כמרכזי רווח והפסד סגורים, בחכ"ל לאורך שנים רבות פעילות השכרת המבנים סבסדה את שאר הפעילויות שהועמסו על החכ"ל, בין השאר במחיר של הזנחת הנכסים לאורך עשרות שנים, ובנוסף בשנים האחרונות העירייה מעבירה לחכ"ל מאות אלפי שקלים בשנה עקב פעילות גרעונית של הקאנטרי העירוני.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפעול למילוי התנאים שמשרד הפנים מצא כיתרון לפעילות התאגיד העירוני גם בחכ"ל. כולל משק סגור של כל פעילות, תוכנית עסקית מגובשת והעמסת הוצאות הנהלה וכלליות בהתאם לתשומות שדורשת הפעילות.

יישום נושאים אלה מקבל חשיבות יתרה לאור תוכנית ההמראה, שבין השאר אמורה לאפשר לעירייה להפעיל פרויקטים מניבים, באמצעות תאגיד מתמחה (ראה הרחבה בנושא בדוח מבקר העירייה לשנת 2018 בנושא ועדת כספים).

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לצורך שיפור יעילות פעולות החברה הכלכלית, מומלץ לממש את המפתחות שהוגדרו על ידי משרד הפנים ככאלו המאפשרים קיום תאגיד מוצלח (הפרדה ארגונית מהעירייה, מיקוד בתחום בו לתאגיד יתרון יחסי, מודל עבודה ברור, רמת שירות גבוהה).

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול
 לא תוקן	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

3.9 הליקוי : בניגוד למקובל בעולם העסקי ואף בחברות ממשלתיות, וכן בניגוד לחובת הדירקטוריון והדירקטורים לטפל בסיכונים החברה, החכ"ל אינה מקיימת הליך ניהול סיכונים ובכך לא נותנת בידי ההנהלה והדירקטוריון אמצעי לזיהוי אירועים העלולים לגרום נזק לארגון, להגדיר את רמת הסיכון בהתאם ליעדי החברה ומטרותיה, ובהתאם ליעדים העסקיים והאסטרטגיים שקבעה לעצמה החברה.

תגובת המבוקר : בכל דיון בנושא השייך לחכ"ל החכ"ל מציגה גם את הסיכונים האפשריים גם המהותיים וגם העסקיים באמצעות תוכניות עסקיות ובהצגת הנושאים בישיבות הדירקטוריון. יש לציין כי חברי הדירקטוריון מעלים סוגיות ושאלות לפני הישיבות ובמהלכן באופן שוטף והחברה נדרשת לתת מענה מלא .

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. מערך ניהול סיכונים צריך לנהל באופן כולל, סיכונים ברמת הפרויקט המתוארים בתגובה אינם סיכונים כולל.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים הליך ניהול סיכונים אפקטיבי בחכ"ל, הכולל בין השאר עריכת סקר סיכונים מקיף, ומינוי מנהל סיכונים, על מנת לסייע לתהליך קבלת החלטות טוב יותר, וכפועל יוצא מכך לשיפור ברמת הניהול בחברה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לקיים הליך של זיהוי וניהול סיכונים בכל תאגיד וזאת על מנת לתת להנהלה כלים נוספים להגדרת מדיניות ובקורות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול
 לא תוקן	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

3.10 הליקוי : לא קיימת מערכת ממוחשבת למעקב אחר יישום החלטות הדירקטוריון, וכן קיום החלטות שהתקבלו בדירקטוריונים קודמים, דבר היכול להביא לבזבוז משאבים שלא לצורך (לדוגמא החלטה מהעבר על תוכנית חיסכון שלא מיישמים), או להביא לפעולה שלא בהתאם למנהל תקין (לדוגמא אי פעילות וועדת ביקורת ואי קיום ביקורת פנימית, בניגוד להחלטות עבר שהסדירו את הנושא).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים מערכת מוסדרת של מעקב אחר יישום החלטות דירקטוריון, ובניית ארכיב מסודר לגבי פעילות והחלטות העבר. הנושא חשוב במיוחד לאור ההערכות על גידול חד במחזור החברה ופעילותה, ולאור הכניסה לתחום פיתוח תשתיות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לקיים תיעוד ראוי בנושא תאגידים עירוניים ולהגדיר מנהל מתכלל לנושא כולל מעקב אחר יישום החלטות דירקטוריון התאגיד.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

3.11 הליקוי : בניגוד להחלטת הדירקטוריון משנת 2011 שקבעה כי ניתן להסתפק בפעילות וועדת ביקורת ולא להעסיק מבקר פנים לחברה, לא קיימת וועדת ביקורת בשנים 2015-2019, ומצד שני לא מועסק מבקר פנים לחברה (לפי פרשנות אחרת של היועץ המשפטי של איגוד מבקרי הרשויות המקומיות, קיימת חובת מינוי מבקר פנים בהתאם לחוק הביקורת הפנימית והגדרת גוף ציבורי).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ למנות וועדת ביקורת פעילה או לחלופין לשכור שירותי מבקר פנים לחברה, על מנת לוודא פעילות בהתאם לחוק ולמנהל תקין.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לקיים תיעוד ראוי בנושא תאגידים עירוניים ולהגדיר מנהל מתכלל לנושא כולל מעקב אחר יישום החלטות דירקטוריון התאגיד.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול
	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3.12 הליקוי : בניגוד לכללי חשבונאות ולמנהל תקין, הכירה החכ"ל בדוחותיה בגידול בהעברות העירייה כנגד גרעון מפעילות הקאנטרי בסך 445 אל"ש"ח, זאת לפני אישור מועצת העירייה את הגידול (אושר בדיעבד). הביקורת רואה את ההתנהלות בחומרה יתרה מאחר וליקוי זה הוצג בדוח מבקר העירייה לשנת 2018.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להתנהל בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, אין להכיר בדוחות הכספיים של החכ"ל בהכנסה מהעירייה לפני שהעירייה אישרה את הנושא בהתאם למנהל תקין.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	מאחר ופעילות הקאנטרי הועברה מהחכ"ל למתנ"ס, מופסק המעקב.	<u>הפסקת מעקב</u>

3.13 הליקוי : בניגוד למוגדר בתקנון החברה, רואה החשבון המבקר לא מגיש לדירקטוריון דו"ח רווח והפסד חצי שנתי, לא מבוקר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לפעול בהתאם למוגדר בתקנון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 3 - החברה לניהול אזור התעשייה בערד בע"מ – דיווח לרשויות.

3.14 הליקוי : החברה לניהול אזור התעשייה בערד בע"מ שהיא תאגיד עירוני בשליטה מלאה של העירייה, מוגדרת כחברה מפרת חוק מאחר ולא הגישה דוחות כספיים משנת 2007 (לכאורה חברה לא פעילה מאז ועד היום). כמו כן, אגרות רשם החברות לא שולמו משנת 2018-2013 (הנושא טופל לאחרונה).

תגובת המבוקר : העירייה פועלת להשלמת כל הנתונים ושילמה את כל החובות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להסדיר את נושא הגשת הדוחות הכספיים של החברה (בין אם דוחות אפס, מאחר ולא היתה פעילות, ובין אם במסגרת הליך פרוק החברה).

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבדוק את נחיצות החברה לפיתוח אזור התעשייה, כך שלא יהיה מצב שהחברה פעילה אך לא מתפקדת.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

3.15 הליקוי : מאחר וכתובת החברה לניהול אזור התעשייה בערד בע"מ היא לשכת ראש העיר – עיריית ערד, סביר כי דרישות תשלום לרשם החברות התקבלו לאורך השנים בעירייה, אך העירייה לא פעלה בנושא.

תגובת המבוקר : אחריות מנהלת לשכת ראש העיר לנתב את הדואר שמתקבל לעירייה, וכך זה פועל היום.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, או רלוונטית להמלצה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לברר האם התקבלו דרישות התשלום לאגרה לאורך השנים ומדוע לא טופלו, מומלץ לקבוע נוהל בדבר דברי דואר מגורמים רשמיים, באחריות מי לטפל בהם על מנת למונע מצב דומה בעתיד.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לקבוע נוהל טיפול בקשות של רגולטורים לתשלומי אגרות בעד תאגידים עירוניים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3.16 הליקוי : נמצא כי בניגוד להחלטת דירקטוריון החברה מיולי 2005, הרכב דירקטוריון החברה לא עודכן ברשם החברות מהקמת החברה, כמו גם מחזיק המניות שהחזיק את המניות לטובת העירייה בנאמנות.
תגובת המבוקר : העירייה פועלת בימים אלו להסדיר את הפעילות כולל מינוי דירקטוריון, הגשת דו"חות חסרים ושינוי כתובת.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ למצוא את נתוני דוחות החברה בארכיב העירוני ולעדכן את הרשויות בהתאם.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לבדוק את נחיצות החברה לפיתוח אזור התעשייה, כך שלא יהיה מצב שהחברה פעילה אך לא מתפקדת.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

3.17 הליקוי : העירייה לא העבירה את המניות בחברה שהוחזקו על ידי נאמן לחזקתה עוד בשנת 2002, רק תלונה משנת 2017 הביאה את הנושא לידיעת העירייה, ניסיון אסדרת הנושא מול משרד הפנים טרם הניבה תוצאות לאחר שנתיים מפניית העירייה.
תגובת המבוקר : העירייה פועלת בימים מול משרד הפנים לאישור דירקטוריון חדש. לאחר האישור נטפל בכל הנדרש.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מומלץ לבחון דרכים לזירוז קבלת האישור לנושא הטכני של העברת המניות מהנאמן לעירייה (כולל עריכת חיפוש בארכיב העירוני בניסיון למצוא אסמכתאות רלוונטיות) .

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבדוק את נחיצות החברה לפיתוח אזור התעשייה, כך שלא יהיה מצב שהחברה פעילה אך לא מתפקדת.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 4 - עמותת פסטיבל ערד – חשיפה לתביעה בגין חובות העמותה.

3.18 הליקוי : לעירייה נדרשו 7 שנים להתייחס לליקוי רואה החשבון המבקר מטעם משרד הפנים בנושא עמותת פסטיבל ערד (רואה החשבון המבקר השתנה מאז), בטענה כי בניגוד לקביעתו העמותה אינה עמותה עירונית.

תגובת המבוקר : העירייה הגיבה מדי שנה לדו"ח. עמותת פסטיבל ערד נסגרה והנושא איננו רלוונטי יותר.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה מדויקת מאחר והטענה כאילו העירייה הגיבה בכל שנה לדוח היא אולי נכונה באופן כללי, אך לא נכונה למקרה הספציפי המתואר. כמו כן הממצא רלוונטי להווה (לדוגמא בחוסר מענה על ליקויי דוחות מבקר העירייה משנים קודמות) וכן לעתיד, כמצוין בהמלצה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע נוהל המגדיר איך להגיב לליקוי הביקורת בזמן סביר, על מנת שרואה החשבון המבקר שציין את הליקוי יוכל להגיב בהתאם, ולא רק לאחר 7 שנים כאשר זה הוחלף זה מכבר.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

3.19 הליקוי : על פי הנתונים הנמצאים בארכיון העירייה נראה לכאורה כי עמותת פסטיבל ערד הינה עמותה עירונית, בניגוד לקביעת היועץ המשפטי לעירייה בהסתמכותו על מסמכי רשם העמותות בלבד. העירייה לא טרחה לחפש נתונים לגבי עמותת פסטיבל ערד בארכיון העירוני או בפרוטוקולים של מליאה המועצה בתקופה הרלוונטית, חוות דעת היועץ המשפטי נסמכת על נתוני רשם העמותות בלבד.

תגובת המבקר : העירייה פועלת ומקדמת ארכיון עירוני. עמותת פסטיבל ערד נסגרה והנושא איננו רלוונטי יותר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לנהל ארכיון כנדרש בחוק בכלל ובנושא תאגידים עירוניים בפרט.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לצורך מניעת חשיפה לתביעות בגין חובות של תאגידים, מומלץ לקיים תיעוד מלא של מסמכי יסוד התאגיד ושיבות הדירקטוריון שלו, מהקמת התאגיד. כך כשתידרש פעולה או חוות דעת משפטית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בנושא תאגיד, יוצגו בפני ההנהלה/המחלקה המשפטית של העירייה כל הנתונים הרלוונטיים לתאגיד.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

4. התנהלות ועדת תמיכות

סיכום - מתוך 24 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

תוקן ליקוי אחד (4%).

תוקנו חלקית – 2 ליקויים (8%).

לא תוקנו 5- ליקויים (21%).

הופסק מעקב אחרי - 16 ליקויים (67%).

מטרת ביקורת מספר 1 – סקירה רב שנתית של תמיכות והשתתפויות העירייה.

4.1 הליקוי : נמצא כי בדוח השתתפויות ותמיכות כפי שדווחו על ידי הרשות, שהוא חלק מהדוח הכספי המבוקר של העירייה, הוצגו לאורך השנים תמיכות באגודה למען הקשיש, כחלק מתמיכות בנושא ספורט, הצגה העלולה להטעות את קוראי הדוח.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על מנת למנוע הטעיה בדוחות הכספיים, יש לוודא כי פיצול התמיכות משקף את הפעילות הנתמכת.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ בכל הטבה שהעירייה מעניקה לגופים לקיים את נוהל התמיכות של משרד הפנים, וכן להקפיד על הצגה מדויקת בדו"חות הכספיים של העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

1. המלצת המבקר מקובלת לנושא הצגה מדויקת של הנתונים בדוחות העירייה.
 2. נוהל תמיכות ייושם בהתאם להחלטת הנהלה בנושא תמיכות כמתחייב.
- הפסקת מעקב

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	להתייחסות צוות תיקון הליקויים כמפורט מעלה, לא צורף כל תיעוד המעיד על תיקון הליקוי, מאחר וגזברית העירייה הינה חלק מצוות תיקון הליקויים ומאחר והגזברות הוא הגורם העורך את הדוחות הכספיים של	 הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

<u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>	העירייה, הצפי כי הנושא יתוקן בדוחות הכספיים העתידיים. מכאן – הפסקת מעקב.		

4.2 הליקוי : נמצא כי בדוח השתתפויות ותמיכות כפי שדווחו על ידי הרשות, שהוא חלק מהדוח הכספי המבוקר של העירייה, הוצגו בשנת 2014 תמיכות עקיפות (בסך של 700,000 ₪), שלא במסגרת סעיף שווי שימוש כפי שהוצג בשנים אחרות, הצגה העלולה להטעות את קוראי הדוח בהשוואה בין השנים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על מנת למנוע הטעיה בדוחות הכספיים, יש לוודא כי קיימת הצגה נפרדת בין תמיכות בכסף לבין תמיכות בשווה כסף, כן יש לשמור על עקביות באופן הצגת הדוחות לאורך השנים, על מנת לאפשר השוואה רב שנתית נכונה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ בכל הטבה שהעירייה מעניקה לגופים לקיים את נוהל התמיכות של משרד הפנים, וכן להקפיד על הצגה מדויקת בדו"חות הכספיים של העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
המלצה מקובלת. הנהלת חשבונות תפעל לדיוק הדוחות בהתאם להערת המבקר. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	ליקוי חד פעמי במהותו, וכן תוקן בשנים העוקבות, מכאן – הפסקת מעקב.	 הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת יישום נוהל תמיכות בעירייה.

4.3 הליקוי : בניגוד לתגובת המבוקר לשנת 2015 לעניין זימון מנהלי מחלקות רלוונטיים לבקשת תמיכה ספציפית, כנדרש בנוהל התמיכות של משרד הפנים, בפועל, על פי רישומי הנוכחים בפרוטוקולים של וועדת התמיכות, לא מוזמנים מנהלי מחלקות רלוונטיים לדיון.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להזמין את נציגי האגף הרלוונטי לשיבות הועדה המקצועית בנושא התמיכות, כמוגדר בנוהל התמיכות, זאת על מנת להיעזר בידע המקצועי של מנהל המחלקה הרלוונטי לקבלת החלטות מושכלות לתמיכה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לזמן לשיבות הועדה את מנהלי המחלקות הרלוונטיים לבקשת תמיכה כדי שיתרמו ממומחיותם.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת המבקר מקובלת. ככל ויינתנו תמיכות בשנים הבאות יוזמנו מנהלי המחלקת הרלוונטיות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
ועדת תמיכות	7/2022	על פי החלטת צוות תיקון הליקויים, להמשך מעקב ביולי 2022. מכאן, בשלב זה הליקוי לא תוקן.	 לא תוקן

4.4 הליקוי : בניגוד למקרה של עיריית ירושלים אשר מינתה ועדה ציבורית לקביעת תבחינים, ועדה אשר ישבה על המדוכה כשנה וחצי ואף נעזרה בחברת לייעוץ כלכלי כדי לגבש תבחינים מדידים להערכת גובה התמיכה שתינתן לכל מוסד הפועל בתחום התרבות, בעיריית ערד נקבעים כלל התבחינים על ידי ועדת התמיכות העירונית. בפרוטוקולים של הוועדה אין כל פירוט לגבי הליך קביעת התבחינים, מדדים או שיקולים בקביעת התבחינים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לתעד בפרוטוקול ועדת התמיכות, את הליך ואופן אישור התבחינים, לחלופין מומלץ להקים ועדת משנה לתמיכות, בהתאם לסעיף 7 לנוהל תמיכות במוסדות ציבור על ידי הרשויות המקומיות. על מנת לקיים תהליך שקוף, שוויוני ואובייקטיבי ככל האפשר בקביעת התבחינים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לצורך קיום מנהל תקין מומלץ לבסס את עבודת הוועדה על תבחינים לתמיכות על עבודת מטה ונתונים רלוונטיים כולל שמירת תיעוד על הליך קבלת ההחלטות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

תבחינים לתמיכה נקבעו על ידי הנהלת העיר מזה שנים רבות. ככל ונדרש שינוי ע"י הנהלת העיר בתבחינים אלו נידונים באמצעות ועדת תמיכות ומועלים למועצת העיר לאישור. הצוות לא מוצא לנכון לשנות את הנוהל הקיים. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	להתייחסות צוות תיקון הליקויים כמפורט מעלה, לא צורף כל תיעוד המעיד על תיקון הליקוי, מנהל תקין מחייב עבודת מטה ושקילות כלל הנתונים הרלוונטיים לפני קבלת החלטה, כאמור לא קיים כל תיעוד לעניין, במיוחד לאור השינויים בתבחינים לאורך השנים (ראה פרוט בליקוי 4.5). בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	 הפסקת מעקב <u>זאת בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים</u>

4.5 הליקוי : התנהלות העירייה המתבטאת בשינויים מהותיים בסכומי ונושאי התמיכה, לעיתים אף באותה שנת התקציב ללא כל הסבר וניתוח מוסדר, מעידה לכאורה על פגיעה בהגשמת עקרון השוויון על ידי הנהגת תבחינים מנחים, כמוגדר בפס"ד הבית הפתוח בירושלים (עמ' 343/09). בנוסף פס"ד קבע כי : שיקול תקציבי הוא שיקול ענייני וכבד

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

משקל, העשוי בנסיבות מסוימות להצדיק סטייה מעקרונות השוויון והפלורליזם. עם זאת, קושי תקציבי כשלעצמו אין בו כדי להצדיק צמצום השירות לציבור באופן שייפגעו חלקים ממנו באופן שאינו הולם עקרונות אלה. "עקרון השוויון" שווה, מבחינה חברתית, לא פחות מפינוי אשפה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לכל הפחות להקים ועדת משנה לתמיכות, בהתאם לסעיף 7 לנוהל תמיכות במוסדות ציבור על ידי הרשויות המקומיות. על מנת לקיים תהליך שוויוני ואובייקטיבי ככל האפשר בקביעת התבחינים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לקבוע צוות שיבדוק ויקבע את התבחינים לפני שוועדת התמיכות יושבת כך שלא ייווצר מצב שתוך כדי הישיבה משנים את התבחינים. הצוות יתכנס אחת לשנה בסביבות חודש מאי.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

תבחינים לתמיכה נקבעו על ידי הנהלת העיר מזה שנים רבות. ככל ונדרש שינוי ע"י הנהלת העיר בתבחינים אלו נידונים באמצעות ועדת תמיכות ומועלים למועצת העיר לאישור. הצוות לא מוצא לנכון לשנות את הנהל הקיים. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	להתייחסות צוות תיקון הליקויים כמפורט מעלה, לא צורף כל תיעוד המעיד על תיקון הליקוי, הגשמת עקרון השוויון מחייב עבודת מטה ושקילת כלל הנתונים הרלוונטיים לפני קבלת החלטה, כאמור לא קיים כל תיעוד לעניין, במיוחד לאור השינויים בתבחינים כמתואר בליקוי. בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	 הפסקת מעקב <u>זאת בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

4.6 הליקוי : בניגוד לעקרון השקיפות, בדומה לבדיקת הביקורת בוועדות אחרות, באתר העירייה קיים פרסום חלקי של פרוטוקולים של ישיבות וועדת התמיכות לשנים 2016-2018, ואילו בשנת 2019 לא פורסם אף פרוטוקול של הוועדה נכון לתאריך בדיקת הביקורת (אוקטובר 2019).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כפי שהומלץ בביקורות בשנים האחרונות על וועדות העירייה ופרסום הפרוטוקולים של ישיבותיהן, כי יקבע מנגנון שיוודא כי אתר העירייה והן רשימת המעקב בלשכת המנכ"ל, מתואמים ותואמים את המציאות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לצורך הגברת האתיקה וטוהר המידות מומלץ לקיים את עיקרון השקיפות ולוודא פרסום מלא של פרוטוקולי ועדת התמיכות כולל מסמכים המשקפים את החלטות הוועדה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערת המבקר מקובלת. משנת 2020 מפורסמים כל הפרוטוקולים של וועדת תמיכות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם להתייחסות צוות תיקון תוקן, לפי בדיקת הביקורת נכון לאמצע דצמבר 2021 טרם פורסמו 2 פרוטוקולים מתאריכים 21/8/21 ו-7/11/21, בניגוד להחלטת המועצה אין מסמכים נוספים לפרוטוקול, מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

4.7 הליקוי : בניגוד לנוהל התמיכות הקובע בין השאר כי המועצה לא תאשר את התבחינים אלא לאחר שקיבלה חוות דעת בכתב, מהיועץ המשפטי לרשות כי התבחינים הינם בהתאם להוראות כל דין לרבות לעניין השמירה על עיקרון השוויון, ולאחר הערת הביקורת בנושא בדוח המבקר לשנת 2013. לא קיים תיעוד לחוות דעת היועץ המשפטי בארכיון העירייה וכן המבוקר לא המציא לביקורת חוות הדעת היועץ המשפטי המתייחסות לשנים 2017 ו- 2018.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לקיים את נוהל התמיכות באופן רציף לאורך השנים, ככל וקיימת תקלת שמירת ארכיון, יש להסדיר את אופן התנהלות מזכירת הועדה בתחום.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
אין התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
הנושא טופל. כל החלטות התמיכה מלוות בחו"ד יועץ משפטי של הרשות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים, הנושא תוקן, מבדיקת הביקורת לא נמצא בארכיב העירוני חו"ד היועמ"ש לשנים 2020 ו-2021 המאשרת כי התבחינים הינם בהתאם להוראות כל דין לרבות השמירה על עקרון השוויון, מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

4.8 הליקוי : בניגוד לנוהל התמיכות הוועדה המקצועית (ועדת התמיכות), אישרה את התבחינים לתמיכות באיחור בכל השנים שנבדקו. בכך מנעה מהעמותות הנתמכות אפשרות לתכנן את תקציבן לשנה הבאה עם לכל הפחות הערכה של תמיכה מהעירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לעמוד בלוחות הזמנים המוגדרים בנוהל התמיכות, בין השאר על מנת לאפשר לגופים הנתמכים בניית הצעת תקציב מושכלת, כולל הערכת תמיכה מהעירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
אין התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הערת המבקר מקובלת.

הוועדה תעשה ככל יכולתה לעמוד בל"ז המוכתב. (בשנת הקורונה אכן היה איחור בנסיבות העניין).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	מבדיקת הביקורת לא התקיים בשנים 2021, 2022 ולכן לא תוקן.	 לא תוקן

4.9 הליקוי : פעילות העמותה הנתמכת הועברה למתנ"ס העירוני בתאריך 1/9/2016, הודעה על העברת הפעילות למפקחת ועדת התמיכות הועברה רק בתאריך 30/7/2017.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים מערך דיווח בזמן אמת על מנת לוודא כי המפקחת מטעם ועדת בתמיכות תוכל למלא את תפקידה כראוי.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבנות תוכנית פיקוח מוסדרת כולל ניטור של הוועדה על עבודת המפקח וכולל הגדרות דיווח לגופים הנתמכים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת המבקר מקובלת. יושמה 2019-2020.

תיושם כ"כ ויהיו תמיכות בהמשך, קיימת תכנית עבודה לצורך פיקוח.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	לשיטת הביקורת ההתנהלות הקיימת לא ממלאת אחר כל החלטת המועצה בדבר אופן תיקון הליקוי. מכאן – תוקן חלקית.	לא נקבע	לא נקבע

4.10 הליקוי : בניגוד לסעיף 17ג לנוהל הוועדה המקצועית לא קבעה כללים לפיקוח, כמו כן לא קיימת תוכנית עבודה מוגדרת לביצוע הפיקוח על התמיכות, כולל מועדים ואבני דרך לביצוע פעולות הפיקוח השונות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
מומלץ לבנות תוכנית עבודה מוגדרת לפעילות הפיקוח בנושא התמיכות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לבנות תוכנית פיקוח מוסדרת כולל ניטור של הועדה על עבודת המפקח וכולל הגדרות דיווח לגופים הנתמכים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
קיימת תוכנה לפיקוח על התמיכות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
	לשיטת הביקורת ההתנהלות הקיימת לא ממלאת אחר החלטת המועצה בדבר, אופן תיקון הליקוי. מכאן – תוקן חלקית.	לא נקבע	לא נקבע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מטרת ביקורת מספר 3 – בדיקה מדגמית של תמיכות.

4.11 הליקוי : בניגוד לעירייה המשקפת בדוחות הכספיים שלה את התמיכה העקיפה שמעניקה בתחום הספורט, העמותה לקידום הספורט והמתנ"ס העירוני שקיבלו תמיכה עקיפה לאורך השנים, לא הציגו את סכומי התמיכה בדוחות הכספיים שלהן.

תגובת המבוקר : בדוחות הכספיים של המתנ"ס לשנת 2018 הוצגו תמיכות עקיפות.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : הדוחות הכספיים של המתנ"ס לשנת 2018 התקבלו לאחר סיום הביקורת בנושא. בכל מקרה ההמלצה רלוונטית להתנהלות עתידית.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לוודא כי/לדרוש כתנאי בהליך התמיכות מקבלי התמיכות העקיפות מציגים את השווי הכספי של התמיכות העקיפות בדוחות הכספיים שלהן.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת המבקר מקובלת, ויושמה, ותמשיך להיות מיושמת כ"כ שיהיו תמיכות בעתיד.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	מבדיקת הביקורת דוחות המתנ"ס לשנים 2019,2020 משקפות את התמיכה כנדרש, מכאן – תוקן.	 תוקן

4.12 הליקוי : בניגוד לנוהל התמיכות המחייב התחייבות המוסד כי אופן השימוש בציוד שנקנה מכספי התמיכה, יישאר בשימוש המוסד ללא שינוי במשך 5 שנים, לא נמצאה אסמכתא של התחייבות כאמור (בשנים 2013-2016 נקנה ציוד בעלות של מעל 700,000 ₪). יתרה מכך, מאחר ופעילות העמותה עברה למתנ"ס, לא הומצאה כל אסמכתא המאשר העברת הציוד או כל הסדר אחר לגבי הציוד כמתחייב מנוהל התמיכות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להסדיר את נושא רכישות ציוד כמוגדר בנוהל תמיכות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

יש לקיים הוראות הנוהל בדבר רכישת ציוד.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת המבקר מקובלת, כ"כ ובעתיד יהיה מיזוג בין גוף נתמך וגוף אחר הנושא יתועד בהתאם לנדרש. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בניגוד להתייחסות צוות תיקון הליקויים, מעקב אחר ציוד לא מתחייב רק בעת מיזוג, אלא באופן שוטף. מאחר ולא צורף כל תיעוד לבחינת הנושא או קביעת מדינות בנושא מסיום הביקורת – לא תוקן.	 לא תוקן

4.13 הליקוי : עם העברת פעילות העמותה למתנ"ס, לא התקיימה הדרישה בנוהל התמיכות, כי ציוד שנקנה בכספי תמיכה ישמש את המוסד לכל הפחות 5 שנים מרכישתו (בשנים 2013-2016 נקנה ציוד בעלות של מעל 700,000 ₪). העירייה לא פעלה להקטנת/ביטול הסיכון שהציוד שנקנה בכספי ציבור לא ישמש למטרתו, לטובת הציבור.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לברר את גורל הציוד שנקנה 5 שנים לפני העברת הפעילות ולוודא כי הועבר לפעילות המתנ"ס.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

יש לקיים הוראות הנוהל בדבר רכישת ציוד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

עברו מעל 5 שנים מיום רכישת הציוד, לכן ההנחיה אינה רלוונטית. במידה ובעתיד יהיה מיזוג בין גוף נתמך לגוף אחר הנושא יתועד בהתאם להמלצת המבקר. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	התייחסות צוות תיקון הליקויים המחשבת 5 שנים משנת 2021, מעידה כי לא נעשה דבר מסיום הביקורת ועד התייחסות צוות תיקון הליקויים, זאת בניגוד לחובת צוות תיקון הליקויים לדון ולדווח על סטטוס הליקויים בכל 3 חודשים, מהדיון במועצת העירייה. מכאן – הפסקת מעקב ללא טיפול בליקוי.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ובפועל הצוות כשל מלפעול בעיתוי המחייב - מופסק המעקב.</u>

4.14 הליקוי : המפקחת על התמיכות ציינה בבדיקתה לגבי שנת 2014 כי נרשמו השלמות לתקורות משנת 2013 לגבי התחומים הנתמכים על סך 234,000 ₪, דבר שגרם להוצאות הנהלה וכלליות גבוהות משמעותית לעומת 2013, ותרמו לגרעון הסופי שעמד על כ- 520,000 ₪ בפעילות הנתמכת. זאת בניגוד לנוהל תמיכות המגדיר כי תמיכה היא לפעילות של שנה אחת בלבד.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון האם העמותה קיבלה כספי תמיכות בגין הוצאות משנים שעברו ולהגדיר נוהל מסודר להבהרת הנושא מול המוסדות הנתמכים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

נוהל תמיכות כספיות הופסק החל משנת 2020. ועוד לפני זה משנת 2016 נקבע נהל מסודר. היום לא ניתנות תמיכות רטרואקטיביות. בנוסף הנושא לא רלוונטי מכיוון שהעמותה לא מקבלת תמיכות יותר. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית, יתרה מכך בניגוד לטענה שנוהל התמיכות בוטל בשנת 2020 לא צורף כל תיעוד תומך. כמו כן ככל והצוות לתיקון ליקויים מסכים עם הביקורת כי כל שנה עומדת בפני עצמה, לא צורף כל הסבר מדוע לא פעל מול העמותה שדיווחה נתונים משנים שונות, כאמור בממצא. מכאן לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, מופסק המעקב.</u>

4.15 הליקוי : בבקשת התמיכה לשנת 2016 הציגה העמותה שכר מאמנים המשולם על ידי העירייה בצד ההוצאות בלבד (הוענק לעמותה בהליך של תמיכה עקיפה = תמיכה לא בכסף), ללא רישום מקביל בצד ההכנסות. למרות שנרשמה הערה בתחתית הדף בנושא, ההצגה אינה נכונה ומכאן עלולה היתה להטעות את הדנים בבקשה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להסדיר את נושא הצגת תמיכה עקיפה בבקשת התמיכה על פי נהל תמיכות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הנושא טופל. בקשה מוגשת כנדרש. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	 הפסקת מעקב <u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>

4.16 הליקוי : וועדת התמיכות אישרה את התמיכה העקיפה לעמותה לשנת 2016 בדיעבד, בחודש אוגוסט 2016, כאשר פעילות הספורט בפגרה וכאשר החל מסיום הפגרה מתאריך 1/9/2016 עברה הפעילות למתנ"ס העירוני.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

אין לאפשר שימוש בתקני העירייה ללא אישור מראש גם מבחינת מנהל תקין וגם מבחינת אחריות למתקנים וביטוח הפעילות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

יש לוודא כי הגופים הנתמכים מדווחים על פעילותם במתקני העירייה כמוגדר בנוהל התמיכות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערת המבקר מקובלת. כל הגופים הנתמכים מבוקרים כנדרש בנוהל תמיכות ואין אישור תמיכה בדיעבד. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	 הפסקת מעקב <u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>

4.17 הליקוי : חוסר הדיווח על העברת הפעילות לאחריות המתנ"ס העירוני, הביאה לכך שדיווח מפקחת התמיכות לוועדת התמיכות בישיבתה מיום 11/12/2016 היה שגוי (המפקחת מתארת בדיקת פעילות של העמותה מחודש 11/2016 במתקני העירייה), ובהתאם קביעה כי העמותה עומדת בתבחינים ונוהל התמיכות וזכאית לקבל תמיכה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקיים מנגנון אימות לגבי זהות המשתמש במתקני העירייה, על מנת להימנע מבקרה לא מלאה, כמתואר בממצא.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

יש לוודא כי הגופים הנתמכים מדווחים על פעילותם במתקני העירייה כמוגדר בנוהל התמיכות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערת המבקר מקובלת. מתבצע מעקב פרטני מקצועי בנושא דיווחים לוועדה. סוף מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

 הפסקת מעקב <u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>	בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

4.18 הליקוי : בניגוד לתבחינים שפרסמה העירייה לקבלת תמיכה, העמותה לא דיווחה בכל חודש על שימוש בפועל במתקני העירייה. סביר כי דיווח כאמור, היה חושף את העברת הפעילות של העמותה בזמן אמת.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לוודא את קיום התבחינים כלשונם בזמן אמת, על הוועדה לקיים מנגנון דיווח מובנה של הפיקוח על מנת לוודא קיום כלל התבחינים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

יש לוודא כי הגופים הנתמכים מדווחים על פעילותם במתקני העירייה כמוגדר בנוהל התמיכות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערת המבקר מקובלת. מתבצע מעקב פרטני מקצועי בנושא דיווחים לוועדה. סוף מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
 הפסקת מעקב	בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

<u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>			

4.19 הליקוי : בניגוד להמלצת המפקחת לוועדת התמיכות מדצמבר 2017 לדרוש מהעמותה החזר כספי תמיכה בסכום של 326,320 ₪, מאחר והתמיכה ניתנה לפעילות של שנה שלמה (כפי שגם משתקף מפרוטוקול הוועדה מתאריך 14/8/2016) בעוד המפקחת קיבלה דיווח כי העמותה פעלה רק בחלק מהשנה, בפועל העמותה לא החזירה סכום זה, ההחלטה על אי חיוב העמותה אושרה בפרוטוקול הוועדה מתאריך 22/05/2018, לאחר בחינת הדוחות הכספיים של העמותה, זאת כאשר הדוחות כספיים לא יכולים להעיד על חודשי פעילות, הדוחות הרלוונטיים עליהם התבססה החלטת הוועדה לא צורפו לפרוטוקול.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לדרוש מהעמותה פרוט חודשי פעילות כולל דוחות רלוונטיים (כגון גביה עבור הפעילות, תשלומי שכר למאמנים וכד'), ככל ולא יוכח כי היתה פעילות כפי שנטען מומלץ לדרוש החזר כספים מלא, על פרק השנה בו העבירה את הפעילות למתנ"ס העירוני.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לשם שמירה על כספי הציבור מומלץ לתקן החלטות על אי דרישת כספי תמיכות במסמכים מתאימים ולא לאפשר מתן הטבות כספיות כגון ערבויות וביטול תשלומים אלא בהליך של תמיכה כמוגדר בנוהל תמיכות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הוועדה בדקה את המסמכים וזה ההחלטה שקיבלה בנושא.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת כאמור בממצא בדיקת המסמכים על ידי צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית להחלטה, מאחר ואין בהם את	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, - מופסק המעקב.	הנתונים הנדרשים. לאור החלטת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.		

4.20 הליקוי : בשנת 2016 בחישוב התמיכות בפועל בחלוקה לענפי הספורט שהפעילה העמותה, נקבעו סכומים באופן שרירותי ללא כל קשר לסכומים שהגדירה העמותה במסמכי הבקשה לתמיכה. ובענף אחד אף אושרה תמיכה בפועל, מעבר לסכום שהתבקש ואושר במסמכי הבקשה לתמיכה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי העירייה תגדיר את אופן אישור התמיכות בפועל בהקשר לטופס הבקשה (בהנחה כי התמיכות מאושרות על פי התבחינים ולוקחים בחשבון את כמות הפעילים ונושאים אחרים כנדרש בנוהל). מצב בו התמיכות בפועל מחולקות ללא כל קשר למה שהתבקש בטופס הבקשה לתמיכה ולאישור הוועדה בהתאם לבקשה, אינו מהווה מנהל תקין גם כי אינו מקיים כל בקרה על חלוקת כספי הציבור.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבנות תוכנית פיקוח מוסדרת כולל ניטור של הוועדה על עבודת המפקח וכולל הגדרות דיווח לגופים הנתמכים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא רלוונטי, נוהל תמיכות כספיות הופסק. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים - מופסק המעקב.</u>	לשיטת הביקורת התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית, יתרה מכך בניגוד לטענה שנוהל התמיכות בוטל בשנת 2020 לא צורף כל תיעוד תומך. מכאן לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן לעניין התנהלות עתידית. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

4.21 הליקוי : בניגוד למוגדר בנוהל התמיכות שהגדיר משרד הפנים, מועצת העירייה החליטה לאשרר במאי 2016 ערבות לעמותה על סך 400,000 ₪ שלא בהליך תמיכה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לפעול כאמור בנוהל התמיכות ולאשר מתן ערבויות באמצעותו, ולא בהליכים אחרים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לשם שמירה על כספי הציבור מומלץ לתקף החלטות על אי דרישת כספי תמיכות במסמכים מתאימים ולא לאפשר מתן הטבות כספיות כגון ערבויות וביטול תשלומים אלא בהליך של תמיכה כמוגדר בנוהל תמיכות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

העירייה מאשרת ערבויות רק דרך המועצה, לא נדרש ועדת תמיכות. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית, לא צורף כל תיעוד תומך לקביעת צוות תיקון הליקויים כי "לא נדרש ועדת תמיכות". מכאן לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן לעניין התנהלות עתידית. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, שבין	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים - מופסק המעקב.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הליקויים - מופסק המעקב.	חבריו נמנים היועץ המשפטי לעירייה וגזברית העירייה, האחראים על התנהלות זו – הפסקת מעקב.		

4.22 הליקוי : בניגוד למוגדר בנוהל התמיכות שהגדיר משרד הפנים, מועצת העירייה החליטה לאשר בנובמבר 2016 ערבות לעמותה על סך 700,000 ₪ שלא בהליך תמיכה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לפעול כאמור בנוהל התמיכות ולאשר מתן ערבויות באמצעותו, ולא בהליכים אחרים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לשם שמירה על כספי הציבור מומלץ לתקן החלטות על אי דרישת כספי תמיכות במסמכים מתאימים ולא לאפשר מתן הטבות כספיות כגון ערבויות וביטול תשלומים אלא בהליך של תמיכה כמוגדר בנוהל תמיכות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

העירייה מאשרת ערבויות רק דרך המועצה, לא נדרש ועדת תמיכות. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית, לא צורף כל תיעוד תומך לקביעת צוות תיקון הליקויים כי "לא נדרש ועדת תמיכות". מכאן לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן לעניין התנהלות עתידית. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, שבין חבריו נמנים היועץ המשפטי לעירייה וגזברית העירייה, האחראים על התנהלות זו – הפסקת מעקב.	לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים - מופסק המעקב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

4.23 הליקוי : בניגוד למוגדר בנוהל התמיכות שהגדיר משרד הפנים, מועצת העירייה החליטה לאשר בדצמבר 2016 ערבות לעמותה על סך 1,000,000 ₪ שלא בהליך תמיכה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לפעול כאמור בנוהל התמיכות ולאשר מתן ערבויות באמצעותו, ולא בהליכים אחרים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לשם שמירה על כספי הציבור מומלץ לתקן החלטות על אי דרישת כספי תמיכות במסמכים מתאימים ולא לאפשר מתן הטבות כספיות כגון ערבויות וביטול תשלומים אלא בהליך של תמיכה כמוגדר בנוהל תמיכות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

העירייה מאשרת ערבויות רק דרך המועצה, לא נדרש ועדת תמיכות. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית, לא צורף כל תיעוד תומך לקביעת צוות תיקון הליקויים כי "לא נדרש ועדת תמיכות". מכאן לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן לעניין התנהלות עתידית. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, שבין חבריו נמנים היועץ המשפטי לעירייה וגזברית העירייה, האחראים על התנהלות זו – הפסקת מעקב.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים - מופסק המעקב.</u>

4.24 הליקוי : בניגוד למוגדר בנוהל התמיכות של משרד הפנים, העניקה העירייה הטבה כספית לעמותה, כאשר ביטלה חיוב העמותה בגין שימוש באתר ההטמנה העירוני.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לפעול בהתאם לנוהל התמיכות במתן הטבה כספית לעמותה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לשם שמירה על כספי הציבור מומלץ לתקף החלטות על אי דרישת כספי תמיכות במסמכים מתאימים ולא לאפשר מתן הטבות כספיות כגון ערבויות וביטול תשלומים אלא בהליך של תמיכה כמוגדר בנוהל תמיכות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

העמותה בונה מבנה עבור העירייה ולכן התקבלה החלטה בהתאם ההחלטה נומקה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית, לא צורף כל תיעוד תומך לקביעת צוות תיקון הליקויים כי ההחלטה נומקה. מכאן לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן לעניין התנהלות עתידית. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, שבין חבריו נמנים היועץ המשפטי לעירייה וגזברית העירייה, האחראים על התנהלות זו – הפסקת מעקב.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים - מופסק המעקב.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5. התנהלות הלשכה המשפטית

סיכום - מתוך 27 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :
תוקנו 7 ליקויים (26%).
תוקן חלקית ליקוי אחד (4%).
לא תוקנו 14 ליקויים (52%).
הופסק מעקב אחר 5 ליקויים (18%).

מטרת ביקורת מספר 1 – בחינת קיומן של תוכניות מקושרות תקציב, נהלי עבודה ומערכת לניהול תיקים בלשכה המשפטית

5.1 הליקוי : נמצא כי המחלקה המשפטית לא הכינה עד כה תוכניות עבודה שנתיות או רב שנתיות מקושרות תקציב, והיא עובדת אך ורק בהתאם למסגרת התקציבית אשר יועדה לה מידי שנה, מבלי שתראה קורלציה בין הפעילות המתבצעת לתקציב.
כמו כן, נמצא כי לא נקבעו יעדים כתובים או מטרות, דבר אשר בהכרח פוגם ביכולת הבקרה והפיקוח של הנהלת העירייה על פעילותה של המחלקה, על תפקודה בלוחות זמנים מוגדרים מראש ועל הישגיה.

תגובת המבוקר: "הממצא תוקן - החל משנת 2019, החלה העירייה בבניית תוכנית עבודה הכוללת יעדים כתובים..."

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. הביקורת מבקשת לציין כי נכון למועד עריכת הביקורת במשרדי המחלקה (ביום 19.8.2019), לא הציגה המחלקה המשפטית בפניה כל תוכנית עבודה כאשר מעיון בנספח 1 אשר צורף לתגובת המבוקר, עולה כי תוכנית העבודה ויעדי המחלקה, נשלחו אל מנכ"ל העירייה רק ביום 21.08.2019.

כמו כן, הביקורת מוצאת לנכון לציין כי מסמך תוכנית העבודה כפי שהוגש כאמור, אינו מהווה תוכנית עבודה מקושרת תקציב כלל ועיקר ואף אינו מהווה תוכנית ההולמת את פעילות המחלקה, מטרותיה ויעדיה, ואינו משלב אקטיביזם שיפוטי כמצופה ממחלקה משפטית האמונה על כלל ההיבטים המשפטיים של העירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי הנהלת העירייה תקפיד על דרישת הכנת תוכנית שנתית ורב שנתית מקושרת תקציב מאת המחלקה המשפטית, שתהלוך את פעילותה, יעדיה ומטרותיה, תוך תחימת לוחות זמנים מוגדרים ותוך שילוב אקטיביזם משפטי לשם מיסוד הפעולות המשפטיות המבוצעות על ידי העירייה ועובדיה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבנות תוכניות עבודה שנתיות מקושרות תקציב כולל יעדים ומדדי הצלחה. כמו כן יש להגדיר לוחות זמנים למתן השירותים של הלשכה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הנהלת העירייה החליטה שכל מחלקות העירייה יכנסו להליך מובנה של תכניות עבודה. בשלב זה לא יהיו מקושרות תקציב. יעד 1/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים חסרה וצופה פני עתיד, בנוסף לשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על החלטת הנהלה, על הנהלת העירייה וצוות תיקון הליקויים היה ליישם את החלטת המועצה זה מכבר. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

5.2 הליקוי : נמצא כי למחלקה המשפטית, אין כלל נוהלי עבודה כתובים ואף לא נוהל המעגן את תחומי אחריותה.

תגובת המבוקר : "הממצא מקובל - על העירייה יהיה לשכור את שירותיו של איש מקצוע לתכנית נהלים ייעודיים לפעילות המחלקה המשפטית".

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להסדיר את פעילות המחלקה המשפטית באמצעות נהלים כתובים שיכללו בין היתר, את תחומי אחריות המחלקה; פירוט ממשקי העבודה עם גופי העירייה; אופן התנהלות בכל אחד מהנושאים המצויים תחת אחריותה; אופן הטיפול בתביעות משפטיות לסוגיהן; אופן ודרך הפנייה למחלקה לקבלת חוו"ד משפטיות תוך תחילת מועדי המענה לגופי העירייה בהתאם לסוג הפנייה ומורכבותה; אופן טיפול המחלקה בחוזים והתקשרויות ולרבות מכרזים; ועוד. נוהלי העבודה יוגשו להנהלת העירייה ולאישורה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבנות נוהל המעגן את תחומי אחריות הלשכה ואת אופן העבודה כולל אמנת שירות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

ייושם במסגרת תכנית העבודה שנת 2022. למעקב 3/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	3/2022	על צוות תיקון הליקויים היה ליישם את החלטת המועצה זה מכבר. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

5.3 הליקוי : בעת עריכת הביקורת, לא נמצאה תוכנה ייעודית לניהול הפעילות המשפטית במחלקה המשפטית.

תגובת המבוקר: "הממצא מקובל – בחודש 11/2019 בעת הערכות לתקציב 2020, חזרה המחלקה המשפטית וביקשה שוב לתקצב תוכנה ייעודית לניהול המחלקה המשפטית עפ"י המידע שנמסר לי, ניתן אישור לאמור, ומחלקת המחשוב אמורה לצאת לנוהל הצעות מחיר בעניין. בנוסף התבקשה גם רכישה של מחשב נייד לתובעים עם קישורית סלולרית..."

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי המחלקה המשפטית, תרכוש עמדות תוכנה לניהול הפעילות המשפטית המתבצעת על ידה, באופן שיאפשר שיתוף המידע בין כלל עובדי המחלקה.

מומלץ כי המחלקה המשפטית תרכוש עבור עורכי הדין המנהלים תיקי בתי המשפט, מודול המאפשר חיבור אוטומטי למערכת בתי המשפט ('נט המשפט'), באופן אשר יאפשר שמירה ותיעוד של מידע המתקבל מתיקי בתי המשפט, במישרין אל המערכת לניהול המחלקה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לרכוש תוכנת ניהול פעילות כתוכנה לניהול משרד עורכי דין, כולל סנכרון יומנים עם מערכת בתי המשפט.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הנושא ידון במסגרת תקציב 2022, ככל שיאושר תקציב ייעודי לנושא יכנס לרכש 2022.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	על צוות תיקון הליקויים היה ליישם את החלטת המועצה זה מכבר. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 2 – בחינת פעילות הלשכה המשפטית בתחומי הליבה בעירייה

5.4 הליקוי : חרף הוראות חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי) החלות בעניין התקשרויות העירייה בחוזים בכתב, נמצא כי הלשכה המשפטית אינה נוהגת ליתן חוות דעת משפטיות בכתב, טרם העברת חוזה ההתקשרות לחתימת יועץ/ספק, אלא לחוזים המועברים אליה באופן יזום מאת הגזברות. משמע, כי ככל שמועברים חוזי התקשרות מאת הגזברות לחתימת המחלקה המשפטית, הרי שהם עוברים בדיקה משפטית כנדרש, אך אין למחלקה המשפטית כל אפשרות לעקוב או לוודא קיומם של חוזים אשר אינם מועברים אליה באופן יזום כאמור, כך שיוצא כי ישנם חוזים אשר הלכה למעשה אינם עוברים את בדיקתה/אישורה ואת חוות דעתה טרם חתימת הספק/היועץ.

משיחה שקוימה בין היועץ המשפטי לעירייה לבין הביקורת ביום 7.8.2019, נמסר לביקורת כי אין באפשרות המחלקה המשפטית, לעקוב אחר כל חוזה או התקשרות ככול שאלו אינם מובאים לפתחה של המחלקה.

תגובת המבוקר: "...קיים מערך עבודה ברור לפיו גזברית העירייה אינה חותמת על הסכם ללא אישור היועץ המשפטי בכתב לפיו אין מניעה משפטית לחתום עליו בשם העירייה..."

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי המחלקה המשפטית תכתוב נוהל ייעודי בדבר התקשרות חוזים ו/או עסקאות, אשר יפרט את התהליך הנדרש ממחלקות העירייה טרם התקשרות חוזית כאמור, לרבות ובפרט את הצורך בקבלת חוות דעת משפטית בכתב, טרם ההתקשרות כאמור. בנוהל יעוגנו שלבי ההתקשרות, כאשר חתימת מורשי החתימה של העירייה על החוזה, תותנה בקבלת חוות דעת משפטית כאמור וחתימת היועץ המשפטי לעירייה ו/או מי מטעמו, על החוזה עצמו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

כמו כן, מומלץ כי המחלקה המשפטית, תדרוש אחת לחודש מאת גזברות העירייה, ומחלקת הרכש, את כל רשימת ההתקשרויות החוזיות לחודש שחלף, ותעקוב בזמן אמת לאיתור התקשרויות שלא עברו תחת המחלקה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ להגדיר מסגרת אשר תבטיח כי הלשכה תספק חוות דעת בכתב לפני כל חתימה על התקשרות חוזית עם העירייה כולל התקשרות עם עובדים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
תוקן – היום לא נחתם שום הסכם שלא עובר דרך מערכת המטרופוליט ואישור יועץ משפטי. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים עם הפעלת מערכת המחשוב החדשה (מטרופוליט), החוזים מנוהלים במערכת ונחתמים גם על ידי הלשכה המשפטית. מכאן – תוקן.	 תוקן

5.5 הליקוי : נמצא, כי המחלקה המשפטית אינה נוהגת ליתן חוות דעת משפטית בכתב טרם התקשרות חוזית עם עובדי העירייה.

תגובת המבוקר : "ממצא לא מקובל מצ"ב דוגמאות מהשנים האחרונות לחוות דעת שניתנו לגבי הסכמים עם עובדים... דו"ח רבעוני יוסדר באמצעות האמור בסעיף 6.1.2".

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר רק מחזקת את ממצא הביקורת, שכן כל הדוגמאות אשר צורפו לתגובת המבוקר, אינם חוזי עבודה של עובדים המועסקים בעירייה, אלא קורסי הכשרה לתפקיד עו"ס הנחתמים בין העירייה למשרד העבודה והרווחה לבין העובד/ת. יובהר, כי אף בשיחה שערכה הביקורת עם מנהלת משאבי אנוש, נמצא כי המחלקה המשפטית אינה נוהגת ליתן חוות דעתה טרם התקשרות חוזית בין העירייה לבין עובדיה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מומלץ כי המחלקה המשפטית תיתן חוות דעתה טרם כל התקשרות חוזית בכתב עם כל עובד עירייה, באשר הוא.

כמו כן, מומלץ כי המחלקה המשפטית, תדרוש אחת לרבעון מאת מנהלת משאבי אנוש של העירייה, את כל רשימת ההתקשרויות החוזיות עם העובדים לרבעון שחלף, ותעקוב בזמן אמת לאיתור התקשרויות עם עובדים שלא עברו תחת המחלקה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ להגדיר מסגרת אשר תבטיח כי הלשכה תספק חוות דעת בכתב לפני כל חתימה על התקשרות חוזית עם העירייה כולל התקשרות עם עובדים.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

ככלל עובדים המועסקים בהתאם להסכם קיבוצי. היועץ המשפטי יתייחס רק לנושא ניגוד עניינים ככל וההסכם שנחתם הינו הסכם סטנדרטי, מתקבל אישור בהתאם לצורך המקובל במשרד הפנים. עובדים עם הסכם אישי – יועץ משפטי מתייחס לניגוד עניינים, אבל ההסכם מאושר באופן פרטני על ידי משרד הפנים ולכן אין צורך באישור יועץ משפטי להסכמים אלו. הנהלת העיר לא רואה צורך במעקב אחרי עבודות מחלקת משאבי אנוש, בהתאם להמלצת המבוקר הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על החלטת הנהלה, על הנהלת העירייה וצוות תיקון הליקויים היה ליישם את החלטת המועצה זה מכבר. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

5.6 הליקוי : נמצא, כי חוזי העירייה, נושאים את לוגו העירייה הישן, בעוד שזה השתנה זה מכבר אך טרם הוטמע השינוי בחוזי העירייה כאמור.

תגובת המבוקר : "ממצא לא מוכר, ככל וישנם חוזים כאמור הדבר יתוקן".

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לערוך שינוי בחוזי העירייה באופן שיעודכן לאלתר לוגו העירייה בהתאם.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

בעת חידוש כל הסכם, מוטמע הלוגו החדש עד להחלפת כלל ההסכמים בעירייה. טופל – הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	 תוקן

5.7 הליקוי : מסקר הביקורת אשר נערך טרם עריכת הביקורת דנו, בקרב עובדי העירייה וכן מבדיקת הביקורת את חוזי ההתקשרות של העירייה עם ספקים ו/או יועצים חיצוניים (להלן: "הספק"), עולים מספר ליקויים כדלקמן:

א. לא נמצאה אבחנה בין מקרים של התקשרויות חד פעמיות קצרות ו/או בהיקף כספי נמוך, לבין התקשרויות ארוכות טווח בהיקף כספי גבוה, כך שבשני מקרים דלעיל, נדרש הספק לחתום על חוזה סטנדרטי אחיד וארוך, בנוסח זהה או דומה, וכן נדרש הוא לחתום על כל צרופותיו, חרף העובדה כי נוסח החוזה הסטנדרטי, אינו בהכרח מתאים לכל ספק ולכל התקשרות.

תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל – טרוניית העובדים לנוסח ההסכם מוכרת וידועה, אך אינה מקובלת. מסמך ההתקשרות כולל נספחים הדרושים עפ"י חוק לרבות תצהיר עסקאות עם גופים ציבוריים, הצהרה על העדר ניגוד עניינים, שכר מינימום, עובדים זרים וכיוצ"ב. על כן, תקופת ההתקשרות או היקפה אינה רלוונטי במבחן המשפטי. כמו כן, הוכנו מספר גרסאות של הסכמי מסגרת על מנת לייעל את העבודה לסוגיה, אם להסכמי מסגרת, אם להסכמים לנותני שירותים ואם להסכמים עם יועצים למיניהם".

כמו כן, בתגובת המבוקר אשר הועברה לטיוטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי: "במחלקת הרכש מצויים הסכמים הן לנותני שירות והן ליועצים, כאשר ככל-

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

וישנה בעיה או בקשה מטעם הספק בנוסח הסכם, על המחלקה לפנות למחלקה המשפטית ולבקש את השינוי/התאמה...".

התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: הביקורת מבקשת לציין, כי לא הועברו לעיונה מספר גרסאות של הסכמי מסגרת כנטען ע"י המחלקה המשפטית. אף משיחה שקיימה הביקורת עם המחלקות המקצועיות, לא נמצא כי קיימים מספר הסכמי התקשרות כאמור. כמו כן, ראוי לציין כי תגובת המבוקר לטיוטה 2, רק ממחישה את הצורך לעריכת מספר גרסאות של הסכמים לשימוש המחלקות, חלף הצורך לפנות בכל פעם מחדש טרם התקשרות כזו או אחרת אל המחלקה המשפטית לצורך עריכת הסכם מותאם, דבר היוצר הן עומס על המחלקה והן מקשה על התנהלות המחלקות מול ספקי העירייה. לפיכך, הביקורת סבורה, שאם אכן טרוניית העובדים לנוסח ההסכם מוכרת וידועה למחלקה המשפטית, מן הראוי לייחס חשיבות לעניין ולפעול ככול הניתן ובמסגרת משפטית אפשרית, לעריכת חוזי התקשרות מותאמים לאופי ההתקשרות והיקפה.

ב. לא צוין מספר מזהה (ח.פ.) של עיריית ערד בחוזי ההתקשרות.

תגובת המבוקר: "ממצא מקובל, ככל ולא קיים, יתוקן".

ג. החוזה אשר מצוי בשימוש מחלקת הרכש, הינו חוזה סרוק באיכות נמוכה ואשר אינו הולם וראוי לשימוש.

תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל – למחלקת הרכש הועברו מסמכי החוזה בקובץ PDF איכותי, ככל ואלה במקום להדפיס מהקובץ, מצלמים נייר קיים או מדפיסים מסקירה באיכות ירודה, כי אז לא ניתן לייחס ליקוי זה למחלקה המשפטית".

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: עת מועברים חוזי ההתקשרות לחתימתה, תוודא המחלקה המשפטית כי כלל מחלקות העירייה ומחלקת הרכש בפרט, יעשו שימוש אך ורק בקובץ PDF איכותי ולא יעשה שימוש בהסכמים באיכות ירודה כפי הנהוג כיום.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי המחלקה המשפטית, תנסח ותערוך מספר חוזים המותאמים לסוגי ההתקשרויות הנהוגות בעירייה ותתאים את תוכנם לצרכים, לתקופת ההתקשרות, לסוגה ולהיקפה בהתאם. כמו כן, מומלץ כי יצוין מספרה המזהה של העירייה (ח.פ. 500225602) לצורך מניעת אי טעויות בהנפקת חשבוניות עסקה או מס קבלה על ידי ספקי העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

- א. הערה מקובלת, העירייה תפעל בשנת 2022 לעדכון ההסכמים והתאמה לדיסציפלינות השונות.
- ב. טופל.
- ג. הערה מקובלת, העירייה תפעל בשנת 2022 לעדכון ההסכמים והתאמה לדיסציפלינות השונות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	2022	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים חלק אחד תוקן, והצפי לתיקון מלא בשנת 2022, מכאן – תוקן חלקית.	 תוקן חלקית

5.8 הליקוי : נמצא, כי בוועדת הרכש והבלאי של עיריית ערד, אין ייצוג ליועץ המשפטי לעירייה ו/או מי מטעמו וכי מזה כ- 4 שנים שהוועדה מתנהלת ללא ייעוץ משפטי חרף העובדה כי וועדות רכש רבות, מעלות סוגיות אשר מן ההכרח כי ילוו בייעוץ משפטי טרם הכרעת הוועדה.

תגובת המבוקר : "ממצא מקובל חלקית, אכן, לאור מצבת כח האדם אשר כלל בשנים האחרונות בין שניים לשלושה עורכי דין במחלקה (כולל היועמ"ש) כאשר במשך תקופה ארוכה היו רק שניים, לא ניתן היה לוותר על נוכחות עו"ד במחלקה לטובת השתתפות בוועדת הרכש."

יחד עם זאת, מנהלת מח' הרכש יחד עם חברי הוועדה פונים באופן קבוע ליועמ"ש לקבלת חוות דעת משפטיות ככל ואלו נדרשים לצורך עבודה הוועדה, אם טלפונית מתוך ישיבות הוועדה, אם בהגעה פיזית למחלקה המשפטית הסמוכה למחלקת הרכש, ואם בתכתובת דוא"ל."

לאור האמור ניתן לקבוע שלוועדה כן ניתן ייעוץ משפטי שוטף, זאת עפ"י דרישה. ניתן לבדוק זאת מול מנהלת מחלקת הרכש אשר היתה אחת המרואיינות (מרואינת מס' 8)..."

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בתגובת המבוקר אשר הועברה לטייטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי: "כפי שציין בתגובה הקודמת מנהלת מח' הרכש יחד עם חברי הוועדה פונים באופן קבוע ליועמ"ש לקבלת חוות דעת משפטיות ככל ואלו נדרשים לצורך עבודה הוועדה (אסמכתאות הועברו), גם טלפונית מתוך ישיבות הוועדה ככל וישנה סוגיה המצריכה יעוץ בזמן כינוס הוועדה ולא בדיעבד (מומלץ לבדוק זאת מולה)".

התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: תגובות המבוקר אינן סותרות את הממצא אלא אך מחזקות אותו. מעבר להוראות הדין הרווחות כאמור לעיל, הביקורת סבורה כי קיימת חשיבות רבה לנוכחות יועץ משפטי בוועדה, הן לשם שמירת המינהל התקין, לבטח ככול שמדובר בוועדה האמונה על התקשרויות העירייה עם ספקים/נותני שירותים/יועצים ללא עריכת מכרז והן לשם מתן חוות דעת משפטית ו/או ייעוץ משפטי בוועדה עצמה, לבטח עת קיומן של וועדות המצריכות זאת. אף בשיחה שנערכה בין הביקורת לבין מנהלת הרכש, עלה הצורך בנוכחות יועץ משפטי בחלק מוועדות הרכש בהן נדונות סוגיות מהותיות המצריכות ייעוץ בעת התקיימות הדיונים הנערכים בוועדה ולא בדיעבד. טענת המבוקר כי הוועדה נעזרת במחלקה באמצעות ייעוץ טלפוני בעת קיום ישיבותיה, רק ממחישות את הצורך החיוני בנוכחות עורך דין מטעם המחלקה במהלך התקיימותן של וועדות רכש מהותיות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי יינתן ייצוג ליועץ המשפטי של העירייה בוועדות הרכש והבלאי, למצער בוועדות אשר כוללות רכישות או התקשרויות המצריכות ייעוץ משפטי, ובהתאם לנדרש מאת מנהלת מחלקת הרכש מעת לעת.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

כל זמן שכוח האדם בלשכה המשפטית חסר, לא היה ניתן לגשר על הפער והעבודה תתבצע על ידי ייעוץ פרטני טלפני כפי שמתקיים היום. יינתן יעוץ משפטי שותף לוועדה לאחר שהיועץ המשפטי יקלוט את 2 עורכי בהתאם לאישור שניתן. יעד 2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
			לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בפועל ללא שינוי מהותי משנת 2019, מכאן – לא תוקן.	2022	לא נקבע

5.9 הליקוי : נמצא כי נכון למועד הביקורת דנן, טרם יושמו החלטות מועצת העירייה, הן לעניין ביטולם ו/או עדכונם של חוקי עזר אחדים והן לעניין קביעת קנסות לחוקי עזר אחרים, חרף העובדה כי חלפו זה מכבר מעל ל-4 שנים.

יצוין, כי מעבר לעובדה שאי יישום החלטות מועצת העירייה, אינה עולה בקנה אחד עם הוראות החוק והדין, הרי שאי קביעת קנסות בחוקי עזר מהותיים כגון אלה, מונעת מהעירייה את אפשרות אכיפתם בצורה יעילה, מהירה וסדורה וכפי שנהוג בכלל הרשויות המקומיות.

כמו כן, נמצא כי מאז שנת 2015, פועלת המחלקה המשפטית לחקיקתם של חוקי עזר חדשים: מניעת רעש, מאבק בתופעת השכרות והפרדת מחזור. ברם, עד למועד עריכת הביקורת דנן, לא נמצא כי חוקקו הלכה למעשה והם אינם נמנים על רשימת חוקי העזר של עיריית ערד.

בעניין זה, היועץ המשפטי לעירייה, מסר לביקורת כי :

"...כמו כן, פועלת הלשכה המשפטית לביטולם של מספר חוקי עזר, בהתאם להחלטות מועצת העיר מתאריך 15/11/016... למרבה הצער ולאחר אין ספור פניות למשרד הפנים, ולאחר קיומה של פגישה עם הרפרנט במשרד הפנים, התברר כי למרות שיש בידי העירייה אישורים בכתב על הגשת כל המסמכים הנדרשים משרד הפנים לרבות אישורי הגשה, משרד הפנים "איבד" את בקשות העירייה, וכעת ובלית ברירה נדרשת העירייה לחזור על ביצוע כל הליך אישור חוקי העזר מחדש".

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : יצוין כי מתגובת המבוקר עולה שביום 02.02.2017, פנתה המחלקה המשפטית למשרד הפנים בעניין חוקי העזר, כאשר בפנייתה זו, איגדה את כלל חוקי העזר שנדרש לאשרם/לעדכןם/לבטלם ו/או לוודא פרסומם. יחד עם זאת, עד למועד עריכת הביקורת דנן, טרם הוסדרה הסוגיה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי המחלקה המשפטית תפעל באופן מידי, ליישום החלטות מועצת העיר מיום 15.11.2016, בדבר ביטולם של חוקי העזר העירוניים: רישיונות לאופניים, שמירת הניקיון ואיסור העישון, הסדרת השמירה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
העירייה פנתה ליועץ משפטי חיצוני, משרד עו"ד בוכניק, לצורך קידום נושא חקיקה והסדרה של חוקי העזר. המשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	6/2022	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא הועבר לטיפול עו"ד חיצוני, מאחר והמשך מעקב הוגדר לשנת 2022 – לא תוקן.	 לא תוקן

5.10 הליקוי : קיימים 14 חוקי עזר משנות ה-60, 3 משנות ה-70, 1 משנות ה-80, 5 משנות ה-90, ועוד 10 שחוקקו בשנים 2000 – 2018, כאשר רבים מהם אינם בשימוש ו/או אינם רלוונטיים עוד.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לבחון את רלוונטיות חוקי העזר הקיימים ובמידת הצורך לפעול לביטול החוקים שאינם רלוונטיים עוד.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
העירייה פנתה ליועץ משפטי חיצוני, משרד עו"ד בוכניק, לצורך קידום נושא חקיקה והסדרה של חוקי העזר. המשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	6/2022	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא הועבר לטיפול עו"ד חיצוני, מאחר והמשך מעקב הוגדר לשנת 2022, נכון לסוף 2021 – לא תוקן.	 לא תוקן

5.11 הליקוי : נמצא, כי חוקי עזר רבים לא עודכנו, חרף חשיבותם ותחולתם הנרחבת בעיר. להלן מספר דוגמאות:

1. רוב רובם של חוקי העזר עד שנות ה- 90 וכ-20 במספר, חוקקו מתוקף פקודת המועצות המקומיות עת היות ערד מועצה מקומית דאז ולא נעשה כל תיקון לאחר הכרזתה כעיר ביוני 1995.
2. חוק עזר לערד (הוצאת אשפה), תשכ"ה-1965 – תיקון אחרון מיום 29.1.2001, כאשר האגרות המנויות בתוספת לחוק העזר, לא עודכנו משנת 2001.
3. חוק עזר לערד (אספקת מים), תשכ"ו-1966 – לא תוקן. חוק העזר אינו עומד בהלימה לחוק (בעיקר בהיותו מתיר ניתוק מים לצרכן החייב בתשלום כספי) ואף עומד בסתירה לכללי תאגידי מים וביוב (ניתוק אספקת מים וביוב), תשע"ה-2015 בדבר איסור ניתוק מים לצרכנים.

תגובת המבוקר: "המחלקה המשפטית פעלה באופן נמרץ ליישום החלטות מליאת מועצת העיר, אך כפי שידוע אין הדבר תלוי במחלקה גופה, אלא בגורם המאשר, קרי משרד הפנים.

פניות חוזרות ונשנות ואין ספור שיחות טלפון והתכתבויות עם הגורמים הרלוונטיים במשרד הפנים העלו חרס (טופל ע"י עורכת דין שסיימה את עבודתה בינואר 2018), כך שבסופו של דבר נקבעה פגישה בתאריך 14/04/2019 במשרד הפנים, בה השתתף הח"מ, שם התבררה המציאות העגומה, שעל אף שבידי העירייה אישורי הגשה ואף תכתובות דוא"ל (המסמכים הומצאו לביקורת), במערכת הממוחשבת של המשרד, אין זכר לחוקים, ובאדישות גמורה נאמר כי על הרשות להתחיל את כל התהליך מחדש, כך שכל העבודה שנעשתה עד כה ירדה לטימיון.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בעניין זה פנה הח"מ להנהלת העירייה ואף הציע כי הנושא יועבר לטיפול חיצוני של משרד העוסק בתחום, אך מפאת אילוצים תקציביים ועלות גבוהה, הוחלט בימים אלה לאשר למחלקה קבלת עזרה בדמות עו"ד נוסף שיועסק בעירייה, אשר עיקר עיסוקו יהא בהסדרה והתאמה של כל מערך חוקי העזר ברשות".

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לעדכן את חוקי העזר ולהתאימם להוראות החוק והדין החלים כיום.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

העירייה פנתה ליועץ משפטי חיצוני, משרד עו"ד בוכניק, לצורך קידום נושא חקיקה והסדרה של חוקי העזר. המשך מעקב חציון 2/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	6/2022	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא הועבר לטיפול עו"ד חיצוני, מאחר והמשך מעקב הוגדר לשנת 2022, נכון לסוף 2021 – לא תוקן.	 לא תוקן

5.12 הליקוי : מעיון בנתוני תקציב מאושר מול ביצוע של המחלקה המשפטית בגין השנים 2017 - 2019, עולה כי לכאורה שיעור הסטייה השנתי מהתקציב המאושר, גבוה ועולה על 60%. מעיון בסעיפי התקציב של המחלקה, עולה כי ההסבר לרוב הסטייה בתקציב המחלקה כאמור, נעוץ בביצוע הפרשה לתביעות תלויות ועומדות המופרשת מידי שנה על ידי העירייה מתקציב המחלקה המשפטית במישרין ולא מתקציב העירייה, כל זאת בניגוד להנחיות שמוציא משרד הפנים מידי שנה, להנהלת חשבונות ודווח כספי ברשויות המקומיות (הספר הצהוב), לפיו הסעיף התקציבי עבור ההפרשות כאמור, הינו סעיף 99 – תשלומים בלתי רגילים כאמור בפרק 9 לספר הצהוב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר: "ממצאים לא מקובלים – אין זה באחריות המחלקה המשפטית לקבוע את נוסח התקציב, אלא הנטל הוא על גזברות העירייה בהתאם להנחיות משרד הפנים. עיון בתקציב המחלקה מעלה כי אין חריגות תקציביות".

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: הממצאים 14 - מ-15, מופנים לטיפול גזברות והנהלת העירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי העירייה תפעל בהתאם להנחיות משרד הפנים ותבצע הפרשה מתוך תקציב העירייה ייעודי ולא מתוך תקציב המחלקה המשפטית אשר אינו מיועד לביצוע הפרשות כאמור. כמו כן, מומלץ לוודא כי תקציב המחלקה המשפטית, לא יחרוג מעבר לתקציב המאושר מידי שנה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
טופל על ידי הנהלת חשבונות בהתאם להמלצת המבקר.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	 תוקן

5.13 הליקוי : נמצא, כי העירייה הפרישה בגין כל התביעות התלויות ועומדות המנוהלות על ידי המחלקה המשפטית, שיעור קבוע של 20% בגין שנת 2017 ו- 25% בגין שנת 2018, זאת מבלי שהיועץ המשפטי לעירייה ייתן חוות דעתו בדבר רמת הסיכון הטמונה וסכום ההפרשה הנדרש בנוגע לתביעות תלויות ועומדות כנגד העירייה, בהן קיים סיכון שתחויב בתשלום לתובע העולה על שיעור של 50%, בניגוד לנדרש ממנו (ראו מכתבי היועץ המשפטי לעירייה אל אחראית תביעות לשנים 2016 - 2019).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל – היועץ המשפטי מוציא מדי חצי שנה דו"ח תביעות תלויות עם היקף חשיפה ככל הניתן, הדבר מבוצע באופן שוטף כל השנים, בהתאם להנחיות משרד הפנים ונדרש למערך הביקורת של משרד הפנים ואף מאושר על ידו..".

בתגובת המבוקר אשר הועברה לטיוטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי: "בעניין זה אבקש להפנות לטופס ו-5 סעיף 4, לבקרת ביצוע עבודת הביקורת. לפיו פועלת המחלקה להוצאת דו"ח התביעות. הנוסח הוסכם עם הביקורת של משרד הפנים ומקובל עליה. ולא ברור מדוע הביקורת כאן מבקשת לקבוע אחרת".

התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: דו"חות תביעות ותלויות ועומדות לשנים 2017 – 2019, רק מחזקות את ממצא הביקורת שכן בכל הדו"חות הנ"ל, לא צוינה רמת הסיכון ו/או שיעור החשיפה לכלל ההליכים המתנהלים כנגד העירייה והמצויים בטיפול המחלקה המשפטית. יובהר, כי מעבר לעובדה שאי ציון רמת הסיכון ו/או שיעור החשיפה הינו בניגוד מוחלט להוראות הדין החלות בעניין וכמפורט לעיל, הרי שאין זה מתקבל על הדעת שלא ניתן להעריך את רמת הסיכון ו/או שיעור החשיפה במשך שנים ארוכות ובכל ההליכים המתנהלים כנגד העירייה בהליכים בהם שיעור החשיפה עולה על 50%.

לעניין תגובת המבוקר לטיוטה 2, הרי שיובהר כי ממצא הביקורת בעניין זה, נסמך על הנחיות כתובות שהוציא משרד הפנים והן מחייבות במקרה דנן גם את עיריית ערד. טענת המבוקר לפיה "הנוסח הוסכם עם הביקורת של משרד הפנים ומקובל עליה", לא נתמכה בכל אסמכתא לביסוסה, כך שנמנעה מהביקורת היכולת ליתן התייחסות בהתאם. ראוי לציון העובדה, כי מעבר להיות הדרישה בדבר מתן הערכת הסיכון בהליכים בעלי שיעור חשיפה העולה על 50% רגולטורית והכרחית, הרי שיש בה הגיון והיא מהותית לעניין נכונות הסכומים אותם מפרישה העירייה מידי שנה בגין תביעות ותלויות ועומדות כנגדה, בפרט כאשר לסוגיה יכולת השפעה מהותית על תקציבה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי היועץ המשפטי לעירייה, יגיש מידי שנה כנדרש ממנו, את חוות דעתו בנוגע לסיכונים הטמונים בגין התביעות התלויות ועומדות כנגד העירייה בהן שיעור הסיכון עולה על 50% , וכן את הסכום אשר יידרש להערכתו לשם סיום התביעה, אם בדרך של פשרה ואם בדרך של פסק דין.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבצע הפרשה לתביעות תלויות בהתאם לסיכון הכרוך בתביעות ולא באופן טכני של שיעור קבוע מכלל התביעות.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המחלקה המשפטית פועלת להוצאת דוח תביעות בהתאם לסיכום המקובל על משרד הפנים. הפסקת מעקב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על קביעת צוות תיקון הליקויים, הביקורת העירה עוד בטיטות הדוח כי : "טענת המבוקר לפיה "הנוסח הוסכם עם הביקורת של משרד הפנים ומקובל עליה", לא נתמכה בכל אסמכתא לביסוסה, כך שנמנעה מהביקורת היכולת ליתן התייחסותה בהתאם. ראויה לציון העובדה, כי מעבר להיות הדרישה בדבר מתן הערכת הסיכון בהליכים בעלי שיעור חשיפה העולה על 50% רגולטורית והכרחית, הרי שיש בה הגיון והיא מהותית לעניין נכונות הסכומים אותם מפרישה העירייה מידי שנה בגין תביעות תלויות ועומדות כנגדה, בפרט כאשר לסוגיה יכולת השפעה מהותית על תקציבה." על הנהלת העירייה וצוות תיקון הליקויים היה ליישם את החלטת המועצה זה מכבר. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

5.14 הליקוי : הביקורת לא מצאה כל תיעוד לקיומה ו/או התכנסותה של וועדה מקצועית כנדרש בנוהל התקשרויות בנוסח מלא ומעודכן, לביצוע עבודה מקצועית הדורשת ידע ומומחיות מיוחדים או יחסי אמון מיוחדים בפטור ממכרז, אשר פורסם בחוזר מנכ"ל 8/2016 (מיום 22.11.2016) ובחוזר מנכ"ל 5/2017 (מיום 25.06.2017) נוסח משולב, ולא הועברו לעיונה פרוטוקולי וועדה ו/או בקשות לאישור העסקת יועצים משפטיים חיצוניים, בניגוד להוראות נוהל משרד הפנים הנ"ל.

בתגובת המבוקר אשר הועברה לטייטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי : "ממצא חדש לאחר שהתקבלה תגובת המבוקר לעניין אי תחולת נוהל – 5/09, וזאת לאור הקפאתו, התווסף ממצא זה. ממצא לא רלוונטי לעירייה העירייה – לא עושה שימוש בנוהל יועצים שאינו בגדר

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

חובה, והנהלת העירייה קיבלה החלטה כי העירייה תפעל לבחירת היועצים בהליך מכרזי או נוהל הצעות מחיר, כפי שנעשה גם במקרה של יועץ הביקורת".

התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: תחילה, יובהר כי אין מדובר ב"ממצא חדש" אלא בממצא שצוין זה מכבר על ידי הביקורת אך נסמך על נוהל משרד הפנים עדכני. ראוי להציון העובדה כי בדיוק לשם כך נועדה טיוטת הביקורת, ובין היתר כדי לדייק ממצאים. לגופו של עניין, הביקורת אינה מקבלת את טענת המבוקר לפיה נוהל היועצים אינו בגדר חובה אלא נהפוך הוא הדבר ומבקשת להפנות את תשומת לב הקורא להוראות הנוהל ובעיקר בסעיף 4 כדלקמן:

4". תחולה

לא תתקשר רשות מקומית בחוזה ללא מכרז לפי תקנה 3(8) אלא לפי נוהל זה."

לעניין טענת המבוקר ביחס להחלטת העירייה אשר לא הועברה לעיון הביקורת, הרי שאין בה בכדי לערער על ממצא הביקורת וניתן להחילה תחת הוראות הנוהל ותחת קיומה של וועדת התקשרויות מקצועית כנדרש בהוראות הנוהל. ראי התייחסותי בעיקר הממצאים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפעול בהתאם להוראות נוהל התקשרויות בנוסח מלא ומעודכן, לביצוע עבודה מקצועית הדורשת ידע ומומחיות מיוחדים או יחסי אמון מיוחדים בפטור ממכרז, כפי שפורסם בחוזר מנכ"ל 8/2016 (מיום 22.11.2016) ובחוזר מנכ"ל 5/2017 (מיום 25.06.2017) נוסח משולב.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

קליטת יועצים בהליך מכרז או הצעות מחיר היא "דרך המלך" וכך נוהגת העירייה. יחד עם זאת, ככל ויידרש מומחיות מיוחדת העירייה שומרת לעצמה את האופציה לבחור בהליך אשר פורסם כחוזה מנכ"ל 8/2016.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים שהיועץ המשפטי הוא חלק ממנו ופרשנותו לחוק מחייבת את העירייה, ולאור העובדה	<u>הפסקת מעקב</u> <u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	שלא התקבלה החלטת מועצה מחייבת בנושא זה, מופסק המעקב.		

מטרת ביקורת מספר 3 – פעילות המחלקה המשפטית בתחום התכנון והבניה והתביעה העירונית

5.15 הליקוי : נמצא כי בדוחות הפעילות של המחלקה אשר הועברו ליועץ המשפטי לממשלה לשנים 2018 ו- 2019, נסמכה המחלקה המשפטית על מדיניות אכיפה בתחום העונשין מיום 22.09.2013 ועל מדיניות בתחום וועדות ערר משנת 2014 שאינן אקטואליות עוד. לעניין זה, יצוין כי מדיניות האכיפה של הוועדה המקומית עודכנה בתאריך 27/11/2017 לאחר תיקון 101 לחוק התכנון והבניה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ שהמחלקה תעדכן את היועץ המשפטי לממשלה בדבר עדכון מסמך המדיניות ותעבירו לעיונו כנדרש בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.1002 (51.051) מיום 1.12.1985 (עדכון אחרון ביום 8.9.2003) (שעניינה: "הצורך בקביעת מדיניות מרכזית של חקירה ותביעה בתחום העונשין" – הכללים החלים על הקביעה וההפעלה של המדיניות).

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
טופל, סוף מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	 תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5.16 הליקוי : להלן פירוט ההליכים המשפטיים אשר ננקטו על ידי התביעה בשנים 2017 – 2019 :

נמצא כי נכון לשנת 2017:

- מתוך 186 דוחות עבירה ו/או התראות שנפתחו על ידי הוועדה המקומית לתכנון ובניה לתושבי העיר ערד, הוגשו 6 כתבי אישום.
- הוגשו סך של 11 צווי הפסקת עבודה מנהליים בלבד.
- הוגש צו הריסה מנהלי אחד בלבד שלא בוצע בסופו של דבר.
- 4 תיקי חקירה הועברו לטיפול המחלקה המשפטית.
- 20 תיקי חקירה נסגרו ללא כל אישום.

נמצא כי נכון לשנת 2018:

- מתוך כלל ההליכים שנפתחו בשנה זו ובסך של 151, רק לתיק פיקוח אחד נפתח תיק פלילי ואף לגביו נכתב בדוח פעילות של המחלקה המשפטית כי בסופו של יום חזרה התביעה מאישום.
- 0 תיקי חקירה הועברו מיחידת הפיקוח לטיפול המחלקה המשפטית.
- 73 תיקים טרם טופלו נכון ליום 22.05.2019.
- הוגשו 2 צו הריסה מנהליים שנדונו בהליך משפטי בשל בקשות ביטול שהוגשו בגינם.
- הוגשו סך של 5 צווי הפסקה מנהליים.

נמצא כי נכון לשנת 2019:

- מתוך כלל ההליכים שנפתחו בשנה זו ובסך של 162, הוגשו 4 כתבי אישום ונערכו 3 הסדרים מותנים.
- 5 תיקי חקירה הועברו מיחידת הפיקוח לטיפול המחלקה המשפטית.
- הוגשו סך של 8 צווי הפסקה מנהליים.
- הוגשו סך של 7 צווי הריסה מנהליים.

תגובת המבוקר: "לא ברור הממצא בשנת 2018 לפיו 73 תיקים טרם טופלו. כמו כן, לא צוין כמה תיקי פיקוח הועברו למחלקה המשפטית בשנים 2018 ו 2019".

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בתגובת המבוקר אשר הועברה לטיוטה 2 של דוח הביקורת, צוין כי: "המחלקה המשפטית לא יכולה להיות אחראית לדו"ח שלא הוצא על ידה במיוחד שלא ברור מה הכוונה "73 תיקים לא טופלו" מאיזו בחינה? ע"י מי?, זאת כאשר באותו הסעיף מצויין כי באותה השנה לא הועברו כלל תיקים לטיפול המחלקה".

התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: לעניין שנת 2018, הביקורת מצאה לנכון לציין כי נתון מדוח שנתי על פעילויות האכיפה בוועדה לתכנון ובניה לשנת 2018, אשר הוגש ע"י יו"ר הוועדה ביום 22.5.2019, לפיו עולה כי 73 תיקים טרם טופלו על ידי הוועדה, כל זאת לאור העובדה כי באותה השנה בדיוק, לא הועברו כלל תיקי עבירה לטיפול המחלקה המשפטית, מה שאינו ברור ומעלה תמיהה ביחס למצופה מהמחלקה האמונה בין היתר על אכיפת עבירות הבניה בתחומה המוניציפלי של העירייה. התייחסות המבוקר לטיוטה 2, מחזקת את ממצא הביקורת ביחס לנדרש ולמצופה מיועמ"ש הוועדה לפעול לטיפול יזום בתיקי עבירות בניה ולמיגורן.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לאור העובדה כי מערך התביעה בעירייה הוא גורם מרכזי במערך האכיפה וחלק מהייעוץ המשפטי שלה, מומלץ כי התביעה תפעל בכל כוחה למיגור עבירות הבניה ותפעיל את הסמכות המוקנית לה בסעיף 258 לחוק התכנון והבניה לנהל תביעה פלילית בענייני הפרות החוק.

מומלץ כי התביעה תקבע במסגרת תוכנית עבודה שנתית, יעדים בנוגע לנקיטת אכיפה פלילית, לרבות הגשת כתבי אישום לבית המשפט בגין עבירות על חוק התכנון והבניה לסוגיהן, באופן שתהיה הלימה בין כמות תיקי הפיקוח שיפתחו על ידי הוועדה לבין מספר ההליכים שיינקטו במסגרתם מטעם התביעה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבנות תוכניות עבודה שנתיות מקושרות תקציב כולל יעדים ומדדי הצלחה. כמו כן יש להגדיר לוחות זמנים למתן השירותים של הלשכה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

בעיריית ערד מדיניות האכיפה נקבעת ע"י הנהלת העיר ולא ע"י התביעה. לאחר קביעת המדיניות הוועדה והלשכה המשפטית מתאמות את תכנית העבודה השנתית ומייצרת את ההלימה הנדרשת בין כמות תיקי הפיקוח שיפתחו על ידי הוועדה לבין מספר ההליכים שיינקטו במסגרתם מטעם התביעה. סוף מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לשיטת הביקורת החלטת מועצה גוברת על קביעת צוות תיקון הליקויים. על הנהלת העירייה וצוות תיקון הליקויים היה ליישם את החלטת המועצה זה מכבר. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

5.17 הליקוי : נמצא כי מתוך סך של 27 הליכים משפטיים שהסתיימו בשנת 2018 ו-29 בשנת 2019, 21 הליכים הסתיימו בביטול כתבי אישום מחמת טענה נגדית של הגנה מן הצדק, קרי כ-78% ביטולי כתבי אישום בשנת 2018 ו-כ-73% בשנת 2019.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לאור העובדה כי מערך התביעה בעירייה הוא גורם מרכזי במערך האכיפה וחלק מהייעוץ המשפטי שלה, מומלץ כי התביעה תפעל בכל כוחה למיגור עבירות הבניה ותפעיל את הסמכות המוקנית לה בסעיף 258 לחוק התכנון והבניה לנהל תביעה פלילית בענייני הפרות החוק.

מומלץ כי התביעה תקבע במסגרת תוכנית עבודה שנתית, יעדים בנוגע לנקיטת אכיפה פלילית, לרבות הגשת כתבי אישום לבית המשפט בגין עבירות על חוק התכנון והבניה לסוגיהן, באופן שתהיה הלימה בין כמות תיקי הפיקוח שיפתחו על ידי הוועדה לבין מספר ההליכים שיינקטו במסגרתם מטעם התביעה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבנות תוכניות עבודה שנתיות מקושרות תקציב כולל יעדים ומדדי הצלחה. כמו כן יש להגדיר לוחות זמנים למתן השירותים של הלשכה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

תכנית העבודה 2022 תיבנה בהתאם להחלטת הנהלה. המשך מעקב רבעון 3/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים לא טופל בשנת 2021, מכאן – לא תוקן.	3/2022	לא נקבע

5.18 הליקוי : נמצא כי מתוך 21 ההליכים המשפטיים שהסתיימו בביטול כתבי האישום מחמת טענה נגדית לשל הגנה מן הצדק כאמור, 20 הליכים הוגשו בגין הצבת בלוני גז המהווה עבירה של "הצבת מבנים, ביצוע עבודה ושימוש חורג – בלא היתר" לפי סעיפים 145 (א) (2) ו-(3) ו-204 (א) לחוק התכנון והבניה, כאשר בכל המקרים בוטלו כתבי האישום מחמת קבלת הטענה להגנה מן הצדק.

השימוש בהגנה מן הצדק בישראל כטענה מקדמית, הופיע לראשונה בשנת 1994 כאשר בית המשפט העליון הכיר בהגנה זו בהליך ע"פ 2910/94, יפת ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נ' (2) 221, אך קבע שהיא תתקבל רק במקרים נדירים ביותר בהם התנהגות הרשות הציבורית התובעת את האזרח "היא התנהגות שערורייתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם. מדובר במקרים בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלי נפגעת."

לאור קבלת הטענה המקדמית, הרי שבוטלו 21 כתבי האישום אשר הוגשו ע"י העירייה. הביקורת רואה לנכון לציין, כי לאור האמור לעיל, ניכר כי שיעור ביטולי כתבי אישום שהוגשו מטעם העירייה, גבוה לאין ערוך ביחס לשיעור ביטולי כתבי אישום הסביר בנסיבות העניין, בפרט לנוכח העובדה כי מטרת האכיפה בסופו של יום הינה אכיפת העבירות בתחום התכנון והבניה וכי היה מצופה מהתביעה כי תאכוף נושאי תכנון ובניה מהותיים ו/או שגרתיים שהם לב ליבו של תחום אכיפת הבניה כגון: תוספות בניה בלתי חוקיות, שימוש חורג, אכיפה בנושאי ייעודי תב"ע וכיוצ"ב.

תגובת המבוקר: "הפסקה שצורפה ביחס להגנה מן הצדק מוטב ולא היתה נרשמת כלל, כאשר ממנה ניתן להסיק כי ההחלטה של בית המשפט נבעה מהתנהגות שערורייתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלי נפגעת ולא היא! טוב היה אם הפרשנות שניתנה ע"י הביקורת היתה מתאימה להחלטה שניתנה.

כמו כן, הטענה כי לא התקיים שום דיון בתיקים אלו הוכחה כלא נכונה, עת הועברה לביקורת רשימת הדיונים בתיקים. ראה נספח 10.

הח"מ אינו מסכים לחלוטין עם הקביעה בסיפא לממצא 22 לפיו מצופה כי התביעה תאכוף נושאי תכנון ובניה מהותיים שהם לב ליבו של תחום אכיפת הבניה טענה כאמור מוכיחה כי

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הביקורת לא הבינה את משמעות אכיפת נושא בלוני הגז עבירה אשר סיכנה את שלום הציבור ומשתמשי הדרך כפי שפסק בית המשפט. בנוסף את העבירות המועברות לאכיפה מגלים הפקחים ולא התובעים. לא יעלה על הדעת כי הביקורת תבקש מהתובעים לבצע אכיפה יזומה של עבירות. זאת ועוד, בגין אי העברת תיקים לאכיפה יודעו הממונים בפרקליטות המדינה שהם הגורם המוסמך".

התייחסות הביקורת לתגובות המבוקר: הביקורת סבורה כי העובדה שהמבוקר מכהן כיועמ"ש הוועדה, אמורה לסייע בידי לווידא כי תתבצע אכיפה משפטית לתיקי עבירה מהותיים. אין בכוונת הביקורת להשית על המחלקה המשפטית את עבודת פקחי הוועדה לגילוי העבירות עצמן, אלא מצופה מן המחלקה לבנות מערך העברת מידע בין הוועדה למחלקה באופן שיאפשר אכיפה יעילה ונאותה של עבירות בניה המצריכות אכיפה משפטית והגשת כתבי אישום בהתאם.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לאור העובדה כי מערך התביעה בעירייה הוא גורם מרכזי במערך האכיפה וחלק מהייעוץ המשפטי שלה, מומלץ כי התביעה תפעל בכל כוחה למיגור עבירות הבניה ותפעיל את הסמכות המוקנית לה בסעיף 258 לחוק התכנון והבניה לנהל תביעה פלילית בענייני הפרות החוק.

מומלץ כי התביעה תקבע במסגרת תוכנית עבודה שנתית, יעדים בנוגע לנקיטת אכיפה פלילית, לרבות הגשת כתבי אישום לבית המשפט בגין עבירות על חוק התכנון והבניה לסוגיהן, באופן שתהיה הלימה בין כמות תיקי הפיקוח שיפתחו על ידי הוועדה לבין מספר ההליכים שיינקטו במסגרתם מטעם התביעה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לבנות תוכניות עבודה שנתיות מקושרות תקציב כולל יעדים ומדדי הצלחה. כמו כן יש להגדיר לוחות זמנים למתן השירותים של הלשכה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

תכנית העבודה 2022 תיבנה בהתאם להחלטת הנהלה. המשך מעקב רבעון 3/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים לא טופל בשנת 2021, מכאן – לא תוקן.	3/2022	לא נקבע

5.19 הליקוי : נמצא כי מדיניות האכיפה של היועץ המשפטי משנת 2013 ו/או של הוועדה משנת 2017, אינן מיושמות הלכה למעשה, שכן בהתאם למדיניות הענישה נקבע כי:

”כמדיניות יש לעמוד על קנסות משמעותיים ההולמים את היקף העבירה וחומרתה...”

כמו כן הן במסמך המדיניות – וועדת ערר והן בדוח הפעילות לשנת 2018, צוין כי מדיניות בתביעה בעניין ענישה הינו בהתאם למדרג הקנסות הבא (בדרך כלל הסדרי טיעון):

א. בעבירות בנייה ו/או שימוש של אדם פרטי – מינימום קנס 5,000 ₪.

ב. בעבירות בנייה ו/או שימוש של תאגיד/חברה – מינימום קנס 10,000 ₪.

לעניין זה, הביקורת מוצאת לנכון לציין, כי קיימת סתירה מהותית בין המדיניות כפי שנכתבה לעיל לבין החלטה בפועל, שכן הסכומים שנקבעו לענישה אינם משקפים את מהות העבירה, חומרתה, היקפה וכד', אלא מהווים סכומי מינימום קבועים אשר אינם מביאים לידי ביטוי את רף הענישה בהתאם לחומרת העבירה.

כמו כן, יצוין, כי היעדר רף מקסימלי, מותיר בידי התובע שיקול דעת נרחב להטלת קנסות בסכומים מעל המינימום שנקבע, דבר אשר יוצר חוסר וודאות בקרב הציבור ומבלי שלציבור תהא הידיעה מראש ומבעוד מועד, מהו הסכום אשר עלול להיות מושת עליו.

תגובת המבוקר: “לא מקובל – אמנם נקבעה מדיניות ענישה, והתביעה מנסה לעמוד בה, אך זו אינה “תורה מסיני” ולעיתים המציאות מכה על פנינו. ראשית, בעת הטלת הקנסות קיימת קורלציה בין מצבו החומרי והסוציו-אקונומי של הנאשם לבין גובה הקנס ועל כן, נדרש תובע להפעיל שיקול דעת.

לא זו אף זו, כאשר נדרש בית המשפט לקנס בהתאם למדיניות, נדרש הוא לפעול בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין.

בית המשפט מבצע למעשה את אותה החשיבה שביצע התובע, וכן נסמך הוא על עקרונות התיקון ופסיקה בעניין. ראוי לציין, כי במקרים בהם נדרשו קנסות גבוהים בהתאם לאמור, הסתפק בית המשפט בקנסות של מאות עד אלפים בלבד...”

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: הביקורת מסכימה עם טענת המבוקר לפיה יש ליתן משקל לנסיבות העבירה ו/או מצבו הסוציו-אקונומי של הנאשם, ברם הדבר אינו בא

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לידי ביטוי במסמך המדיניות ויש לעדכנו בהתאם. כמו כן, לעניין פסיקות בתי המשפט אותם צירף המבוקר לתגובתו, יצוין כי הקנסות הושתו על הנאשמים לצד חיובים נוספים כגון: התחייבות כספית על התנאי, מאסר חלופי ו/או עונשי וכד'.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי סכומי הקנסות הנקובים במסמך המדיניות – וועדות ערר, יעודכן באופן שישקפו את מהות העבירה, חומרתה והיקפה. כמו כן, מומלץ לקבוע רף מקסימלי לסכום הקנסות אותו ניתן להשית במקרים של הסדרי טיעון, לשם יצירת וודאות ושקיפות בקרב הציבור ולמען צמצום שיקול דעת התביעה בהשטת הקנסות כאמור.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הסדרי טיעון נקבעים נקודתית לכל תיק בצורה פרטנית בהתאם למערך הנסיבות.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן, לפי צוות תיקון הליקויים ההתנהלות ראויה, מכאן, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.</u>

5.20 הליקוי : בהתאם לאמור בדוח השנתי על פעילות האכיפה בוועדה מיום 2.5.2019, סכום הקנסות אשר הוטלו על ידי הוועדה לשנת 2018, עומד ע"ס של 13,000 ₪. בהקבלה למסמך המדיניות – וועדות ערר, לאמור בדוח הפעילות לשנת 2018 ולסכומי המינימום שנקבעו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

במסגרתם כאמור לעיל, עולה, כי כל פעילות התביעה בתחום הטלת קנסות הסתכמה בתיקים בודדים בלבד.

תגובת המבוקר: "לא מוכר דו"ח פעילות האכיפה מתאריך 2/5/2019. אינני סבור כי יש לצמצם את שיקול הדעת של התביעה, ונראה כי הכוונה בסעיף היא לקביעת רף מינמאלי של קנסות".

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי סכומי הקנסות הנקובים במסמך המדיניות – וועדות ערר, יעודכן באופן שישקפו את מהות העבירה, חומרתה והיקפה. כמו כן, מומלץ לקבוע רף מקסימלי לסכום הקנסות אותו ניתן להשית במקרים של הסדרי טיעון, לשם יצירת וודאות ושקיפות בקרב הציבור ולמען צמצום שיקול דעת התביעה בהשטת הקנסות כאמור.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
תגובת המבוקר לא משתנה – אין בכוונת העירייה לצמצם את שיקול הדעת של התביעה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן, לפי צוות תיקון הליקויים ההתנהלות ראויה, מכאן, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5.21 הליקוי : נמצא כי תיק 41099-01-17 (גרסקופ חיה, סמרה בע"מ ונאגי אלדד) הסתיים בהסדר טיעון הכולל קנס כספי ע"ס 1,500 ₪ בלבד, בניגוד למדיניות התביעה כאמור. תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל - בהתאם לאמור בממצא 23 אבקש להפנות לעניין זה לפרוטוקול הדיון מיום 02/10/2017 בתיק 41099-01-17, שם מפרטת התובעת בפני בית המשפט את הסיבות לעונש המקל אשר נסוב בין היתר על נסיבותיה האישיות, גילה המופלג (למעלה מ-80), היעדר עבירות קודמות, בעיות כלכליות ורפואיות וכן הסרת העבירות..." **התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר:** ראה התייחסות הביקורת לתגובת מבוקר ממצא מס' 5.19. לעיל, כאשר הביקורת סבורה שיש לתת מקום לשיקול דעת התובע אולם נדרש לעגן סמכות זו במסמכי המדיניות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לפעול בגביית קנסות, בהתאם למסמך המדיניות לאחר עדכנו כאמור לעיל.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הסדרי טיעון נקבעים נקודתית בהתאם למערך נסיבות העולות בדיוני בית המשפט וכל תיק ברמה הפרטנית ולא ניתן לבסס מהפרט אל הכלל במקרים אלו שאינם דומים האחד לשני.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן, לפי צוות תיקון הליקויים ההתנהלות ראויה, מכאן, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

5.22 הליקוי : להלן ממצאים אשר נמצאו בתחום תיקי פיקוח אשר טופלו על ידי התביעה העירונית במהלך שנת 2018:

- נמצא כי במהלך שנת 2018, רק תיק רישוי עסקים אחד טופל על ידי התביעה העירונית (מ.ש) ואף הוא נסגר מחוסר עניין לציבור.
- בסך הכל הועברו לטיפול התביעה העירונית במהלך שנת 2018, שישה תיקים.
- מתוכם בתיק אחד בלבד נתקבלה החלטה - התיק נסגר מחוסר עניין לציבור כאמור לעיל.

- ב- 5 תיקים טרם נתקבלה החלטה.

- לא נעשו פעולות משפטיות בתחום רישוי עסקים (הוגשו 2 כתבי אישום לבית משפט בגין עבירות חנייה ועבירות על חוק עזר עירוני (מפגעי תברואה)).

הביקורת רואה לנכון לציין, כי העובדה שקיימים 24 עסקים ללא רישוי, מהם 7 בתחום המזון, מחייבת אכיפה משפטית בכל האמצעים העומדים לרשות התביעה וכפי שפורטו לעיל.

תגובת המבוקר : "הממצא תוקן – בשנת 2019 הוגשו 18 כתבי אישום בכללם גם התיקים שהתקבלו בשנת 2018".

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי התביעה העירונית תפעל באופן יזום מול מחלקת הפיקוח העירוני, לבירור הסיבות אשר בעטיים לא נופקו ל-24 עסקים רישיון עסק כדן, ותפעל בכל אמצעי האכיפה המשפטיים העומדים לרשותה לשם הסדרת העניין.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הממצא טופל. אין זה מתפקידה של תביעה עירונית לפקח על פעילות וועדת רישוי עסקים עירונית. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
			לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.	לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן, לפי צוות תיקון הליקויים ההתנהלות ראויה, מכאן, בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

5.23 הליקוי : נמצא, כי המחלקה אמונה על ביצוע כל הסבת הקנסות (הביצוע הטכני: קליטה הקלדה ומשלוח), כאשר התחום הועבר לטיפול עת פורק הפיקוח העירוני וטרם החלה אכיפה משמעותית בתחום קנסות החניה. אך, עם חלוף הזמן כמות ההסבות ההולכת וגדלה מדי שנה, מעמיסה באופן משמעותי ובלתי סביר על עבודת המחלקה והדבר עוד צפוי לגדול עם כניסתו לפעולה של מערך השיטור העירוני והגדלת מספר הפקחים. לעניין זה מבקשת הביקורת לציין, כי נמצא שבמספר רב של רשויות מקומיות, עניין ההסבות אינו מטופל במחלקה המשפטית אלא במחלקת הפיקוח, לבטח ככול שמדובר במחלקה המשפטית האמונה על תחומים רבים בעירייה, עובדת עם כוח אדם מצומצם ואינה מסתייעת באופן שכיח בשירותי מיקור חוץ.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת ממליצה כי הנהלת העירייה תבחן בהקדם את אפשרות העתקת פעילות ההסבה בתחום הקנסות אל מחלקת הפיקוח. לחילופין, מומלץ כי הנהלת העירייה תשכור שירותיו של יועץ ארגוני, לשם בחינת המשאבים הדרושים ללשכה המשפטית לצורך ביצוע מטלותיה, כמו גם בחינת כל פעילותה בשימת דגש האם מן ההכרח כי תבוצע על ידה ואם לאו (פניה למיקור חוץ מתמחה בנושאים מסוימים).

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לשכור יועץ ארגוני לגיבוש תכנית פעולה לשיפור ההתנהלות. כמו כן יקבע היועץ נוהל עבודה ללשכה, מה הם הדברים שיטופלו בלשכה ומה הם הדברים שיטופלו על ידי עו"ד חיצוני (דבר שיקל הרבה על עומסי העבודה במחלקה)

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הנושא הועבר לטיפול המוקדניות במוקד. טופל. הפסקת מעקב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	 תוקן

5.24 הליקוי : מתוך דיווח הלשכה המשפטית ליועץ המשפטי לממשלה אודות פעילות משפטית בתחום התביעה העירונית, עולה לעניין הודעות קנס אשר טופלו על ידי התביעה העירונית במהלך שנת 2018:

- נמצא כי מתוך 5,144 הודעות קנס אשר ניתנו בשנת 2018, הוגשו 494 בקשות ביטול, מהם בוטלו 173 הודעות.
- מתוך 173 הודעות קנס אשר בוטלו, 9 הודעות בוטלו מעילת: אי ביצוע עבירה, 46 הודעות בוטלו מעילת: אין עניין לציבור בהמשך ההליכים ו- 3 הודעות בוטלו מטעמים טכניים. מכאן, שבוטלו 115 הודעות מבלי שפורטה עילת הביטול כלל.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לציין את עילות ביטול הודעות הקנס באופן מפורט וכנדרש בהנחית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.3040 (52.003א) שעניינה "ביטול הודעות תשלום קנס – הנחיה לתובעים" מיום 20.6.1990 (עדכון אחרון מיום 4.12.2011, לשם מניעת לזות שפתיים ולשם השקיפות ועמידה בכללי המנהל התקין.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

ממצא מקובל חלקית ותוקן. ראשית פירוט עילות הביטול המופיעות בהנחיה 4.3040 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה הינן תנאי במערכת הממוחשבת לביטול/דחייה של קנס. יחד עם זאת, זה מכבר

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בתשובה לתושב מעבר לציון הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מפורטת גם עילת דחייה הבקשה באופן מפורט.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	 תוקן

5.25 הליקוי : מתוך דיווח הלשכה המשפטית ליועץ המשפטי לממשלה אודות פעילות משפטית בתחום התביעה העירונית, עולה לעניין הודעות קנס אשר טופלו על ידי התביעה העירונית במהלך שנת 2019:

- נמצא כי מתוך 7,414 הודעות קנס אשר ניתנו בשנת 2019, הוגשו 539 בקשות ביטול, מהן בוטלו 228 הודעות.
- מתוך 228 הודעות קנס אשר בוטלו, 12 הודעות בוטלו מעילת: אי ביצוע עבירה, 92 הודעות בוטלו מעילת: אין עניין לציבור בהמשך ההליכים ו- 16 הודעות בוטלו מטעמים טכניים. מכאן, שבוטלו 108 הודעות מבלי שפורטה עילת הביטול כלל.

תגובת המבוקר: "ממצא מקובל חלקית ותוקן. ראשית פירוט עילות הביטול המופיעות בהנחיה 4.3040 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה הינן תנאי במערכת הממוחשבת לביטול/דחייה של קנס. יחד עם זאת, זה מכבר בתשובה לתושב מעבר לציון הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מפורטת גם עילת דחייה הבקשה באופן מפורט..."

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לציין את עילות ביטול הודעות הקנס באופן מפורט וכנדרש בהנחית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.3040 (א52.003) שעניינה "ביטול הודעות תשלום קנס – הנחיה לתובעים" מיום 20.6.1990 (עדכון אחרון מיום 4.12.2011, לשם מניעת לזות שפתיים ולשם השקיפות ועמידה בכללי המנהל התקין.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

ממצא מקובל חלקית ותוקן. ראשית פירוט עילות הביטול המופיעות בהנחיה 4.3040 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה הינן תנאי במערכת הממוחשבת לביטול/דחייה של קנס. יחד עם זאת, זה מכבר בתשובה לתושב מעבר לציון הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מפורטת גם עילת דחייה הבקשה באופן מפורט.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	 תוקן

מטרת ביקורת מספר 4 - התנהלות המחלקה המשפטית והממשקים מול גופי הסמך העירייה ועובדיה.

5.26 הליקוי : נמצא כי באופן כללי, ניכר שבקרב מנהלי מחלקות העירייה שענו על הסקר (האנונימי), קיימת שביעות רצון כללית מהלשכה המשפטית, מהעומד בראשה ומעובדיה. יחד עם זאת, הביקורת העלתה כי קיים חוסר שביעות רצון מהיעדר זמינות ומתן מענה בזמן סביר מצד המחלקה ו/או מי מעובדיה, בפרט ככול שמדובר בנושאים מהותיים הדורשים תגובות בלוחות זמנים דחוקים, במקרים אלו הציון אותו קיבלה המחלקה עומד על 3 ומטה.

הביקורת מוצאת לנכון לציין כי המחלקה עובדת עם מספר מצומצם מאד של עורכי דין כאשר לאחרונה התפטרה מעבודתה עו"ד עובדת הלשכה (מחודש 12/2019), כך שבפועל עורכי הדין הלשכה כיום הם: היועץ המשפטי לעירייה, ועו"ד אחד בנוסף בלבד. לאור העובדה כי המחלקה מעניקה שירותים משפטיים נרחבים מאד, החולשים כמעט על כל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

פעילותה של העירייה, הרי שברי כי אין באפשרות המחלקה ליתן שירות מהיר ויעיל בחסר כוח אדם.

תגובת המבוקר: "ממצא מקובל, ויפה שעה אחת קודם. זאת, לאור מספר העובדים המצומצם במחלקה אל מול היקף העבודה מול כל מחלקות וגופי העירייה הן פנים והן חוץ, שנעשה רובו ככולו ללא מיקור חוץ".

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת ממליצה להיערך במידי לקליטת עו"ד נוסף ללשכה במקום זו שעזבה. כמו כן, מומלץ כי הנהלת העירייה, תשכור שירותיו של יועץ ארגוני, לשם בחינת המשאבים הדרושים ללשכה המשפטית לצורך ביצוע מטלותיה, כמו גם בחינת כל פעילותה בשימת דגש האם מן ההכרח כי תבוצע על ידה ואם לאו (פניה למיקור חוץ מתמחה בנושאים מסוימים).

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשכור יועץ ארגוני לגיבוש תכנית פעולה לשיפור ההתנהלות. כמו כן יקבע היועץ נוהל עבודה ללשכה, מה הם הדברים שיטופלו בלשכה ומה הם הדברים שיטופלו על ידי עו"ד חיצוני (דבר שיקל הרבה על עומסי העבודה במחלקה)

התנייחות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

העירייה פועלת לגיוס עורך דין נוסף וככל הנראה עורך דין נוסף שני. המשך מעקב 7/2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	7/2022	ללא שינוי מהותי משנת 2019, מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

5.27 הליקוי : נמצא כי -

א. בהליך תו"ב 14-12-66161, לא התייצבה העירייה לדיון אשר נקבע ליום 30.04.2017, ונדרשה ע"י בית המשפט ליתן נימוק לאי התייצבותה וליתן טעם מדוע לא יימחק כתב האישום ולחילופין מדוע לא תחויב בהוצאות משפט. המחלקה נתנה תגובתה בשם

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

העירייה כנדרש ובי המשפט ציין כי: "לפנים משורת הדין, זו הפעם, לא יורה בית המשפט על מחיקת כתב האישום ולא תחויב המאשימה בהוצאות".

ב. בהליך ת.א. 8334-12-15 בפני כב' השופטת אורית ליפשיץ, ציינה זו האחרונה לגבי העירייה ביום 10.5.2018, כי: "...ובהינתן שסבורה אני כי נפל פגם בהתנהלות התובעת הנני מחייבת אותה בהוצאות לטובת הצד שכנגד בסך של 500 ₪ אשר ישולמו ללא קשר לתוצאות ההליך, לא יאוחר מאשר בתוך 30 יום".

תגובת המבוקר: "הממצא נכון עובדתית. אולם יש לציין כי היתה מחלוקת על השחרת חלק ממסמך שאינו נוגע למחלוקת הנדונה בתיק בין הצדדים".

ג. בהליך תו"ב 23020-02-17 בפני כב' השופט רון סולקין, לא התייצבה העירייה לדיון שנקבע ביום 04.12.2017 לשעה 09:00. לאור כך, בשעה 10:55 ניתנה החלטה בהיעדרה לפיה ניתנה לעירייה שהות עד ליום 14.1.2018 ליתן הסבר למחדלה זה. תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל – מצ"ב תגובת העירייה וההחלטה בעניין ... מחד שביתת העובדים ומאידך ביטול כלל הדיונים. למותר לציין כי גם הנאשמים בעצמם לא התייצבו, כך שסביר שגם הם סברו כי הדיון בוטל".

ד. נמצא כי בהליך ד"מ 28873-02-18 בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע, בפני כב' השופט יעקב אזולאי, לא הופיעו נציגים מטעם הלשכה המשפטית לדיון שהתקיים ביום 11.6.2018, לפיכך ניתן פסק דין במעמד צד אחד כנגד העירייה אשר חייב אותה בסכומים על פי כתב התביעה בתוספת הוצאות משפט.

על יסוד האמור לעיל, הגישה הלשכה המשפטית בקשה לבית הדין לביטול פסק דין שניתן במעמד צד אחד. לאור הסדר פשרה שהגיעה העירייה עם התובעת, בוטל ביום 16.8.2018 פסק הדין והתביעה נדחתה ללא צו להוצאות.

בהערת אגב יוער, כי בפרוטוקול הדיון מיום 11.06.2018 צוין כי: "מעיון בנט עולה כי בתאריך 22.3.2018, היתה המצאה לנתבעת ביחס לדרישה הגיש כתב הגנה והזמנה לדיון הקבוע להיום".

לטענת הלשכה המשפטית, "בשל טעות משרדית לא נרשם מועד הדיון ביומן המשדך...", לפיכך לא התייצבו נציגיה לדיון כאמור.

תגובת המבוקר: "ממצא מקובל".

נמצא כי בדיון שהתקיים ביום 15.7.2018 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, בהליך ד"מ 28873-02-18 בפני כב' השופט יעקב אזולאי, לא נכחה העירייה ולאחר שעה ו-12 דקות, ניתנה החלטה בהיעדרה.

לטענת הלשכה המשפטית, לא נתקבל זימון לדיון על ידה.

לעניין זה, הביקורת מבקשת לציין כי זימון לדיוני בית המשפט בתיקים בהם קיים גורם מייצג, נשלח באמצעות מערכת 'נט המשפט' ואף מתועד במערכת זו כך שניתן לצפות בדיונים העתידיים להתקיים בכל התיקים ובכל רגע נתון.

תגובת המבוקר: "ממצא לא מקובל. לא התקבל זימון".

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לאור העובדה כי ברוב הדוגמאות כמתואר לעיל, ניכרת אי התייחסות מטעם העירייה בהליכים משפטיים, כאשר לטענת הלשכה המשפטית, נובעים בשל כשלים טכניים גרידא, הרי שהביקורת חוזרת ביתר שאת על המלצתה הקבועה בסעיף 6.1.3 לעיל לפיה מומלץ כי המחלקה המשפטית, תרכוש עמדות תוכנה לניהול הפעילות המשפטית המתבצעת על ידה, באופן שיאפשר שיתוף המידע בין כלל עובדי המחלקה.

מומלץ כי המחלקה המשפטית תרכוש עבור עורכי הדין המנהלים תיקי ביתי המשפט, מודול המאפשר חיבור אוטומטי למערכת בתי המשפט ('נט המשפט'), באופן אשר יאפשר שמירה ותיעוד של מידע המתקבל מתיקי בתי המשפט, במישרין אל המערכת לניהול המחלקה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי המחלקה המשפטית, תרכוש עמדות תוכנה לניהול הפעילות המשפטית המתבצעת על ידה, באופן שיאפשר שיתוף המידע בין כלל עובדי המחלקה.

מומלץ כי המחלקה המשפטית תרכוש עבור עורכי הדין המנהלים תיקי בתי המשפט, מודול המאפשר חיבור אוטומטי למערכת בתי המשפט ('נט המשפט'), באופן אשר יאפשר שמירה ותיעוד של מידע המתקבל מתיקי בתי המשפט, במישרין אל המערכת לניהול המחלקה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לרכוש תוכנת ניהול פעילות כתוכנה לניהול משרד עורכי דין, כולל סנכרון יומנים עם מערכת בתי המשפט.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הנושא ידון במסגרת תקציב 2022, ככל שיאושר תקציב ייעודי לנושא יכנס לרכש בשנת 2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	7/2022	ללא שינוי מהותי משנת 2019, מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6. ניהול פרויקטים (בניה) באמצעות החברה למשק וכלכלה

סיכום - מתוך 36 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :
 תוקנו 3 ליקויים (8%).
 לא תוקנו 19 ליקויים (53%).
 הופסק מעקב אחרי 14 ליקויים (39%).

מטרת ביקורת מספר 1 - בחינת ניהול פרויקטים שבוצעו באמצעות המשכ"ל.

6.1 הליקוי : מהביקורת עולה, כי מסמכים רבים אינם מתועדים באופן מסודר בעירייה. בפרויקטים של בנייה, אין גורם אחד האחראי על ניהול תיק פרויקט. כתוצאה מכך, קיים קושי באיתור מסמכי הפרויקט בדיעבד. אין גורם מוגדר שאחראי על תיעוד כל המסמכים. תגובת המבוקר : העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ להגדיר גורם, שיהיה אחראי על תיעוד כלל המסמכים בתיק פרויקט מתחילתו ועד סופו.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

החלטת הוועדה מקובלת, תוכנה לניהול פרויקטים נרכשה. העירייה רואה חשיבות רבה במינוי מנהל פרויקט לכל פרויקט, אלא שאין בנמצא מנהלי פרויקטים. העירייה נמצאת בתהליכי איתור, שאלו יאותרו ימונו ויעבדו עם התוכנה. תאריך למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית למהות הליקוי ובכל מקרה צופה פני עתיד. גם בשנת 2021 קיימים פרויקטים ללא תיק תיעוד מסודר, ולא הוגדר גורם מתכלל	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	ומנטר לנושא לשיטת הביקורת אין זה מספיק שמנהל הפרויקט מרכיב את תיק הפרויקט, ללא אחידות ופיקוח של גורם נוסף. מכאן – לא תוקן.		

6.2 הליקוי: בפרויקטים שמנוהלים על ידי משכ"ל, העירייה לא מבקשת אישורים על ביטוחים וערבויות. בביקורת קודמות נמצא, כי אין מעקב במערכת המידע של העירייה אחר ערבויות כן נמצא, כי אין בעירייה מערכת ממוחשבת של ניהול חוזים והתרעות על סיום מועד ערבות וביטוחים.

תגובת המבוקר: העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי:

יש לנהל את המידע על ביטוחים וערבויות במערכת המידע של העירייה. יש לנהל בין השאר במערכת הממוחשבת רישום החוזים, התרעות על סיום שנת בדק וכו'. מומלץ, כי יקבע גרס, שיהיה אחראי על קבלת ביטוחים וערבויות לכל הפרויקטים, גם כאלו שמנוהלים על ידי משכ"ל. מומלץ, כי הגורם יעסוק גם במעקב על ביצוע הארכת תוקף למסמכים אלו, ככלל שיידרש.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020:

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021:

העירייה התחילה לעקוב אחרי ביטוחים וערבויות של משכ"ל אך הנושא עדיין נדרש לתהליך של השלמה. למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021:

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי לטיפול
		1/1/2022	לא נקבע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	ההתייחסות צוות תיקון הליקויים בחלקה צופה פני עתיד. גם בשנת 2021 בהתאם להתייחסות הצוות הפתרון לא שלם. מכאן – תוקן חלקית.		

6.3 הליקוי : קיים קושי באיתור מסמכי הפרויקט, היות ולא קיימת רשימה של המסמכים המצויים בתיק וחלק מהמסמכים לא מתויקים כלל. כמו כן, לא נקבעו נהלים לניהול תיק פרויקט וסטנדרטים אחידים הקובעים אלו מסמכים יש לתייך בתיק ואיזה מידע יש לקבל ולשמור באופן ממוחשב. ממצא זה נמצא גם בביקורת קודמת בנושא בשנת 2016. תגובת המבוקר : העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ לקבוע נוהל לתיעוד מסמכים בתיק פרויקט. יש להכין "טופס תכולת תיק", בו ירשמו כל המסמכים האמורים להיות מתויקים בתיק פרויקט. יש להקפיד על מילוי הטופס וכך ניתן יהיה לוודא קבלת ותיוק כל המסמכים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בל"ז לביצוע העבודה.

ההתייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

החלטת הוועדה מקובלת, תוכנה לניהול פרויקטים נרכשה. העירייה רואה חשיבות רבה במינוי מנהל פרויקט לכל פרויקט, אלא שאין בנמצא מנהלי פרויקטים. העירייה נמצאת בתהליכי איתור, שאלו יאותרו ימונו ויעבדו עם התוכנה. תאריך למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי לטיפול

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	התייחסות צוות תיקון ליקויים צופה פני עתיד, על הנהלת העירייה וצוות תיקון הליקויים היה ליישם את החלטת המועצה זה מכבר. מכאן – לא תוקן.	1/1/22	לא נקבע

6.4 הליקוי : חלק גדול מהמסמכים נמצאים אצל גורמי חוץ ולא אצל העירייה. חלק מהמסמכים לא נמצאו כלל. תיוק אצל גורמי חוץ מעמיד את העירייה בסיכון לתלות במערכות מידע חיצוניות ורצונם הטוב של ספקים מחוץ לעירייה, וכן ברצון לשיתוף פעולה עתידי של אותם ספקים, כאשר חלק מבעלי התפקידים אצל המפקחים עשויים להתחלף במהלך השנים. בין השאר העירייה עשויה להזדקק למסמכים, במקרים של תביעות של ספקים, של תושבים המשתמשים בפרויקט, או של גורמים נוספים. במקרה זה, העדר תיעוד עשוי לחשוף את העירייה ואת בעלי התפקידים לסיכונים רבים, הן כלכליים והן פליליים.

תגובת המבקר : העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד לתייך בעירייה את כל מסמכי הפרויקט כולל קבצי מחשב. יש לוודא, כי כל המסמכים הרלוונטיים יתועדו במערכות העירייה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה לכלל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

החלטת הוועדה מקובלת, תוכנה לניהול פרויקטים נרכשה. העירייה רואה חשיבות רבה במינוי מנהל פרויקט לכל פרויקט, אלא שאין בנמצא מנהלי פרויקטים. העירייה נמצאת בתהליכי איתור, שאלו יאותרו ימונו ויעבדו עם התוכנה. תאריך למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים אינה רלוונטית למהות הליקוי ובכל מקרה צופה פני עתיד. גם בשנת 2021 קיימים פרויקטים ללא תיק תיעוד מסודר, ולא הוגדר גורם מתכלל ומנטר לנושא לשיטת הביקורת אין זה מספיק שמנהל הפרויקט מרכיב את תיק הפרויקט, ללא אחידות ופיקוח של גורם נוסף, כמו כן יש לתת את הדעת על פרויקטים רלוונטיים שנוהלו לפני רכישת התוכנה. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.5 הליקוי : העירייה אינה מקפידה לקבל קבצי מחשב של כתבי הכמויות בפרויקטים וכן אינה מקבלת קבצים ממוחשבים של חשבונות חלקיים וסופיים – המכילים נתונים רבים. החוסר בתיעוד במערכת הממוחשבת של העירייה כדוגמת קבצי אקסל המכילים כתבי כמויות ופירוט חשבונות חלקיים וסופיים, אינו מאפשר (או מקשה מאוד) על העירייה לוודא, כי קיבלה את כל מה שנכלל בחוזה וכן מקשה לבדוק האם דרישות לתשלום על עבודות נוספות, הן אומנם על עבודות שלא נכללו בכתב הכמויות המקורי.

תגובת המבקר : העירייה רוכשת תוכנה לניהול פרויקטים, אשר תיתן מענה גם לכל נושאי תיעוד חומר הפרויקטים. תאריך יעד 1.7.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד לקבל בכל פרויקט קבצי מחשב של כמויות החוזה וכמויות בפועל.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בל"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה מקובלת, תוכנה לניהול פרויקטים נרכשה. העירייה רואה חשיבות רבה במינוי מנהל פרויקט לכל פרויקט, אלא שאין בנמצא מנהלי פרויקטים. העירייה נמצאת בתהליכי איתור, שאלו יאותרו ימונו ויעבדו עם התוכנה.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.6 הליקוי : העירייה לא עורכת מיפוי של המשתמשים השונים בפרויקט. כתוצאה מכך, לא תמיד נערכות ישיבות תיאום ציפיות וצרכים עם כל משתמשי הפרויקטים.
תגובת המבקר : עם קבלת ההחלטה להטמעת תוכנת ניהול פרויקטים בעירייה. יבנה נוהל לניהול פרויקטים אשר יכלול בתוכו גם את הממצאים הנוגעים במעורבות משתמשי הקצה.
תאריך יעד 31.12.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת ממליצה, כי כחלק מנוהל פרויקטים, העירייה תערוך רשימה של המשתמשים השונים בפרויקט.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
יש לקבל החלטה מתועדת בכל פרויקט אם לעבוד מול המשכ"ל או שהעירייה תנהל לבדה את הפרויקט. כמו כן יש לקחת בחשבון את תכנון צרכי המשתמשים במבנה, וכן את יכולת מחלקת האחזקה לתחזק אותו.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערה מקובלת, יכנס לנוהל ניהול פרויקטים שבתהליך כתיבה מתקדם. למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.7 הליקוי : העירייה לא תמיד עורכת ישיבות טרם התכנון עם משתמשי הפרויקט. בפרויקט גני אתרוג, לא התקיימו ישיבות כאלו כלל. בפרויקט מועדונית אבישור התקיימה ישיבה שתועדנה ברשימה מסודרת, אך התוכנית שהוכנה לא הועברה לעיון מנהלות המועדונית וחלו בה שינויים רבים לאחר עריכתה. בפרויקט טיילת מואב נערך ככל הנראה הליך שיתוף, אך זה בוצע לפחות 6 שנים לפני התכנון הנוכחי ו-8 שנים לפני הביצוע. עקב כך, בעת תחילת הביצוע, עלו תלונות שונות של תושבים. פרויקט הקונסרבטוריון טרם הסתיים, אך נראה כי היה שיתוף של גורמי המתנ"ס והקונסרבטוריון עוד טרם ביצוע תכנון וגם לאחריו.

תגובת המבקר : עם קבלת ההחלטה להטמעת תוכנית ניהול פרויקטים בעירייה. יבנה נוהל לניהול פרויקטים אשר יכלול בתוכו גם את הממצאים הנוגעים במעורבות משתמשי הקצה. תאריך יעד 31.12.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת ממליצה, כי כחלק מנוהל פרויקטים, העירייה תערוך ישיבת תכנון עם המשתמשים השונים ותלמד על צורכיהם. על העירייה לקחת בחשבון, גם את צרכי המשתמש הסופי וגם את צרכי העירייה, עלויות אחזקה וכו'. על העירייה לתעד את הצרכים שעלו מפגישות מקדימות אלו ולהעבירם למתכנני הפרויקטים. מומלץ, לאחר תכנון ראשוני, לערוך ישיבה נוספת עם המשתמשים, בה תוצג התוכנית האדריכלית, תוך התייחסות לצרכי המשתמשים השונים. הביקורת סבורה, כי בדרך זו, ניתן בעלות לא מהותית, לשפר מאוד את התכנון והביצוע, להיענות לצרכי המשתמשים ולחסוך כספים רבים, הן בתחזוקה והן בשיפוצים ושיפורים עתידיים בשל בעיות בתכנון. ויודגש, ברור לביקורת, כי לא תמיד אפשר להיענות לכל הצרכים השונים, אך חשוב להעלות את הצרכים השונים כבר בשלב התכנון ולקחת אותם בחשבון בעריכת התוכניות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

יש לקבל החלטה מתועדת בכל פרויקט אם לעבוד מול המשכ"ל או שהעירייה תנהל לבדה את הפרויקט. כמו כן יש לקחת בחשבון את תכנון צרכי המשתמשים במבנה, וכן את יכולת מחלקת האחזקה לתחזק אותו.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערה מקובלת, יכנס לנוהל ניהול פרויקטים שבתהליך כתיבה מתקדם. למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.8 הליקוי : בחלק מהפרויקטים לא הושקעו משאבים מספקים בשלב התכנון. כתוצאה מכך, נערכו שינויים בביצוע ולעיתים נתגלו ליקויים לאחר המסירה.

תגובת המבוקר : הממצא מקובל, יוכנס לנוהל מחייב. תאריך יעד 31.12.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת ממליצה, כבר בשלב התכנון, ובוודאי לפני סיום תכנית ותחילת ביצוע, לעדכן את התוכניות ואת כתבי כמויות בהתאם לשינויים. בנוסף, יש לבחון באופן מקצועי, לפני גיבוש כתב הכמויות, את המצב בשטח – באם מדובר בשיפוץ או בחידוש, יש להשקיע משאבים בבדיקת המצב הקיים - מצב קונסטרוקטיבי ובעיות אחרות הניתנות לאיתור בעין מקצועית.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

כיום, אין פרויקט שיוצאים אליו ללא שלב תכנון בהליך מסודר עם השקעת המשאבים הנדרשים. הערת הביקורת מקובלת. הנושא יטופל כחלק מהנוהל. למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.9 הליקוי : לא נערכה ישיבת מתכננים לביצוע התאמות בין תוכניות היועצים לתוכניות האדריכל. אי קיום ישיבה כזו, פוגע ביכולת העירייה לוודא, כי הפרויקט מבוצע לפי התוכנית וכי הוא בטיחותי ואיכותי.

תגובת המבקר : הממצא מקובל, יוכנס לנוהל מחייב. תאריך יעד 31.12.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

בשלב תכנון פרויקט, יש לחייב בנוהל, קיום ישיבת מתכננים טרם תחילת הביצוע בפועל. ולתעד אותה בפרוטוקול.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת הביקורת מקובלת, יטופל כחלק מנוהל ניהול פרויקטים. למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.10 הליקוי : היועצים אינם נשכרים על ידי העירייה ולא תמיד לעירייה יש השפעה על בחירתם. כתוצאה מכך, נפגעת יכולתה של העירייה, להשפיע על איכות העבודה ולבוא בדרישות ליועצים ולמפקחים. לעירייה אין תיעוד, האם היועצים אומנם ביקרו באתרי הבנייה והאם אישרו את העבודות והחומרים.

תגובת המבקר : ההחלטה על דרך הפעלת היועצים אם דרך משרד מתכלל או כל יועץ בנפרד, נתונה להחלטת מנהל הפרויקט ולהתלות ישירה במורכבות הפרויקט. הערת המבקר תילקח בחשבון בעת כתיבת נוהל מכרזים מסודר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת סבורה, כי כנוהל, מומלץ כי העירייה תשכור את היועצים השונים בעצמה ותפקח עליהם. ככל שהדבר לא ניתן, יש להקפיד על קבלת תיעוד מלא של עבודת היועצים מהחברה למשק וכלכלה. על משרד המפקח הראשי, לאשר את חשבונות היועצים השונים בפרויקט. בכל מקרה, בו העבודה של היועץ לא מתבצעת לשביעות רצון המפקח, על המפקח להודיע על כך לעירייה וליועץ עצמו. יש לבנות מנגנון לקיזוז תשלומים במקרה של ביצוע לקוי של עבודת הייעוץ.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

אין שינוי בעמדת ההנהלה לגבי דרך העבודה עם היועצים, הפיקוח והבקרה מתנהל בהתאם למישור העבודה בהקשר האמור. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	כאמור בהמלצת הביקורת בניגוד לקביעת צוות תיקון הליקויים, המדיניות הקיימת לשיטת הביקורת לא מספיק טובה על מנת להבטיח את טיב ורלוונטיות עבודת היועצים הפרויקט. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא,</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.			

6.11 הליקוי : העירייה קיבלה החלטה לערוך את הפרויקטים שנבדקו באמצעות החברה למשק וכלכלה. לא ברור באיזה פורום התקבלה החלטה זו ומה השיקולים שהובאו בקבלת ההחלטה, אך בפועל, כך נוהגת העירייה בשנים האחרונות. מספר גורמי עירייה סבורים, כי לעיתים אין יתרון בשימוש בשירותי החברה למשק וכלכלה. על פי ממצאי הביקורת, לעיתים פרויקטים ארכו זמן רב מתחילת תכנון לביצוע ונפגעה יכולתה של העירייה לשלוט על הפרויקט.

תגובת המבוקר : לא כל הפרויקטים בעירייה מנוהלים ע"י משכ"ל. העירייה שכרה יועץ לבניית מכרזי מסגרת עצמאיים שיאפשרו ביצוע פרויקטים של שיפוצים ותשתיות ללא צורך בהישענות על מכרזי משכ"ל. יישום במהלך שנה העבודה 2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת סבורה, כי על העירייה לערוך דיון מקיף, בהשתתפות כל גורמי הביצוע בעירייה, על נושא ניהול פרויקטים באמצעות משכ"ל. יתכן, שהשימוש בחברה צריך להיות שמור לפרויקטים גדולים יותר או לפרויקטים של בנייה ולא של שיפוץ. על העירייה לשקול את היתרונות והחסרונות של החברה לסוגים השונים של הפרויקטים ולקבל החלטה, באילו פרויקטים יעשה שימוש בשירותיה של משכ"ל ובאילו לא. לפני כל פרויקט, יש לדון במאפייני הפרויקט ולקבל החלטה האם לבצעו דרך משכ"ל, או לא.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

מ"מ וסגן ראש העיר + מהנדסת העיר מחליטים באיזה אופן ינוהל פרויקט (עירייה/משכ"ל), אין מקום לדיוני הנהלה בנושא. סוף מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	כאמור בהמלצת הביקורת בניגוד לקביעת צוות תיקון הליקויים במדיניות הקיימת לשיטת הביקורת לא נשקלים כל היתרונות והחסרונות של החברה לסוגים השונים של הפרויקטים. כמו כן לא הומצא לביקורת תיעוד המבסס את ההחלטות שהתקבלו. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן. לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.

6.12 הליקוי : העירייה לא מעסיקה תמחירן לבחינת עלויות הפרויקטים וסבירותן ולא עורכת אומדני עלות לפני אישור הפרויקט והפניה לחברה למשק וכלכלה. כן לא נבחנת עלות הביצוע בפרויקט דרך החברה למשק וכלכלה לעומת ביצוע ישירות על ידי העירייה.

תגובת המבוקר : כתב הכמויות ההנדסי המובא בפני מקבלי ההחלטות הוא הבסיס לקבלת החלטות כלכליות ועל בסיס כתב כמויות זה, העירייה יוצאת למכרזים. נציין כי אין מקום להעסקת תמחירן.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, למקבלי ההחלטות אין כל ידע בנושא עלויות שוק של עבודות מעין אלה, זה תחום המומחיות של התמחירן. הקביעה כי אין מקום להעסקת תמחירן לא גובתה בשום אסמכתא המעידה על בחינת הנושא בהתאם לכללי מנהל תקין.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לשקול העסקת תמחירן לבחינת עלויות פרויקטים לפני ביצועם ובחינת עלויות של חלופות שונות לביצוע.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לאחר שיקול, אין מקום להעסקת תמחירן לבחינת עלויות הפרויקטים. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	כאמור בהמלצת הביקורת בניגוד לקביעת צוות תיקון הליקויים, המדיניות הקיימת לשיטת הביקורת חסרה כך שקבלת ההחלטות לא מתקבלת בהתאם לכלל הנתונים הרלוונטיים (במקרה זה כלכליים). לאור קביעת צוות תיקון הליקויים – מופסק המעקב.	<u>לשיטת הביקורת הליקוי לא תוקן.</u> <u>לאור קביעת צוות תיקון הליקויים, ומאחר ואין התייחסות של המועצה לנושא, ואין חקיקה מחייבת בנושא - מופסק המעקב.</u>

6.13 הליקוי : בחלק מהפרויקטים אין בידי העירייה העתק של כתב הכמויות, המהווה בסיס למכרז. כך, גורמי העירייה לא תמיד יודעים, האם עבודה מסוימת נכללת במכרז או לא / איזה פריט כלול במכרז. העובדה שאין בידי העירייה עותק של כתב הכמויות, פוגעת ביכולתה לשלוט על התכנון והביצוע. ככל שהמפקח לא מעיר על פריט מסוים / על איכותו, אין בידי העירייה לדעת כי פריט זה לא סופק, או סופק באיכות פחותה. בנוסף, באם העירייה עורכת שינויים, אין לה מידע על שווי השינויים שערכה.

תגובת המבוקר : יישמר כתב הכמויות בתוכנת ניהול הפרויקטים כמו יתר מסמכי הפרויקט.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי העירייה תקבל ותשמור עותק מכתבי הכמויות בכל הפרויקטים. הן על מנת לעמוד על טעויות או חוסרים לעומת התכנון והן על מנת לסייע לה לוודא כי הפריטים סופקו באיכות שנקבעה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

למרות תגובת העירייה כי באפריל תהיה תוכנה לניהול פרויקטים, בפועל אין עדיין תוכנה, ולכן הוועדה ממליצה לזרז את התקנת התוכנה וללמד את כל האמורים להשתמש בה כיצד להתנהל בתוכנה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

נרכשה תוכנה לניהול פרויקטים, ממתנים להגעתו של מנהל פרויקטים לצורך התחלת עבודה. למעקב 1.1.2022.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.14 הליקוי : העירייה התקשתה לאתר חלק מהחוזים. בפרויקט אחד החוזה שנמסר הוא לביצוע עבודה כללית של תשתיות בהיקף של פי שלושה מהיקף הפרויקט הנבדק. באחד מהפרויקטים לא נמצא בעירייה עותק מחוזה ההתקשרות (שהיה חוזה כללי בסכום גדול). בהעדר החוזה, העירייה לא יכולה להקפיד על קיום הוראות ההסכם עם הקבלן, עם החברה ועם יועצים נוספים.

תגובת המבוקר : המסמכים יישמרו בתוכנת ניהול הפרויקטים כמו יתר מסמכי הפרויקט.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על העירייה להקפיד לקבל עותק מכל חוזה עליו היא חתומה מומלץ, כי העירייה תשמור את כל החוזים באופן מרוכז בארכיב מסמכי העירייה על פי החוק.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התנייחות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
 הערה מקובלת, כיום פועלת תוכנה לניהול חוזים, מטרופולינט, בעירייה. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתנייחות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	 תוקן

6.15 הליקוי : במקרה אחד בוצעה חפירה שפגעה בקו מים וגרמה לעלויות נוספות. בחוזה לא הוגדר הליך אישור חפירה והגורם האחראי במקרים אלו.
תגובת המבקר : הליך אישור החפירה מוגדר בטופס אישור החפירה- בטופס זה ישנן גם הנחיות של הגורמים המאשרים. הקבלן מחויב לנהוג על פי הנחיות אלו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
 יש להגדיר בחוזה, את הבדיקות שיש לעשות לפני ביצוע חפירה. יש להגדיר בחוזה מי הגורם האחראי לנזק הנגרם מפגיעה בתשתיות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 לא קיימת התנייחות רלוונטית.

התנייחות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
 הליך אישור חפירה מוגדר בטופס אישור חפירה, טופס זה יש הנחיות של הגורמים המאשרים. הקבלן מחויב ע"פ הנחיות אלו והוא אחראי ישיר לתיקון כל נזק שנגרם. הפסקת מעקב.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב זאת בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים

6.16 הליקוי : העירייה אינה מנהלת רישום ערבויות כנדרש בהוראות משרד הפנים.

תגובת המבקר : העירייה תפעל בהתאם להמלצת המבקר – יעד לביצוע עד ה-

1.4.2020 – באחריות גזברית העירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על העירייה להקפיד לרשום את כל הערבויות במערכת הממוחשבת כאמור בהוראות משרד הפנים כולל כל הפרטים, מעקב אחר מועד תפוגה וביצוע הארכה. יש להכליל גם את כל הערבויות הקשורות לחוזים דרך החברה למשק וכלכלה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בל"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הותקנה ברשות מערכת לניהול ערבויות. סוף מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

6.17 הליקוי : בנושא הערבויות, החוזים שנמסרו לביקורת מפרטים את אחריותה הכללית של החברה למשק וכלכלה כלפי העירייה, אך לא מפרטים אלו ערבויות יינתנו לעירייה. נמצא, כי אין בידי העירייה אישורים על ערבויות כלשהן בפרויקטים הנבדקים. בביקורת מול החברה למשק נמצא, כי בחלק מהפרויקטים לא ניתנו ערבויות, בחלק הערבות יצאה חודשים ארוכים לאחר תחילת העבודות ולעיתים לא ברור האם הערבות חלק על הפרויקט הנבדק.

תגובת המבוקר : העירייה תפעל בהתאם להמלצת המבקר – יעד לביצוע עד ה-1.4.2020 – באחריות גזברית העירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת סבורה, כי על העירייה להקפיד, כנוהל, על קבלת עותק של ערבויות הקבלנים. זאת, על מנת לוודא, כי יש לה ו/או לחברה למשק ממי להיפרע במקרה של נזק.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

נכון להיום נושא הערבויות מול משכ"ל מסודר, ומתנהל מעקב גזברית בנושא.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים הנושא טופל. מכאן – תוקן.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

6.18 הליקוי : החוזה עם החברה למשק כולל הערה כללית על אחריותה כי כל המועסקים דרכה מבוטחים בביטוח אחריות מקצועית, אך ביטוח זה לא מספק במקרה של ביצוע עבודות קבלניות, אז נדרש ביטוח עבודות קבלניות, כמו גם ביטוח צג ג' וחבות מעבידים. מהוראות החוזה לא ברור, האם ביטוחים אלו יערכו באחריות הקבלן או באחריות העירייה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת ממליצה, כי העירייה תקפיד להבהיר בחוזים, מי יערוך את הביטוח ומי ישלם עליו.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערת הביקורת מקובלת ומיושמת. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי לטיפול
הפסקת מעקב זאת בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

6.19 הליקוי : העירייה לא מבקשת אישורים על ביטוח, לא מהחברה למשק ולא מהקבלנים. העירייה גם לא עורכת את הביטוח בעצמה. עקב כך, כלל לא בטוח שהפרויקטים של

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

העירייה מבטחים בכל הביטוחים ובהיקף המתאים. הדבר מעמיד את העירייה בסיכון ביטוחי משמעותי. בביקורת מול החברה למשק נמצא, כי בחלק מהפרויקטים אין העתק ביטוחים או שאין אישור חברת ביטוח על קיום הביטוח, סוגו והיקפו. באחד הפרויקטים העתק הביטוח בנמסר לביקורת, הוא של ביטוח שהחל כשבעה חודשים לאחר תחילת העבודות בפרויקט.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת ממליצה, כי, כנוהל, העירייה תקפיד על קבלת העתקי כל הביטוחים של הקבלנים ותשמור עותק מהם אצלה. לגבי כל הפרויקטים המתנהלים כרגע בעירייה, יש לפנות מיידית לחברה למשק ולקבל את כל העתקי הביטוחים של הקבלנים בפרויקטים הנ"ל. על העירייה לבחון כי כל הביטוחים הנדרשים בוצעו, כי העירייה היא המוטב בביטוחים אלו וכי סכומי הביטוח מתאימים לסכומי העבודות. לאחר הבדיקה, במידה ונמצאו תחומים לא מבטחים/ מבטחים בחסר, יש לפנות לקבלנים ולדאוג לקבל אישורים מחברות הביטוח על עריכת ביטוחים חדשים, המתאימים לצרכי כל פרויקט.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בל"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערת הביקורת מקובלת ומיושמת. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>הפסקת מעקב</u> <u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>

6.20 הליקוי : העירייה לא מקפידה לשמור את כתבי הכמויות, ועל כן לגבי חלק מהעבודות לא ברור, האם אלו נכללו בחוזה, אם לאו.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תגובת המבוקר : כאמור, כתבי הכמויות ישמרו במערכת לניהול פרויקטים. בכל מקרה של עלויות נוספות, ככל וישנן, הן משולמות על בסיס סעיפי כתבי כמויות של המשכ"ל.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על העירייה לשמור אצלה עותקים מכתבי הכמויות של המכרזים, המצורפים לחוזי החברה למשק וכלכלה. בכל מקרה של דרישה לתשלומים נוספים, יש לבדוק האם אומנם לא נכללו בחוזה ומי אישר את ביצועם. כמו כן, במקרה של עלויות נוספות מהותיות, יש לבדוק האם עלותן סבירה היחס למכרז החברה למשק וביחס למחירים בשוק.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

מטופל כחלק מהתוכנה לניהול פרויקטים. המשך מעקב 1/1/22.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.21 הליקוי : רק בפרויקט הקונסרבטוריון נמסר לביקורת יומן העבודה וגם בו היומן לא היה בידי העירייה, אלא נמסר רק בעקבות בקשת הביקורת. לא ברור אם בשאר הפרויקטים נוהל יומן עבודה ובכל מקרה, היומנים לא נמסרים לעירייה ולא נשמרים אצלה. אי ניהול יומן עבודה או אי שמירתו מעמידים את העירייה בסיכונים הן מול המשתמשים והן מול הקבלנים השונים, היות והיומן הוא המסמך המשפטי המחייב.

תגובת המבוקר : ההמלצה מקובלת, היומנים כמו גם כל מסמכי הפרויקט ישמרו בתוכנה לניהול פרויקטים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ, להקפיד בכל הפרויקטים המנוהלים על ידי החברה למשק וכלכלה , להקפיד לקבל עותק מיומן העבודה המלא.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

מטופל כחלק מהתוכנה לניהול פרויקטים. המשך מעקב 1/1/22.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.22 הליקוי : היומן שנמסר לביקורת, של הקונסרבטוריון, נוהל בצורה טובה ומסודרת באופן כללי. עם זאת, גם בו קיימים ליקויים באופן מילוי וברישום עבודות נוספות במסגרתו. בהעדר יומן מלא, נפגעת יכולתה של העירייה לנהל בקרה עירונית מספקת על אישור עבודות נוספות.

תגובת המבקר : בעיקרון, אין פרויקט שיוצא לדרך ללא צו תחילת עבודה כאשר בצו מוגדרים לוחות הזמנים באופן ספציפי. בנוסף, במסגרת ישיבת היערכות לפרויקט, כל קבלן מחויב להגיש לעירייה גאנט ביצוע מסודר של ביצוע העבודה. נוודא שהליך זה מתקיים גם בפרויקטים עתידיים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ, להקפיד על מילוי היומן על פי הוראות החוזה. יש להקפיד במיוחד לרשום פרטי עבודות נוספות, או שינויים בתוכניות. על העירייה לבדוק את הרשום ביומן, כתנאי לתשלום עבור עבודות נוספות בפרויקטים.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בל"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

מטופל כחלק מהתוכנה לניהול פרויקטים. המשך מעקב 1/1/22.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.23 הליקוי : העירייה כלל אינה עוסקת בנושא לוח זמנים בפרויקטים. בשניים מהפרויקטים, לא נמסר לביקורת צו התחלת עבודה חתום. בשני הפרויקטים שנסתיימו, לא נמסרו לביקורת אישורי מסירה. בפרויקט אחד אין בעירייה עותק של החוזה, ובפרויקט נוסף, החוזה הוא לעבודות תשתית כלליות ללא ציון פרויקט ספציפי וללא קביעת לוח זמנים. כך שבשני פרויקטים אלו, אין לעירייה תיעוד בכתב של לוח הזמנים שנרשם בחוזה. בכל הפרויקטים, אין בידי העירייה לוח גאנט המפרט לוחות זמנים לביצוע העבודות בפרויקט ורק בפרויקט אחד העירייה הצליחה להעביר לביקורת את לוח הזמנים וגם זאת, לאחר מספר חודשים.

תגובת המבקר : בעיקרון, אין פרויקט שיוצא לדרך ללא צו תחילת עבודה כאשר בצו מוגדרים לוחות הזמנים באופן ספציפי. בנוסף, במסגרת ישיבת היערכות לפרויקט, כל קבלן מחויב להגיש לעירייה גאנט ביצוע מסודר של ביצוע העבודה. נודא שהליך זה מתקיים גם בפרויקטים עתידיים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מצב בו העירייה עצמה אינה מקבלת פרטים על לוח זמנים וכלל אין לה תיעוד ולו כללי של לוח הזמנים שנקבע, הוא מצב לא טוב, בו המזמין עצמו, כלל לא מודע לנושא זמנים ובהתאם אינו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

עוקב אחר סיומן של העבודות במועד. הביקורת ממליצה, כי העירייה תקפיד לקבל ולתעד את לוח הזמנים לביצוע העבודות, לוח גאנט וצו תחילת עבודה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

מטפל כחלק מהתוכנה לניהול פרויקטים, במקביל בתוכנת המטרופולינט.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בניגוד להתייחסות צוות תיקון הליקויים, לא הומצא לביקורת כל תיעוד של קיום לוח גאנט, מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.24 הליקוי : העירייה אינה מנהלת מעקב צמוד על ביצוע הפרויקטים על פי לוח זמנים. אין בעירייה רישום או מעקב ממוחשב או אחר לגבי עמידה בלוח זמנים בפרויקטים. מצב זה יוצר פוטנציאל מובנה לאיחורים קבועים בעבודות.

תגובת המבוקר : ניהול לוחות זמנים של הפרויקטים ינוהל במערכת ניהול פרויקטים ויבוצע מעקב שוטף לנושא.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על העירייה לנהל מעקב (רצוי ממוחשב) על מועדי התחלה וסיום של פרויקטים ולעקוב אחר ביצוע. מומלץ להכניס את נושא לוח הזמנים למערכת ממוחשבת, שתיתן התרעות בהתקדמות העבודות. מומלץ, כי בחלוף מחצית מזמן הביצוע, נציג העירייה יבקר בפרויקט ויבחן את ההתקדמות בו, כן יקבל הנציג דיווח על עבודות שטרם התבצעו ולוח זמנים לסיומן. הביקורת ממליצה, לערוך ביקורת כזו גם חודש לפני סיום העבודות על פי לוח הזמנים וגם עם סיום לוח הזמנים. הביקורת סבורה, כי ביקורות אלו, יהיו זרז לניהול עבודות על פי לוח הזמנים ויצמצמו איחורים במסירה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בל"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערה מקובלת, מטופל כחלק מהתוכנה לניהול פרויקטים. המשך מעקב 1/1/22.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	1/1/2022	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.25 הליקוי : בשני פרויקטים, בהם ניתן היה לבחון את לוח הזמנים, נמצא, כי היו איחורים של מספר חודשים במסירה לעומת לוח הזמנים. עקב כך, בגני אתרוג, המסירה ותיקון הרג'קטים, התבצעו לאחר מועד האכלוס ותוך כדי שנת הלימודים. בפרויקט הקונסרבטוריום מסירה ראשונה וחשבון ראשון התבצעו בתחילת 11.19 – 3 חודשים לאחר לוח הזמנים שנקבע. בפרויקט גני אתרוג, בו חלפו כשנתיים מסיום הפרויקט, לא בוצעו קיזוזים מהחשבון עקב האיחור בלוח הזמנים.

תגובת המבוקר : טרם כניסה לעבודה, נקבע עם הקבלן לוח זמנים מפורט מתחילת העבודה ועד לסיומה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על העירייה להקפיד לקבוע בחוזה חובת ניהול לוח גאנט והגשתו לעירייה. כן יש לקבוע את אופן ההתנהלות במקרה של איחורים בלוח הזמנים, שאינם עקב התנהלות העירייה. יש להקפיד על ביצוע הפרויקטים בלוח הזמנים שנקבע ולקזז מחשבונות הקבלן במקרה של איחורים לא מוצדקים במסירה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת הביקורת מקובלת ומבוצעת הלכה למעשה, תקבל משנה תוקף לכשיקלטו מנהלי פרויקטים ויעבדו עם התוכנה. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>הפסקת מעקב</u> <u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>

6.26 הליקוי : העירייה לא מקפידה לשמור ולתעד את חשבונות הקבלנים, ולכן הביקורת קיבלה

רק חלק מחשבונות אלו. החשבונות שנבדקו אינם חתומים על ידי נציג העירייה.

תגובת המבקר : כל חשבון טרם העברתו לתשלום, נחתם ע"י אישר קשר בעירייה – הנושא

יוקפד גם בהמשך.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ, כי העירייה תקבל העתקים מכל החשבונות של הפרויקטים וכי נציג העירייה (המתאם מטעם העירייה) יבדוק, כי אומנם החשבונות תקינים ואושרו על ידי המפקח וכן יבחן האם ישנן עבודות נוספות לתשלום והאם הן אושרו על ידי העירייה. מומלץ, כי נציג העירייה יחתום על כל חשבון לפני העברתו לתשלום.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

המלצת הביקורת מקובלת ומבוצעת הלכה למעשה, תקבל משנה תוקף לכשיקלטו מנהלי פרויקטים ויעבדו עם התוכנה. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>הפסקת מעקב</u> <u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>

6.27 הליקוי : בשני המקרים בהם הוגשו חשבוניות לביקורת, נראה, כי בדיקת החשבוניות בוצעה על ידי משרד המפקח בצורה טובה. בשניהם המפקח עבר על הסעיפים בחשבון ואישר את הכמות שיש לשלם במסגרתו. רק באחד מהחשבוניות יש תיעוד להשוואה של הכמויות בפועל עם כמויות המכרז.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ, להקפיד כי המפקח יגיש לעירייה פירוט של החשבון, תוך השוואה בין הכמויות בביצוע בפועל, לכמויות שתוכננו במכרז.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה לכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

ההתייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת הביקורת מקובלת. השוואת כתבי כמויות מבוצעת כחלק מעבודה בתוכנה. יטופל כחלק מהעבודה עם התכנה החדשה. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

<u>הפסקת מעקב</u> <u>זאת בהתאם</u> <u>להחלטת צוות</u> <u>תיקון הליקויים</u>	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

6.28 הליקוי : בפרויקט הקונסרבטוריום נקבע, כי יש להגיש חשבון אחת לחודש מיום תחילת העבודות. צו תחילת עבודה ניתן ב 2/2019, אך נכון ל 9.2019 כ-7 חודשים אח"כ, טרם הוגש החשבון הראשון עבור הפרויקט. רק לקראת סיום הביקורת, נמסר לביקורת חשבון ראשון שהוגש ב 11.19.

תגובת המבוקר : הגשת החשבונות לתשלום היא באחריות הקבלן – וככל שזה לא פועל להגשה, מעבר לתזכורות לא ניתן להיכנס לנעליו של הקבלן ולבצע פעולה זאת.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הגשת חשבון ראשון רק לקראת סיום העבודות, מעמיד את העירייה בסיכון, כי לאורך הפרויקט יהיו שינויים ותוספות שהעירייה אינה מודעת אליהם. יש להקפיד על הגשת חשבונות על פי לוח הזמנים שנקבע בחוזה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

ההתייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת הביקורת מקובלת. השוואת כתבי כמויות מבוצעת כחלק מעבודה בתוכנה. יטופל כחלק מהעבודה עם התכונה החדשה. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>הפסקת מעקב</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

זאת בהתאם			
להחלטת צוות			
תיקון הליקויים			

6.29 הליקוי : בהעדר קובץ ממוחשב, העירייה לא יכולה לערוך השוואות שונות הן לצורך אישור הפרויקט והן לצורך למידה לעתיד. כך לדוגמא אין לעירייה נתונים כמו – חריגה בכמויות, חריגה במחיר, מספר סעיפים שלא בוצעו, מספר סעיפים חורגים, מספר סעיפים שבוצעו למרות שלא תוכננו וכו'. מצב זה הוא תוצאה של העובדה, כי לא תמיד העירייה מקפידה לקבל ולשמור עותקים ממוחשבים של החשבונות ובכלל זה החשבון הסופי. אין קובץ ממוחשב של השוואה בין החשבון הסופי לבין כתב הכמויות המקורי.

תגובת המבקר : כל החשבונות המגיעים היום לעירייה ממוחשבים – והדבר יקבל משנה תוקף בתוכנה לניהול פרויקטים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
הביקורת ממליצה, כי העירייה תקפיד על קבלת החשבונות בקובץ ממוחשב תוך השוואה לכמויות ומחירי החוזה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

ההתייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
המלצת הביקורת מקובלת. השוואת כתבי כמויות מבוצעת כחלק מעבודה בתוכנה. יטופל כחלק מהעבודה עם התכונה החדשה. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	הפסקת מעקב זאת בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

6.30 הליקוי : בכרטיס הנהלת חשבונות של העירייה, אין רישום של מספר החשבון עליו שולם. הדבר מקשה על המעקב אחר מה שולם וביצוע התאמה בין החשבונות לתשלום לסכומים שכבר שולמו.

תגובת המבקר : ההערה הועברה להנהלת חשבונות לטיפול – עד לתאריך 31.3.2020.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ, כי מחלקת הנהלת חשבונות תציין בכרטיס הנהלת החשבונות את מספר החשבון שהוגש לתשלום (חשבון מספר 1, חשבון מספר 2 וכו).

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	להבנת הביקורת בפועל ללא שינוי מהותי משנת 2019, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.31 הליקוי : העירייה לא שומרת אצלה אישורי מסירה או שאלו אינם נשמרים אצלה. אין בידי העירייה רשימת רג'קטים לתיקון בשלב הסופי של הפרויקט. הדבר מקשה על יכולתה של העירייה לבדוק, האם אומנם כל התיקונים שנדרשו על ידי המפקח בוצעו לשביעות רצונו. ככל שבשנת הבדק פריט מסוים מתקלקל, או מתגלות תקלות, העירייה אינה יודעת האם פרטי זה נכלל בהערות המפקח לתיקון והאם תוקן.

תגובת המבקר : אישורי מסירה יישמרו בעתיד בתוכנה לניהול פרויקטים ויועברו לידיעת כל הנוגעים בדבר.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בכל פרויקט יש לקבל העתק של פרוטוקול המסירה כולל רשימת רג'קטים לתיקון. מומלץ, כי העירייה תעביר את הרשימה הנ"ל לצוות המפעיל את המבנה, על מנת שזה יהיה מודע לרשימת הליקויים, ויכל לעדכן את המפקח על ליקויים חדשים ויוודא כי הליקויים ברשימה אומנם תוקנו.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ שמחלקת ההנדסה, האחזקה והביצוע יתאמו בניהן את כל הנוגע לפרויקטים, וזאת כדי שהפרויקט יבוצע בהתאם לצרכים ועל פי יכולת מחלקת האחזקה לתחזק אותם.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת הביקורת מקובלת, יטופל במסגרת שימוש בתכונה לניהול פרויקטים. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. על צוות תיקון הליקויים היה לתקן זה מכבר את הליקוי בהתאם להחלטת המועצה, מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.32 הליקוי : בפרויקטים נתגלו ליקויים בביצוע לאחר סיום העבודה, אך העירייה לא דרשה מהקבלנים לתקן ליקויים אלו. בשניים מהפרויקטים, העירייה נאלצה לערוך שיפוץ נוסף, זמן קצר לאחר סיום הפרויקט. לדעת הביקורת, העובדה שהעירייה לא מקבלת פרוטוקול מסירה ורשימת רג'קטים, מקשה על יכולתה לפקח על תיקון הרג'קטים. כמו כן, בהעדר רשימת ליקויים, כמו גם העדר כתבי כמויות בחלק מהפרויקטים, העירייה לא יודעת מה כלול בתקופת הבדק של הקבלן ואינה דורשת את התיקונים המגיעים לה בתקופה זו. הביקורת סבורה, כי חלק מהשיפוצים שנערכו על ידי העירייה לאחר סיום הפרויקטים היו נמנעים, לו העירייה מקפידה לקבל רשימת רג'קטים וכתבי כמויות ועורכת ביקורת בשנת בדק.

תגובת המבוקר : ההמלצה תיושם ככל וניתן יהיה לדרוש מהקבלן השלמת שנת בדק.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הביקורת ממליצה, כי העירייה תקבל כתב כמויות מלא של הפרויקט ותערוך, כנוהל, ביקורת הנדסית בכל פרויקט כחודש לפני סיום שנת הבדק. העירייה תעביר בהתאם הערות לתיקון לקבלן המבצע ולחברה למשק.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
הערה מקובלת, מסירה תתועד בצורה מסודרת במסגרת העבודה עם התוכנה לניהול פרויקטים. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

6.33 הליקוי : נתגלו ליקויים רבים באיכות העבודות, כולל ליקויים בטיחותיים. המסקנה מכך, היא, כי הפיקוח לא ביצע את עבודתו במלואה והתפשר לעיתים על איכות העבודה, דבר שפגע באיכות הפרויקטים שנמסרו לעירייה.

תגובת המבוקר : העירייה תקפיד על נושא זה ככל שניתן גם בהמשך.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על העירייה להקפיד לקבל מהפיקוח דוח מפורט על ליקויים עליהם העיר והאם תוקנו ואופן התיקון.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
כל הליקויים הנדרשים נרשמים ביומני העבודה היומיים ומתועדים במערכת.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
הפסקת מעקב זאת בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	לא רלוונטי	לא רלוונטי

6.34 הליקוי : העירייה לא קיבלה עדכונים על בעיות איכות ולא בכל הפרויקטים היא מודעת לבעיות איכות שנתגלו בביצוע. לעיתים העירייה מוציאה כספים רבים לאחר המסירה לתקן ליקויים, שיתכן שהיה צריך לדאוג לתיקונם עוד בשלב ביצוע הפרויקט ובוודאי עם מסירתו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת סבורה, כי על העירייה לשלוח מטעמה מהנדס מקצועי לביקורת בנייה וזאת, במסגרת הליכי המסירה הסופית. יש לשים דגש באופן מיוחד, על ליקויי בטיחות שיש לתקן עוד לפני אכלוס. מומלץ, כי טרם העברת כל התשלום לקבלן, יידרש הקבלן לתקן את הליקויים באיכות. לא יבוצע תשלום סופי, ללא ביצוע התיקונים הנדרשים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

הערה מקובלת, מנהל הפרויקט (בד"כ מהנדס) מחוייב לתעד את נושא האיכות כמו כן שאר פרטי הפרויקט. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
הפסקת מעקב			

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>זאת בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים</u>

6.35 הליקוי : בפרויקט גני אתרוג שנבנה לפני כשנתיים, חלק מהליקויים לא תוקנו עד יום הביקורת (שנתיים לאחר אכלוס ושנה לאחר תקופת הבדק). העירייה נאלצה לערוך עבודות נוספות בפרויקט זה כשנה וחצי לאחר סיומו.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

הביקורת סבורה, כי על העירייה לייצר התרעה במערכת הממוחשבת כחודש לפני סיום שנת הבדק. במועד זה, יש לשלוח נציג מטעם העירייה לבדיקת הפרויקט. על הנציג לשוחח עם המשתמשים בפרויקט, כדי ללמוד מהם על הליקויים שנתקלו בהם במהלך תקופת השימוש. בנוסף, על הנציג לבדוק שוב, האם כל הליקויים שנתגלו במסירה אומנם תוקנו ולערוך בדיקה בשטח, האם יש ליקויים נוספים שנתגלו בשנת הבדק. לאחר הבדיקה, יש לשלוח לקבלן ולמפקח רשימה של ליקויים שיש לתקן במסגרת שנת הבדק. יש לוודא, כי כל הליקויים אומנם מתוקנים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
לא קיימת התייחסות רלוונטית.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצת הביקורת מקובלת. ומיושמת הלכה למעשה. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא רלוונטי	לא רלוונטי	בהתאם להתייחסות צוות תיקון הליקויים – הפסקת מעקב.	<u>הפסקת מעקב זאת בהתאם להחלטת צוות תיקון הליקויים</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מטרת ביקורת מספר 2 – אופן השימוש במערכות מידע ונהלים בתחום ניהול פרויקטים של בינוי.

6.36 הליקוי : בחירת ניהול בניית פרויקט באמצעות המשכ"ל, לא פתר את הבעיות איתן מתמודדת העירייה, כאשר היא יוצאת למכרז לבניית פרויקט באופן עצמאי :
כך, הפרויקטים לא מסתיימים על פי לוחות הזמנים שנקבעו בחוזה.
כך, לא כל הפרויקטים מבוצעים באיכות ראויה.
כך, העירייה נאלצת להשקיע תקציבים נוספים להסדרת הפרויקט, זמן לא ארוך לאחר סיומו.
כך, לעיתים לא מתקיימת שליטה מלאה על אישור עבודות נוספות והתשלומים בגינם.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

מומלץ כי העירייה תבנה תוכנית עבודה סדורה בניהול פרויקטים (נוהל עבודה ושימוש במערכות מידע יעודיות), תוכנית אשר תחייב את כל המחלקות הרלוונטיות לפרויקט.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

הוועדה ממליצה שלכל פרויקט ימונה מנהל פרויקט עם סמכויות, שתחתיו יעבור כל מה שקשור לאותו פרויקט. כמו כן לקיים תיעוד מלא בכל הנוגע לפרויקט ולוודא שמבצעי הפרויקט עומדים בלוי"ז לביצוע העבודה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

המלצה מקובלת יושם דגש בהמשך. הפסקת מעקב.

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	לא הועבר נוהל פרויקטים לביקורת, התייחסות צוות תיקון הליקויים צופה פני עתיד. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7. מחלקת חינוך – מיצוי הכנסות

סיכום - מתוך 14 ליקויים לגביהם נערך מעקב אחר תיקון ליקויים :

תוקנו אפס ליקויים (0%).

תוקנו חלקית אפס ליקויים (0%).

לא תוקנו 14 ליקויים (100%).

הופסק מעקב אחר אפס ליקויים (0%).

מטרת ביקורת מספר 1 – מיצוי הכנסות חינוך סקירה כללית
לא זוהו ממצאים מהותיים רלוונטיים.

מטרת ביקורת מספר 2 – מיצוי הכנסות חינוך גנים

7.1 הליקוי : לא קיימת הגדרת תפקיד כתובה המתארת את תפקיד מנהלנית החינוך ואת הבקורות המרכזיות שעליה לבצע בתחום מיצוי הכנסות חינוך.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :
יש לגבש הגדרת תפקיד כתובה שתכלול את ההיבטים הנדרשים בתחום תקציבי החינוך ומיצוי הכנסות חינוך.
תגובת המבוקר : תנוסח הגדרת תפקיד המנהלית בהתאם לעבודתה במחלקה – הדרישות והצרכים.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ להגדיר את תפקיד וכפיפות מנהלנית המחלקה באופן מפורט, לבנות מערכת בקורות תקופתית על ידי גזברות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (12/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע		

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.		

7.2 הליקוי : מנהלנית מחלקת חינוך כפופה למנהל מחלקת החינוך בלבד, לא קיימת כפיפות מקצועית לגזברות הרשות. לדעת הביקורת על מנת לוודא את בקרה אפקטיבית על מיצוי ההכנסות יש לבחון את האפשרות להכפיף מקצועית את מנהלנית מחלקת החינוך ברשות לגזברות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבחון את האפשרות להכפיף מקצועית את מנהלנית מחלקת החינוך ברשות לגזברות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ להגדיר את תפקיד וכפיפות מנהלנית המחלקה באופן מפורט, לבנות מערכת בקורות תקופתית על ידי גזברות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (12/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול
	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

7.3 הליקוי : הביקורת לא מצאה כי מתקיימים על ידי הגזברות בקורות וניטור קבועים אחת לתקופה על טיפול מנהלנית החינוך בנושא מיצוי הכנסות מהמשרד, לדברי מנהלנית מחלקת החינוך בקורות של מחלקת הגזברות מבוצעות בהתאם לצורך ולא באופן שוטף.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבחון את הצורך בהעסקת יועץ מקצועי לתחום מקסום הכנסות חינוך. בהעדר יועץ מקצועי שוטף המבצע בקרה חודשית, יש לגבש נוהל שגרות בקרה סדורות אשר יש לבצע על ידי הגורמים במחלקת החינוך ולקבוע כי אחת לרבעון תתבצע בקרה על אופן הטיפול ידי מחלקת הגזברות.

תגובת המבוקר : העניין נמצא בבירור עם גזברית העירייה והיה ויוחלט להעסיק יועץ מקצועי נפעל בשיתוף פעולה מלא.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ להגדיר את תפקיד וכפיפות מנהלנית המחלקה באופן מפורט, לבנות מערכת בקורות תקופתית על ידי גזברות העירייה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (12/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

7.4 הליקוי : לא קיים תיעוד להליך בחינה של אכלוס גני הילדים טרם פתיחת שנה"ל וזאת במטרה להבין את המשמעויות הכספיות של האכלוס ואם קיים תת אכלוס בגני הילדים.
תגובת המבוקר : הליך הבחינה מתקיים אך לא תועד. מעתה יוחל נוהל תיעוד המפגשים בהתאם להמלצות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

לדעת הביקורת ביצוע בחינה של צפי אכלוס כיתות הגן טרם שנת הלימודים והמשמעויות הכספיות הנגזרות מכך, הינו הכרחי לבחינת המשמעויות הכלכליות ובהן האפשרות לצמצום/פתיחת גני ילדים.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

כחלק מהערכות לפתיחת שנת לימודים יש לבצע תחשיב צפי אכלוס גנים כולל משמעויות כספיות על מנת שיהיו בידי הגורמים המוסמכים כלים לביצוע החלטה האם לצמצם/לפתוח גן.

תגובת המבוקר : תחשיב צפי אכלוס הגנים מבוצע והן משמעויות הכספיות הנלוות. גם פעולה זו תתועד, בנוסף להמלצות הקודמות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (12/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

7.5 הליקוי : למרות שלא נמצאו ממצאים מהותיים בנושא נמצא כי לא מבוצעות בקורות סדורות באופן ממוחשב ובתדירות חודשית אחר קליטת הילדים לתקצוב בגנים.
תגובת המבוקר : מתבצעת בקרה סדורה אחת לחודשיים. בהתאם להמלצה, הבקרה תתקיים אחת לחודש ויבוצע תיעוד כמתבקש.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

יש להקפיד על ביצוע הצלבה בין המצבת הרשותית לבין דוחות המית"ר אחת לחודש. לצורך ההצלבה מוצע להשתמש בקבצי אקסל ולתעד את ביצוע הבקורות.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

מטרת ביקורת מספר 3 - מיצוי הכנסות בתחום היסעים

7.6 הליקוי : נמצא כי בשנה"ל תשע"ט עבור הסעה ללא פתרון בישוב למוסד ישיבת אמית חושב התשלום לפי 13% במקום 80% על פניו מדובר בפער של 1,770 ₪.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

לבחון את הסיבה לפער ולערער במידת הצורך.

תגובת המבוקר : הנושא נמצא בבירור מול משרד החינוך.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (12/2021).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

7.7 הליקוי : בשנה"ל תשע"ח השתתפות הרשות מעבר לעלות הנורמטיבית עמדה על כ- 250 אלפי ₪ מתוכם כ- 50 אלפי ₪ נובעים מחוסר דיווח וכ- 200 אלפי ₪ מפערי מחירים. בשנה"ל תשע"ט השתתפות הרשות מעבר לעלות הנורמטיבית צפויה לעמוד על כ- 220 אלפי ₪ אשר נובעת רובה מפערי מחיר. לדעת הביקורת, פערי תקצוב של מעל 10% בין שיעור התקצוב הרשומי הנורמטיבי לבין שיעור התקצוב בפועל חורג מהמקובל ברשויות אחרות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבחון כיצד להקטין את פער השתתפות הרשות, בין אם בפניה למחוז בבקשת ערעור ובין אם בבחינה של האפשרות להקטנת המחירים מול מפעילי ההסעות.

תגובת המבוקר : למרות שחוזר ההסעות מבוסס על החוזים המפורסמים ע"י משכ"ל יכתב מכתב ערעור למשרד החינוך.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לשמור תיעוד של בדיקות זכאות שונות בנושאים שונים, להגיש ערעורים למשרד החינוך לגבי הוצאות שלא קבלו עליהם החזרים, ולקיים בדיקות השיפויים לפי ביצוע בפועל.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (12/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

7.8 הליקוי : נמצא כי בשנת הלימודים תשע"ח בעירייה התקיימו 16 מסלולי חינוך מיוחד אך הרשות תוקצבה עבור 15 מסלולים בלבד, מסלול 731 לא דווח ולא התקבל בגינו כל תקצוב. על פי נתוני הרשות העלות למסלול זה הינה 220 ₪ כולל מע"מ מכאן שעבור כ-265 ימים מדובר על השלכה תקציבית של כ-47 אלפי ₪ לשנה.

תגובת המבוקר : מנהלית המחלקה תבדוק מדוע לא דווח ולא שולם עבור קו שמספרו 731.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על מנהלית מחלקת החינוך לבצע בקרה אחר שלמות הדיווח ולוודא כי הדיווחים מלאים ומדויקים.

תגובת המבוקר : אנו ניישם המלצה זו לפני שישלחו הדיווחים למשרד החינוך.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :

מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.		

7.9 הליקוי : קיימים פערי מחירים שלא הוגש בגינם ערעור למשרד החינוך.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד ולערער על תעריפים נמוכים ובלתי סבירים שנקבעו על ידי משרד החינוך.
תגובת המבוקר : למרות שחוזר ההסעות מבוסס על החוזים המפורסמים ע"י משכ"ל יכתב מכתב ערעור למשרד החינוך.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
 מומלץ לשמור תיעוד של בדיקות זכאות שונות בנושאים שונים, להגיש ערעורים למשרד החינוך לגבי הוצאות שלא קבלו עליהם החזרים, ולקיים בדיקות השיפויים לפי ביצוע בפועל.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון טיפול	אחראי טיפול
	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מטרת ביקורת מספר 4 – מיצוי הכנסות בתחום סייעות חינוך מיוחד

7.10 הליקוי : בידי מחלקת החינוך לא קיים פירוט של תפקידי הסייעות כך שלא ניתן לבצע ניתוח מדויק של שיעורי המימון בהתאם לסוג הסייעות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לסווג את הסייעות במערכת השכר לפי סוג הסייעות: רפואית, צמודה, כיתתית באופן מדויק על מנת שיתאפשר להתאים את הכנסות משרד החינוך להוצאות במדויק ולבצע בקורות על שיעורי המימון ביחס לשיעורים שנקבעו על ידי המשרד.

תגובת המבוקר : במחלקת החינוך קיימת חלוקה של תפקיד הסייעות והסייעות ממויינות על פי פירוט התפקיד. המיון ישלח גם למנהלנית המחלקה.

המיון לשכר מתבצע במחלקת משאבי אנוש על פי אפיונו של כל תפקיד.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : על פי דוחות השכר שהועברו לביקורת הסייעות אינן ממויינות במערכת השכר בהתאם לתפקידים הנ"ל. הביקורת חוזרת על המלצתה לבצע מיון וסיווג מדויק ע"פ תפקיד טרם העברת הנתונים לבחינה של מנהלנית החינוך.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

7.11 הליקוי : בשנת הלימודים תשע"ח בוצע קיזוז כספי במית"ר בחודש יולי 2018 עקב אי סיום טיפול דיווח במערכת סייעות נט בבתי הספר "יעלים- עופרים" ו"קדם", הקיזוז

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הוחזר בסופו של דבר במית"ר של חודש אוגוסט 2018 (בשנת הלימודים תשע"ט לא בוצע קיזוז והמוסדות דווחו כנדרש).

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש להקפיד על ביצוע מעקב מול מנהלניות בתי הספר ברשות על ביצוע הדיווח במערכת "סייעות נט" במועד. מומלץ לשמור תיעוד של צילומי מסך מתוך דיווח המערכת על מנת לשמור אסמכתא של דיווח תקין.

תגובת המבוקר : ההמלצה תיושם על ידי מנהלנית המחלקה או מי מטעמה.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :

לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

7.12 הליקוי : קיים ברשות קובץ מרכז ובו פרטים על היקף שעות ההקצאה לתלמיד אך לא קיים ברשות קובץ מרכז בו ניתן לראות את פירוט הילדים להם הוקצו שעות סיוע בפועל, פירוט שעות ההקצאה, מיהי הסייעת שמשוּבצת עבור הילד ומה היקף משרתה.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

על מחלקת החינוך לתחזק בסיס נתונים מסודר ומעודכן אחר שעות הסיוע להן זכאי כל ילד, סוג הסיוע, הסייעת המשובצת, שעות ההעסקה של הסייעת בפועל, היקף משרתה.

תגובת המבוקר : ההמלצה תיושם בהתאם לכתוב ע"י רכזת ח"מ והפרט במחלקה, גם לגבי המוסדות שאינן בבעלות הרשות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (12/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב
לא נקבע	לא נקבע	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדיון, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	 לא תוקן

7.13 הליקוי : מניתוח הנתונים עולה כי הרשות שילמה לרשת אורט 8,394 ₪ ביתר עקב ביצוע לא נכון של ההתחשבנות. דבר זה היה נמנע אילו הייתה מבוצעת בקרה באמצעות דוחות העברה למת"מ או צילומי מסך מתוך מערכת סייעות נט.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבצע מעקב אחר דיווח שעות הסיוע על ידי מוסדות שאינם בבעלות הרשות באמצעות דוח העברה למת"מ ו/או צילומי מסך של הגורם המדווח כי אכן דווחו השעות במערכת.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (4/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

אחראי לטיפול	מועד אחרון לטיפול	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

7.14 הליקוי : בדיקת ההתחשבות מבוצעת על פי מסמכי ההקצאה של המוסדות המועברים על ידי משרד החינוך בשלב מוקדם של השנה ולא על סמך דוחות הביצוע בפועל. לפני ביצוע התחשבות והעברת תשלום למוסד שאינו בבעלות הרשות המעסיק את הסייעת/ה הצמוד/ה לא מתבצע וידוא באמצעות דוחות העברה למת"מ כי המוסד אכן דיווח את התלמיד במערכת סייעות נט וכי התקציב עבור התלמיד הספציפי אכן הגיע לרשות.

המלצת הביקורת לתיקון הליקוי :

יש לבצע מעקב אחר דיווח שעות הסיוע על ידי מוסדות שאינם בבעלות הרשות באמצעות דוח העברה למת"מ ו/או צילומי מסך של הגורם המדווח כי אכן דווחו השעות במערכת.

החלטת הוועדה לענייני ביקורת שאושרה במועצת העיר מתאריך 3/11/2020 :
מומלץ לשמור תיעוד ביצוע הבקורות ולהרחיב את מספר הדוחות הרלוונטיים לבקרה.

התייחסות צוות תיקון ליקויים משנת 2021 :
לא נדון בצוות תיקון הליקויים עד לתאריך סיום בדיקת הביקורת (12/2021).

תוצאות בדיקת הביקורת את הטיפול בליקוי בשנת 2021 :

תוקן / לא תוקן / לא תוקן / הפסקת מעקב	בדיקת הטיפול בליקוי בפועל נכון למועד סיום הביקורת, לעומת אופן הטיפול שאושר במועצת העירייה	מועד אחרון לטיפול	אחראי לטיפול
	בפועל ללא שינוי מהותי מעריכת הביקורת, מן הראוי כי צוות תיקון הליקויים ימלא את תפקידו כמוגדר בדין, ויקבע את אופן הטיפול או ההכלה של הליקוי. מכאן – לא תוקן.	לא נקבע	לא נקבע

פרק 10 - ביקורת בנושא

מעקב אחר תיקון ליקויים שנים קודמות (2012-2018)

תוכן העניינים

עמוד	נושא
631-632	1. כללי – רקע.
632	2. טבלה מסכמת מעקב תיקון ליקויים לשנים 2010-2018
633-639	3. טבלאות מסכמות מעקב תיקון ליקויים לפי שנים 2010-2018
640-791	4. מעקב סטטוס ליקויים דוחות מבקר העירייה 2010-2018

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי – רקע.

מעקב ליקויים שנים קודמות

תקנות העיריות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974, מגדירות בין השאר:

1. תאריך הגשת דין וחשבון מבקר העירייה יגיש לראש העירייה, לא יאוחר מהאחד באוגוסט בכל שנה, דין וחשבון המתייחס לשנת הכספים שקדמה לאותו תאריך על ממצאי הביקורת שערך.
2. תוכן דין וחשבון בדין וחשבון יסכם המבקר את פעולותיו בשטח הביקורת, ויפרט בו את הליקויים.
3. המלצות המבקר יביא בדין וחשבון את המלצותיו לתיקון הליקויים ולמניעתם בעתיד.
4. רשימת מעקב הדין וחשבון יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדינים וחשבונות קודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה בנושאים שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביעו תוקן.

המעקב בפרק זה מתייחס לדוחות המבקר לשנים 2010-2017.

1. בדוח מבקר העירייה לשנת 2014 הוצגה סקירה מפורטת של מעקב אחר הטיפול בליקויים של דוח מבקר העירייה לשנים 2010-2011.
2. בדוח מבקר העירייה לשנת 2015 הוצגה סקירה מפורטת של מעקב אחר הטיפול בליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2012.
3. בדוח מבקר העירייה לשנת 2016 הוצגה סקירה מפורטת של מעקב אחר הטיפול בליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2013.
4. בדוח מבקר העירייה לשנת 2017 הוצגה סקירה מפורטת של מעקב אחר הטיפול בליקויים לגבי דוחות מבקר העירייה לשנים 2014-2015.
5. בדוח מבקר העירייה לשנת 2018 הוצגה סקירה מפורטת של מעקב אחר הטיפול בליקויים לגבי דוח מבקר העירייה לשנת 2016.
6. בדוח מבקר העירייה לשנת 2019 הוצגה סקירה מפורטת של מעקב אחר הטיפול בליקויים לגבי דוח מבקר העירייה לשנת 2017.
7. בדוח מבקר העירייה לשנת 2020 הוצגה סקירה מפורטת של מעקב אחר הטיפול בליקויים לגבי דוח מבקר העירייה לשנת 2018.
8. בדוח זה קיימת סקירה מפורטת של מעקב אחר הטיפול בליקויים לגבי דוח מבקר העירייה לשנת 2019 – (ראה פרק קודם).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

להלן עדכון נכון לשנת 2021 של המעקב אחר הליקויים, שנמצא בבדיקות המפורטות בשנים שעברו כי לא תוקנו/תוקנו חלקית.

הביקורת חילקה את הטיפול בליקויים לארבע קטגוריות :

1. ליקוי שתוקן - או בהתאם לתגובת ראש העירייה לדוח הביקורת/סיכומי הוועדה לענייני ביקורת, או באופן אחר לפי החלטת צוות תיקון ליקויים או ביוזמת המבוקר.
2. ליקוי שתוקן חלקית - משמע בוצעו פעולות תיקון שלא הביאו לתיקון מלא של הליקוי או לנטרול מלא של הסיכון עליו הצביע.
3. ליקוי שלא תוקן – משמע שהמבוקר ממשיך לפעול ללא שינוי לאחר דוח הביקורת.
4. הפסקת מעקב - אחר תיקון הליקוי וזאת במספר מקרים :
 - א. החלטת צוות תיקון הליקויים העירוני להכיל את הליקוי (לא לטפל בו, או שבניגוד לממצאי מעקב הביקורת המעידים שהליקוי לא תוקן, לשיטת צוות תיקון הליקויים, הליקוי תוקן).
 - ב. ליקוי שהפך לא רלוונטי (לדוגמא ליקוי המתייחס לתוכנה שהשימוש בה הופסק).
 - ג. ליקוי חד פעמי שלא סביר שיחזור על עצמו (כגון מקרה נקודתי או טעות אנוש).
 - ד. ליקוי בנושא ביקורת לגביו בוצעה ביקורת חדשה בדוח זה (לדוגמא מחלקת מחשוב).
 - ה. ליקוי לא מאוד מהותי/מערכתי שעברו כ-7 שנים מפרסומו בדוח המבקר ולא טופל, מאחר ומצביע כי בפועל, העירייה בחרה שלא לטפל בו או שאינה מסוגלת לטפל בו.

2. טבלה מסכמת מעקב תיקון ליקויים דוחות מבקר העירייה לשנים 2018-2010

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
כלל הנושאים	9	40	191	47	287
באחוז מכלל הליקויים (287 סה"כ)	3%	14%	67%	16%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (240 סה"כ)	4%	17%	79%	---	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3. טבלאות מסכמות מעקב תיקון ליקויים לפי שנים 2010-2018

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים דוח מבקר העירייה לשנים 2010-2011

- בשנת 2018 הופסק המעקב אחר הליקויים מדוח זה מכמה סיבות עיקריות :
1. מאחר ועברו מעל 7 שנים מאז שהביקורת הביאה את הליקוי לידיעת המבוקר והליקוי לא תוקן, מכאן, לפחות במבחן התוצאה נראה כי העירייה לא מתכוונת או לא מסוגלת לטפל בליקוי.
 2. חלוקת משאבי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים דורש משאבי ביקורת שהם לא בלתי מוגבלים, מכאן, הוחלט שיש לקבוע גבול לתקופת המעקב, אחרת קיים סיכון כי הביקורת תעסוק רק בנושא זה, ולא יערכו ביקורות בנושאים רלוונטיים אחרים.

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים דוח מבקר העירייה לשנת 2012

- בשנת 2019 הופסק המעקב אחר רוב הליקויים מדוח זה מכמה סיבות עיקריות :
1. מאחר ועברו מעל 7 שנים מאז שהביקורת הביאה את הליקוי לידיעת המבוקר והליקוי לא תוקן, מכאן, לפחות במבחן התוצאה נראה כי העירייה לא מתכוונת או לא מסוגלת לטפל בליקוי (נושאי הביקורת הרלוונטיים גזברות- מערך החייבים, רווחה – התחשבות מול משרד הרווחה, מחלקת חינוך – תפוח פיס, למעט ליקוי בחוסר בנהלים במחלקת בגביה).
 2. חלוקת משאבי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים דורש משאבי ביקורת שהם לא בלתי מוגבלים, מכאן, הוחלט שיש לקבוע גבול לתקופת המעקב, אחרת קיים סיכון כי הביקורת תעסוק רק בנושא זה, ולא יערכו ביקורות בנושאים רלוונטיים אחרים.
 3. ביקורת חוזרת בחלק מהנושאים.

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
גזברות - מערך החייבים	---	1	---	---	1
באחז מכלל הליקויים (1 סה"כ)	---	---	---	100%	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים דוח מבקר העירייה לשנת 2013

בשנת 2021 הופסק המעקב אחר כל הליקויים מדוח זה מכמה סיבות עיקריות :

1. מאחר ועברו מעל 7 שנים מאז שהביקורת הביאה את הליקוי לידיעת המבוקר והליקוי לא תוקן, מכאן, לפחות במבחן התוצאה נראה כי העירייה לא מתכוונת או לא מסוגלת לטפל בליקוי (נושאי הביקורת הרלוונטיים משאבי אנוש – קליטת עובדים ותקציב השתלמויות, מחלקת תברואה – ניהול השוק העירוני, למעט ליקוי בנושא אי קביעת קריטריונים לשימוש ברכב ליסינג).
2. חלוקת משאבי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים דורש משאבי ביקורת שהם לא בלתי מוגבלים, מכאן, הוחלט שיש לקבוע גבול לתקופת המעקב, אחרת קיים סיכון כי הביקורת תעסוק רק בנושא זה, ולא יערכו ביקורות בנושאים רלוונטיים אחרים.
3. ביקורת חוזרת בחלק מהנושאים בשנים הבאות (בשנת 2020 בנושאי – ניהול נכסי המקרקעין של העירייה, התנהלות ופעילות היחידה הסביבתית לאיכות הסביבה).

טבלה מסכמת לפי נושאי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים דוח מבקר העירייה לשנת 2014

בשנת 2021 הופסק המעקב אחר רוב הליקויים מדוח זה מכמה סיבות עיקריות :

1. מאחר ועברו מעל 7 שנים מאז שהביקורת הביאה את הליקוי לידיעת המבוקר והליקוי לא תוקן, מכאן, לפחות במבחן התוצאה נראה כי העירייה לא מתכוונת או לא מסוגלת לטפל בליקוי (נושאי הביקורת הרלוונטיים מוקד 106 – ניהול מאגר מצלמות, מחלקת מחשוב אבטח מידע, הוועדה לענייני ביקורת,).
2. חלוקת משאבי הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים דורש משאבי ביקורת שהם לא בלתי מוגבלים, מכאן, הוחלט שיש לקבוע גבול לתקופת המעקב, אחרת קיים סיכון כי הביקורת תעסוק רק בנושא זה, ולא יערכו ביקורות בנושאים רלוונטיים אחרים.
3. ביקורת חוזרת בחלק מהנושאים בשנים הבאות (בשנת 2020 בנושאי – ניהול נכסי המקרקעין של העירייה, התנהלות ופעילות היחידה הסביבתית לאיכות הסביבה).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
מחלקת אחזקת מבנים ותשתיות – התנהלות שוטפת.	1	1	2	---	4
מחלקת מחשוב – איומים בסייבר ואבטחת מידע.	---	---	---	2	2
לשכת ראש העירייה – התנהלות שוטפת.	---	---	2	2	4
מוקד עירוני 106 – התנהלות שוטפת.	---	1	2	11	14
בטיחות וגהות בעבודה בעירייה ובטיחות מוסדות חינוך.	---	1	1	2	4
הסברה ודוברות – התנהלות שוטפת.	---	---	---	7	7
תפקוד צוות תיקון ליקויים	---	1	2	1	4
סה"כ ליקויים	1	4	9	25	39
באחוז מכלל הליקויים (39 סה"כ)	3%	10%	23%	64%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (14 סה"כ)	7%	29%	64%	----	100%

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

דוח מבקר העירייה לשנת 2015

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
גזברות – השוואת תקציבים בין רשויות דומות, ותוכנית ההתייעלות משנת 2014.	---	2	---	---	2
גזברות - רכש ולוגיסטיקה.	---	7	32	---	39
מחלקת ביטחון – שוטף והיערכות לשעת חירום.	---	4	1	---	5
מחלקת מחשוב – מענה לכשלים במערכות המידע.	---	---	---	7	7
מחלקת מחשוב – בדיקת חשד לדליפת מסמך.	---	---	10	---	10
מחלקות חינוך ומשאבי אנוש – ארכיון העירייה, הספרייה ומרכז התקשורת העירוני.	2	1	23	---	26
מחלקת אירועים – שוטף ופסטיבל ערד.	---	1	3	---	4
סה"כ ליקויים	2	15	69	7	93
באחוז מכלל הליקויים (93 סה"כ)	2%	16%	74%	8%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (86 סה"כ)	3%	17%	80%	----	100%

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

דוח מבקר העירייה לשנת 2016

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
גזברות – רישום בספרים וניהול ספקים, חוזים וערבויות.	---	1	3	---	4
הנהלת העירייה – תהליך בניית תוכנית אסטרטגית	---	---	---	---	---
הנהלת העירייה – תהליך תכנון פרויקט המסלול המוטורי	---	---	3	---	3
התנהלות ואפקטיביות הועדה לענייני ביקורת	---	---	---	5	5
התנהלות סניף האגודה לתרבות הדיור העירוני	---	---	1	---	1
סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה	---	---	---	6	6
סה"כ ליקויים	---	1	7	11	19
באחוז מכלל הליקויים (19 סה"כ)	0%	5%	37%	58%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (8 סה"כ)	0%	13%	87%	----	100%

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

דוח מבקר העירייה לשנת 2017

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	---	---	10	---	10
מחלקת מחשוב – מבחני חדירה.	---	---	---	3	3
רשות ניקוז ים המלח - ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים.	---	2	15	---	17
מחלקת תברואה – מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	---	6	16	---	22
סה"כ ליקויים	---	8	41	3	52
באחוז מכלל הליקויים (52 סה"כ)	---	15%	79%	6%	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (49 סה"כ)	---	16%	84%	----	100%

עיריית ערד
דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

דוח מבקר העירייה לשנת 2018

נושא הביקורת	סך ליקויים שתוקנו	סך ליקויים שתוקנו חלקית	סך ליקויים שלא תוקנו	סך ליקויים בהם הופסק המעקב	סה"כ ליקויים
טוהר מידות ואתיקה	---	1	4	---	5
התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	---	2	8	---	10
הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – תכנון עירוני	3	---	4	---	7
הועדה לתכנון ובניה בעיריית ערד – מערך הפיקוח	3	1	9	---	13
מחלקת תברואה - רישוי עסקים	---	6	20	---	26
מחלקת תברואה - יחידת הווטרינריה	---	---	4	---	4
ביצוע פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר	---	1	9	---	10
החברה הכלכלית לערד בע"מ – ניהול נכסים	---	---	7	---	7
סה"כ ליקויים	6	11	65	---	82
באחוז מכלל הליקויים (82 סה"כ)	7%	14%	79%	---	100%
באחוז רק מהליקויים הרלוונטיים (82 סה"כ)	7%	14%	79%	----	100%

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

4. מעקב סטטוס ליקויים דוחות מבקר העירייה 2018-2012

טבלה של ממצאי הביקורת לשנים 2018-2012 שטרם תוקנו/תוקנו חלקית נכון לשנת 2020, כולל מעקב סטטוס הליקויים נכון לבדיקת הביקורת במהלך שנת 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר דוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
1 (1)	אין מערך נהלים כתובים למחלקת הגביה בעירייה.	גזברות	מערך הגביה והטיפול בחייבים	2012	 תוקן חלקית
2 (18)	בניגוד למנהל תקין העירייה לא הגדירה קריטריונים לשימוש ברכב ליסינג , כך שבפועל אין כל הגבלה על השימוש ברכב.	גזברות	רכבי ליסינג לעובדים סטטוטוריים	2013	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
3 (19)	לא קיימים מדדי הערכת ביצועים והגדרות יעדי ביצוע למחלקה. מכאן לא ניתן לדעת באיזה מידה המחלקה מבצעת את תפקדיה, כן לא ניתן לתכנן תוכנית עבודה מסודרת להשגת היעדים.	הנהלת העירייה	מחלקת אחזקת מבנים ותשתיות	2014	 לא תוקן
4 (21)	עקב חוסר גישה לתוכנת המוקד של העירייה ממתחם מחסני המחלקה, בפיזור הצוותים למטלות בבוקר, לא ידועות למנהלים התקלות הדחופות שנפתחו ביום האתמול משעה 15:00. מכאן יתכן כי צוותי עבודה ינותבו	הנהלת העירייה	מחלקת אחזקת מבנים ותשתיות	2014	 תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				מחדש במהלך יום העבודה בהתאם לרמת דחיפות הבעיה, דרך פעולה שאינה יעילה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
5 (22)	הנוהג של איסוף ופיזור העובדים להפסקת אוכל באמצע היום במתכונת הנוכחית גורם לבזבוז רב של שעות עבודה. כמו כן אין כל רישום או מעקב אחר פעילות העובדים בזמן ההפסקה (נמצא עובד ישן ועובד אחר באמצע אימון אגרוף במהלך ההפסקה).	מחלקת אחזקת מבנים ותשתיות	מחלקת אחזקת מבנים ותשתיות	2014	 תוקן חלקית
6 (23)	נמצא כי לא מתקיימת תקשורת שוטפת בין מחלקות העירייה השונות (ראה דוחות מבקר העירייה לשנים 2011, 2012 בנושא התקשורת בין מחלקת הנדסה, ביצוע, גינון ואחזקה וכן בנושא מחלקת הביצוע), דבר שיכול לגרום לבזבוז כספים ואי יעילות.	הנהלת העירייה	מחלקת אחזקת מבנים ותשתיות	2014	 לא תוקן
7 (53)	שימוש בתוכנות הפעלה לא עדכניות חושף את מערכות המחשב של העירייה לסיכון של הדבקות בקוד זדוני (וירוסים, סוסים טרויאנים וכו') אשר עלולים לגרום	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב אבטחת מידע ואיומי סייבר	2014	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				לגורם עוין להוציא מידע שלא כדין, לחבל ולהשבית את המערכות. כן, קיים חשש שהמערכות ישמשו על ידי גורמים פליליים לצורך ביצוע מתקפות על צדדים שלישיים מבלי שהעירייה מודעת לכך.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
8 (54)	בעירייה לא יושם מנגנון להזדהות חזקה למרות שמבחינה טכנולוגית קיימת תמיכה לכך (משלוח הודעות SMS לצורך אימות משתמש לגיטימי), מכאן העירייה חשופה לגישת גורמים בלתי מורשים אשר ישיגו סיסמת משתמש לגיטימי.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב אבטחת מידע ואיומי סייבר	2014	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
9 (55)	בניגוד לחוק שוויון לאנשים עם מוגבלות ותקנותיו, לשכת ראשת העירייה אינה מונגשת (הגישה במדרגות בלבד).	הנהלת העירייה	התנהלות לשכת ראש העירייה	2014	 לא תוקן
10 (57)	בניגוד לתקנות הרכש לא נערכה תוכנית צריכה רבעונית לצרכי כיבוד.	הנהלת העירייה	התנהלות לשכת ראש העירייה	2014	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
11 (59)	לא קיימים נהלי תיעוד ולא נהלים להפצת התיעוד של ישיבות הנהלה.	הנהלת העירייה	התנהלות לשכת ראש העירייה	2014	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
12 (60)	לא קיים מערך לניטור ופיקוח על מעקב החלטות של מועצת העירייה, ישיבות הנהלת העירייה, פגישות עם גורמי חוץ וועדות העירייה.	הנהלת העירייה	התנהלות לשכת ראש העירייה	2014	 לא תוקן
13 (61)	בניגוד לרשויות רבות בעיריית ערד לא הוגדרה אמנת שירות לתושב. אמנה שמטרתה להגדיר אופן טיפול בפניה וזמן תקן לכל פניה של תושב.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	 תוקן חלקית
14 (62)	בעיריית ערד לא הונהג כל תקן ו/או כל מדד להשגת יעדים בנושא טיפול בתלונות התושבים, כך שאין לדעת אם השירות הניתן הינו ראוי מקצועי ובזמן סביר.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	 לא תוקן
15 (63)	בעיריית ערד לא הגדירו סמכויות למוקד, כך שחלק ממנהלי המחלקות בעירייה לא מרגישים מחויבים לענות כלל לפניות המוקד, חלקם מספקים תשובות לא ראויות וחלק אחר מספק תשובות לאחר זמן רב, דבר הגורם בהכרח לאי שבעות רצון בקרב התושבים המתלוננים.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
16 (64)	עיריית ערד לא הנהיגה כלי משוב אשר יאפשר למדוד את ביצועי המוקד מבחינת שביעות רצון התושב.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
17 (65)	הנהלת העירייה לא דורשת דוחות ביצוע תקופתיים לגבי מספר התלונות במוקד ואופן ומועד הטיפול בהן, מכאן מפסידה כלי ניהולי חשוב. באמצעות נתוני הבקרה ניתן להסיק מסקנות לגבי חלוקת תקציבים נדרשת וכן לזהות חסמים אחרים בפעילות העירייה.	הנהלת העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
18 (69)	הנהלת העירייה לא דורשת דוחות ביצוע מהמוקד העירוני, לכן לא נמצאים ברשות המוקד הסברים לגבי מגמות ויעילות טיפול הפניות ברמה העירונית וברמת המחלקות.	הנהלת העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
19 (70)	אין ברשות העירייה דוחות בקה לגבי אורך תקופת הטיפול בפניה בחלוקה לפני מחלקות העירייה.	הנהלת העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
20 (75)	בניגוד להנחית רשם מאגרי המידע לא נרשמו הקלטות מצלמות המוקד כמאגר מידע על פי חוק.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
21 (79)	בניגוד להנחיה לא קיימת מערכת ניטור שתאפשר תיעוד ובקרה של כל ניסיונות הגישה למערכת, מי נחשף למידע, לאיזה סוג של מידע ומתי.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
22 (80)	בניגוד להנחיה לא הוגדר נוהל מסירת מידע לגורמי חוץ, ניהול מסודר באישור הגורמים המקצועיים בעירייה (יועמ"ש ומנהל מערכות המידע לכל הפחות) והנהלת העירייה.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
23 (81)	לא קיים כל ניהול או תכנית עבודה מובנית, להסדרת אופן הצפייה בצילומי מצלמות האבטחה של העירייה.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
24 (82)	לא ניתן לדעת האם נגשו למערכת אנשים אחרים ולצורך מה (יומן אירועים התוכנה), מאחר ואין כל צורך בזהוי וסיסמא לחיפוש אירועים שצולמו בעבר, כמו כן אין כל מניעה טכנולוגית להעתקת הנתונים.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
25 (85)	בניגוד למוגדר בנוהל לא נמצא אף מסמך המאשר כי ההקלטות שהועברו למשטרה, נעשו באישור מפקד התחנה.	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
26 (86)	בניגוד לאמור בנוהל לא הוגדרו המורשים בעירייה לדרוש הקלטות כאמור, כמו כן אם התכלית היא בטחון התושבים בלבד (כאמור על השלטים שהוצבו באתרים המצולמים), לדעת הביקורת אין לכאורה סמכות להוציא הקלטות במקרים של וונדליזם, או כל מקרה אחר למעט בטחון התושבים (הגדרה שגם היא לא נקבעה באופן מדויק).	מנכ"ל העירייה	מוקד עירוני (106)	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
27 (90)	נמצא כי לא קיימת תרבות ארגונית של יידוע הממונה על כשלים ותקלות מתחום הבטיחות במתקני העירייה, וכן אין תרבות של דיווח וניתוח מצבים של "כמעט תאונות".	הנהלת העירייה	בטיחות וגהות בעבודה בעירייה	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	בליקוי – לכן מופסק המעקב).
28 (96)	בניגוד למוגדר בתוכנית לניהול בטיחות העירייה, העירייה טרם נערכה ליישום תסקירי בטיחות על ידי נאמן בטיחות.	הנהלת העירייה	בטיחות וגהות בעבודה בעירייה	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).	
29 (100)	מחלקות בודדות בעיריית ערד עוסקות בהיבט של הערכת ביצועים והעברת משוב לעובדים. כך שלמעשה לרוב עובדי העירייה אין כל נתון לגבי מידת הערכת המערכת את עבודתם, עקב כך נזנח הממד הנפשי והחברתי של העובדים. בהזנחת הממדים הנפשיים בהגדרת מדדי הבריאנות, פוגעת העירייה בפירון והספק רוב עובדי העירייה, נושאים שהיו יכולים להשתפר אם העירייה הייתה דואגת למימוש מדדים אלה במהלך הפעילות השוטף של העירייה.	הנהלת העירייה	בטיחות וגהות בעבודה בעירייה	2014	 לא תוקן	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
30 (102)	על פי תקנות חדשות יש לשדרג את מערכת גילוי וכיבוי האש במוסדות ציבור. לפי הערכה ראשונית סכום השדרוג במוסדות החינוך של העירייה עלול להגיע לסכום הגבוה ממיליון וחצי שקל. במקור התקנות היו אמורות להיכנס לתוקף בסוף שנת 2014 (בסופו של דבר ניתנה אורכה עד 2017), למרות המוגדר בתקנות, עיריית ערד לא השכילה בעבר לבנות תוכנית ביצוע לסיום הנדרש בתקנה, כך שלא נעשה דבר בנדון גם במהלך שנת 2014, שכאמור הייתה אמורה להיות השנה האחרונה לביצוע.	הנהלת העירייה	בטיחות וגהות בעבודה בעירייה	2014	 תוקן חלקית
31 (105)	בניגוד לחוק לא פרסמה החברה הכלכלית לערד דין וחשבון שנתי.	הנהלת העירייה	הסברה ודוברות	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
32 (106)	בניגוד לתקנות חופש המידע, העירייה לא פרסמה בדין וחשבון השנתי את עיקרי הפעולות המתוכננות לשנה הנוכחית.	הנהלת העירייה	הסברה ודוברות	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
33 (107)	בניגוד לתקנות חופש המידע, העירייה לא פרסמה בדין וחשבון השנתי את תקציב הרשות המקומית לשנה הנוכחית.	הנהלת העירייה	הסברה ודוברות	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
34 (108)	בניגוד לתקנות חופש המידע, העירייה לא פרסמה בדין וחשבון השנתי תיאור ומטרות של מאגרי המידע של הרשות הציבורית, הרשומים לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א 1981.	הנהלת העירייה	הסברה ודוברות	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
35 (109)	בניגוד לתקנות חופש המידע, העירייה לא פרסמה בדין וחשבון השנתי רשימת תמיכות שנתנה הרשות הציבורית למוסדות ציבור בשנה החולפת, לרבות פירוט שמותיהם של המוסדות והיקף התמיכה שניתן לכל אחד מהם.	הנהלת העירייה	הסברה ודוברות	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
36 (110)	בניגוד לתקנות חופש המידע, העירייה לא פרסמה בדין וחשבון השנתי רשימת המקומות והמועדים בהם ניתן לעיין בחוקי העזר שלה.	הנהלת העירייה	הסברה ודוברות	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).
37 (111)	בניגוד לתקנות חופש המידע, לא קיים דין וחשבון שנתי מלא של העירייה במשרד הראשי של העירייה ולא באתר האינטרנט (זאת בגין העובדה שהדוח שנמסר לתושבים אינו כולל בתוכו את כל המידע הנדרש בדין).	הנהלת העירייה	הסברה ודוברות	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל בליקוי – לכן מופסק המעקב).

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
38 (113)	במבחן התוצאה כשל צוות תיקון הליקויים בטיפול בתיקון הליקויים של דוח מבקר העירייה לשנת 2018, מאחר וכ- 50% מהליקויים עדיין לא טופלו לאחר יותר משנתיים וחצי מפרסום הדוח.	מנכ"ל העירייה	תפקוד צוות תיקון ליקויים	2014	 לא תוקן
39 (114)	בניגוד לדין, הצוות לא דן בדרכים ובמועדים לתיקון כל הליקויים שנמצאו בדוח שהגיש מבקר העירייה ושנדון על ידי המועצה לפי סעיף 170ג(ה)(1) או (2), לפי העניין, ובדרכים למניעת הישנותם של ליקויים בעתיד, אלא רק בתגובת ראשת העירייה על עיקר ממצאי הדוח.	מנכ"ל העירייה	תפקוד צוות תיקון ליקויים	2014	 תוקן חלקית
40 (115)	בניגוד לדין, הצוות לא מפקח ומוודא את יישום תיקון הליקויים בפועל.	מנכ"ל העירייה	תפקוד צוות תיקון ליקויים	2014	 לא תוקן
41 (116)	בדוח הביקורת המפורט של המבקר מטעם משרד הפנים נמצאים ליקויים בני שנה ועד בני 13 שנה שטרם טופלו על ידי העירייה. לפחות בחלק מהליקויים יכול היה צוות תיקון הליקויים לטפל זה מכבר.	מנכ"ל העירייה	תפקוד צוות תיקון ליקויים	2014	<u>הפסקת מעקב</u> (ליקוי שלא טופל מעל 7 שנים, מעיד כי בפועל אין את היכולת או אין את הרצון לטפל

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	בליקוי – לכן מופסק המעקב).
42 (117)	מניתוח המגמות הרב שנתיות בדוחות הכספים של העירייה לשנים 2012-2014 עולה כי קיים סיכון גבוה שהעירייה לא תוכל להמשיך לספק את השירותים הנדרשים ממנה ברמה המתקיימת כיום (מחד מגמת קיצוץ במענקי ממשלה המהווים כ- 20% מתקציב העירייה ומצד שני עליה בהוצאות תשלומי פנסיה, הנחות ורווחה המעידים על הגירה של אוכלוסייה חלשה, וגידול בהוצאות אחזקה לאור מדיניות רבת שנים של אחזקת שבר ולא אחזקת מנע).	הנהלת העירייה	גזברות השוואת תקציבים	2015		
43 (118)	לאור מיקומה הגיאוגרפי של ערד ולאור תשתיות התחבורה החסרות, לא מהווה העירייה מקום מועדף על בעלי עסקים (כמו גם דימונה), וכעדות לכך אחוז גבית הארנונה שלא למגורים עומדת על כ-34% בלבד מההכנסות העצמיות (בקיצוץ הנחות ארנונה), כן	הנהלת העירייה	גזברות השוואת תקציבים	2015		

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				אין פיתוח באזור התעשייה בשנים האחרונות והמפעלים הקיימים הקטינו, העתיקו/ סגרו פעילות.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
44 (119)	בעיריית ערד לא הוגדרה מדיניות רכש וניהול מחסנים זה 11 שנים, הנוהל הקיים המסדיר את התנהלות הטכנית של פעולות הרכש נכתב בשנת 2004 ואינו מסדיר נושאים מהותיים, לדוגמא מבחינת מספר הצעות מחיר שיש לקבל, מגוון אפשרויות לגבי אופן הגשת הצעות (מתייחס למעטפות בלבד), אילו בדיקות יש לקיים על מנת להחליט על הספק הזוכה וכד'. כך שכיום עיקר פעולות מחלקת הרכש הינן טכניות בהתאם לנוהל שהתגבש במהלך השנים שהינו נוהל חסר, בפועל הנוהל לא עוסק במהות המקצועית שבאחריות מחלקת הרכש וועדת הרכש (הבטחת איכות המוצר/שירות, רכישות במחירי שוק, קיום תחרות באמצעות קבלת מספר	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	בקשות מספקים משתנים וכד'.	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
45 (120)	לפחות בנושא עבודות קבלניות מתקיים כשל שוק בנושא הרכש (ראה דוחות ביקורת שנים קודמות), וכן בנושאים אחרים, כשל המתבטא באי קבלת הצעות מחיר כלל או קבלת הצעת יחיד, או קבלת הצעות ממספר מועט של ספקים קבועים, זאת לאורך שנים.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 תוקן חלקית
46 (121)	מחלקת הרכש לא מקיימת משוב ספקים לגבי התנהלות העירייה מולם, אי קיום משוב כאמור אינו מאפשר לשפר את חווית הספק בעבודה מול העירייה, חוויה אשר קובעת את תדמית העירייה גם בעיני ספקים אחרים. סביר כי חלק מהקושי לקבל הצעות מחיר ואי השתתפות של ספקים שונים, נובע מתדמית העירייה בהתנהלות מול הספק (פיקוח, מקצועיות, תשלום, מענה לבעיות ותלונות וכד').	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
47 (122)	לא מתקיים ניטור וניתוח של דוחות הרכש השנתיים, כך לא ניתן לזהות תחומים בהם יעיל יותר וסביר אף זול יותר לקיים חוזים שנתיים/רב שנתיים, ולא להתנהל באופן של הוצאת עשרות הצעות מחיר לאורך השנה, או תחומים בהם הסכומים המוצאים מחייבים יציאה למכרז.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 תוקן חלקית
48 (123)	בניגוד להגדרות אוגדן העיסוקים לעניין משרת מנהל רכש ואספקה בנושא טיפול בחוזים עם ספקים וקבלנים, מנהלת מחלקת לוגיסטיקה ורכש בעיריית ערד לא אחראית ולא מנהלת את תחומי האחריות הבאים: # נטילת חלק בכתובת החוזים ובחינתם טרם החתימה עליהם. # ריכוז חוזים שנחתמו עם ספקים וקבלנים בתיקים, פיזיים וממוחשבים. # ביצוע מעקב ובקרה על עמידה בתנאי החוזים. # ביצוע בקרה ובדיקה על מועד פקיעת תוקף החוזים,	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				ונקיטת פעולות לחידושם והארכתם במקרה הצורך. # מעקב אחר ערבויות ביצוע ואישורים על קיום ביטוחים.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
49 (124)	בניגוד לסעיף 6 לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין), התשנ"ח – 1998, לא מבוצעת תחזית ותוכנית צריכה בכל רבעון (את ההזמנות יוזמות המחלקות באופן שוטף על פי הצורך).	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
50 (125)	בניגוד לסעיף 7 לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין), התשנ"ח – 1998, לא קבעה ועדת הרכש את הפריטים שיכללו בתכנון הצריכה התקופתי, כאמור בסעיף 6 לתקנות.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
51 (126)	בניגוד לפסיקה ולחוזר מנכ"ל שקבעו כי ועדת הרכש תהיה ועדה מקצועית ללא נבחרי ציבור, ההחלטה על גובה הסכום ללא אישור ועדת הרכש, שבחוק נקבע שהיא בסמכות ועדת הרכש,	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				הועברה בעירייה לאישור נבחרו הציבור.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
52 (127)	בניגוד למוגדר בתקנות העירויות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין), התשנ"ח – 1998, טופס ההזמנה בעירייה לא כולל מועדי אספקה, תקופת אחריות, תנאי משלוח, אופן אריזה.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
53 (128)	ועדת הרכש בעירייה מתכנסת בתדירות גבוהה לאור הסכום הנמוך שאושר לרכישה בסמכות מנהל הרכש ללא ועדת הרכש (7,500 ₪), וכן מפני שסדר יום הועדה כולל דיון בהזמנות אף בעלות נמוכה מהסכום שאושר למנהלת הרכש, מכאן מתקיימת התנהלות לא יעילה המביאה לבזבוז שעות עבודה של עובדים בכירים על רכישות בנושאים ובסכומים לא מהותיים.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
54 (129)	בניגוד להפרדת תפקידים מתבקשת בהליך הטיפול בהצעות המחיר, בעירייה נהוג כי המחלקה המזמינה פונה לספקים בבקשה להצעות מחיר ולא מחלקת	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				הרכש, הדבר אף גרם לאי הבנות שונות כאשר חלק מהספקים העבירו את ההצעות למחלקה המזמינה, או כאשר המחלקה המזמינה אספה את ההצעות לפני שנדונו בוועדת הרכש, או שמחלקה בחרה את הספקים אליהם נשלחו ההצעות ללא ערוב מחלקת הרכש	
מספר סידורי 2021-ב (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
55 (130)	נמצא כי לא הוגדר כלל אצבע לבדיקה/פסילת ההליך כאשר האומדן שונה מההצעות מעל שיעור מסוים (במגזר הממשלתי נהוג לפסול הצעות השונות מהותית מהאומדן (20%-25%).	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 תוקן חלקית
56 (131)	לא קיים כל ניהול ידע בוועדת הרכש לגבי עבודות דומות/רוטיניות שנעשות בעירייה. כך התקבל אומדן הגבוה כמעט כפליים על התקנת גדר לבית ספר, כאשר מספר חודשים קודם אושרה עבודה של גדר זהה במחיר הנמוך (מחיר השוק).	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
57 (132)	למעט בנושא עבודות קבלניות, לא קיימים חוזים מסודרים להצעות מחיר בנושאים שונים, וכן אין הגדרה למסמכים והצהרות אחרים שיש לצרף להצעה על ידי הספקים (כגון, אי ניגוד עניינים, או הצהרה על קרובי משפחה, או אי הרשעה בעבירות מין לעבודה עם ילדים). אי ההגדרה גורם לכך שהעירייה מתקשרת עם ספקים בנושאים שונים, ללא כל הדרישות על פי חוק וללא הגנה מתאימה במקרים בהם תתעורר בעיה מול הספק.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 תוקן חלקית
58 (133)	למרות חוות דעת היועץ המשפטי לעירייה האוסר התקשרות רכש עם קרוב משפחה של עובד עירייה, לא קיימים טפסי הצהרה לכלל הספקים בדבר אי קיום קרבה משפחתית לעובדי עירייה (למעט בנושא עבודות קבלניות).	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
59 (134)	אי קיום משובים מול ספקים ואי בדיקת כלל המוצרים ו/או השירותים שהתקבלו מהספקים, על	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				ידי מחלקת הרכש וועדת הרכש משמעותה, אובדן ידע מקצועי חשוב לשם קבלת החלטות עתידיות על עבודה מול ספק מסוים או בחירת הצעה זוכה, מעבר לשיקול המחיר בלבד.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
60 (135)	בניגוד לתקנות המגדירות כי נושא הבלאי ינוהל על ידי ועדת הרכש, הועדה בעירייה לא מטפלת כלל בנושא.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
61 (136)	אין כל טיפול או סנקציה כלפי עובד האחראי על אובדן או השחתת ציוד.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
62 (137)	בניגוד למוגדר בדין עיריית ערד אינה מעניקה עדיפות לתוצרת הארץ בהליכי מכרזים ורכש.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
63 (138)	עיריית ערד מנהלת מעל 10 מחסנים קטנים, באחריות 5 מחלקות שונות, ללא משנה סדורה לניהול מחסנים, ניהול מחסנים על ידי המחלקות אינו יעיל וגם גורם לבזבז כוח אדם וכפילויות במוצרי מלאי, זאת לעומת ניהול מחסן ראשי על ידי מקצוענים ובטכנולוגיה מתקדמת.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
64 (139)	אי קיום מערך לרכישות דחופות בזמן סביר מביא לאגירת מלאי בעלויות גבוהות, זאת מאחר ולפחות חלק מהבקשות של מנהלי המחלקות לרכישה דחופה לא נענות בזמן סביר, דבר הגורם לאגירת מלאי למקרה הצורך.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 תוקן חלקית
65 (140)	בניגוד לחוק רישוי עסקים המחייב רישוי למחסנים מעל 50 מטר, למעט מחסן חומרי ההדברה, אין לשאר מחסני העירייה בגודל הרלוונטי רישוי.	מחלקת רישוי עסקים	גזברות מחלקת רכש	2015	 תוקן חלקית
66 (141)	ניהול האיננוטר בעירייה מתבסס על דיווחי המחלקות, לגבי הרכוש הקבוע הנמצא בשימושן (ריהוט, מוצרי חשמל וכד'), אין כל בקרה על דיווחי המחלקות.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
67 (142)	אין כל הגדרה לגבי אילו רכישות ורכוש יש לכלול ברשימת האיננוטר (לדוגמא מאיזה סכום יש לדווח על הרכישה, מהות המוצרים וכד').	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
68 (143)	נמצא כי לא קיים נוהל המסדיר קליטת מיטלטלין שנתרמו לעירייה.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
69 (144)	בניגוד לתקנות המצאי בעירייה לא מסומן בסימון שאינו ניתן למחיקה, מכאן קיימת חשיפה לגניבת מצאי וסחר בו ביתר קלות.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
70 (145)	בניגוד לתקנות, השאלת פרטי מצאי לעובדי עירייה לצורך תפקידים אינה מנוהלת כמוגדר בתקנות (מילוי טופס עם תיאור הפריט, תנאי ההשאלה ומועד ההחזרה).	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
71 (146)	בניגוד לתקנות ספירת המצאי הנערכת בעירייה אחת לשנה, אינה בהתאם לכללי ספירת המלאי, אלא נסמכת על דיווחי המחלקות בלבד.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
72 (147)	בניגוד לתקנות, רמות המלאי במחסנים לא נקבעות על ידי מנהלת מחלקת לוגיסטיקה ורכש בתיאום עם הגזבר, אלא על ידי מנהלי המחלקות בהן מנוהלים המחסנים.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
73 (148)	בניגוד לתקנות, העירייה לא מנהלת את הטובין שלה כולל את מלאי המחסנים, בהתאם לקטלוג האחיד שפרסם משרד הפנים.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
74 (149)	בניגוד לתקנות הקובעות כי משיכת פריטים המחסן מחייבות תעודת ניפוק חתומה גם על ידי הגזבר, בעירייה לא מונפקת תעודה כנדרש, יתרה מכך חלק מההפרשים בספירת המלאי לשנת 2015 בעירייה, הוסברו כמשיכת פריטים ללא תעודת ניפוק.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
75 (150)	בניגוד לתקנות לא קיים נוהל המסדיר טיפול בהפרשים המתגלים בספירות מלאי, בין המוצרים שרשומים במערכת הממוחשבת לבין המוצרים שזוהו בספירת המלאי.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
76 (151)	בניגוד לתקנות ספירת המלאי במחסנים מבוצעת על ידי מנהלת מדור מחסנים והמחסנאים, ללא כל הסמכה של גזברית העירייה, שנדרשת על פי התקנות להיות נוכחת בספירת המלאי או להסמך	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				מי מטעמה שיהיה נוכח בספירה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
77 (152)	בניגוד לתקנות מחסני העירייה לא נסגרים לפעילות בתקופת ספירת המלאי.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
78 (153)	בניגוד למוגדר בתקנות הרשויות המקומיות (הנהלת חשבונות), בנושא רישום מלאי במחסן בלתי מוקצב, העירייה רושמת את כלל הרכישות למחסנים השונים כהוצאה בתקציב השוטף של המחלקות המזמינות. מכאן ספרי העירייה ודוחותיה הכספיים, לא משקפים את פעולות העירייה במובן זה, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים ברשויות המקומיות.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
79 (154)	בעקבות יוזמה של מנהל מחלקה חדש, אשר בא מרקע של ניהול מחסנים מתקדם, נעשו פעולות רבות לשיפור ההתנהלות בנושא בין השאר : א. זוהו ונגרעו פריטים רבים שפג תוקפם ולא היו כבר ראויים	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				לשימוש (פחי צבע, שקי מלט וכד'). ב. זוהו וטרם נגרעו, פריטים שהינם מלאי מת, קרי לא ברי שימוש לעירייה (לדוגמא חלקי חילוף למערכות אלקטרוניות שכבר לא בשימוש העירייה). ג. זוהו חוסרים רבים בפריטים מסיבת הנפקה ללא רישום. מחלקות העירייה האחרות בהן נמצאים מחסנים, לא עברו הליך דומה, גם ההליך במחלקת האחזקה טרם הושלם ולא הוקצו לו המשאבים המלאים.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
80 (155)	טרם נמצא פתרון ניהול ורישום מלאי ממוחזר, הכוונה לפריטים אשר הוחזרו למחסן לאחר פירוק או הריסת מתחמים מסוימים.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
81 (156)	בניגוד להפרדת תפקידים ראויה, מנהלי המחלקות הם האחראים על המחסנאים במחשני	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				העירייה, לא קיים כל גוף מקצועי לניהול מחסן שאינו מנהלית כפוף למנהלי המחלקות.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
82 (157)	לא קיים כל נוהל לבקרה שתאשר כי פריטים שנמשכים על ידי העובדים מהמחסנים, אכן שימשו אותם בעבודה בפועל לשמה נמשכו. אין כל כללים בטיפול בשאריות מהפרטים שנמשכו וכן מפריטים משומשים הממוחזרים ומחזרים למחסנים.	הנהלת העירייה	גזברות מחלקת רכש	2015	 לא תוקן
83 (162)	בניגוד לחוק רישוי עסקים המחייב הוצאת רישיון למחסן מעל 50 מטר, לא קיים רישוי למחסני הג'א של העירייה.	הנהלת העירייה	מחלקת ביטחון התנהלות והיערכות לחירום	2015	 תוקן חלקית
84 (164)	לעירייה אין פתרון לתקשורת פנים עירונית (תקשורת בין מרכז ההפעלה לצוותי העבודה בשטח) במקרה של נפילת תקשורת הסלולר באירוע חירום (בעבר העירייה רכשה תדר רדיו למטרה זו, אך בשנים האחרונות הנושא לא תוקצב).	הנהלת העירייה	מחלקת ביטחון התנהלות והיערכות לחירום	2015	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
85 (169)	מנהל מכלול ההנדסה לא מכיר חלק גדול מכח האדם הכפוף לו ומכאן יתקשה בזמן אמת לצוות את האנשים למשימות בהתאם ליכולות שלהם שכאמור אינו מכיר.	הנהלת העירייה	מחלקת ביטחון התנהלות והיערכות לחירום	2015	 לא תוקן
86 (171)	במערכת המיפוי (GIS) העירונית, לא מעודכנים נתונים מהותיים לפעילות המכלול כגון מיקום צוברי גז, תשתיות חשמל, תשתיות מים וביוב, מכאן לא תהיה אפשרות להסתמך עליו באירוע חירום, דבר שיכול להוביל לתוצאות חמורות.	הנהלת העירייה	מחלקת ביטחון התנהלות והיערכות לחירום	2015	 תוקן חלקית
87 (175)	נוהל פתיחת מרכז הפעלה ברעידת אדמה לא תורגל מעשית מעולם : כך, לא הופעל גנראטור החירום. כך, לא מבוצעת בדיקת קשר עם כל הגורמים הרלוונטיים. כך, אין צורת תקשורת מוסכמת עם כלל הגופים, במידה ולא תהיה תקשורת סלולרית או קווית, לא קיים פתרון מלא (למעט שני טלפונים לווייניים	הנהלת העירייה	מחלקת ביטחון התנהלות והיערכות לחירום	2015	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				שאמורים לבצע את כל התקשורת של העירייה במקרה חירום).	
מספר סידורי ב-2021 (מספר דוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
88 (176)	נמצא כי לא הוגדר צוות חירום לכשלים במערכות במידע בעירייה.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	2015	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
89 (177)	נמצא כי אין בנמצא ניתוח מפורט בכתב של הסיכונים הספציפיים הנוגעים למערכות מידע וסייבר ומתכונת המענה הדרושה. כתוצאה מהאמור אין וודאות כי קיים מענה נאות לכלל התרחישים הרלוונטיים לעירייה.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	2015	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
90 (178)	נמצא כי לא קיימת תוכנית סדורה לביצוע תרגילים לבחינת מגוון התרחישים השונים בתחום אירועי החירום הקשורים במערכות מידע.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	2015	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
91 (179)	נמצא כי לא בוצעו תיעוד, סיכום והפקת מסקנות בכתב לגבי תרגילים שבוצעו.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	2015	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
92 (180)	נמצא כי לא קיים תיעוד לאופן ביצוע פעולות בחירום, כמענה מוסדר לתרחיש.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	2015	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
93 (181)	נמצא כי חלק משרתי העירייה מועברים מחדר השרתים למרכז השליטה העירוני, באותו מקום בהם נמצאים שרתי הגיבוי של העירייה, פעולה מעמידה את העירייה בסיכון בו פגיעה במרכז השליטה ישבית הן המחשב הראשי והן את מחשב הגיבוי.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	2015	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
94 (182)	נמצא כי לא קיימת תוכנית פעולה סדורה להגברת המודעות של עובדי העירייה ואחרים בנושא אבטחת מידע והסיכונים במקרה של תוכנות זדוניות או פעולות התקפה שונות.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב מענה לכשלים	2015	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
95 (183)	הנהלת העירייה הטילה על מנהלת מערכות המידע ואבטחת המידע בעירייה, משימה של בדיקת חשד לדליפה של מסמך ממחשבי העירייה, זאת ללא ערוב מנהלים אחרים בתהליך. מן הראוי היה לעדכן את מנהלת מחלקת משאבי האנוש ואת ועד העובדים בנושא. התנהלות לא שקופה בנושא זה מחשידה את כלל עובדי העירייה ויכולה לתרום לאי אמון	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				במערכת היחסים של ההנהלה מול העובדים, לדעת הביקורת ההנהלה פעלה במקרה זה בחוסר רגישות ובניגוד לטובת יחסי העבודה בעירייה.	
מספר סידורי 2021-ב (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
96 (184)	הנהלת העירייה הטילה את משימת הבדיקה על מנהלת מערכות המידע ואבטחת המידע בעירייה, ללא הצגת חוות דעת משפטית לגבי הדרישה והפעולות המותרות/אסורות בבדיקה. מן הראוי כי בנושאים המערבים חדירה לרשות הפרט תתקבל חוות דעת משפטית טרם עריכת הבדיקה.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	 לא תוקן
97 (185)	הנהלת העירייה הטילה על מנהלת מערכות המידע ואבטחת המידע בעירייה, את משימת הבדיקה. זאת ללא כל הליך מוקדם של ברור מול העובדים הרלוונטיים וללא מתן אפשרות של טיעונים לשאלת ההדלפה בכלל ולבדיקת המחשבים בפרט. מן הראוי היה לקיים ברור ולהבהיר את מטרת	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הבדיקה מול העובדים שנבדקו.	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
98 (186)	משנת 2007 כל העובדים החדשים הנקלטים בעירייה מתבקשים לחתום על מסמך "הצהרה על שמירת סודיות וכללי עבודה במחשבי העירייה", בו מוגדרים כללי השימוש במחשב בעיריית ערד. בניגוד לפסיקה שקבעה כי "הטלת איסור גורף על שימוש באינטרנט לצרכים פרטיים אינו מעשית", העובד נאלץ לחתום בהצהרה כי כל שימוש אישי במחשב העירייה אסור לחלוטין.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	 לא תוקן
99 (187)	לא קיימת הגדרה מסודרת במקרה הנדון אשר קבעה כי הנסיבות של חשש לדליפת המסמך מקיימת את הנסיבות המוגבלות והיוצאות דופן, אשר מתירות מעקב וחדירה לתכתובת אי מייל אישית, כמוגדר בפסיקה.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	 לא תוקן
100 (188)	מדיניות העירייה בנושא שימוש במחשב, מוגדרת במסמך "הצהרה על שמירת סודיות וכללי עבודה במחשבי העירייה" – מסמך	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				שרק עובדים חדשים שנקלטו בעירייה משנת 2007 חותמים עליו. כמו כן בשנה האחרונה מועברת המדיניות בהרצאות אבטחת מידע שבהן חובה על כל העובדים להשתתף וקיים נוהל מחלקה כללי בנושא, אך בניגוד למוגדר בפסיקה, אין כל הגדרה והבהרה לגבי הטכנולוגיות שביכולתו של המעסיק ובדעתו לנקוט בנוגע למעקב.	
מספר סידורי 2021-ב (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
101 (189)	עקרון השקיפות לא מתקיים בהתנהלות העירייה מאחר ואין לכך התייחסות בחוזי העבודה בעירייה.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	 לא תוקן
102 (190)	התנהלות העירייה אינה מקיימת את תנאי הסף המצטברים שהוגדרו לעיל. נכון שהבדיקה הסתכמה בבחינת תעבורת האי-מיילים ובבדיקת כוונת מקומיים במחשבי העובדים, אך סביר כי אם הבדיקה הייתה מזהה מיילים חשודים, ההמשך הטבעי היה חדירה למייל של העובד. מכאן	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך התנהלות והיערכות לחירום	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	הרלוונטיות של הכללים מעלה.
103 (191)	תיבת האי-מייל בעירייה הוגדרה לשימוש לעבודה בלבד ומכאן עונה להגדרת תיבה מקצועית. אך מאחר והעירייה לא עיגנה את המדיניות בהסכם העבודה, ולא הבהירה כי ברשותה אמצעים טכנולוגיים לביצוע פעולות ניטור, גיבוי ומעקב, בנתוני התקשורת ובנתוני התוכן. אסור לעירייה לקיים מעקב וניטור בנתוני התקשורת בתיבה המקצועית.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	 לא תוקן	
104 (192)	בהתאם לפסיקה לעניין מבקר עירייה, אין להכשיר פיקוח אף על תעבורת המיילים, שכן עבודת הביקורת דורשת כי המידע שהגיע אל המבקר, כמו גם מקורות המידע יישארו חסויים.	הנהלת העירייה	מחלקת מחשוב חשד לדליפת מסמך	2015	 לא תוקן	
105 (193)	נמצא כי אין בעירייה כל הסדרה של נושא שמירת מסמכים/רשומות, כל מנהל מחלקה מתנהל על פי הבנתו את הנושא, זאת ללא כל הכשרה או ליווי מקצועי	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מסודרים ומתמשכים מטעם בעל תפקיד מתאים בעירייה.					
מספר סידורי ב-2021 (מספר דוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
106 (194)	נמצא כי ניהול נושא הארכיון מתמצה בקבלת מסמכים לשמירה בארכיון העירייה מהמחלקות השונות, אין כל פעילות אקטיבית להפצת החובות המוגדרות בחוק ובנהלים לשמירת הנתונים, בדיקת הנתונים שנמסרו למשמרת, או ניהול מסודר של חומר שניתן לבער מהארכיון לאחר שחלפה התקופה המחייבת בשמירתו.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
107 (195)	לא קיים נוהל מסודר המגדיר את התנהלות העירייה במקרה של בקשה לעיון בארכיון, מותר ואסור מבחינת חומר מוגבל לחשיפה בין אם לגורמי חוץ ובין אם לגורמי פנים.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
108 (196)	ניהול הארכיון אינו ממוחשב. לא קיימת תוכנה ייעודית לניהול הארכיון ואין עמדת מחשב בארכיון.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
109 (198)	אי מינוי מנהל ארכיון הביא להתנהלות ללא קביעת מדיניות לניהול רשומות כתובות ואלקטרוניות, כתיבת נהלי עבודה והטמעתם ברשות.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
110 (200)	נמצא כי בניגוד להגדרות תפקיד מנהל הארכיון לא אופיינה מערכת ממוחשבת לניהול מידע ורשומות ברשות וביחידות הסמך (חכ"ל, בתי ספר וכד').	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
111 (203)	רישומי הארכיון מנוהלים עדיין על נייר, אין כל תוכנה ייעודית לניהול ארכיון. מכאן קיים קושי רב באיתור מסמכים נדרשים, לעיתים רק עיון בתיק עצמו יכול להבהיר את מהות החומר שנשמר בו.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
112 (204)	נמצא כי ארכיון עיריית ערד אינו מנוהל על ידי מפתח התיוק שהוגדר לרשויות המקומיות עוד בשנת 2009.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
113 (205)	מחלקת הגזברות בעירייה מנהלת ארכיון באופן עצמאי, עד 3 שנים במחלקות העירייה ומעבר לכך רוכשת שירותי אחסנה	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				מספק חיצוני, זאת ללא כל ידע לגבי הנדרש בדין לניהול ארכיון.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר דוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
114 (206)	גזברות העירייה מעולם לא פעלה לביעור חומר שנשלח לארכיב החיצוני, אין כל ידע במחלקה לגבי איזה תקופה יש לשמור את החומר, מבחינת הגדרות הגנו. מכאן מתקיים תשלום עודף על שמירת נתונים שניתן לבער (עלות שירותי הארכיון בשנת 2015 עמדה על 30,641 ₪).	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
115 (208)	אין כל מודעות וניהול מדיניות לכללי אחזקת רשומות בארכיון מבחינה תנאים סביבתיים שהוגדרו בתקן ובמדריך ייעודי, דבר שעלול להביא לאובדן חומר ארכיוני.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
116 (209)	בסיור במתחמי הארכיונים בעירייה נמצא כי העירייה אינה עומדת לפחות בחלק מהכללים הקובעים את התנאים הסביבתיים האופטימליים לשמירה על מסמכי הארכיון, לדוגמא הצבת ארגזים לא במרחקים המוגדרים מהרצפה ומקירות המתחם,	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				אי כיסוי חלונות, מצבים שעלולים לאובדן חומרים (לדוגמא בהצפה).	
מספר סידורי 2021-ב (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
117 (211)	נמצא כי מתחמי הארכיון אינם עומדים בכללי הנגישות, ואינם מאפשרים גישה לאנשים עם מוגבלויות.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
118 (212)	לא קיימת בעיריית ערד מערכת ניהול רשומות כמוגדר במבוא לניהול אלקטרוני של רשומות שכתב גנזך המדינה.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
119 (213)	בניגוד להנחיות ניהול דואר אלקטרוני של גנזך המדינה, לא נקבעו בעירייה מדיניות ונהלים לניהול ההודעות האלקטרוניות.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
120 (220)	לא קיימים נתונים ומדדים למדידת היקף השימוש של התושבים באמצעי המדיה האחרים אותם מספקת הספרייה, מכאן הניתוח לגבי יעילות הפעילות וכמותה הינו חסר.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 תוקן
121 (222)	בניגוד לתקנות הספריות הציבוריות (שעות פתיחה), התשל"ט-1978, המגדירות כי על הספרייה לפעול לפחות 40 שעות שבועיות למבוגרים ונוער, הספרייה	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				העירונית בערד פתוחה לקהל הרחב 39 שעות שבועיות בלבד.	
מספר סידורי 2021-ב- (מספר דוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
122 (224)	לא בוצע סקר נגישות מבנה הספרייה, מכאן העירייה אינה מודעת לבעיות נגישות במבנה הספרייה.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
123 (226)	לא בוצע סקר נגישות השירות בספרייה, מכאן העירייה אינה מודעת לבעיות נגישות בשירותי הספרייה.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
124 (227)	בניגוד לתקנות שוויון לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג – 2013, סעיף 68(א)(1), לא קיימים בספרייה מעברים בין פרטי הריהוט ומסלולי יציאה שהותאמו לאנשים עם מוגבלות, כמוגדר בתקן.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
125 (228)	בניגוד לתקנות שוויון לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג – 2013, סעיף 68(א)(2), לא קיימים בספרייה מושבים מותאמים לאנשים עם מוגבלות בניידות, כמוגדר בתקן.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
126 (230)	בניגוד לתקנות שוויון לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג – 2013, סעיף 68(ב) לא מקיימים את דרישות הנגישות באירועים המתקיימים בספרייה.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
127 (231)	בניגוד לתקנות שוויון לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג – 2013, סעיף 100, לא הונגשה הספרייה בהתאם ללוחות הזמנים שהוגדרו בהן. מכאן העירייה חשופה לתביעות מצד אנשים עם מוגבלות שלא יכולים לממש את זכותם החוקית לקבלת שירותי ספרייה מונגשים.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
128 (235)	נמצא כי הוצאות זהות במהותן (כגון נייר לניגוב ידיים או נייר צילום), נרשמו במספר סעיפי תקציב בעלי מהות שונה, התנהלות זו מונעת אפשרות השוואה בין סעיפים בין השנים ויכולה להעיד על תקצוב לקוי של סעיפים.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
129 (239)	במסגרת השיפוץ החלקי בספרייה לא טופל נושא התקרה האקוסטית (בוצע תיקון חלקי בסך כ- 12,000 ש"ח בלבד), מכאן צמר הסלעים הישן המתפורר בתקרה ממשיך לנשור על מתחם הספרייה, דבר המכלכל את הספרייה, יוצר אווירה של מחנק ויש הטוענים שגם מסוכן לבריאות.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 תוקן
130 (240)	למרות בקשתו משנת 2009 של מנהל המרכז לקבוע נוהל מסודר למסירת תכני ארכיון הסרטים במרכז לגורמי פנים וחוץ, לא אושר נוהל כאמור עד היום.	הנהלת העירייה	ארכיון, ספרייה ומרכז תקשורת עירוניים	2015	 לא תוקן
131 (245)	אין כל העמסה חלקית של שכר מנהלת המחלקה שהיא גם מנהלת מחלקת הקליטה, על תקציב מחלקת האירועים (למעט שעות מסוימות בעבודה על פסטיבל ערד).	הנהלת העירייה	מחלקת אירועים התנהלות ופסטיבל ערד	2015	 לא תוקן
132 (246)	למרות בקשת מנהל האירועים לקבל הנחיות בנושא הנגשת אירועי הפסטיבל מרכז הנגישות העירוני, לא התקבלו כל הנחיות.	הנהלת העירייה	מחלקת אירועים התנהלות ופסטיבל ערד	2015	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
133 (247)	פרשנות מחלקת רישוי העסקים בעירייה כי אירוע שבו הצפי הוא לפחות מ-500 משתתפים אינו עולה בקנה אחד עם צו רישוי עסקים, אשר מגדיר צורך ברישוי למתחם האירוע, ככל שזה מאפשר כניסה של יותר מ-500 משתתפים, מכאן על פי פרשנות הביקורת יש לפעול להוצאת רישוי בהתאם למתחם האירוע ולא לצפי המשתתפים בו.	הנהלת העירייה	מחלקת אירועים התנהלות ופסטיבל ערד	2015	 לא תוקן
134 (249)	עיריית ערד לא מספקת באירועים מטעמה עזרי שמיעה, תמלול ומקומות ישיבה מותאמים לאנשים עם מוגבלות.	הנהלת העירייה	מחלקת אירועים התנהלות ופסטיבל ערד	2015	 תוקן חלקית
135 (253)	נמצא כי אין כל בקרה של מחלקת הנהלת החשבונות על ביטול הרשאות לעדכון כרטיסי הספק במערכת הממוחשבת של העירייה, לגבי עובדים שהחליפו תפקיד או שהפסיקו לעבוד בעירייה.	מחלקת גזברות	רישום בספרים וניהול ספקים, חוזים וערבויות	2016	 תוקן חלקית
136 (254)	נוהל הגשת חשבוניות והפקת המחאות, לא כולל הגדרה של הפקת דוחות ניטור ובקרה תקופתיים,	מחלקת גזברות	רישום בספרים וניהול ספקים,	2016	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

		חוזים וערבויות		לזיהוי חריגים ותקלות בתשלומים.	
 לא תוקן					
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
137 (256)	רוב הבקורות בביצוע תשלומים לגורמי חוץ בעירייה, מובנים במערכת המחשוב, בהרשאות וחתימות בתהליך הקמת הזמנה, ואישור חשבונית. לא קיימות בקורות כוללות על כלל התהליכים והתשלומים, על מנת לזהות חריגות או מגמות.	מחלקת גזברות	רישום בספרים וניחול ספקים, חוזים וערבויות	2016	 לא תוקן
138 (258)	אין כל גורם בגזברות המוודא את תנאי ההצמדה וריבית בתשלום בהתאם לחוזים שנחתמו מול העירייה. הבקורות במקרה זה לא קיימות באופן מובנה. <u>תגובת מבוקר: קיימת</u> <u>בדיקה מדגמית.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: התגובה אינה סותרת את הממצא. מבדיקת הביקורת ככל שקיימת בדיקה היא כתוצאה מיוזמה של האחראי, אין כל תבנית סדורה להגדרה ברורה,	מחלקת גזברות	רישום בספרים וניחול ספקים, חוזים וערבויות	2016	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				לגבי גודל המדגם, בחינת התקשרויות מסכומים מסוימים, תדירות הבדיקות, תיעודן וכו'.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
139 (263)	העירייה מצויה כבר שנתיים בהליך הקמה של המסלול המוטורי הסלול הראשון בארץ (בתחילת 2017 החלו עבודות ההקמה בשטח), זאת ללא כל תבנית סדורה של ניהול פרויקטים. תוצאה אחת מהניהול הלא מיטבי היא שרמת אי הוודאות לגבי אופן תפעול הפרויקט עדיין גבוהה מאוד, כאשר המסלול אמור להתחיל לפעול תוך מספר חודשים מועט (3-5 חודשים). <u>תגובת המבוקר : ההמלצה התקבלה.</u>	הנהלת העירייה	הליך תכנון פרויקט המסלול המוטורי	2016	 לא תוקן
140 (264)	מבחינת פרויקטים עירוניים מוצלחים עלה כי המשותף לכולם, הוא מינוי מנהל פרויקט המאמין ומחויב לפרויקט וכן ממשיך לנהל את הפרויקט לאורך שנים, במקרה של המסלול המוטורי לא מונה מנהל כאמור (לכל הפחות במובן שאינו ממשיך לנהל	הנהלת העירייה	הליך תכנון פרויקט המסלול המוטורי	2016	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				את הפרויקט לאחר סיומו). <u>תגובת המבוקר : מסכים עם ההמלצה.</u>	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
141 (270)	למרות הגדרת יתרונות לעיר ויתרונות חברתיים בהקמת המסלול המוטורי בערד בהגשת הבקשה לתמיכת המשרד במסלול המוטורי, העירייה לא עסקה כלל ביישום של היתרונות, זאת כאשר בניית המסלול אמורה להסתיים תוך מספר חודשים מועט. <u>תגובת המבוקר : הדיון התקיים כבר ועודנו מתקיים בישיבות שבועיות בצוות האסטרטגי. בנוסף, מבוצע מעקב פרויקט ברמה ההנדסית וסטטוס פרויקט שבועיות המתקיימות אצל מהנדסת העיר.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא, צוות התכנון האסטרטגי העירוני החל פעילותו לאחר סיום הביקורת, אין כל	הנהלת העירייה	הליך תכנון פרויקט המסלול המוטורי	2016	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התייחסות לנושאים המוזכרים בתוכנית העסקית, או בתוכנית האסטרטגית העירונית, וכן לא צורפה כל אסמכתא של הדיונים בנושא.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
142 (277)	בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], הוועדה לענייני ביקורת של העירייה לא התכנסה לכל הפחות פעם אחת ברבעון (בשנת 2015 התכנסה בשני רבעונים בלבד, בשנת 2016 התכנסה לישיבה אחת בלבד). כפועל יוצא לא טופלו כלל הנושאים שבאחריות הוועדה בשנים אלה.	הוועדה לענייני ביקורת	התנהלות ואפקטיביות הוועדה לענייני ביקורת	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
143 (278)	בניגוד לסעיף 166 (אא) לפקודת העיריות [נוסח חדש], לא כינס ראש העירייה את הוועדה בהתאם לאמור בסעיף בחוק, למרות שזו לא התכנסה בכל 3 חודשים כמוגדר בחוק.	הוועדה לענייני ביקורת	התנהלות ואפקטיביות הוועדה לענייני ביקורת	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
144 (279)	בדומה לממצאי מבקר המדינה בערים אחרות, גם בעיריית ערד היעדרות חברי הוועדה לענייני ביקורת שזומנו לדיון, לא אפשרה לקיים את הדיונים (לא התקיים קוורום מינימלי). מבקר המדינה העיר למבוקרים כי היעדרות חברי הוועדות אינה עולה בקנה אחד עם המחויבות הציבורית שקיבלו עליהם כשנבחרו לחברי מועצה.	הוועדה לענייני ביקורת	התנהלות ואפקטיביות הוועדה לענייני ביקורת	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
145 (282)	בניגוד לסעיף 170ג1א לפקודת העיריות (נוסח חדש), צוות תיקון הליקויים העירוני לא מדווח לוועדה לענייני ביקורת על יישום המלצותיו אחת לשלושה חודשים.	הוועדה לענייני ביקורת	התנהלות ואפקטיביות הוועדה לענייני ביקורת	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
146 (285)	על פי חוות דעת הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרים ציבור ברשויות המקומיות, על חבר בוועדה לענייני ביקורת לצאת מדיון בוועדה כאשר נדון נושא של גוף עירוני מבוקר בו הוא משמש	הוועדה לענייני ביקורת	התנהלות ואפקטיביות הוועדה לענייני ביקורת	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				כחבר הנהלה. הוועדה לענייני ביקורת בערד לא קבעה כל כלל התנהלות במקרה דומה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
147 (292)	לא קיימת תוכנה מסודרת לניהול פעילות האגודה, ולא קיימת כל מערכת דיווח להנהלת העירייה לגבי הפעילות השוטפת. <u>תגובת המבוקר : מנהלת הסניף הכינה טבלת וורד לפניות התיעוד קיים משנת 2000, שם מתועדות כל הפניות. בימים אלה האגודה הארצית מכינה תוכנה ייעודית לסניפים, עד כה טרם הושלם תהליך זה.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.	סניף האגודה לתרבות הדיוור	התנהלות סניף האגודה לתרבות הדיוור	2016	 לא תוקן
148 (297)	מומלץ להקפיד לכנס את הוועדה לענייני ביקורת כנדרש בחוק.	מערך הביקורת בעירייה	סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
149 (298)	מומלץ לנהל דיון מעמיק בדוח מבקר העירייה	מערך הביקורת בעירייה	סקר הבטחת איכות	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

		במסגרת ישיבת המועצה שלא מן המניין.		חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה		ביקורת בנושא בשנה זו
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	
150 (299)	מומלץ לבחון אפשרות לניגוד עניינים של חברי וועדת הביקורת המשמשים כיו"ר ועדות נוספות בעירייה.	מערך הביקורת בעירייה	סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו	
151 (300)	מומלץ להנחות את מנכ"ל העירייה לקיים ישיבות צוות תיקון ליקויים אפקטיביות בהתאם לתפקיד הצוות בפקודה.	מערך הביקורת בעירייה	סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו	
152 (301)	מומלץ לערוך נהלים בתחום הטיפול בביקורות, אשר כוללים את פעילות הוועדה לענייני ביקורת ואת פעילות צוות תיקון הליקויים.	מערך הביקורת בעירייה	סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות הביקורת בעירייה	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו	
153 (302)	מומלץ למסד את נושא ההסכמים מול נותני שירות חיצוניים, כולל בתחום הביקורת.	מערך הביקורת בעירייה	סקר הבטחת איכות חיצוני לפעילות	2016	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
154 (321)	בניגוד לסעיף 11 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, לא הסמיך ראש הועדה את אחראית נושא המכרזים או כל אדם אחר להפקיד בתיבת המכרזים אומדן. <u>תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה : הנושא תוקן, ראש העיר הסמיך את מזכירת הוועדה להפקיד בתיבת המכרזים אומדן בתיבת המכרזים כמוגדר בתקנות.</u>	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן
155 (322)	בניגוד לסעיף 11(ג) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, התקיימו מקרים בהם לא הופקד אומדן לתיבת המכרזים, כמו כן אין כל ציון על מעטפת האומדן מתי הופקדה בתיבה. <u>תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה :</u> <u>במקרים בהם לא הופקד אומדן בתיבת המכרזים, האומדן היה בתוך מפרט המכרז כמחירים מקסימום. לכן לא הופקד.</u>	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, כאמור בממצא התקיימו מקרים בהם לא הוכנס אומדן כלל ואם הוכנס לא צוין על ידי מי ומתי, גם לגבי מכרז עם מחירי מקסימום לא הוצגה חוות דעת משפטית המייתרת את האומדן שנדרש בחוק, לדעת הביקורת יש חשיבות להציג אומדן בכל מקרה ככלי המאפשר הבנה טובה יותר של המכרז המדובר.	
מספר סידורי ב-2021	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
(מספר בדוח 2020)	156 (323)	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	
	בניגוד לסעיף 16 לתקנות העירויות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי פרוטוקול הוועדה ינוהל בשני עותקים, בפועל נרשם עותק אחד בלבד. <u>תגובת אחראית נושא המכרזים בעירייה : בסיום וועדת מכרזים ולאחר חתימת חברי הוועדה מתבצע צילום של הפרוטוקול הידני עותק נוסף עבור מבקר העירייה.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא,				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				וכן התקיימו כשלים במבחן התוצאה לאורך השנים, כאשר העתקים לא נמסרו למבקר כאמור.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
157 (324)	בניגוד לסעיף 16 לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, המגדיר כי עותק אחד משני הפרוטוקולים שיש לנהל בוועדת המכרזים יימסר למבקר העירייה או לעובד עירייה שנקבע על ידי ראש העירייה, בפועל מועבר למבקר העתק פרוטוקול בלבד וגם זאת לא באופן רציף לאורך השנים הנבדקות.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן
158 (325)	בתקופה שבין 1/2015- 9/2017, בין שליש ל-60% מהמכרזים שהוכנו לא נדונו או שבוטלו בוועדת המכרזים, דבר המעיד על חוסר יעילות והשקעת משאבים במכרזים רבים שלא מגיעים לשלב של דיון בוועדת המכרזים, השלב שבפועל אמור להבטיח את השוויון, השקיפות והעסקה המשתלמת ביותר לעירייה (חלקם בוטלו בגין אי קבלת הצעות כלל).	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
159 (326)	בתקופה שבין 1/2015- 9/2017, שיעור המכרזים להם התקבלה הצעה בודדת מכלל המכרזים שנדונו עמד על 36%-50%, מכאן קיים לכאורה כשל מבחינת התחרותיות שההליך המכרזי הפומבי אמור להבטיח.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן
160 (327)	בתקופה שבין 1/2015- 9/2017, מתוך 11 חוזים בנושאי שיפוצים ותשתיות זכו שני ספקים ב-7 חוזים המהווים 64% מכלל העבודות, מכאן קיים לכאורה כשל מבחינת התחרותיות שההליך המכרזי הפומבי אמור להבטיח.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן
161 (328)	לא קיים אופן הצגה מוגדר למומחה התוכן להצגת עמידת ההצעות בתנאי הסף, לחברי ועדת המכרזים.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן
162 (329)	בניגוד לתקנות, חוות הדעת של המומחה שהוצגה לחברי הוועדה לא ציינה את הטעות האריתמטית בהצעה, זו לא צוינה בפרוטוקול ולא	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				תוקנה על ידי יו"ר הוועדה כמוגדר בחוק.	
מספר סידורי ב-2021	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
163 (330)	בחשבון הסופי של העבודה כלל לא מופיע הסעיף בו התגלתה הטעות הארייתמטית (1.5 טון של רשתות בטון לזיון הבטון) שתומחר נמוך באופן מיוחד (700 ₪ במקום 5,000 ₪ לטון). מכאן ההסבר/ההשערה שניתנה על פי הפרוטוקול לחברי הוועדה כי המחיר הנמוך מגולם בסעיף אחר בו התמחר גבוה לא התקיים מאחר והסעיף בתמחר הגבוה שולם במלואו.	ועדת המכרזים	התנהלות ועדת המכרזים בעירייה	2017	 לא תוקן
164 (331)	מאחר והעירייה לא נבחרה על ידי משרד הפנים לקבלת הכוונה וייעוץ בנושא הסייבר, מומלץ לקבוע נוהל עצמאי לניהול סיכוני הסייבר בדומה לזה שנקבע על ידי אגף שוק ההון.	מחלקת מחשוב	מבחני חדירה	2017	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
165 (332)	נמצא כי קיים סיכון לא מנוהל לחדירה בגישה מהרשת הפנימית.	מחלקת מחשוב	מבחני חדירה	2017	הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו
166 (333)	הביקורת יצרה אתר דמה של קבלן חיצוני המספק	מחלקת מחשוב	מבחני חדירה	2017	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

הפסקת מעקב עקב ביצוע ביקורת בנושא בשנה זו				שירותי מחשוב לעירייה בתחום הקנסות, אחד מעובדי העירייה מסר לאתר הדמה את שם המשתמש והסיסמא שלו למערכת המחשוב ובכך אפשר לביקורת להיכנס לתוכנה ולשנות בה נתונים.	
סטטוס ב- 2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב- 2021 (מספר בדוח 2020)
 לא תוקן	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	בניגוד למוגדר בתקנות הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תקציבים והנהלת חשבונות) התשכ"א – 1961, סעיף 2 – טופס התקציב, תקציב הרשות לא נערך בהתאם לתוספת הראשונה. <u>תגובת המבוקר : הרשות מנהלת את תקציבה בהתאם להגדרות בחוק ובפיקוח מליאת הרשות. יחד עם זאת, אנו מודעים לפער שבין התקנות המיושנות והנהג הרווחת. בתקופה זו נעשה מאמץ משותף למשרד החקלאות ורשויות הניקוז לקביעת מתווה חדש למבנה התקציב במקביל לעדכון חוק הניקוז ותקנותיו לעניין זה.</u>	167 (334)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא, התגובה אף לא נתמכה באסמכתא כלשהי, בפועל תקציב הרשות אינו מנוהל כמוגדר בטופס התקציב כמוגדר בתקנות, גם הקביעה כאילו התקנות מיושנות אינה נכונה (שיטת הדיווח בתקנות עדיפה וחדשה יותר משיטת הדיווח בפועל). ראה גם מסקנות דוח הוועדה הציבורית לבחינת מערכת הדיווח הכספי בשלטון המקומי, מאפריל 2015 המפורטות בהמשך פרק זה.	
מספר סידורי 2021-ב	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
(מספר בדוח 2020)	168 (335)	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	 לא תוקן
	בניגוד לתקנות הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תקציבים והנהלת חשבונות) התשכ"א – 1961 , פרק שלישי – הנהלת החשבונות, הרשות אינה מנהלת את כלל הפנקסים שהוגדרו בפרק (לדוגמא : פנקס מיטלטלין). <u>תגובת המבוקר : כפי שצוין בתגובה לממצא הקודם</u>				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>בנושא, גם במקרה זה התקנות המיושנות אינן תואמות לעבודת הרשות. יחד עם זאת יש להדגיש כי הרשות מנהלת את מערכת הנהלת החשבונות באופן מסודר תחת מעקב ובקרה קפדניים של המערכת הפנימית ברשות (מנכ"ל, גזברית ומנהל חשבונות) ורואה חשבון מבקר בשני דוחות שנתיים. לאור הנושאים שהועלו בדוח, בכוונתנו לבחון את הנושא בשיתוף רואה החשבון המבקר, ועדת הביקורת והרגולטור – משרד החקלאות.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. כאמור, שיטת הדיווח המחויבת על פי התקנות הינה חדשה, נכונה ועדיפה יותר מזו הנהוגה בפועל. ראה גם מסקנות דוח הוועדה הציבורית לבחינת מערכת הדיווח הכספי בשלטון המקומי, מאפריל 2015 המפורטות בהמשך פרק זה.	
 לא תוקן	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	בניגוד לתקנות הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תקציבים והנהלת חשבונות") התשכ"א – 1961, סעיף 48 – דו"ח	169 (336)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				שנתי, הרשות אינה מציגה בדוח הכספי השנתי את כלל היתרות שחובה לנהל על פי התקנות (לדוגמא : פחת, אינוונטר וכו').	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
170 (337)	בניגוד לטופס הצהרת המנהלים, בו מאשרים ראש הרשות וגזברית הרשות כי כל הנכסים של החברה נכללו באופן נאות בדוחות הכספיים, בפועל לא הוצגו הנכסים בדוחות הכספיים של הרשות. <u>עיקר תגובת המבוקר :</u> <u>הצהרת מנהלים היא מסמך מחייב על פי תקן ביקורת 21, נכסי החברה נכללו באופן נאות בדוחות הכספיים בהתאם לכללים שעל פיהם נערכו הדוחות. המיטלטלין אשר נרכשו בשנת הדוחות הכספיים אכן נרשמו והוצגו אך לא תחת סעיף נכסי החברה אלא כי אם במסגרת ההוצאות, ומכאן שכלל נכסי החברה הוצגו בדוחות הכספיים (והמיטלטלין אשר נרכשו בשנים קודמות נכללים במסגרת עודפים).</u>	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא, גם אם מאן דהוא יקבל את ההסבר החשבונאי של המבוקר בנושא המיטלטלין, התגובה לא מתייחסת כלל לנושא הפחת (החיוב בסעיף 48 לתקנות להציג פחת בדוח השנתי משמעותו כי יש לנהל כרטיס רכוש קבוע/פנקס מיטלטלין).	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
171 (338)	מיעוט חברי ההנהלה ועובדי הרשות, יכול שיצור מצבים של ניגוד עניינים (לדוגמא חבר ועדת ביקורת שהוא גם חבר בוועדת מכרזים, עקב מיעוט חברי הנהלה, או נאמנות של עובדים שהם גם עובדי הרשות וגם עובדים במקום נוסף), מן הראוי כי הנושא ייבחן על ידי היועץ המשפטי של הרשות וכי חברי ההנהלה והעובדים יתנהלו בהתאם לחוות הדעת. <u>תגובת המבוקר : קיימת חוות דעת של היועץ המשפטי מסוף שנת 2015</u>	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>בדבר הרכב ועדות הרשות,</u> <u>נכון לתאריך סיום</u> <u>הביקורת אין כבר עובדים</u> <u>שהם גם עובדי הרשות וגם</u> <u>עובדי המועצה).</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, לא קיימת חוות דעת מסודרת או נוהל כיצד יש לדווח על ניגוד עניינים, וכיצד יש למנוע אותו. כמו כן בחוות הדעת בנושא הרכב הועדות כתב היועץ המשפטי בין השאר כי ... אנו סבורים שמן הראוי שחבר בוועדת הביקורת לא יהיה חבר במקביל בוועדת המכרזים ... מצב שבפועל התקיים ברשות לאחר חוות הדעת.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
172 (339)	לא מתקיים ניהול סיכונים שוטף ברשות. רמות הסיכון לא מתעדכנות לאור הפעילות שבוצעה על ידי הרשות על מנת להקטינו. לא מזוהים סיכונים חדשים לאור המתרחש במציאות (סקר סיכונים בן שנתיים שלוש	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				יכול להיות לפחות בחלקו לא רלוונטי). <u>תגובת המבוקר : נושא</u> <u>הסיכונים מוצג למליאת</u> <u>הרשות במסגרת הצגת</u> <u>תוכנית העבודה השנתית.</u> <u>בנוסף, תקציבים</u> <u>המובאים לאישור</u> <u>המליאה מדורגים לפי</u> <u>רמת הסיכון שהם מייצגים</u> <u>בסקר הסיכונים. יחד עם</u> <u>זאת, אכן נדרש לנהל את</u> <u>מערך הסיכונים באופן</u> <u>דינמי כך שישקף את</u> <u>השינויים בשטח</u> <u>ובמערכות איתן הרשות</u> <u>עובדת.</u> <u>אבקש לחדד את הנושא</u> <u>באמצעות אירוע זיהום</u> <u>נחל אשלים שאירע בסוף</u> <u>חודש יוני 2017. באירוע זה</u> <u>נוצר שיטפון וזיהום עקב</u> <u>קריסת בריכה תעשייתית</u> <u>במישור רותם. עקב אירוע</u> <u>ייחודי זה הוחל בעדכון</u> <u>סקר הסיכונים של רשות</u> <u>הניקוז. בסקר בו יבחנו</u> <u>סיכונים דומים הקיימים</u> <u>באזורי תעשייה אחרים</u> <u>בתחום הרשות. מליאת</u> <u>הרשות מדווחת על אירוע</u> <u>זה ומשמעותו לפעילות</u> <u>הרשות. במקביל, לעת</u> <u>אישור תקציב 2018 בחודש</u> <u>אוקטובר 2017, תקבל</u> <u>מליאת הרשות עדכון</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>סטטוס על עבודת הרשות</u> <u>בראי סקר הסיכונים</u> <u>הקיים.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא.	
סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)
	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	בפועל לא הוצגה בפני המליאה תמונה כוללת של רמות הסיכונים בישיבת אישור התקציב, מכאן לא סופקו נתונים מלאים לחברי המליאה לשם הגדרת מדיניות בנושא טיפול בסיכונים, הן ברמת הכלל והן ברמת הסיכון הבודד.	173 (340)
	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	בפועל לא הוצגה בפני המליאה תמונה כוללת של רמות הסיכונים בישיבת אישור התקציב, בכך לא אפשרו לחברי המליאה לוודא כי התקציב מופנה לצמצום הסיכונים הגבוהים והמהותיים ביותר. וכן לא ניתן דיווח על הפעולות שבוצעו להקטנת הסיכונים בהתאם לתוכנית העבודה של השנה הקודמת.	174 (341)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	בניגוד להצהרת מנכ"ל הרשות, לא בוצעו תוכניות עבודה רב שנתיות על בסיס סקרי הסיכונים.	175 (342)
סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)
	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	למרות שהשיטפון משנת 2010 היה אירוע מהותי ומכונן לגבי כלל רשויות הניקוז בארץ, ולמרות שהוצאו מספר דוחות מקצועיים בנושא, הרשות לא השכילה לספק נתונים מסודרים לביקורת לגבי הפעולות שבוצעו, הרשות מניחה כי בוצעו פעולות רבות עקב המסקנות מהאירוע, אך אין בידי הרשות נתונים מסודרים בנושא. <u>תגובת המבוקר : לאור התוצאות ההרסניות של שיטפונות 2010 נערכה פניה מסודרת למשרד החקלאות שמיפתה את הנזקים כתוצאה מאירועי הגשם החריגים. כתוצאה מכך התקבלה תמיכה ממשרד החקלאות הממוקדת להשפעות אלו. ההתחייבויות מומשו במלואן לתיקון הנזקים.</u>	176 (343)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא או את רלוונטיות ההמלצה בנושא ניהול סיכונים.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
177 (344)	הליקוי : סט הנהלים המקיף את כלל הפעילות שנכתב בשנת 2010-2011 אינו רלוונטי לפחות בחלקו לפעילות הרשות כיום, מכאן עלה הצורך לעדכון גם בהתאם לדוחות הביקורת של מבקר הפנים של הרשות.	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	 תוקן חלקית
178 (345)	נמצא כי על מנת להסדיר סיכון מהותי, בקיום מתחם מגורי עובדים זרים בשפך נחל, נאלצה הרשות להיכנס לנעלי הרשות המקומית, אשר התעלמה מהתרעות הרשות לפעול לפינוי האתר. המליאה לא קבעה כללים לטיפול ברשות מקומית שנציגה הוא חבר מליאת הרשות אשר מתעלמת מהתרעות הרשות.	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	סיכון מהותי בנושא חוות בודדים, עדיין לא טופל באופן חד משמעי, למרות שעברו שבע שנים מהוצאת המלצות אופרטיביות להקטנת הסיכון.	179 (346)
סטטוס ב- 2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב- 2021 (מספר בדוח 2020)
	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	כפי העולה מדוחות מבקר הפנים של הרשות, הרשות לא מקיימת את הוראות נוהל בקרת הפרויקטים ונוהל מכרזים והתקשרויות, כפי שהגדירה עוד בשנת 2010. <u>תגובת המבוקר : הרשות מקיימת מעקב ובקרה רצוף והדוק אחר פרויקטים המבוצעים על ידה. יחד עם זאת, הרשות אינה מקיימת את נוהל בקרת הפרויקטים הקיים, היות והנהל אליו התייחסה הביקורת מתייחס לבקרת הפרויקט על ידי מערכת ניהול ממוחשבת אשר אינה רלוונטית לפעולת הרשות מזה כשלוש שנים.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא או את רלוונטיות ההמלצה.	180 (347)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				מטרת נוהל היא להסדיר את פעולות הרשות.	
	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	נוהל בקרת הפרויקטים של הרשות משנת 2010 לא קובע את ממשק הפעילות עם הרשות המקומית בה מבוצע הפרויקט.	181 (348)
סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)
	2017	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	רשות ניקוז ים המלח	נוהל בקרת הפרויקטים לא קובע כללי דיווח למליאת הרשות במקרה של חריגה מהותית בעלות או בזמני ביצוע הפרויקט (ברשויות מקומיות לדוגמא נדרשת החלטת מועצה על הגדלת פרויקט בטווחים של 25%-50% מהעלות המקורית שאושרה לו). <u>תגובת המבוקר : כל שינוי תקציבי עובר לאישור מליאת הרשות. במסגרת עדכון התקציב מתואר התקציב שאושר עד כה והוגדר כמסגרת הפרויקט והתקציב הנדרש לאישור המליאה. כמו כן מוצג הסבר לסיבה בגינה נדרש עדכון התקציב.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא או את רלוונטיות ההמלצה,	182 (349)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				אין לנושא כל התייחסות בנוהל, מומלץ לקבוע כללים לגבי אופן ומועד הדיווח (לא רק דיווח בדיעבד), על מנת לתת למליאה כלים לקבלת החלטות בזמן אמת.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
183 (350)	נמצא כי הבעיות שהועלו על ידי אנשי הרשות המקומית בסיור המסירה של הפרויקט (חלקים א', ב'), נותרו ללא טיפול גם לאחר שנה, דבר המעיד על חוסר פיקוח ווידוא התיקונים על ידי הקבלן המבצע.	רשות ניקוז ים המלח	ניהול סיכונים ובקרה על פרויקטים	2017	 לא תוקן
184 (351)	בניגוד להגדרת יעד העל של המחלקה הקובע כי : רמת השירות לה יזכו התושבים תהיה מוגדרת ידועה ומשתפרת בהתמדה. בפועל אין כל קריטריונים למדידת איכות שירות המחלקה, מכאן לא ניתן לקיים שיפור מתמיד של נושא שלא נמדד. <u>תגובת המבוקר : מדד לקביעת יעלות ואיכות השירות קיים וזהו המוקד העירוני במסגרתו מרוכזות פניות הציבור, יחד עם</u>	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>האמור יש בכוונתי לבנות מערך מדדים אשר יכלול פילוח פניות הציבור בהתאם לאופי הפנייה ובהתאם למיקומה כמו כן יבנה טופס הערכת ראש צוות על אופן תפקוד העובדים והספקים.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. במוקד העירוני אכן מרוכזות פניות הציבור בנושאים שונים, אך אין זה מהווה מדד ככל שלא מנתחים את הנתונים ובודקים מגמות דבר שלא נעשה בפועל (ראה בהמשך בפרק - ניתוח תלונות במוקד 106 בשנים 2016,2017).	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
185 (352)	לא קיימת הגדרה במחלקה לגבי זמן תגובה מחייב (SLA), לדוגמא תוך כמה זמן יש לפנות פגר מרגע ההודעה למוקד 106. <u>תגובת המבוקר : למרות שאין זמן תגובה, הנושאים מטופלים בזמן אמת וזמן התגובה אמור לקבל מענה הן במסגרת הסדנא של</u>	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>ייעוץ ארגוני והן באמנה בין הרשות לתושב והן במסגרת תוכנה חדשה של המוקד שתחליף את תוכנת הקונטרה.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, התנהלות של כיבוי שריפות (מענה מידי לפנייה), לא בהכרח מעיד על ניהול נכון של משאבים, בניית SLA באופן מושכל יכולה לאפשר התנהלות יעילה יותר.	
מספר סידורי 2021-ב (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
186 (353)	לא ניתן לנתח את איכות עבודת המחלקה על פי תלונות המוקד מאחר ולא קיימים מיונים מתאימים לפתיחת התקלות, אין אחידות באופן פתיחת התלונה, לדוגמא פעם מתייחסים לרחוב מלוכלך, פעם מטונף, פעם אשפה ברחוב ... או התייחסות לצואה , גללים , גללי כלבים ... וכד'.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
	<u>תגובת המבוקר : הנושא יקבל מענה במסגרת החלפת תוכנת המוקד.</u>				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, החלפת תוכנת המוקד עדיין לא בוצעה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
187 (354)	למרות התראת המחלקה המשפטית עוד בשנת 2015 בדבר הבעייתיות בגביית אגרת פינוי אשפה מעסקים, לאור פסיקות בתי המשפט בנושא, חוק העזר העירוני לא עודכן על מנת לאפשר גביית האגרה זאת עד תאריך סיום הביקורת (פברואר 2018), ובפועל העירייה מספקת את השירות ללא עלות (הפסד כספי).	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
188 (355)	בניגוד לסעיף 6 לחוק עזר לערד (הוצאת אשפה), תשכ"ה – 1965, לא הונפקו הרשאות לעובדי מחלקת התברואה להיכנס לכל נכס לשם פינוי אשפה.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
189 (356)	בניגוד למוגדר בסעיף 2 לחוק עזר לערד (ניקוי מדרכות) התשנ"ד – 1994, העירייה אינה אוכפת את חובת ניקוי רחבת העסקים על בעלי העסקים מאידך	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				ולא גובה השתתפות בהוצאות ניקוי מאידך (ככל שמבוצע על ידי עובדי העירייה). <u>תגובת המבוקר :</u> עם קליטת המפקח למרכז המסחרי בין יתר המטלות הנה הקפדה על יישום חוק העזר לערד (ניקוי מדרכות) עם כל המשתמע מכך דהיינו ניקיון 3 מ' בחזית בית העסק על ידי בעל העסק. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא לכל הפחות בשנת 2017.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
190 (357)	בעיריית ערד פוצל תפקיד ראש צוות שירותי ניקיון כמוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים לשני תפקידים, האחד של מנהל מדור ניקוי רחובות ושני מנהל מדור ביעור אשפה.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
191 (358)	נמצא כי בממוצע משאיות פינוי האשפה מופעלות 4-5 שעות ביום, מכאן לכאורה תוכנית העבודה של המדור חסרה, ולא מנצלת את מלא המשאבים והיכולות של נהגי המשאיות.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>תגובת המבוקר : על פי</u> <u>התחשיבים שנערכו</u> <u>בהתאם לכמות הפחים</u> <u>שיש לרוקן ולזמן הממוצע</u> <u>לריקון הפח המסקנה היא</u> <u>שרק חריצות העובדים</u> <u>למרות גילם והרצון</u> <u>להימנע ממזג אויר קיצון</u> <u>חום הקיץ, רוחות וסופות</u> <u>החורף מוביל אותם לרוץ</u> <u>פשוטו כמשמעו לסיים</u> <u>כמה שיותר מוקדם את</u> <u>המטלות היומיות.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. עדיין נהגי המשאית לא נוהגים במשאית בכמחצית מיום העבודה, מכאן אם יסתבר כי צוות המשאית (לא כולל הנהג) יעיל במיוחד, ניתן לנצל את שעות הנהיגה עם צוות נוסף לדוגמא ובכך לחסוך את הצורך בקניית משאיות נוספות. לעניין עבודה בריצה של עובדים מבוגרים, מומלץ לבחון האם הדבר מתאים לכללי הבטיחות ולבריאות העובדים.	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
192 (359)	מאחר ומשאיות האשפה פועלות בממוצע 4-5 שעות ביום עבודה, המשמעות היא כי עובדי הניקיון והתברואה עובדים על המשאיות בממוצע 3-4 שעות ביום, מכאן לכאורה תוכנית העבודה של המדור חסרה, ולא מנצלת את מלא המשאבים והיכולות של העובדים. <u>תגובת המבוקר : על פי התחשיבים שנערכו בהתאם לכמות הפחים שיש לרוקן ולזמן הממוצע לריקון הפח המסקנה היא שרק חריצות העובדים למרות גילם והרצון להימנע ממזג אויר קיצון חום הקיץ, רוחות וסופות החורף מוביל אותם לרוץ פשוטו כמשמעו לסיים כמה שיותר מוקדם את המטלות היומיות.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר אינה סותרת את הממצא. לעניין עבודה בריצה של עובדים מבוגרים, מומלץ לבחון האם הדבר מתאים לכללי	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021	הבטיחות ולבריאות העובדים.				
מספר (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
193 (360)	כמו במדור ביעור אשפה גם במדור ניקיון הרחובות מתקיים מצב בו נהג מכונת טאטוא מסיים את תוכנית העבודה שלו מספר שעות לפי תום יום העבודה. מאחר ולא קיימים מדדים ליעילות ואיכות עבודת המחלקה בכלל ונהגי מכונות הטאטוא בפרט, לא ניתן לקבוע האם עבודת הנהג יעילה במיוחד או שתוכנית העבודה אינה מגדירה משימות ליום עבודה שלם. <u>תגובת המבוקר : תוכנית עבודה קיימת, הופקו לקחים. הוחלף נהג המטאטא וכיום נפרשת הפעילות על פני 8 שעות עבודה (משנת 2018).</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. התוכנית לא מגדירה מדדי יעילות ואיכות העבודה.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	
מספר סידורי ב-2021		מחלקה	שנת הדוח	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר בדוח (2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	הדוח בה הוצג הממצא	לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
194 (361)	לאחר סיום תוכנית העבודה של הנהג אין כל הגדרה לגבי מה אמור לעשות והיכן אמור להיות עד להחתמת שיעון הנוכחות בסוף היום. <u>תגובת המבוקר : אין יותר סיום עבודה לפני שעת הסיום הרגילה (משנת 2018).</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא המתייחס לשנת 2017 , הנושא יבחן במסגרת מעקב אחר תיקון ליקויים.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 תוקן חלקית
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח (2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
195 (362)	בניגוד למוגדר באוגדן תנאי העסקה של משרד הפנים לטענת מנהל המחלקה לא ניתן לקבוע תוכנית עבודה שבועית, מאחר וכמות כח האדם המצומצמת גורמת לשינוי תוכניות ברמה היומית זאת בהתאם לכמות	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				העובדים שלא הופיעה לעבודה (מחלה, חופשה וכד''). <u>תגובת המבוקר : לכל עובד יש תוכנית עבודה מסודרת, כמו כן העובד מבוקר על ידי מספר גורמים ובין היתר ראש הצוות, מנהל המדור ומנהל המחלקה. לגבי מדדי ביצוע הנושא ייבדק ויתורגם הלכה למעשה יחד עם ראשי הצוותים.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. התוכנית לא מגדירה מדדי יעילות ואיכות העבודה, מכאן הפיקוח ככל שקיים הינו חסר, מאחר ואין כל מדד להשוואה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר דוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
196 (365)	כאמור, נמצא כי בממוצע משאיות פינוי האשפה פועלות 4-5 שעות ביום, מכאן לכאורה תוכנית העבודה של המדור חסרה, ולא מנצלת את מלא המשאבים והיכולות של עובדי מדור ביעור האשפה (נהגים וצוותי המשאיות).	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>תגובת המבוקר : על פי</u> <u>התחשיבים שנערכו</u> <u>בהתאם לכמות הפחים</u> <u>שיש לרוקן ולזמן הממוצע</u> <u>לריקון הפח המסקנה היא</u> <u>שרק חריצות העובדים</u> <u>למרות גילם והרצון</u> <u>להימנע ממזג אויר קיצון</u> <u>חום הקיץ, רוחות וסופות</u> <u>החורף מוביל אותם לרוץ</u> <u>פשוטו כמשמעו לסיים</u> <u>כמה שיותר מוקדם את</u> <u>המטלות היומיות.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : חישוב תיאורטי של זמנים אינו תחליף לתוכנית עבודה כולל מדדי איכות ויעילות, בתצפית הביקורת בפינוי אשפה של חלק מרחוב נראה כי הזמנים שהוגדרו בתחשיב גבוהים בהרבה מהנדרש גם אם העובדים לא רצים במהלך הפינוי. גם בהתייחסות המבוקר צוין כי לעובדי הצוות זמן הפסקה מעבר למוגדר בחוק, לפי התחשיב התיאורטי. לעניין עבודה בריצה של עובדים מבוגרים, מומלץ לבחון האם הדבר מתאים לכללי הבטיחות ולבריאות העובדים.	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקת אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
197 (367)	בניגוד להנחיות מנהל המדור, לא מקיימים הפסקת אוכל במהלך יום העבודה, הפסקה שהוגדרה הפסקת חובה שלא ניתן לדלג עליה.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
198 (368)	נמצא כי לא מתקיימת בקרה של המנהלים על העובדים בשטח בכלל ובזמן ההפסקות בפרט, דבר העלול להביא לאי יעילות בעבודה.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
199 (369)	לפי הערכת מנהל המחלקה רק כ- 40% משעות העבודה במהלך יום עבודה רגיל מוקדשות לניקוי רחובות (40% נוספים בהסדר גינון , 20% הפסקה והעברות). <u>תגובת המבוקר : נבדקת</u> <u>האפשרות לבניית תוכנית</u> <u>מדדי יעילות.</u>	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
200 (370)	העירייה לא מספקת לעובדים בגדים מתאימים לעבודה בשמש.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
201 (372)	העירייה לא מספקת לעובדים אמצעי תקשורת לדיווח למוקד 106 על מפגעים שונים.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
202 (373)	ממוצע הגיל של עובדי מדור ניקיון רחובות עומד בסוף 2017 על 56 שנים, על פי המוסד לבטיחות וגהות יש לנהל את הסיכון של במקום העבודה ולהתאימה לעובד המבוגר (באופן פרטני), כמו כן מומלץ לאפשר גמישות לחלקיות משרה וגמישות בשעות העבודה, בפועל לא קיים בעירייה ניהול סיכונים כאמור. <u>תגובת המבוקר : לא ישים, המטלות הן אותן מטלות ולא ניתן לצמצמן ולהתאימן בהתאם לגיל העובד.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא. מאחר והמטלות קשיחות לטענת המבוקר, יש לבחון ביתר שאת מי מהעובדים יכול לבצע אותן ככל שהוא	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				מתבגר, לעירייה אחריות גם לעובדים ולא רק לביצוע מטלות.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר דוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
203 (374)	עלויות תיקוני הרכבים במדור פינוי אשפה גדלות באופן מתמיד לאורך השנים הנבדקות. בניגוד למנהל תקין, נמצא כי נושא תיקוני הרכבים אינו עובר הליך רכש/מכרז, אלא מטופל על ידי מספר מוסכים קבועים. <u>תגובת המבוקר : מתוך ניסיון הרשות אינה מעוניינת לעבוד עם מוסכים שונים למעט מוסכי היבואן אולי מחיר שעה גבוה יותר אולם אך בפועל קיימת הצדקה בשל מומחיותם.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו. ככל שאין אישור לפטור ממכרז/הצעת מחיר אסור לפעול באופן זה.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
204 (375)	בניגוד למנהל תקין, נמצא כי נושא תיקוני הרכבים אינו עובר הליך רכש/מכרז, אלא מטופל על ידי מספר מוסכים קבועים. <u>תגובת המבוקר : מתוך ניסיון הרשות אינה מעוניינת לעבוד עם מוסכים שונים למעט מוסכי היבואן אולי מחיר שעה גבוה יותר אולם אך בפועל קיימת הצדקה בשל מומחיותם.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו. ככל שאין אישור לפטור ממכרז/הצעת מחיר אסור לפעול באופן זה.	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 לא תוקן
205 (376)	בהתאם לסיכום המומחה שנשכר ללווי התהליך של הפרדת הפסולת במקור, התקלות עימן התמודדה העירייה בתחילת יישום הפרויקט, לפחות בחלקן הגדול, הן תוצאה ישירה של "השינוי הזוחל" שהתרחש לאורך זמן בתהליך קבלת ההחלטות	מחלקת תברואה	מדור ביעור אשפה ומדור ניקוי רחובות	2017	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	בין שלב התכנון לשלב הביצוע בפועל.	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
206 (א.1)	למרות חשיבות קיום והטמעת קוד אתי בשלטון המקומי, כפי שבאו לידי ביטוי גם בדוחות מבקר המדינה וגם בדוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק שלטון החוק וטוהר מידות בשלטון המקומי, וגם בגין הצטברות עדויות לקיומם של דפוסי פעילות פסולים ברשויות המקומיות, ופרשות שחיתות שנחשפו, בעיריית ערד לא קיים קוד אתי. <u>תגובת המבוקר : נושא הקוד האתי מהווה נדבך חשוב בהתנהלות העירייה ככלל ועובדיה בפרט. הנושא יטופל במסגרת תכנית ההמראה הרשותית המתוכננת לשנים הקרובות יחד עם משרד הפנים.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, בפועל הנושא טרם טופל בעיריית ערד.	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
207 (א.2)	בניגוד לרשויות מקומיות אחרות ולחשיבות הנהגת הקוד האתי בכל ארגון, בעיריית ערד לא מתקיימת כל פעילות אקטיבית לקביעת נורמות התנהלות בדומה לקוד אתי, על ראש הרשות המקומית, או על נבכרי ציבור, או על עובדי העירייה. <u>תגובת המבוקר : מתבצעת פעילות אקטיבית לכתיבת נהלים ארגוניים ואמנת שירות לתושב. כמו כן, בהמשך לכתוב מעלה - נושא הקוד האתי יטופל במסגרת תכנית ההמראה הרשותית המתוכננת לשנים הקרובות יחד עם משרד הפנים.</u> תייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו. בפועל, נושא הקוד האתי טרם טופל בעיריית ערד, לגבי נהלי עירייה החל תהליך של בניית נהלים בתחום הכספי לפני מספר שנים, אך התהליך לא נשא פירות כמעט, ומאז הנושא לא	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				מתוקצב ולא מטופל באופן מקצועי, לגבי אמנת שירות טרם הוגדרה כזו נכון לסוף שנת 2018.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
208 (א.3)	תיקון הליקויים המתוארים בדוחות מבקר העירייה שבאחריות צוות תיקון הליקויים העירוני הינו לוקה בחסר (בין 50% ל- 80% מהליקויים לא מתוקנים לאחר שנתיים), בניגוד למטרת הצוות שצריך בין השאר לפעול לתיקון הליקויים על ידי קביעת נהלים והנהגת שיטות עבודה, שמטרתם העיקרית מניעת התהוותן של פגיעות בטוהר המידות. על פי מבקר המדינה העדרם של תקנות, נהלים ושיטות ברורים ויעילים, וגם אדישות בדבר השמירה הקפדנית על קיומם, ביחוד בתחום המנהלי והנהלת הכספים והחשבונות, פותחים פתח לפני עובד ציבור לעבירה ולמעילה באמון שהושם בו. <u>תגובת המבוקר : צוות תיקון ליקויים החל לדון בליקויים שלא הופיעו</u>	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>בעיקרי הממצאים בדו"ח המבקר לשנת 2016, וימשיך באופן עבודה זה החל משנת העבודה 2019. כמו כן, הצוות יכין תכנית עבודה לצמצום הפערים ומעקב אחר תיקון הליקויים בשיתוף פעולה עם המבקר.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
209 (א.4)	בעיריית ערד לא מטופלות באופן מוסדר נורמות לא ראויות שהשתרשו במספר מחלקות, לדוגמא בנושא נוכחות עובדים במקום העבודה : א. הפסקת עבודה לאחר מילוי המכסה באמצע יום העבודה, וחזרה להחתמת כרטיס עבודה בסוף יום העבודה הרשמי (ובהתאם תשלום על יום עבודה מלא ולעיתים אף שעות נוספות). ב. יציאה ממתחם העירייה להפסקות	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				ללא החתמת כרטיס נוכחות. ג. פרישה לתנומה במהלך יום העבודה (במחסני העירייה או ברחבי העיר).	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
210 (א.5)	בעיריית ערד אין כל יישום של קביעת והטמעת כללי התנהגות בין אם, קוד אתי, אמנת שירות, או נוהלים מסודרים, מכאן סטנדרט הפעולה הוא ברף המינימלי ביותר מול רף החוק. <u>תגובת המבוקר : מתבצעת פעילות אקטיבית לכתיבת נהלים ארגוניים ואמנת שירות לתושב. כמו כן, בהמשך לכתוב מעלה - נושא הקוד האתי יטופל במסגרת תכנית ההמראה הרשותית המתוכננת לשנים הקרובות יחד עם משרד הפנים.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו. בפועל נושא הקוד האתי טרם טופל בעיריית ערד, לגבי נהלי עירייה החל	הנהלת העירייה	טוהר המידות ואתיקה	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				תהליך של בניית נהלים בתחום הכספי לפני מספר שנים, אך התהליך לא נשא פירות כמעט, ומאז הנושא לא מתקצב ולא מטופל באופן מקצועי, לגבי אמנת שירות טרם הוגדרה כזו נכון לסוף שנת 2018.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
211 (ב.1)	בניגוד לסעיף 140 לפקודת העיריות המגדיר כי ראש העיריה יהיה אחראי לכך שהחלטות המועצה יבוצעו כהלכה; הצריכה ההחלטה הוצאה מכספי העיריה - יהיה ראש העיריה אחראי לכך שההחלטה תבוצע בהתאם לתקציב המאושר ובהתאם להוראות אחרות של פקודה זו או של דין אחר; בפועל בשנת 2017 הוצאו כשלושה מיליון ₪ בסעיפים שונים ללא מקור בתקציב המאושר באותה העת, עדכון התקציב לפי ההוצאות בפועל בוצע בדיעבד בחודש דצמבר 2017. <u>תגובת המבוקר : העירייה פועלת, ככל הניתן, בהתאם למוגדר בפקודת העיריות.</u>	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>לא אחת משרד הפנים ואו</u> <u>משרדי ממשלה אחרים</u> <u>מעבירים תקציבים לקראת</u> <u>סוף השנה, דבר המקשה על</u> <u>ביצוע מתוכנן בהתאם</u> <u>לתקציב מאושר מראש.</u> <u>בנוסף יצוין כי לא מאושרות</u> <u>הוצאות החורגות ממסגרת</u> <u>ההכנסות.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. מן הראוי כי מקרים מעין אלה יהיו נדירים אם בכלל, וכאשר קורה המקרה יש להציג דיווח מתאים ושקוף בוועדת הכספים.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
212 (ב.2)	בניגוד להגדרות תחומי הפעילות של וועדת הכספים על פי המדריך לנבחר של משרד הפנים, וועדת הכספים בעיריית ערד ברוב המקרים לא דנה בהעברות כספים מסעיף לסעיף בתקציבי העירייה, <u>אלא</u> <u>בדיעבד לאחר שהכספים הוצאו ואינה עוסקת כלל בהמלצה לאשר הוצאות, כנהוג ברשויות אחרות.</u>	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>תגובת המבוקר : המדריך</u> <u>לנבחר היא חוברת</u> <u>ממליצה, הוועדה דנה עפ"י</u> <u>המוגדר בדיני עיריות.</u> <u>סעיף 149 לפקודות</u> <u>העיריות (נוסח חדש) קובע</u> <u>"המועצה תבחר מבין</u> <u>חבריה ועדת כספים קבוע</u> <u>שתפקידה לייעץ למועצה</u> <u>בכל ענייני כספים של</u> <u>העירייה" החוברת לנבחר</u> <u>שמפרסם המפע"ם שלא</u> <u>באה במקום דיני עיריות</u> <u>ראה עמ' 109 בחוברת</u> <u>"נספח 2 דבר החוק בנושא</u> <u>תקציב וכספים ברשות</u> <u>מקומית" אין דבר בחוק</u> <u>למעט סעיף 149.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. משרד הפנים הוא הרגולטור של העירייה, המלצתו אינה חקיקה מחייבת, אך בהחלט מגדירה רף התנהלות רצוי מעבר למינימום המוגדר בחוק (אותו ברור כי חובה לקיים).	
 תוקן חלקית	2018	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	חברי ועדת הכספים	נמצא כי רשימת חברי ועדת הכספים באתר האינטרנט של העירייה לא עודכנה, לאחר החלפת אחד מחברי הוועדה לפני מספר חודשים.	213 (4.ב)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
214 (ב.9)	בניגוד לסעיף 166 (ב) לפקודת העיריות המתיר קביעת סדרי עבודה, לא נקבעו כל סדרי עבודה בוועדת הכספים כחלק מתהליך ובחירה מודעת של חברי הוועדה הנוכחיים, לא בפרוטוקול ועדה ולא בנוהל עירוני (קיים נוהל עירוני שהינו נוהל חסר לדעת הביקורת). <u>תגובת המבוקר : ועדת כספים מנוהלת על פי נוהל עבודה זה פקטו שיטתי וקבוע, הגם שאינו נוהל כתוב. הנוהל יובא לאישור חברי ועדת הכספים.</u>	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	 תוקן חלקית
215 (ב.11)	בניגוד ליעודה של וועדת הכספים שהוא ניווט העירייה מבחינה כלכלית, בפועל פעילות ועדת הכספים בעיריית ערד הינה טכנית בעיקרה (אישור/ פתיחת/הגדלת/הקטנת תקציבים בלתי רגילים), הנתונים הנמסרים לחברי הוועדה לפני הישיבות לא מאפשרים הבנה כוללת של הסעיף הנדון (לדוגמא אי צרוף תוכניות עסקיות באישור השקעות שונות),	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				וכן לא מוזמנים עובדי עירייה רלוונטיים/מומחי תוכן לשם מתן הסברים שונים (כגון מהנדס העירייה כאשר מגדילים תב"ר בסכומים ניכרים, או רואה חשבון באישור דוחות כספיים). <u>תגובת המבוקר : הנתונים הרלוונטיים מצורפים לסדר יום. חברי ועדה המעוניינים בכך, יכולים לשאול שאלות לפני ובמהלך ועדת הכספים. נוסף על כך, חברי הוועדה מקבלים הסבר על הסעיפים הנידונים במהלך הוועדה.</u> <u>עפ"י מיטב ההבנה של יו"ר הוועדה מצורפים כל החומרים הנדרשים לקבלת ההחלטה. חברי ועדת כספים הם נבחרים ציבור ויכולים לרכוש ידע ככל שגדרש ע"י השתתפות בקורסים של המפע"ם.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. מאחר וכאמור בממצא קודם, חברי הוועדה אינם מומחים בנושא כספים לעיתים הם לא יודעים לשאול את השאלות ולבקש את הנתונים הרלוונטיים, לכן יש להציג בפניהם את מירב הנתונים

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				על מנת לקבל החלטה מושכלת, ראה המלצת הביקורת לממצא זה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
216 (ב.12)	בניגוד לסעיף 203א. לפקודת העיריות, לא מתקיים דיווח מסודר לוועדת הכספים לכל הפחות בנושא ערבויות שנטלה העירייה. <u>תגובת המבוקר : נפנה לקבלת חו"ד משפטית. כיום כל ערבות שהעירייה נותנת, נדונה במליאה. מנהל על כל הערבויות רישום ומעקב בקונטרה.</u>	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	 לא תוקן
217 (ב.13)	בניגוד לסעיף 206 לפקודת העיריות, תקציב העירייה לשנים 2016, 2017, 2018 לא הוגש לאישור ועדת הכספים ומועצת העירייה לא יאוחר מחודשיים לפני תחילת שנת הכספים. <u>תגובת המבוקר : מקובל. יחד עם זאת יצוין כי התקציב מאושר על ידי המליאה עד יום תחילת שנת הכספים שאליה מתייחסת הצעת התקציב.</u>	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	 לא תוקן
218 (ב.14)	בניגוד לסעיף 213 לפקודת העיריות, אף דוח רבעוני של	חברי			

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

	2018	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	ועדת הכספים	שנת 2017 לא הוגש במועד בו נקבע בחוק לדיון בוועדת הכספים (איחור ממוצע של כחודשיים), בנוסף על פי הפרוטוקולים לא נערך כל דיון בדוחות בניגוד למהות ועדת הכספים שתפקידה לבחון את ההתנהלות הכספית של העירייה. <u>תגובת המבוקר : בוועדת הכספים מוצגים עיקרי הדוח. ככל שלחברי ועדת כספים יש שאלות על הדוח, מתקיים דיון וניתן מענה, ההנהלה תפעל להגשת הדוחות הכספיים לוועדת הכספים תוך פרק הזמן הנדרש.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא.	
סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)
	2018	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	חברי ועדת הכספים	בניגוד להגדרת משרד הפנים את אחריות ועדת הכספים הקובעת בין השאר כי היא יכולה לשפר את אופן הכנת התקציב ולהוות בלם וגורם מבקר, לפני אישור התקציב ולאחר מכן במעקב קפדני אחר מימוש התקציב לאורך כל שנת	219 (ב.19)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				הכספים, בפועל לא עקבה וועדת הכספים אחר ביצוע ההחלטות עליה התחייבה העירייה בתוכנית ההתייעלות משנת 2014 עד שזו בוטלה בהסכמת משרדי הממשלה בשנת 2016 (כגון קיצוץ בשעות נוספות, וקיצוץ במשרות). <u>תגובת המבוקר : חברי ועדת כספים מקבלים את כל המידע הרלוונטי. כמו כן, ככל שלחבר ועדת כספים יש שאלות או מידע חסר, הוא זכאי לקבל את כל התשובות מהנהלת העירייה והגזברות.</u> <u>עפ"י מיטב ההבנה של יו"ר ועדת כספים מוצגים כל הנתונים הרלוונטיים ככל שחבר ועדת כספים שהוא נציג ציבור מעוניין להעמיק בנושא מסוים עליו ללמוד את הנושא ולשאול שאלות.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : לדעת הביקורת תגובת המבוקר אינה משקפת את המציאות במדויק. בפועל, כאמור בממצא לא התקיים מעקב אחר יישום תוכנית ההתייעלות, בדוח ביקורת זה מוצגים מספר מקרים בהם לא ניתן מידע רלוונטי לפני ההצבעה על המלצת הוועדה (תוכניות

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				עסקיות לדוגמא), לגבי זכאות חבר ועדה לשאול שאלות היא אכן נכונה ברמה הטכנית, אך מאחר וחברי הועדה אינם מומחים בנושאי הכספים אינה רלוונטית, במיוחד לאור העובדה שבניגוד למקובל בגופים אחרים, לא מוזמנים מומחי תוכן לוועדה להסביר את המשמעויות הכספיות לחבריה אף לא בנושאים מהותיים.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
220 (ב.22)	בניגוד להגדרת משרד הפנים את אחריות וועדת הכספים הקובעת בין השאר כי היא יכולה לשפר את אופן הכנת התקציב ולהוות בלם וגורם מבקר, לפני אישור התקציב ולאחר מכן במעקב קפדני אחר מימוש התקציב לאורך כל שנת הכספים, בפועל לא נדונו הפרויקטים המניבים שקודמו בעירייה בוועדת הכספים, כמו כן וועדת הכספים לא עקבה אחר ביצוע הפרויקטים המניבים, בפועל מעורבותה הסתכמה באישור טכני של	חברי ועדת הכספים	התנהלות ואפקטיביות ועדת הכספים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				מסגרת התקציב הבלתי רגיל, וככל הנדרש בהגדלתו. <u>תגובת המבוקר : אנו מאפשרים לחברי ועדה למלא את תפקידם כנדרש ומביאים לידיעתם את כל המידע הרלוונטי. בנוסף, ככל שיש לחברי ועדת כספים שאלות, הם מקבלים מענה מפורט.</u> <u>תגובת המבוקר- סעיף 149 לפקודות העיריות (נוסח חדש) קובע "המועצה תבחר מבין חבריה ועדת כספים קבוע שתפקידה לייעץ למועצה בכל ענייני כספים של העירייה"</u> <u>החוברת לנבחר שמפרסם המפע"ם שלא באה במקום דיני עיריות ראה עמ' 109 בחוברת "נספח 2 דבר החוק בנושא תקציב וכספים ברשות מקומית" אין דבר בחוק למעט סעיף 149.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. כמפורט בדוח זה בפרק העוסק באתיקה וטוהר מידות, החוק הוא רף המינימום בלבד, כלל מרכיבי השלטון המקומי (נבחרים, עובדים וכד') צריכים לשאוף לפעול

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				בהתאם לרף המקסימום המוגדר במסגרת כללי האתיקה וטוהר המידות. הממצא לא מפרט את רף המקסימום אלא את הנחיות הרגולטור של העירייה, מכאן הביקורת מצפה כי לפחות אלה יתקיימו בעירייה, זאת כל עוד לא הוגדר קוד אתי לרף המקסימום.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
221 (ג.6)	הוועדה המקומית לתכנון ובניה ערד, נותרה ברמת הוועדה הנמוכה ביותר מבחינת סמכויות, מכאן לא הושגה אחת מהמטרות המרכזיות של הרפורמה בתכנון ובניה בנושא האצלת סמכויות, על מנת לייעל ולקצר את זמני ההליכים בתכנון ובניה. <u>תגובת המבוקר : הממצא מקובל חלקית, הוועדה המקומית ערד מסווגת כוועדה רגילה כמו מרבית הוועדות המקומיות ברחבי המדינה. הוועדה ממשיכה בתהליך להשגת מטרות הרפורמה.</u>	ועדה לתכנון ובניה	תכנון עירוני	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר דוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
222 (ג.7)	על פי דוח שנתי לשר האוצר לשנת 2016, בנושא וועדות הבניה המקומיות בכל הארץ, ערד לא נמצאת כמצטיינת בשום מדד. <u>תגובת המבוקר : הממצא מקובל, מגובשת תוכנית עבודה לשנת 2019.</u>	ועדה לתכנון ובניה	תכנון עירוני	2018	 תוקן
223 (ג.8)	קיימים הפרשים של עשרות אחוזים בין רישומי הוועדה לגבי מספר התחלות הבניה ויחידות בניה שבנייתן הסתיימה, לבין פרסומי הלמ"ס. <u>תגובת המבוקר : הממצא לא מקובל, הנתונים נבחנו שנית והם מיהמנים. לא ברור הפער בין הנתונים לפרסומי הלמ"ס, יש לוודא אמינות הנתונים מול הלמ"ס.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, לדעת הביקורת הועדה אחראית לבחינת הנושא מול הלמ"ס ולאי הישנות המקרה בשנים הבאות.	ועדה לתכנון ובניה	תכנון עירוני	2018	 תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
224 (9.ג)	לעיריית ערד אין תוכנית מתאר תקפה רלוונטית (התוכנית המאושרת האחרונה משנות השמונים), זאת לאחר יותר מעשור שעסקו בגיבושה של תוכנית מתאר כוללת חדשה, והוקצו כספים ומשאבים אחרים להכנתה. <u>תגובת המבוקר : הממצא מקובל, באישור מנהלת מנהל התכנון, משרד הבינוי והשיכון ורמ"י, הוחלט לקדם תוכנית מתאר כוללת חדשה.</u>	ועדה לתכנון ובניה	תכנון עירוני	2018	 תוקן
225 (10.ג)	בניגוד לדיווח העירייה למבקר המדינה משנת 2008 כי קיימת תוכנית מתאר מקומית כוללת לערד שאושרה בשנת 1982 (לאחר 4 שנות תכנון), באתר הועדה המקומית לתכנון ובניה של ערד, אין כל זכר לתוכניות אלה (באתר מצוין כי תוכנית המתאר התקפה היא משנת 1963). <u>תגובת המבוקר : הממצא לא מקובל, קיימת תוכנית מתאר מקומית משנת 1982,</u>	ועדה לתכנון ובניה	תכנון עירוני	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>התוכנית תעודכן באתר הועדה בהקדם.</u> התנייחות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, כאמור בממצא, התוכנית המפורסמת באתר היא לא התוכנית המעודכנת משנות ה-80.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
226 (ג.13)	לעיריית ערד אין עדיין תוכנית אסטרטגית ביצועית כולל לוחות זמנים למימושה, מאחר ותוכנית מתאר כוללנית צרכה לענות על צרכי העיר העתידיים, מן הראוי לגבש את התוכנית האסטרטגית של העירייה, על מנת לפתח תוכנית מתאר כוללנית רלוונטית ורואה פני עתיד. <u>תגובת המבוקר : קיים חזון ברור עם שש נקודות הפרוטות לעקרונות פעולה. בשלב זה עדיין אין תוכנית אסטרטגית ביצועית, עם זאת נכון וראוי כי העבודה על התוכנית האסטרטגית תיעשה במקביל ובשיתוף לשלב המיפוי שיעשה כחלק מהכנת תוכנית המתאר</u>	ועדה לתכנון ובניה	תכנון עירוני	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>למען הסקת מסקנות משותפות.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : כמפורט בגוף הדוח, החזון העירוני השתנה מעט במהלך שנת 2018, תוכנית אסטרטגית היא תוכנית פעולה למימוש החזון, כמו כן בכוחה של תכנית מתאר היא לקבוע את אופיו של היישוב ואת כיווני התפתחותו העתידית, מכאן לכאורה בניגוד לתגובת המבוקר אין זה נכון וראוי כי העבודה על התוכנית האסטרטגית תיעשה במקביל לתוכנית המתאר, מאחר והאסטרטגיה תקבע את תוכנית המתאר ולא להפך, או במקביל.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
227 (ג.14)	בחזון העירוני, ובתוכנית האסטרטגית להגשמתו אין התייחסות לגידול הנדרש בשטחי מסחר לאור השאיפה האוכלוסייה, וכן לגרעון בשטחי התעשייה, המסחר והתעסוקה הקיים כיום בעיר (לפי מחקרי משרד הפנים היחס הנדרש על מנת	ועדה לתכנון ובניה	תכנון עירוני	2018	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				להגיע לאיתנות תקציבית הוא כ-60% הכנסות ארנונה שלא ממגורים (בערד הכנסות הארנונה שלא ממגורים עומדות על כ-40% בלבד), גם מבקר המדינה התייחס לנושא בביקורת בעירייה אחרת עוד בשנת 2012 ושם העיר כי לפיתוח המואץ של בנייה למגורים לא נלווה פיתוח מספק של שטחי תעשייה, תעסוקה ומסחר. שטחים אלו דרושים כדי לחזק את הבסיס הכלכלי של העיר, להגדיל את הכנסותיה ולספק תעסוקה ושירותים לתושביה. <u>תגובת המבקר : הממצא מקובל, הנושא נמצא בעבודה.</u>	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
228 (1.ד)	למרות שהחוק העניק למהנדס העירייה את הסמכות והחובה לעסוק בכל נושא הבניה הציבורית בעירייה, פקחי הועדה לתכנון ובניה אינם מבצעים כל פיקוח על פרויקטים עירוניים (בעיריית ערד רוב הפרויקטים העירוניים מתוכננים ומפוקחים שלא	הועדה לתכנון ובניה	פיקוח	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				על ידי מחלקת ההנדסה, עובדה המחזקת את הצורך בפיקוח מחלקת ההנדסה על עבודות אלה).	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
229 (2.ד)	בבחינת תיקי הבניין של נכסי העירייה בביקורת משנת 2013 (ליקוי שטרם תוקן נכון לשנת 2018), נמצא כי התיקים לא כללו מסמכים שונים הנדרשים על פי דין, כגון : היתרי בניה, תעודות גמר, היתרים לתוספות בניה, חוזי חכריה בתוקף וכד'. דבר המעיד בין השאר על פיקוח לא מיטבי על עבודות בניה עירוניות.	הועדה לתכנון ובניה	פיקוח	2018	 לא תוקן
230 (3.ד)	מחלקת משאבי האנוש של העירייה לא עוקבת כלל אחר נושא הסמכת המפקחים בוועדת התכנון והבניה, אין כל מידע בתיק העובד אם ואיזה הסמכה קיבל, עד מתי תקפה ההסמכה ומה צריך לעשות על מנת להאריך את תוקפה.	הועדה לתכנון ובניה	פיקוח	2018	 לא תוקן
231 (4.ד)	בניגוד לנדרש לא קיים במשרדי מחלקת ההנדסה חלל חקירות נפרד ייעודי לשם ביצוע חקירת חשוד	הועדה לתכנון ובניה	פיקוח	2018	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

 תוקן חלקית				בעבירות בניה, החקירות נערכות במתחם עבודה משותף, דבר העלול בין השאר לפגוע בפרטיות הנחקר.	
סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)
 תוקן	2018	פיקוח	הועדה לתכנון ובניה	למרות המוצהר במסמך מדיניות אכיפה, כי מסמך המדיניות מהווה תשתית איתנה לגיבוש תכנית עבודה אשר תבטא ותתווה את מימוש המדיניות על ידי יחידת הפיקוח, יחידת התביעה ויחידת התכנון של הוועדה. בפועל, בשנת 2018 לא הוגש אף תיק פיקוח אחד לתביעה העירונית להמשך הליך אכיפה.	232 (ד.6)
 תוקן	2018	פיקוח	הועדה לתכנון ובניה	בניגוד למוגדר בנוהל טיפול בתלונות על עבירות תכנון ובניה כפי שהוגדר בחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון בוועדות המקומיות והמרחביות של מפעם ולמנהל תקין, בפועל, אין הגדרה של תהליך העבודה ולא נקבע מדד זמנים ודיווח על טיפול בתלונות.	233 (ד.11)
	2018	פיקוח	הועדה לתכנון ובניה	בניגוד למוגדר בנוהל הכשרת מפקח על הבניה כפי שהוגדר בחוברת נהלי	234 (ד.12)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

 לא תוקן				עבודה לפיקוח על התכנון בוועדות המקומיות והמרחביות של מפעם, בפועל לא הגדירו את תהליך העבודה ולא נקבע לוח זמנים ובדיקת קיום ההכשרה.	
סטטוס ב- 2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב- 2021 (מספר בדוח 2020)
 תוקן	2018	פיקוח	הועדה לתכנון ובניה	הוועדה לתכנון ובניה ערד לא הגדירה כל נהלי עבודה למערך הפיקוח ואף לא אימצה את הנהלים שהוגדרו בחוברת נהלי עבודה לפיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות שהוצא על ידי מפעם השפלה, משרד הפנים ומשרד האוצר, בנושא יחידת הפיקוח. אי עבודה על פי נהלים ומדדי ביצוע היא אחת הסיבות לפעילות הלא מיטבית של מערך הפיקוח העירוני.	235 (13.ד)
 לא תוקן	2018	פיקוח	הועדה לתכנון ובניה	בניגוד למוגדר בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 6/2018 – רוטציות בין פקחי הרשות המקומית באזורי פיקוח, בעיריית ערד לא קיימת תוכנית תחלופת אזורים של פקחים.	236 (15.ד)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
237 (16.ד)	בניגוד לסעיף 1 – דיווח של ועדה מקומית מתקנות התכנון והבניה (דיווח על בניה שלא כדין), התשמ"ח-1987, יושב ראש הוועדה המקומית לתכנון ובניה ערד אינו מדווח אחת לחודש ליושב-ראש הוועדה המחוזית דרום, על בניה שלא כדין שנעשתה במרחב התכנון המקומי, במקומות שלפי התכניות החלות עליהן אסורה הבניה.	הועדה לתכנון ובניה	פיקוח	2018	 לא תוקן
238 (17.ד)	בניגוד למדיניות האכיפה של הוועדה המקומית לתכנון ובניה ערד, בפועל לא קיים כל טיפול של הפיקוח העירוני בנושא פלישת קרקעות על ידי בדואים בתחום השיפוט של העיר.	הועדה לתכנון ובניה	פיקוח	2018	 לא תוקן
239 (18.ד)	כתוצאה מאי טיפול לאורך שנים רבות בפלישת בדואים לקרקעות בתחום השיפוט של ערד בכלל ובאזור התעשייה העירוני בפרט, נתקלים לאחרונה יזמים המנסים לפתח מבני תעשייה בבעיות בפיתוח מיזמים מצד הפולשים	הועדה לתכנון ובניה	פיקוח	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				לקרקע. גידול שטחי המסחר והתעשייה בעיר הוא בין המטרות החשובות להגדלת מקומות התעסוקה (הקטנת ההגירה השלילית מהעיר מסיבת חוסר תעסוקה) ואיתנות כלכלית לעירייה (הכנסות ארנונה עסקית).	
מספר סידורי 2021-ב (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
240 (ד.21)	למרות ההתנהלות הלא מיטבית (לאורך שנים) בממשק בין מערך הפיקוח לתביעה, לא אימצו בעירייה אף אחד מהנהלים שנבנו על ידי מפעם השפלה בנושא פיקוח על התכנון והבניה בוועדות המקומיות והמרחביות, כולל נוהל מספר 11 המגדיר את התיאום ושיתוף הפעולה הנדרש בין מחלקת האכיפה על הבניה לבין המחלקה המשפטית/התובע, או כל נוהל עבודה אחר.	הועדה לתכנון ובניה	פיקוח	2018	 לא תוקן
241 (ה.1)	מנוע הצמיחה של הרשות הוא עסקים, הן מבחינת הכנסות ארנונה והן מבחינת מתן הזדמנויות תעסוקה ואיכות חיים	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				לתושבי הרשות, לכל הפחות מבחינת דיווח העירייה למשרד הפנים בדבר מספר עסקים טעוני רישיון, בערד לא מתקיים מנוע הצמיחה מאחר ובין השנים 2012-2018 קיימת ירידה של כ- 27% במספר העסקים טעוני הרישוי לפי רישומי מחלקת רישוי עסקים. <u>תגובת המבוקר : מחלקת רישוי עסקים נטולת כלים מתאימים לשמש כמנוף לקידום עסקים, הנושא מטופל באמצעות החברה הכלכלית בהתאם למדיניות העירונית.</u>	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
242 (ה.2)	למעט בתחומי מים, פסולת ושמירה, מספר העסקים בכל סוגי העסקים טעוני הרישוי חווה ירידה בכמות בין השנים 2012-2018, המובילים בשיעור השינוי השלילי הם תחומי מסחר ושוונות בשיעור ירידה של 48% (מ-80 עסקים ל-38 בלבד בשנת 2018), וכן תחום עינוג ציבורי נופש וספורט עם שיעור ירידה של	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				44% (מ-45 עסקים ב-2012, ל-25 עסקים בלבד ב-2018).	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
243 (ה.3)	בניגוד לדרישות הרפורמה בעיריית ערד לא קיים מפרט אחיד פנים עירוני למעט בנושא איכות הסביבה, גם תחום זה אינו שלם ובסוף 2018 הוצאה הזמנה לספק מתמחה לכתובת מפרט רחב ומלא יותר. <u>תגובת המבוקר : באתר העירוני בא לידי ביטוי מפרט פנים עירוני שאמור להתייחס למדיניות הרשות בלבד ובין היתר הנדסה, מפגעי רעש, מפגעי ריח, הוצאות כסאות ושולחנות, פתיחת עסקים וכדומה.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. כאמור יש התייחסות לנושאי איכות סביבה, ומפורטים חוקי עזר המפרטים זמני פתיחת עסקים והוצאת שולחנות וכסאות למרחב הציבורי, אך אין מפרטים אחידים בנושאים אחרים הקיימים	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				ברשויות אחרות. לא הובאו בפני הביקורת כל אסמכתאות לבחינת הנושא על ידי מומחי תוכן, או עבודה אחרת שנעשתה בנושא בעירייה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
244 (ה.4)	בעיריית ערד אין כל מדד או דוחות למדידת פעילות המחלקה בנושא רישוי עסקים ולכן לא ניתן לבדוק כיצד והאם הרפורמה ברישוי העסקים השפיעה על פעילות המחלקה. <u>תגובת המבוקר : לרשות המחלקה ככלל וכל אורד הביקורת בפרט עומד לזכותו דו"ח המיועד למשרד הפנים באשר לכלל בתי העסק טעוני רישוי ואלו שפועלים ללא רישיון הסיבות בסמיכות להם.</u> <u>א. הדו"ח הנ"ל נותן תמונה עדכנית יומית, חודשית ואף שנתית.</u> <u>ב. נושא המשוב – במהלך שנת 2019 יבנה טופס משוב אשר יחולק לכל בקשה לרישוי עסק חדשה.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				לא סותרת את הממצא. מטרת הרפורמה הייתה לפשט הליכים ולשפר שירות בנושא רישוי עסקים, בפועל לא נקבעו מדדים לבחינת יישום הרפורמה בעיריית ערד.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
245 (ה.6)	ועדת רישוי עסקים שקידמה בין השאר את נושא הרפורמה, הפסיקה להתכנס בשנת 2014, כתוצאה מכך חלק מהנושאים שהועלו בוועדה טרם קודמו עד לסוף שנת 2018 ובפועל לא קיים גוף מפקח על יישום הרפורמה בעירייה. <u>תגובת המבוקר : בשנת 2019 תתואם ישיבת ועדה.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן
246 (ה.7)	בניגוד להגדרת התפקיד של המחלקה הקובע בין השאר כי עליה לקיים פעילות שוטפת של ועדת רישוי עסקים, בעיריית ערד ועדת רישוי עסקים לא פעלה משנת 2014. <u>תגובת המבוקר : בשנת 2019 תתואם ישיבת ועדה.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן
247 (ה.8)	בניגוד להמלצת היועץ המשפטי לעירייה ומנהלת	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

 תוקן חלקית				מחלקת המחשוב, שהשתתפו בוועדה לרישוי עסקים בשנת 2014, לא אומצו נהלים מחייבים בטיפול בעסקים (קיים נוהל פנימי שלא אושר כנדרש מנוהל עירוני). <u>תגובת המבקר : הנושא יובא לדיון לכשתכנס וועדת רישוי עסקים.</u>	
סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)
 לא תוקן	2018	רישוי עסקים	מחלקת תברואה	בניגוד להגדרת התפקיד של המחלקה הקובע בין השאר כי עליה לדאוג להשתתפות נציג היחידה בדיונים של הועדה המקומית לתכנון ובניה, הנוגעים לעסקים ולוועדות קשורות אחרות כגון הועדה לאיכות הסביבה; בפועל לא משתתף נציג המחלקה בוועדות. <u>תגובת המבקר : בעבר סוכם שמנהל המחלקה יוזמן רק לוועדות שבהם קיימת זיקה לרישוי עסקים ולכל תחום שבסמכות מחלקת תברואה, אולם בפועל, מזמנים את מנהל המחלקה לכל הוועדות שחלקן אינן רלוונטיות</u>	248 (ה.9)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	לתחומי תפקידו, הנושא ייבדק במהלך השנה.	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
249 (ה.11)	בניגוד להגדרות תפקיד מנהל רישוי עסקים, הקובעות בין השאר כי באחריותו להכין תוכניות עבודה שבועיות למפקחים והתאמתן לבקשות הרישוי ולתלונת המתקבלות מהמוקד, בפועל אין תוכניות עבודה שבועיות או כל הגדרה/נוהל של אופן ומחזורי פיקוח על עסקים. <u>תגובת המבקר : הנושא טופל בשנת 2019, הוכנו תכניות חודשיות הקובעות את תדירות הביקורות שיערכו בבתי העסק על פי מפתח שמי, לא ניתן לקבוע תכנית יומית מאחר ותמיד עלולות להתרחש תקלות בלתי צפויות ובין היתר היעדרות מעבודה, ביקורות פתע של גורמי חוץ ולכן התכנית מרכזת במהלך חודש בחודשו את תכנית העבודה.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
250 (ה.15)	בעירייה לא קיים תקן של מנהל יחידת ביקורת עסקים, בניגוד לעקרון הפרדת התפקידים חלק מסמכויות מנהל יחידת ביקורת עסקים המפורטות באוגדן העיסוקים של משרד הפנים, הוגדרו באחריות מנהל המחלקה ואחראית נושא רישוי העסקים. <u>תגובת המבוקר : במחלקת תברואה מתקיימת הפרדת תפקידים בהתאם לכח האדם הפעיל ובין היתר –</u> <u>א. רכזת רישוי עסקים בנושאים מנהלתיים .</u> <u>ב. רכז רישוי עסקים בנושא ביקורות , קריאת תכניות וחתימה על אישורים לגורמי חוץ.</u> <u>ג. מנהל מחלקת ביקורת על וחתימה על רישיון העסק.</u> <u>לחסרת כל ספק בעבר היו מקרים ספורים שבו נעדר בשל סיבותיו הוא רכז רישוי עסקים ולכן על מנת</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>לעמוד בסרגל</u> <u>הזמן נאלץ מנהל</u> <u>המחלקה לחתום</u> <u>על ההפניות</u> <u>לגורמי חוץ.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה מתארת את המצב המצוי, ככל שאין כוונה לגייס מנהל יחידת ביקורת רישוי עסקים, יש לבחון את נאותות הפרדת התפקידים לכל הפחות על ידי מחלקת משאבי האנוש וכל על ידי האחראים על נושא רישוי העסקים במשרד הפנים.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
251 (ה.16)	בניגוד להגדרות תפקיד מפקח רישוי עסקים, הקובעות בין השאר כי באחריותו לבדוק את הבקשות והתוכניות שצורפו לבקשה, כולל בדיקה במקום העסק ואימות תוכניות ההנגשה מול המצב הקיים בעסק. בפועל, המפקחים העירוניים לא הוכשרו לכך, ואינם בוגרי קורס רישוי עסקים שלבים א', ב', כנדרש באוגדן.	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 תוקן חלקית

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>תגובת המבוקר : במהלך</u> <u>שנת 2019 הכשרה מקצועית</u> <u>תקבל עדיפות, נידון עם</u> <u>מנהלת משאבי אנוש</u> <u>וממתינים לפתיחה של</u> <u>קורסים רלוונטיים.</u>	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
252 (ה.17)	בניגוד להגדרות תפקיד מפקח רישוי עסקים, הקובעות בין השאר כי באחריותו לנהל מעקב אחר בעלות, מבנה ומהות העסק, בפועל אין בעירייה כל תוכנית עבודה לפיקוח וניטור נושאים אלה באופן מובנה ושוטף. <u>תגובת המבוקר : הנושא</u> <u>מטופל בשוטף וקיימת</u> <u>אינטראקציה דו סטרית</u> <u>ושוטפת בין נציגת מחלקת</u> <u>הגבייה לבין מזכירת</u> <u>המחלקה.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה מתארת את המצב המצוי, לדעת הביקורת המצב המצוי בנושא זה אינו מיטבי, כמתואר בהמשך הביקורת (השוואת דוחות מערכת ניהול רישוי עסקים לנתוני מערכת הגביה	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	העירונית בנושא עסקים המשלימים ארנונה).	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
253 (ה.18)	בניגוד להגדרות תפקיד מפקח רישוי עסקים, הקובעות בין השאר כי באחריותו לאתר עסקים חדשים טעוני רישוי בשטחי הרשות המקומית, בפועל אין כל נוהל עבודה בנושא, או תוכנית עבודה. <u>תגובת המבוקר : איתור עסקים חדשים מתקיים בשוטף במספר אופנים</u> א. <u>פיקוח עירוני.</u> ב. <u>סקר שילוט שנתי.</u> ג. <u>פיקוח של מפקחת מוסדות חינוך שהתווסף לה בשנת 2019 ביקורות באזור התעשייה על כלל בתי העסק ובין היתר איתור עסקים חדשים או כאלו שנסגרו כולל תכנית עבודה.</u> ד. <u>איתור דרך המדיה והעיתונות המקומית מבוצע ע"י אחראית הנושא.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה מתארת את המצב המצוי,	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התגובה אף מחזקת את הממצא כאשר רק בסעיף ג מצוין כי קיימת תוכנית עבודה, בעוד שבשאר הסעיפים אינה קיימת, כמתואר בממצא ובהתאם ההמלצה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
254 (ה.20)	בניגוד לנהוג ברשויות אחרות ולקביעת משרד הפנים, נושא קידום העסקים אינו בסמכות מחלקת רישוי העסקים העירונית, זאת כאשר מספר העסקים בעיר נמצא בירידה לאורך השנים. <u>תגובת המבוקר :</u> <u>א. נושא קידום העסקים לעת עתה בסמכות החברה הכלכלית.</u> <u>ב. רישוי עסקים פועל באופן נמרץ לקידום עסקים במקרים בהם הדרישות על פי המפרט האחד מסרבל מאוד ולכן רישוי עסקים מנסה " להוציא את הערמונים מהאש" ומנסה לגשר בין דרישות נותן האישור לבין היזם על</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				מנת להגיע לפתרון מושכל ולקבלת רישיון.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
255 (ה.22)	העירייה ומחלקת רישוי העסקים לא השכילו לתת פתרון לתושבים המתלוננים על מטרדי רעש, צפיפות וכד' בגין מתחמי אירוח המצויים בשכונות צמודי קרקע, זאת מתוך פרשנות טכנית לצו רישוי עסקים בנושא מספר יחידות אירוח המחייבות רישוי. רשות מקומית בצפון הארץ, תבעה מפעילי מתחם אירוח שהפך למטרד בסביבת מגורים דומה לשכונות ערד, כמפעיל בית מלון והשופט לא קיבל את הפרשנות הטכנית של מספר יחידות אירוח ואישר המשך ההליך, מאחר ולשיטתו : עסק אירוח המאפשר אירוח מספר רב של אנשים, יש בו ליצור מפגעי רעש, ותפיסת מקומות חניה, כאשר לא כל מקום מגורים שקט בתוך יישוב מתאים לקליטת עסק מעין זה. עובדה זו מלמדת על כך	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				שעסק אירוח המיועד לקלוט מספר רב של אנשים מחייב רישוי. <u>תגובת המבוקר :</u> א. ראש העיר ורשות הרישוי כן נתנו את דעתם ופעלו בעזרת הליך גישור דהיינו כל הגורמים הרלוונטיים נפגשו בלשכת ראש העיר לשם מציאת פתרון הוגן. ב. לנושא הרעש יש התייחסות במפרט האחיד הפנים עירוני. ג. מפגעי רעש הינו גם בסמכות המשטרה עליהם מוטלת החובה לפעול למניעתו בשעות שבהן הרשות אינה פועלת. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא ו/או את ההמלצה, לא בכל המקרים גישור אפשרי. בפועל, חלק מהתלונות נמשכו לאורך של מספר חודשים, מכאן יש חשיבות למעקב אחר התנהלות המשפט בנושא, ככל והרשות המקומית תזכה בהליך, ניתן יהיה לאמץ פתרון מלא לתופעה.	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
256 (ה.23)	בפרסומי מחלקת התיירות העירונית מופיעים מספר עסקים של אירוח ביתי קולינרי, ללא הגדרה ברורה האם מדובר בסדנה (שאינה דורשת רישוי עסק) או בהסעדה (המחייבת רישוי). מן הראוי כי העירייה תקפיד על פרסום עסקים בעלי רישוי עסקים בלבד (כאשר נדרש). <u>תגובת המבוקר : כל עוד במחלקת תברואה ורישוי מצוי מכתב חתום בידי מארגן הסדנא פטור הוא מחובת רישוי, לגבי פרסום של עסקים טעוני רישוי המחלקה תסב את תשומת ליבם של ההנהלה לכך שכל פרסום של עסק הטעון רישיון יודאו את תוקפו של הרישיון בטרם פרסומו.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	
257 (ה.26)	מהשוואת הביקורת את מספרי תעודות הזהות/ח.פ. של העסקים (הנתונים היחידים המהווים זיהוי חד חד ערכי במערכות המחשוב) בין תוכנת רישוי העסקים לבין נתוני מערכת הגביה העירונית של עסקים המשלמים ארנונה עסקית,	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				נמצאה התאמה לכשליש מהמקרים (147 עסקים, מתוך 382 העסקים בנתוני רישוי עסקים). מכאן נתוני רישוי העסקים לכאורה אינם מעודכנים (עסקים שנסגרו, עסקים שהחליפו בעלים וכד'). <u>תגובת המבוקר : הנושא</u> <u>יטופל בשנת 2019.</u>	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
258 (ה.27)	לאור אי ההתאמות המהותיות בין נתוני מערכות המחשוב של רישוי העסקים לבין נתוני מערכות המחשב של הגביה, בפועל, לא תוקן הליקוי עליו הצביעה הביקורת לפני 7 שנים, שהצביע על ממשקים לא מיטביים בין המחלקות. הביקורת רואה בחומרה את העובדה כי הממצא לא טופל לאחר 7 שנים, דוגמא נוספת לאי יעילות פעילות צוות תיקון הליקויים העירוני. <u>תגובת המבוקר : הנושא</u> <u>מטופל בשוטף וקיימת</u> <u>אינטראקציה דו סטרית</u> <u>ושוטפת בין נציגת מחלקת</u> <u>הגבייה לבין מזכירת</u> <u>המחלקה.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התנייחות הביקורת לתגובת המבוקר : במבחן התוצאה ולאור אי ההתאמות, ההתנהלות בשוטף אינה מיטבית.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
259 (ה.28)	נמצא כי בקובץ נתוני הגביה לגבי עסקים המחויבים בארנונה עסקית, נמצאו עשרות עסקים, שמספר זהות הבעלים, לא מופיע בקובצי רישוי העסקים, וזאת בסוג עסקים המחייב רישוי דוגמת : מספרה, תחנת דלק, נגריות , מסגריות, מלאכה, מוסכים, חדרי כושר, תעשייה, אנרגיה, מים, קופות חולים, מסעדות, סופרמרקט, וכד'. מכאן לכאורה, קיימים עסקים המשלמים ארנונה עסקית אך אין להם רישיון עסק כדין. <u>תגובת המבוקר : הנושא יטופל בשנת 2019.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 תוקן חלקית
260 (ה.29)	לאור אי סבירות שיעור העסקים בעלי סיווג רישיון זמני מכלל הרישיונות, נבדק מדגם של תיקים ונמצאו מספר מקרים בהם תיקי עסקים שסווגו בתוכנה כבעלי רישיון זמני	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				בטעות, כאשר הסיווג הנכון הוא רישיון מתחדש. <u>תגובת המבוקר : אכן נמצאו מספר רישיונות עסק בהם הופיעו בהגדרה של רישיון זמני במקום רישיון מתחדש, הנושא טופל במיד.</u>	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
261 (ה.30)	בניגוד להוראות המחייבות את העירייה לקבל אישור מורשה נגישות שירות ומורשה נגישות מתו"ס, שהוא עובד הרשות המקומית או מועסק על ידה (החוק שונה במסגרת תיקון 34), לא קיימים אישורי נגישות כאלה לכל העסקים שקיבלו רישיונות בשנים האחרונות, ואף לא לאירועים או פעילויות של העירייה המחייבים רישוי עסק כולל נגישות. <u>תגובת המבוקר : כן קיימים היתרים ממורשה נגישות לחלק מהעסקים. לגבי מורשה נגישות רשותי או חיצוני הנושא בטיפול ראש העיר כולל הנגשת אירועים.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
262 (ה.31)	לא קיים נוהל אכיפה במחלקת רישוי העסקים, או לוח זמנים מוגדר לתהליך האכיפה, בפועל כל מקרה מטופל לגופו, דבר היכול לאפשר קיום פעילות עסק ללא רישיון לנצח. <u>תגובת המבוקר : לו יהיה קיים נוהל אכיפה אנחנו משתפים פעולה בפעולה עבריינית , סעיף 4 ו- 14 לחוק רישוי עסקים טוען בין היתר שלא יפעיל אדם עסק הטעון רישיון ללא רישיון ולכן באם אנחנו נפעיל שיקול דעת אנחנו עלולים לפגוע בבעל העסק מחד גיסא ומאידך לפגוע בהסמכה שיש למחלקת רישוי עסקים לאכיפת החוק, התקנות והצווים.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. קביעת נוהל זמנים מצמצם את טווח שיקול הדעת של המחלקה לזמנים מוגדרים, לדעת הביקורת מבחינת מנהל תקין, אין לקבל אפשרות לשיקול דעת ללא מגבלת זמן, הדבר מהווה	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				פתח לקיום עסק עברייני לנצח.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
263 (ה.32)	מחלקת רישוי העסקים לא מעודכנת על ידי המחלקה המשפטית לגבי הגשת תביעות כנגד עסקים העוברים על חוק רישוי העסקים. <u>תגובת המבוקר: קיימת אינטראקציה שוטפת בין המחלקה המשפטית למחלקת תברואה ובין היתר מעבירים מידעים, זימונים ופסקי דין למעט עדכון בדבר סטטוס של תיק אשר הועבר אליהם להכנת כתב אישום, גם נושא זה ימצא את פתרונו במפגשי ישיבות רישוי עסקים השוטפות.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא.	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן
264 (ה.34)	עיריית ערד אפשרה לבעלי עסקים במרכז המסחרי להציב שולחנות, כסאות וסחורה במעברים שיש לציבור זכות לעבור בהם, כפי שמתיר חוק עזר לערד (שימור רחובות), תשכ"ה – 1965, אך לא גבתה מהם	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				את האגרה המוגדרת בחוק תמורת היתר כזה (הערכת אובדן הכנסות בעשרות אלפי שקלים בשנה). <u>תגובת המבוקר : בגין הצבת שולחנות וכיסאות גוברים אגרה על קרקע תפוסה , לגבי חוק העזר הנושא יובא לדיון בפני ראש העיר.</u>	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
265 (ה.35)	בניגוד לסעיף 2 - סגירת בית עסק ביום שאינו מנוחה, לחוק עזר לערד (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשי"ע 2010, קיימים בתחומי העיר עסקים הפתוחים לאחר 21:00 בערב ופועלים גם בימי המנוחה (לדוגמא חנויות מכולת ברחבי העיר), ללא כל אכיפה מצד העירייה. <u>תגובת המבוקר : המחלקה תמלא כל מדיניות שתקבע על ידי הנחלת העירייה.</u>	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן
266 (ה.36)	בניגוד לסעיף 3 – פתיחת בית אוכל ובית עינוג ציבורי ביום שאינו יום מנוחה, לחוק עזר לערד (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשי"ע 2010, קיימים בתחומי העיר בתי אוכל הפתוחים	מחלקת תברואה	רישוי עסקים	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				לאחר 24:00 בערב ופועלים גם בימי המנוחה (לדוגמא קיוסקים), ללא כל אכיפה מצד העירייה. <u>תגובת המבוקר: המחלקה תמלא כל מדיניות שתקבע על ידי הנהלת העירייה.</u>	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
267 (2.1)	בניגוד למוגדר באוגדן העיסוקים של משרד הפנים בנושא משרת הווטרינר, בעיריית ערד לא מתקיימות כמעט כלל פעולות חינוך והסברה ופעילויות למען הקהילה בתחום הפיקוח וההגנה על בעלי החיים ובתחום הפיקוח על המזון. <u>תגובת המבוקר: בשנים האחרונות לא בוצעה הסברה והסתפקנו בחלוקת עלוני הסבר על אופן טיפול במזון, מניעת מחלות והתנהגות מול בעלי חיים משוטטים. לא מן הנמנע שבתקופה הקרובה, יחד עם מחלקת החינוך, נגבש נוהל לכניסה למוסדות חינוך, על מנת להעביר השתלמויות בנושאים וטרינריים.</u>	מחלקת תברואה	וטרינריה	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
268 (4.ו)	על פי אוגדן העיסוקים של משרד הפנים חלק מתפקיד הוטרנר לפקח על מפעלי הסעדה המספקים ארוחות למוסדות חינוך ורווחה בעיר. לטענת היחידה הוטרנרית האחראית לתקינות המזון המסופק לצהרונים העירוניים היא של עובדות הצהרון, מאחר והמפעלי המזון אינם נמצאים בערד. לדעת הביקורת, לאור ייעוד המקצוע שהוא שמירה על בריאות הציבור, ובדומה לפיקוח המבוצע בעסקים המספקים אוכל לציבור, ראוי כי יבוצע פיקוח גם על המזון המגיע לצהרונים. <u>תגובת המבוקר :</u> <u>לוטרנרית אין הרשאה לבדוק עסקים שאינם בתחום השיפוט של ערד ולכן לא ניתן לבדוק את המפעלים. כמו כן, אספקת המזון לצהרונים, ברחבי העיר ערד, אינה באחריות הוטרנרית אלא באחריות המתנ"ס (מפעיל הצהרונים). על סמך חוות דעת של משרד הבריאות, על</u>	מחלקת תברואה	וטרינריה	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>מקבל המזון חלה החובה לנהל יומן רישום ובין היתר: שעת קבלת המזון, טמפרטורת המזון והתפריט.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר: תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. כאמור בממצא אין חובה חוקית מפורשת לביצוע בדיקות המזון בצהרונים העירוניים בערד, אך יש חובה חוקית לשמור על בריאות הציבור ולאור החשש לגבי איכות המזון המסופקת לילדים במוסדות, לדעת הביקורת ראוי שהיחידה המתמחה בנושא בעירייה, תבצע בקורות על הנושא.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
269 (10.ו)	אין אפשרות בתוכנת המוקד להפיק דוח כולל תתי מיון לגבי מהות התלונה בנושאי הוטרניריות, מכאן קיים קושי להפיק ניתוח מלא, לגבי סוגי התלונות וזמני הטיפול בהן. <u>תגובת המבוקר: לדעת הוטרנירית ישנן 17 תתי קטגוריות שבהן ניתן</u>	מחלקת תברואה	וטרניריות	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>למצוא מענה לכל פנייה במוקד העירוני.</u> התנייחות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא. לא ניתן להפיק ניתוח מלא כאמור בממצא, ובפועל לא הוצגו דוחות כאלה בפני הביקורת.	
מספר סידורי 2021-ב (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
270 (12.ו)	במקרים של תלונות תושבים על מטרדים בגין בעלי חיים, לא מאפשר חוק העזר הקיים לפי פרשנות העירייה, לווטרינרית להתערב ככל שבעלי החיים מוחזקים בתנאי מחייה נאותים, מכאן פניות רבות בנושאי מטרדים לא מקבלות פתרון. בקשת היחידה לשנות את חוק העזר העירוני משנת 2011, כך שבין השאר יספק סמכות לפתור מקרים כאמור, טרם מומשה. <u>תגובת המבוקר : חוק העזר נמצא בהליך חקיקה.</u>	מחלקת תברואה	וטרינריה	2018	 לא תוקן
271 (2.ז)	הפרויקט בוצע במקורו על מנת לאפשר נגישות ממתחם ישפרו לרובע האומנים. למרות זאת, לא נבדקה תנועת הולכי הרגל	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

		ישפרו סנטר (רמפה)		באזור והצורך בחיבור שני החלקים מעבר לנגישות הקיימת של כל אחד מהם. יצוין, כי לפרויקט הרמפה, שכל מטרתו הייתה הנגשה, כלל לא ניתן אישור של יועץ הנגשה.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
272 (3.4)	הביקורת מצאה, כי הקבלן הזוכה, זכה למעשה במכרז בהתבסס על תיקון עלות סעיף במכרז וזאת לאחר פתיחת ההצעות ולאחר שכל פרטי ההצעות האחרות כבר היו ידועים. לסעיף שבו מדובר מחיר שוק קבוע, המבוסס על מחיר הברזל. לברזל מחיר קבוע שעמד באותה עת על כ 5,000 ₪ לטון לכן, ניתן לומר, במידה רבה של וודאות, כי המחיר אליו תיקן הקבלן את הצעתו (700 ₪ לטון), היה לא סביר ביחס למחיר הברזל (כ 14% בלבד ממחיר הברזל). <u>תגובת המבוקר :</u> <u>החומרים והמסמכים הנדרשים לקבלת ההחלטות הועברו לוועדת מכרזים, וכל החלטה לגבי בחירת הקבלן היא בידי</u>	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>וועדת המכרזים בלבד ולא בידי מחלקת ביצוע.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, ובניגוד לתגובת המבוקר הטעות לא דווחה לוועדת המכרזים כנדרש בדין (ראה הרחבה מטה ציטוט מדוח המבקר לשנים 2013,2017).	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
273 (4.ז)	על פי חוות הדעת ההנדסית, רק כמחצית מסעיפי הפרויקט תומחרו בצורה סבירה ביחס לאומדן. המחצית השנייה של הסעיפים תומחרו בחריגה משמעותית ולא סבירה ביחס לאומדן, כאשר רוב הסעיפים תומחרו ביתר. בפועל, לא ניתנו הסברים למחיר הנמוך או הגבוה של פריטים אלו ביחס לאומדן. <u>תגובת המבוקר : הסעיפים באומדן מבוססים על מחירון דקל, כאשר ההצעה של הקבלן ניתנת על בסיס התמחור שלו ביחס לעבודה בערד תוך שקלול הנתונים הרלוונטיים לעבודה.</u>	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>מחלקת ביצוע לא קובעת סבירות של מחירים אלא מכינה אומדן ועל בסיסו וועדת המכרזים נדרשת להחליט, וברצותה יכולה לשאול את הקבלן שאלות בנוגע לסבירות ההצעה שהגיש.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, יתרה מכך, ראוי וצריך שאיש המקצוע אשר בודק את המכרז, יעיר את תשומת לב חברי ועדת המכרזים לחריגות לא סבירות בתמחיר סעיפים, תמחור לא סביר של סעיפים יכול להצביע על הצעה תכסיסנית, החשש הוא שהקבלן לא ירצה לבצע סעיפים שתומחרו על ידו בחסר משמעותי ומנגד ינסה לבצע בעודף סעיפים שתומחרו על ידו בעודף . כמו כן, תמחור נמוך מידי עשוי לגרום לניפוח כמויות או לביצוע עבודה באיכות גרועה. בפועל, הנושא לא הובהר והודגש לחברי ועדת המכרזים.	

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחריות	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג המצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
274 (5.ז)	חלק מהסעיפים הוחלפו בסעיפים אחרים וגם זאת ללא הסבר. כך לדוגמא, בוטל סעיף רשתות פלדה והוסף סעיף גוש בטון לא מזויין. <u>תגובת המבוקר : הסעיפים נדרשו לפי הביצוע הנדרש בפועל ולא כהחלפת הסעיפים. הכמות שאושרה בחשבון אושרה על בסיס חישובים של הביצוע בפועל. כך למשל, לא ניתן להחליף רשתות פלדה ביציקת בטון. ככלל, אנו משתדלים בפרויקטים ככל שאפשר להיצמד לסעיפי העבודה כפי שנקבעו מראש, עם גמישות לשינויים המתעוררים במהלך העבודה.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, ככל שהמצב בשטח מצריך שינויים דבר שכיח בעבודות בינוי, חובה לתעד הסברים מדוע הדבר נעשה, כך גם כאשר מבטלים סעיפים.	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				כאמור בממצא, אין כל הסברים מתועדים לשינויים ו/או לביטולים של סעיפים. התנהלות בדרך המתוארת אינה מאפשרת ניטור ובקרה על עבודת הפיקוח, ומחבלת בעמדת העירייה כאשר באים להסדיר אי הסכמות מול הקבלן לגבי הביצוע והתשלום.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
275 (6.ז)	הפיקוח על הפרויקט היה ברמה ירודה ולא התקיים כל תיעוד לפיקוח – לא באמצעות יומני עבודה, לא באמצעות אישורי חריגות נוספות ולא באמצעים אחרים כגון בדיקות מעבדה, תכנית AS MADE מלאה וכדומה. <u>תגובת המבוקר :</u> <u>תכנית AS MADE קיימת והועברה לביקורת עם כל המסמכים שנדרשו כולל בדיקות מעבדה. יומני עבודה לא נוהלו, אך כל יום בוצעו צילומי שטח של מצב העבודה.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא.	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				לא קיימת תוכנית AS MADE מלאה לפרויקט, צילומי שטח אינם תחליף ליומני עבודה, מאחר ואינם כוללים את כל הנדרש בפרוט יומן עבודה (לדוגמא כמה ואיזה עובדים נמצאו בשטח בפועל, כמויות חומרים שהגיעו לשטח ביום העבודה, כלי עבודה שפעלו, העבודות שבוצעו, או אילו הוראות ניתנו בשונה מכתב הכמויות).	
מספר סידורי 2021-ב (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
276 (7.ז)	אישור העבודות הנוספות בסך של 37 אלפי ש"ח, שלא נכללו בהצעה המקורית, נעשה ללא ניתוח מחירים על ידי הקבלן וללא בחינת הצורך בעבודות אלו, או תמחורן. אין כל תיעוד בחשבונות הקבלן להיקף העבודות שהתבצע כעבודות נוספות – כגון פירוט כמות הצינורות שהועתקו . בהעדר תיעוד כזה, לא ניתן לדעת איזו עבודה בוצעה וכיצד תומחרה. <u>תגובת המבוקר : העבודה</u> <u>של העתקת הצינור בוצעה</u>	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>בהתאם לכמויות שהוגשו</u> <u>בהצעת הקבלן ואושרו על</u> <u>ידי כל הגורמים כולל</u> <u>מורשי חתימה על בסיס</u> <u>הזמנה חתומה. בחשבון</u> <u>הסופי נעשתה בדיקת</u> <u>כמויות מדויקת ועל</u> <u>בסיסה שולם החשבון</u> <u>לקבלן.</u> <u>ככל שהתכנון מפורט</u> <u>ומקצועי, עדיין נשארות</u> <u>בשוליים עבודות שנדרש</u> <u>לבצע אותן באופן בלתי</u> <u>מתוכנן. ככל שהתכנון</u> <u>יותר הדוק, יותר מפורט</u> <u>ויותר מקצועי, כך טווח</u> <u>הבלתי"מ יורד עד</u> <u>למינימום הכרחי. יחד עם</u> <u>זאת, לא ניתן לעצור לכל</u> <u>החלטה ולהפסיק את</u> <u>עבודת הקבלן עד לקבלת</u> <u>החלטה, ולכן יש לפעמים</u> <u>החלטות שמתקבלות</u> <u>בסבב מיילים ובע"פ (ככל</u> <u>שהנושא נוגע לאישור</u> <u>תקציב נוסף או חריג</u> <u>מהפרויקט), הקבלן ממשיך</u> <u>בביצוע העבודה על מנת לא</u> <u>לעכב אותה וסבב</u> <u>החתימות אורך מספר</u> <u>ימים. יחד עם זאת, לאחר</u> <u>שיש אישור פורמלי (בכתב)</u> <u>של הגזברית לתקציב</u> <u>הנדרש, העבודה ממשיכה</u> <u>להתבצע כחלק ממכלול</u> <u>העבודות בפרויקט.</u>

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא, בניגוד לתגובת המבוקר לא הועברו כל מסמכים המפרטים את מרכיבי העבודה הנוספת (על פי מחירון דקל), אין כל תיעוד לעבודות בפועל.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
277 (8.ז)	בהעדר יומני עבודה לא ניתן לראות כל תיעוד לאישור העבודות מראש, כמו כן בהעדר יומן, אין כל תיעוד לעבודות שבוצעו, להנחיות המפקח וגורמי הפיקוח כגון יועץ קרקע ומתכנן. כן אין תיעוד לבדיקות שבוצעו ולתיעוד שנתקבל.	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018	 לא תוקן
	<u>תגובת המבוקר :</u> כל ההערות של הפיקוח ניתנו לקבלן בשטח ובוצעו באופן מיידי בשטח בעת נוכחות הפיקוח. כמו כן, התייעוד המצולם מחליף את התייעוד בכתב. התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה לא סותרת את הממצא. צילומי שטח אינם תחליף ליומני עבודה, מאחר ואינם כוללים את כל				

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				הנדרש בפרוט יומן עבודה (לדוגמא כמה ואיזה עובדים נמצאו בשטח בפועל, כמויות חומרים שהגיעו לשטח ביום העבודה, כלי עבודה שפעלו, העבודות שבוצעו, או אילו הוראות ניתנו בשונה מכתב הכמויות).	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
278 (9.ז)	כאמור, על פי פרק ד' לחוות הדעת ההנדסית, נתגלו ליקויים מהותיים באיכות העבודה שבוצעה. כך לדוגמא רמת הגימור של הצבע נמוכה והגוון לא אחיד, הריצוף במידות 20/20 בעוד בתוכנית נקבע גודל 15/15 ועוד. חלק מהליקויים עשויים לפגוע במידת הנגישות של הפרויקט. כך לדוגמא – מעקה יד בגובה 1.35 מטר מהקרקע לעומת 1.1 בתוכנית. חלק מהליקויים בביצוע, עשויים להשפיע על מצב הפרויקט לאחר מספר שנים ולגרום לעלויות תחזוקה ותיקון גבוהות כגון – סדקים, קורוזיה בצבע וכו.	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				כאמור, חוות הדעת קובעת כי הפרויקט בוצע באופן כללי באיכות ירודה. <u>תגובת המבוקר : מקבל את ההערה בנוגע לטיב העבודה בפרקים מסוימים של העבודה (בעיקר בנוגע לעבודות ריתוכי מתכת).</u> <u>הליקויים הללו הם חזותיים בלבד ולא מהווים סכנה לשלום הציבור.</u> <u>בפרויקטים הבאים ניקח לתשומת ליבנו את ההערה הזו.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, ניסיון להקל בממצאי הביקורת אינו מקובל על הביקורת, ראה המלצה.			
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	279 (10.ז)	לא בוצעה מסירה רשמית של הפרויקט ולכן גם לא התאפשר לעירייה לבדוק באופן מקיף את איכות העבודה ולדרוש מהקבלן רשימת תיקונים (רג'קטים) בפרויקט. האיכות הירודה של הפרויקט היא, לדעת הביקורת, תולדה של הפיקוח הירוד עליו – העובדה שלא הקפידו לנהל	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
		ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018			

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				יומני עבודה, לא תיעדו בדיקות מעבדה ואישורי מתכננים (ואולי אלו כלל לא נתקבלו), אפשרה לקבלן לבצע את הפרויקט באיכות ירודה בלא שהעירייה מקזזת לו סכום כלשהו מהתשלום ואף משלמת לו על עבודות נוספות. יצוין עוד, כי העירייה לא הקפידה על הוראות הפיקוח שלה עצמה כפי שמשקפות בחוזה ובמכרז. <u>תגובת המבוקר : מחלקות העירייה הוזמנו למסירת הפרויקט. יש מחלקות שסירבו להגיע, ועקב כך לא נערך סיור מסירה מסודר. בדיקות מעבדה הועברו לביקורת יחד עם כל המסמכים שהתבקשו. יומני עבודה לא נוהלו, אך כל יום בוצעו צילומי שטח של מצב העבודה. מאחר והמתכננים לא הופעלו על ידי העירייה, הם סירבו להיענות לפניות המחלקה ובפרט להזמנה להגיע לערד.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : התגובה אינה סותרת את הממצא, ניסיון להקל בממצאי הביקורת אינו מקובל על הביקורת, ראה המלצה.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				יש לבצע מסירה מסודרת ומתועדת. באם המתכננים מחויבים לבוא במסגרת עבודתם למסירה, וסרבו לבוא, על העירייה לקנוס אותם על כך. לא הועברו כל מסמכים על זימון למסירת הפרויקט ועל סירוב להגיע מבחינת מחלקות העירייה, הביקורת סבורה כי באם לא התבצעה מסירה סופית, אין לשלם חשבון סופי.	
מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מחלקה אחראית	נושא הפרק בדוח הביקורת	שנת הדוח בה הוצג הממצא	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
280 (ז.11)	נמצא כי לא טופלו רוב הליקויים משנת 2012 ומשנת 2013 בנושא ביצוע פרויקטים עירוניים, למרות התראות הביקורת לאורך השנים במסגרת המעקב אחר תיקון הליקויים : כך, לא קיימו הפרדת תפקידים כנדרש במנהל תיקין. כך, תכננו פרויקט להנגשת מתחמים, אך בסיום הפרויקט לא פעלו להשגת אישור מורשה נגישות כי זה אכן עומד בכללי הנגישות, כנדרש.	ביצוע	פרויקט הנגשת רובע האומנים למתחם ישפרו סנטר (רמפה)	2018	 לא תוקן

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				כך, חתמו עם הקבלן על חוזה עבודה למרות מספר מהותי של סעיפים בכתב הכמויות של הקבלן שתומחרו באופן לא סביר למחירי שוק. כך, לא קיימת תוכנית AS MADE מלאה לפרויקט (תוכנית המתארת מה בוצע בדיוק בשטח), וכן לא נדרשו חישובי כמויות מהקבלנים. כך, התאפשרה ההתנהלות בניגוד למוגדר בחוזה כאשר הקבלן לא חויב להגיש חשבונות מסודרים עם פרוט נפרד לעבודות נוספות וחריגים. כך, לא נוהלו יומי עבודה. המשמעות דומה לניהול ישיבות ללא רישום פרוטוקול, מכאן בכל התדיינות מול הקבלן אין כל מסמך המעיד על מה סוכם, איזה עבודות נוספות אושרו ומתי, איזה שינויים בוצעו ומתי וכד'. מכאן התקיים כשל רוחבי ברמה העירונית, הן של מנהל המחלקה שלא פעל בהתאם להצהרתו כאילו פועל בהתאם להמלצות הביקורת ובהתאם למנהל תקין, הן של מנכ"ל העירייה שהוא מנהלו הישיר של מנהל מחלקת

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				הביצוע שלא ניטר את ההתנהלות בפועל, הן של גזברות העירייה שאישרה תשלומים ללא פרוט וללא הבנה את מהותם וסבירותם, הן של צוות תיקון הליקויים שלא פעל לתיקון הנושא, והן של וועדת הביקורת שלא קיימה ניטור ובקרה על צוות תיקון הליקויים במקרה זה, ולא זימנה את מנהל המחלקה לתת הסברים כפי שזכותה לעשות. הביקורת רואה בחומרה רבה את ההתנהלות המתוארת ואת העובדה שהגורמים האחראים לא ביצעו את תפקידם לאורך השנים, המשמעות של התנהלות זו היא סיכון כספי לעירייה, ההתנהלות מאפשרת תשלום כספי ציבור על עבודות שלא בוצעו בפועל, או תשלום הגבוה ממחירי השוק. מכאן, במקרה הפחות גרוע מדובר ברשלנות, ובמקרה היותר גרוע יכול להיות פתח למעילה בכספי ציבור.	
	2018	ניהול נכסי החברה הכלכלית	חברה כלכלית	למרות שלא היה שינוי מהותי בשטח המבנים להשכרה, הרווח הגולמי מפעילות השכרת מבנים	281 (ח.3)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

		לערד בע"מ		המהווה את עיקר הרווח הגולמי של החברה, נמצא במגמת ירידה לאורך השנים (בשנת 2011 1,048 אלש"ח ואילו בשנת 2017 481 אלש"ח בלבד). <u>תגובת המבוקר : מקובל.</u> <u>גובה דמי שכירות נקבע על פי הערכה שמאית. נקבעה הערכה שמאית של המבנה בשנת 2017. מעבר לכך השכרת המבנים כפופה לביקושים הקיימים למבני תעשייה באזור התעשייה בערד. היות ומדובר במבנים שלא מאפשרים תעשייה יצרנית בשל גגות האסבסט המיושנים, הדבר מגביל את השכרת המבנה לאחסנה בלבד. לאור זאת, החברה בוחנת דרכים להשבחת המבנה ובפרט שיפוץ הגגות וחיידוש התשתיות הנדרשות, פעולה המוערכת בכ 2- מיליון ₪ שיפוץ כל מבנה, ועוד כ-900 אלש"ח לשיפוץ הגגות. תוכנית זו מתגבשת בימים אלו תוך התייעצות עם גורמי מקצוע לטובת התקנת פאנלים סולריים על הגגות ויצירת הכנסות נוספות.</u>	
				בעוד שיעור הרווח הגולמי של פעילות החכ"ל מהשכרת מבנים מהווה 50%-70% מכלל הרווח	282 (4.ח)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

 לא תוקן				הגולמי של החכ"ל, שיעור ההכנסות מפעילות זו מהווה 11%-17%, ואילו השיעור מההוצאות מהווה רק 3%-5% מכלל ההוצאות, דבר המעיד על אי השקעה יחסית בנכסים לעומת התשואה מהם, דבר המתבטא בין השאר במצב הנכסים הירוד. <u>תגובת המבוקר : מקובל.</u> <u>תוכנית 2019 תיקח בחשבון</u> <u>כי 10% מסך ההכנסות בגין תחום זה ישמר לאחזקה</u> <u>שוטפת ומונעת.</u>	
סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)
 לא תוקן				למרות שרוב הרווח הגולמי של החכ"ל לאורך השנים, מקורו בפעילות השכרת המבנים, לא השכילה החכ"ל להשתמש בחלק מההכנסות לקיום תוכנית שיפוצים ואחזקה אשר תוודא רמת מבנים מינימלית. כתוצאה מכך המצב הפיזי של המבנים מאפשר פעילות אחסנה בלבד, ודמי השכירות נמוכים בהתאם. <u>תגובת המבוקר : מקובל.</u> <u>בשנים בהם הביקוש באזור התעשייה היה נמוך (2010-</u>	283 (ח.5)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>2016) לא נמצאה ייתכנות כלכלית לקידום שיפוצים במבנה. אזור התעשייה כולו דרש שינויים רבים. בשנתיים האחרונות בעקבות עבודה אינטנסיבית, עלתה הדרישה למבנים באזור התעשייה. שנים רבות עמדו מבנים ראויים ללא דורש לעומת המצב כיום כאשר כל המבנים נרכשו או הושכרו. בשלב זה אנו מקדמים תוכנית כלכלית ארוכת טווח שתתמודד בשיפוץ והתאמת המבנים לצורכי התעשייה.</u>	
 לא תוקן				למרות שפעילות השכרת המבנים מהווה את החלק הארי מרווחי החכ"ל, אין כל מערך ארגוני התומך בפעילות, לדוגמא לא קיים אחראי נכס/איש אחזקה אשר מקצועו הוא לוודא כי הנכסים מוחזקים במצב ראוי ומספק פתרונות לשוכרים, ככל שאלה נדרשים, או כלכלן לגיבוש תוכנית כלכלית לשיפוץ והשקעות בנכסים על מנת שיהיו מניבים גם בעתיד. <u>תגובת המבוקר: החכ"ל תמנה אחראי נכסים בחברה. אנשי מקצוע בתחום האחזקה ידרשו על</u>	284 (ח.7)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>פי צורך ועל פי תוכנית בקרה שנתית.</u>	
סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב	שנת הדוח בה הוצג הממצא	נושא הפרק בדוח הביקורת	מחלקה אחראית	הממצא שלא תוקן/תוקן חלקית במעקב קודם אחר תיקון ליקויים	מספר סידורי ב-2021 (מספר בדוח 2020)
 לא תוקן				לא קיים כל נוהל לבדיקת מצבם הפיסי של הנכסים הן בשוטף והן בהעברת זהות השוכרים. <u>תגובת המבוקר : תחזוקת המבנה היא באחריות השוכר. תפקיד החברה הכלכלית יהיה לאכוף החזרת מבנים במצב תקין. כמו כן, החכ"ל תיצור נוהל בקרת מבנים לביקורת על מצב המבנה במהלך תקופת השכירות.</u>	285 (ח.8)
 לא תוקן				למרות שפעילות השכרת המבנים היא הפעילות המשמעותית ביותר לרווחי החברה, ולמרות הקושי למצוא שוכרים לכל הנכסים, לא נערך דיון משמעותי בדירקטוריון החברה בנושא, והנהלת החברה לא נדרשה לקיים תוכנית סדורה בנושא, כולל אבני דרך לביצוע ודיווח לדירקטוריון. <u>תגובת המבוקר : הנהלת החכ"ל מביאה לפני הדירקטוריון לדיון כל פעולה משמעותית חדשה</u>	286 (ח.11)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				<u>וכן דילמות בהחלטות אסטרטגיות. לצורך העניין, בעת שנבדקה אפשרות שיפוץ והחלפת הגגות, הובאה התכנית לאישור הדירקטוריון. כמו כן תכנית המבנים והשכרתם מוצגת בתכנית העבודה השנתית ונמצאת בבקרה מתמשכת בישיבות הדירקטוריון.</u> התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר : תגובת המבוקר לא סותרת את הממצא אלא מחזקת אותו, לדעת הביקורת כאמור בממצא ובהמלצה, לא הוצגו בפני הדירקטוריון ניתוחים מקצועיים למצב שוק, ומצב הנכסים על מנת שיוכל לקבל החלטות, בפועל לא נדרשה הנהלת החברה לכל דיווח/עמידה באבני דרך/תוכנית פעולה בנושא.	
 לא תוקן				בישיבת דירקטוריון החברה בו הוצגו תוכנית העבודה ותקציב החכ"ל לשנת 2019, הציגה הנהלת החכ"ל צפי לירידה בהכנסות משכירות בשנת 2019 לעומת שנת 2018, כמו כן לא נערך כל דיון או אישור להערה שנרשמה לגבי שוכר מסוים שחתם על	287 (ח.12)

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

				חוזה שכירות בשנת 2018, אך מאחר ולא נכנס לנכס התשלום הועבר לשנת 2019, זאת ללא כל אישור יועץ משפטי או מנהל הכספים של החכ"ל כי הפעולה היא בהתאם למנהל תקין. <u>תגובת המבוקר : מקובל.</u> <u>תוצג הצעה לתכנית</u> <u>אסטרטגית ומדיניות</u> <u>מוגדרת לניהול נכסי</u> <u>החכ"ל בפני חברי</u> <u>דירקטוריון החכ"ל ברבעון</u> <u>השני של שנת 2019.</u>	

פרק 11 - ביקורת בנושא

מעקב אחר תיקון ליקויים מדוחות מבקר המדינה

תוכן העניינים

עמוד	נושא
793	1. כללי – רקע.
793	2. דוחות מבקר המדינה בהם מפורטים ליקויים שנמצאו בביקורת בעיריית ערד.
794	3. פרוט הליקויים ומענה עיריית ערד.
794-797	5. מעקב סטטוס ליקויים דוחות מבקר העירייה 2010-2018

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

1. כללי

מעקב אחרי תיקון ליקויים של ממצאי הביקורת של מבקר המדינה
תקנות העירוניות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974, מגדירות בין השאר:

1. תאריך הגשת דין וחשבון
מבקר העירייה יגיש לראש העירייה, לא יאוחר מהאחד באוגוסט בכל שנה, דין וחשבון המתייחס לשנת הכספים שקדמה לאותו תאריך על ממצאי הביקורת שערך.
2. תוכן דין וחשבון
בדין וחשבון יסכם המבקר את פעולותיו בשטח הביקורת, ויפרט בו את הליקויים.
3. המלצות
המבקר יביא בדין וחשבון את המלצותיו לתיקון הליקויים ולמניעתם בעתיד.
4. רשימת מעקב
הדין וחשבון יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדינים וחשבונות קודמים ושל **ממצאי הביקורת של מבקר המדינה** בנושאים שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביעו תוקן.

2. דוחות מבקר המדינה הכוללים ליקויים שנמצאו בביקורת בעיריית ערד

עד שנת 2020 לא נכללה עיריית ערד בין המבוקרים בדוחות מבקר המדינה השונים.

בתאריך 19/10/2021 פרסם מבקר המדינה דוח בנושא : ניהול השקעות בקרב גופים שונים, עיריית ערד הייתה בין המבוקרים בדוח זה.

ציטוט ממבוא לדוח מבקר המדינה בנושא ניהול השקעות בקרב גופים שונים משנת 2021 :
ניהול ההשקעות של ישויות שונות מהמגזר הציבורי (גופים מוסדיים, חברות ממשלתיות, תאגידים סטוטוריים ורשויות מקומיות) עשוי להיות בעל השפעה על יציבותן הפיננסית ועל פעילותן השוטפת. ישויות אלו נדרשות בין היתר להטמיע מדיניות השקעות כוללת שתעסוק באופן שבו יושקעו כספי הישות בדרך שתהלוך את מאפייני פעילותה, את חשיפתה לסיכונים ואת האסטרטגיה העסקית שלה, לצד אופן ניהול סיכון הנזילות בהתאם לתחזית תזרים המזומנים. כספי ההשקעות משמשים את הישויות לטווחי זמן שונים, והם מושקעים בהתאם לצורכי הישות או למטרות שלשמן נועדו הכספים...

סוף ציטוט מדוח מבקר המדינה לשנת 2021 בנושא ניהול השקעות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

3. פרוט הליקויים ומענה עיריית ערד.

ציטוט הליקויים מדוח מבקר המדינה בנושא ניהול השקעות בקרב גופים שונים משנת 2021, בהן

מוזכרת עיריית ערד :

אי-זקיפת הריבית לטובת קרנות הפיתוח שוחקת את הכספים שבקרנות הפיתוח, מביאה לכך שהתשואה המתקבלת אינה נצברת לצרכים הייעודים אלא לצרכיה השוטפים של הרשות והיא אינה עולה בקנה אחד את הנחיות משרד הפנים.

על כלל הרשויות המקומיות המחזיקות בתיק השקעות ארוך טווח ובו כספים המיועדים לקרנות הפיתוח ובכללן תל אביב-יפו, חולון, ראשון לציון, כפר סבא, אלעד, שפיר, חוף הכרמל, שדרות, אופקים, בת ים, **ערד**, טירת הכרמל, תל מונד, שגב שלום, חדרה, חיפה ומטה אשר לפעול לזקיפת התשואות לטובת קרנות הפיתוח.

...מתשובת עיריית ערד מאפריל 2021 עולה כי חלה טעות סופר בדוחות הכספיים, ובפעול הרשות מיישמת

את הנחיות משרד הפנים בנושא, וכי רואה החשבון של העירייה הונחה לתקן את הדוחות הכספיים בהתאם...

מכאן אין ליקויים למעקב בגין ממצא זה.

4. מעקב סטטוס ליקויים מדוחות מבקר המדינה

טבלת מעקב אחר תיקון ליקויים שנשלחה ממבקר המדינה ומענה העירייה נכון לתחילת 2022 :

מספר סידורי	הממצא וההמלצה מדוח מבקר המדינה 2021.	מחלקה אחראית	סטטוס ב-2021 תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית/ הפסקת מעקב
1	השוואה של תיק הרשויות לקרנות מקבילות : ליקוי - עלה כי התשואה הממוצעת של הרשויות לשנים 2017 - 2019 הסתכמה בכ- 2.4% והיתה נמוכה למול תשואת קרנות ההשתלמות וקרנות מרכזיות לפיצויים שהיו כ- 5% - 6% בתקופה האמורה. משרד מבקר המדינה מציין כי נתוני הקרנות הובאו לשם השוואה וכי תתכן שונות בין קרנות ההשוואה לאפיקי ההשקעה של תיקי ההשקעות של	ועדת השקעות	העירייה התקשרה עם יועץ השקעות שתפקידו בין השאר לערוך השוואות לקרנות מקבילות.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

 תוקן		הרשויות המקומיות. הדבר מחדד את הצורך כי הרשויות המקומיות יבחנו את מבנה תיק ההשקעות שלהן בהתאם לצורכיהן, לטווח הזמן להשקעה ולרמת הסיכון והמדיניות המאושרת בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד הפנים. המלצה - מומלץ כי ועדות ההשקעות ברשויות המקומיות יבחנו ויערכו השוואות על תשואות התיק שלהם למול גופים מוסדיים וציבוריים מקבילים, בדרך שתטיב את תשואת התיקים.	
עיריית ערד נוהגת כשורה, ראה סעיף 3 מעלה. הפסקת מעקב	לא רלוונטי לעיריית ערד.	2 ניהול חשבונאי של כספי הקרנות : ליקוי - בניגוד לנתון בדבר השיעור הקטן יחסית של מידת יישום ההוראה, שנמצא בבדיקת משרד הפנים האמורה, מבדיקת הדוחות הכספיים לשנת 2018 של הרשויות שאליו נשלח השאלון עולה כי 43% מהן (10 מתוך 23 רשויות שלהן תיק השקעות לטווח ארוך) מציינות מפורשות כי הן רושמות את זקיפת התשואות על ההשקעות שמקורן מקרן לעבודות פיתוח ומעודפי התב"רים לטובת התקציב הרגיל. כמו כן, שלא בהתאם להנחיות משרד הפנים, בשנת 2019 לא זקפו 8 רשויות את התשואה, בסך כולל של 169 מיליוני ש"ח, לטובת קרנות הפיתוח, ובכך הן שחקו את הכספים המיועדים לפיתוח. אי-זקיפת הריבית לטובת קרנות הפיתוח שוחקת את הכספים שבקרנות הפיתוח, מביאה לכך שהתשואה המתקבלת אינה נצברת לצרכים הייעודיים אלא לצרכיה השוטפים של הרשות והיא אינה עולה בקנה אחד את הנחיות משרד הפנים. המלצה - על כלל הרשויות המקומיות המחזיקות בתיק השקעות ארוך טווח ובו כספים המיועדים לקרנות הפיתוח ובכללן תל אביב-יפו, חולון, ראשון לציון, כפר סבא, אלעד, שפיר, חוף הכרמל, שדרות, אופקים, בת ים, ערד, טירת הכרמל, תל מונד, שגב שלום, חדרה,	2

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

		חיפה ומטה אשר לפעול לזקיפת התשואות לטובת קרנות הפיתוח.	
3 ליקוי - השונות בשיעור דמי הניהול שמשלמות הרשויות מלמדת שדמי הניהול למנהלי התיקים נקבעים גם בהתבסס על יכולת המיקוח של הרשות. כלומר, גם רשויות שלהן תיקים קטנים יחסית יכולות להתקשר בעלויות נמוכות עם מנהלי תיקים שונים, וגובה דמי הניהול שישלמו ייקבע בהתאם להליך המכרז ולמו"מ המקצועי שתנהל הרשות. חישוב שעשה משרד מבקר המדינה מעלה כי אילו היו כלל הרשויות אשר השיבו לשאלון משלמות את דמי הניהול הנמוכים ביותר, כפי שמשלמות הרשויות שלהן התיקים הגדולים ביותר, היה עומד החיסכון הממוצע לרשות על כ-40 אש"ח בשנה. המלצה - מומלץ כי הרשויות יבחנו את סוגיות דמי הניהול המשולם על ידן מעת לעת.	ועדת השקעות רוב עודפי העירייה מוחזקים בפקדונות ולכן פחות רלוונטי, בכל מקרה העירייה התקשרה עם יועץ השקעות. תוקן		
4 דיון בהנהלת הרשות על פעילות ועדת ההשקעות : ליקוי - נמצא כי אף שהרשויות לא היו מחויבות בהתאם לחוזר 04/2008 בקיום דיון שנתי בהנהלתן בנושא פעילות ועדת ההשקעות, 4 (22%) מ-18 הרשויות קיימו דיונים בנושא בכל אחת מהשנים או בחלקן. יתר הרשויות שנבדקו והחזיקו בתיק השקעות פעיל בכל פרק הזמן שבין שנת 2017 ל-2019, לא קיימו בשנים אלו דיון בנושא במסגרת ישיבה של מועצת הרשות. יצוין כי מפרוטוקולים שהתקבלו במשרד מבקר המדינה עולה כי הרשויות זבולון, חולון, טירת הכרמל, ראש העין, הרצליה ראשון לציון ורמת גן קיימו דיון בנושא פעילות ההשקעות בישיבות הנהלה בשנת 2020, לאחר כניסתו של חוזר 02/2020 לתוקף. המלצה - עדכון הנחיות משרד הפנים במסגרת חוזר	ועדת השקעות כל הפרוטוקולים של ועדת ההשקעות מובאים לאישור ועדת הכספים ומעצת העיר. משנת 2021 הדיון גם כלל את תוכנית ההשקעות של העירייה. תוקן		

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

		02/2020 בדבר קיום דיון שנתי של הנהלת הרשות בנושא פעילות ההשקעות של הרשות משקף את חשיבות הנושא. לפיכך, משנת 2020 על הרשויות להקפיד על דיון מקצועי עתי של ועדת הכספים ושל מליאת הרשות בנושא פעילות ועדת ההשקעות של הרשות, בהתאם להנחיות.	
תיק ההשקעות של העירייה אינו משמעותי, מאחר והביקורת מבוססת סיכונים אין זו ביקורת בתיעדוף גבוה ולכן לא רלוונטי.	לא רלוונטי לעיריית ערד	5 ביקורת מבקרי הרשות המקומית על פעילות ועדת ההשקעות : ליקוי - נמצא כי למרות הסיכון והיקפם הכספי הנכר של תיקי ההשקעות ברשויות, רק ב- 4 מתוך 50 הרשויות שהשיבו לשאלון - מבקר הרשות ערך ביקורת על פעילות ועדת ההשקעות. משרד מבקר המדינה מציין לחיוב את הרשויות שביצעו ביקורת בנוגע לפעילות ועדת ההשקעות, ובפרט את עיריות תל-אביב ואשדוד, אשר ערכו דוח ביקורת מקיף בנושא. המלצה - מומלץ כי מבקרי הרשויות המקומית שלהן תיק השקעות פעיל ומשמעותי ישקלו לכלול בתוכנית העבודה שלהם גם ביקורות בתחום ניהול השקעות ופעילות ועדת ההשקעות, וזאת במטרה לסייע לרשות לחסוך כספים ולנהל את תיק ההשקעות כדין ובמקצועיות ויעילות.	

פרק 12 - פרוט בנושא

המקור החוקי והרעיוני לעבודת המבקר.

1. המקור הרעיוני לעבודת מבקר העירייה

1.1 מתוך דוח מבקר המדינה על הביקורת הפנימית ברשויות המקומיות (משנת 2010)

הביקורת הפנימית בעיריות, מושתתת על החובה שנקבעה בפקודת העיריות [נוסח חדש] (להלן – "הפקודה"), להעסיק בכל עירייה מבקר עירייה. מבקר הרשות המקומית נדרש לערוך ביקורת על פעילות הרשות ולהגיש לעומד בראשה ולוועדה לענייני ביקורת את ממצאיו. תפקידיו וסמכויותיו של מבקר הרשות המקומית נקבעו בחקיקה.

חשיבותו ומרכזיותו של השלטון המקומי במערכת הציבורית השלטונית בישראל הולכת וגוברת. אופי התפקידים הציבוריים המוטלים על הרשויות המקומיות, הגידול בהיקפי תקציב הרשויות והרחבת פעילותן, בד בבד עם צמצום הרגולציה הממשלתית על פעילות השלטון המקומי, מחזקים את הצורך במתן דין וחשבון לציבור ונשיאה של השלטון המקומי באחריות כלפי תושביו.

מבקר הרשות הוא אחד העובדים הסטטוטוריים שהרשות חייבת בהעסקתם, והוקנה לו מעמד מיוחד בחקיקה. המחוקק קבע בין היתר, כללים שיבטיחו את עצמאותו ואי תלותו של המבקר בראש הרשות המקומית ובבעלי התפקידים הבכירים בה.

1.2 מתוך חוברת הדרכת נבחרים של משרד הפנים בנושא הוועדה לענייני ביקורת

בציבור ובקרב המחוקקים, גוברת ההכרה במשמעות השקיפות והדיווח במסגרת מחויבויות השלטון המקומי והמינהל הציבורי כלפי תושביו. לביקורת ברשות המקומית יש תפקיד חשוב בהבטחתה של שקיפות זו. בצד זה יש לציין את חיוניותה של הביקורת, ובפרט של דוח הביקורת, למערכת ככלי לשיפור ולתיקון ליקויים ברשות. דוח הביקורת מהווה גם ערוץ מידע משמעותי לתושבים על הנעשה ברשות המקומית ועל אופן ניהולה.

בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חשיבותה של הביקורת וקבע כי הערובה לקיום של משטר דמוקרטי יעיל מצויה בחשיפתו לביקורת. כדי שמשטר דמוקרטי לא ינצל את כוחו לרעה עליו לפעול

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

בגלוי תוך חשיפת דרכי עבודתו בפני הציבור שהוא נזקק לאמונו. ביקורת על מוסדות השלטון מעוגנת בעקרונות היסוד של השיטה והיא נשענת על חופש הביטוי ועל זכות הציבור לדעת.

לעבודתם של המבקרים ברשויות המקומיות חשיבות רבה בהבטחת תקינות התנהלותן של מערכות השלטון המקומי והמערכות המשיקות להן כגון : איגודי ערים, ועדות מקומיות לתכנון ובניה וחברות כלכליות.

2. המקור החוקי בנושא מבקר העירייה

2.1 חובת מינוי מבקר ברשויות המקומיות

סעיף 167 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - מינוי פקידים מגדיר בין השאר :
(ב) המועצה, בהחלטה ברוב חבריה, תמנה לעירייה מבקר במשרה מלאה ;

2.2 תנאי סף השכלה וניסיון נדרש למשרת מבקר ברשויות המקומיות

סעיף 167. פקודת העיריות [נוסח חדש] - מינוי פקידים מגדיר בין השאר :
(ג) לא ימונה ולא יכהן אדם כמבקר עירייה אלא אם כן נתקיימו בו אלה :

- (1) הוא יחיד ;
- (2) הוא תושב ישראל ;
- (3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון ;
- (4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ-לארץ שהכיר בו, לעניין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל, או שהוא עורך דין או רואה חשבון ;
- (5) הוא רכש ניסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת ;
- (6) הוא אינו חבר בהנהלה פעילה של מפלגה או בהנהלה פעילה או בגוף דומה אחר של רשימת מועמדים שהתמודדה בבחירות לרשות המקומית.
- (ג1) לא ימונה ולא יכהן כמבקר עירייה מי שכהן כחבר מועצה, אלא אם כן עברו עשר שנים מתום כהונתו כחבר מועצה באותה עירייה, או שנתיים מתום כהונתו כחבר מועצה בעירייה גובלת.
- (ג2) מי שהיה מועמד בבחירות למועצת העירייה, לא יכהן כמבקר אותה עירייה, למשך כל תקופת כהונתה של אותה מועצה שאלהיה היה מועמד.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי הממונה על המחוז לאשר מינויו של אדם אשר לא נתמלא בו אחד מן התנאים המנויים בפסקאות (4) ו-(5) לסעיף קטן (ג), כמבקר העירייה, אם הוא רכש ניסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992.

2.3 תפקידיו של מבקר הרשות המקומיות

סעיף 170א לפקודת העיריות [נוסח חדש] - תפקידי המבקר - מגדיר בין השאר :
(א) ואלה תפקידי המבקר :

- (1) לבדוק אם פעולות העירייה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, נעשו כדין, בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירת טוהר המידות ועקרויות היעילות והחיסכון.
- (2) לבדוק את פעולות עובדי העירייה.
- (3) לבדוק אם סדרי הבוחן והוראות הנוהל הנהוגים בעירייה מבטיחים קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרויות היעילות והחיסכון.
- (4) לבקר את הנהלת חשבונות העירייה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי העירייה ושמירת רכושה והחזקתו מניחות את הדעת.
- (ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום העירייה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף אשר העירייה משתתפת בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב או משתתפת במינוי הנהלתם. למי שעומד לביקורת לפי סעיף קטן זה ייקרא להלן "גוף עירוני מבוקר".

2.4 תוכנית עבודה שנתית

- סעיף 170א פקודת העיריות [נוסח חדש] - תפקידי המבקר - מגדיר בין השאר :
- (ג) בכפוף לאמור בסעיף קטן (א) יקבע המבקר את תוכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת –
 - (1) על פי שיקול דעתו של המבקר.
 - (2) על פי דרישת ראש העירייה לבקר עניין פלוני.
 - (3) על פי דרישת הועדה לענייני ביקורת, ובלבד שמספר הנושאים לביקורת לא יעלה על שני נושאים לשנת עבודה.
 - (ד) המבקר יקבע על פי שיקול דעתו את הדרכים לביצוע ביקורתו.
 - (ה) מבקר העירייה יכין ויגיש לראש העירייה מדי שנה הצעת תקציב שנתי ללשכתו, לרבות הצעת תקן, במסגרת הכנת התקציב לפי הפקודה. היקף הצעת התקציב לא יפחת משיעור קבוע באחוזים מהתקציב השנתי של העירייה, כפי שיקבע השר בהתחשב במספר התושבים בתחומה של העירייה ובגודל תקציבה השנתי.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

(ו) ועדת הכספים והמועצה ידונו בהצעות התקציב והתקן של לשכת מבקר העירייה, כפי שהגיש אותן מבקר העירייה, במסגרת דיוניהן בהצעת התקציב השנתי.

2.5 מינוי עובדי ביקורת ביחידת המבקר

סעיף 170 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - דרכי מינוי עובדים וכשירות עובד ביקורת - מגדיר בין השאר :

(ה) ראש העירייה בהסכמת מבקר העירייה ימנה עובדים ללשכת מבקר העירייה בהתאם לתקנים שיקבע שר הפנים בתקנות ועל-פי האמור בהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד). תקנים לפי סעיף קטן זה ייקבעו בידי השר בהתחשב במספר התושבים, בתחומה של העירייה ובגורל תקציבה השנתי.

(ה1) לא ימונה עובד ולא יכהן אדם כעובד ביקורת בלשכת מבקר העירייה אלא אם כן התקיימו בו הוראות סעיף 167(ג1) עד (4).

(ה2) על אף הוראות סעיף קטן (ה1), רשאי ראש העירייה, בהסכמת מבקר העירייה, לאשר מינוי של אדם אשר לא נתמלא בו התנאי האמור בסעיף 167(ג4) אם רכש ניסיון במשך שבע שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992.

(ו) עובדי לשכת מבקר העירייה דינם כשאר עובדי העירייה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות ממבקר העירייה בלבד.

(ז) לא יופסק שירותו של עובד אצל מבקר העירייה, שלא בהסכמתו של מבקר העירייה, אלא בכפוף להוראות סעיף 171א(1).

(ח) בסעיף זה, "עובד ביקורת" - עובד המבצע פעולת ביקורת.

2.6 גישה לנתונים בעירייה ובגופים עירוניים מבוקרים

סעיף 170ב לפקודת העיריות [נוסח חדש] - המצאת מסמכים ומסירת מידע - מגדיר בין השאר :
(א) ראש העירייה וסגניו, חברי המועצה, עובדי העירייה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית, וחברים ועובדים של כל גוף עירוני מבוקר, ימציאו למבקר העירייה, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת מבקר העירייה דרוש לצרכי הביקורת ויתנו למבקר העירייה כל מידע או הסבר שיבקש בתוך התקופה הקבועה בדרישה ובאופן הקבוע בה.

(ב) למבקר העירייה או עובד שהוא הסמיך לכך תהיה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של העירייה או של המשרתים את העירייה או של גוף עירוני מבוקר.

(ג) לגבי מידע החסוי על-פי דין, יחולו על מבקר העירייה ועל עובדים מטעמו המגבלות הקבועות בחוק או לפיו לגבי המורשים לטפל באותו מידע.

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

(ד) עובדו של מבקר העירייה שאינו עובד העירייה, יחולו עליו, לעניין עבודתו האמורה, כל איסור והגבלה החלים על עובד הציבור שהוא עובד מבקר העירייה.

2.7 השתתפות המבקר בישיבות מועצת וועדות העירייה

סעיף 170ב לפקודת העיריות [נוסח חדש] - המצאת מסמכים ומסירת מידע - מגדיר בין השאר :
(ה) לצורך ביצוע תפקידו יוזמן מבקר העירייה ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מועצת העירייה או כל ועדה מועדוניה או כל ועדה מועדותיו של גוף עירוני מבוקר ; בישיבה שאינה סגורה רשאי הוא להיות נוכח אף על ידי עובד מעובדיו.

2.8 דוח שנתי

סעיף 170ג לפקודת העיריות [נוסח חדש] - דוח המבקר - מגדיר בין השאר :
(א) המבקר יגיש לראש העירייה דוח על ממצאי הביקורת שערך ; הדוח יוגש אחת לשנה, לא יאוחר מ-1 באפריל של השנה שלאחר השנה שלגביה הוגש הדוח ; בדוח יסכם המבקר את פעולותיו, יפרט את הליקויים שמצא וימליץ על תיקון הליקויים ומניעת הישנותם בעתיד ; בעת הגשת הדוח לפי סעיף קטן זה, ימציא המבקר העתק ממנו לוועדה לענייני ביקורת ; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפגוע בהוראות סעיפים 21א ו-21ב לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].
(ב) בנוסף לאמור בסעיף (א) רשאי המבקר להגיש לראש העירייה ולוועדה לענייני ביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש העירייה או הוועדה לענייני ביקורת דרשו ממנו לעשות כן.

2.9 לוחות זמנים לטיפול העירייה בדוח המבקר

סעיף 170ג לפקודת העיריות [נוסח חדש] - דוח המבקר - מגדיר בין השאר :
(ג) תוך שלושה חדשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש העירייה לוועדה לענייני ביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.
(ד) הוועדה לענייני ביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש העירייה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה תוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש העירייה כאמור בסעיף קטן (ג). לא הגיש ראש העירייה את הערותיו על הדוח עד תום התקופה האמורה, תדון הוועדה בדוח המבקר ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה עד תום חמישה חודשים ממועד המצאתו על ידי מבקר העירייה לוועדה בטרם תשלם הוועדה את סיכומיה והצעותיה

עיריית ערד

דוח מבקר העירייה המפורט לשנת – 2021

רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של העירייה או של גוף עירוני מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.

(ה) (1) תוך חודשיים מן היום שהגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ובדוח המבקר ותחליט בדבר אישור הסיכומים או ההצעות כאמור.

(2) לא הגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה לחברי המועצה עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד), או לא המציא ראש העירייה לכל חברי המועצה העתק מהדוח בצירוף הערותיו, ימציא המבקר עותק הדוח לכל חברי המועצה והמועצה תדון בדוח ובהמלצותיו לא יאוחר משבעה חודשים ממועד הגשתו לראש העירייה.

(ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או חלק ממנו או תכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא ביקורת של מבקר העירייה, ואולם מבקר העירייה או ראש העירייה רשאי, באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור.

(ז) היה למבקר העירייה יסוד להניח שראש העירייה או היועץ המשפטי של העירייה, הוא צד לעשיית עבירה לפי הוראות פרק ה' סימן ב' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, יעביר המבקר את העניין במישרין לידיעת מבקר המדינה.

2.10 שימוש בתוצרי הביקורת כראיה בהליך משפטי

סעיף 1170 לפקודת העיריות [נוסח חדש] - דוח המבקר - מגדיר בין השאר: דוחות המבקר, חוות דעת או כל מסמך אחר שהוציא או שהכין מבקר העירייה במילוי תפקידו, לא יישמשו ראיה בכל הליך משפטי, אך לא יהיו פסולים בשל כך לשמש ראיה בהליך משמעותי.

2.11 מעקב אחר תיקון ליקויים

סעיף 4 לתקנות העיריות (דין וחשבון מבקר העירייה), התשל"ד-1974, רשימת מעקב מגדיר: הדין וחשבון יפרט את המעקב אחרי התיקון של ממצאי הביקורת בדינים וחשבוניות קודמים ושל ממצאי הביקורת של מבקר המדינה בנושאים שהם בתחום סמכויותיו של מבקר העירייה, והוא יציין אם הליקוי שעליו הצביעו תוקן.